AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK KRITIKAI JEGYZÉKE

II. KÖTET

4. FÜZET
1290—1301

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST
1987

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK
OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II. kötet 4. füzet
1290–1301

Szentpétery Imre kéziratának
felhasználásával szerkesztette
Borsa Iván

A Magyar Tudományos Akadémia 1913-ban határozta el, hogy elkészítteti az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzékét, s a feladattal Szentpétery Imrét (1878–1950) bízta meg. Az anyaggyűjtés nemcsak az eredetiben ránk maradt oklevelekre terjedt ki, hanem a teljes és tartalmilag átírt, valamint az említett szövegekre is. Ha az oklevél szövege nyomtatásban már megjelent, a jegyzék csak magyar nyelvű kivonatát adja, leírja a szöveg fennmaradásának formáját (formáit), felsorolja a szövegkiadások helyét, s szükség esetén kritikai észrevételeket tesz. Az eddig még ki nem adott szövegek esetében a rövidebb magyar nyelvű kivonatot a fennmaradási formák leírása, majd a kiadatlan latin nyelvű oklevélszöveg követi.

Szentpétery Imre 1923 és 1943 között 2300 oklevél adatait tette közzé (1001–1272), majd kéziratának felhasználásával IV. László 1350 oklevelének adatai Borsa Iván szerkesztésében 1961-ben láttak napvilágot. A mű jelen része (a II. kötet 4. füzete) az utolsó Árpád-házi király, III. András (1290–1301) okleveleinek adatait tartalmazza.

AKADÉMIAI KIADÓ

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR KIADVÁNYAI

II.

FORRÁSKIADVÁNYOK

Sorozat-főszerkesztő: VARGA JÁNOS

13.

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK KRITIKAI JEGYZÉKE

II.

4.

REGESTA REGUM STIRPIS ARPADIANAE CRITICO-DIPLOMATICA

TOMUS II.
VOLUMEN 4.

DIPLOMATA REGUM HUNGARIAE
AB ANNO MCCXC. USQUE AD ANNUM MCCCI.
COMPLECTENTIA

MANUSCRIPTIS
EMERICI SZENTPÉTERY
ADHIBITIS ET COMPLETIS
CRITICE DIGESSIT
IVÁN BORSA

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK KRITIKAI JEGYZÉKE

II. KÖTET
4. FÜZET
1290–1301

SZENTPÉTERY IMRE
KÉZIRATÁNAK FELHASZNÁLÁSÁVAL
SZERKESZTETTE
BORSA IVÁN

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST
1987

ISBN 963 05 4199 8

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1987

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat főigazgatója
Felelős szerkesztő: Nagy Tiborné — Műszaki szerkesztő: Merkly László
Terjedelem: 31 (A/5) ív
87.15112 Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat — Felelős vezető: Hazai György

Printed in Hungary

ELŐSZÓ

a II. kötet 4. füzetéhez

Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke című mű jelen utolsó füzete, amely III. András okleveleit adja közre, közel negyed évszázaddal követi a IV. László okleveleit tartalmazó 2—3. füzetet. A két kötet megjelenése közt levő, a mű történetében leghosszabb időközből 22 év egyedül alulírottat terheli, mert hivatali elfoglaltsága mellett nem tudott időt szakítani a munka utolsó szakaszához.

A késlekedésből azonban ezúttal előny is származott. A Magyar Országos Levéltár ugyanis a 70-es években létrehozta Diplomatikai Levéltára mellett a Diplomatikai Fényképgyűjteményt, amely az Országos Levéltáron kívül Magyarországon és főleg a szomszédos országokban őrzött, Mohács előtti levéltári anyag fényképeit őrzi. Az új gyűjtemény segédletrendszere követi a Diplomatikai Levéltárét, így jelentős segítséget nyújtott ahhoz, hogy az utolsó füzet anyagának gyűjtése olyan levéltárakra is kiterjedjen, amelyek az előző kötetek készítésekor még nem voltak elérhetők.

A munka — miként az a II. kötet 2—3. füzete második része esetében történt — néhai Szentpétery Imre akadémikus hátrahagyott és a Magyar Országos Levéltár által megvásárolt kéziratának felhasználásával készült. E kézirati hagyaték felhasználásának módjára, kiegészítésére és az attól való eltérésekre vonatkozóan tájékoztatás a 2—3. füzet 6—8. lapjain olvasható. A jelen füzet is e szempontokat követi.

E kötet III. András 760 oklevelének regesztája mellett 133 — eddig még ki nem adott — oklevél eredeti szövegét is adja. Ez oklevelek közül 108 teljes szövegében maradt ránk, míg 25 csak tartalmi átírásból, illetve említésből ismeretes.

A jelen kötet nyomdai kivitelezése tekintetében mindenben igyekeztünk követni a 2—3. füzetet.

A kötetet névmutató zárja le. Ily módon a teljes mű négy névmutató segítségével használható.

Budapest, 1985. július hó

Borsa Iván

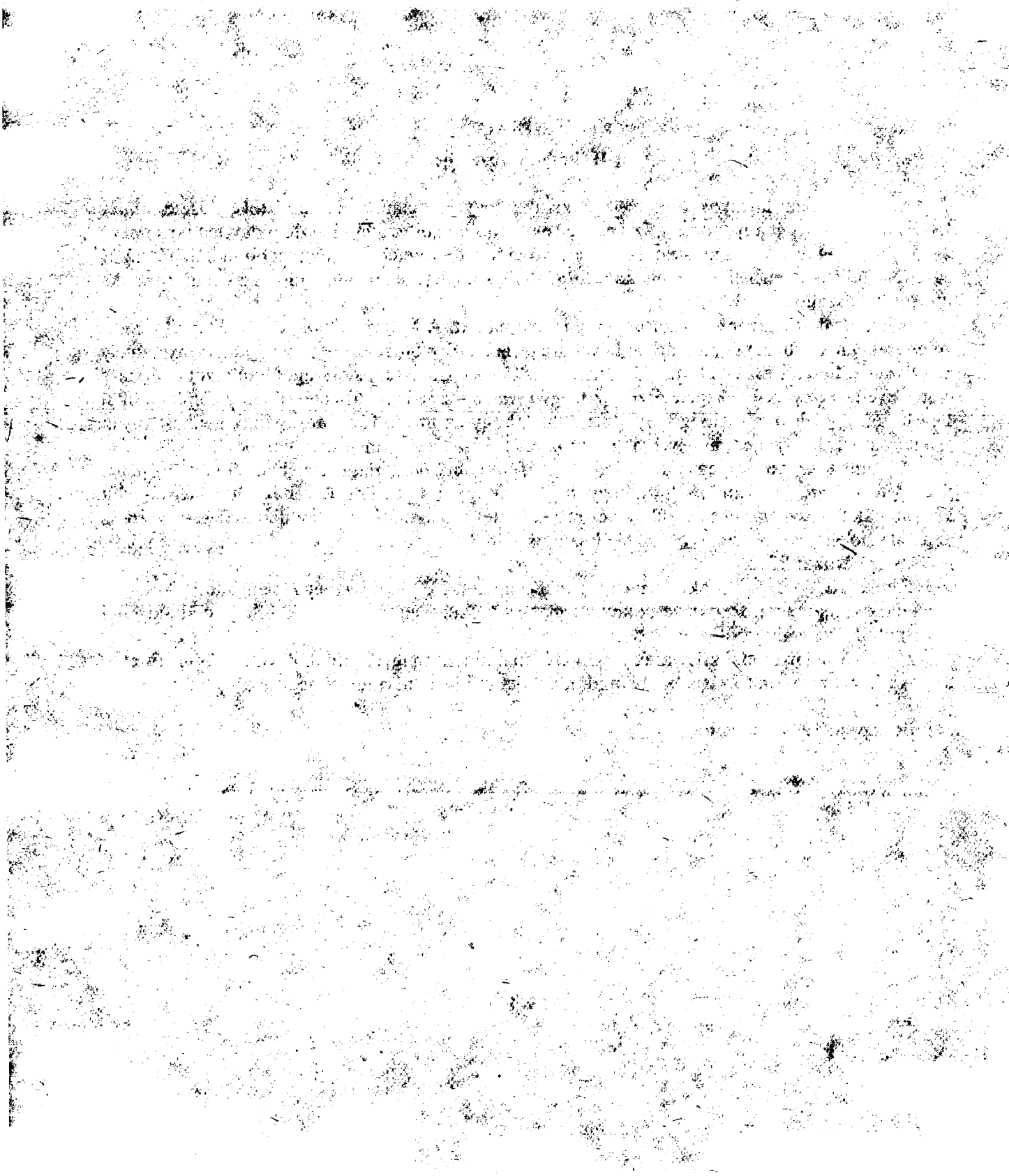

AZ ALKALMAZOTT JELEK ÉS RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

....	Az évszám rovatában azt jelenti, hogy az oklevélben a kibocsátási év nincs kitéve s nem is állapítható meg.
( )	1. A keltezés rovatában az oklevélben ki nem tett, de megállapítható keltezési adatot zárja be. 2. A regeszta szövegében az oklevélben olvasható adat kiegészítését vagy magyarázatát jelöli. 3. A regeszta szövegében tulajdonnevek után az illető nevének az oklevélben vagy másik példányában előforduló variánsát zárja be.
—	A regeszta élén az oklevél kibocsátójának (III. Andrásnak) nevét helyettesíti.
>	Két oklevél adatai közt annyit jelent, hogy a > jel előtt megnevezett oklevél a > jel után következőben át van írva.
+	A regeszta élén az oklevél hamis voltát jelöli.
*	Elveszett oklevelet jelöl, melyről csak más oklevélből tudunk, a keltezés és a tartalom részletes ismerete nélkül.

a.	= annus (vagy valamelyik alakja)
ap.	= apostoli, apostolorum
au.	= aule
aut.	= autem
B.	= Beatus (vagy valamelyik alakja)
conf.	= confessoris
cs.	= család
d.	= dominus (vagy valamelyik alakja)
D.	= Datum; Dominus (vagy valamelyik alakja)
D. p. m.	= Datum per manus
DF	= Magyar Országos Levéltár Diplomatikai Fényképgyűjtemény
dil.	= dilecti
discr.	= discreti
DL	= Magyar Országos Levéltár Diplomatikai Levéltár
dom. inc.	= dominice incarnationis
eccl.	= ecclesia (vagy valamelyik alakja)
é. n.	= év nélkül(i)
f.	= fidelis

glor. = gloriose
inc. = incarnati, incarnationis
indict. = indictione
isp. = ispán
k. n. = kelet nélkül(i)
kanc. = kancellár
kir. = király(i)
lt. = levéltár
m. = mester (összetételekben)
mag. = magister (vagy valamelyik alakja)
mart. = martyris, martyrum
Múz. = Múzeum(i)
n. = noster (vagy valamelyik alakja)
nb. = nemzetségbeli
oct. = octava (vagy valamelyik alakja)
OL = Országos Levéltár
pk. = püspök
prox. = proximus (vagy valamelyik alakja)
quind. = quindena (vagy valamelyik alakja)
r. = regni
S. = Sanctus (vagy valamelyik alakja)
SSR = Slovenskej Socialistickej Republike
sz. = szám (többször a jelen munka regesztájának sorszáma)
ven. = venerabilis
vicecanc. = vicecancellarii
vig. = vigilia
Virg. glor. = Virginis gloriose

AZ IDÉZETT MUNKÁK JEGYZÉKE RÖVIDÍTÉSEIK SORRENDJÉBEN

Adalékok Zemplén vm. = Adalékok Zemplén-vármegye történetéhez. Szerk. Dongó Gyárfás Géza, Dókus Gyula stb. XIV., XXII. évf. 1909, 1925.

Alsó-szlavóniai okmt. = Codex diplomaticus partium regno Hungariae adnexarum (Comitatuum: Dubicza, Orbász et Szana.) Alsó-szlavóniai okmánytár (Dubicza, Orbász és Szana vármegyék) 1244—1710. Szerk. Thallóczy Lajos és Horváth Sándor. Bp. 1912. (Magyarország melléktartományainak oklevéltára III. Mon. Hung. Hist. Dipl. XXXVI.)

Anj. okmt. = Codex diplom. Hungaricus Andegavensis. Anjou-kori okmánytár. Szerk. Nagy Imre. I—II. Bp. 1879—1881.

Apponyi oklt. = A Pécz nemzetség Apponyi ágának az Apponyi grófok családi levéltárában őrizett oklevelei I. 1241—1526. Bp. 1906.

Archiv d. Ver. f. sieb. Land. = Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde. Neue Folge I. Band XV. (1879.)

Archiv f. Gesch. = Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst. Red. Joseph Hormayr. 20. Jg. Wien 1828.

Archív mesta Bratislavy, Inventár = Archív mesta Bratislavy. Inventár stredovekých listín, listov a iných príbuzných písomností. Praha 1956.

Arkiv za pov. Jug. = Arkiv za povestnicu Jugoslavensku. Uredio Ivan Kukuljević Sakcinski. Knjiga III, XI. Zagreb 1854, 1872.

Árpádia = Árpádia. Honi történetek zsebkönyve. Szerk. Kovacsóczy Mihály. 2—3. évf. Kassa 1835, 1838.

Baán: Jékey cs. = Baán Kálmán: A bulyi és jékei Jékey család oklevéltára. 1271—1660. Regeszták. Bp. 1937.

Bakács: Pest megye = Bakács István: Iratok Pest megye történetéhez. Oklevélregeszták 1002—1437. Bp. 1982. (Pest megye múltjából 5.)

Balássy: Heves vm. = Balássy Ferenc—Szederkényi Nándor: Heves vármegye története. I. Eger 1897.

Bánffy oklt. = Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczi Bánffy család történetéhez. Szerk. Varjú Elemér. I. Bp. 1908.

Bárdosy: Moldav. vel Szeps. = Bárdosy (János), Joannes: Moldavensis vel Szepsiensis decimae indagatio ... et ... iurisdictionum evolutio. Posonii 1802.

Bárdosy: Suppl. Scep. = Bárdosy, Joannes: Supplementum analectorum terrae Scepusiensis. Leutschoviae 1802.

Bártfai Szabó: Pest megye = Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002—1599-ig. Bp. 1938.

Batthyány: Leg. eccl. = Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum adiacentium, opera et studio Ignatii comitis de Batthyány episcopi Transsilvaniae collectae et illustratae. Tom. II. Claudiopoli 1785—1827.

Beke: Erdélyi kápt. = Beke Antal: Az erdélyi káptalan levéltára. Gyulafehérvár. Bp. 1896.

Békefi: Pásztói ap. = Békefi Remig: A pásztói apátság története. 1190—1702. Bp. 1898. (A zirci, pilisi, pásztói és szent-gotthárdi cziszterczi apátságok története III.)

Békefi: Pilisi ap. = Békefi Remig: A pilisi apátság története I. 1184—1541. Pécs 1891. (A zirci, pilisi, pásztói és szent-gotthárdi cziszterczi apátságok története I.)

Bel: Not. Hung. = Bel, Matthias: Notitia Hungariae novae historico-geographica etc. Tom. I—IV. Viennae Austriae 1735—1742.

Benkő: Milkovia = Benkő, Josephus: Milkovia sive antiqui episcopatus Milkoviensis . . . explanatio etc. Tom. II. Viennae 1781.

Blagay oklt. = Codex diplomaticus comitum de Blagay. A Blagay-család oklevéltára. Bevezető tanulmánnyal a család történetéhez. Szerk. Thallóczy Lajos és Barabás Samu. Bp. 1897. (Mon. Hung. Hist. Dipl. XXVIII.)

Blätter (Kronstadt) = Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde. Kronstadt.

Bolla—Rottler = Bolla Ilona és Rottler Ferenc: Szemelvények az 1526 előtti magyar történelem forrásaiból I. Bp. 1974. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar.

Borovszky: Bars = Borovszky Samu (szerk.): Magyarország vármegyéi és városai. Bars vármegye. Bp. [1903.]

Borovszky: Pozsony = Borovszky Samu (szerk.): Pozsony vármegye. Bp.

Borsa: Somogy = Borsa Iván: A Somogy megyei Levéltár Mohács előtti oklevelei. Somogy megye múltjából. Levéltári évkönyv 14. Kaposvár 1983.

Borsa: Szenyér = Borsa Iván: A szenyéri uradalom Mohács előtti oklevelei. Levéltári évkönyv 9. Kaposvár 1978.

Borsa: Veszprém = Borsa Iván: A veszprémi püspökség levéltárának első jegyzéke 1352-ből. Levéltári Közlemények XX—XXIII. (1942—1945.)

Brüsztle: Rec. cleri dioec. Quin. eccl. = Brüsztle, Josephus: Recensio universi cleri dioecesis Quinqueecclesiensis etc. Tom. I—IV. Quinque-Ecclesiis 1874—1880.

Budapest tört. okl. eml. = Budapest történetének okleveles emlékei. Csánki Dezső gyűjtését kiegészítette és sajtó alá rendezte Gárdonyi Albert I. (1148—1301.) Bp. 1936.

Burgenland = Lindeck-Pozza, Irmtraut: Urkundenbuch des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete der Komitate Wieselburg, Ödenburg und Eisenburg. II. Band. Graz—Köln 1965; III. Band. Wien—Köln—Graz 1979.

Cicogna: Memorie = Cicogna, Emmanuele Antonio: Memorie tratte della Cronaca detta Berbo che data de 421 25. Marzo al 1547. Delle inscrizioni Veneziane raccole ed illustrate. Tom. VI. Venezia 1853.

Codex Strig. = Knauz Nándor: Az esztergomi főegyháznak okmánytára I—II. Esztergom 1863—1866.

Csáky oklt. = Oklevéltár a gróf Csáky család történetéhez. I. k. 1. r. Oklevelek 1229—1499. Bp. 1919. (A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története I. Oklevéltár.)

Deák—Gyimesi = Deák Gábor—Gyimesi Sándor: Olvasókönyv Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Miskolc város történetéhez. Miskolc 1965.

Densuşianu: Documente = Documente privitóre la istoria Românilor. Culese de Eudoxiu de Hurmuzaki. Vol. I/1. 1199—1345. Culese, adnotate şi publicate de Nic. Densuşianu. Bucuresci 1887. Vol. I/2. Culese . . . . . de Nic. Densuşianu. Bucuresci 1890.

Documenta artis Paulinorum = A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti kutató csoportjának forráskiadványai XIII. Documenta artis Paulinorum. 2. füzet. Bp. 1976.

Documenta Valachorum = Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia. Usque ad annum 1400 p. Christum. Cura Emerici Lukinich et adiuvante Ladislao Gáldi ediderunt Antonius Fekete Nagy et Ladislaus Makkai. Bp. 1941. (Études sur l'Europe Centre-Orientale 29.)

Documente priv. ist. Rom. C. = Documente privind istoria României. Comitetul de redacţie: Ion Ionaşcu, L. Lăzărescu-Ionescu etc. Veacul XIII. C. Transilvania. Vol. 2. (1251—1300.) [Bucureşti], 1952.

Eder: Observationes criticae = Eder, Josephus Carolus: Observationes criticae et pragmaticae ad historiam Transsilvaniae sub regibus Arpadianae et mixtae propaginis. Cibinii 1803.

Endlicher: Mon. Arp. = Endlicher, Stephanus Ladislaus: Rerum Hungaricarum monumenta Arpadiana. Sangalli 1849.

Érszegi = Érszegi Géza: A helytörténetírás középkori forrásai. Levéltári Szemle 28. (1978.)

Eszterg. főkápt. birtokai = Az esztergomi főkáptalan fekvő s egyéb birtokaira vonatkozó okmányok tára. Pest 1871.
Fabritius = Fabritius, Karl: Urkundenbuch zur Geschichte des Kisder Kapitels vor der Reformation und der auf dem Gebiete desselben ehedem befindlichen Orden. Hermannstadt 1875.
Fejér = Fejér, Georgius: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus et civilis. Tom. III/2—XI. Budae 1829—1844.
Fejérpataky: A királyi kancellária = Fejérpataky László: A királyi kanczellária az Árpádok korában. Bp. 1885.
Fekete: Diplomataria Styriae = Fekete de Galantha, Johannes: Diplomataria sacra ducatus Styriae, pars prior. Viennae 1756.
Fekete Nagy: Petróczy = Fekete Nagy Antal: A Petróczy levéltár középkori oklevelei. Levéltári Közlemények VIII. (1930.)
Feňarová = Feňarová, Magda: Spišské prepoštstvo, Stredoveké listiny 1248—1526. Inventáre a katalógy fondov štátnych archívov na Slovensku 9. Bratislava 1964.
Finke: Acta Aragonensia = Finke, H.: Acta Aragonensia. Band III. Berlin und Leipzig 1922.
Frangepán oklt. = Codex diplomaticus comitum de Frangepanibus. A Frangepán család oklevéltára. Kiadják Thallóczy Lajos, Barabás Samu. I—II. 1135—1527. Bp. 1910—1913. (Mon. Hung. Hist. Dipl. XXXV. és XXXVIII.)
Fridvaldszky: Miner. Transsilv. = Fridvaldszky, Joannes: Mineralogia magni principatus Transsilvaniae etc. Claudiopoli 1767.
Gárdonyi: Péchy cs. = Gárdonyi Albert: A péchújfalusi Péchy-család levéltári lajstroma. A család megbízásából szerkesztette Gárdonyi Albert. Bp. 1909.
Gemeiner: Regensburgische Chronik = Gemeiner, Carl Theodor: Reichsstadt Regensburgische Chronik. Regensburg 1800.
Gombos = Gombos, Albinus Franciscus: Catalogus fontium historiae Hungaricae aevo ducum et regum ex stirpe Arpad descendentium ab anno Christi DCCC usque ad annum MCCCI. Tom. I, III. Budapestini 1937, 1938.
Gutheil: Veszprém = Gutheil Jenő: Az Árpád-kori Veszprém. Veszprém 1977.
Gyárfás: Jász-kunok tört. = Gyárfás István: A jász-kunok története II. 884—1301. Kecskemét 1873.
Gyöngyös = Gyöngyös. Hetilap. Szerk.: Csomor Károly, Hanák Kolos stb. 8. évf. Gyöngyös 1879.
Györffy: A románok = Györffy György: Adatok a románok XIII. századi történetéhez és a román állam kezdeteihez. Történelmi Szemle 7. (1964.)
Győri tört. rég. füz. = Győri történelmi és régészeti füzetek. Kiadják Ráth Károly és Römer Flóris. I—III. Győr 1861—1865.
Haan: Békés = Haan Lajos: Békés vármegye hajdana II. Oklevéltári rész. (Diplomatarium Békéssiense.) Pest 1870.
Hajdú-bihari tört. olv. = Hajdú-bihari történelmi olvasókönyv. (Hajdú-Bihar megyei Levéltár közleményei 5.) Debrecen 1973.
Halaga: Archív m. Košic = Halaga, Ondrej R.: Archív mesta Košic. Praha 1957.
Hazai oklt. = Hazai oklevéltár 1234—1536. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat. Szerk. Nagy Imre, Deák Farkas és Nagy Gyula. Bp. 1879.
Hazai okmt. = Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius. Kiadják Nagy Imre, Paur Iván, Ráth Károly és Véghely Dezső. I—VIII. Győr, Bp. 1865—1891.
Házi: Sopron I/1, 5 = Házi Jenő: Sopron szabad királyi város története. I. rész. 1. és 5. kötet. Sopron 1921, 1926.
Hormayr: Wien = Hormayr, Joseph: Wien, seine Geschicke und seine Denkwürdigkeiten. 1—2. Jg. Wien 1823—1825.
Horvát Á.: Írástan alapv. = Horvát Árpád: A diplomatikai írástan alapvonalai. Bp. 1883.
Horvát I.: Verbőtzi = Horvát István: Verbőtzi István emlékezete II. Pest 1820.
Horváth L.: Galga-mente = Horváth Lajos: A Galga-mente történetének írott forrásai 1526-ig. Múzeumi füzetek 17. sz. Petőfi Múzeum. Aszód 1980.
Horváth Z.: Sopron = Horváth Zoltán: Sopron és a megye múltja egykorú iratok tükrében. Sopron 1964.

Húščava: Archivum Okolicsányi = Húščava, Alexander: Archív zemianskeho rodu z Okoličného. Litterae e tabulario Okolicsányiorum gentis nobilis prolatae. Bratislava 1943. (Liptovské archívy I. — Codex diplomaticus comitatus Liptoviensis I.)

Húščava: Ján Literát = Húščava, Alexander: Ján Literát a liptovské falzá. Bratislava 1936.

Húščava: Kolon. Lipt. = Húščava, Alexander: Kolonizácia Liptova de konca 14. storočia. Bratislava 1930.

Illés: Bev. a magy. jog tört. = Illés József: Bevezetés a magyar jog történetébe. A források története. Függelékül válogatott forráshelyek gyűjteménye. Bp. 1910.

Illéssy: Igló = Illéssy János: Igló kir. korona- és bányaváros levéltára. Bp. 1899.

Iványi: Eperjes = Iványi Béla: Eperjes szabad királyi város levéltára. (Archivum liberae regiaeque civitatis Eperjes.) 1245—1526. Szeged 1931.

Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. = Iványi Béla: A római szent birodalmi széki gróf Teleki család gyömrői levéltára. Szeged 1931.

Jakó: Scrierea latină = Jakó, Sigismund şi Manolescu, Radu: Scrierea latină în evul mediu. Bucureşti 1971.

Juck = Juck, L'ubomír: Výsady miest a miesteciek na Slovensku I. (1238—1350.) Bratislava 1984.

Juhász K.: Stifte = Juhász, Koloman: Die Stifte der Tschanader Diözese im Mittelalter. Münster 1927.

Kállay oklt. = A nagykállói Kállay-család levéltára. (Az oklevelek és egyéb iratok kivonatai) I. 1224—1350. Bp. 1943.

Karácsonyi: Hamis okl. = Karácsonyi János: A hamis, hibás keltű és keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400-ig. Bp. 1902.

Karácsonyi—Kristó = Karácsonyi Béla és Kristó Gyula: Oklevelek a Csák-territórium történetéhez. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae, Acta Historica. Tom. XXXVI. Szeged 1971.

Károly: Fejér vm. = Károly János: Fejér vármegye története II, III. Székesfejérvár 1872, 1874.

Károlyi oklt. = Codex diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly. A nagykárolyi gróf Károlyi-család oklevéltára. Sajtó alá rendezte Géresi Kálmán. I. Oklevelek 1253—1413. Bp. 1882.

Katona: Hist. crit. = Katona, Stephanus: Historia critica regum Hungariae. Ex fide domesticorum et externorum scriptorum concinnata. Tom. VI—VII. Budae 1782.

Kemény: Notitia = Kemény, Josephus: Notitia historico-diplomatica archivi et literalium capituli Albensis Transsilvaniae I—II. Cibinii 1836.

Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. = Kerchelich, Balthasar Adamus, de Corbavia: Historiarum cathedralis ecclesiae Zagrabiensis partis primae tomus I. praemissis praeliminaribus, continens seriem episcoporum ab anno MXCI ad annum MDCIII et tam episcoporum, quam et alias notitias. Zagrabiae [1760].

Kerchelich: Not. praelim. = Kerchelich, Balthasar Adamus, de Corbavia: De regnis Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae notitiae praeliminares. Zagrabiae.

Kereszturi: Descriptio episc. M. Varad. = Kereszturi, Josephus Aloysius: Compendiaria descriptio fundationis ac vicissitudinum episcopatus et capituli M. Varadiensis. Tom. I. Magno-Varadini 1806.

Klaić: Povjest Hrvata = Klaić, Vjekoslav: Povjest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX. stoljeća. Zagreb 1899.

Koller: Hist. episc. Quin. eccl. = Koller, Josephus: Historia episcopatus Quinqueecclesiarum. Tom. I. Posonii et Pestini 1782.

Kovachich: Mon. vet. legisl. = Kovachich, Josephus Nicolaus: Monumenta veteris legislationis Hungaricae, quae nunc primum detecta. Claudiopoli 1815.

Kovachich: Supplementum vest. comit. = Kovachich, Martinus Georgius: Supplementum ad vestigia comitiorum apud Hungaros ab exordio regni eorum in Pannonia usque ad hodiernum diem celebratorum. Tom. I. Budae 1798.

Kovachich: Sylloge = Kovachich, Josephus Nicolaus: Sylloge decretorum comitialium inclyti regni Hungariae. Pest 1818.

Kovachich: Vest. comit. = Kovachich, Martinus Georgius: Vestigia comitiorum apud Hungaros. Budae 1790.

Kovács: Borsmon. ap. tört. = Kovács Ignác: A borsmonostori apátság története. Sopron 1910.

Kristó: Békés = Kristó Gyula: Békés megye a honfoglalástól a törökvilág végéig. Békéscsaba 1981.

Kukuljević: Regesta = Kukuljević Sakcinski, Ivan: Regesta documentorum regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae saeculi XIII. Zagrabiae 1896.

Kumorovitz: Veszprém = Kumorovitz L. Bernát: Veszprémi regeszták (1301—1387). Bp. 1953.
Laszowski: Mon. commun. Turopolje = Monumenta historica nob. communitatis Turopolje olim „Campus Zagrabiensis" dictae. Povjesni spomenici plem. općine Turopolja nekoć „Zagrebaćko polje" zvane. Coll. et ed. Emilius Laszowski. Vol. I. 1225—1466. Zagrabiae 1904.
Lederer = Lederer Emma (szerk.): Szöveggyűjtemény Magyarország történetének tanulmányozásához I. Bp. 1964.
Lehotzky: Stemmat. nob. fam. Hung. = Lehotzky, Andreas: Stemmatographia nobilium familiarum regni Hungariae. Pars II. Posonii 1796—1798.
Lucius: Mem. di Trau = Lucio, Giovanni: Memorie istoriche di Tragvrio ora detto Trau. Venezia 1673.
M. Könyvszemle = Magyar Könyvszemle. Közrebocsátja a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára. 1895. évf. Bp. 1895.
M. Tört. Tár = Magyar Történelmi Tár. Szerk. Toldy Ferenc. IX, XII. Pest 1861, 1863.
Magyar-zsidó oklt. = Magyar-zsidó oklevéltár I. V/1, IX. Bp. 1903, 1959, 1966.
Magyarország mellékt. oklt. = Magyarország melléktartományainak oklevéltára. Monumenta Hungariae Historica Diplomataria XXXIII. Bp. 1907.
Major: Mosonm. = Major Pál: Mosonmegye monographiája. Magyaróvár 1878—1886.
Makkai—Mezey = Makkai László—Mezey László: Árpád-kori és Anjou-kori levelek. Bp. 1960.
Marczali: Enchiridion = A magyar történet kútfőinek kézikönyve. Enchiridion fontium historiae Hungarorum. Szerk. Marczali Henrik, Angyal Dávid és Mika Sándor. Bp. 1902.
Melczer: Okmányok = Melczer István: Okmányok a kellemesi Melczer család levéltárából XIII., XIV., XV. század. Bp. 1890.
Mihályi: Máramarosi dipl. = Mihályi János: Máramarosi diplomák a XIV. és XV. századból. Máramarossziget 1900.
Mocsáry: Nógrád vm. = Mocsáry Antal: Nemes Nógrád vármegyének históriai, geographiai és statistikai esmertetése I, IV. Pest 1826.
Mon. eccl. Strig. = Monumenta ecclesiae Strigoniensis. Ordine chron. disposuit, dissertationibus et notis illustravit Ferdinandus Knauz. Tom. I—III. Tom. III. collegit et edidit Ludovicus Crescens Dedek. Strigonii 1874, 1882, 1924.
Nagy I.: Pécz = Nagy Imre: A Pécz nemzetség örökösödési pere 1425—1433. Bp. 1892.
Nagy I.: Sopron vm. = Sopron vármegye története. Oklevéltár. Szerk. Nagy Imre. I—II. Sopron 1889—1891.
Nardi: Tre documenti = Nardi, Francesco: Tre documenti della famiglia Morosini pubblicati la prima volta in occasione delle felicissime nozze de conte Luigi Michiel guardia nobile di sua Maesta a assessore municipiale colla contessa Annetta Morosini. Padova 1840.
Nemzeti Társalkodó. Kolozsvár 1838. évf.
Neugeboren: Tentamen = Neugeboren, Karl: Tentamen indicis diplomatici publici ... Transilvaniae periodi regum ... stirpis Arpadianae ab a. 1000 usque ad a. 1300. Hermannstadt.
Ofner Stadtr. = Michnay, Andreas—Lichner, Paul: Ofner Stadtrecht von 1244—1421. (Buda városának törvénykönyve 1244—1421-ből.) Pressburg 1845.
Ortvay: Pozsony = Ortvay Tivadar: Pozsony város története I. Pozsony 1892.
Oszvald = Oszvald Ferenc: Adatok a magyarországi premontreiek Árpád-kori történetéhez. Művészettörténeti Értesítő 6. (1957.) 231—254.
Óváry: MTA tört. biz. oklmásolatai = Óváry Lipót: A Magyar Tudományos Akadémia történelmi bizottságának oklevélmásolatai I. Bp. 1890.
Palásthyak = Palásthy Pál: A Palásthyak I. Bp. 1890.
Pannonh. rend tört. = A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. Kiadja a pannonhalmi Szent-Benedek-rend. Szerk. Erdélyi László, Sörös Pongrác. VIII, X. Bp. 1903, 1908.
Pauler: Magy. nemz. tört. = Pauler Gyula: A magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt. II. javított kiadás. Bp. 1899.
Péterfy: Sacra concilia eccl. Hung. = Péterffy, Carolus: Sacra concilia ecclesiae Romano-catholicae in regno Hungariae celebrata ab a. Chr. 1106. usque ad a. 1715. Pars I. Posonii 1741—1742.

Pray: Annales r. Hung. = Pray, Georgius: Annales regum Hungariae ab anno Chr. 997. usque ad a. 1564. deducti ac maximam partem ex scriptoribus coaevis, diplomatibus, tabulis publicis et id genus litterariis instrumentis congesti. Pars I—II. Vindobonae 1763—1764.

Pray: Specimen hier. Hung. = Pray, Georgius: Specimen hierarchiae Hungaricae complectens seriem chronologicam archiepiscoporum et episcoporum Hungariae etc. Pars I—II. Posonii et Cassoviae 1776.

Prokopp = Prokopp Gyula: Az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. Levéltári Közlemények XXXVII. (1966.) 113—138.

Quellen z. Wien = Quellen zur Geschichte der Stadt Wien. Hrsg. mit Unterstützung des Gemeinderathes der k. k. Reichshaupt- und Residenzstadt vom Alterthums-Vereine zu Wien. Redigirt von Anton Mayer. Abt. II. Bd. I. Regesten aus dem Archive der Stadt Wien. Bearb.: Karl Uhlirz u. Joseph Lampel. Wien 1898.

Ratkoš = Ratkoš, Peter: Doplnok k liptovskému diplomatáru. Historický sborník V. (1947).

Rimely: Capit. Poson. = [Rimely, Carolus]: Capitulum insignis ecclesiae collegiatae Posoniensis ad S. Martinum ep. olim SS. Salvatorem. Instar manuscripti. Posonii 1880.

Róka: Vitae Vespr. praes. = Róka, Joannes: Vitae Vesprimiensium praesulum. Posonii 1779.

ŠA v Bytči = Štátny archív v Bytči. Sprievodza po archivnych fondoch. Zväzok I. Bratislava 1959.

Schmitth: Episc. Agr. = Schmitth, Nicolaus: Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati. Tom. I. Tyrnaviae 1768.

Schmauk: Suppl. Scep. = Schmauk, Michael: Supplementum Analectorum terrae Scepusiensis. Pars II. Szepesváraljae 1889.

Schwartner: De scultetiis = Schwartner, Martinus: De scultetiis per Hungariam quondam obviis. Buda 1815.

Schwartner: Introductio = Schwartner, Martinus: Introductio in artem diplomaticam praecipue Hungaricam. Pest 1790.

Sedlák: Regesta = Sedlák, Vincent: Regesta diplomatica nec non epistolaria Slovaciae. Tom. I. inde ab a. MCCCI usque ad a. MCCCXIV. Bratislava MCMLXXX.

Segesvári ág. ev. gimn. ért. = Programm des evangelischen Gymnasiums in Schässburg und der damit verbundenen Lehranstalten. Kronstadt 1862.

Siebenbürg. Prov. bl. = Siebenbürgische Provinzialblätter. Hrsg. von Johann Filtsch. Bd. I. Hermannstadt 1805.

Smičiklas = Smičiklas, T[ade]: Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Sv. VI, XV. Zagreb 1909, 1934.

Starine = Starine na sviet izdaje Jugoslavenska Akademija znanosti i umjetnosti XXV, (1892), XXVIII. (1896).

Sugár = Sugár István: Borsodi oklevelek a Heves megyei Levéltárban (1245—1521). Hermann Ottó Múzeum, Miskolc 1980.

Szabó K.: Erd. Múz. okl. = Szabó Károly: Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinek kivonata (1232—1540). Bp. 1889.

Szegedy: Decreta = [Szegedy, Joannes]: Decreta et vitae regum Hungariae, qui Transylvaniam possederunt. Claudiopoli 1744.

Székely nemzetnek constitutióji = A nemes székely nemzetnek constitutióji, privilegiumai és a jószág beszállását tárgyazó némely törvényes ítéletei, több hiteles leveles-tárakból egybe-szedve. Pest 1818.

Székely oklt. = Székely oklevéltár. Szerk. Szabó Károly, Szádeczky Lajos. IV. Kolozsvár 1895.

Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. = Szeredai, Antonius: Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transilvaniae ex antiquis ac recentioribus litterarum monumentis eruta. Albae Carolinae 1791.

Szeredai: Ser. episc. Trans. = Szeredai, Antonius: Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transilvaniae. Albae Carolinae 1790.

Szentpétery: Borsmonostori ap. = Szentpétery Imre: A borsmonostori apátság árpádkori oklevelei. Bp. 1916.

Szentpétery: Oklevélszövegek = Szentpétery Imre: Középkori oklevélszövegek. Az oklevéltanba való bevezetés céljaira. Bp. 1927.

Szilágyi—Marczali = Szilágyi Sándor (szerk.)—Marczali Henrik: A magyar nemzet története II. Bp. 1896.

Szirmay: Not. hist. Ugoch. = Szirmay, Antonius: Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis. Edita et indicibus provisa industria Martini Georgii Kovachich. Pest 1805.

Szirmay: Szathmár = Szirmay Antal: Szathmár vármegye fekvése, története és polgári esmérete. I—II. rész. Buda 1809—1810.
Szöllősy cs. = Szöllősy Kálmán: A felsőszöllősy Szöllősy-család krónikája. Bp. 1911.
Sztachovics: Registrum mon. S. Martini = Sztachovics, Remigius: Registrum anni 1332 tabularii monasterii S. Martini de sacro monte Pannoniae. Jaurini 1876.
Sztáray oklt. = Nagy Gyula: A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára I. 1234—1396. Bp. 1887.
Tagányi: Erdészeti oklt. = Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár I. 1075—1742. Bp. 1896.
Teleki: Hunyadiak kora = Teleki József: Hunyadiak kora Magyarországon X. Pest 1853.
Teleki oklt. = Barabás Samu: Codex diplomaticus sacri Romani imperii comitum familiae Teleki de Szék. A római szent birodalmi gróf széki Teleki család oklevéltára I—II. Bp. 1895.
Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch = Teutsch, G[eorg] D[aniel]—Firnhaber, F[riedrich]: Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbürgens I. Wien 1857. (Österreichische Geschichtsquellen. Abt. 2. Bd. 15.)
Timon: Epitome chronologica = Timon, Samuel: Epitome chronologica rerum Hungaricarum a nativitate divi Stephani primi regis apostolici ... ad annum 1736. Cassoviae 1736. Claudiopoli 1736.
Tkalčić: Mon. civ. Zagr. = Tkalčić, Joannes Baptista: Monumenta historica liberae regiae civitatis Zagrabiae metropolis regni Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae. Vol. I. Zagrabiae 1889.
Tkalčić, Mon. episc. Zagr. = Tkalčić, Joannes Baptista: Monumenta historica episcopatus Zagrabiensis saec. XII. et XIII. Vol. I. Zagrabiae 1873.
Török: Magyaro. prímása = Török János: Magyarország prímása. 2. r. Pest 1859.
Tört. Tár = Történelmi Tár. Évnegyedes folyóirat. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat közvetítése mellett a M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága. 1878., 1889., 1892., 1895., 1900—1901., 1903—1904. évf. Bp.
Transilvania = Transilvania. Fóia asociaţiunei Transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român. Red. G. Barițiu, I. Popescu. An. 2, 4. Braşoviu 1869, 1871.
Tudományos Gyűjt. = Tudományos Gyűjtemény. Kritikai, történeti és tudományos folyóirat. 2., 8. esztendei folyamat. Pest 1819, 1834.
Várnagyné = Várnagy Péterné: Okleveles források a XIII—XV. sz.-ból. Baranyai helytörténetírás 1970.
Vjesnik državnog arkiva = Vjesnik kr. državnog arkiva u Zagrebu II. (1926).
Vjestnik = Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva. God. VI. Zagreb 1904.
Wagner: Analecta Scep. = Wagner, Carolus: Analecta Scepusii sacri et profani. Pars I, III. Posonii et Cassoviae 1774, 1778.
Wagner: Dipl. Saros. = Wagner, Carolus: Diplomatarium comitatus Sarosiensis. Posonii et Cassoviae, 1780.
Weber: Béla = Weber, S(amu): Geschichte der Stadt Béla. Igló 1892.
Wenzel = Wenzel Gusztáv: Árpádkori új okmánytár V, VI, IX, X, XII. Pest 1864, 1867, 1871, 1873, 1874.
Zala vm. Oklt. = Zala vármegye története. Oklevéltár. Szerk. Nagy Imre, Véghely Dezső és Nagy Gyula. I—II. Bp. 1886—1890.
Zeitschrift v. u. f. Ungern = Zeitschrift von und für Ungern zur Beförderung der vaterländischen Geschichte, Erdkunde und Literatur. Bd. II. Pesth 1802.
Zichy oklt. = Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő. A zichi és vásonkeői gróf Zichy család idősb ágának okmánytára. Szerk. Nagy Imre, Nagy Iván stb. I, II, V. Pest, Bp. 1871, 1872, 1888.
Zimmermann—Werner: Urkundenbuch = Zimmermann, Franz—Werner, Karl: Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen. Bd. I. Hermannstadt 1892.
Zsigmondkori oklt. = Mályusz Elemér: Zsigmondkori oklevéltár II. 1400—1410. Bp. 1956, 1958.

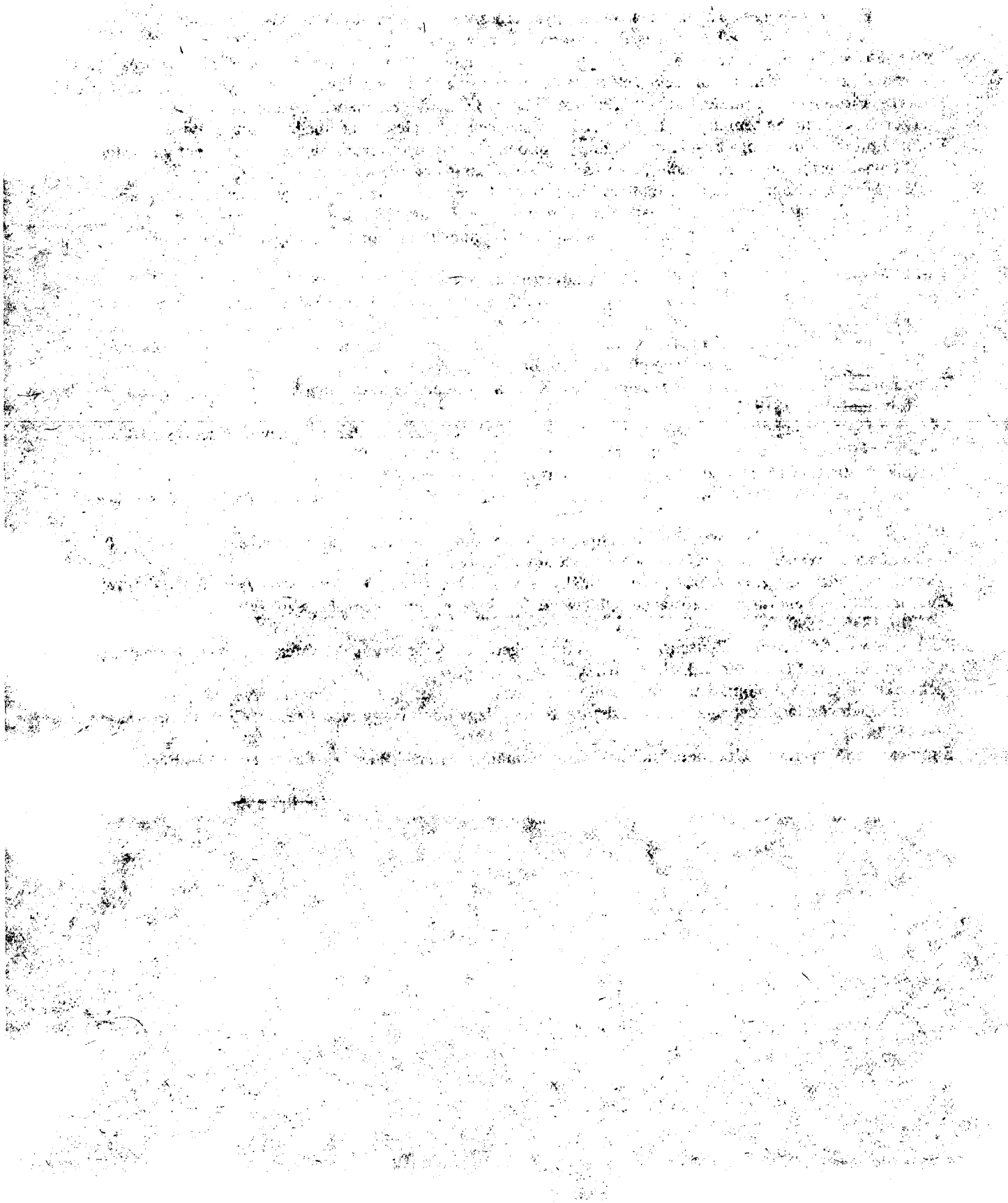

III. András király

1286. júl. 19. — jóváhagyja Paad földnek az erdélyi káptalan részére történt adományozását.
Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. 13.
Lásd 1296. júl. 20-i keltezéssel a 4068. sz. alatt.

1290 körül jan. 8. — parancsa a fehérvári káptalanhoz a veszprémi püspök fehérvári palotája ügyében.
Károly: Fejér vm. II. 689.
Lásd (1292.) jan. 8-i keltezéssel a 3855. sz. alatt.

(1290.) jún. 11. Buda. — parancsa az erdélyi káptalanhoz Lapad és Perech birtokok ügyében.
Hazai okmt. VIII. 282.
Lásd az év nélküli oklevelek között a 4353. sz. alatt.

(1290. júl. 23.) * — hitlevelét, mely szerint koronázásakor megesküdött Szent István koronájára és más ereklyékre, hogy a béke és a nyugalom őre lesz, a pápa és a főpapok iránt keresztényi engedelmességgel fog viseltetni, megbünteti a rablókat és gyújtogatókat, megvédelmezi az özvegyeket és árvákat, igazságot fog tenni mindenkinek, Magyarországot gyarapítani fogja, s ami a Miasszonyunk tulajdonából vagyis Magyarországból idegen kézre, német fejedelmekhez került, visszaszerzi, említi Horneck Ottokár verses krónikája 41 263—41 292. (Gombos III. 1868.)

3651.

(1290. júl. 29. előtt.) + * — mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak (a szepesi Polyan fiának: Andrásnak IV. László által adományozott szepesi) erdő, falu és birtok határainak megjárását, említi a szepesi káptalan k. n. oklevelében. (3654. sz.)

3652.

(1290. júl. 29. előtt.) + * — mandátumát, amellyel megparancsolta a szepesi káptalannak (a szepesi Polian fiának: Andrásnak IV. László által adományozott Landok, Rokus és Nyrer) birtokok és erdők határainak megjárását, említi a szepesi káptalan k. n. oklevelében. (Wenzel X. 3.)

3653.

1290. júl. 29. + — Zepes-i Polyan fia: András kérésére átírja IV. László (1288.) máj. 11-i oklevelét (3487. sz.) és a szepesi káptalannak az újonnan végzett határjárásról szóló jelentését.

Eredeti: 49 × 30,7 cm. Egyszerű nagy kezdő *A*. Függőpecsétje az oklevél hártyájának egy darabjával hiányzik. DL 94 399. (Berzeviczy lt.)

Kihagyásokkal: Wagner: Analecta Scep. I. 112., Katona: Hist. crit. VII. 1028., Bárdosy: Suppl. Scep. 338., Fejér VI. 1. 45. — Kivonat: Bel: Not. Hung. III. 116., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXX. 309. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Regia pietas singulorum merita tenetur prospicere oculo pietatis et ipsos invitare ad fidelitatis opera muneribus donativis, ut alii eorum exemplo invitati ardentius famulentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Andreas filius Polyan fidelis noster de Zepes ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras domini Ladizlai quondam illustris regis Hungarie felicis recordationis karissimi fratris nostri patruelis super collatione cuiusdam sillve(!), ville ac possessionis sue in Zepes existentis confectas petens a nobis cum instantia, ut easdem acceptare et nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum quidem patentium litterarum tenor talis est: *(Következik IV. László [1288.] máj. 11-i oklevele, lásd a 3487. sz.)* Et quia mete prefate posessionis in predictis patentibus litteris non continebantur, ad instantem petitionem prefati Andree fidelibus nostris capitulo videlicet de Zepes dederamus in mandatis, ut unum ex ipsis mitterent pro testimonio, coram quo Pouka homo noster fidelis eandem posessionem convocatis commetaneis et vicinis eiusdem reambularet eandem et statueret Andree antedicto. Quod quidem capitulum demum nobis rescripsit in hec verba:

Excellentissimo domino suo Andree Dei gratia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Sancti Martini de Zepes orationes in Domino debitas et devotas. Noverit vestra celsitudo, quod litteris vestris reverenter receptis unacum predicto Poka homine vestro magistrum Stephanum socium et concanonicum nostrum ad predicta mandata vestra exsequenda duximus destinandum, qui quidem homo vester et noster ad nos reversi concorditer nobis retulerunt, quod predictam silvam, villam seu posessionem convocatis commetaneis et vicinis eiusdem reambulassent et statuissent eidem Andree nullo penitus contradictore existente. Mete vero eiusdem posessionis, sicut iidem homo vester et noster nobis dixerunt, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit de quodam monte Mogyorzemene vocato et de quadam aqua Lamacha vocata, qui(!) currit intra metas villarum Lybiche et Hundurthmark vocatas(!), inde exeundo de eadem aqua currit ad meridiem, inde asscendit ad montem et transeundo vallem transit ad aquam Potok vocatam, inde asscendit ad unum montem, ubi est meta terrea et currit ad terram Chung vocatam et separatis de metis ville Lybiche et de terra Chung veniet ad metas ville Sancte crucis, deinde asscendit iuxta easdem metas ad montem Gundramhege vocatum, deinde descendit ad aquam Potok vocatam, qui transit per villam Sancte crucis, inde exeundo eandem aquam(!) vadit ad septentrionem ad indagines antiquas prope villam Beati Georgii, deinde transeundo per easdem indagines revertitur ad priorem rivulum Lamicha nuncupatum, deinde transit ad loca arborum fructiferarum ad montem Kyszemene vocatum, deinde revertitur ad orientem Mogyorzemene nominatum et inde itur ad locum priorem, ubi mete terminantur.

Nos itaque iustis et legitimis supplicationibus Andree sepedicti favorabiliter inclinati, maxime quam idem cum omni fervore fidelitatis multipliciter nobis studuit complacere, predictas patentes litteras regis Ladizlai fratris nostri et litteras rescriptorias capituli ecclesie nostre de Zepes prefati non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas ratas habentes et acceptas de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium duximus confirmandas dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodorii Albensis ecclesie pre[positi, aule nostre vicecanc]ellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo, quarto Kalendas Augusti, indictione secunda, regni autem nostri anno primo, venerabilibus

patribus Lodomerio Strigoniensi, Joh[anne Colocensi archiepiscopis], Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi, Paulo Quinqueeclesiensi, Haab Vaciensi, Benedicto Vesprimiensi, aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Benedicto Varadiensi, Poka Sir[miensi, Andrea Jauriensi et Petro Tran]siluano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus; Matheo palatino et iudice Comanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Rolando voyauoda Transiluano et comite de Zonuk, [Dominico magistro tauarnicorum nostrorum], Moys magistro tauarnicorum domine regine, Andrea iudice curie nostre et comite Nitriensi, Johanne magistro agasonum nostrorum et comite de Barana et aliis quampluribus comita[tus regni nostri tenentibus et honore]s.

Hamis voltára nézve már Karácsonyi állást foglalt Tagányira és Paulerra hivatkozva. (Karácsonyi 32. 165. sz.) Az oklevéllel szemben a legsúlyosabb észrevétel, hogy kelte 1290. július 29. III. András okleveleinek sora csak szeptemberben kezdődik egyházi személyek és intézmények kiváltságainak megerősítésével. Kizártnak vehető, hogy egy határszéli nemes ügyében ezt megelőzően intézkedett volna. A király július 23-án lépett trónra. Ha első intézkedése az ügyben elrendelt határjárás lett volna, ugyancsak kizárt, hogy a parancs kézbesítése, a határjárás, annak írásba foglalása, majd Budára küldése és arról privilégium kiállítása hat nap alatt lebonyolódott volna. A keltezés tarthatatlanságát mutatja az is, hogy III. András uralkodása alatt nem volt év, amelyben az indictio száma II. lett volna. — Megjegyzendő azonban, hogy az oklevél írása megfelel a XIII. század utolsó évtizede gyakorlatának, amit az y fölött következetesen alkalmazott pont (ẏ) bizonyít. A hamisítás tehát vagy még III. András idejében vagy I. Károly 1322-re feltételezhető átírása kapcsán készült. (Lásd a következő számot.)

3654.

1290. júl. 29. + — Scepus-i Polian fia: András kérésére átírja IV. Lászlónak (1288.) máj. 11-i oklevelét (3488. sz.). Minthogy az adományozott birtokok (Landok, Rokus és Nyrer) és erdők a király Byrbron-i és Bela-i németjei felől nem voltak elhatárolva, megparancsolta a Scepus-i káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Pouka királyi ember járja meg a határokat és az iktatást végezze el. A káptalan k. n. jelentését (Wenzel X. 9.) átírva mindkét átírt oklevelet megerősíti. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et. f. n. a. D. M° CC° nonagesimo, quarto Kal. Aug., indict. secunda, r. aut. n. a. primo. Méltóságok, mint az előző oklevélben.

Átírta: I. Károly 1322. aug. 17. (DL 1281. NRA fasc. 620. n. 41.)
Wenzel X. 2., Hazai okmt. VI. 354. — Kivonat: Századok 1872. 680. 4. sz.

Hamis. Az előző oklevél felhasználásával készült újabb hamisítvány, melyből csak a díszes kezdő K betű eredeti. A hamisítás 1536 előtt történhetett, mert 1536-i átírása megvan Késmárk város levéltárában. (Lásd Pauler: Magy. nemz. tört. II. 598., Tagányi: Századok 1893. 512., Karácsonyi 32. 165.) Elképzelhető, hogy a pergamen egykor az előző oklevél szövegének megerősítését hordozta.

3655.

1290. aug. 31. — Peterd-i Benedek fia: Dénes comes részére birtokai fölött szabad rendelkezést engedélyez.
Arhiv Hrvatske, Doc. med. varia 861. (DF 219 377.)
Lásd 129(3). aug. 27-i keltezéssel a 3946. sz. alatt.

1290. szept. 1. Óbuda mellett. — Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán által az Óbuda mellett tartott generalis congregatio-n előterjesztett kérésre átírja és megerősíti IV. László 1289. jún. 23-i oklevelét (3522. sz.) a Scepus-i vám tizedéről. — D. prope Veterem Budam in festo B. Egidii conf. a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 33,2 × 12,9 cm. Hátlapján pecsét nyoma. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. Q. n. 19. (DF 248 535.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. P. n. 25. pag. 3. — DF 248 514.)

Magyar Sion I. (1863) 859., Codex Strig. I. 96., Mon. eccl. Strig. II. 267. — Kivonat: Fejér VI. 1. 74. — Az említés: Prokopp 135. 191. sz.

3656.

1290. szept. 1. Buda. — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy egy éven belül bármikor és bárhová küldje ki megbízottját Chatar-i Péter királyi emberrel B(enedek) veszprémi püspök érdekében végzendő határjáráshoz vagy idézéshez, majd arról tegyen jelentést. — D. Bude, in festo B. Egidii conf. a. D. M° CC° nonagesimo.

Átírta: fehérvári káptalan (1291.) márc. 28. (Veszprémi püspöki lt. 47. sz., azelőtt Litt. mancae 10. — DF 200 041.)

Károly: Fejér vm. II. 690.

3657.

(1290.) szept. 1. Óbuda mellett. — megparancsolja a Cykador-i konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Hydaga-i Péter királyi ember idézze meg Lőrinc fiát: Boko (dictum) Miklóst jelenléte elé. — D. iuxta Veterem Budam in festo B. Egidii confessoris.

Átírta: cikádori konvent k. n. (Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay fasc. 2. n. 20. — DF 259 758.)

Wenzel X. 420.

Az évszámra nézve lásd Századok 1884. 476. és Karácsonyi 128. 217. sz.

3658.

1290. szept. 6. Esztergom. — Menchel-i Móric comesnek, Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán officiálisának kérésére átírja és megerősíti Erzsébet királynénak, IV. László feleségének 1290-i privilégiumát (Hazai okmt. IV. 73.), mellyel a királynéi tárnokok Olwrs nevű földjét Zala megyében a Menchel falubeli Buza comes fiának: Móric comesnek adományozta. — D. Strigonii feria quarta ante festum Nativitatis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 38,1 × 13,4 cm. Hátlapján pecsét darabjai. Veszprémi káptalan magán lt. 109. sz. (Alsóörs 8. — DF 200 717.)

Hazai okmt. IV. 74. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 268.

3659.

(1290.) szept. 6. Esztergom. — megparancsolja a budavári és a pesti polgároknak, a Pest városi (villa) hajósok rectorának és valamennyi ottani hajósnak ismételten megparancsolja, hogy a nyúlszigeti Szűz Mária-egyház és az apácák vásárvámját, különösen a vár kapujában behajtani szokottat, ne foglalják el, a királyi rendelkezéseket se nyíltan, se titokban ne játsszák ki. A

rendelet végrehajtásával Rodulphus apródot, polgárukat és Elek mester udvari notariust bízta meg. — D. Strigonii feria quarta prox. ante festum Nativitatis Virg. glor.

Eredeti: 16,2 × 11,9 cm. Hátlapon pecsét darabkái. DL 1424. (Mon. Pos. fasc. 52. n. 54.)
Átírta: Ország Mihály nádor 1463. júl. 6. (DL 1290. uo. fasc. 60. n. 24.)
Wenzel X. 414., Budapest tört. okl. eml. I. 260.

Az oklevél évszáma a 3661. és a 3664. sz. oklevél segítségével volt megállapítható.

3660.

1290. szept. 6. Esztergom.

— megparancsolja a budavári és a pesti polgároknak, hogy az erre a célra kirendelt Elek mester királyi udvari notarius jelenlétében tegyék közhírré, hogy minden kereskedő köteles minden áruja után mind a budai várban, mind a vár alatt, mind pedig Pesten a szokott vámot a budai és a váci káptalannak, valamint a Boldogságos Szűz szigetén lakó apácáknak megfizetni, és a budai polgárok a László király által adományozott vásárra való hivatkozással azt nem tarthatják meg a maguk számára. III. András ugyanis visszaadta a két káptalannak és az apácáknak a Kisasszony napja (szept. 8.) körül tartott vásár idején szedett vámot, amelyet a budai polgárok megszereztek. — D. Strigonii, feria quarta ante [festum] Nativitatis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 15,4 × 4,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. DL 1291. (Mon. VBud. fasc. 22. n. 5.)
Átírta: I. Mátyás 1485. szept. 3. (DL 12 802. Mon. VBud. fasc. 16. n. 26.)
Wenzel X. 5., Budapest tört. okl. eml. I. 261. — Töredék: Mon. eccl. Strig. II. 268.

3661.

(1290.) szept. 8. Esztergom.

— értesíti rokonát, Jakab szicíliai királyt trónralépéséről.

Eredeti: 27,2 × 12,4 cm. A pergament előbb hosszában hajtották kettőbe, majd keresztben, és a hajtás közelében az oklevél szélétől 2 cm-re 1,2 cm hosszú bevágást tettek. Feltehetően e bevágáson közel ilyen széles pergamenszalagot fűztek át és az ezen volt függőpecsét zárta le a levelet, amelynek a hátlapján nincs címzés. Archivo de la Corona de Aragon, Barcelona. Cancilleria, Pergaminos extrainventario 3001. (DF 283 759.)
Részlet: Finke: Acta Aragonensia III. 12., Gombos I. 77. 178. sz., Makkai—Mezey 216. (magyar ford.)

Az oklevél szövege:

Serenissimo principi karissimo consanguineo suo domino Jacobo Dei gratia regi Sicilie Andreas per eandem Hungarie, Dalmacie, Croachie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex salutem, quam sibi et prosperis successibus gratulari. Illustratio veri solis, que opaca visitat subiectorum, mestis solatium humilibus gratiam largiendo nos tantisper ab avitis laribus et regali solio quodam modo peregrinos per traducem naturalis equitatis altitudine divine sapientie ex plenitudine cohoperantis gratie reduxit ad calcem, ut ipsius ineffabilis pietas, ipsius incomprehensibilis et summa maiestas, in cuius narratione deficiunt omnes lingue a creatura creatoris clementia quantum fragilitas sinit humana iugiter attollatus, cum in compassione nostra compatientes opemque ferentis miseratio cognoscatur. Humane siquidem sortis exitio domino Ladizlao illustri rege Hungarie, patruele fratre nostro rebus humanis exempto sine solatio liberorum, eidem preordinante divina clementia successimus e vicino in totius regni Hungarie gubernaculum, solium et coronam iure et ordine geniture. Omnibus regni Hungarie archiepiscopis, episcopis, regibus,[a] ducibus, proceribus, principibus et baronibus ac universis nobilibus, necnon ecclesiarum prelatis per totius regni Hungarie climata secundum diversarum exigentiam nationum pariter et linguarum longe lateque disfusis sincerissimo nos recognosscentibus affectu in dominum et ut dominum naturalem, tali tantaque divine dispensationis circa nos gratia pululante, ut regnum

Hungarie, quod a multis retro temporibus dissimilitudine et horroris simulantibus antea miserabiliter vastabatur, in assumptione et coronatione nostra in pacem et concordiam convenerunt universi deposita feritate hostili, cessantibus simultatibus et motibus animorum, salva civiliter, sicut res exigit singulis actione. Et quia glorioso vestro culmini indesinenter cupimus actu et habitu conformari, ut quos conclusit in unum idemptitas parentele, unicos etiam efficiat vis amoris, serenitatem vestram per fidelem nostrum comitem Martinum censuimus visitandam nostre per eum coronationis insignia vestre celsitudini nuntiantes, cetera eidem commisimus vobis referenda oraculo vive vocis, cuius verbis fidem velitis credulam adhibere. Datum Strigonii, in festo Nativitatis Virginis gloriose.

[a] A sor fölött betoldva.

3662.

1290. szept. 9. Esztergom. — a királyi udvarnokoknak és a királyi birtokoknak az Óbuda fölött tartott országgyűlés elhatározása szerint történt visszaszerzése során meghagyja Thwrwcz-i Reck comes fiát: Pál comest rokonaival és társaival, úgymint Myko fiával: János mesterrel, Imre comes fiával: Beke-vel, Chyma fiával: Miklóssal, Leustachius mesterrel, Gyge fiával: Miklóssal, Bogunerius comes fiával: Bydow-val és Mykus fiával: Péterrel együtt Prawna birtokban, melyet azért kaptak IV. Lászlótól, mert megvédték Zalwm királyi várat. — D. Strigonii, in crastino Nativitatis Virg. glor. millesimo CC nonagesimo.

Átírta: Czobor Imre nádori helytartó 1573. márc. 27. (DL 1294. NRA fasc. 8. n. 43.)

Wenzel V. 1.

3663.

1290. szept. 9. Esztergom. — bizonyítja, hogy a budai (de monte Pestiensi) bíró, az esküdtek és a polgárok egyeteme megígérte, hogy a Boldogságos Szűz szigetén lakó apácák officiálisait vásárok alkalmával nem fogják akadályozni a vár kapujában és a piacon a vámszedésben, különben 200 márka bírságot kötelesek fizetni. — D. Strigonii, die sabbati post festum Nativitatis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 18,1 × 7,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. DL 1292. (Mon. Pos. fasc. 38. n. 49.)

Átírta:

a) Ország Mihály nádor 1463. júl. 6. (DL 1290. Mon. Pos. fasc. 60. n. 24.)

b) I. Mátyás 1465. máj. 13. (DL 3646. Mon. VBud. fasc. 23. n. 12.)

c) ua. 1485. szept. 3. (DL 12 802. Mon. VBud. fasc. 16. n. 26.)

d) budai káptalan 1519. júl. 19. (DL 1293. Mon. Pos. fasc. 47. n. 3.)

Wenzel X. 6., Budapest tört. okl. eml. I. 261. — Töredék: Mon. eccl. Strig. II. 268.

3664.

1290. szept. 9. — Pál mester esztergomi prépost, legum doctor, pécsi adminisztrátor és az egész káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288. ápr. 18-i privilégiumát (3483. sz.) az esztergomi vámról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi eccl. n. Albensis a. D. M° CC° LXXXX°, quinto Yd. Sept., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 60,8 × 44,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabkái. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 24. fasc. 1. n. 7. (DF 236 280.)

Átírta: I. Mátyás 1468. ápr. 18. (uo. Lad. 47. fasc. 4. n. 1. — DF 237 791.)

Magyar Sion III. (1865) 707., Codex Strig. II. 168., Mon. eccl. Strig. II. 269. — Facsimile-részlet uo. II. tábla.

3665.

1290. szept. 9. — Pál mester esztergomi prépost, legum doctor, pécsi adminisztrátor és az egész káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288. márc. 21-i privilégiumát (3479. sz.) az esztergomi vám szabályozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi eccl. n. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo, quinto Yd. Sept., r. aut. n. primo.

Eredeti: 62,2 × 25,6 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 25. f. 1. n. 6. (DF 236 347.)

Átírta:

a) esztergomi keresztes konvent 1292. jan. 4. (uo. Lad. 41. fasc. 3. n. 5. — DF 237 226.)

b) III. András 1300. szept. 8. (uo. n. 8. — DF 237 229.)

c) I. Mátyás 1468. ápr. 18. (uo. Lad. 47. fasc. 4. n. 1. — DF 237 791.)

Fejér VI. 1. 344. (1295.), Mon. eccl. Strig. II. 269. — Kivonat: Magyar Sion III. (1865) 708., Codex Strig. II. 169. — Facsimile-részlet: Mon. eccl. Strig. II. II. tábla.

3666.

1290. szept. 10. Esztergom. — András fia: Damján comes kérésére átírja az esztergomi káptalan (1287.) dec. 20-i jelentését (Wenzel IX. 501.) Zumur és Vduornuk birtokon levő részekbe történt iktatásáról s a részeket Damjánnak és testvérének: Györgynek adományozza.

Eredeti: 24,8 × 11,4 cm. Hátlapján pecsét nyoma nem látható. Štátny oblastný archív v Levoči, Andrássy lt. I. rész fasc. 66. n. 1. (DF 265 463.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod comes Damianus filius Andree ad nostram accedens presentiam dixit nobis humiliter suplicando, quod dominus Ladizlaus illustris rex Hungarie frater noster karissimus bone memorie terram et possessiones Mathey et Cosme filiorum Mutud carnalium fratrum patris sui sine herede decedentium in territoriis de Zumur et de Vduornuk constitutas sibi contulisset, super quarum donatione et statutione litteras suas capitulo Strigoniensi destinasset et cum eedem terre et possessiones mediante homine eiusdem regis et testimonio capituli antedicti fuissent reambulate et sibi assignate, super quarum assignatione litteras predicti capituli Strigoniensis inpetratas habuisset, eidem regi Ladizlao fratri nostro karissimo eo, quod morte fuisse preventus, exhibere nequivisset, quas nobis exhibuit a nobis instantissime postulando, ut collationem huiusmodi iuste et legitime ac secundum regni consuetudinem sibi factam et nos ratam de benignitate regia dignaremur, quarum quidem litterarum ipsi regi Ladizlao transmissarum tenor talis est: *(Következik az esztergomi káptalan [1287.] dec. 20-i jelentése, Wenzel IX. 501.)* Nos itaque petitioni ipsius Damiani regio occurrere volentes cum favore eo maxime, quod collatio per ipsum regem Ladizlaum fratrem nostrum karissimum facta letitime(!) fore videbatur, memoratas terras et possessiones cum suis pertinentiis, vineis, silvis et fenilibus ac aliis utilitatibus ipsi comiti Damiano et Georgio fratri suo reliquimus, dedimus et donavimus, quemadmodum per ipsum regem Ladislaum fratrem nostrum karissimum ipsis donate extiterant et collate. Datum Strigonii tertio die festivitatis Nativitatis Virginis gloriose anno Domini M° CC° LXXXX°.[a]

[a] A negyedik *X* más kézzel utólag írva.

3667.

1290. szept. 22. Zólyom mellett. — az esztergomi egyház különleges helyzetére való tekintettel megengedi, hogy az érseki és a káptalani népek, akik az esztergomi sáncokon kívül az esztergomi kerületben és a váralján Pechen, Lybar, Hévíz (de Calidis aquis), Ermen, Kovachy és Szentpál (villa Sancti Pauli) falvakban laknak, áruikat mindenkor vámmentesen hozhatják az

esztergomi piacra, ahogy az az esztergomi egyház alapítása óta kiváltságuk. Az oklevelet „egyes" pecsétjével (simplicis sigilli) erősíti meg, mert a főpapok és bárók akaratából koronázásától számított egy éven belül csak ilyen módon pecsételhet. — D. prope Zolum in quind. Nativitatis Virg. glor. a. D. M° CC° LXXXX°, r. aut. n. a. primo.

Átírta: III. András 1293. máj. 8. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 47. fasc. 4. n. 6. — DF 237 796.) > ua. 1300. szept. 8. (uo. n. 7. — DF 237 797.)

Fejér VI. 1. 55., Török: Magyaro. prímása II. 38., Mon. eccl. Strig. II. 271. — Kivonat: Fejér VI. 1. 60., Magyar Sion III. (1865) 763. (részletekkel), Codex Strig. II. 169. (részletekkel).

3668.

1290. szept. 26. Zólyom.

— megerősíti mindazokat a privilégiumokat, amelyeket elődei birtokadományok, továbbá az esztergomi egyháznak, jobbágyainak, hospeseinek és népeinek kiváltságok ügyében adtak, egyben felszólítja a nádort, a tárnokmestert, az országbírót és a megyés ispánokat, hogy az esztergomi egyház kiváltságait, az ország bármely részén levő birtokait, javait, jogait, falvait és népeit, különösen pedig Zebheleb falut ne zaklassák. — D. in Zolum feria tertia prox. ante festum B. Mychaelis a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 18 × 13,5 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 15. fasc. 2. n. 5. DF 238 571.)

Magyar Sion III. (1865) 764., Codex Strig. II. 170., Mon. eccl. Strig. II. 272.

3669.

(1290. okt. 6. előtt.)

* — oklevelét, mellyel közölte a Nymti faluban Mihály napjának nyolcadán összegyűlt fogott bírákkal, hogy N. comest (Iwanca fiát: Miklóst) a királyi udvarban súlyos betegség nyomja, ezért a megjelölt időpontban nem tud megjelenni, említik a fogott bírák (1290.) okt. 6-i oklevelükben. (Fejér VII. 3. 122. csonkán — DL 47 831. Múz. Törzsanyag.)

Az említés szövege:

– – – recepimus litteras A(ndree) Dei gratia regis Hungarie, in quibus vidimus contineri, quod comes N. iam notatus (Nycholaus filius Iwance) in curia regia gravi mole egritudinis primeretur et ob hoc ipso termino in nostri presentia nequiverit comparere.

A fogott bírák oklevele *sexta feria proxima in octavis Beati Mychaelis archangeli* kelt. III. András uralkodása alatt Mihály napja csak 1290-ben esett péntekre.

3670.

1290. okt. 9.

— előadja, hogy Benedek comes fia: Kemyn s atyafiai (fratres), Péter bán fiai: Lőrinc és Miklós bemutatták neki, Lodomerius esztergomi érseknek és a bároknak IV. László oklevelét, amely szerint a király visszaadta nekik a tőlük elidegenített Ozscywag birtokot (vö. 3104. sz.); perbeli ellenfelük László fia: János is bemutatta IV. Lászlónak egy privilégiumát, amely szerint a király neki adta Ozscywag birtokot. Minthogy az utóbbi oklevelet későbbinek találták, ezért megsemmisítették és a birtokot Kemyn-nek meg Péter bán fiainak ítélték. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo, septimo Ydus Oct., r. aut. n. a. primo.

Átírta: Vilmos pécsi pk., kápolnaispán és titkos kanc. 1364. máj. 28. (DL 100 095. Batthyány lt. Acta ant. Alm. V. lad. 1. n. 26.)

Hazai okmt. VIII. 286., Smičiklas VII. 4.

3671.

(1290.) okt. 23. Eperjes mellett.

— megparancsolja Henrik szlavón bánnak, hogy Miklós fiai: István és Mykou Regnia melletti nemeseknek adja vissza az általa elfoglalt örökölt birtokukat.

Eredeti: 17,4 × 4 cm. Záró pecsét darabjai. DL 47825. (Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie dilecto et fideli suo Herrico bano totius Sclauonie salutem et gratiam plenam cum dilectione. Ex conquestione St(ephani) et Mykou filiorum Nicolai nobilium de Regnia intelleximus, quod possessionem ipsorum hereditariam sitam iuxta Regnia in vicinitate Serg cuiusdam nobilis, qui (sine)[a] heredum solatio dicitur decessisse olim occpatam(!) detineres. Unde cum in congregatione nobilium generali supra veterem Budam sollempniter celebrata te presente extiterit inter cetera specialius ordinatum, ut universe possessiones nobilium indebite occupate reddi debeant et restitui pleno iure primis possessoribus habende et tenende, mandamus fidelitati tue precipientes et pariter requirentes, quatenus ordinatio huiusmodi nobilium per te valent adimpleri, sicut ipsi ordinationi consensum favorabiliter impendisti, reddendo scilicet possessionem nobilium predictorum. Datum prope Epuries feria secunda proxima ante festum apostolorum Symonis et Jude Beatorum.

A hátlapon: Herrico bano totius Sclauonie dilecto et fideli suo.

Henrik szlavón bánságát és a keltezési helyet figyelembe véve, az oklevelet 1290-re kellett tenni.

[a] Ez a szó tollban maradt.

3672.

(1290.) nov. 2. Szepes-olaszi.

— Benedek fiának: Fülöp mesternek adományozza a szepesi vár védelmében szerzett érdemeiért a Szepes megyei Scellyske (Zedlychke) földet, amelyet már IV. Lászlótól adományba kapott (vö. 3591. sz.).

Eredeti: 13,5 × 4,1 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 39632. (Petróczy lt.)

Átírta: szepesi káptalan 1313. dec. 13. (DL 26734. Teőke lt.)

Sedlák: Regesta 489. 1149. sz. (1300.) — Kivonat: Fekete Nagy: Petróczy 195.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod nos terram Scellyske vocatam in comitatu Scypisiensi existentem, quam magister Phylippus filius Benedicti ex collatione domini Ladislai regis fratris nostri patruelis felicis recordationis dicit se possidere et habere, pro fidelitatibus et servitiorum meritis eiusdem magistri Phylippi, que nobis in conservatione castri nostri Scepesiensis exhibuit et impendit, reliquimus eidem possidendam et habendam. Datum in Scepus in villa Oloscy, feria(!) secundo die Omnium sanctorum.

Az oklevél kelte rontott alakban íródott. A rontást azzal lehet magyarázni, hogy az oklevél írója a nap megjelölését a pátenseknél gyakoribb *feria* szóval akarta kezdeni, de a naptárra nézve a Mindenszentek másnapja szerint történő megjelölést választotta, a már leírt szót viszont elmulasztotta törölni. A rontott szöveget az átírás *feria secunda post festum Omnium sanctorum* alakra (nov. 6.) javította.

3673.

(1290.) nov. (2—4.) — a koronázását követően kiküldött reformálási bizottság, amelyben az érsekeken kívül András egri és Pasca nyitrai püspökök is részt vettek a Scepus-i districtus-ban, eljárását követően a főpapok, főurak és nemesek [tanácsából] Narhyd villa-t visszavette a Chuth-i monostortól és a Budrug megyei Bortan villa-t adta érte cserébe. — [D.] p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi [eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et. f., n. a. D. M° CC° nonagesimo], ... [No]nas Novembris, r. aut. n. a. primo. Az oklevél a megpecsételésre vonatkozó záradékkal és a tanúk felsorolásával fejeződött be. Ezek közül a következők neve maradt meg: Omodeus nádor, Rolandus erdélyi vajda, János mester fia: Gergely, András szebeni ispán.

Az eredetinek csak a jobb oldala maradt meg. [16,3] × 32 cm. Két volt függőpecsétnek selyemzsinórja, egynek pedig hártyaszalagja. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. M. n. 12. (DF 248 415.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. P. n. 25. pag. 2. — DF 248 415.)

Mon. eccl. Strig. II. 302. (1291). — Kivonat: Magyar Sion I. (1863) 917. (1291), Codex Strig. I. 98. (1291), Károly: Fejér vm. III. 430. (1291), Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 169. — Az említés: Prokopp 122. 52. sz. (1291.)

3674.

(1290.) nov. 6. — oklevele a Szepes megyei Zedlychke birtok adományozásáról.

A szepesi káptalan 1313. dec. 13-i oklevelében. (DL 26 734. Teőke lt.)

Lásd (1290.) nov. 2-i keltezéssel a 3673. szám alatt.

1290. nov. 25. — átírja és megerősíti IV. László 1283. aug. 4-i privilégiumát (3252. sz.) Gywge fiai: Miklós és András turóci jobbágyfiak birtokvásárlásáról.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1422. aug. 5. (Štátny ústredný archív SSR, Kubínyi cs. deménfalvi lt. fasc. 32. n. 2. — DF 259 218.)

A tartalmi átírás szövege:

tertia vero – – – I(wance) prepositi et conventus de Thuroch in festo Luce evangeliste ac quarta domini Andree regis de Venetiis in festo Sancte Katerine virginis ambe anno Domini M^mo^ ducentesimo nonagesimo patenter emanate tenorem prescriptarum litterarum Ladislai regis privilegialium presentibus inmediate insertarum transscriptive verbaliter in se continebant.

IV. László említett privilégiumának kelte 1283. aug. 4. (pridie Nonas Augusti), a Kritikai jegyzékben azonban 1283. aug. 5-i keltezéssel szerepel (3252. sz.). Minthogy a jelen tartalmi kivonat ugyanazt a jogi esetet tartalmazza, mint a 3252. sz., az azonosság kérdése nem okozhat problémát. Feltehetően a *pridie* szó a többszörös átírás során kifelejtődött.

3675.

1290. nov. 26. — átírja IV. László 1283. máj. 13-i privilégiumát.

Wenzel X. 4.

Lásd 1297. nov. 26-i keltezéssel a 4148. sz. alatt.

1290. nov. 28. — a szepesi káptalan, továbbá Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1282. márc. 16-i privilégiumát (3137. sz.) János őrkanonok testvére: Aba földjének adományozásáról.

Eredeti: 44,7 × 39 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 7. fasc. 4. n. 4. (DF 272435.)

Kivonat: Fejér VI. 1. 340. n. 5. (1294.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. (A)d universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod fideles nostri capitulum ecclesie Sancti Martini de Scepes ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Ladislai illustris regis Hungarie karissimi fratris nostri clare memorie super collatione terre Aba fratris Johannis custodis confectum petentes a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1282. márc. 16-i privilégiuma, lásd a 3137. sz.)* Nos itaque petitionem ipsius capituli de Scepes attendentes fore iustam, quia inspeximus ipsum privilegium regis Ladislai karissimi fratris nostri non abrasum, non cancellatum, non abolitum, ymo in sigillo confractum per insultum Neugarorum, cum camera eiusdem ecclesie Sancti Martini per malitiam eorumdem confractum[a] extiterat, considerantesque, ut terre seu possessiones iusto titulo emptionis possesse non debeant, nec valeant per quempiam retractari, tenorem ipsius privilegii de verbo ad verbum presentibus inseri facientes ad petitionem venerabilium patrum Lodomerii Strigoniensis et Johannis Colocensis ecclesiarum archiepiscoporum dilectorum et fidelium nostrorum dictum privilegium regis Ladislai ratum habentes et acceptum auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo, quarto Kalendas Decembris, regni autem nostri anno primo.

[a] Helyesen: *confracta.*

3676.

1290. nov. 29. Szepesvár alatt.

— Iwan fia: Miklós comes kérésére átírja és megerősíti János szlavón bán, soproni és vasi ispán 1290. jan. 20-i oklevelét (Smičiklas VI. 684.), mellyel a Körös megyei Chanou földet Iwan fiának: Miklósnak adományozta. — D. sub castro Scepus in vig. Andree ap. a. D. M° CC° nonagesimo.

Eredeti: 20,3 × 8,5 cm. Hátlapján pecsét nyomával. Arhiv Hrvatske, Doc. Med. Varia 29. (DF 218 526.)

Klaić: Povjest Hrvata 316., Smičiklas VII. 7. — Facsimile: Klaić: uo. 267.

3677.

1290. nov. 29.

— a Scepus-i káptalan, továbbá Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1282-i privilégiumát (3136. sz.) Vörös Tiburcius földjének adományozásáról.

Eredeti: 48,8 × 34,5 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje kettétört. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 2. fasc. 6. n. 5. (DF 272264.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris prescriptum(!) inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod fideles nostri capitulum ecclesie Sancti Martini de Scepus ad nostram accedentes

presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Ladislai illustris regis Hungarie, karissimi fratris nostri clare memorie super terra rufi Tyburcii confectum petentes a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1282-i privilégiuma, lásd a 3136. sz.)* Nos itaque petitionem ipsius capituli de Scepus attendentes fore iustam, quia inspeximus ipsum privilegium regis Ladislai karissimi fratris nostri non abrasum, non cancellatum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum considerantesque, ut collationes regum pro remedio animarum facte non debeant, nec valeant per quempiam retractari; tenorem ipsius privilegii de verbo ad verbum presentibus inseri facientes et collationem per eundem regem Ladislaum ecclesie et capitulo Sancti Martini in terra rufi Tyburcii factam aprobantes ad petitionem venerabilium patrum Lodomerii Strigoniensis et Johannis Colocensis ecclesiarum archiepiscoporum dilectorum et fidelium nostrorum dictum privilegium regis Ladislai ratum habentes et acceptum auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo, tertio Kalendas Decembris, regni autem nostri anno primo.

3678.

(1290. nov. 29. után.) * — Chanho föld ügyében kiadott privilégiumát, amelyben le voltak írva a föld határai, említi a császmai káptalan 1312. dec. 6-i oklevele a határok leírásával. (Smičiklas VIII. 323.) (A keltezésre nézve vö. a 3677. sz.)

3679.

(1290. dec. 2. előtt.) * — megparancsolja a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Reche fia: Miklós királyi ember vizsgálja meg, hogy Myr föld és az utód nélkül elhunyt két castrensis földje a pozsonyi váré-e és így eladományozható-e, említi III. András 1290. dec. 2-i privilégiuma. (Fejér VI. 1. 51.)

3680.

1290. dec. 2. + — Hercel fiai: Mátyás, Márton és Zorad (Zorardus) Chollokus-i nemesek kérésére újólag nekik adja a pozsonyi várhoz tartozó Myr nevű földet, s az utód nélkül elhalt Foth és Lőrinc várnépek földjét a révvel, mely Verekene mellett, házuk közelében a Chollow folyón van. Nevezettek mindezt már IV. Lászlótól is megkapták, amire vonatkozó oklevelét tartalmilag átírja (3604. sz.). Az adományozás előtt Reche fia: Miklós királyi ember a pozsonyi káptalan kiküldöttjének jelenlétében meggyőződött arról, hogy a birtokok eladományozhatók és megjárta a határokat, amiket az adománylevél is tartalmaz. Egyszersmind a jelen adománnyal ellentétes bármely oklevelet érvénytelenít. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° XLXXXXX^mo^, quarto Non. Dec., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 44,5 × 47 cm. A díszesnek szánt kezdő *A* részére üres helyet hagytak, ahová később primitív maiusculát rajzoltak. Feltűnő, hogy ennek ellenére az *Andreas* szó teljes. Függőpecsét darabkái. DL 1296. (NRA fasc. 1504. n. 11.)

Átírta: pozsonyi káptalan 1304. aug. 9. (Archív mesta Bratislavy, Pozsony város, Oklevelek 22. sz. — DF 238 648.)

Fejér VI. 1. 50.

Szentpétery kéziratában az oklevelet *gyanúsnak* tartotta a kezdő A részére üresen hagyott hely ellenére kiírt teljes *Andreas* miatt, továbbá a kissé feketébb tintával írt *annus regni* és a pecséten volt *AA* miatt. Ugyanakkor azt is megjegyezte, hogy írása milyen közel

áll III. András két másik oklevelének (3814. és 3958. sz.) írásához. Utóbbi megállapítását azonban nem lehet bizonyítottnak venni, mert feltehetően inkább emlékezetre, mint részletes írásösszehasonlításra épült. Fokozza a gyanút az évszámban a két *C*-hez írt két *o* (C°C°), a római 90-es szám teljesen szokatlan alakja és a hozzáírt *mo* szótag. III. András eredeti privilegiális okleveleiben ugyanis következetesnek tekinthető a nonagesimo szó kiírása, továbbá a római számok után még nem ismert a *mo* végződés. Megemlítendő még, hogy végül az indictio száma is hibás. — Az eredeti és az átíró oklevél írása feltétlenül korhű, így az oklevelet közelkorú *hamisítványnak* kell minősíteni, amelyet az 1304-i átírással igyekeztek elfogadtatni.

3681.

1290. dec. 21.

— a Jazou-i, keresztelő Jánosról nevezett premontrei monostor kegyúri jogát, amely alapítása óta a királyoké volt, visszaveszi akár királyi adomány, akár más jogon tartanak rá igényt, nehogy a monostor kárt szenvedjen; jobbágyait és népeit kiveszi a megyés ispánok joghatósága alól, megengedi továbbá, hogy a monostor a birtokán található minden fémet az ezüst kivételével művelésre kiadjon, végül a Jazou faluban régóta levő vámot is a monostornak adja az épületek helyreállítására. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo, XII° Kal. Jan., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 50,7 × 25,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabjai. Štátny ústredný archív SSR, Jászói konvent magán lt. fasc. 2. n. 12. (DF 232 770.)

Batthyány: Leg. eccl. II. 491., Bárdosy: Moldav. vel Szeps. 74., Fejér VI. 1. 58. — Kivonat: Fejér VII. 5. 488., Oszvald 244.

3682.

129(0). dec. 31. Várad.

— bizonyítja, hogy koronázása után Váradon e részek nemesei számára tartott gyűlésén Furd, fiai: Pál és Balase, e Pál fia: János meg Farkas fia: Barnabás királyi tárnokok előadták, hogy az V. Istvántól kapott, a Berkyov mellett levő Leta nevű birtokukat, amely egykor Bulunduch vár földje volt, 25 márkáért eladták Gutkeled nb. Kozma fiának: Kozma comesnek, s az eladásról a váradi káptalan Kozma comes által bemutatott okleveléből meggyőződött. A tárnokok vállalták, hogy Kozma comest megvédik a birtokban, egyszersmind elismerték, hogy 10 márkát kaptak Kozmától, aminek fejében a rokonuk halála, valamint más károk és jogtalanságok miatt folyó perüket megszüntették. — D. Varadini, in dominica prox. ante festum Epiphanie D. a. D. M°CC° nonagesimo primo.

Átírta: váradi káptalan 1293. (Štátny ústredný archív SSR, Erdődy cs. galgóci lt. 9. sz. — DF 278 284.) Hazai okmt. VI. 360.

A Hazai okmt. az oklevél keltét oly módon javította, hogy *ante* helyett *post* elöljárószót javasolt és így próbálta megteremteni az évszámmal való összhangot. A javításra azonban nincs szükség, mert a karácsonyi évkezdetet véve figyelembe, az évszámmal nincs ellentmondás.

3683.

1290.

— Jakab szepesi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1248-i oklevelét (890. sz.), mellyel Lyskaolaza földet szőlővel és házhellyel a káptalannak

adományozta. IV. László idejében ugyanis a kunok és a nyögérek a káptalant megtámadták, a sekrestyét (camera ecclesie) feltörték és a privilégiumokat lovak taposták, így IV. Béla átírt oklevelének pecsétje is összetört. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 53,1 × 43,5 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi prépostság lt. 12. (DF 264 125.)

Említi: Fülöp szepesi és újvári ispán 1318. márc. 11. (uo. 28. és 29. sz. — DF 264 142. és DF 264 143.; egykorú másolata uo. 27. sz. — DF 264 141.) > I. Károly 1318. (uo. 33. sz. — DF 264 147.)

Wagner: Analecta Scep. I. 303., Katona: Hist. crit. VII. 1031., Bárdosy: Suppl. Scep. 157. és 343., Fejér VI. 1. 54., Densuşianu: Documente I. 1. 500. — Kivonat: Feňarová 12. sz.

3684.

1290. — Jank fia: Hotk, Kurpoch fia: Benk, Polyan fia: Wytalus és más Churnok-i rokonaik kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263-i privilégiumát (1351. sz.) a Churnok-iak szabad állapotáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc.[a] dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo[b] nonagesimo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti két példányban.

a) 36,8 × 27,2 cm. Függőpecsét selyemzsinórjának darabja. Štátny okresný archív v Žiari nad Hronom, Körmöcbánya város lt. Tom. I. fons 17. fasc. 1. n. 3. (DF 249 697.)

b) 27,1 × 11,7 cm. Hátlapján pecsét nyoma. uo. n. 3/4. (DF 249 698.)

Fejér VI. 1. 48.

Feltűnő, hogy a függőpecséttel ellátott példányban *(a)* a kezdő A nem kiemelt, és a hátlapon megpecsételt pátensben *(b)* pedig a szöveg privilegiális fogalmazású. E két rendellenesség azonban inkább kiegyenlíti egymást, semhogy gyanút ébresztene.

[a] A *b)* példányban: *cancellarii (!)*
[b] A *b)* példányban: *M° CC°*

3685.

1290. — az Aba nb. Omodeus nádornak azokra a szolgálataira való tekintettel, amelyeket egyrészt IV. László bemutatott oklevele szerint a király kiskorúsága idején, a belső harcokban, az Ottokár cseh király elleni hadjáratban, a felkelő kunok és a betörő tatárok ellen, másrészt az ő trónra kerülésekor neki tett, továbbá Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsekek, valamint András egri és Passca nyitrai püspökök tanácsára megerősíti őt valamennyi, IV. László idején szerzett birtokában, nevezetesen Vng birtokban és ispánságban. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 46,7 × 31,6 cm. Díszes kezdő *A* betű. A királyi függőpecsét zsinórjának szálai és két másik függőpecsét bevágásai. DL 1298. (NRA fasc. 1533. n. 33.)

Wenzel XII. 496. — Kihagyásokkal: Wenzel V. 2., Densuşianu: Documente I. 1. 502. — Kivonat: Fejér VI. 1. 75. 7. sz.

3686.

1290. — bizonyítja, hogy Tekus comes fia: László mester Olmera nevű örökölt földjét Bugath-i (1377: Bogod-i) István mesternek 100 márka ezüstért eladta.

Átírta: egri káptalan 1291. (Heves megyei Levéltár 904. sz., azelőtt egri káptalan hiteleshelyi lt. AB—4. — DF 210 805.)

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1377. jan. 28. (DL 42 029. Múz. Törzsanyag, Szalay gyűjt.)

Az oklevél szövege (kiegészítések részben az 1377-i átírás alapján):

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmatie, [Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie,] Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis [salutem in omnium salvatore.] ..... assensum prebere insinuat et regalis pietas exortatur. Proinde [ad univerosum notitiam harum] serie volumus pervenire, quod magister Ladizlaus filius comitis Tekus [quandam terram] suam hereditariam Olmera vocatam inter villas nobilium de Felmera [et eiusdem magistri Ladizlai Ench dictam existentem,] quam fluvius Hernad nominatus per medium discurrit, sibi in divisione cum [fratribus suis habita legitime devolutam magistro] Stephano de Bugath pro centum marcis argenti plene habitis et receptis ab eodem iure perpetuo irrevocabiliter cum omnibus suis utilitatibus in metis antiquis vendidisset sibi et per eum Stephano fratri suo ac ipsorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, assumpmens et obligans se ac suos heredes dictus magister Ladizlaus ipsum magistrum Stephanum et fratrem eius et suos heredes ab omnibus ratione predicte terre impetitoribus propriis sumptibus expedire. In cuius rey memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus ad petitionem utriusque partis litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo, regni autem nostri anno primo.

3687.

1290. — az Ágoston-rendi remeték Esztergom melletti Szent Anna-kolostora szerzeteseinek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1281. márc. 1-i privilégiumát (3097. sz.) és a kolostornak adományozza az örmények szomszédos földjét a leírt határokkal épületeik megnagyobbítására, hogy ott teológiai és más iskolát létesítsenek. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC^{mo} nonagesimo, r. aut. n. a. primo.

XV. századi másolat: Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 67. fasc. 7. n. 6. (DF 238 274.)

Mon. eccl. Strig. II. 274.

3688.

1290. — András fia: Mátyás kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1269-i privilégiumát (1635. sz.), amely a Lyptow-i Cermule és Lubela részföldek birtokában megerősítette Mátyás atyját: Andrást, továbbá IV. László 1278. júl. 18-i privilégiumát (2880. sz.), amellyel a fenti földekért cserébe Mátyásnak az ott talált arany miatt Nedozer birtokot adta. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori praepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo, r. aut. n. a. primo.

XVII. századi másolat: Štátny okresný archív v Žiari nad Hronom, Körmöcbánya város lt. Fons 14. fasc. 1. n. 2. (DF 249 577.)

Tartalmilag átírta:

a) Garai Miklós nádor 1411. jún. 3. (DL 994. NRA fasc. 1546. n. 46.)

b) ua. 1411. szept. 3. (DL 105 433. Révay lt.)

Említi:

a) Demeter mester zólyomi ispán 1293. ápr. 12. (DL 40 214. Múz. Törzsanyag.)

b) III. András 1293. ápr. 24. (DL 40 215. uo.)

Wenzel X. 1. — Tart. átírás: uo. XII. 200. — Kivonat: Fejér VI. 1. 53., Századok 1875. 160. 7. sz.

A tartalmi átírás szerint az eredeti oklevél függő kettős pecsétjén a király képének közelében I. Károly vörös viaszba nyomott gyűrűs pecsétje volt látható.

3689.

1290. — Czékey fia: Ogh (dictus) János mester kérésére átírja és megerősíti IV. László 1277-i privilégiumát (2800. sz.) Zeliz föld adományozásáról.

XVIII. századi másolat: DL 105 567. (Lossonczy lt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Seruiae, Galliciae, Lodomeriae, Cumaniae Bulgariaeque rex omnibus Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ordo rationum exposcit et vigor exigit aequitatis regum illustrium progenitorum nostrorum actus perspicuos in eorum benignis concessionibus imitari et effectu prosequente pro supplicantium meritis adimplere. Ad universorum igitur notitiam tam praesentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod magister Johannes dictus Ogh filius Czékey fidelis noster ad nostram accedens praesentiam exhibuit nobis privilegium domini Ladislai inclyti regis Hungariae foelicis recordationis patruelis Emerici[a] fratris nostri super quadam terra Zeliz vocata sibi tradita per eundem confectum petens nos cum instantia, ut dictum privilegium ratum habere et nostro privilegio dignaremur confirmare, cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1277-i oklevele, lásd a 2800. sz.)* Nos igitur ad uberiorem utilitatem nobilium regni nostri praecordialiter intendentes et ea semper Deo propitio agere satagentes, quae non tam in genere, quam in specie sint omnibus et singulis profutura, petitionibus ipsius magistri Johannis iustis, legitimis et modestis ex animo inclinati dictum privilegium ipsius domini regis Ladislai non cancellatum, non interletum(!), non diminutum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum transumptum praesentibus gratum et ratum habentes authoritate regia praesentis scripti patrocinio duximus confirmandum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem praesentes concessimus literas dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Theodori praepositi ecclesiae Albensis, aulae nostrae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo, regni autem nostri anno primo.

[a] Elírás *karissimi* helyett.

3690.

1290. — Buhte Gömör megyei vízóvónak (explorator aquarum) érdemeire való tekintettel pátens oklevelével visszaadja Koach nevű földjét, amelyet Bach comes fia: Thekus csalárd módon elvett tőle, egyben visszavonja utóbbi oklevelét. — a. D. M° CC° nonagesimo.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1348. nov. 9. (DL 76 909. Zichy lt. fasc. 217C. n. 11.) Zichy oklt. II. 331.

3691.

(1290.) — megparancsolja Deseu Gumur-i ispánnak, hogy Mokud fiait: Buhte királyi vízóvót (exploratorem aquarum suarum), Lászlót és Gált a zaklatókkal szemben, Koach és Tryztine birtokokban pedig Bach fia: Thekus ellenében védje meg, mert különleges pártfogásába vette őket. (Az oklevélnek nem volt évszáma.)

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1348. nov. 9. (DL 76 909. Zichy lt. fasc. 217C. n. 11.) Zichy oklt. II. 331.

Az oklevél évszámát az előző oklevél határozza meg.

3692.

1290. — László fiának: Boda-nak adományozza Kispalugya földjét (terre minoris Palugya), miként azt IV. László is tette (vö. 3253. sz.).

Tartalmilag átírta: liptói registrum 14. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.) M. Tört. Tár IV. 12. — Kivonat: Fejér VI. 1. 74. 1. sz., Tört. Tár 1904. 245. 144. sz.

3693.

1291. jan. 2. Várad. — bizonyítja, hogy B(enedek) veszprémi püspök nevében Kolÿnus mester veszprémi főesperes tiltakozott amiatt, hogy Opour mester és Lukács zalai ispán elfoglalták a püspök és az egyház Zala megyében levő Thadeuka nevű várát, amely az ő birtokukon épült, továbbá amiatt, hogy Bagun fia: Chak mester elfoglalta Crikenÿg várát, amely egykor a püspök testvéréé: Fülöp mesteré volt, s most a püspököt és testvéreit illeti. — D. Waradini in oct. B. prothomart. Stephani a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 17,6 × 6,9 cm. Hátlapon rányomott pecsét apró kopott darabkái. Veszprémi püspöki lt. 54. sz. (Tátika 36. — DF 200 043.)

Zala vm. Oklt. I. 101.

3694.

1291. jan. 2. — Olozka-i Vyda fia: Bocholerius comes kérésére átírja IV. Béla 1255-i privilégiumát (1058. sz.) Zarakad föld adományozásáról.

Eredeti: 47 × 32,5 cm. Az egyszerű kezdő *A* utólagos. Függőpecsétje leszakítva. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Diplomata Latina I. 62. (DF 230 146.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Bocholerius comes filius Vyda de Olozka fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini Bele regis felicis recordationis avi nostri karissimi super collatione cuiusdam terre Zarakad vocate confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. Béla 1255-i privilégiuma, lásd az 1058. sz.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus ipsius comitis Bocholeri favorabiliter inclinati dictum privilegium domini Bele regis felicis recordationis avi nostri karissimi non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Albensis ecclesie, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo, quarto Nonas Januarii.

3695.

1291. jan. 5. — a Saturalia Wÿhel-i hospesek kérésére privilegiális formában átírja és megerősíti IV. László 1284. szept. 24-i oklevelét (3337. sz.) kiváltságaikról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, Non. Jan., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 50,3 × 48,2 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét kis darabja. DL 519. (NRA fasc. 752. n. 23.)

Wenzel X. 25., Adalékok Zemplén vm. XIV. (15) 1909. 62. — Magyar fordítás: uo. 51.

3696.

(1291.) jan. 5. Várad. — bizonyítja, hogy Byhor, Zobolch, Zatmar, Zonuk és Crazna megyék részére in villa Waradiensi tartott közgyűlésen a jelen levő nemesek és mások Wbul fiának: Mihálynak fiát: Istvánt nyilvános gonosztevőnek (pupplicum malefactorem) kiáltották ki, ezért a bárókkal és nemesekkel együtt elrendeli, hogy az Angelus testvére: Péter és Aladarius fia: László falvaiban elkövetett 600 márka kárért bírói eljárás nélkül halállal bűnhődjék. — D. Varadini in die supradicto (*ti.* feria sexta prox. ante festum Epiphanie D.).

Eredeti: 13,9 × 5,5 cm. Hátlapon pecsét darabja. DL 82 740. (Zichy lt. fasc. Ia. n. 8.)

Zichy I. 99., Documente priv. ist. Rom. C. II. 454. (román ford.) (1299 körül).

Karácsonyi (136. 269. sz.) az oklevél keltét az öt megye részére Váradon tartott gyűlés alapján 1291-re tette. **3697.**

(1291. jan. 6. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta Péter erdélyfehérvári püspöknek és káptalanának, tartsanak vizsgálatot amiatt, hogy a Desakna-i királyi hospeseknek IV. Bélától és V. Istvántól kapott privilégiumai a tatárok IV. László idején volt betörésekor elpusztultak-e, említi III. András 1291. jan. 6-i privilégiumában. (Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 169.) **3698.**

1291. jan. 6. —, minthogy Péter erdélyfehérvári püspöknek és káptalanának jelentése szerint a Desakna-i királyi hospesek IV. Bélától és V. Istvántól kapott privilégiumai IV. László idejében a tatárok betörésekor elvesztek, nekik új kiváltságokat adományoz. A már együtt levő és még idegyűlő hospesek ugyanazokat a jogokat élvezhetik, mint Budavár és Esztergom polgárai s a Zathmar-i és más szabad villa-k hospesei; így fölöttük minden helyi ügyben csak választott villicus-uk ítélkezhetik, aki fölött viszont csak a király és a tárnokmester, tehát ki vannak véve az erdélyi vajda és Zounuk-i ispán joghatósága alól, báró náluk nem szállhat meg; szabályozta továbbá a sóvágási jövedelmet és kiváltságokat; továbbá nem kötelesek áruik után Gerlahida-n, Balwanius-on és Deswar-on vámot fizetni, ahogy ezt IV. Béla és V. István is rendelték. — D. p. m. discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Id. Jan., r. aut. n. a. primo.

Átírta: I. Károly k. n. (az átíró oklevél második része az újabb átíráskor elmaradt) > kolozsmonostori konvent 1447. jún. 3. (Arhivele statului jud. Cluj, Dés város lt. 35. sz. — DF 253 331.)

Wenzel V. 20., Densuşianu: Documente I. 1. 504., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 169., Documente priv. ist. Rom. C. II. 354. (román ford.) **3699.**

1291. — a Deeswar-i villicus és a hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1279-i privilégiumát (2956. sz.) a hospesek kiváltságáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 47 × 27,3 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhivele statului jud. Cluj, Dés város lt. Oklevelek 6. sz. (DF 253 304.)

Említi [Rolandus] erdélyi vajda 1293. okt. 6. (uo. 8. sz. — DF 253305.)

Segesvári ág. ev. gimn. ért. 1862. 54., Wenzel V. 22., Densuşianu: Documente I. 1. 506., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 181. — Kivonat: Tört. Lapok 1874. 410. 6. sz. — Az említés: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 194. **3700.**

1291. jan. 7. Várad. — oklevele Leta ügyében.
Hazai okmt. VI. 360.
Lásd 129(0). dec. 31-i keltezéssel a 3683. sz. alatt.

1291. jan. 9. — privilégiuma a sátoraljaújhelyi polgárok részére.
Adalékok Zemplén vm. XIV. (15) 1909. 62.
Lásd 1291. jan. 5-i keltezéssel a 3696. sz. alatt.

(1291.) jan. 29. Fülpös. — megparancsolja az erdélyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Nagy (magnus) Damján királyi ember járja meg Lapus birtok határait, s ha az eladományozható, iktassa be a birtokba (Dénes) nádor fiát: Dénes comest, aki azt adományba kérte. — D. in Phylpus, feria secunda prox. ante Purificationem B. Virg. glor.

Eredeti: 12,5 × 5,1 cm. Zárópecsét nyoma. DL 30 132. (Gyulafehérvári káptalan országos lt. Miscellanea Cista 1. fasc. 1. n. 26.)

Átírta: erdélyi káptalan k. n. > III. András 1291. márc. 11. > ua. 1292. márc. 27. > esztergomi káptalan 1381. nov. 2. (Arhivele statului jud. Cluj, Bánffy lt. 104. — DF 260 683.)

Fejér VII. 2. 166., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 157. és 166., Bánffy oklt. I. 24., Documente priv. ist. Rom. C. II. 354. (román ford.)

3701.

1291. febr. 3. + — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Batiz testvére: Miklós vagy Detre fia: Benedek királyi ember járja meg a Gömör megyei Rosnobana birtok határait, majd iktassák be Lodomerius esztergomi érseket és az érsekséget annak birtokába. — D. in crastino festi Purificationis B. Virg. Marie a D. M° CC° nonagesimo primo.

Átírta: egri káptalan k. n. > III. András 1291. ápr. 30. (Štátny oblastný archív v Košiciach, Rozsnyói püspöki lt. DF 277 853.) > I. Károly 1313. nov. 5. (XVII. sz. másolata: Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 49. fasc. 1. n. 11. — DF 237 878.) > pozsonyi káptalan 1701. ápr. 24. (XVIII. sz. egyszerű másolata: Rozsnyói püspöki lt. Uradalmi iratok 10. sz. — DF 259 033.)

Fejér VI. 1. 98. és 101., Mon. eccl. Strig. II. 278. Documente priv. ist. Rom. C. II. 354. (román ford.)

Az oklevéllel szemben komoly gyanút támaszt az a körülmény, hogy a mandátum két királyi embert jelöl meg vagylagosan, amire III. András alatt nincs más példa. Az Anjou-kori okmánytár I. kötetében 1321 végéről való az első olyan királyi mandátum, amelyben két királyi ember szerepel vagylagosan a következő kezdetleges formulával: „coram quo X vel Y, si alterum deesse contingat, homo noster" (Anj. okmt. I. 636.). A jelen oklevél „altero absente homo noster" fordulata a formulának még későbbi alakja. Így az oklevelet 1320 utáni *hamisítványnak* kell tekinteni.

3702.

1291. febr. 10. — a Bỳzturche-i királyi polgárok kérésére átírja és megerősíti IV. László 1290. máj. 27-i privilégiumát (3556. sz.), amellyel elengedte nekik a Bỳzturche-i vám kétharmadát. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quarto Ỳd. Febr., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 40 × 36,5 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét töredéke. Arhivele statului jud. Cluj, Beszterce város 2a. sz. (DF 247 222.)

Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 171., Documente priv. ist. Rom. C. II. 360. (román ford.) — Hiányosan: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 157. — Kivonat: Archivalische Zeitschrift XII. 78. 3. sz.

3703.

1291. febr. 21. — hívének és familiárisának, Chekew fia Jánosnak kérésére, valamint az érsekek, püspökök, más prelátusok és bárók ajánlására átírja és megerősíti V. István 1272. febr. 17-i privilégiumát (2161a. sz.) Selyz föld adományozásáról.

Eredeti: 50,6 × 31,1 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsétje a kettészakadt hártya darabjával együtt hiányzik. A kiszakadt részt a még ép eredetiről készült fénykép pótolja. DL 105 566. (Lossonczy lt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in filio Virginis gloriose. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Johannes filius Chekew fidelis et familiaris noster ad nostram accedens [presentiJam exhibuit nobis privilegium domini St(ephani) regis Hungarie piissime re[corda]tionis fratris nostri karissimi patruelis petens a nobis magna cum instantia, ut idem ratum habere et meo(!) dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik V. István 1272. febr. 17-i privilégiuma; lásd a 2161. sz.)* Nos itaque instantissimis supplicationibus ipsius Johannis regio occuretes(!) cum favore maxime pro eo, quia venerabiles viri archiepiscopi, episcopi et alii ecclesiarum prelati seu etiam ceteri barones regni nostri ipsius Johannis fidelitatem karissimo fratri nostro factam commendabant, dictum privilegium ratum habentes et acceptum presentibus de verbo ad verbum inseri faciendo auctoritate dupplicis sigilli nostri et munimine duximus confirmandum. Datum per manus discreti viri magistri The(odori) Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno ab incarnatione Domini M° CC° nonagesimo primo, nono Kalendas Martii, regni autem nostri anno primo.

Az oklevelet a benne átírt két másik oklevéllel együtt Szentpétery gyanúsnak tartotta (lásd az 1874a. és a 2161a. számnál írtakat). Az időközben hozzáférhetővé vált eredeti ezt a gyanút III. András oklevelének vonatkozásában eloszlatja. **3704.**

1291. febr. 22. — koronázása után Fehérvár mellett congregatio generalis-t tartván megígérte, hogy az országban kialakult jogszokásokat megtartja és ezt most utólag írásba foglalja. *Az 1291-i decretum.* — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo primo, octavo Kal. Mart., r. aut. n. primo a.

Átírta: erdélyi káptalan k. n. (DL 30 586. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Miscellanea Cist 3. fasc. 3. n. 8.)

Kovachich: Mon. vet. legisl. 14., Kovachich: Sylloge I. 15., Fejér VII. 2. 139., Endlicher: Mon. Arp. 615., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 159., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 173., Marczali: Enchiridion 186., Documente priv. ist. Rom. C. II. 505. és 361. (román ford.), Lederer I. 83. (magyar ford.), Bolla—Rottler 150. (magyar ford.). — Töredékek: Siebenbürg. Prov. bl. I. 13., Transilvania IV. (1871) 81. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 69. CLXV sz., Fabritius 2. V. sz.

Az oklevél egy példányát az erdélyi káptalanban helyezték el, hogy hozzáférhető legyen. Az átírás még III. András uralkodása idejében készült. **3705.**

1291. febr. 22. — az erdélyi káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1289-i privilégiumát (3542. sz.) arról, hogy a káptalan népei mentesek a vajda, officiálisai és más bárók beszállásolása és ítélkezése alól. — (D). p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Kal. Mart., r. aut. n. a. primo. —

Méltóságok: Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi, András győri, Benedek váradi, János zágrábi, Benedek veszprémi, László váci, Pouka szerémi, Tamás boszniai és Pasca nyitrai püspök; Miklós nádor somogyi isp., Herricus szlavón bán, János tárnokm. soproni isp., Tamás országbíró, Rolandus erdélyi vajda és szolnoki isp., László asztalnokm.

Eredeti: 50,3 × 27,4 cm. Kezdő *A* és több más kezdőbetű helye üres. Függőpecsétje a hártya egy darabjával hiányzik. Batthyaneum Alba-Iulia, 1—22. (DF 277 198.)

Katona: Hist. crit. VII. 1059. Fejér VI. 1. 88., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 158., Documente priv. ist. Rom. C. II. 365. (román ford.) — Töredék: Eder: Observationes criticae 48. — Kivonat: Kemény: Notitia II. 28., Neugeboren: Tentamen 69. CLXIV. sz., Tört. Tár 1889. 574. 30. sz., Beke: Erdélyi kápt. 22. 30. sz.

3706.

1291. febr. 22. — az erdélyi káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2857. sz.) a tordai sóakna adományozásáról és a királyi adó elengedéséről. — (D). p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Kal. Mart., r. aut. n. a. primo; a méltóságok azonosak az előző oklevélben felsoroltakkal.

Eredeti: 49 × 29 cm. A kezdő *A* és több más kezdőbetű helye üres. Függőpecsételés nyoma. Batthyaneum Alba-Iulia, 1—23. (DF 277 199.)

Átírta:

a) I. Károly (1310.) csonka okl. uo. 1—60. (DF 277 236.)

b) kolozsmonostori konvent (1439 körül). uo. 1—7. (DF 277 183.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 164., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 172., Documente priv. ist. Rom. C. II. 366. (román ford.) — Kivonat: Tört. Tár 1889. 574. 29. sz., Beke: Erdélyi kápt. 22. 29. sz., Tört. Tár 1892. 502. 612. sz.

3707.

1291. febr. 24. — Péter erdélyi püspök kérésére átírja és megerősíti IV. László 1282. márc. 21-i privilégiumát (3140. sz.) az erdélyi egyház kiváltságairól s ezeket Fehérvár városra, valamint Szentkirály (villa Sancti regis), Szentmiklós (villa Sancti Nicolai) (Torda m.), Výsta, Sasag (Kolozs m.), Neech (Doboka m.) birtokokra nézve rögzíti. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, sexto Kal. Mart., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 40,6 × 28,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje kiszakítva. Batthyaneum Alba-Iulia, 1—24. (DF 277 200.)

Benkő: Milkovia 309., Katona: Hist. crit. VII. 1061., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 165., Jakab: Oklt. Kolozsvár tört. I. 26., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 176., Documente priv. ist. Rom. C. II. 367. (román ford.) — Csonkán: Fejér VI. 1. 149. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 71. CLXVI. Tört. Tár 1889. 575. 37. sz., Beke: Erdélyi kápt. 23. 37. sz.

3708.

1291. febr. 25. Gyula-fehérvár mellett. — apródjának, Tamás fia: Simon fiának: Györgynek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288-i privilégiumát (3502. sz.) Sowar és Sopotok falvak adományozásáról.

Eredeti: 40 × 21,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét kis darabjával. DL 57 223. (Soós lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Vngarie significamus, quibus expedit universis presentium per tenorem, quod Georgius filius Symonis filii Thome dilectus et familiaris noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini regis Ladizlai patruelis fratris nostri karissimi confectum super collatione villarum Sowar et Sopotok vocatarum petens cum instantia, ut ipsum privilegium approbare, ratificare nostrisque patentibus litteris de benignitate regia dignaremur confirmare. Cuius tenor talis est: *(Következik IV. László 1288-i privilégiuma, lásd a 3502. sz.)* Nos igitur iustis ac legittimis ipsius magistri Georgii petitionibus favorabiliter inclinati consideratisque fidelitatibus et servitiorum meritis eiusdem, que nobis post adepta regni nostri gubernacula cum omni fervore fidelitatis multipliciter exhibuit et inpendit, diversis se fortune casibus submittendo, predictum privilegium karissimi fratris nostri regis Ladislai non cancellatum, non abolitum, non suspectum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus insertum approbantes seu ratificantes auctoritate presentium duximus confirmandum. Datum apud Albam Jule in dominica Exurge, anno Domini M° CC° nonagesimo primo.

3709.

1291. márc. 11. Gyulafehérvár. — Dénes fia: Dénes comes kérésére, szolgálataira való tekintettel neki adományozza a Zonuk-i vár Lapus nevű birtokát és átírja az erdélyi káptalan k. n. jelentését (Hazai okmt. VI. 361.), amely szerint az iktatás megtörtént. — D. in Alba Transsiluana, in dominica Invocavit a. D. M^mo^ CC^mo^ nonagesimo primo.

Átírta: III. András 1292. márc. 27. > esztergomi káptalan 1381. nov. 2. (Arhivele statului jud. Cluj, Bánffy lt. 104. sz. — DF 260 683.)

Fejér VII. 2. 165., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 166., Hazai okmt. VI. 362., Bánffy oklt. I. 26., Documente priv. ist. Rom. C. II. 368. (román ford.)

3710.

1291. márc. 11. Gyulafehérvár mellett. — bizonyítja, hogy az erdélyi részeken élő nemesek, szászok, székelyek és oláhok részére Gyulafehérvár mellett tartott congregatio-n Ugrin mester panaszt tett, hogy az Olth folyó mellett levő Fogros és Zumbothel nevű birtokait elvették tőle, s bemutatta okleveleit, majd a megtartott vizsgálat során a nemesek, szászok, székelyek és oláhok is igazolták tulajdonjogát, ezért a birtokokat visszaadta neki. — D. apud Albam Jule in dominica Invocavit a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 15,3 × 8 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 29 099. (Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Cista comitatus Albensis Cista II. fasc. 5. n. 4.)

Fejér VI. 1. 118., Árpádia III. (1838) 26., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 167., Transilvania IV. (1871) 93., Densuşianu: Documente I. 1. 510., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 177., Documente priv. ist. Rom. C. II. 509. és 369. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 69. CLXIII. sz., Documenta Valachorum 32., Györffy: A románok 22. 20. sz.

3711.

1291. márc. 12. — az Aranas földön lakó Keezd-i székelyek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1289. szept. 18-i privilégiumát (3534. sz.), amellyel a Turda-i királyi vár Aranas nevű földjét a Morus és az Aranas folyók között nekik adományozta, egyben felsorolja tartozékait: Felvinch, Eurmenus, Hydusteluk, Medyes, Dumburou, Muhach, Kerchech, Bagyon, Kuend, Turdavar, Chegez, Igrechi, Pordoy, Kerekyghaz, Hory, Wyteluk, Polanteluk, Fyuzeg, Bagach, Lyukyteluk, Zeteteluk, Kuchard, Feligaz, Feuldwar, Ketokluk,

Turuskou vár, amely közös a megyebeliekkel, Chakoteluk, Farcaszug és Obrothousa. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, IIII^to^ Id. Mart. Méltóságok azonosak a 3706. sz. alatt felsoroltakkal, sorrendbeli eltéréseket nem számítva, de szerepel még János zágrábi püspök és Moÿus székely ispán is.

Átírta:

a) I. Károly 1313. júl. 4. (DL 28 502. Kolozsmonostori konvent hiteleshelyi lt. Cista com. Aranyos A—17.)

b) erdélyi káptalan 1320. márc. 24. > Sándor országbíró 1327. máj. 1. után. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 66. fasc. 1. n. 6. — DF 238 227.)

c) Zsigmond 1394. dec. 23. > kolozsmonostori konvent 1482. aug. 1. (DL 28 503. Kolozsmonostori konvent hiteleshelyi lt. Cista com. Aranyos S—5.) — Hiteleshelyi protocollumi bejegyzése: uo. Liber regius (F 15) I. fol. 41. (DL 32 507.)

d) Zsigmond 1394. dec. 23. > ua. 1436. jún. 6. > I. Mátyás 1484. jan. 25. (DL 28 504. uo. Cista com. Aranyos A—6.)

Említi az erdélyi káptalan 1320-i átírása alapján

a) Sándor országbíró 1327. máj. 28. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 66. fasc. 1. n. 5. — DF 238 226.) > esztergomi keresztes konvent 1327. jún. 11. (uo. n. 4. — DF 238 225.)

b) ua. 1327. jún. 11. (uo. n. 7. — DF 238 228.)

Fridvaldszky: Miner. Transsilv. 59., Katona: Hist. crit. VII. 1062., Székely nemzetnek constitutiója 9., Fejér VI. 1. 150. (kihagyással), Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 167., Székely oklt. I. 26., Densuşianu: Documente I. 1. 511., Mon. eccl. Strig. II. 280., Documente priv. ist. Rom. C. II. 370. (román ford.) — Az említés *a)*: Mon. eccl. Strig. III. 111. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 71. CLXVII. sz., Magyar Sion III. (1865) 765., Cod. Strig. II. 171., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 178.

3712.

1291. márc. 21. — parancsa a gréchegyiekhez, hogy Gilio polgárt iktassák be a kapott palota birtokába.

Kukuljević: Regesta no 1466.

Lásd (1291.) júl. 11-i keltezéssel a 3742. sz. alatt.

1291. márc. 22. — Itemerius fiának: Péternek adományozza a IV. László által előzőleg neki adott Deregenye nevű földet.

Tartalmilag átírta: [Bebek Imre] országbíró 1387. nov. 6. (Pest megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 16. sz. — DF 280 088.)

A tartalmi átírás szövege:

--- sexte siquidem earumdem litterarum, videlicet eiusdem [domini Andree regis patent]is secundo die festi beati Benedicti abbatis anno Domini M^mo^ CC^mo^ nonagesimo primo suborte series explicabat, quod ipse dominus Andreas rex ad petitionem comitis Petri filii Itemeri fidelis sui pro meritoriis servitiis eius terram Deregenye vocatam, quam dominus Ladislaus rex patruus frater suus mediantibus privilegiis suis eidem contulisset, eidem comiti Petro reliquisset p[ossidendam].

3713.

1291. ápr. 30. + — kérésére Lodomerius esztergomi érseknek, örökös ispánnak és az érsekségnek adományozza Rosnobana birtokot, miután az egri káptalan annak határjárását és iktatását elvégezte, s átírja a káptalan k. n. jelentését (Mon. eccl. Strig. II. 279.). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° ducentesimo nonagesimo primo, pridie Kal. Maii, indict. quarta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 49,1 × 27,5 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabjai. Štátny oblastný archív v Košiciach, Rozsnyói püspöki lt. (DF 277 853.)

Átírta: I. Károly 1313. nov. 5. (XVII. sz. egyszerű másolata: Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 49. fasc. 1. n. 11. — DF 237 878.) > pozsonyi káptalan 1701. ápr. 24. (XVIII. sz. egyszerű másolata: Rozsnyói püspöki lt. Uradalmi iratok 10. sz. — DF 259 033.)

Említi:

a) I. Károly 1323. (Esztergomi prímási lt., Archivum saeculare Lad. H. n. 6. — DF 248 309.)

b) — I. Károly átírásával együtt — az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (uo. Lad. P. n. 25. pag. 2. — DF 248 514.)

Fejér VI. 1. 100., Mon. eccl. Strig. II. 283. — Részlegesen: Schmitth: Episc. Agr. I. 218., Katona: Hist. crit. VII. 1066. — Kivonat: Magyar Sion III. (1865) 766., Codex Strig. II. 172. — Az *a)* említés Mon. eccl. Strig. III. 40.; a *b)* említés Prokopp 123. 65—66. sz.

Az uralkodási év hibája már Fejérnek is feltűnt. Az oklevél másik súlyos hibája, hogy a benne átírt hiteleshelyi jelentésben olvasható mandátum (lásd a 3702. sz.) kb. három évtizeddel későbbi gyakorlatot tükröz. Az oklevél írása viszont nem későbbi a XIV. század első negyedénél, a *hamisítást* tehát 1320 körülre lehet tenni. Ekkor készíthették a III. András idejében valószínűleg elmulasztott határjárás „pótlására". Az 1313. nov. 5-i átírással kapcsolatban még azt a feltevést is meg lehet kockáztatni, hogy a régi pecséttel visszaélve a kancelláriában hamisították. Az átíró oklevelet az új pecséttel 1323-ban közvetett módon úgy erősítették meg, hogy az új privilégiumban csak utaltak III. Andrásnak határjárást tartalmazó adománylevelére. (DF 248 309.)

3714.

1291. máj. 12. — átírja Benedek comes erdélyi helyettes alvajda 1291. máj. 8-i oklevelét.

Tört. Tár 1889. 574. 32. sz., Beke: Erdélyi kápt. 22. 32. sz.

Lásd 1291. aug. 4-i keltezéssel a 3779. sz. alatt.

1291. máj. 18. — familiáris clericusa, Pál mester fehérvári olvasókanonok kérésére és trónra lépésekor teljesített szolgálatai fejében átírja és megerősíti IV. László 1279-i privilégiumát (2998. sz.) Fejér megyében a Saar-víz mellett fekvő Chuuz nevű hercegi föld birtoklásáról — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quintodecimo Kal. Jun., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 44,9 × 41,3 cm. A kezdő *A* helye üres, a név többi betűje nagyobb méretű és díszített. Függőpecsételés nyomával. DL 40 199. (Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt., előzőleg Békássy lt.)

Győri tört. rég. füz. III. 114.

3715.

1291. máj. 30. — János zobori apát kérésére átírja és megerősíti IV. László 1283-i privilégiumát (3259. sz.) egyháza népeinek a megyés ispánok és más bírák joghatósága alól történt kivételéről.

Eredeti: 39,8 × 22,7 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. Archivum episcopatus Nitriensis, Capsa I. (A) fasc. 1. n. 18. (DF 273 063.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus pervenire, quod religiosus vir frater Johannes abbas ecclesie Beati Ipoliti de Zubur ad nostram accedendo

presentiam exhibuit nobis privilegium Ladizlai regis illustris recordationis karissimi fratris nostri patruelis super facto exemtionis populorum ecclesie sue a iudicio comitis parochialis et aliorum iudicum regni nostri confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1283-i privilégiuma, lásd a 3259. sz.)* Nos igitur iustis petitionibus dicti abbatis favorabilem consensum adhibentes predictum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo patrocinio nostri privilegii duximus confirmandum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodorii Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° [nonagesimo prim]o, tertio Kalendas Junii, regni autem nostri anno primo.

3716.

1291. (jún. 1. előtt.) — megparancsolja a váci káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Zentheh királyi ember járja meg Chery föld határait és iktassa vissza Chery-i Stark-ot és Roman-t a föld birtokába.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1346. jún. 15. (DL 41 011. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövegét lásd a következő szám alatt.

3717.

1291. (jún. 1. után.) — megerősíti Chery-i Stark-ot és Roman-t Chery föld birtokában, miután a váci káptalan visszaiktatta őket.

Tartalmilag átírta: a váci káptalan 1297-i átírása alapján Pál országbíró 1346. jún. 15. (DL 41 011. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

– – – que (ti. litteris privilegialibus capituli Wachiensis anni M° CC° nonagesimo septimo) sua serie nos informabant in hac forma, quod Stark et Roman de Chery ad domini Andree olym ultimi regis Hungarie accedentes presentiam quandam possessionem ipsorum Chery vocatam, quam per Demetrium filium Hunth dixissent occupatam, ab ipso domino Andrea rege sibi reddi et restitui postulassent. Et quia de possessione prefata ipsi domino Andree regi veritas non constitisset, ideo prefato capitulo ecclesie Wachiensis fidelibus suis litteris suis mediantibus dedisset in mandatis, ut hominem ipsorum mitterent fidelem pro testimonio fidedignum, coram quo Zentheh homo sue regie maiestatis prefatam possessionem presentibus commetaneis et vicinis reambularet et restitueret eisdem, si non fieret contradictum, contradictores, si qui fierent, ad suam regiam presentiam evocando. Tandem idem capitulum Wachiense ipsi domino Andree regi rescripsissent(!) isto modo, quod ipsi precepta regie serenitatis fideliter exsequentes cum predicto Zentheh homine regio Petrum clericum de Suran misissent vice ipsorum fidedignum, qui demum ad eos redeuntes eidem concorditer retulissent, quod idem homo regius presente ipsorum testimonio secundo die festivitatis Asscensionis Domini anno eiusdem M° CC^mo^ nonagesimo primo preterito predictam terram Chery vocatam per veteres metas presentibus commetaneis eiusdem et vicinis reambulasset et statuisset predictis Stark et Romano nullo penitus contradictore existente. Igitur idem dominus Andreas rex consideratis fidelitatibus Stark et Roman predictorum prefatam possessionem ipsorum Chery vocatam reliquisset et restituisset eisdem pacifice et quiete possidendam, prout per progenitores ipsorum ab antiquo dynosscebatur possedisse.

3718.

1291. jún. 3. — Lodomerius esztergomi érsek kérésére neki és utódainak adományozza a bárók tanácsából a Komárom megyei két Nandur nevű faluban az ott lakó királyi conditionarius-ok, szakácsok és tárnokok földjét, amely az érsek népeinek földjével vegyesen (commixtim) helyezkedett el, hogy ezzel minden viszályt ki lehessen küszöbölni, ami a közös birtoklásból eredhetne, egyben megengedi conditionarius-ainak, hogy más conditionarius-i helyre költözzenek. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, tertio Non. Jun., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 41,5 × 19,6 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare, Lad. C. n. 9. (DF 248 149.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. P. n. 25. pag. 3. — DF 248 514.)

Fejér VI. 1. 113. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 292. — Az említés: Prokopp 127. 108. sz.

3719.

1291. jún. 3. — M(ihály) budai prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti II. Géza 1148-i privilégiumát (77. sz.) a káptalannak adott rév- és útvámról meg halászati jogról.

Eredeti: 42,2 × 36 cm. Díszes kezdő *A* és díszes az országok nevének kezdőbetűje is. Függőpecsét zsinórja. Veszprém megyei Levéltár 138. sz. (Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt., Fam. resp. G. 119. — DF 229 911.)

Kivonat: Bakács: Pest megye 89. 225. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presentium inspectoribus salutem in auctore salutis. Inter claras regalis culminis sollicitudines et virtutes puriore luce tanquam aliquid sidus inradiat, quod caritatis studio contemplatione celestium ecclesiasticis utilitatibus adhibetur, ecclesiam quippe militantem dominus gubernationi et conservationi principum commendavit. Proinde ad universorum notitiam volumus pervenire, quod fideles et devoti nostri magister M(ichael) prepositus Budensis et capitulum eiusdem ecclesie exhibuerunt nobis privilegium serenissimi regis Geÿche petentes humiliter illud nostre auctoritatis patrocinio communiri. Cuius quidem tenor talis est: *(Következik II. Géza 1148-i privilégiuma, lásd a 77. sz.)* Nos itaque ex benignitate regie maiestatis progenitorum nostrorum illustrium regum Hungarie erga venerabiles ecclesias piam et laudabilem sollicitudinem ac munificentiam attendentes, eorum sacris vestigiis inherendo prefatum privilegium de verbo ad verbum insertum presentibus in nulla sui parte vitiatum nostro duximus privilegio confirmandum. In cuius rei perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude per manus venerabilis viri magistri Teodori prepositi Albensis ecclesie, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, tertio Nonas Junii, indictione IIII, regni autem nostri anno primo.

3720.

1291. jún. 3. — Jánosnak, a Chuth-i premontreiek prépostjának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1264-i privilégiumát (1416. sz.) Nyarhid és más földek adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, tertio Non. Jun., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 54,8 × 43,6 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét törmeléke az oklevél borítékában. — Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare, Lad. M. n. 9. (DF 248 413.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. P. n. 25. pag. 1. — DF 248 514.)

Fejér VI. 1. 156., Mon. eccl. Strig. II. 287., Károly: Fejér vm. III. 429. — Kivonat: Magyar Sion I. (1863) 860., Codex Strig. I. 97., Oszvald 242. — Az említés: Prokopp 118. 7. sz.

3721.

1291. jún. 3. — Jakabnak, Pozsony város volt bírájának kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288. ápr. 10-i privilégiumát (3482. sz.) a pozsonyi királyi vár erdőőrei földjének adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, tertio Non. Jun., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 51,9 × 33,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétjének felső része hiányzik. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város 8. sz. (DF 238 634.)

Átírta: I. Károly 1318. szept. 2. (uo. 37. sz. — DF 238 663.) > pozsonyi káptalan 1392. aug. 19. (uo. 484. sz. — DF 239 111.)

Hazai oklt. 126. — Kivonat: Archív mesta Bratislavy, Inventár 10. 10. sz.

3722.

1291. jún. 3. — előtt a Páduában tanuló (scolaris Paduanus) Tamás mester, az esztergomhegyfoki Szent Tamás-egyház prépostja és káptalana nevében Lodomerius esztergomi érsek és esztergomi örökös ispán az ópesti vásárvám felének ügyében megállapodott a budai Szűz Mária-szigeten levő domonkos rendi Szűz Mária-egyház apácáinak képviselőivel, úgymint Chaak nb. Parazth mester fia: Ugrin, Gergely lector, Pál és Bereck domonkos szerzetesekkel. A megállapodás értelmében a vásárvám fele, amelyet az egyház Imre királytól kapott, az oklevelekkel együtt az apácáknak jutott, akik a Camarun megyei, IV. Bélától kapott Isa nevű földet adták át okleveleikkel együtt. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, tertio Non. Jun., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 43,5 × 29,2 cm. Függőpecsét kis darabja. Díszes kezdő *A*, díszített maiusculák az első két sorban. DL 1314. (Mon. VBud. fasc. 22. n. 6.)

Wenzel X. 15., Mon. eccl. Strig. II. 288., Budapest tört. okl. eml. I. 268.

3723.

1291. jún. 4. — Pál mester budai olvasókanonok kérésére átírja és megerősíti Erzsébet volt királynénak 1290-i privilégiumát (Fejér VII. 2. 127.) Jutos birtokról.

Eredeti: 45,6 × 30,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét középdarabja. Veszprémi püspöki lt. 114. (Jutas 6. — DF 200 720.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presentem paginam inspecturis salutem in auctoritate(!) salutis. Ad hoc sunt iudicia in medio constituta, ut humana coerceatur audacia et tuta sit inter reprobos ignocentia nichilque possit a malivolis suggillari, quod mediante iustitia, que pro veritate habetur, fuerit solidatum. Ad universorum igitur notitiam harum serie volumus pervenire, quod vir discretus magister Paulus cantor ecclesie Budensis dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domine Elysabeth quondam regine Hungarie affinis nostre karissime super terra Jutos confectum petens ipsum cum instantia nostro privilegio confirmari. Cuius tenor talis est: *(Következik Erzsébet királyné 1290-i privilégiuma, lásd Fejér VII. 2. 127.)* Nos

itaque veritati gestorum fidem plenariam adhibentes, ipsum privilegium de verbo ad verbum insertum presentibus in nulla sui parte vitiatum in eternam reÿ memoriam presentis scripti patrocinio duximus confirmandum. In cuius reÿ memoriam et notitiam pleniorem presentes concessimus litteras duplici(!) sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Theodorii prepositi Albensis ecclesie dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, pridie Nonas Junii, regni autem nostri anno primo.

3724.

1291. jún. 4. — M(ihály) mester budai prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti Fülöp esztergomi érsek és a két király által kiküldött bírótársak 1264. máj. 28-i (Mon. eccl. Strig. I. 504.) és Jula nádor és soproni ispán 1224-i oklevelét (uo. I. 247.) Chechtow halastó ügyében. — D. p. m. ven. viri mag. Teodori prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} ducentesimo nonagesimo primo, pridie Non. Jun., r. aut. n. a. primo.

Átírta: Zsigmond 1389. máj. 23. (Esztergomi prímási lt., Archivum saeculare, Lad. U. n. 93. — DF 248 752.)

Fejér VI. 1. 115., Mon. eccl. Strig. II. 291.

3725.

1291. jún. 5. Buda. — megerősíti Compoldus fiait: Pál és Péter comeseket Gurk, Wrs, Detk és Dumuslo nevű földek, ill. falvak birtokában, amelyeket közlésük szerint V. István adományából birtokolnak. — D. Bude feria tertia prox. ante Pentecosten a. D. M° C°C° nonagesimo primo.

Eredeti: 15,2 × 3,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét kis darabja. DL 1316. (NRA fasc. 432. n. 25.)

Wenzel X. 34., Gyöngyös VIII. (1879) 44. sz. (magyar ford.) — Kivonat: Balásy: Heves vm. I. 269.

3726.

1291. jún. 5. — a Nandur-i conditionarius-ok földjét adományozza.

Fejér VI. 1. 113., Mon. eccl. Strig. II. 292.

Lásd 1291. jún. 3-i keltezéssel a 3719. sz. alatt.

1291.(?) jún. 11. — kérdése az erdélyi káptalanhoz néhai Bertalan tordai főesperes és budai kanonok ügyében.

Budapest tört. okl. eml. I. 271.

Lásd az év nélküli oklevelek között a 4353. sz. alatt.

(1291. jún. 16. előtt.) * — oklevelét, melynek alapján a veszprémi püspök által G. fehérvári bíró, a 12 esküdt és a polgárok ellen indított per pünkösd ünnepének nyolcada előtt levő szombaton (jún. 16.) folyt, említi III. András (1291.) jún. 21-én kelt oklevelében. (3728. sz.)

3727.

(1291.) jún. 21. Lórév. (—) a veszprémi püspök és a fehérváriak között folyó pert a hadoszlás 22. napjára halasztja.

Eredeti: 12,7 × 3,8 cm. Zárópecsét nyoma. Veszprémi püspöki lt. 49. sz. (Litt. mancae 8. — DF 283 095.)

Az oklevél szövege:

Datum pro memoria, quod causam, quam venerabilis pater dominus episcopus Wesprimiensis sabbato proximo ante octavas Pentecostes contra G. iudicem, duodecim iuratos et cives

Albenses iuxta continentiam litterarum nostrarum habebat in nostri presentia, propter presens regni negotium ad vicesimum secundum diem residentie nostri exercitus prorogandam duximus statu priori permanente. Datum in Lurew feria quinta post predictas octavas.

A hátlapon: Pro episcopo Wesprimiensi contra iudicem et cives Albenses ad vicesimum secundum diem residentie exercitus.

A király Budáról Lóréven át vonulhatott Fehérvárra a királyi zászló kibontására, s a nemrég indult pert ekkor halasztotta el a külföldre készülő had oszlásának 22. napjára.

3728.

1291. jún. 24. — az érsekek, püspökök és más bárók egyetértésével és tanácsából Vörös (rufi) Abraam comesnek adja azokért a hűséges szolgálataiért, amelyeket különböző hadjáratokban, különösen pedig Albert osztrák herceg ellenében a határok védelmében vére ontásával és öt rokona halálával tett, Wn fiai pozsonyi várjobbágyok és Benedek fia: András, kik utód nélkül haltak el, Galanta nevű földjét minden tartozékával. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Kal. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán, János kalocsai érsek, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi, András győri, János zágrábi, Benedek váradi, Pouka szerémi, Benedek veszprémi, László váci és Tamás boszniai püspök, Miklós nádor somogyi isp., Henrik szlavón bán, János tárnokm. soproni isp., Rolandus erdélyi vajda és szolnoki isp., László asztalnokm., Mykou lovászm., Jakab pohárnokm., Lukács zalai és Ogyuz vasvári isp.

Eredeti: 49,5 × 26 cm. Kezdő *A* helye üres. Ép függőpecsét rányomott gyűrűs pecséttel. Tolna megyei Levéltár, Oklevelek 6. sz. (Apponyi 501. — DF 271 929.)

Apponyi oklt. I. 18.

3729.

1291. jún. 24. — az előző oklevélben leírt azonos körülmények között és indokolással Vörös (rufi) Abraam comesnek adományozza élete végéig Wywar ispánságot minden joggal és jövedelemmel. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Kal. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint az előző oklevélben.

Eredeti — az Apponyi oklt. és Szentpétery kézirata szerint — az Apponyi család hőgyészi levéltárában volt, de a második világháború után a levéltár megmaradt részével nem került a Tolna megyei Levéltárba.

Apponyi oklt. I. 16., Szentpétery: Oklevélszövegek 58.

Szentpétery látta az eredetit és azt az előző számú oklevéllel összehasonlítva megállapította, hogy mindkét oklevelet ugyanaz a kéz írta, valódiságukhoz nem fér kétség.

3730.

1291. jún. 27. Buda. — mandátuma a pécsi káptalanhoz Ábrahám fia: László comes okleveleinek átírása érdekében.

Fejér VII. 2. 156. és VII. 5. 495.

Lásd (1293.) jún. 3-i keltezéssel a 3928. sz. alatt.

(1291.) jún. 29. Fehérvár. — megparancsolja J(ános) tárnokmester soproni ispánnak, hogy helyezze vissza a vasvári hospeseket Makua (Makwa) nevű birtokukba, amelyet Chapou (Chapow) fia: András comes tőlük elfoglalt, és védje is meg őket e birtokban. — D. Albe, in festo Petri et Pauli ap.

Átírta:
a) Szécsi Miklós országbíró 1371. okt. 13. (DL 91 789. Festetics lt. Castriferrei 64b.)
b) Garai Miklós nádor 1379. aug. 16. (DL 90 927. Héderváry lt.)
Wenzel V. 26., Hazai okmt. VI. 365., Burgenland II. 235. 343. sz.

Az oklevél évszámát János (Iván) tárnokmestersége és a keltezési hely határozza meg.

3731.

1291. — Gardun fiának: Gardun comesnek és utódainak adományozza Gereben nevű birtoka mellett fekvő Haraschyna nevű birtokot, amely Móric fiaié: Miklósé, Domokosé, Istváné és Demeteré volt, de amelyet tőlük elvett; egyszersmind megígéri, hogyha Móric fiai kegyét visszanyernék, hasonló adománnyal fogja őket kárpótolni. — D. p. m. mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 33,4 × 24,2 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. Arhiv Hrvatske, NRA fasc. 1597. n. 12. (DL 33 654.)
Átírta: zágrábi káptalan 1411. szept. 9. (uo. NRA fasc. 1597. n. 13. — DL 33 997.)
Hazai okmt. VIII. 306., Smičiklas VII. 61. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1481.

Az oklevélnek az éven belüli helyét a következő két oklevél határozza meg.

3732.

1291. jún. 29. — a drávántúli Gordon fiának: Gordon comesnek és örököseinek adományozza Hraschyna birtokot minden tartozékával.

Tartalmilag átírta I. Károly 1322. > I. Lajos 1360. márc. 20-i privilégiuma alapján
a) Zsigmond 1424. szept. 19. (XVI. századi másolata DL 24 452. pag. 13. Nádasdy lt. Limbus) > Geréb Mátyás dalmát, horvát és szlavón bán 1488. febr. 5. (DL 101 046. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 5. lad. 2. n. 197.)
b) Tallóci Matkó dalmát, horvát és szlavón bán 1438. máj. 10. (DL 100 545. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 4. lad. 4. n. 28.)

A tartalmi átírás szövege a bővebb *b)* példány alapján:

--- tenore litterarum condam domini Andree olim similiter regis Hungarie anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, tertio Kalendas Julii, regni autem sui anno primo confectarum emanata explicarat, quod cum ipse condam dominus Andreas rex Deo propitio iure et ordine geniture in solium et gubernaculum regni Hungarie fuisset sublimatus et universi nobiles regni sui pro fidelitate sibi debita ad exercitum suum, quem contra ducem Austrie habuisset, convenissent, comes Gardon filius Gardon de partibus ultradrawanis prior et inter primos ad ipsum dominum Andream regem in Budam accedens secum versus Mosonium accessisset fidelitate consueta, quem propter sue fidelitatis industriam ad tuenda confinia regni sui in Zagrabiam duxisset remittendum. Qui quidem propter sue fidelitatis insignia castrum Medwe, quod idem conservasset, sue maiestati tradidisset, preterea castrum Kemlek, quod Wokuzlaus frater eiusdem servasset, per sue fidelitatis probitatem et consilium fuisset sibi restitutum, per que scilicet castra totum regnum Sclauonie in maiori parte annuente gratia Salvatoris domino suo subiecisset. Hiis

itaque consimilibus fidelitatibus et servitiorum meritis, quibus coram sue maiestatis oculis meruisset, multipliciter conplacere volentes eidem occurrere regio cum favore possessionem Hraschÿna vocatam cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis, attinentibus circumstantiis et appendiciis universis, prout per priores possessores limitata fuisset et possessa, eidem comiti Gardon et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus dedisset, contulisset et tradidisset iure perpetuo, pacifice possidendam sub expeditoria cautione litteris in eisdem declarata.

3733.

1291. jún. 29. — a drávántúli Gardun fia: Gardun comes érdemeire való tekintettel felmenti Gereben és Harasincha nevű birtokain lakó jobbágyait a nyest-, a hétdénár- és az élelmiszeradó, valamint a zulusma-nak nevezett báni beszállásolás alól. Gardun comes ugyanis a király trónra léptekor az elsők között jött a Drávántúlról Budára az osztrák herceg elleni királyi seregbe, amellyel Musunium-ig vonult, majd innen Zágrábba küldte a király a határok védelmére; majd a kezén levő Medue várat átadta a királynak, és rábeszélte testvérét: Wlkuzlaus-t is, hogy adja át a kezén levő Kemluk várat. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, tertio Kal. Jul.

Átírta: I. Károly 1322. dec. 15. (Arhiv Hrvatske, Neoregestrata acta fasc. 1597. n. 14. DL 34 007.) > I. Lajos 1360. márc. 21. >

a) zágrábi káptalan 1372. dec. 13. (uo. fasc. 1597. n. 14. DL 34 008.)

b) Zsigmond 1408. dec. 21. (DL 100 378. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 4. lad. l. n. 29.)

Hazai okmt. VIII. 295., Smičiklas VII. 35. — Kivonat: Burgenland II. 235. 342. sz.

3734.

1291. júl. 3. (Fehérvár.) —, amikor a római király fia: Albert osztrák herceg ellen a tőle szenvedett jogtalanságok miatt hadat indított és a királyi zászló bontására a fehérvári egyházhoz érkezett, Tódor mester prépost és alkancellár, testvére: László comes, valamint másik testvérének: Miklósnak fia: Miklós kérték IV. László 1274. aug. 4-i privilégiumának (2522. sz.) átírását és megerősítését Chuefeldy nevű föld adományáról, s a kérést teljesíti. A privilégiumra Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek pecsétjét is ráfüggesztette. — D. p. m. predicti mag. Theodori prepositi, au. n. vicecanc. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Non. Jul., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 47,3 × 42,4 cm. Díszes kezdő *A*, az első két sorban kiemelt maiusculák. A királyi függőpecsét helye, a két érseki pecsét selyemzsinórja. DL 49 677. (Rumy lt. Fasc. LIV. n. 6.)

Wenzel X. 23. — Kivonat: Burgenland II. 236. 345. sz.

3735.

1291. júl. 3. (Fehérvár.) — az előző oklevélben leírt körülmények között Tódor mester és rokonai kérésére átírja és megerősíti IV. László 1274. aug. 4-i privilégiumát (2521. sz.) Sytke föld adományozásáról. Mint az előző oklevélre, erre is felfüggesztették a két érsek pecsétjét is. — D. p. m. eiusdem mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Non. Jul., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 46,7 × 51 cm. Kezdő *A* helye üres. Három függőpecsét zsinórja. DL 49 682. (Rumy lt. Fasc. LIV. n. 11.)

Wenzel X. 22., Burgenland II. 236. 344. sz.

3736.

1291. júl. 3. (Fehérvár.) — Tódor mester fehérvári prépost és királyi kancellár, továbbá testvére: László comes és testvérüknek: Miklósnak fia: Miklós kérésére átírja és megerősíti IV. László 1272. szept. 11-i privilégiumát, amely ugyancsak átírta és megerősítette IV. Béla 1259. dec. 25-i privilégiumát Rachicha föld adományozásáról.

Eredeti: 65,2 × 37,3 cm. Kezdő *A* helye üres. Három függő pecsét selyemzsinórja. Somogy megyei Levéltár, Oklevelek 75. sz. (Jankovich lt. — DF 268 252.)

Kivonat: Borsa: Somogy 7. 7. sz.

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum contra Albertum ducem Austrie filium regis Romanorum pro iniuria nobis illata nostrum exercitum amovissemus et ad venerabilem Albensem ecclesiam nostram pro elevando vexillo nostro accessissemus, magister Theodorus prepositus eiusdem ecclesie, aule nostre vicecancellarius, comes Ladislaus frater eiusdem prepositi, Nẏcolaus filius Nẏcolai, filius fratris eorumdem dilecti et fideles nostri exhibuerunt nobis privilegium domini regis Ladislai inclite recordationis confirmans privilegium regis Bele super collatione seu donatione terre Rachicha vocate confectum petentes cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostre privilegio dignaremur confirmare. Cuius tenor talis est:

Ladizlaus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex universis presentem paginam inspecturis salutem in vero salutari. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Nẏcolaus filius Theodori exhibuit nobis privilegium domini Bele quondam serenissimi regis Hungarie, avi nostri non rasum, non cancellatum, non abholitum, nec in aliqua sui parte vitiatum olim privilegio domini Stephani clare recordationis quondam invictissimi regis Vngarie, karissimi patris nostri confirmatum super collatione terre Rachicha sibi datum petens, ut idem ratificare et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Comanieque rex omnibus Christi fidelibus salutem in omnium salvatore. Regalis benignitatis immensitas grata fidelium suorum obsequia oculo prospiciens pietatis quamque debeat se universis exhibere favorabilem et benignum, eos tamen specialiori tenetur prosequi gratia, quos conspicit regis et regni negotiis fideliter insistere et bellicis actibus insudare. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Nẏcolaus filius Th(eodori) viceiudex curie nostre, qui in diversis bellorum eventibus et specialiter in Russcia et in Austria, quando contra Fredricum ducem Austrie conflictum habuimus generalem, nobis et regno gratum semper inpenderat famulatum, ad nostram accedens presentiam nobis humiliter supplicavit, ut quandam terram castri Sẏmigiensis Rachicha vocatam ad Chezmice pertinentem, quam olim Paulo clerico barberio nostro ob merita servitiorum suorum dederamus, sibi in remunerationem fidelium obsequiorum de benignitate regina(!) conferre dignaremur. Nos itaque, qui bellorum fatigam removere et sudores bellatorum abstergere remunerationis beneficio consuevimus, huiusmodi laudabilem fidelitatem et actus strenuos eius comitis Nẏcolai, que ad virtutem futuram prebere poterat evidens argumentum, attendentes pre oculisque nostris gerente, quia fideliter quamque laudabiliter in occupatione terre Stirie, Austrie ac in devastatione Boẏemie commendabile nobis exhibuit obsequium volentesque ob hoc eidem manum regalis munificientie(!) aperire, predictam terram Rachicha memorato Paulo clerico sine herede decedente ad manus nostras de regni consuetudine devolutam iam dicto comiti Nẏcolao et per eum suis heredibus a iurisditione castri Sẏmigiensis, sicut primitus, sic et nunc eximendo penitus contulimus iure perpetuo inrevocabiliter, pacifice possidendam et eundem per Alexandrum banum filium Georgii de genere Kutkeled sub testimonio Chazmensis capituli in corporalem possessionem dicte terre fecimus introduci volentes, ut tam ipse comes Nẏcolaus, quam

eius successores prenotatam terram ita pure et libere teneant et possideant, sicut alii Sclauonie nobiles suas hereditarias possessiones consueverunt possidere. Mete autem ipsius terre, prout in litteris supradicti capituli contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit a parte septentrionali iuxta terram Isep filii Nÿcolai, ubi est meta terrea sita iuxta magnam viam; inde in eadem via, que est iuxta ecclesiam Sancti Stephani prothomartiris, procedens versus partem orientis venit ad metam terream; inde per eandem viam ad arborem piry cruce signatam sitam iuxta pontem ibique cadit in aquam Rachicha, ubi cum metatur terre Weÿteh filii Woÿhna; inde in eadem aqua procedendo inferius versus meridiem in magno spatio venit ad metam terream; inde in eadem aqua ad metam terream, ubi commetatur terre Mohork et ibi est znus[a] Zÿvÿnna vocatus; item in eodem versus occidentem venit ad arborem egur cruce signatam; inde ad dumum monoro meta terrea circumfusum; item in eodem znus versus partem septentrionalem venit ad duas metas terreas; inde in eodem in magno spatio venit ad metam terream sitam in capite eiusdem; inde ad partem occidentis venit ad arborem bÿk cruce signatam meta terrea circumfusam; inde ad duas metas terreas, ubi contiguatur terre Cristpini filii Mÿlezte; inde ad arborem gertean meta terrea circumfusam; inde per terram arabilem directe venit ad dumum monoro meta terrea circumfusum; inde ad arborem gertean, sub qua sunt due mete terree, ubi cadit in aquam Magaleuch, ubi commetatur terre Koresa filii Mortunus; inde in eadem aqua procedens superius versus septentrionem declinat ad potok Jalsouech vocatam, qui est a parte occidentis; inde in eodem procedens superius declinat ad znus Rogozÿch vocatam a parte occidentis existentem; inde ad capud eiusdem, ubi est dumus monoro meta terrea circumfusus ibique vicinatur terre filiorum Farkasii; inde per silvam venit ad arborem bÿk cruce signatam; inde ad metam terream; inde iterum ad duas metas terreas sitas in eadem silva; inde desendit(!) in vallem, ubi est arbor pomi meta terrea circumfusa; inde ad aquam Mosonicha ubique commetatur terre Scebene comitis; inde procedens in eadem equa(!) superius versus aquilonem venit ad dumum monoro meta terrea circumfusum; inde in eadem aqua venit ad arborem piri meta terrea circumfusam; inde ad znus Kuskenenÿchÿche vocatum; inde in eodem versus orientem venit ad metam terream sitam in feneto, ubi vicinatur terre magistri Moÿs; inde in valle ad arborem bÿk cruce signatam; inde iterum ad arborem bÿk meta terrea circumfusam; inde procedens versus meridiem venit ad metam terream sitam iuxta viam, ubi commetatur terre Ÿsep; inde per eandem viam ad arborem gerteam meta terrea circumfusam; inde ad arborem ceras[i] meta terrea circumfusam; inde ad arborem gerteam cruce signatam meta terrea circumfusam; inde per eandem viam venit ad priorem metam ibique terminatur. Ut igitur hec nostra donatio robur optineat perpetue firmitatis, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Pauli prepositi Posoniensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° L° nono, octavo Kalendas Januarii, regni autem nostri anno vicesimo primo.[b]

Nos igitur iustis petitionibus eiusdem favorabiliter annuentes ipsum privilegium de verbo ad verbum insertum presentibus confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando ita, quod presens innovatio seu confirmationis concessio prioris collationis perpetuum sit munimen. Datum per manus magistri Nÿcolai prepositi Albensis ecclesie Transsiluane, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° LXX° secundo, indictione XV[a], III° Idus Septembris, regni autem nostri anno primo, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadÿensi, Job Quinqueeccle-siensi comite Musunensi, Philippo Vachiensi, aule domine regine karissime matris nostre cancellario, Paulo Vesprimensi, Tÿmotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dÿonisio Jauriensi et Petro Transsiluano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus; Laurentio palatino comite Supruniensi et iudice Comanorum, Alexandro iudice curie comite de Vrbaz, Joachino bano totius Sclauonie, Nÿcolao voÿuoda Transsiluano et comite de Zonuk, Paulo bano de Zeurino, Erne magistro tauarnicorum, Renoldo magistro dapiferorum, Vgrino magistro agasonum, Laurentio magistro pincernarum nostrorum comite Kewe et de Karasu, Emirico comite Sÿmigiensi, Johanne comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrei, Micahele comite Nÿtriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Nos itaque petionibus(!) dicti prepositi et fratrum suorum memoratorum iustis, modestis et legitimis asensum(!) favorabilem adhibentes ipsum privilegium domini Ladislai regis, patruelis fratris nostri non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et nostro privilegio ex certa scientia per presentis scripti patrocinio duximus confirmandum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Theodori prepositi ecclesie superius memorate, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, quinto Nonas Julii, regni autem nostri anno primo.

[a] Helyesen: *zuus*.
[b] Helyesen: *quinto*. Az elírás az átírások eredménye lehet.

3737.

1291. (júl. 3. körül Fehérvár.) — a királyi zászló kibontására a fehérvári egyházhoz érkezve Duruzlaus mester kérésére átírja és megerősíti IV. László pátens oklevelét (3388. sz.) Ozun föld vagy falu Henrik bán fia: Miklós által történt adományozásának megerősítéséről.

Eredeti: 47,2 × 28,3 cm. Lyukas hártyán a kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zsinórja. DL 49 612. (Rumy lt. fasc. XXVIII. n. 5.)

Burgenland II. 240. 350. sz.

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum contra Albertum ducem Austrie filium regis Romanorum pro iniuria nobis illata nostrum exercitum ammovissemus et ad [venerabilem] Albensem ecclesiam nostr[am] pro elevando vexillo nostro accessissemus, magister Duruzlaus dilectus et fidelis noster exhibuit nobis patentes litteras domini regis Ladislai inclite recordationis [fratris nostri patruelis continentes privilegium] Nicolai pala[tini filii Herrici bani] dilecti et fidelis nostri super donatione terre seu ville Ozun vocate petens cum instantia, ut ipsas litteras ratas habere et nostro dignaremur privilegio [confirmare, quarum quidem] litterar[um tenor talis est:] *(Következik IV. László 1285. szept. 16-i oklevele, lásd a 3388. sz.)* Nos itaque petitionibus predicti magistri Duruzlai iustis, modestys et legitimis assensum favorabilem adhibentes ipsas patentes litteras domini regis Ladislai fratris nostri patruelis de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et nostro privilegio ex certa scientia communiri. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Th(eodori) prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° C°C° nonagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

Az oklevél keltének megállapítása az előző oklevelek segítségével történt. Doroszló mester ez ügyben egy hét múlva újabb, részletezőbb átírást kért és kapott (3741. sz.).

3738.

(1291.) júl. 3. Buda. — mandátuma az egri káptalanhoz Meger föld ügyében.

Fejér VI. 1. 130.

Lásd (1294.) júl. 3-i keltezéssel a 3978. sz. alatt.

(1291. júl. 6. előtt.) * — oklevelét, mellyel engedélyezte, hogy Jakab fia: Joachinus és Meden fia: Miklós, a Borolch-i királyi tárnokok jobbágyai Borolch-i részük felét (Ioancha fia: András comes fiának: Ivanka nemes ifjúnak) eladja, említi a nyitrai káptalan 1291. júl. 6-i oklevelében. (Hazai okmt. VIII. 297.)

3739.

1291. júl. 8. Komárom. — előtt István bán fia: Pál mester bejelentette, hogy atyjának Zágrábban a Gréc-hegyen levő palotáját rokonának: Hodus comesnek adta, majd vele a Borsod megyei Polkuna, továbbá a Zobolch megyei Mixe és Gywk birtokokért visszacserélte, most pedig Gilio gréci polgárnak adományozzák szolgálataiért és azért a támogatásért, amelyet neki és atyjának nyújtott. Az átadáshoz Hodus comes fia: László a saját és atyja nevében, továbbá András fia: Bereck mester személyesen hozzájárult és a nagyobb hitelesség kedvéért bemutatták Hodus comesnek a királyhoz intézett kérelmét (Smičiklas VII. 60.) a Gilio javára történt adományozás jóváhagyásáról. A király a kérelmet átírva az érdekeltek kérésének eleget tesz és pátens oklevelét kiadja. — D. in Kamarun in quind. B. Johannis baptiste a D. M° CC° nonagesimo primo.

Átírta: Zágráb város 1291. aug. 11. (Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Diplomata Latina. II. 65. — DF 230227.) >

a) zágrábi káptalan 1332. márc. 18. (uo. II. 64. — DF 230226.)

b) ? XIV. század (oklevélcsonk) (DL 101618. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 5. lad. 7. n. 196.)

Említi: I. Károly 1332. márc. 18. (Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 138.)

Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 66., Smičiklas VII. 37. — Kivonat: Kukuljević: Regesta n° 1470.

3740.

1291. júl. 10. (Győr.) —, amikor Albert osztrák herceg ellen hadjáratot indított és a fehérvári egyházban kibontva a királyi zászlót Győrbe érkezett, Duruslaus fia: Duruslaus kérésére, valamint azért, mert Duruslaus mester H(enrik) bán fiaival a határokat vére ontásáig védte, továbbá az érsekek, püspökök és bárók tanácsából és akaratából átírja és megerősíti IV. László 1285. szept. 16-i pátens oklevelét (3388. sz.) Ozun föld vagy falu H(enrik) bán fia: Miklós által neki történt adományozásának királyi megerősítéséről, egyben leírja a föld határait. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, sexto Id. Jul., indict. quinta. Méltóságok: Lodomerius esztergomi, János kalocsai és János spalatói érsek, András egri, Benedek váradi, Péter erdélyi, Gergely csanádi, Pouka kői, Tamás boszniai, János zágrábi, Benedek veszprémi, András győri, Pasca nyitrai és László váci püspök, János tárnokm., soproni isp., Miklós nádor somogyi isp., Henrik szlavón bán, Rorandus erdélyi vajda, szolnoki isp., Tamás országbíró, Lukács királynéi tárnokm., zalai isp., Ochus vasvári, Mize bodrogi és tolnai, Kemen baranyai, Gergely bán barsi és nyitrai isp.

Eredeti: 52,4 × 31,5 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 49613. (Rumy lt. fasc. XXVIII. n. 6.)

Hazai okmt. VII. 218., Burgenland II. 237. 346. sz. — Hiányosan (a határjárás nélkül): Fejér V. 1. 116. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXXII. 323. sz.

3741.

(1291.) júl. 11. Győr. — megparancsolja a Grech-hegyi bírónak, tanácsosoknak és hospeseknek, hogy iktassák be Giliou nevű polgártársukat Zágrábban a Gréc-hegyen levő palota és minden tartozéka birtokába, amelyet István bán fia: Pál mester adományozott neki szolgálatai és segítése

fejében, miután visszacserélte azt Hodus comestől és fiaitól. — D. Jaurini in festo B. Benedicti conf.

Átírta: Zágráb város 1291. aug. 11. (Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Diplomata Latina II. 65. — DF 230 227.) >

a) zágrábi káptalan 1332. márc. 9. (uo. II. 64. — DF 230 226.)

b) ? XIV. század (oklevélcsonk) (DL 101 618. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 5. lad. 7. n. 196.)

Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 65. — Kivonat: Kerchelich: Not. praelim. 511., Fejér VI. 1. 187. 1. sz., Kukuljević: Regesta no 1466.

Az oklevél keltezésében szereplő Benedek-nap csak a júl. 11-i lehet, mert az intézkedés alapjául szolgáló jogügyletet a király júl. 8-án hagyta jóvá (3740. sz.).

3742.

1291. júl. 12. — János comes fiai: Trebk és János kérésére, továbbá az érsekek, püspökök és nemesek tanácsából átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2029. sz.) a Somogy megyei Mogorey birtok adományozásáról, amelyet meghagy nekik és újólag nekik adományoz. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, quarto Yd. Jul.

Eredetije — a Hazai okmt. szerint — az iharosberényi Inkey lt-ban volt. A kezdő *A* helye üres volt, és a pecsét megmaradt darabján „a király arcától balra egy igen kis veres viaszba nyomott nyolcz szegletű gyűrűpecsét" volt nyomva (I. Károlyé).

Hazai okmt. III. 40.

3743.

1291. júl. 14. Az abdai hídnál. — András mester kérésére átírja és megerősíti IV. László oklevelét (3524. sz.), egyben András mester fiaira: Andrásra, Lászlóra és Dénesre is kiterjeszti azt a kiváltságot, hogy a nádor, az országbíró és a megyés ispánok fölöttük és népeik fölött nem ítélkezhetnek. — D. iuxta pontem Abada, in crastino Margarete virginis a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 15,7 × 8,3 cm. Hátlapjára nyomott vörös gyűrűs pecsét darabja. DL 91 134. (Festetics lt. Miscellanea 8.)

Hazai okmt. VIII. 446., Burgenland II. 238. 347. sz.

Az oklevél második részének fogalmazásába hiba csúszott, ez azonban az oklevelet nem teszi gyanússá.

3744.

1291. júl. 14. Az abdai hídnál. — Herbordus comest, továbbá Olivér comes fiait: Miklóst, Gergelyt és Olivért meg rokonaikat érdemeikre való tekintettel megerősíti a királyi őrök Zala megyei Feniesfolua nevű földjének birtokában, amelyet Olivér és Herbordus comesek IV. Lászlótól kaptak adományba a bemutatott privilégium szerint. — D. iuxta pontem Abada, in crastino B. virg. Margarete a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 21,7 × 7,2 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 1318. (NRA fasc. 497. n. 5.)

Wenzel X. 32., Szentpétery: Oklevélszövegek 60.

3745.

1291. júl. 14. — hozzájárul ahhoz, hogy Hoholdus comes fia: István mester, a királyi étekfogók conclarius-a Dedusfolwa nevű örökölt faluját Gozthola-hegyi Feunch (Funch) comesnek, valamint fiainak: Fuldricus mesternek, Imrének, Györgynek és Jánosnak adományozza.

Funch comes fia: Péter ugyanis István mester servienseként Potul váránál a németek ellen vívott csatában, miután átadta lovát Istvánnak, elesett. Egyben leírja a Gozthola-hegyi territorium-mal szomszédos falu határait. — D. p. m. mag. Theodori viri discr. prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, pridie Id. Jul., r. aut. n. a. .....

Eredeti: 42,4 × (19,3) cm. Díszes kezdő *A*. A privilégium alsó széle levágva. DL 1319. (NRA fasc. 1587. n. 15.)

Fejér VI. 1. 146.

3746.

1291. júl. 20. — Surk-i Duruslaus fia: Duruslaus mester kérésére átírja és megerősíti a vasvári káptalan 1286-i privilégiumát (Hazai okmt. VII. 190.), mellyel Chou-i Milosth fia: Márton és társai Suran föld Septe falu felé eső felét Duruslaus mesternek és örököseinek adományozták. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, tredecimo Kal. Aug.

Eredeti: 45,4 × 18,5 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 49 627. (Rumy lt. fasc. XLII. n. 5.)

Hazai okmt. VII. 221., Burgenland II. 239. 349. sz.

3747.

1291. júl. 20. — Surk-i Duruslaus fia: Duruslaus mester kérésére átírja és megerősíti a vasvári káptalan 1277-i privilégiumát (Wenzel IX. 182.), mellyel Purbuse-i Jakab leányától: Balsam asszonytól földet vásárolt. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo, tredecimo Kal. Aug.

Eredeti: 47 × 21 cm. Díszítet kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 49 591. (Rumy lt. fasc. XXIII. n. 3.)

Hazai okmt. VII. 222., Burgenland II. 239. 348. sz.

3748.

1291. júl. 21. — Hertuegh fiai: Wez (dictus) Miklós comes, Werrath, Konrád és Seyfridus kérésére megerősíti őket érdemeikre való tekintettel a Vas megyei Hydegsed-i hospesek Alber nevű lakatlan földjének birtokában, amelyet IV. Lászlótól kaptak és azt újólag nekik adományozza. IV. László idejében, amikor Trusalch és más németek Kurmend várát elfoglalva tartották, Miklós comes és testvérei harcoltak ellene és ekkor Merch nevű testvérük elesett; amikor III. András trónra lépett, Werharch a határokat megtámadó németekkel szemben harcolva Ruhanch vár alatt súlyosan megsebesült; Szentmihály vára alatt Miklós hajítógép (baliste) lövedékétől sebesült meg, az Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadban hűségesen szolgáltak és Német (Teothonicus) János nevű rokonuk Rorov vár alatt elesett. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° ducentesimo nonagesimo primo, duodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 49,8 × 27,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zsinórja. DL 99 872. (Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 2. lad. 1. n. 1.)

Wenzel XII. 503., Burgenland II. 241. 351. sz.

3749.

1291. júl. 21. — Ibed fiainak: Renoldus-nak és Jaak-nak kérésükre, továbbá a IV. Lászlónak, valamint Albert osztrák herceg ellen előbb a határok védelmében, majd az ellene indított hadjáratban teljesített hűséges szolgálataikért meghagyja és újólag nekik adományozza Cheuz földet, egyben átírja a vasvári káptalannak az iktatásról IV. Lászlóhoz é. n. szept. 27-én intézett jelentését (Wenzel X. 13.). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, duodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. secundo.

Eredetije — Fejér szerint — a Niczky család levéltárában volt.
Fejér VII. 2. 239., Wenzel X. 13., Burgenland II. 242. 352. sz. **3750.**

1291. júl. 22. + — Joob mester és Omodeus nádor kérésére, továbbá Joob mesternek Albert osztrák és stájer herceg ellen viselt hadjáratban Bécs vára alatt tett hűséges szolgálataiért, amikor Joob mester vérét is ontotta, átírja és megerősíti IV. László 1284. júl. 28-i pátens oklevelét (3326. sz.) Cumlos (Cumulos) föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, undecimo Kal. Aug., indict. quarta, r. aut. n. a. primo.

Eredeti. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Oláh László birtokában (Sarasota, Florida, USA). (DF 287753.)

Hazai okmt. VI. 365., Adalékok Zemplén vm. XXII. (23) 1925. 60. (magyarul is).

Az oklevéllel szemben komoly gyanút ébreszt, hogy kelte szerint nem illik az események rendjébe. A Bécs alatti csata ugyanis júl. 22. után volt. Pauler (Magy. nemz. tört. 319. jegyzet) szerint „ha más nem, dátuma okvetlenül hamis". Valószínűtlen azonban, hogy egy oklevelet pusztán keltezése miatt hamisítsanak. Megjegyzendő azonban, hogy az oklevél írása, különösen a kezdő *A* betű teljesen korhű. Feltehetően még III. András korában — esetleg az eredeti szöveg levakarása után (?) — készült *hamisítvány*. **3751.**

1291. (júl. 23. előtt.) — Gyarmanus comesnek adományozza érdemeire való tekintettel a Zágráb megyei Chehý nevű földet a Zaua folyó mellett „in campis", amelyen királyi hospesek laknak, minden tartozékával, és biztosítja, hogy az odatelepülők mentesek lesznek a várszolgálat alól. Nevezett a királyt hercegsége idején a főpapok, bárók és nemesek megbízásából többször felkereste sok veszélyt vállalva, a király rokonát (frater) Albertinus-t ide, majd hazájába visszakísérte és a koronázáskor is hűséges szolgálatokat tett. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo. Méltóságsor: Lodomerius esztergomi, János kalocsai és János spalatói érsek, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi, András győri, Benedek váradi, László váci, Benedek veszprémi, János zágrábi, Pouka szerémi és Pasca nyitrai püspök; János tárnokm., soproni isp., Miklós nádor, somogyi isp., Henrik szlavón bán, Rolandus erdélyi vajda, szolnoki isp., Mykou lovászm., István fia: László asztalnokm., Jakab pohárnokm., Gergely bán, nyitrai isp.

Eredeti: 49,8 × 27,4 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. Arhiv Hrvatske, NRA fasc. 137. n. 1. (DL 32891.)

Wenzel V. 24., Hazai okmt. VIII. 304., Laszowski: Mon. commun. Turopolje I. 37., Smičiklas VII. 62. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no. 1482. **3752.**

1291. (júl. 23. előtt.) — Sámson fiai: Saul mester és Péter comes, valamint Péter comes fia: Miklós kérésére átírja és megerősíti István (ifjabb) király 1268-i privilégiumát (1881. sz.), amellyel Újvár Kuncheÿ nevű földjét Sámson fiának: Jakabnak adományozta, egyben a földet meghagyja a kérelmezőknek, illetve azt nekik adományozza. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 48,5 × 34,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsételés helye. DL 30 576. (Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Miscellanea Cista 3. fasc. 5. n. 17.)

Említi: erdélyi káptalan 1296. ápr. 19. (Batthyáneum, Erdélyi káptalan lt. 1—38. — DF 277 212.) Hazai okmt. VIII. 303. — Az említés: Fejér VI. 2. 51.

3753.

1291. (júl. 23. előtt.) — a boldogságos Szűz veszprémvölgyi monostora perjelnőjének kérésére átírja és megerősíti IV. László 1276-i privilégiumát (2742. sz.) az apácák népeinek bírósági kiváltságáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 44,6 × 26,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabja. DL 1249. (Jes. Jaur. fasc. 5. n. 4.) Hazai oklt. 127.

3754.

1291. (júl. 23. előtt.) — a Thorda Akna-i királyi hospeseknek, minthogy kiváltságaik bizonyítékait a tatárok Mykwd bán várában felégették, ugyanazokat a kiváltságokat adja, amelyeket a Dees Akna-i, Zeek-i és Kolos-i királyi hospesek élveznek. Eszerint felettük a vajda, a tordai ispán vagy officiálisaik nem ítélhetnek, tőlük szállást nem követelhetnek, hanem csak a király vagy a tárnokmester; választott bírájuk ítél felettük; a péntek reggeltől szombat estig tartott vásáraikra érkezők vámot nem fizetnek, ahogy a Tordán lakó hospesek sem fizetnek vámot seholsem; Márton napja előtt nyolc napon át maguknak vághatnak sót a bányában; végül meghagyja nekik Kwlkwd, Wdwarmyk Thelek királyi földeket, továbbá Kyralerdewye nevű királyi erdőt „in ultra Thordhasadeka"(!). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Átírta: I. Károly 1315. júl 3. > ua. 1335. aug. 28. > I. Lajos 1349. dec. 21. > ua. 1377. máj. 5. > Zsigmond 1393. okt. 6. > ua. 1405. máj. 29. > I. Ferdinánd 1552. márc. 25. (Országos Levéltár, Liber regius III. 66.)

Fejér VI. 1. 105., Endlicher: Mon. Arp. 621., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 173., Jakab: Oklt. Kolozsvár tört. I. 28., Densuşianu: Documente I. 1. 520., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 181., Documente priv. ist. Rom. C. II. 511. és 376. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 72. CLXVIII. sz.

3755.

1291. (júl. 23. előtt.) — a boldogságos Szűz veszprémvölgyi monostora perjelnőjének kérésére átírja és megerősíti IV. László 1276-i privilégiumát (2733. sz.) az apácák Kensa, Sandur, Mama és Beren nevű falvainak adómentességéről.

Eredeti: 49,8 × 29,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabjai. DL 1250. (Jes. Jaur. fasc. 5. n. 5.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentes litteras

inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod religiosa domina venerabilis priorissa domina .. sanctimonialium monasterii Beate Virginis de valle Wesprimiensi ad nostram accedens presentiam privilegium domini Ladislai quondam illustris regis Vngarie inclite recordationis nobis exhibuit in hec verba: *(Következik IV. László 1276-i privilégiuma, lásd a 2733. sz.)* Petens humiliter et devote, ut idem privilegium ratum habentes et acceptum assensu regio simul et privilegio dignaremur confirmare. Nos itaque petitionibus eiusdem domine favorabiliter inclinati dictum privilegium de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

3756.

1291. (júl. 23. előtt.) — Chuda fia: Ipolitus comes kérésére átírja és megerősíti IV. László 1277. máj. 22-i oklevelét a királyi hálósok Nyitra megyei Kaap nevű földjének adományozásáról.

Eredeti: 46,5 × 32,8 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Archivum episcopatus Nitriensis, Capsa V. (G.) fasc. 1. n. 1. (DF 273 124.)

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Ipolitus filius Chuda ad nostram accedens presentiam nobis significare curavit, quod litteras et privilegia dominorum Stephani et Lad(izlai) regum illustrium Hungarie super possessione sua acquisita Kaap vocata optenta inpacato tempore eiusdem Lad[izlai re]gis fuissent amissa et ablata per destructores et spoliatores domus et possessionis sue. Ex quibus privilegiis et litteris exemplar privilegii domini Lad(islai) regis, quod aput quendam cognatum suum remanserat, super memorata terra Kaap retiferorum con[fect]um nostro [con]spectui presentavit petens cum instantia, ut ipsas litteras Lad(islai) regis et dictam terram Kaap retiferorum sibi relinquere de benignitate regia dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor talis est:

(L)adizlaus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Ipolitus filius Chuda ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis quasdam litteras patentes serenissimi regis Stephani karissimi patris nostri, in quibus vidimus contineri, [quod] idem dominus rex illustris quandam terram retiferorum Kaap vocatam in comitatu Nitriensi existentem sibi iamdudum pro suis meritoriis servitiis, que inferius exprimentur, contulisset petens cum instantia, ut et nos dictam terram sibi conferre et collationem iamdudum eidem factam confirmare de magnificentia regia dignaremur. Nos igitur ne nostra regalis excellentia omissa deliberationis serie donationem et confirmationem huiusmodi collationis facere propere videatur, ad maiorem rei certitudinem et cautelam fidelibus nostris capitulo Nitriensi dedimus in mandatis, ut cum Blaseÿ comite homine nostro unum ex ipsis transmitterent fidedignum, qui super dictam terram accedendo inspiceret, si dictus comes Ipolitus sit in pacifica possessione dicte terre et eandem presentibus commetaneis et vicinis per metas veteres circuiendo relinquerent et statuerent eidem comiti Ipolito contradictoribus nichilominus, si qui fuerint, ad nostram presentiam evocatis. Dictum itaque capitulum nobis rescripsit eundem comitem Ipolitum esse in pacifica possessione dicte terre et eandem cum pertinentiis et utilitatibus suis convocatis et presentibus omnibus commetaneis et vicinis idem homo noster reliquit et statuit predicto comiti Ipolito nullo penitus contradictore existente. Nos itaque consideratis servitiis gratuitis ipsius comitis Ipoliti, que videlicet tam in litteris eiusdem domini regis patris nostri expressa fuerant, ut inferius explicabitur, quam etiam, que nobis in

diversis expeditionibus nostris exhibuit cum omni fidelitate et inpendit, que quidem servitia, licet per singula longum esset enarrare, quedam tamen specialiora presentibus duximus inserenda. Nam cum olim dictus karissimus pater noster regum victoriosissimus cum suo exercitu in Bulgariam processum habuisset, ibi memoratus comes Ipolitus in loco, qui Baranahowosa dicitur, cum Bulgaris viriliter dimicavit, letalia vulnera in dextro brachio perferendo; postmodum etiam superstite adhuc eodem rege karissimo patre nostro, cum rex Boemie fuisset cum suo exercitu metatus iuxta Rapcham, ibi similiter sepedictus comes Ipolitus dubiis se fortune casibus submittere minime formidavit et in acie eiusdem regis patris tamquam nostri miles strennuus contra exercitum regis Boemÿe strennue dimicavit vulneratus et ibi letali vulnere per alia triumpho nichilominus reportato; ultimo etiam cum post obitum eiusdem patris nostri karissimi contra predictum regem Boemÿe in castro Lowa vocato existentem nostrum exercitum misissemus, ibi prefatus comes Ipolitus laudabiliter dimicavit letalia vulnera supportando tunc videlicet, quando Vrricus de Doronouch baro ipsius regis Boemie per nostros homines miserabiliter extitit interemptus. Qui quidem comes Ipolitus, licet post tot et tantorum servitiorum merita maiora et ampliora de regali magnificentia debuisset promereri, in recompensationem tamen servitiorum suorum aliqualem dictam terram Kaap retiferorum nostrorum totam cum suis pertinentiis et utilitatibus universis contulimus et nos eidem comiti Ipolito suisque heredibus, ÿmmo collationem sibi per dictum regem karissimum patrem nostrum dudum factam auctoritate presentium duximus confirmandam. Exhibuit insuper idem comes Ipolitus super facto eiusdem terre quasdam litteras dicti capituli Nÿtriensis, in quibus vidimus contineri, quod Mÿchael filius Mÿchaelis quondam comes de Zoulum cessit et renuntiavit iuri et actioni, quod vel quam super eadem terra ratione collationis sibi et patri suo mediantibus instrumentis prius facto contra eundem comitem Ipolitum vel suos successores habere potuisset relinquendo ipsam terram nomine iuris ipsius comitis Ipoliti eidem possidendam. Mete autem ipsius terre, prout in litteris dicti capituli Nÿtriensis contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit ab oriente, ubi sunt tres mete et conterminantur terre nobilium de Kurth; deinde descendens et veniens ad aquam Rudusna vocatam, ubi est meta de terris erecta et distinguit cum quatuor metis antiquis a terra domine regine Kaap vocata et transit dictam aquam et in transitu aque est meta antiqua; abhinc vadit ad quandam viam, que ducit de Nÿtria ad villam Bana, prope viam deinde divertit versus occidentem et conterminatur terre ecclesie de Zubur Kolos vocate, ubi sunt tres mete an[ti]que angulares; item vergit ad septemtrionem, ubi coniungitur terre filiorum Laurentii Boemii nobilium de Ludan et cadit ad unum rivulum iuxta terras predictorum et in transitu rivuli sunt mete antique angulares, quarum una distinguit a terra castri Kaap vocata; deinde veniens per metas antiquas transit predictam aquam Ruduzna vocatam versus septemtrionem, ubi sunt mete terre et rediens ad primam metam et ibi terminatur. In cuius rey memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Demetrii Albensis prepositi, aule nostre vice cancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° septuagesimo septimo, XI° Kalendas Junii, regni autem nostri anno quinto.

Nos itaque petitionibus ipsius comitis Ipoliti assensum regium favorabilem exhibentes dictas litteras domini Lad(izlai) regis non cancellatas, non vitiatas, nec in aliqua sui parte diminutas de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium confirmamus predictam terram retiferorum Kaap vocatam iuxta collationem Stephani et Lad(izlai) illustrium regum Hungarie ipsi comiti Ipolito iure perpetuo relinquentes. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodorii Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, X° Kalendas ....., regni autem nostri anno primo.

3757.

1291. (júl. 23. előtt.) — a boldogságos Szűz veszprémvölgyi monostora perjelnőjének kérésére átírja és megerősíti IV. László 1275-i privilégiumát (2651. sz.) a Sarzorm-i malom és a Tykus falubeli udvarnokok ajándékozásáról.

Eredeti: 54 × 23,6 cm. Kezdő *A* helye üres. Zacskóba varrt függőpecsét darabkái. DL 1247. (Jes. Jaur. fasc. 8. n. 14.)

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in filio Virginis gloriose. Ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod domina religiosa venerabilis priorissa domina .. sanctimonialium monasterii Beate Virginis de valle Wesprimiensi ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini regis Ladizlay patruelis fratris nostri karissimi bone memorie super collatione quoddam(!) molendini in Sarzorm existentis ac collatione quorundam wduornicorum nostrorum de villa Tykus simulcum terra eorundem confectum, petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro privilegio de benignitate regia dignaremur confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1275-i privilégiuma, lásd a 2651. sz.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus predicte religiose domine priorisse sanctimonialium monasterii Beate Virginis de valle Wesprimiensi favorabiliter inclinati predictum privilegium domini regis Ladislai patruelis nostri karissimi non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri facientes auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° ducentesimo nonagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

3758.

1291. (júl. 23. előtt.) — Jakab mester szepesi prépost kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2903. sz.) Heymeth és Leton falvak adományozása ügyében.

Eredeti: 60 × 40,3 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített kezdőbetű. Függőpecsét darabjai. Štátny oblastný archiv v Levoči, Szepesi káptalan lt. Scr. 6. fasc. 1. n. 6. (DF 272 389.)

Kivonat: Fejér VI. 1. 187., Csáky oklt. I. 21.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod magister Jacobus prepositus ecclesie Beati Martini de Scepus dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini Ladizlai regis patruelis fratris nostri karissimi bone memorie confirmans tenorem privilegii Bele regis super collatione duarum villarum Heymeth et Leton vocatarum confecti petens a nobis cum instantia, ut idem privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1278-i privilégiuma, lásd a 2903. sz.)* Nos igitur iustis et legitimis petitionibus ipsius magistri Jacobi prepositi de Scepus favorabiliter inclinati dictum privilegium regis Ladizlai non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus insertum ratum habentes et acceptum actoritate(!) presentium confirmamus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

3759.

1291. (júl. 23. előtt.) + — az Aranyas folyó mellett hegyek között fekvő Turutzko libera villa hospesei, bányagazdái, bányamunkások, verős kovácsok, szénégetők és segédmunkások panaszára megállapítja kiváltságaikat (bíró- és magistratus-választás, bírói mentesség, hetivásártartás, erdők, vizek és legelők használata), mert okleveleiket a tatárok felégették. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. praepositi, au. n. vicecanc. discr. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, r. aut. n. a. primo.

Eredetije nem volt. Az 1785-i hamisítvány

hiteles másolata (1787) — Zimmermann—Werner szerint — Gál László carthophyleteorum vol. XIV.

1800 körüli egyszerű másolatok

a) DL 36617. (Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuriae II—143.)

b) Batthyaneum, Alba Iulia, Erdélyi káptalan 1—31. (DF 277207.)

Fejér VI. 1. 119., Nemzeti Társalkodó 1838. 48., Endlicher: Mon. Arp. 627., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 174., Densuşianu: Documente I. 1. 521., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 183., Documente priv. ist. Rom. C. II. 377. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 73. CLXXII. sz.

Az oklevél *hamis* voltára nézve lásd Jakó Zsigmond: Írás, könyv, értelmiség. Kriterion, Bukarest 1976. A torockói legenda születése és kritikája. 62—79.

3760.

1291. júl. 23. — a Bu nb. János comes fia: Terpk comes kérésére és hűséges szolgálataira való tekintettel átírja és megerősíti IV. László 1274. aug. 19-i privilégiumát (2533. sz.) a somogyi vár Kulked nevű földjének adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. M° CC° nonagesimo primo, decimo Kal. Aug., r. aut. a. primo.

Eredetije — a Hazai okmt. szerint — az iharosberényi Inkey lt.-ban volt.

Átírta — a tóti Lengyel család levéltárának elenchusa szerint — Zsigmond 1422. máj. 27. (uo. Series A. fasc. 1. n. 5. Szilágyi Sándorné birtokában — Országos Levéltár Filmtára 37152. doboz.)

Tartalmilag átírta: Mária királynő 1383. jan. 24. (DL 859. NRA fasc. 1711. n. 21.)

Hazai okmt. VIII. 297. — Tart. átírás: Wenzel XII. 82.

3761.

1291. (júl. 23. után.) — bizonyítja, hogy Tamás boszniai püspök, Mihály nádor, Gergely mester, Apsa, Maguch és László, Jurk fiai, továbbá István mester pécsi éneklőkanonok, Jakab fia: Gergely, János fia: László, Máté fia: Dénes, István fia: Péter, Joachinus fia: Márton bán, Eche fia: Mÿko, István fia: Wgrinus mester, a Scentemaguch nemzetség nemesei a nemzetség más tagjainak nevében is — félretéve az eddigi viszálykodást — hozzájárultak ahhoz, hogy a nemzetségből Barnas fiai: Domokos comes és Belus, András fiai: János, Fredericus, Péter és Balázs meg Endre fia: Mihály a ciszterci rend esztergomi Szent Mária-monostorának a nemzetséget illető kegyuraságát bírói úton vagy azon kívül visszaszerezzék, egyben vállalták, hogy őket ebben támogatni fogják. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 37,4 × 25,9 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét közepének kis darabja. DL 71846. (Rákóczi-Aspremont lt. Capsa 3. fasc. 1. n. 1.)

Hazai okmt. VI. 374. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 307. — Kivonat: Századok 1870. 608. 20. sz.

3762.

1291. (júl. 23. után.) — a jelen levő főpapok és bárók tanácsából Haab pozsonyi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i (2924. sz.) és 1280. aug. 18-i privilégiumát (3065. sz.) Zelench és Flecendorf nevű földeknek a pozsonyi káptalan részére történt adományozásáról. — D. p. m. honorabilis et discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 67 × 39,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan magán lt. Capsa C. fasc. 6. n. 65. (DF 227 749.) — XV. századi egyszerű másolata: uo. Capsa R. fasc. 1. n. 7. (DF 273 038.)

Átírta: I. Károly 1317. nov. 2. (uo. Capsa C. fasc. 6. n. 66. — DF 227 750.)

Wenzel V. 35., Mon. eccl. Strig. II. 305., Burgenland II. 261. 378. sz.

3763.

1291. (júl. 23. után.) — az Osl nb. Herbordus fiának: Herbordus-nak azokra a katonai érdemeire való tekintettel, amelyeket az Albert osztrák herceg ellen vívott hadjáratban várak megvívásában és másutt harcolva szerzett, kérésére átírja és megerősíti IV. László 1279-i privilégiumát (3018. sz.) a soproni vár Pertel nevű földjének adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 48,8 × 31 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét kis darabja. DL 40 207. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi I. 146., Wenzel X. 19., Burgenland II. 260. 377. sz.

3764.

1291. (júl. 23. után.) — Obichk fiának: Miklósnak fia: Lothou (dictus) András mester kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1244. ápr. 22-i privilégiumát (763. sz.) Koarzeg föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Eredetije — a Hazai oklt. szerint — Tomka Mórnál volt Kassán az Asgúthy család iratai között.

Említi: váci káptalan 1296. > ua. k. n. (Esztergomi prímási lt., Ipolyi gyűjtemény 9. sz. — DF 248 871.)

Hazai oklt. 130. — Az említés: Wenzel X. 243.

3765.

1291. (júl. 23. után.) — Gergely mester esztergomi kanonok és mosoni főesperes kérésére átírja és megerősíti II. András 1220-i privilégiumát (Turul 1928. évf. 124.) Nema birtok adományozásáról.

Eredetije — Szentpétery kézirata szerint — a Festetics család keszthelyi levéltárában (Tolnai rész Scr. VII. fasc. I. n. 1.) volt, függőpecsét zsinórjával.

Tartalmilag átírta:

a) Pálóci Máté országbíró 1434. nov. 30. (1782-i másolata: DL 98 348. gesztesi Eszterházy lt.)

b) Bátori István országbíró 1435. máj. 6. (DL 44 031. Múz. Törzsanyag. Véghely gyűjt.)

Az oklevél szövege (Szentpétery kézirata szerint):

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus[a] presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore presentium et harum serie volumus pervenire quod accedens ad nostram presentiam magister Gregorius canonicus ecclesie Strigoniensis et archidiaconus Musuniensis dilectus et fidelis noster exhibuit nobis privilegium Andree regis clare memorie avi nostri karissimi super facto collationis cuiusdam terre Nema vocate confectum petens

a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik II. András király 1220-i privilégiuma, lásd Turul 1928. évf. 124.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus ipsius magistri Gregorii favorabiliter inclinati predictum privilegium Andree regis avi nostri karissimi non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte vitiatum approbantes, ratificantes de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodorii Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo.

[a] Ez a szó tollban maradt.

3766.

1291. (júl. 23. után.) — Deuecher-i Eymich fia: Márton comes kérésére, valamint az Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadjáratban vére hullásával tett hűséges szolgálataiért és unokatestvérének, Emin fiának: Jula-nak Bécs alatt történt elestéért átírja és megerősíti IV. László 1274. júl. 22-i privilégiumát (2517. sz.) a Veszprém megyei Kohar nevű királynéi föld adományozásáról.

Eredetije — az 1944-i mikrofilmezéskor — a Pálffy család senioratusi levéltárában volt. Fasc. XXVII. n. 231. (DF 254 696.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus pervenire, quod comes Martinus filius Eymich de Deuecher ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium regis Ladizlai karissimi fratris nostri patruelis super facto collationis cuiusdam terre reginalis Kohar vocate in comitatu Wesprimiensi existentis sibi per eundem regem Ladizlaum facte confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1274. júl. 22-i privilégiuma, lásd a 2517. sz.)* Nos itaque consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis ipsius comitis Martini, que nobis in expeditione nostra, quam contra dominum Albertum ducem Austrie et Stirie habebamus, cum sui sanguinis effusione exhibuit et inpendit et specialiter mortem Jule filii Emin patruelis fratris eiusdem sub castro civitatis Wienne in eadem expeditione nostra pro fidelitate nobis inpensa interempti in memoriam nostre maiestatis revocantes, collationem predicte terre sibi per ipsum fratrem nostrum facte ratam habuimus et acceptam et ipsum privilegium non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte diminutum de verbo ad verbum presentibus insertum patrocinio nostri privilegii duximus confirmandum, dictam terram sibi et per eum Johanni fratri suo ac filiis Jwle fratris ipsorum perpetuo et pacifice possidendam relinquendo. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo.

3767.

1291. (júl. 23. után.) — Buda Zotmar-i bíró, valamint György és Miklós polgárok kérésére átírja és megerősíti István ifjabb király 1264-i privilégiumát (2133. sz.) a szatmáriak kiváltságairól.

Eredeti: 47,2 × 33,4 cm. Díszes kezdő *A* és díszítettek az intitulatio országneveinek kezdőbetűi is. A függőpecsét a hártya darabjával kiszakadt. DL 90 750. (Múz. Törzsanyag, Szatmárnémeti város.)

Fejér IV. 3. 206. (az átírt oklevél).

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bvlgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presens scriptum inspecturis salutem in filio Virginis gloriose. Universorum notitie harum serie volumus fieri manifestum, quod Buda villicus de Zotmar, Georgius et Nycolaus concives eiusdem ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini regis Stephani fratris nostri patruelis super libertate ipsorum confectum petentes cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungarie, dux Transsiluanus, dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus litteras presentes inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad regiam pertinet maiestatem precibus condescendere subditorum, ut numerus fidelium augeatur et regali potentia latius extradatur, cum regis sit proprium in multitudine populi gloriari. Hinc est, quod universorum notitie harum serie declaramus, quod accedentes ad nostram presentiam fideles hospites nostri de Zotmar nobis supplicantes humiliter et devote postularant, ut eosdem in libertate, qua hospites Albenses perfruuntur, dignaremur conservare. Nos igitur precibus eorumdem inclinati concessimus, ut in omnibus perfruantur libertate, qua dicti hospites Albenses perfrui dinoscuntur ita videlicet, quod villicum inter se eligant, quem voluerint de communi, qui omnes causas inter ipsos exortas tam maiores quam minores possit et debeat iudicare. Item statuimus, quod tributarii et cliciarii in ipsa villa Zotmar pro tempore constituti contra iustitiam eosdem non possint, nec debeant molestare, sed si aliquid agere habuerat cum eisdem, coram villico eorumdem prosequantur iuris ordine mediante, qui si forte iustitiam facere non posset vel negligeret, non ipsi hospites, sed idem villicus ad nostram presentiam debeat evocari. Preterea statuimus, quod in villa Zotmar nec officiales ibi existentes, nec aliqui extranei in tabernis vendere possint vina sua, nec extranei mercatores incidendo in foro vendere possint pannos suos. Item sacerdotem eligant, quem voluerint, qui per episcopum diocesanum possit et debeat per presentationem eorumdem confirmari, cum ecclesia ipsorum penitus sit exempta a iurisdictione archidiaconatus et magistratus pleno iure. Presertim ordinavimus statuentes, quod ad exercitum regalem proficiscantur cum sex panceratis, qui esse debeant sub vexillo nostre maiestatis et pro nobis et nostris famulis, cum ad ipsos venerimus, procurationem unius diei dare teneantur et non ultra. Volumus etiam et concessimus, quod de vino ipsorum in nullo loco tributum dare teneantur et forum liberum habeant, sicut in antea feria II[a] celebrandum. Ad hec cum iidem silvis indiguissent, sic[a] nobis sua conquestione demonstrarunt, precepimus Roch comiti de Vgacha et de Erdeud fideli nostro, ut eisdem silvam de Erdeud statueret usui eorumdem sufficientem; qui sicut nobis per suas litteras demandavit, silvam ipsis statuisset de Erdeud ad[b] silvam ipsorum primam metam, que vocatur Richtelukỳ rivi, secundam Hurhusmal, que vadit supra Giketeluqui machara ad Detmar parloga et descendit ad Kutfeu veulg et vadit ad puteum Vida iuxta viam Fulueg et veniet ad Olchan, ubi transit ad Humurod maiorem et minorem et veniet ad metam Hudus et descendit ad villam Sudan, unde proficit ad villam Gelianus et ibi terminatur. Ut igitur ipsorum libertas per nos eisdem concessa et ordinata salva semper permaneat et inconcussa, nec processu temporum per quempiam possit vel debeat retractari, presentes eisdem concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti prepositi Orodiensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° sexagesimo quarto.

Nos itaque petitionibus eorumdem Buda villici, Georgii et Nycolai civium de Zotmar iustis, legitimis et modestis favorabiliter inclinati cognoscentesque petitiones eorum fore iustas et

condignas dictum privilegium domini regis Stephani non abrasum, non abolitum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo auctoritate presentium confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri [magistri] Teodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo.

[a] *sicut sint* szavakból alápontozással javítva.
[b] *ipsorum* alápontozással törölve.

Szentpétery nem ismerte István ifjabb király oklevelének ezt az átírását, hanem csak sokkal későbbieket, így a kiadásokban helyesen meglevő 1264-i évszámot 1271-re „javította" és az oklevelet ennél az évszámnál közölte a 2133. sz. alatt. Bizonyára az a körülmény tévesztette meg, hogy az általa ismert szövegekben István ifjabb király királyi intitulatio-val szerepel. A fentiekre és egyéb hibákra való tekintettel indokoltnak látszott az átírt oklevél szövegének új közlése.

3768.

1291. (júl. 23. után.) — Haab mester pozsonyi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti IV. László 1277-i privilégiumát (2808. sz.) Samud, Welk és Kywrth falvaknak és halastavaknak a káptalan részére történt adományozásáról. — D. p. m. honorabilis et discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC^mo^ nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Átírta: I. Károly 1317. nov. 2. (Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan magánlt. Capsa C. fasc. 7. n. 73., de már 1918-ban nem volt megtalálható; XV. századi egyszerű másolata uo. Capsa R. fasc. 1. n. 7. pag. 4. — DF 273038.) > győri káptalan 1403. jan. 23. (uo. Capsa C. fasc. 7. n. 77. — DF 272989.)
Wenzel V. 34., Mon. eccl. Strig. II. 306.

3769.

1291. (júl. 23. után.) — Marcelleus comes fiai: Nicou és Chepanus (Cepanus) mesterek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1281-i privilégiumát (3117. sz.) az Ugocsa megyei Visch föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Thodorii Albensis praepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, r. aut. n. secundo.

Átírta: váradi káptalan 1292. > ua. 1399. febr. 9. — Ványai János Ugocsa megye helyettes jegyzője 1690. júl. 28. (DL 38130. Újhelyi lt.)
Említi: III. András 1300. (DL 38138. Újhelyi lt.)
Horvát I.: Verbőtzi II. 47., Fejér VII. 2. 147. és X. 2. 594.

3770.

(1291.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a császmai káptalannak, hogy vizsgálja meg, vajon az utód nélkül elhalt László és Gabrianus Grescencha-i földje eladományozható-e, említi saját 1291-i privilégiumában. (Smičiklas VII. 64.) (Ez éven belüli helyét a következő oklevél indokolja.)

3771.

1291. (júl. 23. után.) — compater-ének: Belch-i Istvánnak adja kérésére az utód nélkül elhalt László és Gabrianus Grescencha-ban volt földjét a császmai káptalan által leírt határok között tekintet nélkül az ezzel esetleg ellentétes oklevelekre. — D. p. m. mag. Teodori Albensis

eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, a. aut. r. secundo.

Átírta: császmai káptalan 1344. jún. 29. (Arhiv Jugoslavenske Akademije, Zágráb, Diplomata Latina II—68. — DF 230 230.)

Smičiklas VII. 64.

3772.

1291. júl. 27. Buda.

+ — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Val-i Paznan fia: Beke királyi ember iktassa be Markus fiát: Nagy (magnus) Batiz comest Gumur birtokba és tartozékaiba, s járják meg annak határait. Gumur birtokot Simon fiai: Miklós és Simon kapták V. Istvántól, de a váci káptalan előtt elcserélték Batiz comesszel annak Zeules nevű várával és tartozékaival. — D. Bude, feria sexta prox. post festum B. Jacobi ap. a. D. M° CC° LXXXX° primo.

Átírta: egri káptalan 1291. aug. 13. után. (DL 1332. NRA fasc. 1533. n. 34.)

Wenzel X. 17.

Az oklevél *hamis* voltát bizonyítja, hogy az intitulatio-ban Dalmácia és Horvátország is szerepel, hogy az egy királyi ember megnevezésénél az ekkor még ki nem fejlődött és egy királyi ember esetében egyébként sem használatos *aliis absentibus homo noster* formulát alkalmazza, hogy III. András e napokban Ausztria határán volt, továbbá hogy a királyi mandátum olyan részleteket tartalmaz, amelyek e korban még teljesen ismeretlenek.

3773.

1291. júl. 28.

— Ebed fiai: Reynoldus és Jak comesek, Jak nb. nemesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1274. máj. 31-i privilégiumát (2505. sz.) Koachy föld adományozásáról.

Eredeti: 51,2 × 30,4 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét zsinórján utólag ráfüggesztett rongált káptalani pecsét. DL 67 681. (Tallián lt.)

Burgenland II. 243. 353. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium, quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Reynoldus et Jak comites filii Ebed nobiles de genere Jak ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Ladizlai regis karissimi fratris nostri patruelis inclite recordationis confectum super collatione cuiusdam terre Koachy vocate petentes cum instantia, ut ipsum privilegium approbare, ratificare et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: *(Következik IV. László 1274. máj. 31-i privilégiuma, lásd a 2505. sz.)* Nos igitur iustis ac legittimis petitionibus ipsorum Reynoldi et Jak comitum favorabiliter inclinati consideratisque fidelitatibus et servitiorum meritis eorumdem predictum privilegium domini Ladislai regis non suspectum, non abolitum, non abrasum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum. In cuius testimonium prepetuamque firmitatem presentes eisdem concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, quinto Kalandas(!) Augusti, regni autem nostri anno primo.

3774.

1291. júl. 28. — megerősítő levele Ivánkatelke ügyében.
Neugeboren: Tentamen 73. CLXXI. sz., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXXII. 324. sz.
Lásd 1291. aug. 4-i keltezéssel a 3779. sz. alatt.

1291. aug. 2. Wolter vár melletti tábor. — bizonyítja, hogy Nadasth-i Heym fia: Miklós és Imre fia: Domokos előtte megegyeztek abban a perben, amelyet Miklós Marouth nevű föld, Garachynus része és más ügyek miatt indított, s amelyben a nádor előtt a hadoszlás 15. napján voltak kötelesek megjelenni. A megegyezés értelmében Miklós a Karachinus-nak járó (cedentem in portionem Karachini) Marouth földet átengedte Imrének és Domokosnak azzal a feltétellel, hogy a vasvári káptalan előtt 7 márkát fizetnek neki, éspedig kettő márkát dénárban, ötöt pedig megfelelő becsértékben (in extimatione condigna). Ha a fizetést elmulasztanák, annak kétszeresére kötelezettek, ha viszont Miklós vonná vissza elhatározását, vagy Imrét és Domokost a föld, a malmok és haszonvételeik birtokában zaklatná, pervesztes legyen. — D. in castris prope castrum Wolter in crastino oct. B. Jacobi ap. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 19 × 6,8 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Eszterházy cseszneki lt. fasc. 18. n. 14. (DF 282082.)
Hazai okmt. VIII. 298., Burgenland II. 245. 356. sz.

3775.

1291. aug. (3.) — a boldogságos Szűz Kedhel-i Szent Mária-hegyi monostora apátjának és konventjének kérésére átírja és megerősíti IV. László 1277. nov. 27-i privilégiumát (2828. sz.) Sadan nevű föld ügyében. — D. p. m. ven. viri mag. Th[eodori prepositi A]lbensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Non. Aug., r. aut. [n. a. secundo].

Eredeti: 42,5 × 45 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje a hártya darabjával kiszakadt. DL 1241. (Eccl. fasc. 26. n. 32.)
Wenzel V. 26., Burgenland II. 246. 357. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 132. 74. sz.

A napi keltezés hibáját (quinto Non. Aug.) úgy lehet javítani, hogy feltételezzük, az oklevél írója a római időszámításnál még a júliusi gyakorlatot tartotta szem előtt.

3776.

1291. aug. 3. — Wendeyg fiai: Miklós, Simon és Thayma kérésére, és mert Roro vár ostrománál ketten kődobástól súlyosan megsebesültek, átírja és megerősíti IV. László 1274-i privilégiumát (2473. sz.) a királyi serviensek közé történt emelésükről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Non. Aug., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 44 × 23,6 cm. Díszes kezdő *A* és az első két sorban több díszített maiuscula. Függőpecsét zsinórja. DL 91135. (Festetics lt. Sopron 1a.)
Nagy I.: Sopron vm. I. 55., Burgenland II. 244. 355. sz.

A keltezés hibájáról lásd az előző számhoz írt megjegyzést.

3777.

1291. aug. 3. — oklevele Wysk birtok ügyében.
Hazai okmt. VIII. 445.
Lásd 1299. aug. 3-i keltezéssel a 4261. sz. alatt.

1291. aug. 4. — visszaadja Ileres fiának: Marcellnek Marcellfalvát (terre seu possessionis Marcelli).

Tartalmilag átírta: liptói registrum 11. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.) M. Tört. Tár IV. 11. — Kivonat: Fejér VI. 1. 187. 3. sz., Tört. Tár 1904. 245. 147. sz.

3778.

1291. aug. 4. Wolter vár mellett. — Hench mester brassói plébánosnak és Péter mester fehérvári dékánnak az erdélyi káptalan nevében előadott kérésére átírja és megerősíti Benedek comes erdélyi helyettes alvajda 1291. máj. 8-i oklevelét (Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 178.) Iuankateleke ügyében. — D. in Austria iuxta castrum Wolter sabbato prox. post oct. S. Jacobi ap. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 19,2 × 13,6 cm. Hátlapon pecsét nyomával. Batthyaneum, Alba Iulia, 1—28. (DF 277 204.)

Katona: Hist. crit. VII. 1077., Fejér VI. 1. 163. (kihagyásokkal), Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 173., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 184., Documente priv. ist. Rom. C. II. 379. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 73. CLXXI. sz., Archiv d. Ver. f. sieb. Land. Neue Folge XV. 171., Tört. Tár 1889. 574. 32. sz., Beke: Erdélyi kápt. 22. 32. sz.

3779.

(1291.) aug. 4. Wolter vár mellett. — megparancsolja a győri káptalannak, vizsgálják ki, hogy a soproni várnépek Zechen nevű földje lakatlan és eladományozható-e.

Átírta: győri káptalan (1291.) okt. 6. (Burgenländisches Landesarchiv, Eisenstadt, Niczky lt. fasc. 96. n. 6505.)

Burgenland III. 288, II. 356a. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Jauriensi salutem et gratiam. Borch filius Borch, Gyleth et Daniel filii Gregorii quandam terram castrensium castri nostri Supruniensis Zechen vocatam et habitatoribus destitutam, sicut dicunt, petierunt a nobis sibi dari. Verum quia de qualitate, de quantitate ipsius terre, utrum vacua sit et habitatoribus destituta et nostre pertineat collationi, nec ne, nobis veritas non constet, fidelitati vestre precipimus, quatenus vestrum mittatis hominem fidelem pro testimonio, coram quo Stephanus filius Chyzer[a] homo noster sciat et inquirat de ipsa terra utrum vacua sit et habitatoribus destituta et nostre pertineat collationi et post hec, prout sciverit, nobis in vestris litteris fideliter rescribatis. Datum prope castrum Wolther, in crastino Sancti Stephani prothomartiris.

[a] Az eredetiben: *Ghyzer.*

3780.

1291. aug. 6. Wolter vár alatt. — Puk-i Tamást az osztrák és stájer herceg elleni hadjáratban tett hűséges szolgálataiért és Miklós nevű testvérének Roro vár ostromakor történt elestéért meghagyja a királyi lovászok Raba melletti Merges és a királyi tárnokok Rabcha melletti Rýtý nevű földjük birtokában, amelyeket közlése szerint IV. Lászlótól kapott. Az intézkedésről privilégium kiadását ígéri. — D. sub castro Wolter in festo B. Sýxtý pape a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Átírta: III. András 1295. aug. 16. (Štátny ústredný archív SSR, Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 14E. fasc. 6. n. 12. — DF 263 602.)

Wenzel X. 33.

3781.

1291. aug. 9. Bécs mellett.

— előadja, hogy Lőrinc volt nádor fia: Kemynus mester Barana-i ispán serdülő kora óta szolgált a királyi koronának különböző hadjáratokban, amikor az országba érkezett, elébe sietett és a továbbiakban is hűségesen szolgálta, majd a Lactuk krakkói, sandomíri, Zyrauia-i és Kuyauia-i herceg megsegítésére küldött seregben saját költségén részt vett és halálmegvetően harcolt. Hűséges szolgálatai fejében neki adományozza Balog (sinistri) fiának: Miklós comesnek és fiának: Mihálynak Zarsumlou nevű várát a heggyel és az alatta levő Harsan faluval, továbbá a Szent Mihály-monostor kegyuraságát minden tartozékával, amelyekkel Miklós comes és Mihály birtokolták, amint az IV. László pátens oklevelében is benne foglaltatik. Az oklevelet gyűrűs pecsétjével erősítteti meg, és az elkövetkező királyi congregatio generalis-on privilégium adását ígéri. — D. prope Viennam in Austria in vigilia B. Laurentii mart. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 27,8 × 10,1 cm. Hátlapon vörös gyűrűs pecsét nyoma. DL 1321. (Jes. Tyrn. fasc. 13. n. 4.)

Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 43., Fejér VI. 1. 135. — Részlegesen: Timon: Epitome chron. 40., Katona: Hist. crit. VII. 1079.

3782.

1291. aug. 9.

— átírja és megerősíti II. András 1231-i privilégiumát (480. sz.) Gybarth (Gebarth) föld adományozásáról. — a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, quinto Id. Aug., r. aut. sui a secundo.

Tartalmilag átírta:
a) Zsigmond 1430. márc. 13. (DL 49 844. Rumy lt. fasc. CXXVI. n. 22.)
b) Hédervári Lőrinc nádor 1437. jún. 29. (DL 44 152. Múz. Törzsanyag.)

Zala vm. Oklt. I. 6.

3783.

1291. aug. 10.

— Szilveszter fiai: Bichow mester és Seÿfridus, Myxa fia: János, Márton fia: Woph, Mod fiai: Tamás és Mod, Márton fia: István, Jacopsa fia: Roberthus, Rolandus fia: Pál, István fiai: Saul és Lőrinc meg Herthneg fia: Ilba Owar-i nemeseket hűséges szolgálataik fejében meghagyja a vasvári vár Chatar nevű földjének birtokában, amelyet V. István adományából már bírtak, egyben úgy intézkedik, hogy a falu keleti felét Seÿfridus fiai, a nyugati felét pedig közösen birtokolják.

Átírta: I. Lajos 1382. júl. 18. (DL 100 185. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 2. lad. 2. n. 52.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod quia magister Bichow et Seÿfridus filii Siluestri, Johannes filius Myxe, Woph filius Martini, Thomas et Mod filii Mod, Stephanus filius Martini, Roberthus filius Jacopsa, Paulus filius Rolandi, Saulus et Laurentius filii Stephani et Ilba filius Herthneg nobiles de Owar semper fidelissimos corone regie et regno in omnibus et diversis expeditionibus regni particularibus et generalibus inpenderunt famulatus et servitia gratiosa, que per singula suo modo longum esset enarrare, quedam tamen ex eorum actibus conspicuis et servitiis laudabilibus volumus annotari. Primum in eo, quod cum Othokarus rex Bohemorum confinia regni Hungarie occupasset, predicti nobiles de Owar pro tuitione confinii regni Hungarie et fidelitate corone regie debita viriliter cum Teutunicis in campestri prelio dimicarunt, in quo dictus magister Bichow[a] pugnando strennue extitit captivatus. Ceterum cum Albertus dux Austrie

persecutor regni nostri amoto suo exercitu et tota potentia undique acquisita et conducta adiisset confinia regni nostri, dicti nobiles de Owar se et sua fortune casibus submittere non verentes, pro fidelitate corone regie et regno observanda contra totam potentiam dicti ducis castrum eorum Owar vocatum diebus quampluribus non sine eorum effusione sanguinis et suorum conservarunt et licet viriliter resistendo mortis eventum non formidassent et potentie predicti ducis se intrepide opposuissent, ut confinia regni possent illese conservare, tamen per diuturnam obsessionem ipsius ducis resistere non valentes, cum non habuissent subsidium aliquale, recepto eodem castro ipsorum cum omnibus cognatis eorum et servientibus, qui superstites remanserunt, in captivitate sunt deducti et tamdiu detenti, donec omnibus suis possessionibus venditis et inpignoratis redempti extiterunt, prout ex veridica relatione Johannis magistri tauarnicorum comitis Supruniensis, Nicolai palatini comitis Symigiensis dilectorum et fidelium nostrorum et aliorum nobilium regni nostri nobis constitit manifeste. Item succedentibus nobis divino munere in regni solium et gubernaculum iure et ordine geniture cum exercitum nostrum contra Albertum ducem Austrie pro ulcisscenda[b] iniuria regno nostro per ipsum ducem illata ammovissemus, nobiles iamdicti virtutem accumulantes virtutibus in expugnatione castrorum dicti ducis Rorou, Petromella et Stadeller[c] vocatorum et aliorum multorum, que labore nostrorum fidelium optinuimus debellata, sub quibus castris servientes eorum quamplures fuerunt interempti, pro salubritate nostri negotii personis suis non parcentes et suorum. In recompensationem igitur servitiorum aliqualem nobilium de Owar superius expressorum dominis Stephano et Ladizlao illustribus regibus Hungarie et regno primitus et consequenter nobis inpensorum, bellis videlicet[d] intrinsecis et extrinsecis exhibitorum[d], licet parva pro magnis, modicum pro maximis facere videamur, quandam terram seu[d] villam[d] castri nostri Ferreicastri Chatar[e] vocatam[f] per dominum regem Stephanum ob merita servitiorum nobilium memoratorum collatam et usque ad hec tempora possessam per eosdem ipsis magistro Bÿchow et Nicolao filio Seÿfridi, Johanni filio Myxe, Woph filio Martini, Thome et Mod filiis Mod, Stephano filio Martini, Robertho filio Jacopsa, Paulo filio Rolandy[g], Saulo et Laurencio filiis Stephani ac[h] Ilba filio Herthneg nobilibus[d] de[d] Owar[d] et eorum heredibus heredumque suorum successoribus reliquimus, dedimus et contulimus iure perpetuo possidendam et habendam sub eisdem metis et terminis antiquis, quibus eadem terra primitus limitata dinoscitur et possessa non obstante eo, quod privilegium domini[d] Stephani regis super collatione predicte terre seu[d] ville[d] Chatar[e] in occupatione castri eorum Owar vocati sit receptum et amissum, cum de amissione privilegiorum eorundem[d] nobilium[d] de[d] Owar[d] per veridicas relationes capituli Castriferrei, baronum et nobilium regni nostri cognoverimus evidenter [i]–hoc tamen expresso, quod medietatem totius terre seu ville Chatar predicte a parte orientis adiacentem, super qua ecclesia in honorem Sancti Johannis baptiste est constructa, iidem magister Bychow et Nycolaus filius Seyfridi fratris ipsius, prout primitus habuerunt, possidebunt, aliam vero medietatem a parte occidentis ceteri nobiles de generatione eadem nominati similiter possidebunt in communi, prout fluvius Nardapotoka vocatus currendo per medium ipsam terram seu villam Chatar seperat(!) et distingit,–[i] secundum quod antea[j] divisio facta fuerat inter ipsos. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo[k] ducentesimo nonagesimo primo, quarto Ydus Augusti, regni autem nostri anno secundo.

A jegyzeteket lásd a következő számnál.

3784.

1291. aug. 10.

\+ — királynak az előzővel majdnem azonos tartalmú privilégiuma a vasvári vár Pesten nevű földjének adományozásáról. Az előző oklevéltől való eltéréseket az alábbi jegyzetek mutatják.

Átírta: I. Lajos 1382. júl. 18. (DL 100 186. Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 1. lad. 9. n. 14.)

Az azonos napról azonos érdemekért ugyanazoknak adott két adomány azonos napon történt átírásban már önmagában is felkelti a gyanút. Ehhez járul még a jelen oklevél egyenetlen, több esetben bizonytalan írása is. Így ezt az oklevelet *hamisnak* kell minősíteni.

Eltérések az előző oklevéltől:
[a] *Bychow*
[b] *ulciscenda*
[c] *Scadeker*
[d] elhagyva
[e] *Pesten*
[f] beszúrva: *cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis*
[g] *Rolandi*
[h] *et*
[i–i] *hoc tamen expresso, quod medietatem totius terre Pesten a parte castri Owar adiacentem iidem magister Bychow et Nicolaus filius Seyfridi, fratris ipsius, prout primitus habuerunt et possidebunt, aliam vero medietatem a parte occidentis ceteri nobiles de generatione eadem nominati similiter possidebunt in communi*
[j] *primitus*
[k] *M^mo*

3785.

1291. aug. 10. — Owar-i Silvester fiának: Bychov mesternek adományozza a vasi vár Zorwoskend nevű faluját a Raba folyó mellett, amelyet már V. István adományából bírt, de az erről szóló privilégiuma várának ostromakor elveszett. Bychov mester Ottokár cseh király ellen védve a határokat csatában fogságba esett, majd Albert osztrák herceg ellen a saját és övéi vérének ontásával védte Owar-i várát, ahol sok rokonával és serviensével fogságba esett, Domokos nevű sógora (frater sororius) pedig elesett, s csak birtokainak eladásával és elzálogosításával tudta magát kiváltani. Minderről János tárnokmester soproni ispán és Miklós nádor somogyi ispán jelentéséből szerzett tudomást. A király trónra lépése után pedig részt vett az osztrák herceg elleni hadjáratban és Rorov vár ostromában, ahol két serviense elesett. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° ducentesimo nonagesimo primo, quarto Yd. Aug., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 48,3 × 26 cm. Díszített kezdő *A* és a név többi betűje is díszített maiuscula. Függőpecsételés nyoma. DL 99873. (Batthyány lt. Acta antiqua Alm. 1. lad. 9. n. 1a.)

Wenzel XII. 501., Burgenland II. 246. 358. sz.

3786.

1291. aug. 15. — Koltha-i Mortonos fiai: Márton és Egyed, Leontius és Lanchret meg Simon fia: János hűséges szolgálataira való tekintettel a vasvári királyi várhoz tartozó Mylek nevű földet nekik adományozza, illetve azt nekik meghagyja.

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1368. ápr. 6. Vasvár-szombathelyi káptalan magán lt. Lad. 1. fasc. 3. n. 11. (DF 279110.)

A tartalmi átírás szövege:

– – – altera vero ipsarum, scilicet dicti ultimi Andree regis littera patens in anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo in festo Assumptionis Beate Virginis confecta declararat, quod ipse Andreas rex consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis Martini et Egidii filiorum Mortonos, Leontii et Lanchret ac Johannis filii Symonis de Koltha quandam terram castri su[pradic]ti (*ti.* Castriferrei) Mylek vocatam iuxta fluvium Gyungus existentem cum utilitatibus

suis universis, quam idem mediantibus privilegio domini Andree regis avi sui scilicet ipsius Andree regis karissimi ac etiam ex collatione regis Ladislai patruelis fratris eiusdem patentibus litteris possedisse dicti extitissent, dedisset et reliquisset eisdem nobilibus de Koltha eo modo eademque plenitudine [prout in] ipso privilegio et predictis litteris patentibus continentur.

3787.

1291. aug. 16. — a nagyszombati Ferenc-rendi apácák kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2923. sz.) Baralath falu adományozása ügyében.

Eredeti: 54,4 × 37,5 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét két darabja. DL 1243/b. (Mon. Tyrn. fasc. 5. n. 5.)
Átírta: pozsonyi káptalan 1503. aug. 4. (DL 1242. Mon. Tyrn. fasc. 5. n. 10.)
Töredékesen: Fejér VI. 1. 157.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam sorores de Tyrna in ordine Beati Francisscy et regula commorantes exibuerunt nobis privilegium domini Ladislai patruelis fratris nostri karissimi incliti regis Hungarie clare memorie petentes a nobis humiliter cum instantia, ut ipsum privilegium ratificare, approbare et nostro dignaremur de benignitate regia privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1278-i privilégiuma, lásd a 2923. sz.)* Nos vero iustis et legitimis petitionibus prefatarum sororum Beati Francissci de Tyrna favorabiliter inclinati privilegium domini Ladislai regis confirmans privilegia predictorum regum predecessorum nostrorum karissimorum non abrasum, non cancellatum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et auctoritate presentium communiri. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo primo, decimo septimo Kallendas Septembris, regni autem nostri anno secundo.

3788.

1291. aug. 16. — Chak nb. Parazth mester fiának: Ugrinnak, a boldogságos Szűz szigetén levő domonkosok perjelének a szigeten lakó apácák nevében előadott kérésére átírja és megerősíti feleségének: Fennena királynénak 1291-i privilégiumát (Wenzel XII. 511.) Gumchud királynéi birtok adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, decimo septimo Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 52,4 × 33 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zsinórja. DL 1322. (Mon. Pos. fasc. 38. n. 52.)
Schmitth: Episc. Agr. I. 219., Katona: Hist. crit. VII. 1081., Fejér VI. 1. 144. — Kivonat: Bakács: Pest megye 89. 227. sz.

3789.

1291. aug. 16. — az esztergomi prépostnak és a káptalannak adományozza a Korpona és Bana között fekvő Nympthy vagy Tothy (Thoti) nevű birtokot, amelyet IV. László Pál mester esztergomi prépostnak adott, és leírja a birtok határait, miután Baldus Scepus-i ispán a főpapok és bárók egyetértésével őket ünnepélyesen beiktatta. — D. p. m. ven. viri mag.

Theodori eccl. n. Albensis prepositi et au. n. vicecanc. a. D. M° CC° nonagesimo primo, XVII° Kal. Sept., indict. IIII[a] (az *a)* példányban a szám helye üres), r. aut. n. a. secundo.

Eredetije két példányban.

a) 48 × 36,8 cm. Díszes kezdő *A* és négy nagyméretű kezdőbetű. Függőpecsét zacskóba varrt darabkái. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 18. fasc. 2. n. 2. (DF 236063.)

b) 45 × 40 cm. A kezdő *A* és további nyolc kezdőbetű helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Uo. Lad. 15. fasc. 2. n. 6. (DF 238572.)

Átírta: Zsigmond 1418. jan. 21. (uo. Lad. 16. fasc. 2. n. 14. — DF 236036.)

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1425. szept. 9. (uo. Lad. 5. fasc. 4. n. 14. — DF 236005.)

Magyar Sion III. (1865) 766., Codex Strig. II. 172., Eszterg. főkápt. birtokai 35., Mon. eccl. Strig. II. 293. — Részletek: Katona: Hist. crit. VII. 1081., Fejér VI. 1. 186. — Kivonat: Fejér VI. 1. 156.

Az átírások szerint III. András kettős pecsétjén I. Károlynak vörös viaszba nyomott gyűrűs pecsétje is látható volt.

3790.

1291. aug. 17. Bécs mellett.

— a boldogságos Szűz Kedhel-i Szent Mária-hegyi monostorát, apátját és szerzeteseit különleges védelmébe veszi, őket és birtokaikat meg fogja védeni mindenkivel szemben, a birtokaikra vonatkozó, bármikor bemutatandó okleveleiket pedig meg fogja erősíteni. — D. Vyennam(!), tertio die Assumptionis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 16 × 4,2 cm. Hátlapon a kettős pecsét előlapjának darabja. DL 1323. (Eccl. fasc. 26. n. 31.)

Átírta: csornai konvent 1469. febr. 6. (DL 803. Eccl. fasc. 27. n. 119.)

Fejér VI. 1. 141., Burgenland II. 248. 360. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 132. 75. sz.

3791.

1291. aug. 17. Bécs vár alatt.

— meghagyván a boldogságos Szűz Borskedÿ-i monostorát az elődei oklevelei által nekik adott egész Sÿdam föld birtokában, megparancsolja a soproni ispánoknak, hogy a szerzeteseket és a Sÿdam falubei népeket privilégiumaik ellenére ne zaklassák. — D. sub castro Viennensi, tertio die Assumptionis Virg. glor. a. D. M° CC° LXXXX° primo.

Eredeti: 18,8 × 3,9 cm. Hátlapján a kettős pecsét előlapjának darabja. DL 1324. (Eccl. fasc. 26. n. 33.)

Átírta: csornai konvent 1469. febr. 6. (DL 803. Eccl. fasc. 27. n. 119.)

Fejér VI. 2. 68. (1297), Hazai oklt. 128., Kovács: Borsmon. ap. tört. 246., Burgenland II. 248. 359. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 132. 76. sz.

3792.

1291. aug. 17.

— a boldogságos Szűzről nevezett Borskedhel-i ciszterci monostor apátjának és konventjének kérésére átírja és megerősíti II. András 1225-i privilégiumát (420. sz.) a konvent birtokairól. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et. f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, sextodecimo Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 66,1 × 53 cm. Díszes kezdő *A*, az átírt oklevél kezdőbetűje *A* helyett *L*. Függőpecsét zsinórja. DL 86871. (Esterházy hg. lt. Rep. 17. fasc. O. n. 487.)

Átírta: I. Károly 1317. jún. 7. > ua. 1327. jan. 14. (DL 120. Acta eccl. fasc. 26. n. 8.) > I. Lajos 1358. máj. 22. (DL 87332. Esterházy hg. lt. Rep. 17. fasc. O. n. 488. >

a) győri káptalan 1393. okt. 19. (DL 87629. uo. n. 488b.)

b) Zsigmond 1406. ápr. 17. (DL 87 763. uo. n. 491.) > csornai konvent 1469. jan. 25. (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Ungarische Urkundenabteilung, Rep. 16. Nr. 4/a. — DF 287 062.)

Tartalmilag átírta: az 1327-i átírás alapján

a) Zsigmond 1415. szept. 3. (DL 87 886. uo. Rep. 89. fasc. A. n. 4.)

b) [ua.] 1429. (DL 12 035. NRA fasc. 8. n. 29.)

Fejér VI. 1. 141., Burgenland II. 249. 361. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 132. 77. sz.

3793.

(1291. aug. 18. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi keresztesek konventjének, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Baraccha-i Iwanka királyi ember vizsgálja ki, vajon Kŷd birtok királyi adományozás alá tartozik-e és IV. László adományozta-e Ratoldus fiának: Tamás mesternek, említi 1291. (aug. 18. után) kelt saját oklevele. (3795. sz.)

3794.

1291. (aug. 18. után.) — Ratoldus fiának: Tamás mesternek, aki az aug. 18-i lovagi tornán Bécs vára alatt megsebesült, meghagyja azt a Kŷd nevű földet, amelyet még IV. Lászlótól kapott, miután az esztergomi keresztes konvent útján meggyőződött arról, hogy a királyi adományozás alá tartozó földet IV. László Tamás mesternek adta.

Átírta: nyitrai káptalan k. n. (1300 után közelkorúan). (DL 39 202. Gózon Sándor.)

Sedlák: Regesta 59. 75. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crocie(!), Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque[a] rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos quosdam barrones et nobiles regni nostri sabbato proximo ante festum beati regis sub castrum Wyennense ad ludum bellicale misissemus, iidem demum certamine felici adepto ad nos redientes quidam ex ipsis nobilibus magister Thomas filius Ratoldi ad nos accedens sue fidelitatis insignia presentans se in manu dextra exhibuit vulneratum. Cuius probitati et strenue militie Lourandus woyuoda Transsiluanus, magister Stephanus et Copoz fratres sui, Omodeus palatinus et magister Laurentius dictus Chethe testimonium perhibuerunt veritati. Qui huiusmodi vulnere sauciatus a nostra petiit maystate(!), ut nos quandam terram Kŷd vocatam, quam Ladislaus illustris rex Hungarie karissimus frater noster eidem pro meritoriis servitiis suis contulerat, sibi relinquere dignaremur et nostre regie confirmationis dono circa hec ipsum investire. Verum quia de qualitate et quantitate dicte terre sue collatione ipsius regis Ladislai veritas nobis non constabat, fidelibus nostris conventui domus hospitalis sancti regis Stephani de Strigonio nostris dedimus litteris in mandatis, ut hominem suum mitterent fidelem pro testimonio, coram quo Iwanka de Baraccha homo noster super faciem ipsius terre accedendo sciret omnimodam veritatem, si ipsa terra ad regiam pertineret maystatem(!) et per regem Ladislaum esset collata. Qui quidem conventus nobis rescripsit, quod hominem suum cum prefato Iwanka misissent fidelem pro testimonio ad premissa exsequenda, qui ad eosdem reversi concorditer retulissent, quod ad faciem dicte terre accedentes omnimodam scivissent veritatem, quod ipsa terra ad regiam pertineret maystatem(!) et per regem Ladislaum ipsi magistro Thome collatam et in pacifica possessione dicte terre Kŷd eundem magistrum Thomam permanere. Nos itaque ipsius magistri Thome[a] inclinati attendentesque ipsius servitia meritoria, quibus non sine sui cruoris effusione pro defensione corone regie nobis, ut premissum est, laudabiliter exhibuit ut fideliter sic devote, ipsam terram Kŷd vocatam dicto magistro Thome et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus reliquimus et contulimus iure perpetuo pacifice possidendam, prout per eundem regem Ladislaum

fratrem nostrum data extiterat seu collata inspectis suis servitiis et cruoribus collationem prius factam innovandis et nostrorum fecimus sigillorum munimine roborari. Datum per manus discreti viri magistri Theodorii Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° C°C° nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo.

[a] Az intitulatióból kimaradt *Bulgarie* és a *Thome* után kimaradt *petitionibus* az átírás hibájának róható fel.

3795.

1291. aug. 24. Fertőfő, Szombathely falu mellett.

— Tódor fiát: Pétert az osztrák herceg elleni hadjáratban teljesített hűséges szolgálataira való tekintettel és mert János nevű rokona Bécs vára alatt elesett, meghagyja az V. István és IV. László által neki adományozott Berud nevű föld birtokában.

Eredeti: 20,3 × 3,8 cm. Hátlapján pecsét nyomával. DL 97992. (Acta post advocatos 29—105.)
XVI. századi egyszerű másolat: DL 75353. (Patay lt. fasc. XIII. n. 5.)
Burgenland II. 250. 363. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quod consideratis fidelitatibus et servitiis Petri filii Theodori, que nobis in exercitu nostro, quem contra ducem Austrie habuimus, inpendit et pro morte Johannis cognati sui, qui subtus castrum Vienne pro fidelitate nobis et corone debita extitit interemptus, quandam terram Berud vocatam, quam dominus rex Stephanus predecessor noster et rex Ladislaus filius eiusdem patruelis frater noster karissimus felicium recordationum mediantibus privilegiis ipsorum prefato Petro contulisse dicuntur, iuxta tenorem privilegiorum eorundem reliquimus ipsi Petro perpetuo possidendam et cum presentes nobis reportate fuerint, super hoc nostrum eidem privilegium conferemus. Datum in Fe[rte]fu prope villam Zombothel, in festo Beati Bartholomei apostoli anno Domini M° C°C° nonagesimo primo.

3796.

1291. aug. 24. Fertőfő mellett.

— András győri püspöknek adományozza Vas megyében a püspök Sabaria nevű faluja (villa) és Zeulus falu között a Gyunges folyó mellett fekvő egy ekényi földet a folyón levő malomhellyel és egyéb tartozékaival, visszavonva Hermannus kovácsnak (fabro), a püspök Sabbaria-i jobbágyának tett adományát, mert a boldogságos Szűz győri egyházát és annak püspökét ezzel inkább kívánta honorálni mint a kovácsot. Megígéri, hogy az alkancellár erről privilégiumot fog kiállítani. — D. iuxta Ferteufeu, in festo B. Bartholomei ap. a. D. millesimo CC° nonagesimo primo.

Átírta: III. András 1292. jan. 4. (DL 58009. Békássy lt.)
Győri tört. rég. füz. I. 214., Burgenland II. 249. 362. sz.

3797.

1291. aug. 25.

— Márton fiai: János és Benedek Nógrád megyei nemesek kérésére, különböző hadjáratokban szerzett érdemeikre való tekintettel átírja és megerősíti IV. László 1286. jún. 27-i privilégiumát (3410. sz.) Wonorch föld ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, oct. Kal. Sept., r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 48,2 × 25,8 cm. Díszes kezdő *A.* Függőpecsétje kiszakadt. Státny ústredný archív SSR, Jászói prépostság országos lt. App. fasc. 9. n. 1. (DF 251 669.)

Fejér VI. 1. 104. és VII. 5. 494., Hazai okmt. VI. 367.

Az uralkodási év hibájának oka feltehetően a napi keltezés utólagos beírása volt.

3798.

1291. aug. 25. + — Barna Miklós fiai: Miklós és János Gömör megyei nemesek kérésére átírja és megerősíti II. András 1226-i privilégiumát (432. sz.) Ezyrend föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, octavo Kal. Sept., r. aut. n. primo.

Eredetijét — Wenzel I. 219. és V. 29. szerint — a tulajdonos melétei Barna Mihályon kívül más nem látta. Wenzel V. 28.

Újkori hamisítvány. Lásd Fejérpataky: A királyi kancellária 96., Pauler: Magy. nemz. tört. II. 498. 62. jegyzet, Karácsonyi: Hamis okl. 32. 168. sz.

3799.

1291. aug. 26. — Jakou fiai: András comes és Jakou kérésére átírja az egri káptalan 1290-i oklevelét (Wenzel XII. 488.), amelynek értelmében István, Benedek, Wolph, Bálint, György, Simon és Donk Vngh-i várjobbágyok Tyba nevű földjét Omodeus mester megyés ispán hozzájárulásával 300 ezüst márkáért megvásárolták. Tiba birtok megvásárlását András és Jakou comeseknek az Albert osztrák herceg elleni hadjáratban hűséges tanácsosként teljesített tevékenységükért megerősíti, miután a birtok határait a káptalannal megjáratta és az iktatást elvégeztette. — D. p. m. ven. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo primo, indict. quarta, septimo Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Átírta: egri káptalan 1372. febr. 1. >
a) ua. 1373. jún. 16. (DL 1163. NRA fasc. 861. n. 6.)
b) Imre nádor 1374. febr. 14. (DL 85 414. Sztáray lt.)

Tartalmilag átírta: az egri káptalan 1372. febr. 1-i átírása alapján Szepesi Jakab országbíró 1374. okt. 15. (XVII. sz. másolata: DL 85 419. Sztáray lt.)

Wenzel XII. 507., Hazai okmt. VI. 368., Sztáray oklt. I. 35.

3800.

1291. aug. 26. (Pozsony.) — az Ausztria hercege ellen viselt szerencsés hadjáratot követően Pozsony városához érkezvén Ougya-i András fiai: Péter és Farkas, valamint András fia: András pozsonyi várjobbágyok kérésére átírja és megerősíti IV. László 1275-i privilégiumát (2664. sz.) Tarnuk föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, septimo Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 39,1 × 24,4 cm. Díszes kezdő *A.* Függőpecsét zsinórja. DL 919. (Mon. Pos. fasc. 15. n. 1.)

Wenzel X. 26.

3801.

1291. aug. 26. (Pozsony.) — az Ausztria hercege ellen sérelmei megtorlására viselt hadjárat után, melynek során annak országát pusztította, békekötés végett Pozsony városához érkezett, ahol Ogia-i András fiai: Farkas és Péter, Mixa fia: János, Endre fia: András, Magiary-i Kato fia: Péter, Simon fia: Moius és Vros fia: János kérésére átírja és megerősíti IV. László 1281. aug. 30-i privilégiumát (3114. sz.) és 1284. jan. 10-i pátens oklevelét (3283. sz.), melyekkel kivette őket a pozsonyi várjobbágyságból és a királyi serviensek közé sorolta. — D. p. m. discr. viri mag. Teodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. II°, septimo Kal. Sept.

Átírta: pozsonyi káptalan 1360. ápr. 15. (DL 37462. Olgyay lt.)
Említi: Bánffy Miklós pozsonyi ispán 1467. nov. 9. (DL 37524. Olgyay lt.)
Hazai oklt. 129. és 431. (az említés). — Kivonat: Burgenland II. 250. 364. sz.

3802.

1291. aug. 27. — átírja IV. László 12(7)5-i oklevelét (2677. sz.) Balase birtok adományozásáról. — a. gratie M° CC° nonagesimo primo, sexto Kal. Sept.

Tartalmilag átírta:
a) Szécsényi Frank országbíró 1402. júl. 30. (DL 42777. Múz. Törzsanyag).
b) ua. 1402. aug. 1. > vasvári káptalan 1402. aug. 15. (DL 49584. Rumy lt.)
Hazai okmt. VIII. 176., Burgenland II. 251. 365. sz.

3803.

1291. aug. 28. — Simon fiának: György mesternek adományozza újólag a főpapok és a bárók tanácsából a IV. Béla és IV. László által adományozott Sáros megyei Souwar, Soupotok és Delna királyi falvakat az ott levő sókúttal, minden tartozékukkal és a Thopl-ig terjedő erdővel a régi határok között. György mester részt vett az állítólagos András herceg üldözésében, Potok várát az első parancsra átadta a királynak, az Ausztria hercege ellen indított legutóbbi általános hadjáratban hűségesen szolgált, több rokona és serviense megsebesült, Bécs körülzárásában tapasztalatait érvényesítette, s különösen a krakkói és sandomíri hercegnél volt követség során fontos ügyekben tett jó szolgálatokat. Nagyobb hitelesség kedvéért az oklevelet Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek is megerősítette pecsétjével. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 65,5 × 35,4 cm. Díszes kezdő *A*. A királyi pecsét zsinórja és két érseki pecsét. DL 50543. (Ernst gyűjtemény.)
Említi:
a) egri káptalan 1299. (DL 57229. Soós lt.)
b) Pálóci Máté nádor 1435. nov. 24. (DL 57636. Soós lt.)
Wagner: Dipl. Saros 304., Katona: Hist. crit. VII. 1073., Fejér VI. 1. 123. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 295. — Az említés *(a)*: Fejér VI. 2. 214.

Az említés *(b)* így írja le a királyi pecsétet: penes sigillum ipsius domini Andree regis sigilla Lodomerii Strigoniensis et Johannis Colocensis archiepiscoporum ex utraque parte appensa extitissent, quasque litteras ipsius regis dominus Karulus olim similiter rex per impressum sigilli sui anularis in cera rubea(!) in sigillo ipsius regis Andree duplici penes ymaginem a parte dextra factam(!) confirmando roborasset.

3804.

1291. aug. 28. — Gábor mester fia: Tamás mester kérésére átírja és megerősíti IV. László 1274-i privilégiumát (2476. sz.) az Wgucha megyei Holmỳ föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Teodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, V° Kal. Sept. r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 46,1 × 29,4 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. DL 76 166. (Zichy lt. fasc. 214B. n. 1.)

Említi: Miklós nádor 1351. aug. 6. (DL 77 004. — uo. fasc. 1B. n. 200.)

Zichy oklt. I. 73., Documente priv. ist. Rom. C. II. 380. (román ford.) — Az említés: Zichy oklt. II. 462.

3805.

1291. aug. 29. Buda. (—) intitulatio nélküli oklevelével bizonyítja, hogy Fulcus fiának: Mihálynak a maga, valamint fiainak: Simonnak, Tamásnak és Péternek nevében is tett, továbbá Leustachius fiának: Miklósnak bevallása szerint Fulcus fia: Farkas mester a Nógrád megyei Zýcheen, Rỳmouch, Almas és Geỳch birtokokat hozzájárulásukkal szerezte meg Pousa fiától: Pousa-tól. — D. Bude, tertio die oct. B. regis Stephani a. D. millesimo CC° nonagesimo primo.

Átírta: III. András 1298. jan. 9. (DL 1491. NRA fasc. 669. n. 27.)

Wenzel X. 35.

3806.

(1291.) szept. 7. Esztergom. — megparancsolja a gyulafehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Erkud-i János fia: János királyi ember vizsgálja meg, hogy a Zonuk-i vár Kerew nevű földje, amelyet Chan-i Máté adományba kért, eladományozható-e, egyben tegyen jelentést a föld minőségéről és mennyiségéről. — D. Strigonii, feria sexta proxima ante festum Nativitatis B. Virg.

Átírta: erdélyi káptalan k. n. > III. András 1293. okt. 6. (DL 30 359. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria A. n. 50.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 183., Wenzel V. 80., Hazai okmt. VIII. 328., Documente priv. ist. Rom. C. II. 398. (román ford.) — Töredék: Mon. eccl. Strig. II. 346.

Az oklevél 1293. okt. 6-i megerősítése eddig kézenfekvővé tette, hogy a Kisasszony napja előtti pénteken Esztergomban kelt mandátum is 1293. évi. 1293-ban ez idő tájt azonban III. András Szegeden járt, 1292-ben pedig az ország délnyugati részében, így ezt a mandátumot az 1291. évre kellett tenni.

3807.

1291. szept. 11. — előtt Jakab Scepus-i prépost Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek jelenlétében elpanaszolta, hogy a Scepus-i ispánok és várnagyok évente 500 kepényi termést szednek a vár fenntartására és kérte, hogy ez alól őt és egyházát mentse fel. Minthogy a várnak az élelemre szüksége van, a király úgy intézkedik, hogy a prépost és az egyház évente 10 márka ezüstöt kapjon a szepesi szászok 300 márka ezüst terragium-ából. — D. p. m. viri discreti mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, tertio Yd. Sept., r. aut. n. a. secundo.

Közelkorú másolat. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 1. fasc. 1. n. 3. (DF 272 167.)

Hazai okmt. VII. 224. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 793.

Az első látásra eredetinek tűnő oklevél semmi esetre sem eredeti. A hártya egyaránt tartalmazza III. András ez ügyben kelt mindkét intézkedésének a szövegét (a jelen oklevélét és a 4146. sz. alattiét) külön-külön a hártya két oldalán. Az 1297-i módosító intézkedéssel szemben nem merül fel alaki kifogás, s nincs tartalmi ellentmondás a két intézkedés között sem, sőt a módosítás megfelelően hivatkozik a módosítottra. A jelen szöveget fenntartó „eredeti"-ről feltételezhető, hogy a káptalan a XIV. század elején az ügyben kelt két királyi intézkedést egy hártya két oldalára másolta és hártyaszalagra függesztett pecsétjével — nem bírósági eljárás céljára — hitelesítette.

3808.

1291. szept. 12. — átírja és megerősíti V. István 1270. jún. 24-i privilégiumát a lipcsei hospesek részére.

A szepesi káptalan 1294. jan. 1-i átírásában. (Németlipcse város lt. 6. sz. — DF 271 793.)

Lásd 1291. nov. 12-i keltezéssel a 3834. sz. alatt.

1291. szept. 14. — Jensul Tyrna-i villicus és a városhoz tartozó Wyhfolu, Gyuruncher és Monorod falvakból való hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2034. sz.) a csöböradó (cybrionum) fizetéséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, decimo octavo Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 40,6 × 30,4 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét darabjai. Štátny okresný archív v Trnave, Nagyszombat város lt. Diplomata 5. sz. (DF 279 565.)

Átírta: I. Mátyás 1489. ápr. 16. (uo. 179. sz. — DF 279 742.) > II. Lajos 1523. máj. 24. (uo. 280. sz. — DF 279 843.)

Említi:

a) 1290-i, *regni sui anno undecimo* hibás keltezéssel I. Mátyás 1481. nov. 1. > Bátori István országbíró 1487. nov. 22. (uo. 198. sz. — DF 279 761.) > Zápolyai István nádor 1492. nov. 12. (uo. 198. sz. 3. p. — DF 279 761.)

b) I. Mátyás 1489. ápr. 16-i átírása alapján Zápolyai István nádor 1492. nov. 12. (uo. 198. sz. 15. p. — DF 279 761.)

Wenzel X. 30. — Kivonat: Juck 74. 75. sz.

3809.

1291. szept. 14. — Jensel Thyrna-i villicus és a hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1280. júl. 2-i privilégiumát Scyl föld adományozásáról.

Átírta: I. Mátyás 1463. jan. 11. (Štatny okresný archív v Trnave, Nagyszombat város lt. Diplomata 104. sz. — DF 279 665.) > II. Ulászló 1508. jún. 19. (uo. 227. sz. — DF 279 790.; egykorú másolata uo. 352. sz. — DF 279 865.) > II. Lajos 1523. máj. 24. (uo. 275. sz. — DF 279 838.)

Juck 65. 59. sz. (IV. László oklevele.) — Kivonat (III. András oklevele): uo. 73. 74. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Jensel villicus de Thyrna ac alii hospites de eadem ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium Ladislai illustris regis Hungarie patruelis fratris nostri super quadam terra Scyl vocata confectum petentes a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Ladislaus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium paginam inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Jensel villicus de Thyrna et alii hospites nostri cum eodem ad nostram accedentes presentiam a nobis humiliter supplicantes petiverunt, quod quandam terram Scyl vocatam, iacentem iuxta terram ville ipsorum, quam Sclaus Iwan de nostra collatione possidebat, propter decessum ipsius Iwan terram prefatam ad nostras manus devolutam pro utilitate ville eorum ac etiam pro defectu terre civitatis nostre eisdem de benignitate regia dare et conferre dignaremur. Nos itaque, qui in multitudine hospitum nostrorum et comodo villarum nostrarum consuevimus gratulari, verum etiam animo advertente fidelia et grata obsequia hospitum nostrorum predictorum, que nobis et regno nostro in confinio regni nostri contra devastatores regni nostri fideliter exhibuerunt et indefesse nolentesque eosdem hospites nostros predictos propter huiusmodi fidelia servitia ipsorum sine aliquo regali dono pertransire, terram superius nominatam cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis, si quas eadem terra in se continet, sub eorundem metis et terminis, in quibus per ipsum Iwan habitata esse dinoscitur et possessa, hospitibus nostris prefatis et civitati nostre memorate dedimus et donavimus ac contulimus perpetuo et pacifice possidendam hoc per omnia declarato, quod populi congregati et congregandi ad ipsam terram in omnibus servitiis ipsorum et libertatibus ac discussionibus causarum arduis et inferioribus eadem libertate, inmunitate, conditionibus et quibuslibet exemptionibus, quibus prefati hospites nostri a temporibus progenitorum nostrorum regum inclitorum usi ac freti fuerunt, pacifice perfruantur ac servitia debita et consueta nobis et nostris successoribus exhibere absque divisione, discrepatione et separationis cuiuslibet novitatis seu adiunctionis obstaculo remoto impendere teneantur. Ut autem hec nostra collatio et donatio robur optineat perpetue firmitatis, nec ullo unquam tempore possit vel debeat in irritum retractari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Ech aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo, regni autem nostri anno octavo, sexto Nonas Julii, indictione octava.

Nos itaque ipsorum hospitum nostrorum de Tyrna iustis et legittimis petitionibus favorabiliter inclinati attendentesque ipsum privilegium regis Ladislai non abrasum, non cancellatum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum, tenorem eiusdem de verbo ad verbum presentibus inseri facientes auctoritate presentium confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo, octavo decimo Kalendas Octobris.

3810.

(1291. szept. 20. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Rorandus fia: Sándor királyi ember iktassa be Zelemerius fiát: Zadwr-t Iheÿke föld birtokába, amelyet előzőleg az utód nélkül meghalt Deda fia: Fwdwr, Fÿwg és Zosa birtokoltak, említi az egri káptalan (1291.) szept. 20-i oklevelében. (Fejér VI. 1. 126. — DL 95 050. Jékey lt.)

3811.

1291. (szept. 20. után.) — a neki és a királynénak az udvarban tett szolgálataiért, továbbá mert az osztrák herceg elleni hadjáratban Bécs város várának kapujánál hősiesen harcolt, Zelemer fiának: Zadurnak adományozza a Zobovch (Zobouch) megyei Iheÿke (Iheÿka) földet, amely az utód nélkül elhalt Deda fia: Fwdwr, valamint Fÿwg és Zowsa (Zosa) birtoka volt és a tatárok óta üres, egyben átírja az egri káptalan (1291.) szept. 20-i jelentését (Fejér VI. 1. 126.) a

birtok iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Eredetije 1945-ben elpusztult. Fényképe: DL 95 050. (Jékey lt.)

Átírta: leleszi konvent 1383. jan. 4. (Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Statutoria Z—238. — DF 212 675.)

Fejér VI. 1. 125. — Töredékesen: uo. 160. — Kivonat: Baán: Jékey cs. 9.

3812.

1291. szept. 21. — Ugrinnak, a boldogságos Szűz-szigeti domonkosok perjelének, a szigeti apácák képviselőjének kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1255. júl. 25-i privilégiumát (1044. sz.) a pesti vár vásárvámjáról, egyben a generalis congregatio-n jelen levő érsekek, püspökök, bárók és nemesek egyetértésével és tanácsából elrendeli, hogy az apácák a vámot minden tekintetben úgy bírják, ahogy IV. Béla rendelte, érvényteleníti továbbá azokat az okleveleket, amelyeket a budai polgárok a Kisasszony napja körüli vásár vagy más ügyben szereztek, s azokat is, amelyeket IV. László idejében az apácák konventje vagy a domonkosok provincialis prior-ja a budai polgároknak kényszer hatása alatt vagy félelemből adott. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, undecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 57,7 × 42,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétnek mintegy fele, a király jobb válla fölött vörös gyűrűs pecséttel. DL 1245. (Mon. Pos. fasc. 38. n. 55.)

Átírta: budai káptalan 1448. ápr. 9. (DL 1246. Mon. VBud. fasc. 22. n. 7.)

Említi: esztergomi káptalan 1295. szept. 23. (DL 1425. uo. fasc. 22. n. 8.)

Wenzel XII. 505., Budapest tört. okl. eml. I. 274. — Az említés: Wenzel X. 200.

3813.

1291. szept. 21. — a soproni királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1277-i privilégiumát (2809. sz.) e hospesek kiváltságairól. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, undecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 61 × 32,3 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsétje repedt. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 23. (DF 201 657.)

Fejér VI. 1. 122., Burgenland II. 254. 368. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 13. 32. sz.

3814.

1291. szept. 22. —, jóllehet IV. László Chege-i Jakab mestert és rokonait, Huswet fiát: Pált, Cheed fiát: Jurk-ot, Pál testvéreit: Pétert, Petke-t és Egyedet, valamint Jurk testvérét, Boÿs fiát: Jánost kivette a Keurusheg-i királyi pohárnokok függőségéből (conditione buchariorum), hozzájárul ahhoz, hogy Péter, Petke, Egyed és Ágoston saját kérésükre, valamint Tódor mester fehérvári prépost, királyi kancellár kérésére örökölt birtokaikkal együtt a fehérvári egyház nemes jobbágyai legyenek. A privilégiumot Tódor mesterre való tekintettel Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek pecsétjével is megerősíttette. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, decimo Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 53,4 × 22,6 cm. Kezdő *A* helye üres. Három függőpecsétje közül csak az esztergomi érsekének selyemzsinórja van meg. DL 49 782. (Rumy lt. fasc. LX. n. 213.)

Fejér VI. 1. 112. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 298.

3815.

(1291.) szept. 24. Lórév. — megparancsolja az ország valamennyi vám-, illetve harmincadszedőjének, hogy a soproni polgároktól vámot ne szedjenek, mert ők minden vám alól mentesek, mint a fehérvári polgárok. — D. in Lureu feria secunda prox. ante festum B. Mychaelis archangeli.

Eredeti: 11,8 × 4,7 cm. Hátlapon pecsét darabja. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 31. (Lad. 1. fasc. 1. n. 10. — DF 201 665.)

Átírta:
a) győri káptalan 1386. febr. 10. (uo. DL 258. — DF 201 892.)
b) ua. 1388. máj. 9. (uo. DL 201 903.)
Hazai okmt. II. 25., Burgenland II. 333. 480. sz. (1298—1300). — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 17. 42. sz.

Az oklevél az augusztus 29-i budai és az október 7-i bölcskei tartózkodás közé jól illeszthető.

3816.

1291. szept. 25. — Mihály mesternek, a vasvári egyház prépostjának kérésére és különösen az osztrák herceg ellen indított hadjáratban tett szolgálataiért megerősíti a IV. László által pátens oklevelével adott kiváltságokat (vö. 3264. sz.). Eszerint az egyház jobbágyait, a vasvári alsóvárosi hospeseket sem a vasvári ispán, sem a megye bármely nemese vagy hospese nem akadályozhatja meg a Raba erdő használatában sem a kaszálókon, sem a halászóhelyeken, sem pedig a favágásban; a hospesek vagy jobbágyok nem tartoznak vámot fizetni a Raba folyón sem a gázlón, sem a hídon és a falu piacán sem piaci napon, sem hétköznap. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, septimo Kal. Oct., r. aut. n. a. primo.

Átírta: I. Mátyás 1484. febr. 23. (Vasvár-szombathelyi káptalan magánlt. fasc. 7. n. 26b. — DF 279 246.)
1500 körüli egyszerű másolat: DL 91 136. (Festetics lt. Castriferrei 4.)
Hazai okmt. IV. 79., Burgenland II. 255. 369. sz.

Az uralkodási év ugyan hibás (*secundo* volna a helyes), de a megerősített kiváltságok nem haladják meg a IV. László által adottakat, így a hibát egyszerű átírói vagy másolói tévedésnek tekinthetjük, de elképzelhető a napi keltezés egykorú utólagos beírása is.

3817.

1291. szept. 26. — Berkÿ-i Mihály comes fiai: Lőrinc mester pozsegai prépost és Tamás comes kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278. jún. 24-i privilégiumát (2872. sz.) a királyi fegyvernökök Erd nevű földjének adományozásáról.

Eredeti: Kb. 54 × kb. 32 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsételés nyoma. Pest megyei Levéltár, Oklevelek 4. sz. (DF 280 076.)
Kivonat: Bakács: Pest megye 89. 228. sz.

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus [quam futuris presens] scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod magister Laurentius prepositus de Posoga et comes Thomas filii comitis Michaelis de Berkÿ ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium Ladizlai incliti regis Hungarie patruelis fratris nostri clare memorie super collatione cuiusdam terre

armigerorum nostrorum Erd vocate confectum petentes a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1278. jún. 24-i privilégiuma, lásd a 2872. sz.)* Nos itaque ipsorum magistri Laurentii prepositi de Posoga et comitis Thome petitionibus favorabiliter inclinati attendentesque eorundem petitionem fore iustam maxime considerantes fidelitates et servitiorum merita eiusdem comitis Thome, que nobis in exercitu nostro, quem contra ducem Austrie habebamus non sine sui cruoris efusione exhibuit, ut fideliter sic devote, quia inspeximus ipsum privilegium regis Ladizlai non abolitum, non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte vitiatum, tenorem eiusdem de verbo ad ver[bum presentibus inseri] facientes, ratum habentes et acceptum tenore presentium confirmamus, ymo et nos collationi ipsius regis Ladizlai consensum in hac parte adhibentes liberam ipsam terram Erd confirmamus ..... innovamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus venerabilis viri magistri Theodori prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri a[nno Domini millesimo] ducentesimo nonagesimo primo, sexto Kalendas Octobris, regni autem nostri anno secundo.

3818.

1291. szept. 29. — az Osl nb. Belud fia: Belud comes kérésére szolgálataira való tekintettel átírja IV. László 1282-i privilégiumát (3175. sz.) a soproni vár Lous, Lablu és Tord nevű földjeinek részére történt adományozásáról, mely birtokokat Kechel (Kechul) földért kapott cserébe, mert azt Bobuth királyi várhoz csatolták. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a secundo, tertio Kal. Oct.

Eredeti: 46,7 × 31,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 90 906. (Héderváry lt.)
Nagy I.: Sopron vm. I. 55., Burgenland II. 256. 370. sz.

3819.

1291. okt. 4. — Lőrinc néhai nádor fia: Kemen mester Barana-i ispán kérésére, valamint azokra a szolgálataira és érdemeire való tekintettel, amelyeket trónra léptekor, majd a László sandomíri és krakkói herceg megsegítésében, valamint az Albert osztrák és stájer herceg ellen vezetett hadjáratban tett, illetve szerzett, átírja és megerősíti IV. Béla 1249. márc. 25-i (904. sz.) és IV. László 1289-i (3546. sz.) privilégiumát, egyben megerősíti őt apósa: Balog (sinister) Miklós birtokaiban, miután ennek Mihály nevű fia utód nélkül halt meg. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo, quarto Non. Oct.

Eredeti: 63,4 × 45,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét három darabja. DL 1244. (Jes. Tyrn. fasc. 13. n. 2.)
Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 45., Fejér VI. 1. 138., Várnagyné 98. (magyar ford.)

Fejér szövege (VI. 1. 138. alulról a 6. sor) így módosítandó, illetve így egészítendő ki: Cuius quidem domini Bele regis privilegii tenor talis est: *(Következik IV. Béla 1249. márc. 25-i oklevele, lásd a 904. sz.)* Confirmationis privilegio sub eodem tenore dicti regis Stephani subsequente, illud idem confirmantis tenor autem privilegii incliti regis Ladizlai karissimi fratris nostri talis est. — A 139. lap 13. sora helyesen: suo nimia necessitas et adversitas preliorum.

3820.

1291. okt. 7. Bölcske. — megparancsolja János tárnokmester soproni ispánnak s más soproni ispánoknak, hogy Fülöp fiát: István mestert védjék meg a soproni vár IV. László által adományozott Egered nevű földjének birtokában, figyelmen kívül hagyva a föld ügyében másnak adott oklevelet, egyben megparancsolja, hogy nevezettet a Sopron városban levő és a városon kívüli birtokai vonatkozásában is vegyék oltalmukba. — D. in villa Bulchke in crastino oct. B. Michaelis archangeli a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 16,8 × 6,6 cm. Hátlapon pecsét kopott darabkái. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 24. (DF 201 658.)

Átírta: I. Károly 1311. ápr. 30. (uo. DL 48. — DF 201 682.) >
a) győri káptalan 1325. nov. 25. (uo. DL 83. — DF 201 717.)
b) soproni keresztes konvent 1325. (uo. DL 84. — DF 201 718.)

Említi: Amadé fia: Miklós mester soproni ispán 1319. máj. 15. (uo. DL 66. — DF 201 700.)

Hazai okmt. II. 20., Burgenland II. 257. 371. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 13. 33. sz.

3821.

1291. okt. 9. — Enardus comes fia: János mester bácsi ispán ama hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket az Ausztria hercege ellen vívott hadjáratban várak ostromakor, különösen pedig Bécs vára alatt vére ontásával is tett, kérésére átírja és megerősíti IV. László 1276-i privilégiumát (2708. sz.), amellyel a Zawa és a Baza között lakó népeit az élelem- és a marturina-adó alól felmentette. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, septimo Id. Oct., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: Lodomerius esztergomi, János kalocsai és János spalatói érsek, András egri, Gergely csanádi, László váci, Benedek veszprémi, királynéi kanc., Benedek váradi, János zágrábi, András győri, Pouka szerémi és Péter erdélyi püspök; Miklós nádor somogyi isp. és a kunok bírája, Henrik szlavón bán, Rorandus erdélyi vajda és szolnoki isp., János tárnokm., soproni isp., Tamás országbíró, László asztalnokm., Jakab pohárnokm., Miko lovászm., Lőrinc szörényi bán, kevi és krassói isp., Gergely barsi és nyitrai, László győri, Jakab szatmári és bodrogi, Gergely zalai, Opour pozsonyi isp., Lukach királynéi tárnokm., Leurente veszprémi isp., Benedek fejéri, Pál mosoni, Gergely tolnai, Miklós valkói és Kemenus baranyai ispán.

Eredeti: 56,4 × 44,1 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsétnek mintegy a felével. DL 953. (NRA fasc. 604. n. 18.)

Fejér VI. 1. 128., Wenzel XII. 509., Smičiklas VII. 51. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXXIII. 325. sz., Densuşianu: Documente I. 1. 519., Kukuljević: Regesta no 1475., Documente priv. ist. Rom. C. II. 381.

3822.

1291. (okt. 9. után.) — Jurk fiának: Dénes comesnek hadjáratokban teljesített hűséges szolgálataira való tekintettel kérésére Raduana föld felét a királyi halászok földjeivel együtt neki meg fiainak: Tamásnak és Miklósnak adományozza, hogy azt a megye más nemeseinek szokása szerint birtokolják, miután IV. László bemutatott privilégiuma szerint a másik felét már megkapta. Az adományozás Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek, Domokos tárnokmester és Demeter Zoulum-i ispán egyetértésével, illetve tanácsából történt, s a birtok határjárását Elek mester udvari jegyzővel és Fülöp comesszel végeztette el, leírván a föld határait. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo.

Egykorú és 15. századi másolata: DL 84 676. (Radványi cs. radványi lt. I. cs. 8. sz.)
Wenzel V. 30. — Kivonat: Századok 1875. 48. 10. sz.

A keltezésre nézve lásd Századok 1884. 101—102.

3823.

(1291. okt. 14. előtt.) * — oklevelét a pozsonyi vár Apka nevű földjének (határjárása ügyében), említi Opowr mester pozsonyi ispán 1291. okt. 14-i oklevelében. (Wenzel X. 70.)

3824.

(1291.) okt. 21. — parancsa Miklós bán fiához: János mesterhez.
Wenzel V. 29., Major: Mosonm. II. 183.
Lásd (1297.) okt. 20-i keltezéssel a 4134. sz. alatt.

(1291.) okt. 27. Esztergom. — megparancsolja az egri káptalannak, hogyha Detricus fiai: Simon, Herbordus és testvéreik bemutatják nekik IV. Béla oklevelét Bachamezey, Torkueley és Weresalma nevű birtokaikról, azt írják át, mert nevezettek ellenségeik, különösen pedig Péter Abwywar-i(!) ispán miatt az eredetit féltik. — D. Strigonii in crastino B. Demetrii mart.

Átírta: egri káptalan k. n. > I. Károly 1320. márc. 29. (DL 64 650. Péchy lt.)
Hazai okmt. VIII. 416. — Kivonat: Gárdonyi: Péchy cs. 3. 12. sz.

Az évszám az 1291. november elejei esztergomi tartózkodás alapján.

3825.

(1291.) okt. 27. Esztergom. — megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy Andronicus fiát: Pétert, társaikat és servienseiket idézzék meg Chopo fia: András comes ellenében.

Eredeti: 14,1 × 3,5 cm. Gyűrűs zárópecsét nyoma. DL 93 871. (Festetics lt. Ant. doc. lac. I. 22.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis cap[itulo Castri ferrei salutem et gratiam]. Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus statim visis presenti[bus unacum .....]re homine nostro vestrum dare debeatis testimonium, coram quo citet Petrum filium Andronici et Paznanu(!) filium Nicolai, item[a] Mark filium Laurentii et servientes suos Hedricum et Paulum, item Saulum de Molnar contra comitem Andream filium Chopo ad nostram presentiam ad[b] ad(!) terminum competentem. Post hec diem citationis, terminum eisdem assignatum ac seriem totius facti nobis fideliter rescribatis. Datum Strigonii in crastino Demetrii martyris.
A hátlapon: Capitulo Castri ferrei.

Az évszám az 1291. november elejei esztergomi tartózkodás alapján.

[a] Törölve: *Laurentium.*
[b] Törölve: *quindenas Nativitatis Domini.*

3826.

1291. okt. 28. — Kunch fia: Depreht pozsonyi villicusnak adományozza trónra léptekor tett szolgálatai fejében a pozsonyi vár Kuhna nevű lakatlan földjét, amelyen Szent Miklós tiszteletére épült egyház van és amelyet IV. Béla adománya óta zavartalanul birtokolt. — D. p. m.

discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Kal. Nov., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 48,2 × 28 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabjával. DL 1327. (NRA fasc. 586. n. 2.)
Wenzel X. 18., Szentpétery: Oklevélszövegek 59.

3827.

1291. okt. 28. — a trónra lépte alkalmával tett hűséges szolgálataira való tekintettel újólag Vrricus fia: Jakab comes pozsonyi polgárnak adja a pozsonyi vár Plumo nevű lakatlan földjét, amelyet IV. László már neki adott. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quinto Kal. Nov., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 48 × 24,9 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét egyik oldala hiányzik, a megmaradt rész kettétörve. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város, Oklevelek 9. sz. (Capsa 16. n. 2. — DF 238 635.)

Átírta: I. Károly 1318. szept. 2. (uo. 36. sz. — DF 238 662.)

Wenzel V. 37. — Kivonat: Archív mesta Bratislavy, Inventár 10. 11. sz.

3828.

1291. okt. 28. — a (Peech nb.) Seruusdei fia: László comes kérésére átírja a pécsi káptalan 1290. novemberi privilégiumát (Hazai okmt. VI. 370.), melynek értelmében Cletus (Keled) fia: Gergely mester a lányának és vejének: László comesnek adta Orÿwa birtokot a rajta levő várral és minden tartozékával. Az adományozást, miután a pozsegai káptalan oklevelében is meggyőződött annak megtörténtéről, megerősíti. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, quinto Kal. Nov., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 47,8 × 36,7 cm. Díszes kezdő *A*, több díszített kezdőbetű. Függőpecsét kis középdarabja. Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Sirmium fasc. 1. n. 10. (DF 259 492.)

Hazai okmt. VI. 370., Smičiklas VII. 53., Illés: Bev. a magy. jogtört. 289. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1477.

3829.

1291. nov. 1. Esztergom. — a Ludan nb. Miklós fia: Fulcus comes kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1248. szept. 2-i privilégiumát (886. sz.) a nyitrai vár Kerne nevű földjéről.

Eredeti: 22,8 × 16,4 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 68 087. (Ghyczy lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit, tenore presentium universis, quod comes Fulcus filius Nicolai de genere Ludan exhibuit nobis privilegium domini Bele regis inclite recordationis avi nostri karissimi super quadam terra castri nostri Nitriensis Kerne vocata confectum, petens cum instantia, ut dictum pivilegium ratum habere et nostro privilegio dignaremur confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. Béla 1248. szept. 2-i oklevele, lásd a 886. sz.)* Nos itaque iustis petitionibus ipsius comitis Fulkus favorabiliter inclinati dictum privilegium domini regis Bele antedicti ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et auctoritate presentium duximus confirmandas. Datum Strigonii, in festo Omnium sanctorum anno Domini M° CC° nonagesimo primo.

A bevezető részben ugyan a kérelmező privilegiális átírás iránti kérelméről van szó, de az oklevél elejétől fogva kifogástalan pátens.

3830.

1291. nov. 2. — Miklós fia: Fulcus comes Ludan-i nemesnek az osztrák és stájer herceg ellenében a németekkel vívott harcban szerzett érdemeiért kérésére átírja és megerősíti Luchach mester esztergomi prépost és a káptalan 1280. febr. 7-i (Hazai okmt. VIII. 205.) meg IV. László 1282-i privilégiumát (3189. sz.) a Nyitra megyei Sygarth föld ügyében, amelyet Fulcus bizonyos Fredmanus nevű zsidótól vásárolt. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo, quarto Non. Nov.

Eredeti: 50 × 24,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja. DL 50 148. (Zerdahelyi lt.)

Említi:

a) Bánffy Miklós pozsonyi ispán 1467. nov. 9. (XIX. századi másolata DL 105 954. Benyovszky lt.)

b) II. Ulászló 1507. nov. 23. (Közelkorú másolata Štátny ústredný archív SSR, Garamszentbenedeki konvent hiteleshelyi lt. 2727. sz. fol. 111b vagy pag. 200. — DF 206 796.)

Hazai okmt. VIII. 302. — Kivonat: Magyar-zsidó oklt. IX. 28. 2. sz.

3831.

1291. nov. (2—4.) — csonka oklevele Nyárhíd adományozásáról.

Magyar Sion I. (1863) 917., Codex Strig. I. 98., Mon. eccl. Strig. II. 302., Károly: Fejér vm. III. 430. *Lásd (1290.) nov. (2—4)-i keltezéssel a 3674. sz. alatt.*

1291. nov. 11. — Péter Abawywar-i ispán ama szolgálataira való tekintettel, amelyeket ő és János nevű testvére az Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadjáratban, különösen a Bécs vára alatt vívott csatában vérük hullásával tett, kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288-i privilégiumát (3503. sz.) a Sarus megyei Sydowpotok nevű föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo, tertio Id. Nov., indictione quarta.

Eredeti: 45,2 × 26,2 cm. A kezdő *A* helye üres. Függőpecsét három kis darabjával. DL 1231. (NRA fasc. 1533. n. 20.)

Hazai okmt. VI. 373.

3832.

(1291. nov. 12. előtt.) * — mandátumát, amellyel megparancsolta a sági prépostnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Tur-i (Tury-i) Péter fia: Bense királyi ember járja meg Kemenche föld határait és iktassa vissza Miklós fiát: Franceus-t annak birtokába, említi III. András 1291. nov. 15-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 301.)

3833.

1291. nov. 12. — a Lipche falubeli liptói királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. jún. 24-i privilégiumát (1933. sz.) kiváltságaikról.

Eredeti: 48,8 × 29,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. Štátny okresný archív v Liptovskom Mikuláši, Németlipcse város 5. sz. (azelőtt Rózsahegyi Múzeum 27 906. — DF 271 792.)

Átírta (1291. szept. 12-i keltezéssel) szepesi káptalan 1294. jan. 1. (uo. 6. sz., azelőtt Rózsahegyi Múzeum 24 657. — DF 271 793.)

Kivonat: Századok 1909. 861. 5. sz., Juck 74. 76. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod hospites nostri de Luptou de villa Lipche ad nostram accedentes presentiam exibuerunt nobis privilegium domini Stephani regis inclite recordationis super libertate ville eorum confectum petentes cum instantia a nostra maiestate humiliter supplicando, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik V. István 1270. jún. 24-i privilegiuma, lásd az 1933. sz.)* Nos itaque eorumdem hospitum nostrorum de Lipche petitionem attendentes fore iustam considerantes, quod ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum eorumdem hospitum nostrorum petitioni annuentes in hac parte tenorem eiusdem privilegii de verbo ad verbum presentibus inseri facientes, ut idem hospites nostri congregentur et congregati valeant commorari, dictum privilegium ratum habentes et acceptum auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellari(!) dilecti et fidelis nostri anno Domini M° C°C° LXXXX primo, pridie Idus Novembris, regni autem nostri anno secundo.

Lásd Szentpétery értekezését az 1933. sz. alatt. A jelen oklevél bizonytalan írása tovább fokozza a *gyanút* az átírt oklevéllel szemben is.

3834.

1291. nov. 15. Korpona. — visszaadja Miklós fiának: Franceus-nak az István fia: János által elfoglalt Kemenche nevű földjét, miután a sági konvent (1291.) nov. 11-i átírt jelentése (Mon. eccl. Strig. II. 301.) szerint Franceus visszaiktatása megtörtént. — D. in Corpona quinto die S. Martini a. d. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 17,1 × 10,3 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabkái. Esztergomi prímási lt., Archivum saeculare Lad. J. n. 6. (DF 248 315.)

Magyar Sion I. (1863) 861., Codex Strig. I. 98., Mon. eccl. Strig. II. 301. — Kivonat: Bakács: Pest megye 90. 229. sz.

3835.

1291. nov. 16. — átírja II. András 1225-i privilégiumát a borsmonostori apátság részére.
Fejér VI. 1. 141.
Lásd 1291. aug. 17-i keltezéssel a 3793. sz. alatt.

1291. nov. 28. — átírja és megerősíti IV. Béla és IV. László privilégiumait.
Várnagyné 98. (magyar ford.)
Lásd 1291. okt. 4-i keltezéssel a 3820. sz. alatt.

(1291.) nov. — csonka oklevele Nyárhíd ügyében.
Mon. eccl. Strig. II. 302.
Lásd (1290.) nov. (2—4)-i keltezéssel a 3674. sz. alatt.

1291. dec. 2. — Nicolyn, Isaac, László, András, Ileres és Jakab, a pozsonyi vár Jalka-i jobbágyainak kérésére átírja Opowr mester pozsonyi ispán 1291. okt. 14-i oklevelét (Wenzel X. 70.) a pozsonyi vár Apka nevű földjének adományozásáról, s a földet kiveszi a vár alól és minden tartozékával a nevezett várjobbágyoknak adományozza. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quarto Non. Dec., indict. quarta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 40,9 × 18,8 cm. Függőpecsét darabja. DL 1325. (Mon. Pos. fasc. 51. n. 7.)
Átírta: pozsonyi káptalan 1297. (DL 1326. uo. n. 8.)
Wenzel X. 31. — Kivonat: Fejér VI. 1. 189. 10—11. sz.

3836.

1291. dec. 2. — azokért a károkért, amelyeket Pozsony város hospesei IV. László idején, majd Albert osztrák és stájer hercegtől szenvedtek, részletesen leírt igazságszolgáltatási, kereskedelmi és révkiváltságot, adó- és vámmentességet meg más kiváltságokat ad nekik, továbbá a város életével kapcsolatos több kérdést szabályoz. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo primo, quarto Non. Dec., indict. quarta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 58,6 × 35,5 cm. Kezdő *A* helye üres, a szöveg több helyen lekopott. Függőpecsét két apró darabja. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város, Oklevelek 10. sz. (DF 238 636.)
Átírta: I. Károly 1313. (uo. 30. sz. — DF 238 656.) > ua. 1323. márc. 31. (uo. 38. sz. — DF 238 664.) >
a) pozsonyi káptalan 1347. ápr. 9. (uo. 89. sz. — DF 238 715.)
b) I. Lajos 1352. jan. 30. (uo. 111. sz. — DF 238 737.)
c) ua. 1357. jan. 18. (uo. 132. sz. — DF 238 757.) >
d) pozsonyi káptalan 1382. aug. 20. (uo. 397. sz. — DF 239 024.)
e) Zsigmond 1389. jún. 24. (uo. 453. sz. — DF 239 079.)
f) ua. 1412. aug. 25. (uo. 700. sz. — DF 239 328.) > ua. 1436. júl. 9. (uo. 1008. sz. — DF 239 633.) >
g) pozsonyi káptalan 1438. júl. 22. (uo. 1080. sz. — DF 239 706.)
h) Albert 1439. jún. 29. (uo. 1097. sz. — DF 239 723.) >
i) pozsonyi káptalan 1445. júl. 4. (uo. 1234. sz. — DF 239 861.)
j) V. László 1453. febr. 6. (uo. 1575. sz. — DF 240 204.)
Tartalmilag átírta az 1323-i átírás alapján Zámbó Miklós tárnokmester 1383. jún. 1. (uo. 408. sz. — DF 239 035.)
Kivonatosan átírta: I. Mátyás 1464. máj. 27. (uo. 1862. sz. — DF 240 491. és 4698. sz. — DF 242 763.) > II. Ulászló 1498. júl. 14. (uo. 2198. sz. — DF 240 822.)
Említi:
a) Máté királyi lovászmester, pozsonyi ispán és Chaak, a királyi kardhordók mestere 1293. (uo. 13. sz. — DF 238 639.)
b) u.azok (1293.) okt. 26. (uo. 12. sz. — DF 238 633.)
c) Zápolyai István nádor 1496. jún. 15. (uo. 2173. sz. — DF 240 737.)
Fejér VI. 1. 107., Endlicher: Mon. Arp. 623., Michnay—Lichner: Ofner Stadtrecht II. 246., Magyar-zsidó oklt. I. 55., Juck 74. 77. sz. — Az 1464-i kiv. átírás: Endlicher: Mon. Arp. 623. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 303., Tagányi: Erdészeti oklt. I. 17. 59. sz., Archív mesta Bratislavy, Inventár 10. 12. sz.

3837.

1291. dec. 6. Pozsony. — a soproni királyi hospesek egyetemének hűséges szolgálataira való tekintettel meghagyja, illetve újraadományozza nekik a soproni királyi vár Zuan nevű faluját, amelyet még IV. Lászlótól kaptak adományba. — D. Posonii in festo S. Nycolai conf. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 17,8 × 5,2 cm. Hátlapon pecsét két darabja. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 25. (DF 201 659.)

Hazai okmt. II. 21., Burgenland II. 260. 375. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 14. 34. sz.

3838.

1291. dec. 6. Pozsony. — soproni Fülöp fiának: Istvánnak hűséges szolgálataira való tekintettel megengedi, hogy Sopron királyi városban levő háza és az abban lakó jobbágyai után semmiféle adót se fizessen, egyben megtiltja, hogy őket bármiféle adó miatt zaklassák. — D. Posonii, in festo S. Nicolay a. D. M° CC° LXXXX° primo.

Átírta: I. Károly 1318. okt. 3. > soproni keresztes konvent 1325. (Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város, DL 84. — DF 201 718.)

Hazai okmt. II. 21., Burgenland II. 260. 376. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 14. 35. sz.

3839.

(1291.) dec. 6. Pozsony. — megparancsolja az ország valamennyi vámszedőjének, hogy a pozsonyi hospesektől vámot ne szedjenek, mert szent elődei és maga is nekik teljes vámmentességet engedélyezett. — D. Posonii in festo B. Nicolai conf.

Eredetije Pozsony város levéltárában Lad. 6. n. 4. régi jelzet alatt volt, de évtizedek óta nem található. (Facsimile alapján készült fényképe: DF 279 063.)

Tartalmilag átírta: I. Mátyás 1464. máj. 27. (Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város, Oklevelek 1862. sz. — DF 240 491. és uo. 4698. sz. — DF 242 763.) > II. Ulászló 1498. júl. 15. (uo. 2198. sz. DF 240 822.)

Fejér VI. 2. 299., Ortvay: Pozsony I. 353. (betétlapon). — Facsimile: uo. I. 353., Borovszky: Pozsony 518.

3840.

1291. dec. 8. — Reck fia: Pál comes és testvére: Serephÿl kérésére és szolgálataikra való tekintettel átírja és megerősíti IV. László 1279-i privilégiumát (2965. sz.) Porouna birtok cseréjéről.

Eredeti: 57,7 × 34,4 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja a király jobb vállánál vörös gyűrűs pecséttel. DL 50 544. (Ernst gyűjtemény.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes presentes(!) litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Paulus filius Reck fidelis noster et Serephÿl frater eiusdem ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium Ladislai regis fratris nostri karissimi super facto concambii terre seu possessionis Porouna vocate confectum petentes a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1279-i privilégiuma, lásd a 2965. sz.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus comitis Pauli et Serephel predictorum favorabiliter inclinati attendentesque fidelitates et servitiorum merita eorumdem, que nobis in primo intuitu nostro in regnum Hungarie inpenderunt ut fideliter sic devote maxime tempore, quo ipsos comitem Paulum et Serephel in auxilium et iuvamen Ladislai ducis Sandomerie et Siragie cognati nostri karissimi unacum baronibus et nobilibus regni nostri ad Poloniam misissemus, iidem comes Paulus et Serephel in expugnatione castri Prodatin eodem duce Ladislao et aliis baronibus ac nobilibus regni nostri cernentibus laudabiliter dimicarunt, ubi etiam Johannes frater eorum extitit interemptus, sicut hec

omnia dictus Ladislaus dux oraculo vive vocis nobis recitavit. Ceterum cum propulsandis iniuriis regni nostri contra ducem Austrie exercitum movissemus et cum eodem exercitu ante civitatem Vienensem venissemus, prefatus comes Paulus cum baronibus et regni nostri nobilibus se fortune casibus pro fidelitate nobis debita submittendo prope ipsam civitatem ut miles strenuus gloriose dimicavit, quendam Theotonicum militem cum lancea de suo dextrario deponendo, ubi equs(!) suus aptus ad pugnandum in acie per partem adversam extitit interfectus, que omnia ipsum id fecisse iidem barones et nobiles regni nostri nobis recitarunt. Pro quibus quidem omnibus fidelitatibus ipsorum comitis Pauli et Serephel sic laudabiliter exhibitis et inpensis petitionem eorumdem in hac parte admisimus cum favore predictum privilegium Ladislai regis fratris nostri non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Albensis ecclesie, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, regni autem nostri anno secundo, sexto Idus[a] Decembris.

[a] *Sept* alápontozva és kihúzva.

3841.

1291. dec. 10. — Péter nagyszombati bíró (villicus de Tyrna) és testvére: Pál polgár kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2919. sz.) Bab föld adományozásának testvérük: Konrád egykori nagyszombati bíró (iudex) által kért megerősítéséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, quarto Id. Dec., r. aut. n. a. secundo.

Eredetije — az Apponyi oklt. és Szentpétery kézirata szerint — az Apponyi család hőgyészi levéltárában volt, de a második világháború után a levéltár megmaradt darabjaival nem került a Tolna megyei Levéltárba.

Apponyi oklt. I. 20.

3842.

1291. dec. 12. —, minthogy Imre fiai: Sÿdo (dictus) Mihály, Benedek és Imre az Ausztria hercege ellen viselt hadjáratban, amikor őket egyes bárók csapatában Bécs vára alá küldte, Bécs kapuja előtt hősiesen harcoltak, megsebesültek és rokonuk (frater) Pál fia: Pál el is esett, kérésükre átírja és megerősíti IV. László 1284. jan. 12-i privilégiumát (3284. sz.) és 1289. nov. 9-i pátens oklevelét (3537. sz.) Wos és Zelebÿg falvak ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Teodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, r. aut. n. a. secundo, pridie Id. Dec.

Eredeti: 48,7 × 37,2 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 40 204. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi I. 147., Wenzel X. 21.

3843.

(1291.) dec. 30. Esztergom. — megparancsolja az esztergomi keresztesek konventjének, hogy az általa és elődei által az esztergomi káptalannak adott kiváltságokról szóló privilégiumokat a káptalan részére írja át. — D. Strigonii, die dominico ante diem Strennarum.

Átírta: az esztergomi keresztesek konventje 1292. jan. 4. (Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 41. f. 3. n. 5. — DF 237 226.)

Magyar Sion III. (1865) 772., Codex Strig. II. 178., Mon. eccl. Strig. II. 303.

Az év az átíró oklevél alapján állapítható meg.

3844.

1291. dec. 31. — Lodomerius esztergomi érseknek és általa az érsekségnek adományozza Rosnyo Banya királyi birtokot minden tartozékával, a földadóval (censu terragii), „octava quoque regali tocius argenti fodine, quae ibidem esse dignoscitur" és az esztergomi egyház régi kiváltságai alapján neki járó királyi adóval, ezzel kártalanítva az érseket Calesprunner Pernoldus comes által birtokain végzett pusztításokért, továbbá az Albert osztrák herceggel folytatott ellenségeskedés után a béke megteremtése körüli tevékenysége elismeréseül. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. praepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo, pridie Kal. Jan., indict. quarta, r. aut. n. a. secundo.

Eredetijét:

a) 1778. április 30-án bemutatták a rozsnyói úriszéken, ahol erről Gömör megye egyik szolgabírája és egyik esküdtje hiteles másolatot készített. Ennek másolata: Štátny oblastný archív v Košiciach, Rozsnyói püspöki lt. Uradalmi iratok 1. sz. (DF 259031.)

b) egyszerű XVIII. század végi másolatban lásd még Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. H. n. 77. (DF 279004.)

Átírta: I. Károly 1313. nov. 5. (Katona szerint a rozsnyói püspöki lt-ban volt. XVIII. századi egyszerű másolata: Prímási lt. uo.)

Említi:

a) I. Károly 1323. (uo. Lad. H. n. 6. — DF 248309.)

b) — I. Károly átírásával együtt — az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (uo. Lad. P. n. 25. pag. 2. — DF 248514.)

Wenzel X. 27. — Kihagyásokkal: Katona: Hist. crit. VII. 272., Fejér VI. 1. 152., Mon. eccl. Strig. II. 304. — A *b)* említés: Prokopp 123. 63—64. sz.

Az oklevelet Pauler (Magy. nemz. tört. II. 577. 320. jegyzet) hamisnak tartotta azzal az indokolással, hogy III. András Rozsnyóbányát már az év elején az érseknek adományozta. Ez az érv azonban nem lehet perdöntő, mert az 1291. ápr. 30-i adománylevél hamis (lásd a 3714. sz.). **3845.**

1291. — az érsekek és a püspökök, valamint az előkelők és a bárók egyetértésével biztosít valamennyi regensburgi (Radisponensibus) kereskedőt, hogyha árujával az országba jön, ugyanazokat a kiváltságokat fogja élvezni, mint IV. Béla korában, szabad mozgása lesz, csak a jogos régi vámot kell megfizetnie, egyben különös pártfogásába veszi őket. Nagyobb hitelesség kedvéért Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek pecsétjét is az oklevélre helyezteti. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo primo.

Eredeti: 26 × 11,4 cm. Kezdő nagy *A*. Két függőpecsét, az esztergomi érsek pecsétjének csak zsinórja. Hauptstaatsarchiv München, Regensburg RU 107. (DF 267834.)

Wenzel V. 32. — Kivonatosan: Gemeiner: Regensburgische Chronik 432., Fejér VII. 2. 148., Mon. eccl. Strig. II. 307.

3846.

1291. — megerősíti IV. László adományát (3649. sz.) a nyúlszigeti apácák javára Tarnok, Fenyér és Kondolus földeket illetően.

Eredetije — Fejér szerint — a pozsonyi káptalan levéltárában volt.

Fejér VI. 1. 189. n. 13.

3847.

1291. — jóváhagyja azt az adásvételt, amellyel Buza fia: Miklós mester és atyafiai Zabolch megyei Halaz és Balsa nevű földjeiket 100 ezüst márkáért eladták Barnas fiának: Belus comesnek és atyafiainak.

Tartalmilag átírta:
a) Garai Miklós nádor 1381. máj. 16. (DL 52373. Kállay lt.)
b) ua. 1383. febr. 5. > egri káptalan 1383. máj. 3. (DL 31271. Csicsery lt.)
Kivonat: Tört. Tár 1900. 388., Kállay oklt. II. 1870. sz.

A tartalmi kivonat szövege az *a)* példány alapján:

– – – litteras domini Andree olim regis Hungarie in anno Domini millesimo CC^mo^ nonagesimo primo patenter confectas nobis demonstravit declarantes inter cetera, quod magistro Nicolao filio Buza, Luca et Anyano fratribus suis ab una, parte ab altera vero comite Belus filio Barnas pro se et pro Dominico fratre suo, magistro Frederico et Johanne filiis Andree pro se et pro Petro, Blasyo et Mychaele fratribus suis coram eodem domino Andrea rege personaliter constitutis prefati magister Nicolaus, Luca et Anyanus proposuissent viva voce, quod quasdam terras suas Halaz et Balsa vocatas in comitatu de Zobolch iuxta Tyciam existentes, quas ex collatione dominorum Stephani et Ladislai illustrium regum Hungarie possedissent, ipsis comiti Belus, Dominico, magistro Frederico, Johanni et aliis fratribus eorum pro centum marcis argenti plene ab eisdem receptis vendidissent iure perpetuo possidendas. Cui quidem venditioni idem dominus Andreas rex suum prebuisset consensum et assensum.

3848.

1291. — megerősíti IV. László 1287-i oklevelét (3465. sz.) a nyitrai királyi vár Prezniche nevű földjének Ban fia: Barleus mester részére történt adományozásáról.

Tartalmilag átírta: Kont Miklós nádor 1359. jan. 24. (Hazai okmt. szerint a Bossányi lt.-ban A. 77. jelzet alatt volt.)
Hazai okmt. VI. 328. jegyzet.

3849.

1291. — átírja és megerősíti IV. László 12(8)7-i oklevelét (3463. sz.) a szolgagyőri Kezew-i várjobbágyoknak a királyi serviensek közé való sorolásáról.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1378. jan. 28. (DL 42070. Múz. Törzsanyag, Joh. Wégh és DL 42071. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

– – – quasdam litteras domini Andree olym regis Hungarie anno dominice(!) millesimo CC^mo^ nonagesimo nono emanatas tenorem quarundam aliarum litterarum suarum patentium anno Domini millesimo CC^mo^ nonagesimo primo emanatarum seriem litterarum domini Ladislai regis Hungarie privilegialium anno Domini millesimo CC^mo^ LXX^mo^(!) septimo confectarum in se continentium confirmative in se continentes.

Az átírt oklevél évszámára nézve lásd a 3463. számnál írtakat.

3850.

(1291.) * — privilégiumát, mellyel a két ekényi Kulked nevű földet Harazty-i Romanus fiának: Barabás comesnek adományozta hűséges szolgálataiért, különösen pedig Thoufeu-i Barabás nevű rokonának Rouro vár ostromakor történt haláláért, említi a vasvári

káptalan 1307-i oklevele. (Anj. okmt. I. 140.) (A R. vár alatt szerzett érdemek zömét III. András még 1291-ben jutalmazta.)

3851.

(1291.) — Kacina unokáinak, Péter fiainak: Miklós comesnek és János mesternek meg rokonaiknak adja a királyi udvarnokok Somogy megyei Zynyer és Edde nevű földjét.

Tartalmilag átírta: Konth Miklós nádor 1358. szept. 22. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 26. fasc. 6. n. 15. — DF 236488.)

Kivonat: Borsa: Szenyér 72. 34. sz.

A tartalmi átírás szövege:

– – – in quarum quidem litterarum privilegialium domini Andree regis tenore inter cetera adinvenimus, quod cum comes Nicolaus et magister Johannes filii Petri, nepotes Kacina olym tempore domini Ladizlai illustris regis Hungarie clare memorie p[atruelis] fratris dicti domini Andree regis karissimi, dum iidem de precepto eiusdem domini Ladizlai regis tamquam capitanei et principaliores milites inter alios corone regie fideles contra infideles dicti domini Ladizlai regis castrum Gude obsidissent, per Demetrium filium Nicolai ex odii et inimici fomite sub disimulatione et specie ficte pacis non sine gravi iniuria et magno dampno rerum suarum capti fuissent diutius et detenti ipseque comes Nicolaus per eundem Demetrium inhumaniter in membris suis extitisset graviter et inmiserabiliter mutilatus, sicut signa et cicatrices vulnerum in suo corpore fide oculata manifeste intuentibus representassent et ex eo gravis inter ipsos fuisset dissensionis materia suscitata. Tandem prefato domino Ladizlao rege rebus humanis exempto cum idem dominus Andreas rex Deo propitio totius regni Hungarie gubernaculum adeptus fuisset et regnum pariter dyadema iure successorio et ordine geniture, idem dominus Andreas rex personaliter unacum archiepiscopis, episcopis et aliis baronibus suis, qui presentes tunc extitissent, super ipso negotio consedens, ut multa breviter concluderet, predictos comitem Nicolaum et magistrum Johannem ac fratres eorumdem, Laurentium scilicet, Petrum, Kacina et Paulum filios Petri et dictum Demetrium filium Nicolai, ut de medio ipsorum omnis odii et fomes inimicitie tolleretur perpetuoque sopiretur sub debitis pactionum et conventionum articulis de pura et simplici voluntate partium ad pacis reduxisset unionem considerans fidelitates et meritoria obsequia predictorum comitis Nicolai et magistri Johannis ac fratrum suorum prescriptorum, que iidem prius predecessoribus suis illustribus regibus Hungarie et specialiter memorato domino regi Ladizlao fratri suo ac consequenter sibi tempore ducatus sui et postmodum regali dyademate insignitis cum sumpma fidelitate inpendissent se et sua pro fidelitate corone regie debita fortune casibus exponendo volensque ipse dominus Andreas rex pro tanto eis tamquam benemeritis remunerationem debita occurrere regis cum favore quasdam terram vduarnicorum suorum Zynyer et Edde vocata in comitatu Symigiensi existentes tum pro mutilatione membrorum et effusione sanguinis ipsius comitis Nicolai et captivatione magistri Johannis fratris eiusdem, tum etiam pro dampnis et iniuriis eisdem illatis ac in aliqualem recompensationem eorumdem, quamquam potiora meruissent, ex certa scientia et mera liberalitate cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis sub eisdem metis antiquis et prioribus distinctionibus terminorum, in quibus eedem terre per dictos vduarnicos olim habite fuissent et possesse, prenotatis comiti Nicolao, magistro Johanni, Laurentio, Paulo, Kacina et Petro ac ipsorum heredibus heredumque suorum successoribus de plenitudine sue gratie dedisset, donasset et contulisset iure perpetuo pacifice possidendas sine iuris tamen preiudicio alieni et licet iuxta formam iuramenti sui tempore sue coronationis prestiti terras et alia iura sua regalia non debuerit alienare a iurisdictione et potestate regali, tamen ut prenotati nobiles fierent inmemores inimicitie prehabite, iniuriarum, dampnorum premissorum et coram sue voluntatis oculis se novissent esse multipliciter et specialius gratiosos, concessisset eisdem de gratia speciali, quod si successu temporum aliquo casu compellente se interveniente premissam donationem suam de predictis terris vduarnicorum eis factam sibi videretur ab ipsis nobilibus aut eorum

successoribus revocare, non valeret, nec auferre de eisdem dictas terras, nisi in equivalenti concambio et permutatione consimili conferendo eis pro dicta mutilatione membrorum, effusione sanguinis, captivatione et illatione dampnorum premissorum alias terras tante quantitatis, utilitatis et valoris.

A trónöröklés jogosságának, a koronázási eskünek, az érsekek, püspökök és bárók jelenlétének említése az 1291-i privilégiumokra jellemző.

3852.

1291. — oklevelét Belze adományozásáról említi tévesen II. András oklevele helyett.
Fejér X. 2. 142., Zsigmondkori oklevéltár I. 2855.
Lásd 1232-i keltezéssel a 499. sz. alatt.

(1291.) — mandátuma Dytricus kapui várnagyhoz Ilmeuch ügyében.
Wenzel V. 58.
Lásd (1297. okt. 20. után) keltezéssel a 4135. sz. alatt.

(1291. után.) * — oklevelét, mellyel átírta és megerősítette Fennena királynénak Erzsébet királyné oklevelét átíró és megerősítő oklevelét a királyi tárnokok Zala megyei Olwrs nevű földjének Buzad fia: Móric comes részére történt adományozásáról, említi Mária királyné 1313. ápr. 9-i oklevelében. (Hazai okmt. IV. 214.)

3853.

(1291. után.) — a soproniakat is kötelezi a budai vár kapujában szedett vám megfizetésére.
Budapest tört. okl. eml. I. 278.
Lásd az év nélküli oklevelek között a 4349. sz. alatt.

1292. jan. 4. — András győri püspök ama szolgálataira való tekintettel, amelyeket az Albert osztrák és stájer herceg elleni hadjáratban sok fegyveres felvonultatásával tett, kérésére átírja és megerősíti 1291. aug. 24-i oklevelét (3797. sz.) a Vas megyei Sabaria és Zeuleus falu közt a Gunges patak mellett fekvő föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, pridie Non. Jan., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: [45] × 21 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje kiszakadt. DL 58 009. (Békássy lt.)
Győri tört. rég. füz. I. 214., Burgenland II. 266. 384. sz.

3854.

(1292.) jan. 8. Buda. — megparancsolja a fehérvári káptalannak, jelentse, hogy mit tud a veszprémi püspökség fehérvári palotájának ügyéről, minthogy B(enedek) veszprémi püspök, királynéi kancellár gyakori panasza szerint elődjének P(éternek) halála után a palotát Miklós comes elfoglalta, jelentse továbbá az évi terragium összegét is. — D. Bude tertio die Epiphanie D.

Eredeti: 19,9 × 4 cm. Zárópecsét nyoma. Veszprémi püspöki lt. 60/1. sz. (DF 200 049.)
Említi: fehérvári káptalan k. n. (Veszprémi püspöki lt. 52. sz., azelőtt: Alba 9. — DF 283 098.)

Az oklevél kiadatlan címzése:

Fidelibus suis capituli Albensis pro episcopo Wesprimiensi.

Károly: Fejér vm. II. 689. — Kivonat: Gutheil: Veszprém 312. 56. sz. (1294.) — Az említés: Károly: Fejér vm. II. 692.

Az 1291-ben kezdődött per feltehetően 1292 elején került vizsgálati stádiumba. A keltezési hely sem mond ellene ennek a feltételezésnek.

3855.

1292. jan. 10. Buda. — Guge fia: Miklós kérésére átírja és megerősíti IV. László 1274. aug. 2-i pátensét (2520. sz.) a kérelmező örökbefogadtatásának engedélyezéséről és a turóci konvent 1278-i privilégiumát arról, hogy Turuch-i Pyuk fia: Suuch őt fiává fogadta.

Eredetije a Velics család lehotkai levéltárában volt. (DF 273 691.)

Sborník muz. slov. spol. XXVII—XXVIII. (1933—1934), melléklet 59.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie com[mendantes] significamus, quibus expedit universis, quod Nicolaus filius [Gu]ge ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras domini regis Ladislai patruelis fratris nostri karissimi super eo, quod Suuch filius Pyuk de Turuch ipsum in filium recepisset adoptivum. Quarum tenor talis est: *(Következik IV. László 1274. aug. 2-i pátense, lásd a 2520. sz.)* Presentavit etiam idem Nicolaus litteras privilegiales prepositi et conventus Virginis gloriose de Turuch super eo, quod prefatus Suuch in extremis sue vite memoratum Nicolaum filium Guge similiter receperit in filium adoptivum, petens itaque idem Nicolaus a nobis cum instantia, ut tam litteras patentes eiusdem domini regis Ladislai quam etiam predictas litteras privilegiales eorundem prepositi et conventus ratas habere et nostris litteris patentibus de benignitate regia dignaremur confirmare. Quarum quidem litterarum privilegialium ipsorum prepositi et conventus talis est tenor:

Nos Ladislaus divina providentia prepositus monasterii Virginis gloriose totusque conventus eiusdem monasterii de Turuch ordinis Premonstratensis dyocesis Strigoniensis universis, quibus expedit et presentes ostenderint, significamus memorie commendantes, quod cum nobilis vir comes Suuch divina vocatione iaceret in ergastulo carnis, licet eger corpore ratione tamen sanus, nobis per suum fidelem supplicasset petens et rogans nos diligenter, ut mitteremus ex nobis virum ydoneum, coram quo idem comes Suuch filius Pyuk suum conderet testamentum. Nos igitur iustis petitionibus ipsius inclinati misimus duos presbiteros ex nobis viros nobiles ac ydoneos bone fame, coram quibus idem comes Suuch presentibus et consentientibus ac permittentibus Guge, Ehelleo et Weylych fratribus suis uterinis ac aliis cognatis suis et consaguineis universis oraculo vive vocis tale condidit testamentum, quod omnes possessiones suas tam in Turuch quam in Scepus existentes dedit, contulit et legavit Nicolao filio Guge filio suo adoptivo, prout antea adhuc vivente de permissione et consensu domini regis cum litteris ipsius domini regis evidentibus eidem dinoscebatur contulisse et ipsum Nicolaum in filium sibi recepisse adoptivum, eidem Nicolao et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et per quempiam irrevocabiliter possidend[as] tali modo, quod donec Dominus karissimam consortem suam in hoc seculo conservaret, idem Nicolaus tamquam matrem propriam in ipsis possessionibus suis honeste pertractaret et adservaret. Quia idem comes Suuch heredum fuerit solatio destitutus et si eadem domina vellet maritari, ex tunc idem Nicolaus quartam partem bonorum ipsius comitis Suuch eidem domine daret plene et integre et sic quocumque vellet, eadem domina se transferret et idem Nicolaus sibi honestum conductum prebere teneretur. Itaque faciens et constituens executorem sui talis testamenti dominum Ladislaum regem dominum suum naturalem rogans ipsum et petens, ut formam sui testamenti illesam conservaret, ratam habendo et acceptam et per quempiam non permitteret violari. Datum anno Domini M° CC° septuagesimo octavo.

Nos igitur iustis petitionibus prefati Nicolai filii Guge favorabiliter inclinati tam predictas litteras patentes eiusdem domini regis Ladislai quam litteras privilegiales prefatorum prepositi et

conventus de Turuch non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas ratas habentes et acceptas de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate patentium litterarum nostrarum duximus confirmandas. Datum Bude, feria quinta post festum Epiphanie Domini anno Domini M° CC° nonagesimo secundo.

3856.

1292. jan. 22. — a Beel-i Szent Mór-egyháznak adományozza a királyi udvarnokok Thogon nevű földjét Zala megyében a Balaton mellett a birtokon élő tíz udvarnokkal és utódaikkal, akiket IV. Béla a veszprémi várnépek közül sorolt a királyi udvarnokok közé; az iktatást Leurentha mester veszprémi ispán végezte. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, undecimo Kal. Febr., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 40,4 × 23 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Pannonhalmi főapátság lt. Capsarium 305. (azelőtt: 6C — DF 207 112.)

Wenzel V. 61., Pannonh. rend tört. VIII. 302.

3857.

1292. jan. 22. + — a pannonhalmi egyháznak adományozza a monostor szomszédságában levő Tap és ZentMiklus nevű birtokokat az azokon élő tíz, név szerint felsorolt udvarnokkal és utódaikkal, akiket IV. Béla a veszprémi várnépek közül sorolt az udvarnokok közé; az iktatást Leurentha mester veszprémi ispán végezte. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, undecimo Kal. Febr., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 43,5 × 19,4 cm. Kiemelt betűs invocatio és díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabjával. Pannonhalmi főapátság lt. Capsarium 304. (azelőtt 1H — DF 207 111.)

Említi az 1332-i pannonhalmi registrum. (uo. Acta antiquiora 61—9. — DF 208 315.)

Wenzel V. 60. — Az említés: Sztachovics: Registrum mon. s. Martini pag. XIV.

Hamis az első ránézésre. A hamisítás az előző oklevél felhasználásával 1332 előtt történt, mert az 1332-i registrumban már a jelen hamis oklevél birtoknevei szerepelnek. Lásd még: Pannonh. rend tört. II. 111. 6. jegyzet.

3858.

(1292. jan. 25. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Damasa nb. Márton fia: Sándor királyi ember járja meg a zalai vár IV. László által László és Tamás mesterek meg Ompud comes Thomoÿ-i nemesek részére adományozott Tulmach és Kazar nevű földjeinek határait és iktassa be őket ezek birtokába, említi a veszprémi káptalan (1292.) jan. 25-i jelentése. (Zala vm. Oklt. I. 104.)

3859.

1292. febr. 2. Esztergom. — Hab pozsonyi prépost kérésére a következő oklevélben leírtakhoz hasonlóan megerősíti Péter fia: János pozsonyi várjobbágy végrendeleti intézkedését, amelyet rokona jelenlétében tett és amellyel Turne nevű birtokát a pozsonyi egyházra hagyta. — D. Strigonii p. m. ven. et discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi dil. et f. n., au. n. vicecancellarii, in festo Purificationis Virg. glor. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo secundo.

Eredeti: 43,8 × 17,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan magán lt. Capsa C. fasc. 4. n. 35. (DF 227732.)

Átírta: I. Károly

a) 1317. nov. 2. (uo. n. 37. — DF 227734.)

b) 1323. jún. 22. (uo. n. 38. — DF 272976.) > I. Lajos 1357. jan. 18. (uo. n. 43. — DF 272981.)

Fejér VI. 1. 196., Rimely: Capit. Poson. 307., Mon. eccl. Strig. II. 316. — Facsimile-részlet: uo. II. II. tábla.

A privilégium az ügyben kelt pátens (lásd a következő számot) szolgai felhasználásával készült. A szerkesztés hibái erre vezethetők vissza és nem ébresztenek gyanút.

3860.

1292. febr. 2. Esztergom.

— Péter fiának: Jánosnak, akit az osztrák herceg elleni hadjáratban Owar körül szerzett súlyos betegsége gyötör, végrendeletét megerősíti, amelynek értelmében a Pozsony város és Nagyszombat (Tyrnam) között fekvő Turne nevű birtokát a pozsonyi egyháznak (ecclesie Sancti Salvatoris) adta, fenntartva a maga számára a haszonélvezetet. A király Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán jelenlétében a káptalan nevében megjelent Haab mester prépost és András mester által bemutatott oklevelekből győződött meg a végintézkedésről, majd a prépostot és a káptalant Péter pap királyi káplán és Spaccha-i Geeth comes fia: Vyd királyi familiáris útján iktatta be a birtokba. — D. Strigonii a. D. M° CC° LXXXX° secundo, in festo Purificationis B. Virg.

Eredeti: 36,6 × 12,1 cm. Hátlapján pecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan magán lt. Capsa C. fasc. 4. n. 36. (DF 227733.)

Említi: Sándor országbíró 1328. jan. 25. (uo. Capsa C. fasc. 4. n. 41. — DF 272979.)

Wenzel V. 63. — Az említés: Mon. eccl. Strig. III. 121. — Kivonat: uo. II. 317.

3861.

1292. febr. 3.

— Thomoy-i László comes fiai: László mester és Thomoy mester, továbbá Ompud comes fiai: Thonyz (Thoniz), Vrkund mester esztergomi kanonok, Domokos és Pál kérésére megerősíti IV. Lászlónak azt az adományát, amellyel a vár zalai királyi Tulmach és Kazar nevű földjeit Ompud comesnek meg Lászlónak és Thomoy-nak adta; egyben átírja a veszprémi káptalan (1292.) jan. 25-i jelentését (Zala vm. Oklt. I. 104.) a földek iktatásáról és leírja azok határait. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, tertio Non. Febr., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 60,6 × 48,5 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsétnek mintegy harmada. DL 1341. (NRA fasc. 1597. n. 15.)

Zala vm. Oklt. I. 103., Bánffy oklt. I. 32.

3862.

(1292. febr. 27. előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a zágrábi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Zana-i Petk királyi ember járja meg Dresnuk földet és iktassa be István comes fiát: István bánt annak birtokába, említi a zágrábi káptalan k. n. jelentésében. (Smičiklas VII. 74.)

3863.

1292. febr. 27. — István comes fia: István bán hűséges szolgálataira való tekintettel kérésére neki adományozza Dresnek földet és átírja a zágrábi káptalannak a föld iktatásáról és határjárásáról szóló k. n. jelentését (Blagay oklt. 55.). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, quarto Kal. Mart., indict. quinta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 64,5 × 29,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje hiányzik. DL 38 483. (friauli Frangepán lt.)
Átírta:
a) I. Lajos 1364. (DL 38 484. uo.)
b) I. Mátyás 1487. febr. 24. > zágrábi káptalan 1492. máj. 7. (Dl 38 485. uo.)
Smičiklas VII. 74., Blagay oklt. 55. — Kivonat: Starine XXV. (1892) 320. IV. sz., Kukuljević: Regesta no 1489., Frangepán oklt. I. 28. XLIX. sz.

Smičiklas az 1364-i átírást hamisnak jelzi, valószínűleg azért, mert az átíró privilégiumból hiányzik a hónap és a nap megjelölése, s mert a határjárás hibás. Az átírt oklevél szövegével szemben gyanú nem merül fel, de megjegyzendő, hogy a határjárás szövegéből mintegy másfél sor téves másolás következtében kétszer fordul elő.

3864.

(1292 ?) márc. 12. Esztergom. — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Dénes fia: Péter királyi ember iktassa be Domokos fiát: Egyedet Tyma nevű föld négy ekényi keleti részébe, amelyet András atyja: Sándor az esztergomi káptalan előtt zálogosított el Byter comesnek és akitől Egyed azt az alországbíró előtt rokoni jogon magához váltotta. — D. Strigonii in Medio XL.

Eredeti: 17,5 × 6,1 cm. Hátlapon zárópecsét nyoma. DL 73 022. (Darvas lt.)
Hazai oklt. 162. (1298 körül.)

Nincs közvetlen adat arra, hogy III. András mely évben volt a nagyböjt közepén Esztergomban. Ezt 1292-re a február 2-i keltezés némileg valószínűsíti, de több más év sem zárható ki.

3865.

(1292. márc. 23. előtt.) * — oklevelét, mellyel megerősítette néhai Máté nádor privilégiumát a három Turdemez nevű földjéről, említi saját 1292. márc. 23-i pátensében. (Mon. eccl. Strig. II. 319.)

3866.

1292. márc. 23. — bizonyítja, hogy Opour (Opowr) mester pozsonyi ispán, továbbá rokonai: néhai Cholk (Colk) fiai: András, Miklós és Cholk kötelezték magukat, hogy a Lodomerius esztergomi érsek falvaiban hospeseinek és conditionarius-ainak okozott károk fejében átadják az érsekségnek Izbeg nevű birtokukat, amely Nyitra, a nyitrai várjobbágyok és a Kurth-i nemesek földje között fekszik; vállalták továbbá, hogy 50 ezüst márkát fizetnek részben ezüstben, részben készpénzben vagy megfelelő becsértékben pünkösd ünnepének nyolcadán (jún. 1.) az esztergomi keresztes konvent előtt, továbbá hogy az érseket és utódait megvédik a szomszédok esetleges követeléseivel szemben. Ha ilyen módon elégtételt adtak, az érsek vissza fogja adni nekik a három Turdemez nevű falu földjét, továbbá néhai Máté nádor privilégiumát és III. Andrásnak a privilégiumot megerősítő oklevelét. — D. Bude in dominica Judica me a. D. M° CC° nonagesimo secundo.

Átírta: nyitrai káptalan 1457. febr. 24. (Esztergomi prímási világi lt. Lad. L. n. 9. — DF 248 397.) Fejér VI. 1. 202., Mon. eccl. Strig. II. 318. — Kivonat: Magyar Sion I. (1863) 919., Codex Strig. I. 100.

3867.

1292. márc. 27. — Dénes nádor fia: Dénes comes hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket trónra lépte és koronázása alkalmával, továbbá az Albert osztrák és stájer hercég ellen indított hadjáratban Bécs vára alatt halálmegvető bátorsággal harcolván nyújtott, a szolnoki vár Kozar nevű földjének felét neki adományozza, miután másik felét nagyatyjától: II. Andrástól már adományba kapta. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo secundo, r. aut. n. a. secundo, sexto Kal. Apr., indict. quinta.

Átírta: esztergomi káptalan 1381. nov. 2. (Arhivele statului jud. Cluj, Bánffy lt. 103. sz. — DF 260 682.) Hazai okmt. VI. 379., Bánffy oklt. I. 35., Documente priv. ist. Rom. C. II. 387. (román ford.)

3868.

1292. márc. 27. — Dénes nádor fia: Dénes comes kérésére és azokra a szolgálatokra való tekintettel, amelyeket trónra lépése idején, továbbá az általános és helyi háborúkban, különösen pedig Albert osztrák és stájer herceg ellen vére ontásával is tanúsított, megerősíti a Zonuk-i vár Lapus nevű földjének neki történt adományozásáról szóló 1291. márc. 11-i oklevelét (3710. sz.). D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo secundo, sexto Kal. Apr., indict. quinta, r. aut. n. a. secundo.

Átírta: esztergomi káptalan 1381. nov. 2. (Arhivele statului jud. Cluj, Bánffy lt. 104. sz. — DF 260 683.) Fejér VII. 2. 165., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 179., Hazai okmt. VI. 381., Bánffy oklt. I. 34., Documente priv. ist. Rom. C. II. 388. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 75. CLXXVII. sz.

3869.

(1292.) márc. 28. Buda. — meghagyja a boldogságos Szűz szigetén lakó apácákat a Petre és Pál Koazth-i várjobbágyok által nekik adományozott Baranya megyei Vayzlo nevű földek birtokában IV. Béla, V. István és IV. László oklevelei szerint. — D. Bude feria sexta prox. ante dominicam Ramispalmarum (a. D. M° CC° nonagesimo secundo).[a]

Átírta:
a) budai káptalan 1293. jún. 13. (DL 620. Mon. VBud. fasc. 4. n. 6.)
b) Márton alországbíró 1295. szept. 21. (DL 1359. uo. n. 7.)
c) III. András 1300. máj. 25. (DL 1488. uo. n. 8.)
Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1384. júl. 19. (DL 269. uo. n. 20.)
Fejér VI. 1. 200., Wenzel X. 77., Budapest tört. okl. eml. I. 279. — Tartalmi átírás: Wenzel XII. 527.

[a] Az oklevél évszáma az *a)* átírásból hiányzik.

3870.

1292. márc. 28. vagy ápr. 9. — Andronicus mester veszprémi prépostnak, a királyné alkancellárjának a saját és káptalana nevében előadott kérésére átírja IV. László özvegyének: Erzsébet volt királynénak 1280-i (Hazai okmt. IV. 219.) és 1289-i privilégiumát (uo. 341.) Beren királynéi föld adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi eccl.

Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M CC° nonagesimo secundo, quinto Nonas Apr., r. aut. n. a. tertio(!).

Eredeti: 54,8 × 36,8 cm. Díszes kezdő *A*, az első átírt oklevél kezdő E-je is díszes, a másodiké csak nagyobb méretű. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 117. sz. (N. et K. Berén 12. — DF 200 723.)

Hazai okmt. IV. 82.

A dátumsor egyes adatai nehezen magyarázhatók. A *quinto Nonas* feltehetően elírás *Kalendas* vagy *Idus* helyett, mintahogy elírás lehet a 3. uralkodási év is. A privilégium külseje ugyanakkor gyanúra nem ad okot.

3871.

(1292.) ápr. 2. Szepes. — parancsa a szepesi káptalanhoz Sygra-ból kihasított két ekényi föld iktatása ügyében.

Bárdosy: Suppl. Scep. 365., Fejér VI. 1. 248.

Lásd (1293.) ápr. 2-i keltezéssel a 3915. sz. alatt.

1292. máj. 22. — megerősíti a váradi káptalan 1283. jún. 27-i oklevelét Buken birtoknak Ewzend fiai: Mathius, Pál és Ewzend, Mathe fia: Máté, Ched fia: Bud és Benedek részére történt iktatásáról.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1410. nov. 14. (privilegium: DL 62 217. Ibrányi lt. és mandátum: DL 62 218. uo.)

Kivonat: Zsigmondkori oklt. II. 8039.

A tartalmi átírás szövege:

--- duas litteras, unam capituli ecclesie Waradiensis[a] et secundam domini Andree dicti de Venetiis condam regis Hungarie privilegiales nostrum produxerunt in conspectum, quarum prima ipsius capituli Waradiensis[a] in festo beati regis Ladislai anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo tertio edita explanabat, quomodo ipsius capituli et dicti domini Andree regis homines litteris in eisdem nominati ad faciem memorate possessionis Buken[b] convocatis vicinis et commetaneis suis universis accedendo et eandem reambulando ac metas ipsius in eisdem contentas erigendo cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis nullo contradictore apparente Mathius, Paulo et Ewzend[c] filiis Ewzend,[c] Matheo filio Mathe, Bud[d] filio Ched et Benedicto eorumque posteris statuissent, altera vero ipsarum prefati domini Andree regis anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, undecimo Kalendas Junii, regni autem sui anno secundo confecte prescriptas litteras annotati capituli Waradiensis[a] de verbo ad verbum confirmabat.

[a] A mandátumban: *Varadiensis*
[b] A mandátumban: *Beken*
[c] A mandátumban: *Ewzen*
[d] A mandátumban: *Bwd*

Egyszerű kivonatolási hibának lehet tekinteni, hogy az 1283-i iktatásnál András királyt említenek László helyett. A kivonatolót valószínűleg az a nem gyakori eset tévesztette meg, hogy másik király erősítette meg privilégiumával az iktatásról szóló oklevelet, mint amelyik az iktatást elrendelte.

3872.

1292. máj. 29. — a Gréc-hegyi vásárvámot a zágrábi káptalannak adja.

Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. 94., Fejér VI. 1. 196.

Lásd 1292. jún. 26-i keltezéssel a 3880. sz. alatt.

(1292.) máj. 30. Somogy. — megparancsolja a mindenkori szlavón bánnak, hogy a zágrábi káptalant sem ő, sem officiálisai ne háborgassák a Zágráb városi vásárvám (tributi fori libere ville nostre Grecensis) tőle adományba kapott harmadának beszedésében. — D. Simigii sexta feria prox. post festum Pentecostes.

Eredeti: 16,2 × 5,3 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Arhiv Hrvatske, Zágrábi káptalan lt. Acta antiqua fasc. 10. n. 46b. (DF 256 332.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 228., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 72., Smičiklas VII. 140. (1293.) — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1495.

3873.

1292. jún. 8. — megengedi a Buzad nb. Arnoldus fiának: Arnoldusnak, hogy a Draua és a Mura folyók között fekvő Morfartfeulde nevű vásárolt földjét minden tartozékával rokoni szeretetből Ponyt fiának: Jakabnak adja. — a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo secundo, sexto Id. Jun., r. aut. sui a. secundo.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1376. febr. 28. (DL 73. NRA fasc. 516. n. 45.)

Smičiklas XV. 191. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1514.

3874.

1292. jún. 11. — a pozsonyi bíró és a királyi polgárok kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288. márc. 28-i privilégiumát (3481. sz.) Zeplak falu adományozásáról. — D. p. m. ven. viri d. Th(eodori) Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, tertio Id. Jun., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 36,8 × 18,9 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsétjének fele két darabban. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város, Oklevelek 11. sz. (DF 238 637.)

Átírta: I. Károly 1323. ápr. 12. (uo. 39. sz. — DF 238 665.)

Wenzel V. 65. — Kivonat: Archív mesta Bratislavy, Inventár 10. 13. sz., Juck 76. 78. sz.

Lásd a 3481. számnál írt megjegyzést.

3875.

1292. jún. 16. — megengedi az Akus nb. Gurk fiának: Sándornak hűséges szolgálataira való tekintettel, különösen pedig azokra, amelyeket az Albert osztrák herceg ellen indított hadjáratban tett, hogy Elye, Zad és Fenes nevű örökölt földjeire románokat (Olacos) telepítsen, akiknek collecta-ját és egyéb kötelezettségeiket (debitum) is neki adja. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, sextodecimo Kal. Jul., indict. quinta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 38,2 × 19,2 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórjával. DL 50 545. (Ernst gyűjt., korábban a Bethlen cs. keresdi lt.)

Századok 1908. 580., Documente priv. ist. Rom. C. II. 389. (román ford.) — Facsimile: Századok 1908. 580. — Kivonat: Documenta Valachorum 36., Györffy: A románok 22. 21. sz.

3876.

1292. jún. 21. — a szebeni (de Cybinio) szászok kérésére jóváhagyja, hogy a (fiú)utód nélkül elhalt Apold-falvi Ornoldus comes özvegye Enyed falu birtokát, amelyet férje V. Istvántól kapott, a szász kiváltságoknak megfelelően vejére, Lodueg fiára: Krisztiánra és saját leányára hagyja. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis eccl., au. n.

vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo secundo, undecimo Kal. Jul., r. aut n. a. secundo.

Átírta: erdélyi káptalan 1322. jan. 1. > I. Károly 1322. jan. 28. >
a) erdélyi káptalan 1370. febr. 9. > Stibor erdélyi vajda 1399. jan. 17. (DL 29 100. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Cista comitatus Alba, Cista 2. fasc. 4. n. 1.)
b) erdélyi káptalan 1395. szept. 10. > ua. 14(4)8. jan. 31. (DL 29 101. uo. Cista 1. fasc. 5. n. 2.)
Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 180., Wenzel X. 76., Hazai okmt. VIII. 316., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 191., Documente priv. ist. Rom. C. II. 389. (román ford.)

3877.

1292. jún. 22. — Gwtkeled nb. Pál comes fia: Lothardus bán és fia: László kérésére azokra az érdemeikre való tekintettel, amelyeket az Albert osztrák herceg és a Henrikfiak ellen viselt hadjáratokban szereztek, az érsekek, püspökök és bárók tanácsából megerősíti őket az V. István királytól kapott ama kiváltságban, amelynek értelmében a Zomus folyón Oronos nevű falujuknál minden sószállító hajótól 20 só vámot szedhetnek. Lothardus bán és atyja ugyanis részt vettek V. István minden általános és részleges hadjáratában, különösen Stýria lázadói ellen, amikor Mayad fia: Lodomerius nevű vérrokonuk (consanguineus) és rokonuk (cognatus): Pardan-i Lőrinc meg 70 serviensük elesett, Pál comes pedig fogságba esett és Mayad nevű birtokát el kellett adnia, hogy kiváltsa magát, és ezért érdemelték ki V. István privilégiumát, amelynek megerősítésekor IV. László azokat az érdemeket vette figyelembe, amelyeket Lothardus bán Iwachynus bánnal együtt a cseh király ellen Ausztria pusztításával szerzett, ahol Lothardus megsebesült, majd Ottokár cseh király ellen hősiesen harcolva halálos sebet kapott, a kunok ellen pedig nyíllövéstől a lábán sebesült meg, míg Domokos nevű testvére (frater) elesett. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, decimo Kal. Jul., indict. quinta, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 37,9 × 25,9 cm. Nagy kezdő *A.* Függőpecsét selyemzsinórja. DL 40 208. (Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)
Wenzel V. 66., Documente priv. ist. Rom. C. II. 390. (román ford.), Burgenland II. 268. 387. sz. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1497.

3878.

(1292. jún. 23. előtt.) * — levelét, melyet nemes familiárisa: Paganellus de Vico Pisano adott át az angol keresztes hadak átvonulása és az átadónak szóbeli közlésre történt meghatalmazása ügyében, említi I. Edvárd angol és ír király 1292. jún. 23-i válaszában. (Wenzel V. 69.)

3879.

1292. jún. 26. — a zágrábi káptalannak koronázásakor előterjesztett kérésére, továbbá Szent István király iránt érzett alázatból és saját lelkiüdvéért a Gréc-hegyi királyi vásárvám harmadát Szent István zágrábi egyházának és a káptalannak adományozza, minthogy kétharmadát más királyi adományok révén már birtokolják; elrendeli továbbá, hogy a bán vagy officiálisai a káptalant vagy vámosait a harmadrész miatt ne zaklassák. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo secundo, r. aut. n. a. secundo, VI. Kal. Jul., indict. quinta.

Eredeti: 35,7 × 25,6 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhiv Hrvatske, Zágrábi káptalan lt. Fasc. 10. n. 46a. (DF 256 331.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 228., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 69., Smičiklas VII. 96. — Kivonat: Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. 94., Fejér VI. 1. 196., Kukuljević: Regesta no 1498.

3880.

1292. júl. 9. — Buken nb. Jakab comesnek ama hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket az ország háborúiban, különösen pedig az osztrák herceg ellen indítottban tett, továbbá Miklós nevű fiának Roro vár ostromakor történt megsebesüléséért kérésére átírja és megerősíti IV. László 1280. júl. 16-i privilégiumát Purgat föld ügyében (3055. sz.).

XV. századi egyszerű másolata: DL 40 209. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Cristi(!) fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Regali dignum est et expediens eos, qui in dominicis servitiis et expediosis famulatibus diutius se exercent, munificentia gratulari, ut eo amplius ipsorum exemplo ceteri ad fidelitatis opera vehementius invitentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Jacobus de genere Buken fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium Ladislai regis fratris nostri patruelis felicis recordationis super collatione cuiusdam terre Purgat vocate confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1280. júl. 16-i privilégiuma, lásd a 3055. sz.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus ipsius comitis Jacobi favorabiliter inclinati attendentesque fidelitates et servitiorum merita ipsius comitis Jacobi, que in omnibus expeditionibus regni nostri semper et ubique locis, temporibus exhibuit ac inpendit oportunis, maxime in expeditione nostra, quam contra ducem Austrie habebamus, cum fervore summe(!) fidelitatis impendit et specialiter pro meritoriis servitiis Nicolay filii sui, qui in expugnatione castri Roro pro fidelitate corone regie debita extitit vulneratus, preindictum privilegium Ladislai regis fratris nostri ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inserimus, auctoritate presentium duximus confirmandam dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo CC° LXXXX° secundo, septimo Idus Julii, indictione quinta, regni autem nostri anno secundo.

3881.

(1292. júl. 15. előtt.) * — oklevelét, mellyel az esztergomi keresztes konvent és az esztergomi káptalan között az Ebed-i halastó ügyében előtte folyt per a királyi hadoszlás 22. napjára (júl. 15.) halasztotta, említi Pál alországbíró 1292. júl. 21-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 331.)

3882.

1292. júl. 18. Zágráb. — Tamás néhai váci püspök testvérének: János comesnek kérésére hűséges szolgálataira való tekintettel átírja és megerősíti IV. Béla (1268—1269.) nov. 25-i pátens oklevelét (1598. sz.) a két testvérnek a körösi ispánság joghatósága alól történt kivételről. — D. in Zagrabia feria sexta prox. post festum B. Margarethe virg. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo secundo.

Eredetije — Smičiklas szerint — Sv. Jelena-Koruška község (Belovár-Körös megye körösi járás) levéltárában volt.

Vjestnik VI. 244., Smičiklas VII. 99.

3883.

1292. (júl. 23. előtt.) — Pank-i Gergely fiának: Jakab comesnek adja kérésére és hűséges szolgálataira való tekintettel a Hungwar várhoz tartozó Bezeu nevű földet, illetve birtokot, miután az egri káptalan k. n. és a privilégiumban átírt jelentéséből (Wenzel X. 81.) meggyőződött arról, hogy a birtok eladományozható, s határjárása és iktatása is megtörtént. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo secundo, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 61,2 × 30,2 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 71 847. (Rákóczi-Aspremont lt. Capsa 35. fasc. 4. n. 1., azelőtt Múz. Törzsanyag, Jankovich gyűjt.)

Átírta:

a) egri káptalan 1332. jan. 8. (DL 1349. NRA fasc. 839. n. 2.) > Zápolyai István nádor 1492. nov. 8. (Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Metales Ung 40. — DF 209 715.)

b) I. Lajos 1366. okt. 6. (DL 71 877. Rákóczi-Aspremont lt. Capsa 35. fasc. 4. n. 3.) > Ilsvai Lesták nádor 1393. okt. 28. (DL 1350. NRA fasc. 839. n. 2.)

Kubinyi I. 153., Wenzel X. 74., Hazai okmt. VI. 384. — Kivonat: Századok 1870. 608. 21. sz.

3884.

1292. (júl. 23. előtt.) — Buzad nb. Ponith fia: Jakab mester kérésére átírja és megerősíti István ifjabb király 1264-i privilégiumát (1825. sz.) a Ponith comes ellen kiadott oklevelek érvénytelenítéséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° ducentesimo nonagesimo secundo, r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: 39,3 × 24,2 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 40 211. (Múz. Törzsanyag.)

Hazai oklt. 133.

3885.

1292. (júl. 23. előtt.) — a Buzad nb. Ponith fia: Jakab mester kérésére átírja és megerősíti a IV. László által a gonosztevők megfékezésére Somogy és Zala megyékbe kiküldött bírák (1277.) júl. 28-i jelentését (Hazai okmt. VI. 22.) a felakasztott Vrbonuk-i Mortunus Vrbonuk nevű birtokának Jakab mester részére történt megítéléséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, r. aut. n. a. secundo.

Eredetije — a Hazai okmt. szerint — Nagy Sándor levéltárában volt Sitkén. Kettős pecsétje már akkor hiányzott.

Hazai okmt. II. 22. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1515.

3886.

1292. (júl. 23. előtt.) — átírja és megerősíti IV. László 1289. (febr. 2-i) privilégiumát (3515. sz.), amellyel megerősítette Rayk-i Márk comes fiait: Benedek mestert, Pousa-t, Mihályt és Jánost a zalai vár Buken nevű örökölt földjük birtokában. — a. D. millesimo CC° nonagesimo secundo, r. aut sui a. similiter secundo.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1379. aug. 16. (DL 67 606. Rajky lt.) > tartalmilag Bebek Imre országbíró 1390. nov. 26. (DL 67 611. uo.) > Kaplai János országbíró 1394. ápr. 26. (DL 67 615. uo.)

Zala vm. Oklt. II. 161.

3887.

1292. + — átírja IV. László 1276.(?) febr. 2-i privilégiumát (2691. sz.) Pethrete föld ügyében.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1379. aug. 16. (DL 67 606. Rajky lt.) > tartalmilag Bebek Imre országbíró 1390. nov. 26. (DL 67 611. uo.) > Kaplai János országbíró 1394. ápr. 26. (DL 67 615. uo.) Zala vm. Oklt. II. 159.

IV. László 1276.(?) febr. 2-i oklevelének hamis voltát a 2691. számnál írtakon túlmenően mutatja az is, hogy a szövege az 1289. febr. 2-i oklevél (3515. sz.) felhasználásával készült. Minthogy az 1276.(?) febr. 2-i oklevél csak III. András átírásában maradt fenn, feltételezhető, hogy a hamisítás tulajdonképpen a III. András-féle átírás felhasználásával történt, ezért ez esetben a csupán említésszerű rövidítésben fennmaradt átíró oklevél hamis volta is valószínű. **3887a.**

1292. (júl. 23. után.) — Duruzlo mesternek adományozza a királyi ioculator-ok Igrichÿ nevű földjét minden tartozékával azokért a szolgálatokért, amelyeket a németekkel vívott csatában vére ontásával és megszámlálhatatlan serviensének pusztulásával szerzett és azért, mert a Henrik bán fia: János mester fogságába került királyért saját fiát túszul adta. — D. p. m. discr. viri mag. Th(eodori) Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo secundo, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 49 × 21,1 cm. Kezdő *A* helye üres. Zsákba varrott függőpecsét roncsaival. DL 49 601. (Rumy lt.)

Wenzel XII. 530., Smičiklas VII. 122. — Hiányosan: Fejér VI. 1. 204. — Kivonat: Századok 1884. 110. 2. sz., Kukuljević: Regesta no 1512. és 1513. **3888.**

1292. (júl. 23. után.) — Phÿle mester fia: Lőrinc kérésére, valamint trónra lépésekor és az Albert herceg elleni hadjáratban, különösen pedig Roro vár ostromakor szenvedett sebesülésével szerzett érdemeire való tekintettel átírja és megerősíti IV. László 128(7). febr. 1-i privilégiumát (3423. sz.) a Wlko királyi vár Warasÿ és Sumug nevű földjének adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo secundo, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 37,8 × 20,4 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét kis darabja. DL 1277. (NRA fasc. 635. n. 15.)

Wenzel XII. 528., Smičiklas VII. 118. **3889.**

(1292.) aug. 4. Ivánc. — megígéri Sopron minden polgárának, hogy IV. Béla és V. István óta élvezett szabadságaikban meg fogja tartani őket, ahogy IV. László privilégiuma is tartalmazza, egyben meghagyja az V. István és IV. László által közéjük telepített íjász népeket eddigi szabadságukban. A soproniak panaszukat Wlwÿnus comes és András mester polgárok által kézbesített levélben hozták a király tudomására, mert attól féltek, hogy a király János mester soproni és vasi ispánt kapitányként rendeli föléjük. — D. in Iwanch feria II[a] prox. post festum S. Petri ad vincula.

Eredeti: 18,8 × 5,4 cm. Hátlapra nyomott sérült pecsétnek közel fele. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 32. (DF 201 666.)

Wenzel V. 68. és 269., Burgenland II. 270. 389. sz. — Kihagyásokkal: M. Tört. Tár IX. 111. XXX. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 14. 36. sz.

Keltére nézve lásd Karácsonyi 126. 212. sz. **3890.**

(1292. körül okt. 10. előtt.) * — memorialis levelét, mellyel elrendelte, hogy B(enedek) veszprémi püspök Mihály napjának nyolcadán mutassa be bizonyítékait (az országbíró?) előtt Puthwasara és Noztre birtokok ügyében Owar-i Corrardus mester és fia: Jakab mosoni ispán ellenében, említi (az országbíró?) é. n. okt. 10-i datum pro memoria-ja. (Hazai okmt. VI. 391.)

3891.

1292. nov. 26. — Buzad fiának: Ogÿoz comesnek adományozza a Verőce megyei Luchÿna és Wrihouch nevű királynéi birtokokat, minthogy még az országba érkezte előtt az oldalára állt, trónra lépte és koronázása után a Henrik bán fiai ellen indított hadjáratban várának elvesztésével és birtokai elpusztulásával ezer márka kárt szenvedett, sok serviense megsebesült, majd amikor Henrik bán fia: János mester megsértve a kötött békét a királyt elfogta, egyetlen fiát adta túszul. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, sexto Kal. Dec., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 44,8 × 21,1 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét darabja. DL 1348. (NRA fasc. 630. n. 31.)

Wenzel XII. 525., Smičiklas VII. 112. — Csonkán: Fejér VI. 1. 200. — Kivonat: Századok 1884. 110. 1. sz., Kukuljević: Regesta no 1509.

3892.

(1292. nov. 26. után.) * — mandátumát a Wereuche-i ispánhoz, mellyel már egyszer eredménytelenül elrendelte, hogy iktassa be Oguz comest Lusuna és Orihoch falvak birtokába, említi III. András (1295.) jún. 9-i mandátuma. (Wenzel X. 419.)

3893.

1292. dec. 26. Zágráb. — serviensének, a latinok utcájabeli Péternek (Petri Sclaui de vico Latinorum) szolgálataira való tekintettel megtiltja, hogy a bán, officiálisa vagy a királyi adószedők Péter, továbbá Márton fia: Ivan (cognatus), Domaldin (proximus) és mások Scepnicha nevű birtokát háborgassák. — D. Zagrabie, in festo B. Stephani martiris a. D. M° CC° LXXXXII°.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegiorum episcopatus Zagrabiensis fol. 41. (DF 283 555.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 230., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 71., Smičiklas VII. 117. — Kivonat: Fejér VI. 1. 196., Kukuljević: Regesta no 1511.

3894.

1292. — pátens oklevelével bizonyítja, hogy Figue-i Pongrác fia: Egyed a maga, testvére: Miklós, továbbá Pousa fiai: Zolouch és János, Ratoldus fia: Pousa, Pous fia: Péter és más Figue-i rokonai nevében visszavonta azt a pert, amelyet Stark fia: Miklós és rokona: Sank fia: Bodor ellen Saulfelde nevű föld ügyében indítottak, mert IV. Bélának a Wygandus jászói prépost által bemutatott okleveléből kiderült, hogy Saulfelde a jászói préposté és a konventé volt, de elcserélték azt egy malomért Miklóssal és Bodorral. — sub a. D. M^mo^ ducentesimo nonagesimo secundo.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1358. máj. 16. (Štátny ústredný archív SSR, Jászói konvent magánlt. Fasc. A. n. 37. — DF 232 800.)

Fejér IX. 2. 735.

3895.

1292. — átírja István herceg 1259-i privilégiumát (1758a. sz.) Arnoldus fia: Ponyth javára tett adományról. — a. D. M^mo CC^mo nonagesimo secundo.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1376. febr. 28. (DL 73. NRA fasc. 516. n. 45.)
Smičiklas XV. 190.

3896.

(1292.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Matheuch-i Felicián ungi várjobbágy királyi ember járja meg az Ung megyei, Hungwar várhoz tartozó Bezeu földet, illetve birtokot és iktassa be abba Pank-i Gergely comes fiát: Jakab comest, említi az egri káptalan k. n. jelentése. (Wenzel X. 81.)

3897.

1292. — megtiltja az ország bíróságainak, hogy a (Margit)-szigeti apácák népei fölött ítélkezzenek.
Fejér VI. 1. 234. n. 6.
Lásd 1293. máj. 15-i keltezéssel a 3924. sz. alatt.

1292. — eltörli a jogtalanul szedett vámokat.
Batthyány: Leg. eccl. II. 496., Fejér VI. 1. 199.
Lásd 1297-i keltezéssel a 4155. sz. alatt.

1293. jan. 4. Buda. — fekete (niger) Belus comesnek és Fredericus mesternek, valamint rokonaiknak: János és Mihály comeseknek, Domokosnak, Péternek és Blas-nak adományozza különböző belső és külső hadjáratokban szerzett érdemeikért a Zoboch-i várnak Zoboch nevű birtokuk szomszédságában levő Wenchelleu nevű lakatlan földjét, amelyet előzőleg már nekik adott. — D. Bude, quarto die post oct. Nativitatis D. a. D. M° CC° nonagesimo tertio.

Eredeti: 18,7 × 4,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét két darabkája. DL 40212. (Múzeumi törzsanyag, Szalay Ágoston gyűjt., azelőtt Bakics Jánosnál.)
Győri tört. rég. füz. II. 306., Hazai okmt. VI. 398.

3898.

(1293. jan. 10. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a budai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Bynd nagyszigeti ispán officiálisa: Perchyn vizsgálja meg, hogy a szigeten levő Halaztelek nevű föld adományozható-e, s ha igen, iktassa be Tódor mester fehérvári prépostot és királyi alkancellárt annak birtokába, említi III. András 1293. jan. 10-i privilégiumában. (Fejér VI. 1. 237.)

3899.

1293. jan. 10. — Tódor mester fehérvári prépost és királyi alkancellár érdemeire való tekintettel kérésére neki, valamint testvérének: Lászlónak és testvére: Miklós comes fiának: Miklósnak adományozza a nagyszigeti Halazteluk nevű földet minden tartozékával, köztük a Fuenzyguet nevű szigettel, a Zylteluk nevű földdarabbal és a Kenderattov nevű halastavakkal, leírván a határokat a budai káptalan jelentése szerint. Tódor mester a király ellenfeleinek áskálódása ellenére biztosította a koronát a koronázáshoz; az Albert

herceg ellen indított hadjárathoz fáradságot és költséget nem kímélve nagy csapatot szervezett, amely több várat elfoglalt; amikor a Drávántúlon a királyt egyes bárók elfogták, a királyi és királynéi javakat megvédte és hiánytalanul visszaadta, majd egyetlen testvérét: Lászlót és három unokaöccsét bilincsbe verten a királyért kezesül adta. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, quarto Ỳd. Jan., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 65,7 × 38,3 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 49 684. (Rumy lt.)

Fejér VI. 1. 236. — Kihagyásokkal: Arkiv za pov. Jug. XI. 185. — Töredék: Kovachich: Vest. comit. 150., ua. Supplementum vest. comit. I. 103., Fejér VI. 1. 255. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 76. CLXXIX. sz., Századok 1884. 110. 3. sz., Bártfai Szabó: Pest megye 26. 137. sz., Bakács: Pest megye 92. 234. sz.

Feltűnő, hogy az alkancellár részére adott privilégium megerősítésére vonatkozóan nincs semmiféle intézkedés vagy megjegyzés az oklevél corroboratio-jában. Ez a körülmény azonban legfeljebb egykorú korrupciót jelenthet, az oklevél forrásértékét nem csökkenti. **3900.**

(1293.) jan. 24. Buda. — megparancsolja Szent István király keresztesei (esztergomi) konventjének, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében János mester királyi udvari notarius harmadízben iktassa be Lodomerius esztergomi érsek nevében annak officiálisát Paztuh-i István comes fiainak: Lászlónak, Jánosnak és Miklósnak Kemence nevű birtokába azoknak a károknak a fejében, amiket nevezettek az érseknek okoztak. — D. Bude, sabbato prox. ante dominicam Circumdederunt.

Átírta: esztergomi keresztes konvent (1293.) febr. 12. > Marcell alországbíró 1293. febr. 25. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. I. n. 8. — DF 248 317.) > III. András 1293. márc. 11. (uo. n. 9. — DF 248 318.)

Fejér VI. 1. 271., Mon. eccl. Strig. II. 338. — Kivonat: Magyar Sion I. (1863) 919., Codex Strig. I. 100.

3901.

1293. febr. 1. — Pál mester „legum doctor" esztergomi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti Pál comes volt alországbírónak, Tamás országbíró helyettesének 1292. aug. 4-i privilégiumát (Mon. eccl. Strig. II. 329.), melyben ítéletet hozott a prépost és a káptalan, valamint Domokos esztergomi keresztes mester és a keresztesek között a káptalan Ebed nevű földjén levő kaszáló és a *thana* nevű halászóhely ügyében. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori prepositi eccl. n. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, in capite Kalendarum Februarii, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 68,8 × 47 cm. Kiemelt kezdőbetűk. Függőpecsét zacskóba varrt töredéke. Esztergomi székesfőkáptalan magán lt. Lad. 27. fasc. 1. n. 7. (DF 236 534.)

Átírta: I. Lajos 1365. márc. 26. (uo. — DF 236 535.)

Magyar Sion III. (1865) 847., Codex Strig. II. 195., Mon. eccl. Strig. II. 339.

3902.

1293. febr. 15. — Puta fia: Dénes meg Bereck fiai: Adam és Simon kérésére átírja és megerősíti IV. László 1274-i privilégiumát (2463. sz.) Sornazeg nevű föld ügyében. — D. p. m. viri discr. mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, quintodecimo Kal. Mart., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 49,8 × 30,3 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített maiuscula. Függőpecsét két darabja. DL 58 430. (Forgách lt.)

Fejér VI. 1. 261.

3903.

(1293.) febr. 18. Zólyom. — megparancsolja a Goron-szentbenedeki apátnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Barahca-i Iwanka comes királyi ember vizsgálja ki a barsi várjobbágyoknál, különösen Zecho-nál, hogy az Ehelleus fiának: Pálnak, Ỳzothnak, továbbá Istvánnak és rokonaiknak (fratribus) adományozott Ziman nevű föld a várnépeké vagy a várjobbágyoké. — D. in Zolum feria quarta prox. ante dominicam Reminisscere.

Eredeti: 13,8 × 4,1 cm. Zárópecsét nyoma. Komárom megyei Levéltár, Oklevelek 150. sz. (Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 8. fasc. 5. n. 1. — DF 208 588.)

Mon. eccl. Strig. I. 311. 376. sz. (II. András okleveleként.)

3904.

(1293.) febr. 20. Zólyom. — megparancsolja az erdélyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Toldod-i Sỳxtus királyi ember járja meg a lakatlan Chỳchov nevű földet és iktassa be Dénes nádor fiát: Dénes comest, ha a föld eladományozható. — D. in Zolỳm feria sexta prox. ante dominicam Reminiscere.

Átírta: erdélyi káptalan k. n. (Arhivele Statului jud. Clus, Bánffy lt. — DF 260 587.)

Hazai okmt. VII. 307., Bánffy oklt. I. 37. (1293—1298), Documente priv. ist. Rom. C. II. 394. (román ford.)

3905.

(1293. márc. 10. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta Demeter mester zólyomi ispánnak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Péter mester udvari pap járja meg Radun fia: Mỳka, Madach fia: Benedek és testvérei, Tamás fia: Fülöp és testvérei, Wolkan fia: Miklós meg Tóbiás fia: Bỳtou és testvérei által a Heberche folyó mellett bírt földdarabnak, valamint a Waranista és a Lococha folyók közt fekvő örökölt földjüknek határait, említi Demeter mester zólyomi ispán (1293.) márc. 10-i jelentésében. (Wenzel X. 118.)

3906.

1293. márc. 11. — Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán officiálisa: Móric comes kérésére átírja és megerősíti Marcell alországbíró 1293. febr. 25-i privilégiumát (Mon. eccl. Strig. II. 342.) Pastuh-i István fiai: László, János és Miklós Kemence nevű birtokának az érsek részére történt megítéléséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, quinto Ỳd. Mart., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 62,4 × 50,7 cm. Kiemelt kezdőbetűk. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare, Radicalia Lad. J. n. 9. (DF 248 318.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. P. n. 25. pag. 2. — DF 248 514.)

Magyar Sion I. (1863) 922., Codex Strig. I. 103., Mon. eccl. Strig. II. 344. — Az említés: Prokopp 125. 81. sz.

3907.

1293. márc. 17. — felkeresvén Zoulum, Turuch és Liptou királyi uradalmakat (praedia nostra) elhatározta az ezektől bármi módon elidegenített földek felülvizsgálatát és többet az uradalmakhoz vissza is csatolt, Rechk comes fiait: Pál mestert és Serefil-t, továbbá idősebb rokonukat: Kupruch-ot azonban hűséges szolgálataikra való tekintettel meghagyta a turóci kerület nyugati határán Visegrad mellett fekvő Prouna birtokban azokkal a határokkal, amelyekkel IV. Lászlótól adományba kapták és azzal a feltétellel, hogy nem tartozik a Zoulum-i ispán, hanem csak a király, az országbíró vagy a nádor joghatósága alá. Nevezettek a királyt Magyarországba érkeztétől személyüket és vagyonukat nem kímélve szolgálták, főleg mert a király rokonának László Sandomeria-i és Siradia-i hercegnek megsegítésére Lengyelországba küldött seregben más bárókkal és nemesekkel együtt dícséretesen harcoltak, s testvérük: János elesett, amint azt László herceg a királynak élőszóval elmondta; az osztrák herceg ellen Bécs város előtt Pál comes dicséretesen harcolva egy német vitézt leterített, miközben harci lovát megölték, amiről a bárók és a nemesek tettek jelentést; végül Vorin fia: Péter és Pál fia: István haláláért, akik Pál mesterrel a koronázás után a turóci királyi népeket védték egyes bárók ellenében. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, decimo sexto Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio, indict. sexta.

Eredetije — Fejér szerint— a Prónay család levéltárában volt.

Egyszerű másolatai a XVIII. századból: DL 57 153. (Berényi lt.) és DL 1048. (Jes. Turóc fasc. 5. n. 15.); *a XIX. századból:* DL 84 678. (Radvánszky cs. radványi lt.) és Štátny ústredný banský archív v Banskej Štiavnici, Főkamaragrófi hivatal, Kompromisszumos per 31 Y. (DF 268 794.)

Zeitschrift v. u. f. Ungern II. 43., Fejér VI. 1. 242. — Említi: Fejér VI. 1. 186. 2. sz.

3908.

1293. márc. 17. — Perin mesternek Sygra birtokból két ekényit adományoz.

Suppl. Scep. 368., Fejér VI. 1. 247.

Lásd 1293. ápr. 16-i keltezéssel a 3916. sz. alatt.

1293. márc. 18. — Madỳa fiai: Mihály, István és Péter kérésére átírja és megerősíti IV. László 1287. jan. 26-i privilégiumát (3422. sz.), mellyel megerősítette a turóci konventnek Jezen nevű örökölt birtokuk határjárásáról tett jelentését. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, XV° Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio.

Eredetije 1925-ben Jeszenszky Lajos birtokában volt. Díszes kezdő *A*. Fényképén függőpecsét zsinórja látszik. (Fénykép: DL 39 228/IV.)

Hazai okmt. VI. 398. — Kivonat: Századok 1875. 43. 18. sz.

3909.

1293. márc. 21. — Lỳptou-i Bogomerius comes fiainak: Budou-nak, Miklósnak, Jánosnak, Lőrincnek, Deseu-nek és Bogomeriusnak kérésére és hűséges szolgálataikért átírja és megerősíti IV. Béla 1263-i privilégiumát (1360. sz.) Wezueres föld adományozásáról.

Eredeti: 46,8 × 40,6 cm. Díszes kezdő *A*. Zacskóba varrt függőpecsét darabkái. DL 65 255. (Szent-Iványi lt.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 42. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)

Ratkoš 90. (1792-i átírás alapján). — Tartalmi átírás: M. Tört. Tár IV. 24. — Kivonat: Fejér VI. 1. 279. 3. sz., Tört. Tár 1904. 245. 149. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Ea solent firmiori stabilitatis vinculo roborari, que iuste et legitime per principes validis et rationabilibus instrumentis confirmantur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos more maiestatis nostri imperii ad videnda seu habitanda predia nostra, Zoulum scilicet, Turuch et Lyptou accessissemus et in eisdem ea, que rite acta non fuerant in alienationibus terrarum ad ipsa predia nostra pertinentium, voluissemus emendare et in melius reformare ibique moram traxissemus in manendo propter premissa reformanda, statuimus, ut omnes terre, que a dictis prediis nostris quocumque modo vel quibuscumque per predecessores nostros collate et donate extitissent, reambularentur et restituerentur ac aplicarentur predictis prediis nostris iterato preter que, quibus nobis videretur et quos merita virtutum fideliter posse et velle famulantium commendarent. Et licet iuxta premissam ordinationem nostram universas terras prediorum nostrorum reambulatas a quibuslibet auferendo restitui et aplicari predictis prediis nostris fecissemus, tamen Budou, Nicolaus, Johannes, Laurencius, Deseu et Bogomerius filii comitis Bogomerii de Lyptou ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium Bele regis illustris recordationis karissimi avi nostri super facto cuiusdam terre Wezueres vocate confectum petentes a nobis cum instantia, ut ipsam terram eisdem relinquere et ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. Béla 1263-i privilégiuma, lásd az 1360. sz.)* Nos itaque iustis petitionibus dictorum [Budou,] Nicol[ai, Johannis,] Laurencii, Deseu et Bogomerii favorabilem consensum adhibentes, considerantes maxime fidelitates et servitia, que iidem Budou et Nicolaus eo tempore, quo contra [ducem Au]strie, nostrum et regni nostri tunc temporis capitalem inimicum exercitum habebamus, virtutem virtutibus precellentes laudabiliter cum hominibus ipsius ducis Austrie prope Wiennam dimicarunt et sic suas fidelitates propriis cruoribus demonstrarunt; demum cum nos in subsidium Ladislai ducis Cracouie karissimi cognati nostri quosdam barones et nobiles regni nostri transmisissemus, iidem cum dictis baronibus nostris per nos missi in expugnatione castri Prodatin tamquam strennui milites suas adhuc fidelitates letalia vulnera supportando pro fidelitate nostre maiestati debita commendabiliter studuerunt declarare, prout etiam idem dux Ladislaus cognatus noster karissimus probitates et fidelitates dictorum Budou et Nicolai expressit et recitavit nobis oraculo vive vocis, predictum privilegium regis Bele karissimi avi nostri non cancellatum, non vitiatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte diminutum de verbo ad verbum presentibus insertum patrocinio presentis nostri privilegii duximus confirmandum, ipsam terram eisdem Budou, Nicolao, Johanni, Laurencio, Deseu et Bogomerio ac eorum heredibus heredumque suorum successoribus perpetuo relinquendo. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo tertio, duodecimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno tertio, indictione sexta.

3910.

1293. márc. 21. — Lyuche-i Helbrandus comes kérésére átírja és megerősíti IV. László 1284. aug. 1-i privilégiumát (3329. sz.) Kulchuan föld adományozásáról és arról, hogy jobbágyai fölött a mindenkori szepesi ispán nem ítélkezhetik. Helbrandus comes ugyanis mindig hű volt a koronához, a királyt koronázása után Kassa mellett egész nemzetségével fogadta, természetes urának elismerte és a Szepességbe vezette. — D. p. m. Theodori Albensis eccl.

prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, duodecimo Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio, indict. sexta.

Eredeti: 45 × 40,7 cm. Díszes kezdő *A*, az intitulatio-ban levő országnevek kezdőbetűje is díszített. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 1362. (Jes. Lőcse fasc. 5. n. 1.)

Átírta:

a) Vencel 1302. szept. 22. (DL 25 065. Eredetileg csak másolat Jes. Lőcse fasc. 5. n. 2. jelzettel, majd az eredeti is Wenzel Gusztáv gyűjteményéből.)

b) I. Károly 1308. szept. 7. (DL 1173. NRA fasc. 620. n. 43.)

Hazai oklt. 134. — Töredékesen: Wagner: Analecta Scep. I. 82., Katona: Hist. crit. VII. 1102., Fejér VI. 1. 255.

3911.

1293. márc. 21. — Dewecher-i Emech fia: Márton comes hűséges szolgálatai fejében neki adja a királyi gajdosok Bugdan nevű földjét Veszprém megyében.

Eredeti: 46,6 × 32,7 cm. Díszített kezdőbetűk az oklevél első sorában. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny ústredný archív SSR, Pálffy lt., Czoboriana 1990. sz. (DF 266 177.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Licet regalis celsitudinis providentia manum munificam porrigere debeat universis, tamen eos precipue debet prosequi muneribus donativis, quibus propter suarum fertilem areolam probitatum celsioris loci premium debetur. Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis comitis Martini filii Emech de Dewecher, que primum domino Stephano ac Ladizlao illustribus regibus Hungarie felicium recordationum, secundum quod hoc constitit per relationes veridicas barronum et plurium nobilium regni nostri ac demum nobis a tempore introitus nostri in regnum Hungarie post et ante coronationem nostram et maxime in expeditione nostra, quam contra dominum Albertum ducem Austrie et Stirie eo tempore nostrum et regni nostri capitalem inimicum pro iniuriis propulsandis habebamus, cum omni fervore fidelitatis exhibuit et inpendit indefesse, in qua expeditione idem comes Martinus circa Novam civitatem contra aciem adversantem viriliter dimcans(!) quendam Teotonicum militem strennuum coram nostre maiestatis oculis captivavit; licet a nobis propter suorum prerogativam meritorum fructus decerpere premii deberet amplioris, tamen ut aliquantisper votis eius annuamus, quandam terram quorumdam populorum nostrorum, qui vulgariter goÿdus dicuntur, Bugdan vocatam in comitatu Wesprimiensi existentem ea potissimum ratione, quoniam sue terre hereditarie Dewecher vocate vicinatur, sub antiquis metis et terminis, in quibus per priores possessores habita extitit et possessa, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis dedimus, donavimus et contulimus predicto comiti Martino et per eum suis heredibus, heredum suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabili(!) possidendam, tenendam et habendam sine preiudicio iuris alieni. Ut igitur huius nostre collationis seu donationis series robur optineat perpetue firmitatis, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo tertio, duodecimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno tertio, indictione sexta.

Helyenként egyenetlen írása némi gyanúra adhat okot, de megemlítendő, hogy az oklevél hátlapján XIV. századi kéztől feljegyzés olvasható.

3912.

1293. márc. 27. — Radun fia: Mýke, Modach fia: Benedek és testvérei, Tamás fia: Fülöp és testvérei, Wolkan fia: Miklós meg Tóbiás fia: Bytou és testvérei hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket koronázása óta az ország minden hadjáratában tettek, meghagyja nekik a Heberche folyó mellett levő földdarabjukat, amelyet a Badun-i királyi erdőóvók igényeltek és átírja Demeter mester Zolum-i comes (1293.) márc. 10-i jelentését (Wenzel X. 118.) e föld, továbbá a Waranista és a Lococha folyók közt fekvő örökölt földjük határainak megjárásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, VI° Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 51,5 × 30,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét kis darabja. DL 63 899. (Beniczky lt.)
Wenzel X. 109. **3913.**

1293. márc. 30. — átírja és megerősíti IV. László 1288. febr. 22-i pátens oklevelét (3472. sz.), mellyel Mesenek és fiainak a katonáskodók szabadságát adományozta. — in crastino Passce D. in a. eiusdem M° CC^mo^ nonagesimo tertio.

Eredetije — a Tört. Tár 1904. szerint — a Bobrovniczky család levéltárában volt. A második világháború során állítólag elpusztult.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 29. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)
Tartalmi átírás: M. Tört. Tár IV. 19. — Kivonat: Fejér VI. 1. 278. n. 1., Tört. Tár 1904. 245. 150. sz.

3914.

(1293.) ápr. 2. Szepes. — megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Bald szepesi ispán járja meg a szepesi vár Sygra nevű földjéből kihasított két ekényi földet és iktassa be Perin mestert annak birtokába. — D. in Scepus, feria quinta ante oct. Pasce D.

Átírta: szepesi káptalan k. n. > III. András 1293. ápr. 16. (DL 1360. NRA fasc. 432. n. 50.)
Kihagyással: Bárdosy: Suppl. Scep. 365., Fejér VI. 1. 248.

Fejér kiadása az alábbiak szerint helyesbítendő, illetve egészítendő ki: „precipimus et mandamus, *quatenus vestrum detis testimonium, coram quo Bald comes de Scepus* homo noster reambulet ipsam terram." — III. András 1293 tavaszán járt a Szepességben, ezért ennek az oklevélnek a keltét nem lehetett 1292-re tenni, hanem inkább a megerősítő privilégium keltét kellett korrigálni. (Lásd a 3916. sz. oklevelet.)

3915.

1293. ápr. 16. — Perÿn (Perin) mesternek adományozza a szepesi vár Sygra nevű földjéből kihasított két ekényi földet, melynek határait Bald szepesi ispán járta meg és az egri káptalan írta le k. n. jelentésében (Fejér VI. 1. 248. számos hibával); Perin mester ugyanis még gyermekként a király hercegsége idején hűséges szolgálatot teljesített, majd az Albert osztrák és stájer herceg ellen viselt hadjáratban Rorou vár ostrománál halálos sebet kapott. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, sextodecimo Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 41,8 × 42,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét három kis darabja. DL 1360. (NRA fasc. 432. n. 50.)
Átírta: I. Károly 1312. ápr. 6. (DL 1364. NRA fasc. 620. n. 42.)
Bárdosy: Suppl. Scep. 368., Fejér VI. 1. 247.

Az oklevél keltébe hiba csúszhatott, amikor *Aprilis*-t írtak *Maii* helyett. Lásd a 3915. sz. oklevélhez írt megjegyzést is.

3916.

(1293. ápr. 24. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Mihály mester udvari jegyző járja meg a Daman-i népek földjét, említi a szepesi káptalan (1293.) ápr. 24-i jelentése. (3920. sz.)

3917.

1293. ápr. 24. Szepes. — I(vánka) turóci prépostnak azokra a hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket csehországi és németországi követségekben tett, megerősíti a turóci monostort a IV. László által adományozott zólyomi Scelneche és a turóci Scuchouch birtokokban. — D. in Scepes a. D. M° CC° nonagesimo tertio, in festo b. Georgii mart.

Eredeti: 15,8 × 3,9 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 1367. (Jes. Tyrn. fasc. 22. n. 4.)
Hazai oklt. 135. — Kivonat: Századok 1875. 184. 7. sz., Oszvald 250.

3918.

1293. ápr. 24. Szepes. — meghagyja Mátyás birtokában a turóci Nadaser földet, amelyet még IV. Béla cserélt el a liptói Chermene földdel.

Eredeti: 18,4 × 4,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabkájával. DL 40215. (Múz. Törzsanyag, Révay Ferenc hagyatéka.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Vngarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, per presentes, quod cum nos terram nostram predialem Nadaser vocatam in provincia de Turuch existentem, quam Mathias ratione concambii terre sue a rege Bela beate recordationis sibi donate Chermene vocate in Lipto existentis cum salvo instrumento eiusdem domini Bele regis detinet, emendari per venerabilem patrem B. episcopum Albe Bulgarice, secretarium et comitem capelle nostre fecissemus, tamen idem Mathias instrumenta domini Ladislai regis patruelis nostri karissimi super facto predicti concambii confecta et nostra confirmatoria curavit exhibere, quibus visis non frivolis, nec vitiatis in aliqua sui parte, nos ipsam terram Nadaser eidem Mathie pro concambio datam reliquimus perpetuo, pacifice et inrevocabiliter possidendam. Datum in Scepes, anno Domini M° CC° nonagesimo tertio, in[a] beati Georgii martiris.

[a] *festo* tollban maradt.

3919.

1293. máj. 3. Szepes. — a szepesi Daman falubeli királyi népek kérésére átírja és megerősíti a szepesi káptalan 1293. ápr. 24-i jelentését egy ekényi földjükbe történt visszaiktatásukról.

Eredeti: 18,1 × 7,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabjaival. Štátny ústredný archiv SSR, Bárczay lt. fasc. 35. n. 7. (DL 83143.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod accedentes ad nostram presentiam populi nostri de villa Daman de Scips exhybuerunt nobis litteras capituli ecclesie Sancti Martiny de Scipes super restitutione particule

terre ipsorum uni aratro[a] sufficientis confectas petentes a nobis cum instantia, ut ipsas litteras ratas habere et nostris litteris patentibus dignaremur confirmare. Cuius quidem littere tenor talis est:

Excellentissimo domino suo A(ndree) Dei gratia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Sancti Martiny de Scipes orationes in Domino debitas et devotas. Receptis litteris vestre serenitatis unacum magistro Mycaele aule vestre notario misimus unum ex nobis socium et concanonicum nostrum ad reambulandam terram populorum de Daman uni aratro sufficientem, quam per Stephanum filium comitis Elye dicebant indebite occupatam detineri, qui ad nos redeuntes nobis concorditer retulerunt, quod accedendo ad predictam terram convocatis commetaneis eiusdem terre reambulassent et restituissent dictis populis vestris de Daman nullo contradictore apparente et vidissent sex metas destructas in eadem terra, in quarum locis erexissent novas metas. Datum in festo Beati Georgii.

Nos itaque iustis petitionibus dictorum populorum nostrorum de Daman favorabiliter inclinati dictas litteras de verbo ad verbum presentibus insertas ratam[b] habentes et acceptas auctoritate presentium confirmamus. Datum in Scips, tertio die octavarum Beati Georgii anno Domini M° C°C° nonagesimo tertio.

[a] *unius aratri*-ból javítva.
[b] Helyesen: *ratas.*

3920.

(1293.) máj. 7. Szepes.

— megparancsolja a Scepus-i apátnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottjukat, akinek jelenlétében Bald (szepesi) comes járja meg a Poprad folyó és a hegyek (alpes) között levő Scemene nevű erdőt, amely „nova villa Lompnycha"-tól Poprad körül Polocha határáig terjed, majd iktassák be Jakab mester Scepus-i prépostot és a káptalant annak birtokába. — D. in Scepus in die Asscensionis D.

Átírta: szepesi konvent (1293.) máj. 31. > III. András 1293. jún. 29. (Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magánlt. Scr. 7. fasc. 5. n. 1. — DF 272445.) > I. Károly 1322. jún. 6. > szepesi konvent 1330. jún. 25. (XVII. századi másolata: Štátny okresný archív v Starej Ľubovne, Gnézda város lt. 8. sz. — DF 272929.)

Wagner: Analecta Scep. I. 306., Bárdosy: Suppl. Scep. 365., Katona: Hist. crit. VII. 1103., Fejér VI. 1. 252.

3921.

1293. máj. 8.

— az esztergomi káptalan kérésére átírja saját 1290. szept. 22-i pátens oklevelét (3668. sz.), melyet neki, a főpapoknak, a bárónak és a nemeseknek az esztergomi egyházban mutattak be, a káptalani népek vámmentességéről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, octavo Yd. Maii, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 48,1 × 29,7 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi székesfőkáptalan magán lt. Lad. 47. fasc. 4. n. 6. — DF 237796.)

Átírta: III. András 1300. szept. 8. (uo. n. 7. — DF 237797.)

Fejér VI. 1. 235., Török: Magyaro. primása II. 41., Mon. eccl. Strig. II. 345. — Kivonat: Magyar Sion III. (1865) 848., Codex Strig. II. 196.

3922.

1293. máj. 12.

— a Scepus-i kerületben levő Sumugy-i királyi pecérek, quos vulgaris locutio *wesnukus* appellat, kérésére kiváltságként adja nekik, hogy évente 6 márka aranyat szepesi mértékkel tartoznak fizetni a királynak, éspedig 2—2 márkát Márton napján,

böjtközépkor és keresztelő János napján; a szepesi ispán csak olyan ügyekben ítélkezhetik fölöttük, mint a Leuche-i szászok és más szabad szepesi falvak népei esetében; eskütételre csak saját egyházuk oltára előtt kötelezhetők; egyszersmind leírja Sumugy föld határait IV. László privilégiuma szerint. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo tertio, quarto Yd. Maii, r. aut. n. a. tertio.

Átírta: I. Károly [1322.] jún. 24. (DL 71 627. Csáky cs. illésfalvi lt.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 359., Fejér VI. 1. 245., Csáky oklt. I. 22. — Kivonat: Századok 1872. 678., Illésy: Igló 14.

3923.

1293. máj. 15. Buda. — a Boldogságos Szűz-szigeti egyház domonkos szerzeteseinek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1290. jún. 24-i oklevelét (3562. sz.) az egyház jobbágyainak bírói mentességéről. — D. Bude feria sexta prox. ante Pentecosten a. D. M° CC° nonagesimo tertio.

Eredeti két példányban

a) 21,7 × 8,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. DL 1282/1. (Mon. Pos. fasc. 56. n. 4.)

b) 20,9 × 8,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. DL 1282/2. (uo. fasc. 54. n. 4.)

Wenzel X. 114. — Kivonat: Fejér VI. 1. 234. 6. sz. (1292.)

3924.

(1293.) máj. 22. — a szlavón bánhoz intézett mandátuma a zágrábi vásárvám harmada ügyében.

Smičiklas VII. 140.

Lásd (1292.) máj. 30-i keltezéssel a 3873. sz. alatt.

1293. máj. 26. Buda. — meghagyja a Moÿs mester özvegye által adományozott nagyszigeti birtokokat és az Óbuda fölötti Meger-t azoknak az apácáknak, akik az özvegy házában laknak. — D. Bude, feria tertia prox. post oct. Pentecostes a. D. M° CC° nonagesimo tertio.

Átírta: III. András [1298.] (Arhivele statului jud. Cluj, Múzeumi törzsgyűjtemény 6. sz., Ötvös Ágoston hagyatéka. — DF 253 634.)

Wenzel X. 115., Budapest tört. okl. eml. I. 283. — Kivonat: Tört. Tár 1889. 527. 17. sz., Szabó K.: Erd. Múz. okl. 8. 17. sz., Bártfai Szabó: Pest megye 26. 138. sz., Bakács: Pest megye 93. 237. sz.

3925.

1293. máj. 27. — oklevele a Moys mester özvegye által adományozott nagyszigeti birtokok és az Óbuda fölött levő Megyer ügyében.

Tört. Tár 1889. 527. 17. sz.

Lásd 1293. máj. 26-i keltezéssel a 3925. sz. alatt.

(1293. jún. 1. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Benedek fia: Salamon Brogen-i nemes iktassa be a Clus-i Szűz Mária-monostort Clus, Glogna, Petres és Kernech birtokba és Bors falu vámjának harmadába, megjárva a határokat is, említi a király 1293. jún. 1-i privilégiumában. (Hazai oklt. 139.)

3926.

1293. jún. 1. Buda.

+ — Albertnek, a Clus-i Szűz Mária-monostor apátjának kérésére visszaadja és adományozza a monostornak és az apátnak Clus, Glodna (Glogna), Petres és Kernech birtokokat, továbbá a Bors villa-ban és Bors diocesis-ben másutt levő vám harmadát, miután átírta a nyitrai káptalan 1293-i jelentését (Hazai oklt. 137.) az iktatásról és a határjárásról. — D. Bude in Kal. Jun. per manus discr. viri mag. Theodori prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, r. aut. n.(!) septimo feliciter gubernante.

Eredeti: 49,3 × 29,2 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja és a zacskóban tönkrement pecsét két darabja. DL 1370. (Eccl. fasc. 21. n. 1.)

Átírta a határjárást: garamszentbenedeki konvent 1430. máj. 25. (DL 12172. NRA fasc. 169. n. 1.) Hazai oklt. 139.

Hamis voltát többek között a rossz formulák (*damus* közvetlenül az intitulatio után, a dátumsor számos hibája), a rossz uralkodási év, a megye szokatlan megnevezése, a bizonytalan és következetlen írás bizonyítja. **3927.**

(1293.) jún. 3. Buda.

— megparancsolja a pécsi káptalannak, hogy Abraam fia: László comes részére írja át a káptalan által a Saar melletti Byka föld ügyében kiadott okleveleket és ennek par-ját „in camera ecclesie vestre" őrizze meg. — D. Bude feria quarta prox. post quind. Penthecostes.

Átírta: pécsi káptalan 1293. júl. > Szentgyörgyi és bazini Péter országbíró 1503. máj. 9. (DL 71782. Bezerédj lt.)

Fejér VII. 2. 156. (1291), uo. VII. 5. 495. (1291), Wenzel XII. 540.

Az évszámot az átíró oklevél kelte határozza meg. **3928.**

1293. jún. 12.

— Junk comes fiának: János drávántúli nemesnek engedélyezi azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket koronázásakor tett, az Albert osztrák és stájer herceg ellen vívott hadjáratban Vweller vár ostromakor szerzett halálos sebéért, s mert hűsége miatt birtokaiban és népeiben sok kárt szenvedett, hogy Szlavóniában élő népei ne fizessenek marturina- és hétdénáros adót. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, pridie Id. Jun., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 42,2 × 31,1 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített kezdő maiuscula. Függőpecsételés nyoma. DL 35841. (Kukuljevics gyűjt.)

Átírta: I. Károly 1322. jan. 18. (Arhiv Jugoslavenske Akademije, Zágráb, Diplomata Latina II—75. — DF 230237.)

Smičiklas VII. 141. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1537. **3929.**

1293. jún. 12.

— a vasi vár Pachon és Saal nevű lakatlan földjét Itemerius fiának: Péternek adományozta és

— a (vasvári) káptalan útján beiktatta ezek birtokába.

Tartalmilag átírta: [Bebek Imre] országbíró 1387. nov. 6. (Pest megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 16. sz. — DF 280088.)

A tartalmi átírás szövege:

– – – ex tenoribus vero pretactarum duarum litterarum privilegialium [pre]fati domini Andree regis ambarum sub anno gratie M^mo^ CC^mo^ nonagesimo tertio, pridie Idus Junii, regni autem sui anno tertio confectarum ipsum dominum Andream regem quasdam [terras] Castri f[errei .....] Castri ferrei Pachon et Saal vocatas vacuas et habitatoribus destitutas ad humilem supplicationem Petri filii Itemeri pro suis servitiis eidem perpetuo dedisse et contulisse ac eundem Petrum in dominium earundem terrarum per suum regium et prefati capituli homines legitime introduci et ipsas terras eidem legitime statui fecisse comperimus seriose.

Bebek Imre országbíró két ízben is szól III. András két privilégiumáról az előtte bemutatott tíz oklevél 4. és 5. darabjaként, de csak az adományozó privilégium napi keltét közli. Feltételezhető, hogy a másik privilégium a vasvári káptalan által végzett iktatást írta át és erősítette meg, s ennek nem volt napi dátuma. Ez a körülmény indokolja, hogy a jelen szöveghez két oklevélszám tartozik.

3930—3931.

1293. jún. 29. — Jakab szepesi püspök kérésére a Poprad folyó és a hegyek (alpes) között fekvő Scemene nevű erdőt, amelyet Jakab még mint szepesi prépost magának és a káptalannak adományba kért, a püspök és a káptalan hűséges szolgálataira való tekintettel meg Szent Márton iránt érzett tiszteletből nekik adományozza átírván a szepesi konvent (1293.) máj. 31-i jelentését (Fejér VI. 1. 251.) a Bald ispán által végrehajtott iktatásról és határjárásról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, tertio Kal. Jul., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 60,7 × 36 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 7. fasc. 5. n. 1. (DF 272 445.)

Átírta: I. Károly 1322. jún. 6. > szepesi konvent 1330. jún. 25. (XVII. századi másolata: Štátny okresný archív v Starej Ľubovni, Gnézda város 8. sz. — DF 272 929.)

Említi: I. Károly 1312. máj. 21. (Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 7. fasc. 5. n. 2. — DF 272 446.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 363., Fejér VI. 1. 251. — Csonkán: Wagner: Analecta Scep. I. 305., Katona: Hist. crit. VII. 1102.

3932.

(1293. júl. 1. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Eguke fia: Domokos királyi ember járja meg a Vas megyei Geru földet, iktassa be Wytalis fiait: Herbordus-t, Jánost és Rubynus-t, s tudakolják meg, hogy a föld tulajdonosa: Vörös Gothardus utód nélkül halt-e el, említi III. András 1293-i és a vasvári káptalan (1293.) júl. 1-i oklevele. (Wenzel V. 77. és 78.)

3933.

1293. (júl. 1. után.) — az utód nélkül elhalt Vörös (rufus) Gothardus Vas megyei Geru (Gern) nevű földjét Wytalis fiainak: Herbordusnak, Jánosnak és Rubynus-nak meg utódaiknak adományozza hűséges szolgálataikért, különösen pedig azért, mert Herbordus és János Albert osztrák herceg ellenében Boro(!) vár ostromakor halálos sebeket szereztek, egyben átírja a vasvári káptalan (1293.) júl. 1-i jelentését (Wenzel V. 78.) a föld iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio.

Eredetije — Wenzel és Iványi szerint — a Teleki család gyömrői levéltárában I. levéltár, Elench. XXIII. fasc. I. n. 3. jelzet alatt volt.

Wenzel V. 77., Burgenland II. 283. 406. sz. — Kivonat: Fejér VI. 1. 279. 7. sz., M. Tört. Tár IX. 109. XXIII. sz., Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. 74. 9. sz.

3934.

1293. júl. 11. — István fiának: Radwzlaus bánnak adományozza hűséges szolgálataiért és költségei kárpótlásául saját, valamint Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek és mások elhatározásából a zágrábi vár vagy megye Selyn nevű földjét vagy birtokát a várnépek által bírt határokkal és tartozékokkal. A bán kiszabadította a király anyjának fogadására a Tengermellékre küldött Ugrin mestert, miközben egy rokona és öt serviense elesett, többen pedig megsebesültek; majd a hűtlenek áskálódásai ellenében munkát és költséget nem kímélve a király anyját az országba vezette. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. canc.(!) dil. et f. n. a. D. [millesimo ducentesimo nonagesimo tertio], quinto Yd. Jul., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: Lodomerius esztergomi, János kalocsai érsek, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi, András győri, Pouka szerémi, Tamás boszniai, Benedek váradi, Pasca nyitrai, János zágrábi, Benedek veszprémi és Pál pécsi püspök; Amadé nádor a kunok bírája, Domokos tárnokm., Opour mester országbíró, Rolandus erdélyi vajda, szolnoki ispán, Irineus fia: István királynéi tárnokm., László étekfogóm., Miklós pohárnokm., Tamás lovászm., Ugrin mester pozsegai isp., Domokos mester, a király anyjának tárnokmestere, valkói ispán.

Eredetije — a Hazai okmt. szerint — az Erdődy család galgóci levéltárában volt.

Hazai okmt. VII. 230., Smičiklas VII. 146. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 793., Kukuljević: Regesta no 1532.

3935.

(1293.) júl. 14. Buda. — megparancsolja az esztergomi keresztes konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Barakcha-i László comes vizsgálja ki Baas mester fiának: Péternek panaszát néhai Péter nádor fia: Máté mester hatalmaskodása ügyében.

Átírta: esztergomi keresztes konvent 1293. aug. 10. (DL 1371. NRA fasc. 31. n. 23.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis magistro et cruciferis sancti regis de Strigonio salutem et gratiam. Conquestus est nobis Petrus filius magistri Baas, quod magister Matheus filius quondam Petri palatini ipsum captivasset octo annis iam tra(n)sactis et castrum suum Vgrog vocatum cum possessionibus ad ipsum castrum spectantibus, undecim videlicet villis et locis prediorum occupasset et se cum trecentis marcis redemisset, fructus et utilitates dictarum possessionum ab illo tempore percipiendo pro sue libito voluntatis; preterea quandam possessionem suam Mikula vocatam iuxta Goron existentem destruxisset dampnum centum marcarum inibi inferendo et ipsum occidere voluisset, nisi fuge presidio evasisset. Quare fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus detis testimonium vestrum, coram quo comes Ladislaus de Barakcha homo noster sciat et inquirat super omnibus premissis veritatem et sicut vobis veritas constiterit de predictis, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude in crastino Beate virginis Markarete(!).

3936.

1293. júl. 14. Buda. (—) bizonyítja, hogy Seraphynus mester, az esztergomi Szent György-egyház prépostja és Baas fia: Péter megegyeztek a Selez és Mycula birtokok határa megállapításának, valamint a prépost részére 70 hold föld átadásának módjáról.

Átírta: esztergomi káptalan 1293. okt. 15. (DL 86874. Esterházy hg. lt. Rep. 96. fasc. 1. n. 2.)

Az oklevél szövege:

Damus pro memoria, quod cum inter magistrum Seraphynum prepositum ecclesie Sancti Georgii de Strigonio ab una parte, Petrum filium magistri Baas ex altera super metarum destructionibus possessionum ipsorum Selez et Mycula vocatarum materia litis et contentionis susscitata extitisset, tandem de amicabili voluntate communi talem inter se fecerunt ordinationem, quod comes Paulus filius Nycolai et Ladislaus filius comitis Been et unus nobilis homo de eadem provincia, quem comes Paulus et Ladislaus predicti adducent, in crastino octavarum Beati Jacobi apostoli coram testimonio capituli Strigoniensis, quod partes predicte communiter adducent, accedent ad metas, que separant metas terre Selez a terra Mycula in terris planis et in silvis, et in fide Deo debita elevabunt novas metas, prout tempore patrum suorum ipse terre abinvicem fuerant separate. Demum idem Petrus de terra sua Mycula vocata incipiendo a quodam loco Lucatheteu vocato iuxta ipsam commetaneitatem usque ad locum Saar vocatum tenetur dare iamdicto Seraphyno preposito septuaginta iugera terre secundum mensuram regalem consuetudine regni observata. Et si dare ipsam terram recusaverit, cum dupplo dare tenebitur, sicut se ad id spontanea obligavit voluntate. Et post hec inter easdem partes littere capituli Strigoniensis emanabunt, quia numquam materia litis vel questionis super facto terre vel commetaneitatis oriri valeat iterato inter ipsos. Datum Bude, in crastino Beate Margarete virginis, anno Domini M° CC° nonagesimo III°.

3937.

1293. (júl. 23. előtt.) — Ponyth fia: Jakab mester kérésére átírja és megerősíti IV. László 1280. máj. 30-i privilégiumát (3054. sz.) Chehy birtok adományozásának megerősítéséről, továbbá Erzsébet anyakirályné 1277-i privilégiumát (Wenzel IX. 179.) a Segusd comitatus-beli két Dobza nevű királynéi falu adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 43,9 × 27,7 cm. Díszes kezdő *A*, az átírt privilégiumokban a kezdő L díszített, a két E csak nagyobb méretű. Függőpecsételés nyoma. DL 985. (NRA fasc. 611. n. 34.)

Wenzel XII. 621. (1298.)

3938.

1293. (júl. 23. előtt.) — a besztercebányai királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1256. szept. 3-i privilégiumát kiváltságaikról.

Eredeti: 57 × 44 cm. Díszes kezdő *A*, az első sorban 11 díszített, a továbbiakban 3 kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét darabja. Štátny okresný archív v Banskej Bystrici, Besztercebánya város lt. Oklevelek fasc. 1. n. 3. (DF 280656.)

Kivonat: Juck 78. 80. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod hospites nostri de Bŷztherizebana ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis

privilegium domini Bele illustris regis Hungarie avi nostri petentes cum instantia a nobis, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Circumspectio regum provida solet suas libertatum titulis adhornare(!), ut merito possit numerus sibi famulantium augmentari, cum ex hoc honor excellentie regie conservetur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nos hospitibus nostris de nova villa Byztherze vocata prope Lypche hanc ad eorumdem supplicationem concessimus libertatem, ut plebanum de communi eligant voluntate, qui per ipsos venerabili patri Strigoniensi archiepiscopo presentabitur in eorum ecclesiam perpetuo confirmandus. Preterea villicum vel iudicem de universitatis consilio eligent et consensu per spatium unius anni permansurum, qui quidem eosdem in omnibus suis causis iudicabit, nec in toto regno Hvngarie poterunt super aliqua causa coram alio iudice conveniri. Item aurum, argentum et omnia alia metalla per totum comitatum de Zolum infra metas suas exquirere poterunt tam in terris, quam in nemoribus, silvis et aquis ac liberi sint infra subscriptas metas in omnibus utilitatibus suis excepta venatione et piscium captione. Item de aurifodina solvent decimam, de argento vero et de aliis omnibus metallis octavam partem solvere teneantur. Item in omni causa, que ad examen iudicetur, si persona illa, qui ipsos inpetit, sit de ipsis vel libertatis ac nationis eorum, illud duellum cum scuto rotundo et gladiis debet pugnari, prout Saxonum optinet consuetudo; si vero extran[e]e conditionis persona fuerit, tunc modus duelli in regis arbitrio remanebit. Item ad nullius citationem in curiam in curiam(!) venire tenebuntur, nisi per nostras specialiter litteras fuerint citati et in nostri presentia vel illius, cui concesserimus [ex certa lice]nti[a, a]stare tenebuntur. Super hec predictis hospitibus nostris de Bysterzebana concedimus, ut preter nostram excellentiam nullus possit descensum facere super ipsos, nisi quos ipsi de propria receperint voluntate. Adicimus etiam, ut ab omni iurid[ictione et iudicio comitum] de Zolum pro tempore constitutorum sint penitus liberi et exempti. Volumus insuper, ut nullam exactionem seu censum ratione terragii alicui solvere teneantur. Item circa renovationem monetarum numularii ad eos venientes sep[tem diebus pretextu] nove monete nullam in ipsos habebunt potestatem; elapsis vero ipsis septem diebus omnem habebunt iurisditionem, quam habent in Strigonio vel in Buda. Preterea ad exercitum vel expeditionem, ad quem nos personal[iter ire continget et ipsi decenter] armati sub nostro vexillo ire tenebuntur. Insuper concedimus prenominatis hospitibus nostris de Bŷztherzebana, quod ea gaudeant libertate super tributo, qua hospites nostri de Schebnizbana gratulantur, nec ultra id per [totum regnum nostrum ipsis aliqua] molestia inferatur. Preterea ut multa breviter concludantur, sepedictis hospitibus nostris de Bŷztherze conferimus terram arabilem, silvas et prata ad usus ipsorum necessaria, in quibus nullus eos audeat molestare. Ne a[utem super metis] seu terminis dubium, lis aut error in posterum oriatur, per fidelem nostrum magistrum Baas distigwi(!) fecimus et in hoc scripto poni nominatim, prout suo ordine distinguntur. Prima meta incipit a fluvio Goron illo in loco, ubi fluvius Vdurna intrat in fluvium Goron et ascendit in ipso Vdurna usque ad viam, que ducit in Thurz et in ipsa via tendit versus septentrionem, inde venit sub latere magni montis usque in fluvium, qui vocatur Zelnice, in quo descendit usque in fluvium Goron antedictum et transit eundem fluvium per quandam insulam et ascendit altum montem et inde revertitur in vertice montis ad priorem metam, ubi fluvius Vdurna cadit in fluvium Goron et ibi terminatur. Insuper contulimus ipsis pratum, quod vocatur castri iure perpetuo et libere possidendum. Ut igitur hec premissa robur perpetue firmitatis optineant, nec possint processu temporum in irritum aliquatenus revocari, presentes litteras dedimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus dilecti et fidelis nostri magistri Smaragdi Albensis prepositi, aule nostre vicecancellarii anno Domini M° CC° quinquagesimo sexto, tertio Nonas Septembris, regni autem nostri anno XXI°.

Nos itaque iustis et legittimis petitionibus predictorum hospitum nostrorum de Bŷztherze favorabiliter inclinati predictum privilegium avi nostri ratum habentes et acceptum de verbo ad

verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi dilecti et fidelis nostri anno Domini M° ducentesimo nonagesimo tertio, regni autem nostri anno tertio.

3939.

(1293. júl. 23. előtt.) + * — mandátumát, mellyel megparancsolta a Turch-i konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Mozonka fia: János comes, Demeter mester zólyomi comes Lyptou-i officiálisa mint királyi ember járja meg a Lyptou-i Chormona föld, illetve falu határait a régi jelek szerint és iktassa be Lyptou-i Okolichna-i Seraphinus fiát: Pétert annak birtokába, említi III. András 1293-i privilégiuma. (Wenzel X. 111. — Kritikájára nézve lásd a 3941. sz. alatt írtakat.)

3940.

1293. (júl. 23. előtt.) + — előtt Lyptou-i Okolichna-i Seraphinus fia: Péter személyesen kérte a IV. Lászlótól adományba kapott Lyptou-i Chormona nevű föld, illetve falu határainak megújítását, mire a király utasította a turóci konventet a határjárás és az iktatás elvégzésére (lásd a 3940. sz.), majd leírva a föld határait a konvent jelentése alapján, meghagyta Pétert és utódait a föld birtokában. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. Okolicsányi család lt. (Fényképe: Štátny oblastný archiv v Bytči. 4. sz. — DF 285 724.)

Említi: liptói registrum 5. §. (uo. Registrum — DF 266 606.)

Wenzel X. 110., Húščava: Archivum Okolicsányi 14. — Az említés: M. Tört. Tár IV. 8. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 246. (az említés alapján), Húščava: Ján literát 85. és 173. 17. sz.

Horváth Sándor (Tört. Tár 1904. 246.) a turóci konventnek az oklevélben szereplő jelentését „beltartalmánál" fogva éppúgy *hamisnak* tartja, mint III. András privilégiumát. Ezt igazolja az oklevél több meglepő fordulata is (pl. az érdekelt személy nem iktatást, hanem királyi ember kiküldését kéri, az *in cuius rei memoriam* formulában a kérelmező megjelenése). — Megjegyzendő, hogy Húščava az oklevelet megvédte, bár IV. László átírt adománylevelét ő is gyanúsnak minősítette (Ján literát 85.).

3941.

1293. (júl. 23. után.) — Jakab, Dezső és Demeter Zuud-i nemesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1275. júl. 11-i privilégiumát (2618. sz.) Zuud föld adományozásának megerősítéséről. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 47,4 × 36,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét középdarabja. Komárom megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 3006. sz. (Palásthy—Nedeczky lt. 6. sz. — DF 281 798.)

Kubinyi II. 37.

3942.

(1293. júl. 25. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Fulnempthÿ-i Olÿuerius királyi ember István mester fiai: Lazk, Desev, Rolandus, Leukus és István, valamint Bach comes fia: Thekus és Dénes comes fia: János meg más szomszédok jelenlétében járja meg Bugath-i István mester Mera nevű földjét, amelyet Thekus comes fiától: László mestertől vásárolt és végezze el az iktatást is, említi az egri káptalan 1293-i oklevele (Wenzel X. 124.)

3943.

(1293.) júl. 25. Buda. — megparancsolja az egri káptalannak, hogy adjon privilégiumot Bugath-i István mesternek Mera föld ügyében, amint az előttük ismeretes és ahogy határjárása oklevelükből kiderül. — D. Bude in festo B. Jacobi ap.

Átírta: egri káptalan 1293. (DL 1376. NRA fasc. 1533. n. 37.)
Wenzel X. 116.

3944.

1293. júl. 30. — visszaadja a Saaros-i Szent Jakab-egyháznak a területe határain belül való tizedszedés jogát, mert Lodomerius esztergomi érsek leveléből és a bároktól megtudta, hogy az egyház alapításától fogva plébánia és nem egyszerű „ecclesia parochialis". — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. MCCXCIII, III. Kal. Aug., r. aut. n. a. tertio.

Eredetije — Fejér XI. szerint — az egri káptalan levéltárában volt.

Wagner: Dipl. Saros. 462., Katona: Hist. crit. VII. 1106., Batthyány: Leg. eccl. I. 485., Fejér VI. 1. 254. és XI. 417. — Töredék: Schwartner: De scultetiis 108. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 346.

Az uralkodási év hibája ugyan némi gyanúra ad okot, de származhatik utólagos napi keltezésből is.

3945.

1293. aug. 21. — oklevele a Gayul föld ügyében létrejött megegyezésről.
Wenzel X. 115., Bártfai Szabó: Pest megye 26. 139. sz.
Lásd 1297. aug. 21-i keltezéssel a 4130. sz. alatt.

129(3). aug. 27. Szeged. — Peterd-i Benedek fia: Dénes comes kérésére hozzájárul ahhoz, hogy örökös nélküli halála esetén Vrdunglika, Radzlofolwa, Benedukfolua, Guud, Huzywagh és Zalazow birtokokat a Wagh-i királyi földeken leányának és vejének, a Nemty nb. Ambrus fia Jakab fiának: Jánosnak adományozza. Meghagyja egyszersmind a pécsi káptalannak, hogy erről privilégiumot állítson ki.

Átírta: I. Károly 1322. (Arhiv Hrvatske, Doc. med. varia 861. — DF 219377.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod comes Jacobus filius Ambrosii de genere Nemty ab una parte, comes Dyonisius filius Benedicti de Peterd unacum Mauritio, Paulo et Clementino filiis Pauli, Matheo filio Demenus, Thoma et Beke filiis Odulman fratribus suis patruelibus, necnon Beke filio Lonchreth, qui pro se et pro fratribus suis parvulis, sicut dixit, nostri in presentia personaliter consituti idem comes Dyonisius est confessus, quod ipsum comitem Jacobum in

cognatum recepisset eo, quod filiam suam Johanni filio suo legitimam tradidisset in consortem et quia ipse heredum solatio Domino annuente foret destitutus a nobis cum predictis fratribus suis humiliter et devote postularunt, ut omnes possessiones suas ipsi filie sue et dicto Johanni filio Jacobi genero suo conferrendi et legandi facultatem dare et conferre dignaremur. Unde quia ipse et prenotati fratres sui a tempore iuventutis ipsorum non parcendo persone eorum neque rebus fideles impenderunt famulatus, eidem comiti Dyonisi de consilio et per deliberationem barronum nostrorum duximus annuendum, quod omnes possessiones suas tanquam proprias, videlicet hereditarias, emptitias et aquisitas et specialiter sive nominatim Vrdunglika, Radzlofolwa, Benedukfolua, Guud, Huzyuagh et Zalazow vocatas, quas nos eidem comiti Dyonisio duximus conferrendas in terris nostris de Wagh dicte filie sue et per eam predicto Johanni filio Jacobi conferrendi et legandi liberam et absolutam habeant facultatem. Dixit [etiam nobis i]dem comes Dyonisius ibidem presentibus omnibus prenotatis, omnibus proximis suis, quod si ipsam filiam suam absque solatio heredum premori conting[eret, ext]unc omnes possessiones sue in ius et proprietatem ipsius Johannis filii Jacobi devolvantur perpetuo possidende et habende sine preiudicio iuris alieni. Quare volumus et vobis capitulo Quinqueecclesiensi fidelibus nostris firmiter damus in mandatis, quod cum litteras nostras Dyonisius aut Johannes filius Jacobi gener eiusdem vobis exhibuerit, quandocumque litteras vestras privilegiales dare et conferre debeatis. Datum in Zegedino feria quinta proxima post festum Beati Bartolomei anno Domini M° C°C° nonagesimo (tertio).

Az oklevél kelte nem kifogástalan. 1290-ben ugyanis III. András nem járt az ország déli részén és Bertalan napja maga is csütörtökre esett. Bizonyosra vehető, hogy az átíráskor a keltezés utolsó szava, az évszám utolsó tagja lemaradt. Minthogy III. András 1293 augusztusában járt Szegeden, ezt az oklevelet is nyugodtan tehetjük erre az évre annál is inkább, mert ez évben Bertalan napja hétfőn volt, s így az ünnep szerint való keltezés is kifogástalan lesz.

3946.

1293. aug. 29. Szeged.

— bizonyítja, hogy jóváhagyásával Miklós fia: Demeter mester Zolum-i ispán azt a Chernue nevű Lypto-i földet, amely szomszédos Stepk fia: Miklós azonos nevű földjével és amely Wrricus fiától: Istvántól és Bene fiától: Erdeu-től szállt rá Cha[w]anka fia: Péter megölése miatt, hűséges szolgálatai fejében serviensének, Stepk fiának: Miklósnak adományozta. — D. in Zeged in festo Decollationis B. Johannis baptiste a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio.

Átírta: III. András 1300. (Okolicsányi lt. — Fényképe: Štátny oblastný archív v Bytči, 6. sz. DF 285 726.) > váci káptalan 1347. jún. 17. (uo. 8. sz. DF 285 728.)

Wenzel X. 113., Húščava: Archivum Okolicsányi 16.

3947.

(1293.) szept. 4. Esztergom.

— mandátuma az erdélyi káptalanhoz Kerew föld eladományozhatósága ügyében.

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 183., Wenzel V. 80., Hazai okmt. VIII. 328., Documente priv. ist. Rom. C. II. 398. (román ford.) — Töredék: Mon. eccl. Strig. II. 346.

Lásd (1291.) szept. 7-i keltezéssel a 3807. sz. alatt.

(1293. szept. 27. előtt.)

* — privilégiumát, mellyel Vrbas (Vrbaz), Galas, Petrina, Vynodol, Selen, Oclich, Podgoria és Zamobor birtokokat vagy földeket váraikkal és tartozékaikkal együtt Radozlaus akkori szlavón bánnak adományozta hűséges szolgálatai fejében, említi a zágrábi káptalan 1293. szept. 27-i oklevelében. (Smičiklas VII. 151.)

3948.

1293. okt. 6. — Chan-i Máté fia: István hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket különböző ügyekben, különösen pedig az Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadjáratban tett azzal, hogy Bécs város alatt derekasan harcolva megsebesült, neki meg fiainak: Gábornak és Elias-nak adja a szolnoki vár Kerew nevű földjét, amelynek adományozhatóságáról az erdélyi káptalan átírt k. n. jelentéséből meggyőződött. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo tertio, pridie Non. Oct., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 47 × 28,4 cm. Nagyméretű egyszerű kezdő *A*. Függőpecsét zsinórja. DL 30 359. (Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria A. n. 50.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 183., Wenzel V. 79., Hazai okmt. VIII. 327., Documente priv. ist. Rom. C. II. 398. (román ford.)

3949.

1293. nov. 7. —, jóllehet trónra léptekor a bárók tanácsára elrendelte, hogy a nemesek és mások birtokain lakó románokat (Olacos) a Scekes nevű királyi predium-ra vonják össze, most mégis jóváhagyja IV. Lászlónak azt az intézkedését, hogy az erdélyi fehérvári káptalannak a püspöki birtokokból elválasztott Fylesd és Enud nevű birtokain 60 család (mansio) éljen az ötvened, a tized és más adók fizetésétől mentesen, egyszersmind megparancsolja a tized-, ötvened- és más adószedőknek, hogy tőlük adót ne szedjenek. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio, septimo Yd. Nov., r. aut n. a. quarto.

Átírta a kor szokásaitól eltérően folytatólagos záradékkal János kalocsai érsek királyi kancellár, Péter erdélyi és Tamás boszniai püspök, Gellért, a gyulafehérvári domonkosok perjele és a konvent, András, az ugyanottani ágostonos rend perjele és a konvent k. n. (DL 31 059. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria XX. n. 37.)

Átírta a kor szokásainak megfelelően

a) [I. Károly 1313.] (Csonka. Batthyaneum, Erdélyi káptalan lt. 1—32. DF 277 208.)

b) kolozsmonostori konvent 1456. júl. (22 körül). (DL 30 360. uo. Centuria H. n. 20.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 185., Wenzel V. 81., Densuşianu: Documente I. 1. 522., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 195., Documente priv. ist. Rom. C. II. 400. (román ford.) — Kivonat: Tört. Tár 1892. 502. 613. sz. és 1895. 236. 1016. sz., Documenta Valachorum 38. és 40., Documente priv. ist. Rom. C. II. 396., Györffy: A románok 22. 22. sz.

3950.

1293. nov. 10. — meghagyja a IV. László által adományozott HodusMonostura nevű, Morus melletti földet Nagy (magnus) Itemus comes s testvérei: Kwsa és Demeter birtokában és újból nekik adományozza azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket nevezettek különböző felsorolt alkalmakkal tettek.

Eredeti: 33,5 × 23,1 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje a plica egy részével kiszakadt. DL 40 217. (Múz. Törzsanyag.)

Juhász K.: Stifte 220.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in eo, qui est salus omnium. Regiam decet maiestatem precibus condescendere subditorum optatis horum maxime, qui sibi tempore oportuno commendabilem famulatum in fervore fidelitatis inpendisse dinosscuntur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium

declaramus, quod comes Itemus magnus, Kwsa et Demetrius fratres eiusdem fideles nostri ad nostram accedentes presentiam nobis humiliter suplicando retulerunt, quod terram HudusMonostura vocatam iuxta fluvium Morus existentem Ladislaus rex pie recordationis karissimus frater noster ipsis mediante suo privilegio olim contulisset, petentes nos cum instantia, ut ipsam terram eisdem relinquere dignaremur ac collationem dicti regis L[adislai su]per ipsa terra eis factam ratificare ac nostro privilegio de benignitate regia dignaremur confirmare. Nos itaque considerantes fidelitates et grata servitia predictorum fid[elium nostro]rum, que nobis semper et ubique locorum fideliter exhibuerunt et indefesse et maxime tunc, cum post coronationem nostram convocato exercitu nostro generali et elevato vexillo [nostro contra] dominum Albertum ducem Austrie et Stỳrie, tunc capitalem inimicum regni nostri et nostrum pro repellenda iniuria regno nostro illata accessissemus terramque ipsius [ducis] potentialiter adissemus, predictus comes Itemus cum fratribus suis memoratis sub castro Gunchel vocato laudabiliter dimicantes nobis cernentibus in suis membris [letalia vul]nera sustulerunt. Ceterum quod cum uno dierum sabbati quosdam barones nostros ante civitatem Wỳennensem misissemus decertandos, prefatus comes Itemus cum fratribus suis [antedicti]s cum exercitu ipsius ducis de ipsa civitate emisso inter alios fideles nostros viriliter dimicantes, prout nobis per barones nostros recitatum extitit, gravibus vulneribus sauciati atque in signum militie eorundem qu[en]dam Teotanicum(!) virum strenuum [cum] suis armis atque in dextrario suo sedentem captivatum adducendo nostre tradiderunt maiestati. Ad hec etiam, quod cum perfida gens Tartarorum post coronationem nostram secundo anno circa ỳemem quandam particulam regni nostri Macho vocatam venisset ad spoliandum nosque magistrum Laurencium dictum Cheta fidelem nostrum ipsis Tartaris ..... misissemus, comes I(temus) et fratres sui antedicti virtutem virtutibus accumulantes in societate ipsius magistri Laurencii euntes multos captivos Cristianorum de manibus ipsorum Tartarorum [eliber]ando cum effusione suorum sanguinum, prout nobis per dictum baronem nostrum coram boronibus(!) nostris relatum extitit, reduxerunt ad propria eorundem. Nos igitur pro tot et tan[tis servit]iis eorundem, licet ampliora promereri debuissent, terram HudusMonustura vocatam cum suis pertinentiis omnibus et utilitatibus suis universis, eximendo et auferendo ab omnibus, prout ad nostram collationem pertinere dinosscebatur, iam dicto comiti Itemus, Kwsa et Demetrio fratribus eiusdem de gratia speciali et eorum heredibus heredumque suorum successoribus collationem ipsius regis Ladislai in facto dicte terre eis factam ratam habentes et acceptam auctoritate presentium confirmando dedimus, donavimus atque tradimus in perpetuum possidendam, tenendam [et] habendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri [Th]eodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo tertio, quarto Ydus Novembris, regni [autem nostri anno] quarto.

3951.

1293. nov. 26. — Péter fiának: András mesternek, Demeter mester Zolum-i ispán prothonotarius-ának adományozza a koronázása után tett különféle hűséges szolgálatai fejében a Lỳpto-i királyi predium-hoz tartozó Kỳssew Polugha nevű falut minden tartozékával. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. mỳllesimo ducentesilo nonagesimo tertio, sexto Kal. Dec., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 40,7 × 22,6 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített maiuscula. Függőpecsételés nyoma. DL 40 218. (Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VIII. 329.

3952.

1293. dec. 27. Várad. — Thold-i Albert fia: György comes kérésére átírja és megerősíti IV. László 12(8)4. máj. 3-i pátens oklevelét (3305. sz.), amelyben Györgynek és testvérének népeit és servienseit kivette a bihari ispán és alispán joghatósága alól.

Eredeti: 18,1 × 10,9 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 40219. (Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes, quibus expedit, significamus universis, quod comes Georgius filius Alberti de Thold ad nostram personaliter accedens presentiam exhibuit nobis litteras patentes domini Ladislai Dei gratia illustris regis Hungarie felicis recordationis karissimi fratris nostri petens a nobis instantissime supplicando, ut nos easdem testimonio nostrarum litterarum confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: *(Következik IV. László 12(8)4. máj. 3-i pátense, lásd a 3305. sz.)* Nos igitur iustis et humillimis petitionibus eiusdem comitis Georgii favorabiliter inclinati gesta seu ordinata predecessoris nostri non minuere, nec revocare, sed potius augmentare et confirmare volentes, litteras premissas per eundem comitem Georgium nobis exhibitas de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus appositione nostri sigillo muniendo. Datum tertio die Nativitatis Domini in Waradino, anno Domini M° CC° nonagesimo tertio.

3953.

1293. + — Pál tengermelléki bánnak, valamint testvéreinek: György és Mladinus comeseknek meg utódaiknak adományozza katonai érdemekért a tengermelléki bánságot jogaival, haszonvételeivel és jövedelmeivel, ahogy elődei az ő őseiknek adományozták, azzal a feltétellel, hogy 500 fegyveressel kell kül- vagy belföldi háborúba vonulniok, továbbá alárendeltségüket vele és anyjával, Szlavónia hercegnőjével szemben elismerik, őket az ország szokásai szerint ajándékokkal szolgálják és hívásukra előttük személyesen vagy megbízott útján megjelennek. — D. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo tertio.

Eredetije — Lucius szerint — a Zrínyi levéltárban volt. — XVII. századi átírásának egyszerű másolata Zágrábban a mai Arhiv Hrvatske-ben volt.

Lucius: Mem. di Trau, Additamenta 63., Fejér VII. 4. 225., Smičiklas VII. 163. — Hiányosan: Arkiv za pov. Jug. XI. 195. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1538.

Az oklevelet már Smičiklas is gyanúsnak tartotta. Egy teljes bánság örökössé tétele különösen azzal a megjegyzéssel, hogy ahogy már előző királyok is adományozták azt a család régebbi tagjainak, ez időben teljesen példa nélkül álló. Egyébként az oklevélből számos, ilyen esetben elengedhetetlen oklevélrész és formula hiányzik, amit nem lehet a közlés esetleges fogyatékosságával magyarázni. A kritikát megnehezíti az állítólagos eredeti hiánya, de az oklevelet így is *hamisnak* lehet nyilvánítani.

3954.

1293. — Dalya-i Henneng fia: Péter comes kérésére átírja és megerősíti az erdélyi káptalan 1289-i privilégiumát (Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 165.) Mohi és Sarustelek földek vásárlásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. praepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. Millesimo CC^{mo} nonagesimo tertio.

Átírta: erdélyi káptalan 1401. szept. 15. (XVIII. századi másolata: Arhivele statului jud. Covasna, Apor lt. — DF 278744.)

Említi: Tamás erdélyi vajda 1322. ápr. 20. (Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 362.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 187., Hazai oklt. 142., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 194., Documente priv. ist. Rom. C. II. 395. (román ford.)

3955.

1293. — Kylianus mester Tylegd-i főesperes kérésére jóváhagyja és átírja az erdélyi káptalan 1288. szept. 24-i pátens oklevelét (Székely oklt. IV. 3.) arról, hogy Péter fia: István Noglak nevű birtokát Medwes, Cheby és Sumugiteluk nevű tartozékaival 15 márka finom ezüstért három évre elzálogosította Kylianus mesternek, s ha nem váltaná vissza, úgy a birtokok az övé maradjanak, továbbá átírja a káptalan 1293. jan. 28-i oklevelét (uo. IV. 4.) is arról, hogy István a Morus két partján fekvő birtokot nem váltotta vissza. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo tertio.

Átírta: erdélyi káptalan 1364. júl. 1. > Szentgyörgyi és bazini Péter országbíró és erdélyi vajda 1508. jan. 22. (DL 30358. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria F. n. 42.)

Székely oklt. IV. 5., Documente priv. ist. Rom. C. II. 397. (román ford.)

3956.

1293. — átírja és megerősíti IV. Béla (1269.) aug. 26-i (1611. sz.) és 1269-i oklevelét (1640. sz.) Nadasd nevű föld cserével kapcsolatos adományozásáról. — a. dom. inc. M° CC^mo^ nonagesimo tertio.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 44. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266606.)

M. Tört. Tár IV. 24. — Kivonat: Fejér VI. 1. 279. 4. sz., Tört. Tár 1904. 246. 151. sz.

3957.

1294. jan. 8. — mandátuma a fehérvári káptalanhoz a veszprémi püspök fehérvári palotája ügyében.

Gutheil: Veszprém 312. 56. sz.

Lásd (1292.) jan. 8-i keltezéssel a 3855. szám alatt.

(1294.) jan. 11. Buda. — megparancsolja a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Zelews-i Cholkos fia: Tamás királyi ember vizsgálja meg, vajon a nyitrai vár Tharanteluky és Kuga nevű földjei valóban lakatlanok és eladományozhatók-e, majd a szomszédok jelenlétében iktassa be András comes fiát: Iwanka mestert ezek birtokába. — D. Bude feria secunda ante oct. Epiphanie D.

Eredeti: 16,7 × 7 cm. Zárópecsét darabja. DL 60111. (Forgách lt.)

Említi: III. András 1294. febr. 9. (DL 58431. Forgách lt.)

Hazai okmt. VIII. 338. — Az említés: Fejér VI. 1. 280.

3958.

1294. jan. 12. Buda. — a Máté királyi lovászmester és pozsonyi ispán helyettese: István mester királyi stabularius, valamint a Boldogságos Szűz szigetén élő apácák között folyó perben az apácák ügyvédje: János frater által bemutatott oklevelekből meggyőződvén arról, hogy az apácák budavári és pesti vámszedői évente csak egy márkát kötelesek fizetni a királyi stabularius-oknak, megtiltja, hogy a vámszedőket három márka követelésével zaklassák. — D. Bude feria tertia ante oct. Ephifanie(!) D. a. eiusdem millesimo ducentesimo nonagesimo quarto.

Eredeti: 20,2 × 8 cm. Hátlapján pecsét középdarabja. DL 1382. (Mon. Pos. fasc. 56. n. 5.)

Wenzel X. 150., Budapest tört. okl. eml. I. 284.

3959.

1294. jan. 18. — Menoldus fiát: Abraam comest hűséges szolgálataira való tekintettel rokonával: Vida fia Simonnal együtt kiemeli a Golgoch-i királyi vár jobbágyságából és az ország nemesei közé sorolja.

Eredeti: 40,5 × 38,1 cm. Valószínűleg nem a kancelláriában utólag berajzolt nagy kezdő *A*, az első sor egyes szavainak kezdőbetűi hiányoznak. Függőpecsétnek egy nagyobb és egy kisebb darabja. DL 102 722. (Batthyány lt. Apponyiana 819. sz.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia (H)uhgarie(!), (D)almacie, (C)roacie, (R)ame, (S)eruie, (G)allicie, (L)odomerie, (C)umanie (B)ulgarieque rex (o)mnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Inperante florenteque nequitia virtus non solum premiis caret, sed etiam subiecta sceleratorum pedibus conculcatur, regalis vero sublimitatis clementia, que ad laudem bonorum et malorum vindictam gladii recepit potestatem susscepti regiminis constringitur aculeis actus et merita prospicere subditorum, ut illis in suis crescat beneficiis, qui munificentiam regiam vere fidelitatis pretio promerentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod licet fidelitates actusque strennui comitis Abraam filii Menoldi notorii sint, nec aliqua possint tergiversatione celari, tamen ut ipsius fame preconium apud posteros celebre habeatur et postery vestigiis eius inherentes ad similia provocentur, aliquos ex suis actibus volumus in presentibus explicare. Ipse siquidem comes Abraam, ut inde exordiamur, tempore ducatus nostri fideles et sedulos nobis exhibuit famulatus. Demum etiam cum confinia regni nostri per Teotonicos capta essent, omnibus nobilibus illius partis Teotonicorum subiectis ditioni, idem comes Abraam rebellavit predictis Teotonicis in fide corone regie debita perseverans. Item cum post mortem domini Ladizlai quondam incliti regis Hungarie fratris nostri patruelis eidem successissemus in regni solium et coronam, ipse comes Abraam cum exercitu domini Alberti ducis Austrie et Stirie tunc inimici nostri capitalis iuxta civitatem Tyrnensem viriliter dimicavit, ubi postratis(!) hostibus plures ex ipsis Teotonicis captivavit et in signum victorie vexilla hostium nobis transmisit. Castrum etiam Saswar vocatum, quod contra nostram per Teotonicos detinebatur maiestatem, ipse comes Abraam expugnavit nobisque reddidit expugnatum. Cum etiam ad expugnandum castrum Posoniense Matheum magistrum ag(as)onum nostrorum misissemus, ipse comes Abraam in expugnatione dicti castri viriliter dimicavit mortis periculum non formidans, ubi idem comes Abraam letaliter extitit vulneratus, quidam vero serviens suus diem clausit extremum, aliis vero servientibus suis fere numero quinquaginta crudeliter sauciatis, prout hec omnia per predictum magistrum Matheum et alios nobiles illius partis cognovimus evidenter. Et licet idem comes Abraam pro suis fidelibus servitiis pro actionibus strenuis pro suarum documentis probitatum munificentiam regiam decerpere mereretur ampliorem, tamen ut aliquantisper votis eius annuamus, ipsum comitem Abraam et Simonem filium Výda consanguineum suum a conditione iobagionatus castri nostri de Golgoch duximus eximendos transferentes eosdem in numerum et consortium verorum nobilium regni nostri, volentes, ut tam pre[dicti] comes Abraam et Simon, quam sui heredes h[eredumque suorum] successores illa et eadem gaudeant prerog[ativa nobili]tatis, qua ceteri nobiles regni nostri gratulantur sub vexillo regio militantes. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo quarto, quindecimo Kalendas Februarii, regni autem nostri anno quarto.

3960.

1294. jan. 18. — Menoldus fiának: Abraam comesnek adományozza a Golgoch-i királyi vár Golgoch nevű földjét, amelyen egykor a vár épült és királyi várnépek (castrenses) laktak, a rajta levő vámmal és egyéb tartozékokkal együtt, mert hercegsége idején hűséges szolgálatokat tett, s amikor a németek a határvidéket elfoglalták e rész nemeseivel fellázadt ellenük;

III. András trónra lépte után Albert osztrák és stájer herceg seregével Nagyszombat város (civitatem Tyrnensem) mellett hősiesen harcolva több foglyot ejtett és az ellenség zászlaját a királynak megküldte, Saswar várát pedig elfoglalva, azt a királynak átadta; amikor Máté lovászmester, Pozsony várát ostromolta, Abraam halálos sebet kapott, egy serviense pedig elesett és majd 50 serviense megsebesült. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo IIII^to^, quindecimo Kal. Febr., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 43,9 × 40,8 cm. A kezdő *A* és az intitulatio kezdőbetűi kiemelt maiusculák. Függőpecsét apró darabja. DL 1383. (NRA fasc. 477. n. 6.)

Wenzel X. 135. — Részlet: Fejér VI. 1. 291. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1542.

3961.

1294. febr. 9. — András comes fiának: Ivanka mesternek adományozza kérésére a nyitrai királyi vár Trantelukỳ (Trantelekỳ) és Kucha nevű lakatlan földjeit azokért az érdemekért, amelyeket az Albert osztrák és stájer herceg elleni hadjáratban várak ostrománál vére ontásával szerzett, továbbá mert a király és a korona iránti hűsége miatt egy évig Henrik bán fia: János mester fogságában volt, egyben átírja a nyitrai káptalan (1294.) jan. 22-i jelentését (Szöllősy 133.) a földek iktatásáról és határjárásáról. — D. p. m. discr. viri mag, Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, V^to^ Id. Febr., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 45,4 × 20,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétnek mintegy fele. DL 58 431. (Forgách lt.)

Szöllősy 132. — Kihagyásokkal: Mocsáry: Nógrád vm. IV. 70., Fejér VI. 1. 299. — Kivonat: Századok 1884. 111. 5. sz., Kukuljević: Regesta no 1543.

3962.

1294. febr. 9. — Simon fia: Miklós Brasov-i comest a koronázása óta neki, régebben pedig a királyi koronának különböző hadjáratokban tett hűséges szolgálataiért kérésére meghagyja a IV. László által adományozott Budula és Tohou másképpen Olahthelekỳ nevű falvak birtokában és azokat újólag neki adományozza. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. wycecanc. dil. et f. n. a. D. M^mo^ CC° nonagesimo quarto, qinto(!) Id. Febr., r. aut. n. a. quarto.

Átírta: kolozsmonostori konvent 1366. dec. 30. (Arhivele statului jud. Cluj, Suky lt. — DF 255 286.)

Documenta Valachorum 41., Documente priv. ist. Rom. C. II. 403. (román ford.), Jakó: Scrierea latină. Album 9. — Az átíró oklevél facsimiléje: uo. C. II. 521. és Album 9. tábla. — Kivonat: Györffy: A románok 23. 23. sz.

3963.

1294. febr. 22. — András fia: Márton, Benes fia: István és Catha fia: Dénes kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1258. jún. 20-i privilégiumát (1183. sz.) Andrásnak és rokonainak (a királyi serviensek) közé történt sorolásáról.

XV. századi másolata DL 107 743. (Acta post adv. fasc. 26. n. 27.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia[a] Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodmerie(!), Cmanie(!) Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris harum seriem inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Universitati vestre significamus, quod magister

Martinus filius Andree, Stephanus filius Benes et Dionisius filius Cathe fideles nostri ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Bele regis avi nostri carissimi inclite recordationis super translatione Andree et fratrum suorum confectum petentes cum instantia, ut idem privilegium ratum habere nostroque dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est. *(Következik IV. Béla 1258. jún. 20-i privilégiuma, lásd az 1183. sz.)* Nos itaque iustis et legitimis petitionibus eorundem magistri Martini et fratrum suorum prenominatorum favorabiliter inclinati et congnoscentes(!) eorundem fore iustas ac admissioni dignas, dictum privilegium de verbo ad verbum presentibus insertum ratum habuimus et benigno confirmamus cum fervore(!) presentis scripti et duplicis sigilli nostri munimine communitum roborantes in perpetuum valiturum. Datum per manus discreti viri magistri Teodorii Albensis eclesie(!) prepositi, aule nostre vicocancellarii(!) dilecti et fidelis nostri anno incarnationis dominice M° CC° nonagesimo quarto, octavo Kalendas Martii, regni autem nostri anno quinto(!).

[a] Törölve: *rex*.

A szövegben levő hibák a másoló számlájára írandók.

3964.

1294. márc. 3. Buda.

— a boldogságos Szűz szigetén élő apácák kérésére átírja és megerősíti IV. László (1288.) okt. 8-i pátens oklevelét (3508. sz.) Zoÿch birtok ügyében. — D. Bude in die Cÿnerum a. D. M° CC° nonagesimo quarto.

Eredeti: 15,4 × 5,8 cm. Hátlapján pecsét darabjai. DL 1363. (Mon. VBud. fasc. 33. n. 9.)

Wenzel V. 98. és X. 152. — Kivonat: Fejér VI. 1. 341. 10. sz., Bakács: Pest megye 94. 243. sz.

3965.

1294. ápr. 3.

— Marcellus fia: Sebreth comes kérésére átírja a Kw-i káptalan k. n. oklevelét (Smičiklas VII. 172.), amely IV. László 1286-i privilégiumát (3414. sz.) tartalmazta Ibran birtokról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, tertio Non. Apr., r. aut n. a. quarto.

Eredeti: 46,5 × 26,1 cm. Függőpecsét selyem zsinórja. Arhiv Hrvatske, Draskovich lt. Archivum maius fasc. 12. n. 8. (DF 283 666.)

Fejér VI. 1. 295., Hazai okmt. VI. 404., Smičiklas VII. 172.

3966.

1294. ápr. 6. Buda.

+ — megerősíti Vetési Benedeket az Ugocsa megyei Kökönyösd és Váralja birtokok negyedrészében, amelyet néhai Váraljai Tamásnak királyi megerősítést kapott bevallása alapján bír, egyben megtiltja, hogy az ugocsai ispán őt ezekben zaklassa.

Átírta: Révay Ferenc turóci ispán és nádori helytartó 1550. febr. 24. (XVIII. századi egyszerű másolatának fényképe: DL 95 523. — Péterffy lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungariae etc. memoriae commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos totalis possessionis Kökönyösd nominatae in comitatu de Ugotsa existentis totalem quartam partem alias Csonkasor dictam cum totali sylva Csererdő nuncupata et loco molendini in fluvio Thur habito, item totalis alterius possessionis Várallya vocatae similiter in dicto comitatu de Ugotsa existentis totalem [quar]tam partem cum cunctis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet territorialibus ad easdem quartalitates ab antiquo

spectantibus fideli nostro Benedicto de Vetés ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis perpetuo possidendas et habendas relinquimus, quas scilicet quartalitates ex fassione olim Thomae de dicta Varallya regio olim privilegio confirmata idem praenotatus Benedictus et ipsius progenitores iuste et legitime possedisse dignoscuntur, unde volumus et mandamus, quod nullus comes de Ugotsa pro tempore constitutus praedictum Benedictum de dicta Vetes haeredesque et posteritates suos ratione attactarum quartalitatum audeat vel praesumat turbare et molestare. Datum Budae, feria tertia proxima ante dominicam Palmarum anno Domini 1294.

Az oklevél *hamis*, amit stílusa és mintegy két évszázaddal későbbi szóhasználata (pl. *etc.* az intitulatio végén, *quartalitas, posteritates*) indokol.

3967.

1294. ápr. 22. — Benedek veszprémi püspök királynéi kancellárnak adományozza hűséges szolgálataiért a ducatus-hoz tartozó Faÿz nevű földet, amelyet IV. László feleségének adományából már eddig is bírt.

Eredeti: 44 × 22,4 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. Veszprémi püspöki lt. 61. sz. (Fajsz 1. — DF 200 050.)

Említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i jegyzéke. (Borsa: Veszprém 387.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum venerabilis pater Benedictus Dei gratia episcopus Vesprimiensis, aule domine regine karissime consortis nostre cancellarius dilectus et fidelis noster a die coronationis nostre in nostris servitiis et agendis maxime et specialiter in expeditione, quam contra dominum Albertum ducem Austrie et Stirie, tunc nostrum et regni nostri inimicum capitalem habebamus, in expugnatione castrorum seu munitionum non sine sumptibus et laboribus suis pro fidelitate regie corone dubiis fortune casibus personas suorum militum seu cognatorum mittere non formidans nobis fideles ac laudabiles exhibuerit famulatus, in recompensationem servitiorum eiusdem venerabilis patris volentes eidem grata vicissitudine occurrere, ut tenemur, quamquam respectu suorum servitiorum in largitionibus regalibus maiora et ampliora mereretur, quandam terram ad ducatum pertinentem Faÿz vocatam, que mixtim terris capituli Wesprimiensis et nobilium adiacet, in comitatu Vesprimiensi existentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis de munificentia regia dedimus, donavimus et contulimus dicto venerabili patri iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam, prout idem venerabilis pater per donationem et collationem domine regine consortis domini Ladizlai illustris regis Hungarie felicis recordationis mediantibus suis litteris patentibus dinosscitur possedisse. Ut igitur huius nostre donationis series robur optineat perpetue firmitatis, nec processu temporum valeat per quempiam in irritum retractari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus viri discreti magistri Theodori prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domino(!) millesimo ducentesimo nonagesimo quarto, decimo Kalendas Maii, regni autem nostri anno quarto.

3968.

(1294. máj. 8. előtt.) * — oklevelét, mellyel az esztergomi érsek és a káptalan által Esztergom város bírája, esküdtjei és polgárai ellen indított pert Szent György-ünnepének 15. napjára halasztotta, említi III. András 1294. júl. 29-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 355.)

3969.

(1294.) máj. 18. Püspöki, Fülek mellett. — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Kemche-i Miklós királyi ember járja meg az utód nélkül elhunyt Saul comes Hydegkuth nevű földjét és iktassa be Pál hantai prépostot, továbbá testvéreit: Vyd-et és Jánost annak birtokába, az ellentmondókat pedig idézze jelenléte elé. — D. in villa Puspuky prope Fylek feria tertia ante festum B. Vrbani pape.

Átírta: fehérvári káptalan k. n. > III. András 1294. szept. 25. (Vas megyei Levéltár 1179. sz., Vasvárszombathelyi káptalan hiteleshelyi lt. Litt. instr. fasc. 102. n. 25. — DF 262636.)

Fejér VI. 1. 289.

3970.

1294. máj. 24. Szuhavölgy. — Buska birtokot, amelyet Lukach fia: Fülöp elfoglalt, a váci káptalan és a jászói konvent oklevele alapján visszaítéli az egri káptalannak.

Eredeti: 18 × 9 cm. Hátlapján pecsét két kis darabkája. Heves megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 315. sz. (Egri káptalan magán lt. N. 8. D. 3. f. 1. fr. 1. — DF 210227.)

Kivonat: Sugár 123. 229. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendamus significantes universis, quod Petrus decanus ecclesie Agriensis pro capitulo eiusdem ecclesie ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras capituli Waciensis, in quibus inter cetera vidimus contineri, quod Philippus filius Lukach quandam possessionem predicti capituli Agriensis Buska vocatam, quam a multis temporibus retrohactis(!) detinuit potentialiter occupatam, super qua lis et contentio inter ipsum et capitulum Agriense mota fuerat et exorta, presente Luka de Zemere homine nostro et ipsorum testimonio reliquisset et restituisset ipsi capitulo Agriensi nomine iuris eiusdem capituli perpetuo possidendam, prout etiam ipsam resignationem terre seu possessionis Buska vocate per eundem Philippum factam in litteris prepositi et conventus de Jazo plenius vidimus contineri. Unde nos visis litteris dictorum capituli Wachiensis et conventus de Jazo ipsam possessionem Buska ipsi capitulo Agriensi reliquimus perpetuo et pacifice possidendam, prout ipsius capituli Agriensis fuisse dinoscitur ab antiquo et ipsas litteras capituli Waciensis et conventus de Jazo ratas habentes et acceptas in hac parte auctoritate presentium confirmamus. Datum in valle Zuha feria secunda ante festum Asscensionis Domini anno eiusdem M° CC° nonagesimo quarto.

3971.

(1294.) jún. 8. Szepsi. — megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Bald comes járja meg Korithnik nevű üres földet, illetve erdőt, amelyet Márk mester szepesi kanonok királyi káplán adományba kért, s iktassa be Márk papot annak birtokába, az esetleges ellentmondókat pedig idézze eléje, s jelentse a föld határait. — D. in Scepes tertio die Penthecostes.

Átírta: szepesi káptalan k. n. > III. András 1297. nov. 2. > szepesi káptalan 1307. okt. 27. (Ennek eredetije — Bárdosy szerint — a Korotnoky család levéltárában volt, de a szepesi káptalan ezt az átíró oklevelet mint saját levéltárában őrzöttet 1746. szept. 1-én átírta. DL 39635. — Petróczy lt.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 420., Fejér VI. 2. 76. — Kivonat: Fekete Nagy: Petróczy 196.

A pünkösdöt követően III. András nem járt a Szepességben. Ez a mandátuma az 1294-i tavaszi nógrádi útjához kapcsolódóan Szepsiben kelt.

3972.

1294. (jún. 14. után.) — Nezda-i Márton comes kérésére átírja és megerősíti Márton alországbíró 1294. jún. 14-i privilégiumát a Somogy megyei Polcha birtok ügyében hozott ítéletéről.

Eredeti: 58,4 × 39,1 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje kiszakadt. Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 2. sz. (DF 247950.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in vero salvatore. Sicut regalis excellentia maiorem pre ceteris recipit potestatem, ita instrumenta, que sua auctoritate confirmantur, solidioris existunt firmitatis. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Martinus de Nezda ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium comitis Martini viceiudicis curie nostre super restitutione cuiusdam possessionis sue Poucha vocate confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Nos comes Martinus viceiudex curie domini regis memorie commendantes significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod comes Martinus de Nezda in nostri presentia pro se, Buken filio Buken et Abraam filio Abraam cognatis suis personaliter comparendo exhibuit nobis litteras quamplures et diversas iudicum diversorum, nostras, capituli Albensis et conventus Sýmigiensis contra venerabilem patrem dominum Petrum episcopum Transiluanum, Gregorium et Egidium filios Gregorii fratres eiusdem, in quibus inter cetera comperimus, quod cum iidem dominus episcopus et filii Gregorii contra comitem Martinum et cognatos suos predictos in novem iudiciis legitime fuissent convicti et pro facto principali, videlicet occupatione medietatis totalis possessionis Polcha vocate in comitatu Sýmigiensi existentis, quam quidem medietatem possessionis Polcha ipse comes Martinus suum ius hereditarium et cognatorum suorum predictorum esse asseruit a parte septemtrionali et per eundem dominum episcopum et filios Gregorii fratres suos potentialiter occupatam auctoritate propria et detentam, super qua ad presens se et ipsos cognatos suos contra eosdem dicebat habere actiones et ratione predictorum novem iudiciorum iidem comes Martinus pro se et pro eisdem Buken et Abram cognatis suis in possessionem eorumdem domini episcopi et fratrum suorum, scilicet aliam medietatem totalis possessionis Polcha predicte semel, secundario et tertio transmissus fuisset iuris ordine obser[vato .....]liter per Lodomerium officialem eorumdem domini episcopi et filiorum Gregorii et per iobagiones eorumdem de Polcha in introductionibus dicte possessionis semper fuerit contradictum. Tamen iidem dominus episcopus et fratres sui totiens citati, sicut premisimus, ad reddendam rationem super occupatione medietatis dicte possessionis Polcha, que ab ipsis modo premisso requirebatur et ad satisfaciendum de omnibus predictis iudiciis iura et leges penitus contempnendo ad presentiam domini regis, iudicum curie sue seu viceiudicum et nostram venire per omnia neglexerunt, ýmo cum ipse comes Martinus suo et cognatorum suorum predictorum nomine in dictam possessionem secundario per nos legitime fuisset transmissus, predictus Lodomerius officialis eorumdem domini epicopi et fratrum suorum ac iobagiones eorum facta citatione comitem Cozmam de Zarazou hominem domini regis et testimonium capituli Albensis ad exsecutionem ipsius negotii transmissos in medio dicte ville inpedivissent ibidem diutius detinentes ipsum hominem domini regis bicello volentes vulnerare, prout omnia premissa et singula premissorum in litteris priorum iudicum, nostris, capituli Albensis et conventus Sýmigiensis vidimus plenius contineri. Verum quia dominus episcopus, Gregorius et Egidius fratres sui multotiens citati et per multiplices ammonitiones ac compulsiones legitimas ad regiam presentiam seu viceiudicis curie eiusdem venire neglexerunt, ut prehabitum est, nos in suo iure nemini deesse volentes, maxime cum cresscente contumacia cresscere pena debeat, unacum nobilibus regni quampluribus nobiscum in iudicio assidentibus eosdem dominum episcopum Transiluanum, Gregorium et Egidium fratres suos in omnibus premissis sententialiter decrevimus fore convictos

contra comitem Martinum et suos cognatos supradictos, predictam medietatem eiusdem possessionis Polcha cum suis utilitatibus et pertinentiis universis eidem comiti Martino, Buken et Abraam cognatis suis predictis tamquam ius eorum hereditarium reliquimus et restituimus perpetuo possidendam, tenendam et habendam pleno iure, prout iidem comes Martinus et cognati sui dinoscuntur antea possedisse. Super facto vero predictorum omnium iudiciorum excepto facto dicte possessionis, in qua modo premisso decisionem fecimus, ipsum comitem Martinum et cognatos suos predictos in aliam partem seu medietatem dicte possessionis Polcha, que dicitur esse eiusdem domini episcopi et fratrum suorum, duximus fore introducendos, prout in aliis litteris nostris exinde confectis continetur. Datum Bude in crastino octavarum Pentecostes anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quarto.

Nos igitur iustis et legitimis petitionibus dicti comitis Martini de Nezda favorabiliter inclinati predictum privilegium eiusdem comitis Martini viceiudicis curie nostre non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quarto.

3973.

(1294.) jún. 18. Rád. — megparancsolja a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Wasard-i Gál fia: Sándor járja meg a nyitrai vár Warkezu nevű lakatlan földjének határait és iktassa be Vinclo fiát: Pál comest annak birtokába. — D. in Raad feria sexta ante f. S. Johannis baptiste.

Átírta: nyitrai káptalan (1294.) jún. 30. > III. András 1295. (Fényképe: DL 95 541. Binnyey vétel.) Karácsonyi—Kristó 8. (1295.)

III. András átíró oklevele 1295 júniusa előtt kelt, mert Tódor alkancellár még fehérvári prépost, így III. András mandátumának és a nyitrai káptalan jelentésének évszámát 1294-re kell tenni. Ennek helyességét igazolja az is, hogy e két oklevél keltezésének felépítése 1295-ben nehézségeket okozna. 1295-ben ugyanis mindkét dátumbeli ünnep a hétnek arra a napjára esik, amelyik hétköznapon (az ünnep előtt vagy után) az oklevél kelt.

3974.

(1294.) jún. 20. Rádi völgy. — Apa fia: Gergely panaszára, amely szerint Luka fia: László az ő Dyenus munustura nevű monostorát elfoglalta, megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében a hely püspöke a monostor privilégiuma szerint iktassa be a panaszost, vagy az ellentmondókat idézze elébe. — D. in valle Raad, dominico die ante festum B. Johannis baptiste.

Eredeti: 16,6 × 3,6 cm. Zárópecsét darabkája. DL 63 049. (Bethlen lt.)

Kereszturi: Descriptio episc. M. Varad. 123., Fejér III. 2. 439. (II. András okleveleként) és VII. 4. 259., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 224., Wenzel V. 246., Hazai okmt. VIII. 417.

3975.

1294. jún. 22. — Turdemiz-i Péter comes fiainak: Pál mester hantai prépostnak, továbbá Vyd-nek és Jánosnak adományozza a bárókkal egyetértésben az utód nélkül elhalt Saul fia: Saul comes Hydegkuth nevű Veszprém megyei földjét azokért a hűséges szolgálatokért,

amelyeket különböző hadjáratokban, főleg pedig Albert osztrák és stájer herceg ellen Roro és Huhenler várak ostromakor, majd Zýnche királyi vár védelmében, amikor Výd fél lába megcsonkult, teljesítettek, egyben átírja a fehérvári káptalan k. n. jelentését (Fejér VI. 1. 289.) a föld iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, decimo Kal. Jul., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 59 × 35,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. Vas megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 1179. sz. (Vasvár-szombathelyi székeskáptalan hiteleshelyi lt. Litt. instr. fasc. 102. n. 25. — DF 262636.)

Fejér VI. 1. 288. — Kivonat: Burgenland II. 292. 417. sz.

3976.

1294. jún. 23. Buda. — értesítése a gréchegyiekhez a zágrábi kamarának Gyamus comes részére történt adományozásáról.

Smičiklas VII. 179.

Lásd az év nélküliek között a 4354. sz. alatt.

(1294 első fele.) — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Lengend-i András fia: Márton királyi ember a szomszédok jelenlétében járja meg (Meger) föld határait, az esetleges ellentmondókat pedig idézze meg jelenléte elé, illetve a határokat jelentse.

Tartalmilag átírta: egri káptalan 1294. > ua. 1358. ápr. 23. (Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Acta anni 1358. n. 9. — DF 219469.) >

a) Imre nádor 1375. jan. 27. (DL 58599. Forgách lt. és DL 89451. Radvánszky lt.)

b) Garai Miklós nádor 1376. máj. 16. (DL 89462. Radvánszky lt.)

c) Garai Miklós nádor 1409. nov. 18. (DL 43016. Múz. Törzsanyag.)

d) Ua. 1414. febr. 21. (Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Diplomata 33. sz. — DF 283422.)

e) Ua. 1430. jún. 23. (DL 89910. Radvánszky lt.)

Fejér VII. 3. 103. és VII. 4. 230.

3977.

(1294.) júl. 3. Buda. — megparancsolja az egri káptalannak, hogy László étekfogómester részére állítson ki privilégiumot Meger föld vásárlásáról és iktatásáról, mert a káptalan jelentéséből meggyőződött arról, hogy a vásárolt föld határjárása és az étekfogómesternek abba történt beiktatása ellentmondás nélkül megtörtént. — D. Bude quinto die B. Petri et Pauli ap.

Tartalmilag átírta: mint az előző szám tartalmi átírásai.

Fejér III. 2. 461. (II. András), uo. VI. 1. 130. (1291.), uo. VI. 2. 301., Tudományos Gyűjt. 1834. VIII. 49., Fejér VII. 3. 104. és 107.

3978.

(1294. júl. 20. előtt.) * — pátens oklevelét, melynek értelmében a főpapok és főurak egyetértésével meghagyta Simon és Mihály comeseket a nagyatyjától adományba kapott Rehtukeur nevű birtokukban, említi a főpapok és főurak 1299. júl. 17-i privilégiuma. (Fejér VI. 2. 230. — DL 2216.)

3979.

1294. júl. 20. — Gallicus Simon comes fiainak: Simon és Mihály comeseknek adományozza azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket különböző általános és részleges hadjáratokban, különösen Albert osztrák és stájer herceg ellen teljesített, s azért mert a kötött béke értelmében Mortun nevű várukat le kellett rombolni, az osztrák határon levő Reuhthukeurỳ nevű királyi földet, amelyet már nagyatyja: András király és más elődei az idősebb Simon comesnek adományoztak. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quarto, r. aut. n. a. quarto, tertiodecimo Kal. Aug.

Eredeti: 45,6 × 33 cm. Díszes kezdő *A*, több nagyméretű kezdőbetű. Függőpecsét nagyobb felével és egy darabkájával. DL 1397. (NRA fasc. 1587. n. 16.)

Fejér VI. 1. 293., Burgenland II. 293. 418. sz.

3980.

1294. júl. 22. — bizonyítja, hogy Miklós comes fia: László comes és László comes testvérének: Miklósnak fia: Miklós Tengurd-i nemesek a Dunán túl, az Esztergom mellett levő holt kanyarnál (meatum) levő Bulchu falut, amelyet előzőleg Tódor mester fehérvári prépositával és a káptalannal cseréltek el a Saar folyó mellett fekvő Fejér megyei Bugud nevű vásárolt birtokukért, most elcserélték Lodomerius esztergomi érsekkel és az érsekséggel a boldogságos Szűz Mária szigetének csúcsán (capite) levő toronyért és kastélyért. — (D). p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a). D. M° CC° nonagesimo quarto, undecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 43,8 × 26,7 cm. Ép függőpecsét. Esztergomi prímási lt., Archivum saeculare Lad. J. n. 10. (DF 248 319.)

Említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Lad. P. n. 25. pag. 3. — DF 248 514.)

Fejér VI. 1. 296., Mon. eccl. Strig. II. 353., Budapest tört. okl. eml. I. 287. — Kivonat: Magyar Sion I. (1863) 923., Codex Strig. I. 104. — Az említés: Prokopp 132. 168. sz.

3981.

1294. (júl. 23. előtt.) — Lỳucha-i Hỳlbrandus comesnek adományozza különböző ügyekben teljesített hűséges szolgálataiért a szepesi districtus-ban levő Thamasi (Thamasỳ) földet vagy birtokot, amelyet elvett Simon fiaitól: Györgytől és testvéreitől, mert az országot pusztították, Wỳtk Sarus-i királyi várnagyot elfogták és halálos sebekkel megsebesítették, egyben örök hallgatást parancsol Simon fiainak és Thamasi-ra vonatkozó okleveleiket érvényteleníti. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quarto, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 46,7 × 29,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny ústredný archív SSR, Bárczay lt. fasc. XXXV. n. 8. (DL 83 144.)

Hazai okmt. V. 77.

3982.

1294. (júl. 23. előtt.) — Herculinus mesternek, Pozsony királyi város villicus-ának adományozza a pozsonyi várnak a Chall[o]k[w]z-ben levő, Mỳsser nevű lakatlan földjét, amelyen a vár hospesei laktak, azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket Pozsony várának Máté pozsonyi ispán királyi lovászmester által Henrik fia: Miklós nádortól és várnagyaitól történt

visszafoglalásakor tett. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo IIII^to^, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 46,3 × 20 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsét két kis darabjával. DL 1396. (NRA fasc. 1504. n. 16.)

Átírta:

a) pozsonyi káptalan 1303. júl. 1. (Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 14. fasc. 12. n. 6. — DF 226 747.)

b) I. Károly 1323. ápr. 10. (DL 1398. NRA fasc. 1504. n. 16.)

Wenzel V. 96. és XII. 550.

3983.

1294. júl. 28. — Benedek veszprémi püspök, királynéi kancellár kérésére átírja és megerősíti hercegsége idején 1278. máj. 27-én kelt privilégiumát (Smičiklas VI. 244.), mellyel a veszprémi egyház (Somogy, Veszprém és Zala megyei) népeit kivette a megyei ispán joghatósága alól. — (D). p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a). D. M° CC° nonagesimo quarto, quinto Kal. Aug., (r). aut. n. a. quarto.

Eredeti: 40,7 × 21,4 cm. A kezdő *A* és több más kezdőbetű helye üres. Függőpecsételés nyoma. Veszprémi káptalan magán lt. 123. sz. (Ius gladii 3. — DF 200 733.)

Schmitth: Episc. Agr. I. 230., Róka: Vitae Vespr. praes. 167., Katona: Hist. crit. VII. 1113., Fejér VI. 1. 303. — Kivonat: Gutheil: Veszprém 312. 57. sz.

A napi keltezés utólagos, ezért nem felel meg az uralkodási év.

3984.

(1294. júl. 29. előtt.) * — oklevelét, mellyel az esztergomi érsek és a káptalan által Esztergom város bírája, esküdtjei és polgárai ellen indított pert a következő országgyűlésre halasztotta, említi III. András 1294. júl. 29-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 355.)

3985.

1294. júl. 29. — az egyfelől Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán, az esztergomi káptalan és az esztergomhegyfoki Szent Tamás-egyház, másfelől pedig István esztergomi bíró, az esküdtek és a polgárok között folyt perben a név szerint felsorolt főpapok, főurak és Th(omassina), a király anyja közreműködésével úgy ítél, hogy az érseknek, a káptalannak és a Szent Tamás-egyháznak Esztergom árkain belül lakó népeit nem hívhatják perbe a bíró és az esküdtek elé, adót tőlük nem szedhetnek; egyben összeírja a sáncon belül lakó egyházi népeket Demeter mester fehérvári kanonok királyi familiáris, valamint Botyz testvére: János tárnokmesteri ember eljárása alapján. Az oklevelet Th(omassina), valamint a főpapok és főurak pecsétjével is megerősítteti. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, quarto Kal. Aug., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 64,4 × 36,2 cm. Kezdő *A* és az intitulatio-ban levő országnevek kezdőbetűjének helye üres. Hat függőpecsét helye, melyek közül négyben selyemzsinór. Esztergomi székesfőkáptalan magán lt. Lad. 25. fasc. 1. n. 8. (DF 236 350.)

Átírta: budai káptalan 1320. ápr. 6. (uo. n. 11. — DF 236 353.)

Említi:

a) esztergomi keresztes konvent 1319. máj. 2. (Két példány. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. I. n. 15. és 16. — DF 248 324. és DF 248 325.)

b) Miklós győri püspök és a káptalan 1325. febr. 21. (A Mon. eccl. Strig. szerint uo. Lad. U. n. 3. volt.)

Péterfy: Sacra concilia eccl. Hung. I. 133., Katona: Hist. crit. VII. 1114., Fejér VI. 1. 306., Magyar Sion III. (1865) 850., Codex Strig. II. 198., Wenzel X. 137., Mon. eccl. Strig. II. 354. — Töredékesen: Pray: Annales r. Hung. I. 363., Schmitth: Episc. Agr. I. 227., Magyar-zsidó oklt. V/1. 12. 9. sz. — Az említések: Mon. eccl. Strig. II. 757. és III. 60.

3986.

1294. júl. 31. — oklevele Bulchu falu cseréjéről.
Fejér VI. 1. 296.
Lásd 1294. júl. 22-i keltezéssel a 3981. sz. alatt.

(1294.) aug. 3. Várad. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy Pongrác fia: Tamás comes részére szóról szóra írja át IV. Lászlónak Bertalan váradi püspök és Rolandus erdélyi vajda oklevelét is magába foglaló (1284. nov. 26-i) privilégiumát (lásd a 3342. sz.) a Körös folyón Berthemnél szedett vám felére vonatkozóan, majd egy példányt adjon át Tamás comesnek, a másikat pedig őrizze meg az egyház sekrestyéjében. — D. Waradini in festo B. Stephani prothomartyris.

Átírta: váradi káptalan 1294. dec. 3. > II. János 1570. dec. 1. > Bátori István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (DL 322. fol. 7a. NRA fasc. 872. n. 65.)
Wenzel X. 151. Documente priv. ist. Rom. C. II. 405. (román ford.)

3987.

1294. szept. 6. Adorján vár alatt. — az Aba nb. Péter comes fia: Gude mester, valamint Kozma fiai: Pál és Kozma — akiket sógoruk: Kuke (dictus) Jakab mester képviselt — között folyó perben Dubos birtokot Kozma fiainak részével együtt Péter comesnek és Gude mesternek ítéli azzal a feltétellel, hogy Kozma fiainak részét akár ők maguk, akár más szomszéd a 60 márkát kitevő bírság megfizetésével visszaválthatja. — D. sub castro Adrÿan feria secunda prox. ante festum Nativitatis Virg. glor. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quarto.

Eredeti: 33,1 × 14,5 cm. Hátlapján pecsét négy darabkája. DL 1392. (NRA fasc. 1401. n. 31.)
Wenzel X. 145.

3988.

1294. szept. 16. — a Zceuleus falubeli királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti István ifjabb király 1262-i privilégiumát (1793. sz.) a részükre adott kiváltságokról.

Átírta: I. Károly 1319. márc. 22. (DL 70604. Perényi lt.)

Az oklevél szövege:

An[dreas] Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croatie Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod hospites nostri de villa Zceuleus ad nostram accedendo presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Stephani incliti regis Hungarie fratris nostri karissimi super libertatibus eorum confectum petentes cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik István ifjabb király 1262-i privilégiuma, lásd az 1793. sz.)* Nos itaque petitionibus ipsorum hospitum nostrorum de vill[a Zceuleus iustis, legitimis] et modestis assensum[a] favorabilem adhibentes dictum privilegium domini Stephani regis non cancellatum, non diminutum, nec in aliqua sui parte

vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo [ad verbum presentibus] inseri fecimus et auctoritate presentium communiri. Datum per manus viri discreti magistri Theodori prepositi Albensis ecclesie, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° ducentesimo nonagesimo quarto, sextodecimo Kalendas Octobris, regni autem nostri anno quinto.

[a] Az eredetiben: *asçensum.*

3989.

1294. szept. 17. — Compoldus fiát: Herthweg vajdát különböző hadjáratokban vére hullásával szerzett érdemeiért, főleg pedig nővére és Kene fiának: Pálnak Adrian vár alatt nyíllövés következtében történt halála miatt kérésére meghagyja az Wywar-i várnak V. István és IV. László által neki adományozott Nadast nevű, a Harrad folyó mellett fekvő földjének birtokában. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quarto, quindecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 43 × 23 cm. Függőpecsétje a hártya darabjával hiányzik. Arhiv Hrvatske, Draskovich lt. Archivum maius fasc. 12. n. 9. (DF 283 667.)

Hazai okmt. VI. 407.

3990.

1294. szept. 25. — Zurchuk-i Farkas comes fiának: Elias mesternek adományozza hűséges, különösen pedig bel- és külföldi követségekben teljesített szolgálataiért, amelyeknek során lázadók Zcala megyei birtokait elpusztították, a Golca havas és a Berzete-re vezető út között fekvő Szepes megyei lakatlan és műveletlen erdőt adományozza azokkal a jogokkal, amelyekkel Polỳn és Ricolphus néhai comesek birtokolták, s leírja a határokat a szepesi káptalan oklevele alapján. — D. p. m. ven. viri mag. Th(eodori) Albensis eccl. prepositi dil. et f. n., au. regie vicecanc. VII. Kal. Oct. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: Díszes kezdő *A*, több kiemelt kezdőbetű. A Csáky cs. mindszenti lt.-ban volt. fasc. 68. n. 1. (DF 283 062.)

Átírta: szepesi káptalan 1294. okt. 13. (DL 63 619. Görgey lt.) — XV. századi csonka másolata: Štátny okresný archív v Spišskej Novej Vsi, Igló város lt. 1. sz. (DF 280 767.) és DL 63 618. (Görgey lt.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 382., Fejér VI. 1. 304., Csáky oklt. I. 24. — Kivonat: Századok 1872. 227. 24. sz. és 513., Illéssy: Igló 14.

Mind az eredetinek, mind pedig átiratának bizonytalan írása és a 3992. sz. oklevéllel való feltűnő egyezései az oklevéllel szemben alapos gyanút keltenek.

3991.

1294. szept. 25. — a Scepus-i Svaph (Suap) nevű királyi falut (villam nostram) Scepes-i (Scepus) Detricus fiának: Arnoldus comesnek és fiának: adományozza a lengyel határon levő, a királynak átadott Palocha (Polovtha) várért és földért, amelyet V. István királytól kapott és amelyen saját költségén várat épített meg más szolgálataiért, egyben megengedi, hogy a birtokot olyan kiváltságokkal birtokolják, amilyeneket Polan és Rỳkolphus néhai comesek és fiaik élveznek annál is inkább, mert Palocha (Polovtha) földet is ilyen kiváltságokkal birtokolták. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, dil. et f. n., au. n. vicecanc. VII° Kal. Oct. a. D. M° C°C° nonagesimo quarto, r. aut. n. a. quinto.

Átírta:

a) szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Štátny oblastný archív v Levoči, Horváth-Stansith lt. fasc. 22. n. 4. — DF 258 686.)

b) I. Károly 1317. > ua. 1323. dec. 21. (DL 39 975. Mattyasovszky lt. Lad. RRR n. 151.)

Hazai okmt. VIII. 341. — Kivonat: Tört. Tár 1878. 179.

3992.

1294. szept. 25. — bizonyítja, hogy Felicián comes fiai: Fanchaka (Fanchana), Achilles mester Potok-i plébános, Mihály és Márton átengedték rokonaiknak, Martheleus comes fiainak: Mýko mesternek és Chepan-nak Peturd Hasadaca nevű birtokuk felét cserében a Fanchaka nevű földért, egyben kikötötték, hogy eladás esetén a földeket csak egymásnak adják el. — D. sabbato ante festum B. Michaelis archangeli a. D. M° CC° nonagesimo IIII°.

Eredeti: 16,5 × 6,5 cm. Hátlapon pecsét nyomával. DL 38 133. (Újhelyi lt.).

Hazai okmt. VIII. 446., Documente priv. ist. Rom. C. II. 406. (román ford.). — Kivonat: Horvát I.: Verbőtzi II. 19., Fejér VI. 1. 321.

3993.

(1294.) okt. 13. Buda. — mandátuma Ugocsa megyéhez Achylleus mester Pothok-i plébános, királyi káplán panaszának kivizsgálására.

Hazai okmt. VIII. 453.

Lásd (1298.) okt. 13-i keltezéssel a 4197. sz. alatt.

1294. nov. 1. előtt.) * — mandátumát, mellyel elrendelte Demeter mester zólyomi ispánnak, hogy a Zelniche falubeli Peruzlaus-t vegye ki a királyi népek sorából és sorolja a liptói jobbágyfiak közé, említi Demeter zólyomi ispán 1294. nov. 1-i oklevelében. (4077. sz.)

3994.

(1294. nov. 14. Abádi rév. (—) a Gerisa fia: Benedek által Tema-i Sándor és társai ellen emelt panasz ügyében párbajt ítél, és kötelezi Sándor fiát: Andrást, hogy a párbaj előtt Jan nevű jobbágyát állítsa elő.

Eredeti: 13,3 × 5,3 cm. Zárópecsét darabja és egy utólagos zárópecsét darabkái. Dunamelléki református egyházkerület lt., Ráday lt. A—I—i—1002. (DF 275 670.)

Az oklevél szövege:

Datum pro memoria, quod Benedictus filus Gerisa coram nobis constitutus contra Alexandrum de Tema, Mýko, Leso, Kapo, pro quibus Andreas filius Alexandri astitit, proposuit in hunc modum, quod iidem Alexander, Mýko, Leso, Kapo in combustione frugum suorum viginti marcarum dampnum intulisset. Qui quidem Andreas predictos ex adverso respondens premissa fecisse denegavit. Nos itaque ipso Benedicto duellum offerente et Andrea filio Alexandri assumpmente pro Alexandro patre suo et sociis eiusdem in octavis Epiphanie[a] Domini inter ipsos duellum iudicavimus in armis et equis dimicando coram nobis. Dicimus etiam, quod idem Andreas ante duellum statuat Jan iobagionem suum cum iudicio pro eo, quia in termino priori statuere non curavit. Datum in portu Abad quarto die Sancti Martini.

A hátlapon: Pro Andrea filio Alexandri.

[a] *Ephie*

Az abádi révnél kiadott november 14-i oklevél csak 1294-ben illeszthető be ellentmondás nélkül III. András itineráriumába, amikor a király Biharból visszatérőben volt Budára.

3995.

1294. nov. 23. Buda. — IV. László és az esztergomi káptalan bemutatott oklevele alapján meghagyja Bors comes, Ruoz és Péter, Zadur fia: Miklós és atyafia (fratrem): János, továbbá Iwanka fiai: Job és Lőrinc meg Gurk fia: Lypthou Palasth-i nemeseket Palasth birtokban, amelyet IV. Lászlótól kaptak és amelyet Móric comes, Lodomerius esztergomi érsek officiálisa mint honti várföldet adományba kért. — D. Bude in festo S. Clementis pape a. D. M° CC° nonagesimo quarto.

Átírta: Márton alországbíró 1294. nov. 24. (Komárom megyei Levéltár 3007. sz. Palásthy—Nedeczky lt. 7. sz. — DF 281 799.) >

a) Perényi Péter országbíró 1418. febr. 19. (1700 körüli egyszerű másolata: uo. 3189. sz. DF 281 972. és 3231, 3233B sz. DF 282 014.)

b) Szentgyörgyi és bazini Péter országbíró 1504. nov. 6. (uo. 3160. sz. — DF 281 944.)

Fejér VI. 1. 341. (1295), Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 38., Palásthyak I. 25. (1295). — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 378. (1295).

3996.

1294. nov. 26. — az Aba nb. Compoldus fia: Péter mester kérésére átírja és megerősíti István ifjabb király 1263-i privilégiumát (1803. sz.) Dumuslou föld adományozásáról, Péter mester ugyanis hűséges szolgálatokat tett az Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadjáratban, majd a Tamás-fiak várainak megvívásában és lerombolásában, Adrÿan vár ostromakor pedig megsebesült. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quarto, sexto Kal. Dec., r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 49,6 × 22,8 cm. Kezdő *A* helye üresen maradt. Függőpecsét felső részének darabja. DL 547. (NRA fasc. 434. n. 20.)

Wenzel X. 149., Gyöngyös VIII. (1879) 44. sz. (magyar ford.)

3997.

1294. (nov. 26.) — Conpoldus fia: Péter mester kérésére átírja és megerősíti István ifjabb király 1264-i privilégiumát (1830. sz.) az újvári vár Wrs nevű földjének adományozásáról. Péter mester érdemei, mint az előző oklevélben. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo quarto.

Eredeti: 36,7 × 26,4 cm. A kezdő *A* helye üres. Függőpecsét középrésze. DL 569. (NRA fasc. 461. n. 40.)

Fejér VI. 1. 298., Wenzel XII. 705., Gyöngyös VIII. (1879) 40. sz. (magyar ford.)

3998.

(1294.) dec. 26. Várad. — mandátuma a váradi káptalanhoz Berthen birtok ügyében.

Wenzel X. 151.

Lásd (1294.) aug. 3-i keltezéssel a 3987. sz. alatt.

1294. — Leunardus madarász (auceps) kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263. szept. 30-i pátens oklevelét (1353. sz.) a Thotpataka folyó mellett fekvő erdő és lakatlan föld adományozásáról, továbbá Detre Zolum-i és Scepus-i ispán k. n. pátens oklevelét (Fejér IV. 3. 129.) a Bela-iak határa mellett levő erdő és föld iktatásáról és határjárásáról; egyszersmind jóváhagyja, hogy Leunardus a földet, az erdőt és egy malom felét elcserélje Rikolphus fia: Kokos Erdeufalua nevű örökölt birtokából kihasított fél ekényi földjével és fél malmával. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC° nonagesimo quarto.

Átírta: szepesi káptalan 1418. ápr. 19. (Štátny okresný archív v Popradi, Szepesbéla lt. 2. sz. — DF 280 760.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 376., Fejér VI. 1. 301., Weber: Béla 406.

3999.

1294. — Podgoria-i Chuetchk fiait megerősíti abban a kiváltságukban, hogy ők és nemzetségük mentes a várjobbágyság alól.

Átírta: I. Károly 1333. júl. 5. (XIX. századi másolata — Vjesnik szerint — a cvetkovići községházán volt.)

Vjesnik državnog arkiva II. (1926) 46.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam Cyuiticus filius Chuetchk de Podgoria fidelis noster exhibuit nobis quoddam privilegium regis Bele avi et predecessoris nostri karissimi, pie memorie exemptionem Chuetchk patris sui et totius generationis eius a iobagionatu castri de Podgoria in se continens petens nos prece subiectiva, ut idem confirmare dignaremur. Quam quidem exemptionem presentium literarum nostrarum patrocinio confirmamus ita, ut dicti filii Chuetchk et generatio ipsorum de iobagionatu castri exempti perpetuo habeantur. Datum per manus discreti viri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M CC nonagesimo quarto.

4000.

1294. * — oklevelét a Kekes-i Szent László-kolostor ügyében említi az 1522-i pálos Inventarium. (Documenta artis Paulinorum 2. 408.)

4001.

1294. — megerősíti IV. Lászlónak Erzsébet királyné adományát átíró privilégiumát szepesi föld adományozásáról.

Fejér VI. 1. 340. 5. sz.

Lásd 1290. nov. 28-i keltezéssel a 3676. sz. alatt.

1294 körül. — elrendeli, hogy az Eng-i és a Franca villa-i hospesek is kötelesek a budai Szűz Mária-szigeti apácáknak vámot fizetni.

Budapest tört. okl. eml. I. 289.

Lásd (1298.) jan. 28-i keltezéssel a 4171. sz. alatt.

(1295 előtt.) * — privilégiumát, amellyel a Cheznek-i Jakab mester fiaitól elvett Wýsk birtokot Chaak fiának: János mesternek adományozta, említi III. András 1296. ápr. 25-i privilégiumában. (Csáky oklt. I. 27.)

4002.

(1295 előtt.) * — oklevelét, amelynek értelmében Cheznek-i Jakab mester fiainak Wýsk nevű birtoka a tőlük sok kárt szenvedett esztergomi egyházra szállt, említi III. András 1296. ápr. 25-i privilégiuma. (Csáky oklt. I. 27.)

4003.

1295. jan. 9. — hozzájárul ahhoz, hogy Péter erdélyi püspök és a Tamás nb. Gergely mester fia: Egyed Gay, Vdroha és Dornoch nevű birtokaikat a Beu nb. István comes fiainak: Mihály erdélyi prépostnak és Péter mester székely ispánnak adja.

Átírta: pécsi káptalan 1334. okt. 25. (Szentpétery kézirata szerint a Batthyány család körmendi lt.-ban „Acta misc. fam. Heim, n. 64." jelzet alatt volt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croachye, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Non solum instinctus naturalis divinitus pro quadam lege humanis insertus cordibus, verum etiam omnis ordo rationis quelibet impellit, ut personis, quibus necessitudine sanguinis adiungitur, maioribus dilectionem(!) insigniis astringatur. Eapropter ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater Petrus Dei gratia episcopus Transilwanus et magister Egydius filius magistri Gregorii de genere Thome bani dilecti et fideles nostri coram nobis personaliter constituti proximitate sanguinis causam dante et unione dilectionis occasionem prebente quasdam terras seu possessiones suas Gay, Vdroha et Dornoch vocatas hereditario iure ad ipsos pertinentes cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, certis metis et terminis ab aliis possessionibus, que ad Nouak pertinent, distinctas et separatas magistro Micaeli preposito Albensis ecclesie Transilwane et magistro Petro comiti Syculorum proximitate consanguineitatis convictis, filiis videlicet comitis Stephani de genere Beu ac per eos suorum heredibus heredumve suis successoribus confessi sunt se dedisse et donasse iure perpetuo et irrevocabili possidendas, tenendas ut proprias et habendas. Nos autem regia ex munificentia moti huiusmodi donationi de proximis ad proximos porrecte, date et collate consensum regium prebentes ipsam collationem auctoritate presentium confirmamus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem nostras concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, quinto Idus Januarii, regni autem nostri anno quinto.

4004.

1295. (jan. 12.) — megerősíti IV. Béla 1245. július 5-i oklevelét.
Fejér IV. 1. 298.
Lásd János kalocsai érsek 1295. jan. 12-i oklevelét. (DL 106086. Capsa Budensis 1. fasc. 1. n. 10.)

1295. jan. 13. + — megparancsolja a budai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Bonch fia: Lőrinc vagy Bela testvére: István királyi ember a szomszédok, a megyebeli nemesek és a Bekis-i királyi vár jobbágyai jelenlétében hamvazószerdán járja meg Murul birtok határait és vizsgálja meg, hogy az valóban a Chaak nb. Sedthwy-i Adorján fiáé: András comesé és ennek fiaié: Péteré és Jánosé, így az eladható-e; ha igen, úgy iktassa be ezek rokonát, Egyed fiát: Sandor comes Jenew-i királyi várnagyot. András comes ugyanis csak úgy tudott kiszabadulni Marcus fia: a hatalmaskodó (tirannus) István mester fogságából, hogy 40 márka finom ezüstöt vett kölcsön Sandor comestől, de ezt visszaadni nem tudja, ezért a birtokot ennek fejében akarja neki eladni. — D. in oct. Epiphanie D. a. eiusdem M° CC^{mo} nonagesimo quinto.

Átírta: budai káptalan 1295. márc. 16. > aradi káptalan 1423. dec. 17. (DL 1408. NRA fasc. 1504. n. 20.)

Haan: Békés II. 10., Wenzel XII. 566.

Hamis-voltát bizonyítja, hogy két királyi embert jelöl ki a király, ami közel 30 évvel később kezd bevonulni a gyakorlatba, szokatlan továbbá a korszakban a hiteleshelyi vizsgálatra meghatározott napot kitűzni, s az elrendelt eljárás sem nagyon illik a kor hiteleshelyi feladatkörébe.

4005.

(1295. jan. 17. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a budai káptalannak, hogy küldje ki emberét, akinek jelenlétében Domokos királyi tárnok járja meg hévízi (de Calidis aquis) Ereus fia: Miklós Zyngata-i földjét, telkét, házát épületeivel és szőlejét, s iktassa be Chete fia: Sándor mestert ezek birtokába, említi a budai káptalan (1295.) jan. 17-i jelentésében. (Budapest tört. okl. eml. I. 289.)

4006.

(1295.) febr. 16. Pásztó. — megparancsolja a váci káptalannak, hogy Vereb-i Kelemennek adja ki a Harkyan nevű földjére vonatkozó oklevelet.

Átírta: váci káptalan 1295. márc. 27. (DL 135. NRA fasc. 391. n. 19.) > ua. 1395. dec. 11. (DL 136. NRA fasc. 391. n. 62.)

Említi a fenti átírás alapján Bebek Detre nádor
a) 1398. jún. 9. (DL 8386. NRA fasc. 1776. n. 1.)
b) 1398. nov. 4. (DL 4582. NRA fasc. 392. n. 7.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis capitulo Waciensi salutem et gratiam. Dicit nobis Clemens de Vereb, quod privilegium suum super terra sua Harkyan vocata confectum incendio fuisset concrematum et aliud par ipsius privilegii in camera ecclesie vestre haberet repositum. Quapropter fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus ipsum privilegium reinveniri et restitui faciatis caventes tamen, ne fraus committi possit sive dolus. Datum in Pazthuh in die Cinerum.

4007.

1295. febr. 24. — Tamás fiának: Fülöp comesnek és vejének, Péter fia: András mesternek adományozza hűséges szolgálataikra való tekintettel a Zolum-i királyi erdőnek Ponik nevű részét.

Eredeti: 51 × 35,5 cm. Díszes kezdő *AN*. Függőpecsét selyemzsinórja, amelyhez idegen pecsét darabja van kötve. DL 40 225. (Múz. Törzsanyag.)

A határjárás XV. századi másolata Štátny okresný archív v Banskej Bystrici, Libetbánya város lt. 4a. sz. (DF 261 421.)

Facsimile-részlet: Szilágyi—Marczali II. 603.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in vero salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Philippus filius Thome et magister Andreas filius Petri gener eiusdem ad nostram accedentes presentiam quandam particulam silve de silva nostra de Zolum prope Lipcha inferius iuxta fluvium Goron adiacenti Ponik vocate petiverunt a nobis sibi dari, dicentes eandem esse desertam et venationi nostre non aptam, nec locus piscature inveniretur in eadem. Verum quia de facto, qualitate et quantitate dicte silve nobis veritas ad plenum non constabat, magistro Demetrio filio comitis Nicolai comiti de Zolum, dilecto et fideli nostro dedimus in mandatis, ut idem in faciem eiusdem silve accedendo reambularet eandem et si desertam et non utilem venationi nostre

inveniret, nec locus pisscature in ipsa inveniretur, extunc statueret eisdem comiti Philippo et magistro Andree possidendam metis circumdando. Qui demum ad nos reversus nobis dixit, quod ipsam particulam silve Ponik nominate iuxta nostrum mandatum reambulasset et eandem desertam et non venationi nostre pertinentem invenisset, nec locus pisscature inventus fuisset in eadem ac statuisset comiti Philippo et magistro Andree supradictis novis metis separando. Nos igitur consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis prefati comitis Philippi, que idem nobis in diversis negotiis et expeditionibus regni nostri et specialiter sub castro Wyennensi tunc, cum nos moto exercitu nostro generali contra dominum Albertum ducem Austrie et Stirie eo tempore nostrum et regni nostri inimicum capitalem ivissemus, exhibuit, se casibus fortune pro fidelitate nobis et corone debita submittere non formidans per Theotenicos fuit vulneratus; attendentes etiam fidelia servitia ipsius comitis Philippi, que nobis in expugnatione castri Adrian, quod per filios Thome detinebatur contra nostram maiestatem, inpendit, ubi ipse nobis et cunctis, qui ibi aderant, cernentibus letalibus vulneribus per ictum sagitte extitit sauciatus; inspectisque fidelibus famulatibus memorati magistri Andree, quibus idem in factis seu negotiis nostris procurandis continue in domo nostro commorando coram oculis nostre maiestatis multipliciter meruit complacere seu commendari, predictam particulam silve Ponyk nominate dedimus, donavimus et contulimus ipsis comiti Philippo et magistro Andree ac per ipsos eorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam et predictos comitem Philippum ac magistrum Andream in pacificam possessionem dicte silve per eundem magistrum Demetrium fecimus introduci. Mete autem ipsius terre sive silve, prout in litteris eiusdem magistri Demetrii vidimus contineri, hoc ordine distinguuntur: Prima meta incipit a parte meridionali in loco, ubi duo fluvii Zolna vocati in unum coniunguntur et per alterum ipsorum fluviorum Zolna vocatorum a parte occidentali existenti currit superius per parum et in quodam loco exit de ipso fluvio ad partem occidentalem et cadit in quoddam locum Zarazpotok vocatum, per quod potok asscendit superius ad quendam parvum berch, de quo berch iterum descendit ad alium potok Molcha vocatum, per quod descendit usque ad fluvium Goron, per quem fluvium vadit superius usque ad unum potok Deretina vocatum ad partem orientalem, per quod potok currit superius usque ad caput ipsius potok, de cuius capite reflectitur iterum ad partem meridionalem et vadit usque ad fluvium alterius Zolna a parte orientali existenti(!), ubi cadit in ipsum, per quem descendit usque ad locum primum, ubi ipsi duo fluvii Zolna invicem sunt coniuncti et sic terminatur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo quinto, sexto Kalendas Martii, regni autem nostri anno quinto.

4008.

(1295. márc. 9. előtt.) * — mandátumát, amellyel megparancsolta a zágrábi bírónak, esküdteknek és az egész közösségnek, hogy Mladuchmech fia: István volt zágrábi várjobbágy végrendelkezéséről tegyenek jelentést, említi III. András 1295. márc. 9-i privilégiuma. (Smičiklas VII. 200.)

4009.

1295. márc. 9. — jóváhagyja és megerősíti Mladvchuech fia: István volt zágrábi várjobbágy végrendeletét, amelyet mint zágrábi lakos a zágrábi (Grechensium) polgárok előtt tett és amelynek értelmében a zágrábi káptalan Casna nevű földje közepén levő azonos nevű földjét kiskorú fiával együtt a káptalanra hagyta azzal a feltétellel, hogy fia a földet mint káptalani predialis birtokolja, ha viszont nem nőne fel vagy utód nélkül halna el, a föld a káptalané legyen. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, septimo Yd. Mart., r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 48,2 × 22,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhiv Hrvatske, Zágrábi káptalan lt. Acta antiqua fasc. 18. n. 46. (DF 256450.)

Átírta: I. Károly (1310 ?) aug. 28. (uo. fasc. 18. n. 46. — DF 256452.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 236., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 74., Smičiklas VII. 199. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1561.

4010.

1295. ápr. 6. (?) — János bíró, valamint Ivánka, Pál és Chuk fia: János győri hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1271-i privilégiumát (2132. sz.) a győri hospesek kiváltságairól. — D. p. m. ven. viri mag. Theodorii praepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, sexto mensis(!) Aprilis, r. aut. a.(!) quinto.

XVIII. századi másolata

a) Győri káptalan magánlt. Theca XX. n. 3025. (DF 285440.)

b) — Szentpétery kézirata szerint — Győr város lt. Z. fiók, 3. doboz, 9. szám alatt volt.

Fejér VI. 1. 348.

4011.

1295. ápr. 14. Buda. — Benedek nándorfehérvári (Albe Bulgarice) püspök, secretarius és királyi kápolnaispánnak adományozza ama szolgálataira való tekintettel, amelyeket neki Magyarországra érkezésekor és azelőtt tett, az utód nélkül meghalt Illés fia: András királyi udvarnoknak Iwnuke nevű lakatlan földjét, s az adományozásról privilégiumot ígér. — D. Bude feria quinta prox. p. oct. Passce a. D. M° CC° nonagesimo V°.

Átírta: III. András 1295. jún. 9. (Veszprém megyei Levéltár 145. sz., Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa I. n. 146. — DF 229918.)

Wenzel V. 120.

4012.

1295. ápr. 24. —, bár trónra lépte után Morchuka fiától: János comestől elvette a Turuch megyei Nochpal nevű faluját, de a IV. Lászlónak és neki Albert osztrák és stájer herceg ellen Bécs város alatt, majd Adrÿan várnál szenvedett sebesüléseiért visszaadja azt János comesnek és testvéreinek, egyben átírja IV. László 1287-i privilégiumát (3447. sz.) Nochpal falu adományozásáról. — D. p. m. ven viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, octavo Kal. Maii, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 45,9 × 46 cm. Díszített kezdőbetűk. Függőpecsétnek egy nagyobb és két kisebb darabja. DL 63060. (Justh lt.)

Átírta: turóci konvent 1454. aug. 17. (DL 63180. uo.)

Archiv f. Gesch. XIX. (1828) 47., Fejér VI. 1. 342., Hazai okmt. VI. 416. — Kivonat: Fejér VI. 1. 400.

4013.

1295. (ápr. 28. előtt.) — Fusÿ-i Vinclo fia: Pál comesnek ama hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket Bécs vára alatt, amikoris lapockáján és lábán nyíllövéstől megsebesült, tett, neki és örököseinek adományozza a nyitrai vár Warkezu nevű lakatlan földjét átírván a nyitrai káptalan (1294.) jún. 30-i jelentését (Karácsonyi—Kristó 8.) a föld határjárásáról és iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag Theodori prep. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° nonagesimo quinto, r. aut. n. a. quinto.

Eredetije elpusztult. Nagyobb kezdő *AN* és néhány további kezdőbetű. Függőpecsét zsinórja. Fényképe DL 95 541. (Binnyey vétel.)

Karácsonyi—Kristó 7.

Minthogy az alkancellár 1295. ápr. 28-án szerepel először mint választott győri püspök, az oklevél keltét ezt megelőző időpontra kell helyezni.

4014.

1295. (ápr. 28. előtt.) — Benedek veszprémi püspök, királynéi kancellár, Andronicus mester prépost, Kolinus mester veszprémi és István mester segesdi főesperes veszprémi kanonokok kérésére átírja és megerősíti Erzsébet királyné 1290. máj. 11-i privilégiumát a királynéi borszolgáltatóknak Zala megyében a Balaton mellett fekvő Kaal völgyben levő földjeinek adományozásáról.

Eredeti: 54,2 × 47,2 cm. A kezdő *A*, *E* és *I* betű helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magánlt. 128. sz. (Kál 14. — DF 200 738.)

Kivonat: Gutheil: Veszprém 313. 57. sz.

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in vero salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater dominus Benedictus Dei gratia episcopus Wesprimiensis, aule domine regine karissime consortis nostre cancellarius fidelis noster unacum discretis viris magistro Andronico preposito Wesprimiensi, magistro Kolino archidiacono eiusdem loci et magistro Stephano archidiacono Segusdiensi Wesprimiensis ecclesie canonicis ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domine Elisabeth consortis domini Ladislai regis Hungarie karissimi fratris nostri patruelis super collatione terrarum vinidatorum in valle Kaal iuxta Balatinum in comitatu Zaladiensi in diversis locis existentium petens cum instantia, ut ipsum privilegium domine Elisabeth ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

(E)lýsabeth Dei gratia regina Hungarie omnibus Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in eo, qui regibus dat salutem. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater dominus Benedictus Dei gratia episcopus Wesprimiensis, aule nostre cancellarius fidelis noster unacum viris discretis Rugas archidiacono de Sancto Andrea, Paulo preposito Hantensi, Gekmýno decano magistris ipsius Wesprimiensis ecclesie canonicis ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium nostrum sub antiqua et priori bulla nostra per manus venerabilis patris domini Ph(ilippi) Dei gratia quondam episcopi Wachiensis, aule nostre cancellarii super collatione terrarum vinidatorum nostrorum in valle Kaal iuxta Balatinum in comitatu Zaladiensi in variis villis promiscue cum aliis domini nostri regis ecclesiarumque populis existentium confectum petens cum instantia, ut ipsum privilegium ratum, gratum et acceptum habere ac nostra cum recenti et nova bulla confirmare[a] et quia ipsa carta nulla vetustate nullaque rasura obfuscata fuerat, nec in aliqua sui parte vitiata, sed in ipsa bulla cerea a parte sinistra in quantitate satis magna est fractura et ipsa pars fracture ex utraque parte cum sculptura extitit scissa penitus et divisa, et cum ad inspiciendum porrigeretur ipsum privilegium per venerabilem fratrem et canonicos supradictos ad manus nostras reginales, Mýkov magister agasonum nostrorum presentibus aliis baronibus [nostris, qui aderant,] Stephano videlicet magistro tauarnicorum nostrorum, Aladario iudice curie nostre, Ehelleo magistro dapiferorum nostrorum, Andrea magistro pincernarum nostrorum et aliis quampluribus confregit ipsum sigillum seu bullam ceream, confregit casualiter i[n par]te ampliori, quam quod prius fuerat scissa et confracta. Nos igitur propter huiusmodi casum inoppinatum in perpetuam firmitatem

eiusdem collationis antiquitus facte nostrum duximus privilegium confirmatorium de consensu et voluntate venerabilis patris domini Lodomerii [Dei] gratia sancte Strigoniensis ecclesie archiepiscopi et capituli concedendum. Cuius tenor talis est: *(Következik Izabella királyné 1276. aug. 3-i privilégiuma, lásd a 2723. sz.)* Datum per manus venerabilis patris domini Benedicti Wesprimiensis episcopi predicti, aule nostre cancellarii anno Domini M° CC° nonagesimo, quinto Ydus Maii, indictione III[a].

Nos itaque iustis petitionibus ipsius domini episcopi et fratrum suorum favorabiliter inclinati ipsum privilegium de verbo ad verbum presentibus insertum super premissa collatione confectum ratum et firmum habentes de consilio baronum nostrorum nostro duximus privilegio confirmandum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo quinto.

[a] Tollban maradt: *dignaremur*.

4015.

1295. (ápr. 28. előtt.) — Miklós comes fia: László comes kérésére átírja és megerősíti anyjának: Thomasina asszonynak 1295-i privilégiumát (Mon. eccl. Strig. II. 323.) Zub birtok adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto.

Eredeti: 61,7 × 39 cm. Díszes kezdő *A* és több nagyméretű kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 26. fasc. 6. n. 2. (DF 236474.)

Magyar Sion III. (1865) 935., Codex Strig. II. 214., Wenzel X. 175., Mon. eccl. Strig. II. 383. — Facsimile-részlet: uo. II. tábla. — Kivonat: Borsa: Szenyér 59. 3. sz.

4016.

129(5. ápr. 28. előtt.) — Vinch-i Henneng fia: Herbordus kérésére átírja és megerősíti az erdélyi káptalan (ugyancsak csonka) oklevelét (Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 167.), amelynek értelmében Herbordus Buzd birtok felét megvásárolta Warda-i Péter fiától: Tamástól. — [D. p. m.] discr. viri mag. Theodori Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. [n. a. D. M° CC° nonagesimo .....].

Eredeti: 37,2 × 17,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje a hártya jobb alsó sarkával együtt kiszakadt. DL 29102. (Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Cista comitatuum, Alba Cista IV. fasc. 1. n. 33.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 223., Wenzel V. 268., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 168.

Minthogy az alkancellár 1295. ápr. 28-án már győri választott püspök, ezért lehetett a csonka oklevelet a fentiek szerint datálni.

4017.

1295. ápr. 28. — Andronicus mester veszprémi prépost, királynéi alkancellár kérésére átírja és megerősíti Márton comes alországbíró 1294. júl. 30-i privilégiumát (Wenzel V. 106.) a Somogy megyei Beren földön levő rész miatt a káptalan és a királynéi népek közt folyt perben. — D. p. m. ven. viri mag. Theodori prepositi Albensis, au. n. vicecanc., electi eccl. Jauriensis dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, quarto Kal. Maii, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 46,6 × 36,7 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 129. sz. (N. et K. Berény 15. — DF 200736.)

Wenzel V. 118.

4018.

(1295. ápr. 30. előtt.) * — ügyvédvalló oklevelét, amellyel Tatar (dictus) János özvegyének veje: István és János fia: Iuan az özvegy nevében megjelentek, említi Márton alországbíró 1295. ápr. 30-i oklevelében. (DL 50 552.)

Az említés szövege:

Stephanus gener domine relicte Johannis dicti Tatar et Iuan filius Johannis pro eadem domina cum procuratoribus litteris domini Andree illustris regis Hungarie domini nostri conparentes.

4018a.

(1295.) máj. 2. Buda. — megparancsolja a hévízi keresztes konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Miklós mester udvari notarius vizsgálja ki, hogy a Pest megyei Taxun föld mellett fekvő Zaÿch nevű föld Rÿwgh fiainak: Pálnak és Job-nak örökölt birtoka-e és tegyen erről jelentést. — D. Bude secundo die Philippi et Jacobi ap.

Átírta: hévízi keresztes konvent é. n. (DL 1563. Mon. VBud. fasc. 33. n. 10.)

Wenzel X. 418. (é. n.), Budapest tört. okl. eml. I. 346. (1300). — Kivonat: Bakács: Pest megye 102. 276. sz. (1300).

Karácsonyi (126. 215. sz.) és Szentpétery kézirata az oklevél keltét György hévízi perjel adatai alapján 1293 és 1296 közé tette. A király 1293-i budai tartózkodása kizárt, 1294-ben pedig nem valószínű, ezért került az oklevél 1295-re, bár az 1296. máj. 2-i keltezés sem zárható ki.

4019.

1295. máj. 5. — Nempty-i Ambrus fia: Jakab comes kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1244. szept. 29-i privilégiumát (774. sz.) a Quazd-i vár Baranya megyei Woyzlou nevű földjének Ambrus comes, István ifjabb király 1268-i privilégiumát (1887. sz.) e földnek Ambrus comes fia: Miklós és IV. László 1273-i privilégiumát (2423. sz.) e földnek Ambrus comes fiai: Miklós és Jakab részére történt adományozásáról. — a. ab inc. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo quinto, tertio Non. Maii, r. aut. sui a. quinto.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1384. júl. 19. (DL 269. Mon. VBud. fasc. 4. n. 20.)

Wenzel XII. 565.

4020.

(1295. máj. 22. előtt.) — mandátumát, mellyel megparancsolta Demeter mester zólyomi ispánnak, hogy András fiát: Henchmannus comest hűséges szolgálatai fejében iktassa be a liptói provincia-ban a Zelniche falu fölött fekvő lakatlan erdő birtokába, említi az ispán 1295. máj. 22-i oklevelében. (Hazai okmt. VII. 241.)

4021.

1295. (május után.) — Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán officiálisának: Móric comesnek kérésére átírja és megerősíti Márton alországbíró 1295. márc. 22-i ítéletét (Mon. eccl. Strig. II. 365.), mellyel Kázmér fiainak Been és Kemend nevű birtokait az érseknek ítélte. — D. p. m. ven. patris d. Theodorii episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto.

Eredeti: 55,7 × 41,9 cm. Díszes kezdő *A.* Függőpecsét alsóközép darabja. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare, Radicalia Lad. J. n. 12. (DF 248 321.)

Említi az esztergomi prímási lt. XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Lad. P. n. 25. pag. 1. — DF 248 514.)

Magyar Sion I. (1863) 926., Codex Strig. I. 107., Mon. eccl. Strig. II. 382. — Az említés: Prokopp 120. 29. sz.

A keltezést az alkancellár egyházi rangja segíti közelebbről meghatározni.

4022.

1295. (jún.—júl.) — a Lýbicha falubeli királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti Bald szepesi ispán 1294 áprilisában kelt oklevelét (Fejér VI. 1. 327.) a falu mellett fekvő erdő ügyében. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 51,5 × 26,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét két kis darabja. Dl 50 547. (Ernst gyűjt.)

Átírta: Hylbrandus comes és a szepesi városok 24 esküdt bírája 1394. nov. 1. (Štátny okresný archív v Poprade, Leibic város lt. 3. sz. — DF 266 957.)

Schmauk: Suppl. Scep. II. 20.

A közelebbi keltezést az alkancellár győri püspöksége és az uralkodási év határozza meg.

4023.

1295. jún. (9.) — Benedek nándorfehérvári (Albe Bulgarice) püspök, secretarius és királyi kápolnaispán kérésére átírja és megerősíti saját 1295. ápr. 14-i pátens oklevelét (4012. sz.) királyi udvarnok Iwnuke nevű földjének adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, quinto Non. mensis Junii.

Eredeti: 47,4 × 17,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprém megyei Levéltár 145. sz. (Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa I. n. 146. — DF 229 918.)

Említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i jegyzéke.

Wenzel V. 121. — Az említés: Borsa: Veszprém 388.

A hibás napi keltezés oly módon javítható, hogy *Nonas* helyett *Idus* veendő figyelembe. A nap sorszámának beírása feltehetően néhány nappal később, nem a már beírt, hanem az azt követő határnap előtt történt.

4024.

(1295.) jún. 9. Buda. — megparancsolja Kozma mester Wereuche-i ispánnak, hogy Oguz comest iktassa be a Verőce megyei Lusuna és Orihoch falvak birtokába, ahogy azt már előzőleg is elrendelte. — D. Bude feria quinta ante festum Barrabe ap.

Eredeti: 16,5 × 4 cm. Zárópecsét darabkájával. DL 1881. (NRA fasc. 497. n. 6.)

Wenzel X. 419. (é. n.), Smičiklas VII. 10. (é. n.)

III. András a birtokokat 1292. nov. 26-án adományozta Oguz comesnek. Az oklevél keltét nem lehet 1292-re tenni, mert egyrészt az iktatási parancs, ha nem kapcsolódik vizsgálattal, rendszerint követi az adományt, másrészt 1292-ben a Barabás napja előtti csütörtök úrnapjával azonos. Az 1293-i keltezés is elesik, mert ez évben Barabás napja maga is csütörtökre esett, 1294 júniusában pedig a király Nógrádban járt, így az 1295-i év valószínűsíthető, mert ekkor sem a keltezés, sem a keltezési hely nem kifogásolható. A késői iktatást az oklevél *sicut per priores litteras - - - dederamus in mandatis* szavai magyarázzák.

4025.

1295. jún. 11. Buda. — meghagyja István fiát: Miklóst, valamint rokonait Othobor fiait: Kozmát és Myko-t meg Cheburka fiait: Janus-t és Jánost az Wgocha megyei Hethen nevű föld birtokában, amelyet IV. László privilégiuma szerint Zantho birtokért cseréltek el. — D. Bude sabbato prox. post quind. Penthecostes a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quinto.

Átírta: I. Mátyás 1478. máj. 17. (Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Introductoria et statutoria H n. 127. — DF 273 753.)

Szirmay: Not. hist. Ugoch. 110., Fejér VI. 1. 348. — Kivonat: Tört. Tár 1903. 119.

4026.

(1295.) jún. 17. Rád. — parancsa a nyitrai káptalanhoz Warkezu nevű föld határjárása és iktatása ügyében.

Karácsonyi—Kristó 8.

Lásd (1294.) jún. 17-i keltezéssel a 3974. sz. alatt.

1295. (júl. 6—23.) — privilégiuma Warkezu földnek Fusy-i Vinclo fia: Pál részére történt adományozásáról.

Karácsonyi—Kristó 7.

Lásd 1295. (ápr. 28. előtt) keltezéssel a 4014. sz. alatt.

1295. júl. 8. — Ougÿa-i András comes fiainak: Péter és Farkas Pozsony-határvidéki nemeseknek adományozza kérésükre és szolgálataikra való tekintettel a pozsonyi várnak a Chÿlloukuz-ben levő, Vota nevű földjéből három ekényi lakatlan földet, miután ennek nagyságáról és eladományozhatóságáról Máté mester pozsonyi ispán révén meggyőződött. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia Jauriensis eccl. episcopi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, octavo Id. Jul., r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 38,3 × 18,1 cm. Díszes kezdő A. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 1417. (Mon. Pos. fasc. 14. n. 1.)

Wenzel X. 173. **4027.**

1295. (júl. 23. után.) + — Jank fia: Hotk, Buda, Isov és Miklós Turch-i nemesek és más Muthna-i rokonaik kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263-i privilégiumát (1354. sz.) Muthna nevű birtokukról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 41,8 × 30 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét darabja. Štátny okresný archív v Žiari nad Hronom, Körmöcbánya város lt. Tomus I. fons 17. fasc. 1. n. 4. (DF 249 699. és DL 39 093.)

Átírta: turóci konvent 1368. júl. 8. (uo. n. 4. — DF 249 709.)

Tartalmilag átírta:

a) turóci konvent 1404. máj. 17. (uo. n. 24. — DF 249 723.)

b) Garai Miklós nádor 1404. máj. 27. (uo. n. 22. — DF 249 721.)

c) ua. 1404. júl. 27. (uo. n. 21. — DF 249 720.)

d) ua. 1404. nov. 5. (uo. n. 20. — DF 249 719.)

e) ua. 1405. jún. 16. (XVII. századi másolata: uo. n. 28. — DF 249 727.) > Zsigmond 1406. jan. 26. (XVII. századi másolata uo. n. 29. — DF 249 728.)

Wenzel X. 179. — Facsimile: Borovszky: Bars 108. — Kivonat: Századok 1875. 163. 9. sz., Zsigmond-kori oklt. II. 3181.

Az oklevél *hamis* voltát mutatja a primitíven rajzolt (nem díszített) kezdő A, bár ez lehetne utólagos is. A legsúlyosabb kifogás az oklevél ellen, hogy Tódor alkancellár az 5. uralkodási év végén már győri püspök, így a 6. uralkodási évben már nem lehetett

fehérvári prépost. Az oklevél írása sem illeszkedik a korba, amit legjobban az mutat, hogy több y fölött nincs pont. Ugyanakkor IV. Béla átírt oklevele sem kifogástalan (lásd az 1354. sz.). — Megjegyzendő, hogy III. András oklevelét a határjárás miatt Zsigmond király már 1404-ben gyanúsnak tartotta és elrendelte IV. Béla oklevelének eredetiben való bemutatását, de ezt a mutnai nemesek nem tudták megtenni. (DF 249 721. és DF 249 720.) A határvitát Körmöcbánya város és a mutnai nemesek között a nádor 1405-ben a város javára döntötte el (DF 249 727.), s ítéletét Zsigmond 1406-ban megerősítette (DF 249 728.).

4028.

1295. (júl. 23. után.) — Cuncz comes fia: Jordanus comes kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1255-i privilégiumát (1061. sz.) (a szepesi districtus-ban, a Hernad folyó két partján fekvő Mÿloÿ föld és fekete erdő adományozásáról). — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo V°, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: szepesi káptalan 1318. júl. 14. (DL 74 787. — Máriássy cs. márkusfalvi lt.) Hazai oklt. 147.

4029.

(1295.) aug. 1. Pétervárad mellett. — Abraam fiát: Miklóst hűséges szolgálataira való tekintettel kiveszi jelen egyszerű helyzetéből (a primitiva conditione) és a Zolum-i jobbágyfiak közé sorolja, egyszersmind örök jogon neki adja annak a Badun falubeli földnek a kétharmadát, amelyet apja: Abraam és Bach birtokolt. — D. prope Peterwaradia in oct. B. Jacobi ap.

Átírta: Hédervári Lőrinc nádor 1437. aug. 11. (DL 105 271. Klobusiczky lt.) Fejér VI. 1. 345.

Az évszám Demeter zólyomi ispánnak 1295. okt. 28-i határjáró oklevele alapján, amelyet Hédervári Lőrinc nádornak ugyanaz az oklevele tartott fenn.

4030.

1295. aug. 16. — Tamás mester Puk-i nemes kérésére átírja saját 1291. aug. 6-i pátens oklevelét (3781. sz.) Merges és Retÿ földek adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, XVII° Kal. Sept., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 44,9 × 18,5 cm (plica nélkül). Díszes kezdő *A*. Függőpecsétje a plica nagy részével együtt hiányzik. Štátny ústredný archív SSR, Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 14. fasc. 6E. n. 12. (DF 263 602.)

Wenzel X. 176. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 109. XXIV. sz.

4031.

1295. aug. 16. — Domokos frater domonkos perjelnek és János frater conversus-nak mint a Boldogságos Szűz-szigeti monostor procurator-ainak kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2922. sz.) a monostor népeinek a collecták fizetése alól történt felmentése megerősítéséről. — D. p. m. ven. patris[a] Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. XVII^mo^ Kal. Sept. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 48,2 × 31,2 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét négy darabja. DL 1361. (Mon. VBud. fasc. 15. n. 6.)

Átírta: II. Ulászló 1508. febr. 25. (DL 593. uo. fasc. 17. n. 3.)

Wenzel X. 177.

[a] *Theodori* tollban maradt.

4032.

1295. aug. 16. — a Szent Mária-szigeten levő, a Boldogságos Szűz (tiszteletére épült) apáca monostornak a szigeten lakó vagy oda költöző népeit és hospeseit kiveszi mindennemű adózás alól, és megengedi, hogy az apácák gondjait viselő perjel vagy a fraterek a sziget lakóitól méltányos adót (expensas aliquas moderatas vel collectas) szedjenek az apácák támogatására. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, XVII° Kal. Sept., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 43,6 × 22,6 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja. DL 1421. (Mon. Pos. fasc. 52. n. 2.)

Wenzel X. 178., Budapest tört. okl. eml. I. 292.

4033.

1295. szept. 9. — megerősíti IV. László privilégiumát az esztergomi vámról.

Fejér VI. 1. 344.

Lásd 1290. szept. 9-i keltezéssel a 3666. sz. alatt.

(1295. szept. 27. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Idegen (Jolegen) fia: István királyi ember járja meg a mosoni várjobbágyok Budey nevű Győr megyei földjét és iktassa be abba Peech-i Iwancha fiait, említi III. András 1295. szept. 27-i privilégiumában. (Apponyi oklt. I. 26.)

4034.

1295. szept. 27. — a főpapok és bárók egyetértésével Iwancha fiainak: Péter, László és János Peech-i nemeseknek meg Aladár mester nevű testvérük fiainak adományozza megnevezett mosoni királyi várjobbágyok Győr megyei Budey nevű 10 ekényi lakatlan földjét, miután a győri káptalan a határjárást elvégezte. A várjobbágyok Henrik bán fia: János fogságában a király őrei voltak és vele szemben minden jogtalanságot elkövettek, így rászolgáltak a birtok elvételére, Iwanca fiai viszont különböző hadjáratokban hűséges szolgálatokat tettek, Aladár pedig Adrian (Adorian) várának ostrománál elesett. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. M° CC° nonagesimo quinto, quinto Kal. Oct., r. aut. n. a. sexto.

Eredetije — az Apponyi oklt. és Szentpétery kézirata szerint — az Apponyi család hőgyészi levéltárában volt, de a második világháború után a levéltár megmaradt darabjaival nem került a Tolna megyei Levéltárba.

1824-i hiteles másolata DL 102 724. (Batthyány lt. Apponyiana n. 560.)

Wenzel V. 122., Apponyi oklt. I. 25., Burgenland II. 296. 422. sz. — Kivonat: Fejér VII. 2. 183., Századok 1884. 111. 6. sz.

4035.

(1295.) okt. 18. Buda. — szóbeli megbízása után írásban is megbízza Lodomerius esztergomi érseket és örökös ispánt, hogy a budai káptalan által Vernerius comes budavári bíró, az esküdtek és a polgárok ellen vámjai és más sérelmei miatt indított perben helyette ítélkezzék, és az ítéletet ő jóvá fogja hagyni. — D. Bude, in festo Luce ewangeliste.

Átírta: Lodomerius esztergomi érsek 1295. okt. 20. (DL 106087. Capsa Budensis 1. fasc. 1. n. 9.) > Zápolyai Imre nádor 1486. nov. 26. (DL 3650. Mon. VBud. fasc. 23. n. 17.)

Fejér VI. 1. 357., Mon. eccl. Strig. II. 375., Budapest tört. okl. eml. I. 296. — Kivonat: M. Tört. Tár XII. 11. 15. sz.

Az évszámot az átíró oklevél évszáma határozza meg.

4036.

(1295. okt. 21. előtt.) * — ügyvédvalló oklevelét, amellyel Folkus fia: Mihály comes fiai: Simon mester királynéi kancellár és Tamás atyjukat és Pethew nevű testvérüket is képviselték (a négyük ellen indított perben), említi Márton alországbíró 1295. okt. 21-i oklevelében. (Wenzel X. 194.)

4037.

(1295. okt. 28. előtt.) + * — speciale mandatum-át, melynek alapján a Badyn-i hospesek felső falujából való Abraham fiát: Miklóst beiktatta részbirtokába, említi Demeter zólyomi ispán 1295. okt. 28-i oklevelében. (Fejér VI. 1. 346.) (Kritikájára nézve lásd a 4069. számnál írtakat.)

4038.

(1295. nov. 8. előtt.) * — gyűrűs pecsétjével megerősített oklevelét — mely szerint Owar-i István fia: Corradus mester Gueresd nevű birtoka érdekében B(enedek) nándorfehérvári (Albe Bulgarice) püspök ellenében tiltakozott —, említi Thomasina, a király anyja 1295. nov. 8-i pátens oklevelében. (Wenzel X. 187. — Révay lt. Gyulai cs. fasc. 2. n. 8a.; DF 259745.)

4039.

1295. nov. 23. Buda. — meghagyja a palásti nemeseket Palást birtokában.

Fejér VI. 1. 341., Mon. eccl. Strig. II. 378., Palásthyak I. 25.

Lásd 1294. nov. 23-i keltezéssel a 3996. sz. alatt.

1295. dec. 10. — a jelen levő bárók tanácsával a veszprémvölgyi apácáknak ítéli a Zyguethfeu föld mellett fekvő Tykus földet, továbbá Kálmán király bemutatott oklevele alapján megerősíti őket a Zykedfew-i rév és révvám birtokában. Az apácák ugyanis pert indítottak Zyguethfew-i Jakab comes fia: Miklós ellen a föld elbirtoklása miatt, s a per során mindkét fél bemutatta IV. László oklevelét a föld nekik történt adományozásáról; minthogy az apácák részére adott privilégium sokkal korábbi volt, a másikat a király megsemmisítette, örök hallgatást parancsolva Miklósnak. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo quinto, quarto Id. Dec., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 53,4 × 25,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét zacskóban megmaradt morzsái. DL 1431. (Jes. Jaur. fasc. 16. n. 15.)

Fejér VI. 1. 381.

4040.

1295. — megparancsolja a budaiaknak és a pestieknek, hogy engedjék a veszprémi püspök budai bordézsmájának kimérését és eladását. — anno MCCXCV.

Eredetije — Fejér szerint — a veszprémi (püspöki) levéltárban volt.
Kivonat: Fejér VII. 5. 532.

4041.

1295. — átírja és megerősíti IV. László oklevelét (3606. sz.) a királyi hírnököknek a Komárom megyei Etheÿ nevű földön levő földjének adományozásáról. — a. D. M° CC° nonagesimo quinto.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1335. jan. 29. > fehérvári káptalan 1335. ápr. 26. (DL 76 503. Zichy lt. fasc. 169. n. 2.)
Zichy oklt. I. 452.

4042.

1295. — Dyod birtokot Girbarinus(?) fiának: Péternek adományozza.

Tartalmilag átírta: Kassa város levéltárának 1505 körül készült jegyzéke. (Archív mesta Košic, Scheutzlichov inventár fol. LXV. — DF 287 451.)

A tartalmi átírás szövege:

Donatio Andree regis super possessione Dyod pro Petro filio comitis Girbarini 1295.

4043.

1295. — átírja és megerősíti IV. László 1287-i privilégiumát (3467. sz.), amely megerősítette IV. Béla 1256. szept. 3-i privilégiumát (1096. sz.) a Liptó megyei Zelniche fölött levő lakatlan föld adományozásáról. — a. D. M° CC^{mo} nonagesimo quinto.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 2. §. (Štátny okresný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)
M. Tört. Tár IV. 6. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 247. 158. sz.

4044.

1295. — átírja Lodomerius esztergomi érsek 1289. szept. 15-i oklevelét a bécsi és a regensburgi kereskedők részére.
Fejér V. 3. 470.
Lásd 1290. szept. 9-i keltezéssel a 3666. sz. alatt.
III. András említett 1290. szept. 9-i privilégiumában nem Lodomerius érsek, hanem IV. László 1288. márc. 21-i oklevelét írta át. Fejér tévedett, mert Hevenesi kéziratában a 17. kötet 163. lapján közölt két oklevelet összekeverve III. András oklevelét úgy értelmezte, hogy az megerősítette az érseknek ugyanazon a lapon közölt oklevelét is.

(1296 előtt.) * — mandátumát, melynek értelmében Suran-i Bálint királyi ember vizsgálatot tartott András comes Kuarzeg nevű földje ügyében, említi a váci káptalan k. n. jelentése. (Wenzel X. 244.)

4045.

(1296.) febr. 5. Buda. — megparancsolja a Saag-i konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Dolmod-i István comes várjobbágy mint királyi ember járja meg Scÿud-i Miklós fia: András Kuarzeg nevű, IV. Béla által adományozott földjének határait, mert azokat lerontották. — D. Bude in [dominica] Esto mihi.

Átírta: sági konvent (1296.) febr. 16. > váci káptalan 1296. > váci káptalan k. n. (Esztergomi prímási lt. Ipolyi gyűjtemény 9. sz. — DF 248 871.)

Hazai okmt. IV. 76., Wenzel X. 244.

Az oklevél évszámát az átíró oklevél határozza meg.

4046.

1296. febr. 14. — Monostor falut visszaadja a kolozsmonostori konventnek.
Neugeboren: Tentamen 79. CLXXXVIII. sz.
Lásd 1296. jún. 24-i keltezéssel a 4063. sz. alatt.

(1296.) febr. 26. Buda. (—) bizonyítja, hogy Demeter mester Zolum-i ispán a vitás Kuarzeg nevű földet átengedte Miklós fiának: András mesternek visszavonván az ügyben történt idézést, András mester viszont a Rÿba nevű földet, amely Miklós fiáról: Istvánról zálog címén szállt rá, engedte át Demeter mesternek. — D. Bude, in dominica Oculi mei.

Átírta: váci káptalan 1296. > ua. k. n. (Esztergomi prímási lt. Ipolyi gyűjtemény 9. sz. — DF 248 871.)

Hazai okmt. IV. 41. (1263—1270 keltezéssel), Wenzel X. 245.

Az oklevél évszámát az átíró oklevél határozza meg. Lásd még Karácsonyi 100. 67. sz.

4047.

1296. febr. 26. — megerősíti a toplicai monostor kiváltságait.
Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 237., Kukuljević: Regesta no 1576.
Lásd 1296. febr. 27-i keltezéssel a 4048. sz. alatt.

1296. febr. 27. — megerősíti II. András, IV. Béla, V. István és IV. László királyok valamennyi privilégiumát, amelyeket a Toplica-i monostor kiváltságai, szabadságai és birtokai ügyében adtak. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, quarto Kal. Mart., r. aut. n. a. sexto.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt., Privilegia monasterii B. v. Mariae de Toplica n. XV. (DF 283 328.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 237., Smičiklas VII. 221. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1576.

4048.

1296. márc. 1. — átírja IV. László 1282. márc. 21-i privilégiumát (3140. sz.) az erdélyi egyház népeinek kiváltságairól.
Tört. Tár 1889. 575. 37. sz., Beke: Erdélyi kápt. 23. 37. sz.
Lásd 1291. febr. 24-i keltezéssel a 3708. sz. alatt.

1296. márc. 13. Buda. (—) datum pro memoria-ja, amellyel elrendeli, hogy a fehérvári káptalan küldöttének jelenlétében Sebestyén comes fia: János mester királyi ember a felsorolt személyekkel hajtsák végre Owar-i Corrardus mester és fia: Jakab comes Potwasara és Noztre nevű birtokain 200 márka és tíz bírság erejéig a foglalást Benedek veszprémi püspök és a káptalan, valamint Márton alországbíró javára.

Eredeti: 27,7 × 16,7 cm. Zárópecsét nyoma. Veszprémi káptalan magán lt. 141. sz. (Patvására 3. DF 200 740.)

Az oklevél szövege:

Datum pro memoria, quod magister Stephanus archidiaconus Seges[diensis] et Gregorius officialis venerabilis patris domini B(enedicti) episcopi Vesprimiensis pro eodem domino episcopo et capitulo loci eiusdem cum sufficienti procuratorio in nostro presentia personaliter comparentes contra magistrum [Corrardum] de Owar et comitem Jacobum filium eiusdem exhibuerunt litteras comitis Martiný viceiudicis curie nostre et comitis Pauli quondam viceiudicis ac capituli Albensis quamplures et [diversas], in quibus comperimus evidenter, quod cum iidem magister Corrardus et comes Jacobus ad nostram presentiam citati fuissent et in septem iudiciis legitime convicti contra dominum episcopum et capitulum Wesprimiense per Fabýanum de Vrs hominem nostrum coram testimonio capituli Albensis, idem dominus episcopus et capitulum eius pro facto [pri]ncipali et ratione ipsorum septem iudiciorum in possessiones eorundem magistri Corrardý et comitis Jacobi Potwasara et Noztre vocatas fuerant introducti et iidem magister Corrardus et comes Jacobus citati ad nostram presentiam iterato, ex quibus ipse magister Corrardus pro se et filio suo facta prima introductione possessionum coram predicto comite Martino viceiudice curie nostre personaliter comparendo eandem [posse]ssionem Potwasara pro octo iudiciis impignoravit domino episcopo et capitulo Vesprimiensi memoratis et termino ad hoc assumpto dictus magister Corrardus et comes Jacobus filius suus in ipsis iudiciis non satisfecerunt, neque in facto principali peremptorie responderunt. Ad maiorem etiam huius negotii cautelam postmodum per eundem viceiudicem curie nostre iidem dominus episcopus et capitulum Wesprimiense pro facto principali et novem iudiciis in possessiones eorundem memoratas tertio transmissi fuerunt sine destructione earundem permissurum in eisdem iuris ordine observato. Dictum etiam fuit eisdem verbo nostro, quod quintodecimo die introductionis[a] dictarum possessionum comparerent coram nobis in facto principali peremptorie responsuri et ante responsionem eorum satisfacerent in iudiciis prenotatis. Qui ad nostram presentiam non venerunt, nec miserunt et in decimo iudicio sunt agravati. Verum quia predicti magister Corrardus et comes Jacobus multoties citati et per introductiones possessionum suarum modo premisso compulsi et ammoniti iuri parere neglexerunt, nos nemini in suo iure deesse volentes, maxime cum cresscente contumacia cresscere pena debeat, unacum baronibus [nost]ris et eodem viceiudice curie nostre ac nobilibus regni nobiscum in iudicio assidentibus eosdem ma[gistrum] Corrardum et comitem Jacobum in facto principali videlicet in ducentis marcis, in quibus per eosdem possessiones eorum predicte Potwasara et Noztre P[etro con]dam episcopo Vesprimiensi et capitulo eius in pignore dicebantur fuisse obligate, super quibus idem magister Stephanus et comes Gregorius eosdem dominum B(enedictum) [episcopum] et capitulum Vesprimiense asserebant actionem habere .....os sententialiter decrevimus fore convictos et easdem possessiones Potwasara et Noztre [vocatas] eidem domino episcopo et capitulo Wesprimiensi tam [in facto] principali scilicet ducentis marcis, quam ratione decem iudiciorum predictorum statuendas. D[ecernendo nihilominus], quod magister Johannes filius comitis Sebastianý [homo] noster coram testimonio capituli Albensis accedat super facies dictarum possessionum vicinis et commeta[neis earunde]m convocatis et reambulet easdem per veteres metas et antiquas et reambulando easdem unacum Aba et Philipo de Tengerd, Dominico, Stephano [et Bor]s de Sari, Paulo filio Dominicý de Kýnges, Benedicto de Lýter, Matýa de Vrs, Nicolao filio Micaelis de Kemecheý, Petro et Leustacio [de Chat]ar[b] presente eodem testimonio capituli estiment iusto modo cum utilitatibus et pertinentiis earundem universis et facta estimatione id[em hom]o noster ipsas possessiones tam pro facto principali, quam pro eisdem decem iudiciis eisdem domino episcopo et capitulo Vesprimiensi statuat possidendas, perpetuo tenendas et habendas ita tamen, quod predictus homo noster de eisdem possessionibus ab una parte cum utilitatibus suis comiti Martino viceiudici curie nostre ad portionem suam de ipsis iudiciis provenientem, videlicet ad valorem viginti marcarum et ratione decimarum ipsarum ducentarum marcarum, que de consuetudine regni nostri pristaldo eiusdem viceiudicis curie nostre debent provenire, que simul

computando cum iudiciis in portionem ipsius viceiudicis provenientibus quadraginta marcas faciunt, statuat possidendam novis metis circumquaque distingendo. Hoc tamen adiecto, quod si eedem possessiones tamtum(!) valere dinosscentur, bene quidem; si vero maioris pretii fuerint, residuum earundem magistro Corrardo et comiti Jacobo relinquatur; si autem minoris valoris extiterint, de aliis possessionibus eorum domini magistri Corrardy et comitis Jacoby defectus ipsius debiti eisdem domino episcopo et suo capitulo supleatur et facti series per ipsum capitulum Albense nobis fideliter rescribatur. Datum Bude septimo die octavarum Medii XL[e] anno Domini M° CC° nonagesimo sexto.

A hátlapon: Ad capitulum Albense pro domino episcopo et capitulo Vesprimiensi super statutione possessionum Pothwasara et Noztre.

[a] Ez a szó kimaradt az eredeti szövegből.
[b] E helyen *ac Ladislao de We*.... áthúzva.

4049.

(1296.) márc. 18. Buda.

— megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében János mester királyi ember hajtsa végre mindazt, amit memorialisa a Benedek veszprémi püspök és káptalan, valamint Ouar-i Corrardus mester és fia: Jakab közti ügyben tartalmaz.

Átírta: fehérvári káptalan 1296. ápr. 4. >
a) Márton alországbíró 1296. jún. 11. > III. András 1296. jún. 29. (Veszprémi káptalan magánlt. 133. sz. — Patvására 6. DF 200 746.)
b) III. András 1296. (uo. 134. sz. — Patvására 6. DF 200 745.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensi salutem et gratiam. Fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus vestrum detis testimonium, coram quo magister Joannes homo noster omnia, que in litteris nostris memorialibus inter venerabilem patrem dominum Benedictum episcopum Wesprimiensem et capitulum eiusdem ab una parte, magistrum Corrardum de Ouar et Jacobum filium suum ex altera continetur, plenarie exequatur, post hec seriem facti nobis fideliter in vestris litteris rescribentes; aliud non facturi. Datum Bude in dominica Palmarum.

4050.

1296. márc. 28.

— Benke fiának: Miklósnak, Miklós fia: Demeter mester Zolum-i ispán serviensének kérésére átírja és megerősíti IV. László 1287. ápr. 19-i privilégiumát (3444. sz.) Rokoncha föld adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, quinto Kal. Apr., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 50,8 × 35,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Komárom megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 3008. sz. (Palásthy—Nedeczky lt. fasc. 1. n. 8. — DF 281 800.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 42.

4051.

1296. ápr. 8. Bécs. — a Sopron megyei Zoan falut a soproni királyi polgároknak adja vissza a Simon fiával: Mihállyal folyt viszályban. — D. Wienne in quind. Pasce a. d. M° CC° nonagesimo sexto.

Eredeti: 16,6 × 3,5 cm. Hátlapján pecsét középdarabja. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 26. (DF 201 660.)

Hazai okmt. II. 24., Burgenland II. 298. 425. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 14. 37. sz.

4052.

1296. ápr. 13. — bizonyítja, hogy Januk-i János fia: Jakab a Pozsony megyei Chondol (Chandal) nevű vásárolt birtokát az Üdvözítőről nevezett pozsonyi egyház káptalanának adományozta fenntartva magának haláláig annak haszonélvezetét. — D. p. m. ven. viri d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, primo Idus Aprilis.

Eredeti: 32,6 × 20,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zsinórja. Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan magán lt. Capsa C. fasc. 11. n. 120. (DF 227 784.)

Wenzel V. 148., Rimely: Capit. Poson 313., Mon. eccl. Strig. II. 386.

4053.

1296. ápr. 18. Buda. — visszaadja Kalatha-i Mykola fiának: Jánosnak hűséges szolgálataira való tekintettel Vasarhel nevű falujában régóta szedett vámot, amelyet Rorandus vajda erőszakkal elfoglalt; intézkedésének vásárokon való kihirdetését is elrendeli. — D. Bude feria quarta prox. ante festum B. Georgii mart. a. D. M^mo^ CC^mo^ nonagesimo sexto.

Átírta: kolozsmonostori konvent 1421. júl. 4. (Egyszerű másolata DL 27 005. — Kolozsmonostori konvent országos lt. Cista comitatus Kolos M. n. 18.) — Szentpétery kézirata szerint egy másik példány is volt Pap Ernő gyűjteményében.

Fejér VI. 2. 24., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 195., Densuşianu: Documente I. 1. 528., Documente priv. ist. Rom. C. II. 423. (román ford.) — Töredék: Eder: Observationes criticae 23. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 79. CLXXXVII. sz.

4054.

1296. ápr. 25. — megerősíti Chaak fiát: János mestert hűséges szolgálataira való tekintettel Wýsk birtokban, amely előzőleg Cheznek-i Jakab mester fiaié: Miklósé, Lőrincé, Zumur-é és Mihályé volt, akiktől azonban azt a többek között Jeneu királyi vár birtokain okozott károk miatt elvette és János mesternek adta. Közben azonban Lodomerius esztergomi érsek királyi, alországbírói és más bírói oklevelekkel bizonyította, hogy Jakab fiai az érsekségnek 437 márka kárt okoztak, és ezért Wýsk az esztergomi egyházra szállt, de a király kérésére az érsek megengedte, hogy János mester a károsszeg megfizetésével a birtokot magához váltsa. Ennek megtörténtét János mester az esztergomi keresztes konvent és az érsek oklevelével igazolta, s felmutatta azokat az okleveleket is, amelyeket az érsek a megváltás fejében neki átadott. — D. p. m. ven. patris d. Theodori episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, VII[° Kalend]as Maii, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: Vencel (László) 1303. (DL 71 403. Csáky cs. közp. lt. fasc. 2. n. 3.)

Fejér VII. 2. 192., Csáky oklt. I. 27. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 386. — Kivonat: Documente priv. ist. Rom. C. II. 423.

4055.

1296. ápr. 28. — visszaadja a vásárhelyi vámot Kalatha-i Mykola fiának: Jánosnak.
Neugeboren: Tentamen 79. CLXXXVII. sz.
Lásd 1296. ápr. 18-i keltezéssel a 4054. sz. alatt.

(1296? máj. 4. előtt.) * — mandátumát, mellyel elrendelte, hogy Domokos királyi tárnokmester serviensének: Eguk-i János fiának: Mihálynak hat márkányi fizetési kötelezettségét bírság nélkül a királyi had oszlásának 15. napjára kell halasztani, mert Mihály is hadba indul, említi (az egri káptalan) (1296 körül) máj. 4-én kelt datum pro memoria-ja. (Wenzel V. 163.)

4056.

1296. máj. 7. — privilégiuma Wÿsk birtok ügyében.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 423.
Lásd 1296. ápr. 25-i keltezéssel a 4055. sz. alatt.

1296. máj. 21. — átírja IV. László 1286-i privilégiumát (3413. sz.).
Fejér VI. 2. 22.
Lásd 1296. jún. 21-i keltezéssel a 4061. sz. alatt.

(1296.) máj. 30. Buda. — Ochuz comest levélben értesíti, hogy miután a Henrikfiaktól visszatért az ő hűségére, birtokait vissza fogja adni, egyben megparancsolja neki, hogy rokonait és akit tud, térítsen az ő hűségére. — D. Bude quarto die quind. Pentecostes.

Eredeti: 17,5 × 4 cm. Szabálytalan alakú hártya. Zárópecsét nyoma. DL 1566. (NRA fasc. 1534. n. 7.)
Wenzel X. 418.
Az évszámot a folyamatban levő lázadás során gyakorolt amnesztia időpontja határozza meg. (Pauler: Magy. nemz. tört. II.[2] 446.)

4057.

1296. (jún. 11. előtt.) — Deuecher-i Emÿch fia: Márton alországbíró kérésére átírja és megerősíti a fehérvári káptalan 1296. ápr. 4-i jelentését a Potuasara és Noztreÿ nevű birtokokon levő részek iktatásáról.

Eredeti: 53,9 × 18,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 134. sz. (Patvására 6. — DF 200 745.)
Említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i jegyzéke. (Borsa: Veszprém 388.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Bulgarie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Martinus filius Emÿch de Deuecher viceiudex curie nostre dilectus et fidelis noster ad nostram presentiam accedens exhibuit nobis litteras honorabilis capituli ecclesie Albensis super facto portionum possessionum Potuasara et Noztreÿ vocatarum sibi ratione suorum legitimorum iudiciorum pro quadraginta marcis iuxta regni consuetudinem ab antiquo approbatam statutarum confectas petens cum instantia a nostra maiestate, ut ipsas litteras ratas habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum quidem litterarum tenor talis est:

Excellentissimo domino suo Andree Dei gratia illustri regi Hungarie Albensis ecclesie capitulum orationes in Domino debitas et devotas. Litteras celsitudinis vestre honore debito recepimus in hec verba: *(Következik III. András [1296.] márc. 18-i mandátuma, lásd a 4050. sz.)*

Nos igitur vestre celsitudinis mandato obtemperantes, ut tenemur, magistrum Nicolaum socium et concanonicum nostrum cum predicto magistro Johanne homine vestro ad exequendum ipsum negotium transmisimus. Qui quidem homo vester et noster ad nos postmodum reversi retulerunt, quod ipsi feria quinta proxima post festum Resurrectionis Domini[1] super possessiones predictorum magistri Corrardi et Jacobi Potuasara et Noztreỳ vocatas accedentes idem homo vester convocatis commetaneis et vicinis reambulasset easdem iuxta tenorem litterarum vestrarum memorialium per veteres metas et antiquas et facta reambulatione unacum Aba et Philipo de Tengurd, Dominico, Stephano et Bors de Sarỳ, Paulo filio Dominici de Kỳngus, Mathia de Vrs, Benedicto de Lỳuter, Nicolao filio Mỳchaelis de Kemecheỳ, Petro et Leustacio de Chatar estimatoribus predictam possessionem Potuasara pro centum et octuaginta marcis et dictam possessionem Noztreỳ pro septuaginta marcis exstimassent et sic easdem possessiones predictus homo vester in presentia dicti socii nostri cum suis utilitatibus universis et pertinentiis, videlicet terris, vineis, molendinis et silvis in eisdem metis et terminis, quemadmodum predicti magister Corrardus et Jacobus possederunt, statuisset prefatis domino episcopo et capitulo Vesprimiensi iuxta tenorem litterarum vestrarum memorialium pro facto principali et pro iudiciis possidendas perpetuo et habendas. Ita tamen, quod quia predicta possessio Potuasara pro ipso totali debito, videlicet pro ducentis et triginta marcis non valuisset, ad supplementum eiusdem debiti ipsam possessionem Noztreỳ pro predictis septuaginta marcis estimassent, de quibus septuaginta marcis, quia quantitatem ipsius debiti transscendissent, iidem dominus episcopus et capitulum predictis magistro Corrardo et Jacobo in viginti marcis tenerentur. Preterea idem homo vester comiti Martino viceiudici curie vestre ad valorem quadraginta marcarum ratione iudiciorum et decimarum debiti principalis de possessione Potuasara in terris arabilibus, sessionibus, vineis et aliis eiusdem utilitatibus ad valorem triginta marcarum et de possessione Noztreỳ ad valorem decem marcarum statuisset possidendam salvo tamen iure monasterii de Lỳben in premissis possessionibus permanente. Datum feria quarta proxima post octavas Passce anno Domini M° CC° nonagesimo sexto.

Nos itaque iustis petitionibus ipsius comitis Martini favorabiliter annuentes ipsas litteras capituli Albensis iuste et legitime emanatas attendentes non abrasas, non cancellatas, non abolitas, nec in aliqua sui parte vitiatas ratas habuimus et acceptas et presentis privilegii nostri patrocinio duximus confirmandas. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris domini Th(eodori) episcopi Jauriensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo sexto.

Az oklevél közelebbi kelte azon a feltételezésen alapul, hogy az anyagilag erősen érdekelt alországbíró jónak látta előbb megerősíttetni a káptalan jelentésében foglaltakat, hogy a megerősítés birtokában nyugodtan ítélkezzék. (Lásd a 4064. sz.)

[1] 1296. március 29.

4058.

(1296.) jún. 11. Buda.

— parancsa az erdélyi káptalanhoz Lapad és Perech birtokok ügyében.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 424. (román ford.)
Lásd az év nélküli oklevelek között a 4353. sz. alatt.

(1296. jún. 15. előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a Turuch-i konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Tamás fia: Fülöp comes királyi ember iktassa be Rudun fiát: Mike comest Huzteỳrỳte(!) és egy másik föld birtokába, ha az lakatlan és eladományozható, említi III. András 1296. jún. 15-i oklevelében. (Fejér VI. 2. 34.)

4059.

1296. jún. 15. Buda. — Rudun fiának: Mike comesnek adja a Huzteÿrÿte(!) nevű, valamint a Jescenice és Lococha folyók közt fekvő lakatlan földeket és leírja határaikat a Turuch-i konvent jelentése szerint, kivéve azt a rétet, amelyre vonatkozóan a királyi erdőőrök ellentmondtak. — D. Bude, quinto die B. Barnabe ap. a. D. M° CC° nonagesimo sexto.

Eredeti: 21,6 × 14,1 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 63 900. (Beniczky lt.)

Átírta: III. András 1296. aug. 26. (DL 63 901. uo.) > turóci konvent 1315. (DL 63 905. uo.)

Fejér VI. 2. 33. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 18. 61. sz.

4060.

1296. jún. 21. — Marcell fia: Seueridus comes kérésére átírja és megerősíti IV. László 1286-i privilégiumát (3413. sz.) Ibran és Kusmateluke nevű földek adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, undecimo Kal. Jul., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 53 × 34 cm. Kezdő *A* helye üres, az átírt kezdő L betűje rajzolt. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhiv Hrvatske, Draskovich lt. fasc. 12. n. 6. (DF 283 664.)

Fejér VI. 2. 22., Hazai okmt. VI. 419.

4061.

1296. jún. 22. Buda. — megengedi, hogy a Compolth comes fia: Péter mester Domozlow nevű birtokára, ahol vasbányát tártak fel, hospesek és mások a bánya művelése érdekében szabadon telepedjenek és ugyanazokkal a kiváltságokkal rendelkezzenek, mint más nemesi birtokokon élő hospesek és kézművesek. — D. Bude, feria sexta ante festum Nativitatis S. Johannis baptiste a. D. M° CC° nonagesimo sexto.

Eredeti: 19,2 × 4,5 cm. Hátlapon rányomott pecsét apró darabja. DL 1447. (NRA fasc. 432. n. 24.)

Wenzel X. 210., Gyöngyös VIII. (1879) 48. sz. (magyar ford.)

4062.

1296. jún. 24. Buda. + — Heinricus kolozsmonostori apát, királyi capellanus specialis kérésére megparancsolja az erdélyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Kemyn fia: Márton mester udvari miles, az e célra külön kiküldött királyi ember iktassa be újra az apátot és konventjét Monustur falu, Szent Benedek, Leske erdő, Apathoasa a Gyalo falu fölött levő tartozékaival, Saasagh, Baach, Szent Iwan, Szent Georgy, Manateluk, Kayanthow, a két Bewnye, Eerd másképp Zyluasteluk, Apathyda, Egeres, Ontelke, Solyumtelke, Eperyes, Jegenye, Nadasd, Nagy Bene, Kis Bene, Nagy Zewlos, Brod, Nagy Hodwilag, Danus, Zentlazlou, Barwmlak, Kapus, a két Theremi, Hollos, Chanad, Szentpeter, Kereztwr, Apathowa, a két Zaaz, Kerelew, Da[tus], L[ekencze], Thw, Cherged, Gergerfaya és Peterlaka birtokokba, mert okleveleik IV. László idején a tatár betöréskor elpusztultak. — D. Bwdae in festo B. Johannis baptistae a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto.

Átírta: erdélyi káptalan 1296. jún. 11. > I. Károly 1324. nov. 21. > kolozsmonostori requisitorok 1580. aug. 27. (DL 37 213. Erdélyi fiscalis lt. XXII. szekrény fasc. 14. B.)

Szegedy: Decreta II. 194., Fejér VII. 5. 534., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 195. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 79. CLXXXVIII. sz.

Hamis. Jakó Zsigmond: A kolozsmonostori apátság hamis oklevelei. Levéltári Közlemények LV. (1984) 119. (a szöveg közlésével).

4063.

1296. jún. 29. — Benedek veszprémi püspök, királynéi alkancellár kérésére átírja és megerősíti Márton alországbíró 1296. jún. 11-i privilégiumát Pothwasara és Noztreÿ birtokok ügyében.

Eredeti: 46,4 × 54,5 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 133. sz. (Patvására 5. DF 200746.)

Említi: veszprémi püspökség levéltárának 1352-i jegyzéke. (Borsa: Veszprém 388.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad uni[versorum tam] presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater dominus Benedictus Dei gratia episcopus Wesprimiensis, aule domine regine karissime consortis nostre [cancella]rius accedens ad nostram presentiam exhibuit nobis privilegium comitis Martini viceiudicis curie nostre super facto quarumdam possessionum Pothwasara et Noztreÿ vocatarum per formam iudiciarum(!) optentas confectum petens a nobis cum instantia, ut dictum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Nos comes Martinus viceiudex curie domini regis memorie commendantes significamus, quibus expedit, tenore presentium universis, quod magister Stephanus archidiaconus Segusdiensis pro venerabili patre domino Benedicto episcopo Wesprimiensi, aule domine regine Vngarie cancellario domino suo et capitulo loci eiusdem cum sufficienti procuratorio personaliter coram domino Andrea illustri rege Vngarie domino nostro comparendo contra magistrum Corrardum de Owar et Jacobum filium eiusdem exhibuit in figura iudicii litteras nostras et comitis Pauli quondam viceiudicis c[ur]ie regis ac capituli Albensis quamplures et diversas, in quibus dominus rex comperit evidenter, quod[a] idem magister Corrardus et Jacobus filius eiusdem contra dominum episcopum et capitulum Wesprimiense ad regiam presentiam citati et in septem iudiciis legitime convicti fuissent, iidem dominus episcopus et capitulum pro facto principali et ratione dictorum septem iudiciorum per Fabianum de Vrs hominem domini regis in possessiones eorumdem magistri Corardi et Jacobi Potwasara et Noztrei vocatas fuerant introducti et cum iidem magister Corardus et Jacobus ad regiam presentiam extitissent legitime evocati, dictus magister Corardus pro se et pro dicto Jacobo filio suo facta prima introductione possessionum in nostri presentia personaliter comparendo eandem possessionem Potwasara pro octo iudiciis inpignoravit domino episcopo et capitulo Wesprimiensi memoratis et termino ad hoc asumpto magister Corardus et Jacobus filius suus in ipsis iudiciis non satisfecerunt, neque in facto principali, ut debebant, peremptorie responderunt. Ad maiorem etiam et uberiorem huius negotii cautelam postmodum per nos predictus dominus episcopus et capitulum pro facto principali et novem iudiciis in possessiones eorumdem memoratas tertio transmissi fuerint sine destructione ipsarum possessionum permansuri in eisdem iuris ordine observato. Dicto etiam fuit eisdem magistro Corardo et Jacobo verbo regio, quod quintodecimo die introductionis ipsarum possessionum compararent coram domino rege super facto principali perhemptorie responsuri et ante responsionem eorum satisfacerent de iudiciis. Qui ad regiam presentiam non venerunt, nec miserunt et in decimo iudicio sunt agravati. Verum quia predicti magister Corardus et Jacobus multotiens citati et per legitimas introductiones possessionum suarum modo prehabito ammoniti et compulsi iuri parere contumaciter neglexerunt, dominus rex nemini in suo iure deesse volens maxima cum crescente contumacia cresscere [pena] debeat, unacum baronibus suis et nobiscum ac aliis nobilibus regni sui secum in iudicio asidentibus eosdem magistrum Corard[um] et Jacobum in facto principali, videlicet in ducentis marcis, in quibus per eosdem dicte possessiones eorum Potwasara et Noztreÿ Petro quondam episcopo et capitulo Vesprimiensi in pignore dicebantur fuisse obligate, super quibus idem magister Stephanus predictos dominum episcopum et capitulum asserebat habere actiones, sententialiter decrevit mediante iustitia fore convictos et easdem possessiones Potwasara et Noztrei vocatas prefatis domino episcopo et capitulo tam pro facto principali, scilicet ducentis marcis, quam ratione decem

iudiciorum perpetuo devolutas, decernendo nichilominus, quod magister Johannes filius comitis Sabestiani(!) coram testimonio capituli Albensis accedat super facies dictarum possessionum vicinis et commetaneis earumdem convocatis reambulet easdem per metas veteres et antiquas et reambulando unacum Aba et Phylippo de Tengurd, Dominico, Stephano et Bors de Saar, Paulo filio Dominici de Kyngus, Benedicto de Lyuter, Mathia de Vrs, Nicolao filio Michaelis de Kemecheÿ, Petro et Leustacio de Chatar presente testimonio eiusdem capituli estimet iusto modo cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis et facta estimatione idem homo domini regis ipsas possessiones tam pro predictis ducentis marcis, quam pro eisdem decem iudiciis domino episcopo et capitulo Wesprimiensi statuat perpetuo possidendas ita tamen, quod dictus homo domini regis de eisdem possessionibus ab una parte cum suis utilitatibus nobis tamquam iudici ad portionem nostram de ipsis iudiciis provenientem, videlicet ad summam viginti marcarum et ratione decimarum ipsarum ducentarum marcarum, que de consuetudine regni pristaldo nostro debent provenire, que simul computando quadraginta marcas faciunt, statuet possidendam. Hoc etiam adiecto, quod si eedem possessiones tantum valere dinosscerentur, bene quidem; si vero maioris pretii fuerint, residuum earundem magistro Corardo et Jacobo relinquatur; si autem minoris existerint, de aliis possessionibus eorundem defectus debiti supleatur et facti series per capitulum Albense domino regi rescribatur, prout omnia premissa et singula premissorum in litteris domini regis formam iudicii continentibus per prefatum magistrum Stephanum archidiaconum pro domino episcopo et capitulo Vesprimiensi antedictis nobis exhibitis vidimus plenius contineri. Quod quidem capitulum Albense domino regi rescripsit super premissis in hunc modum: *(Következik a fehérvári káptalan 1296. ápr. 4-i jelentése, lásd a 4058. sz.)* Nos igitur visis et perlectis predictis litteris domini regis et capituli Albensis prenominatas possessiones Potwasara et Noztreÿ vocatas cum suis utilitatibus et pertinentiis universis iuxta continentiam earundem litter[arum] capituli Albensis prefatis domino episcopo et capitulo Wesprimiensi auctoritate iudiciaria ratione omnium premissorum reliquimus et statuimus prepetuo possidendas, tenendas pariter et habendas. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam predictis domino episcopo et capitulo presentes concessimus litteras sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude in festo Barnabe apostoli anno Domini M° CC° nonagesimo sexto.

Nos itaque petitionibus ipsius venerabilis patris domini B(enedicti) episcopi Wesprimiensis iustis, legitimis et modestis assensum favorabilem adhibentes dictum privilegium ipsius comitis M(artini) non cancellatum, non vitiatum, nec in aliqua sui parte diminutum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et auctoritate presentium communiri. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris domini Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo sexto, tertio Kalendas Julii, regni autem nostri anno sexto.

[a] Tollban maradt: *cum.*

4064.

1296. júl. 5. Buda.

— a rokona, Moÿs nádor özvegye (soror nostra) által a budavári ferences rendi monostor mellett alapított apáca kolostornak végrendeletileg adományozott Meger, Chepteluk (a Duna nagy szigetén) és Bogomelfeulde népeit felmenti minden pénz- és terményadó meg a királynak járó tized fizetése alól, s őket Wernerius comes budavári rector védelme alá helyezi, egyben megtiltja, hogy e népeket bárki ilyen szolgáltatásokra kötelezze. — D. Bude feria V[a] infra oct. ap. Petri et Pauli a. D. M° CC° nonagesimo sexto.

Eredeti: 19,6 × 8,4 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 30 587. (Gyulafehérvári káptalan országos lt. Miscellanea Cista 3. fasc. 4. n. 41.)

Hazai okmt. VIII. 363., Budapest tört. okl. eml. I. 300. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest megye 28. 150. sz., Bakács: Pest megye 97. 257. sz.

4065.

1296. júl. 8. — Andronicus mester veszprémi prépost királynéi alkancellárnak, testvéreinek és ezek utódainak adományozza a hűtlen Jánosnak és Pálnak, Pál fiainak, Peterd nevű birtokát a Szent Erzsébet-egyházzal, továbbá Weÿk, Mark, Chabagata és Budula birtokokat Baranÿa megyében a Karaso folyó két partján, megadván a prépostnak a jogot, hogy a birtokokat tetszése szerint értékesítse. János és Pál ugyanis a hűtlen Aÿza comeshez csatlakoztak és a király anyjának Danouch nevű faluját, amely Andronicus mesterre volt bízva, elpusztították és felégették, ezzel ezer márka kárt okozva neki; Andronicus prépost Sándor nevű nemes serviensét megsebesítették, megverték és fogságban tartották; a vásárt Donouch-ból saját falujukba vitték; a prépost Demeter nevű Cheleÿ-i serviensét megölték; Geeth monostorát, ahol a prépost serviensei gyülekeztek, felégették több serviensét megsebesítve vagy megölve, végül Fanch mestert, a prépost rokonát elfogták, kifosztották és csak nagy váltságdíj fejében engedték el. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia Jauriensis eccl. episcopi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, octavo Idus Julii, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 44,8 × 28,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét kiszáradt darabkái. DL 1448. (Jes. Tyrn. fasc. 41. n. 25.)

Fejér VI. 2. 27.

4066.

1296. júl. 13. Buda. — oklevele a budavári ferences rendi monostor mellett alapított apácakolostor érdekében.

Hazai okmt. VIII. 363.

Lásd 1296. júl. 5-i keltezéssel a 4065. sz. alatt.

1296. júl. 15. — Lÿptou-i Behar fia: Omodeus kérésére átírja és megerősíti a turóci konvent 1295-i privilégiumát (Wenzel V. 140.) az Omodeus és testvérei, valamint a Lÿptov-i vár suburbiumának népei közt létrejött cseréről. — D. p. m. ven. patris Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, primo(!) Ÿd. Julii, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 44,6 × 23,8 cm. Nagyméretű kezdő *A* és további három nagyobb méretű kezdőbetű. Függőpecsételés nyoma. Esztergomi prímási világi lt. Lad. Y. n. 1. (DF 248 802.)

Wenzel V. 147.

4067.

1296. júl. 20. — megerősíti az erdélyi Szent Mihály-egyház káptalanát Paad nevű föld birtokában, miután Chekeloka-i László fia: Domokos a maga és testvére (fratris): Lukas nevében megerősítette, hogy elődeik: Péter és László a IV. Bélától kapott földet a káptalannak adományozták. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° LXXX°(!) VI°, XIII° Kal. Aug., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 33,7 × 24,3 cm. A kezdő *A* helye üres. Függőpecsétje a plica egy részével hiányzik. Batthyaneum, Gyulafehérvár fasc. 1. n. 13. (DF 277 189.)

Katona: Hist. crit. VII. 1152., Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. 13. (1286), Fejér VI. 2. 24., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 196., Wenzel V. 149., Documente priv. ist. Rom. C. II. 426. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 79. CLXXXX. sz., Tört. Tár 1889. 576. 40. sz., Beke: Erdélyi kápt. 24. 40. sz.

4068.

1296. (júl. 23. előtt.) + — a Zolum-i districtus-ban levő Badun-i hospesek felső falujából való Abraham fiát: Miklóst hűséges szolgálataira való tekintettel kiemeli a hospesek közül és a Zolum megyei jobbágyfiak közé sorolja, egyben megerősíti őt az atyja és Baach nevű rokona által a hospesek között bírt földjének birtokában, leírva annak határait Demeter mester zólyomi ispán jelentése szerint. — D. p. m. discr. viri mag. Th(eodori) Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: Hédervári Lőrinc nádor 1437. aug. 11. (DL 105271. Klobusiczky lt.)
Fejér VI. 2. 32.

Minthogy Tódor 1295 júniusa óta győri püspök volt, az alkancellár hibás egyházi rangja az oklevelet az egyébként elfogadható uralkodási év ellenére *hamisnak* minősíti, sőt Demeter zólyomi ispán 1295. okt. 28-i oklevelének valódi voltát is megkérdőjelezi.

4069.

1296. (júl. 23. után.) — Jurk fia: Dénes kérésére átírja és megerősíti IV. László 1287. márc. 25-i privilégiumát (3433. sz.) Doboz és Adam Rodona-ban levő földje ügyében. — D. p. m. ven. patris Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 44,2 × 32,3 cm. Díszes kezdő *A.* Függőpecsételés nyomával. DL 84679. (Radvánszky cs. radványi lt.)
Átírta: esztergomi káptalan 1358. jan. 13. (DL 84696. uo.)
Fejér VI. 2. 36. — Kivonat: Századok 1875. 48. 12. sz.

4070.

(1296.) aug. 6. Győr. (—) datum pro memoria-ja arról, hogy Job mester, valamint Rorandus fia: Sándor és testvére: János között megegyezés jött létre 20 márkának, továbbá Kyubodun nevű és egy Thyza mellett fekvő földnek ügyében, ami miatt az alországbíró és a nádor előtt már per is folyt. A megegyezés értelmében Job mester az egri káptalan és Pouka fia: Pál királyi ember előtt esküt tesz, hogy a vitás föld az ő Belbodun, Sándor pedig, hogy az ő Komorou nevű földjéhez tartozik. Ezenkívül Sándor és testvére a leleszi konvent előtt tesz esküt, hogy sem ők, sem a hozzájuk tartozók Job mesternek kárt nem okoztak. — D. Jaurÿni in festo B. Sÿxti pape.

Eredeti: 13,2 × 8,5 cm. Záropecsét nyoma. DL 31192. (Csicsery lt.)
Hazai okmt. VII. 310. (1290—1300). — Kivonat: Tört. Tár 1900. 390.

Az évszám meghatározásában a királyi hadoszlás említése nyújt segítséget.

4071.

1296. aug. 19. — Chunth fiai: Pál, Gyürk és Tamás mosoni várjobbágyoknak megengedi, hogy Keszulche nevű vásárolt és Kysduburghuczth nevű adományföldük megtartásával az esztergomi egyház harcoló nemes jobbágyai közé lépjenek.

Átírta:
a) Forgách Ferenc bíboros esztergomi érsek 1611. nov. 8. (Fényképe DL 94928. Bittó lt.)
b) Lodomerius esztergomi érsek 1296. aug. 23. > Forgách Ferenc bíboros esztergomi érsek 1611. nov. 8. (uo.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Seruiae, Galliciae, Lodomeriae, Cumaniae Bulgariaeque rex omnibus praesentes literas inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum tam praesentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Paulus, Gyürk et Thomas filii Chunth iobagiones castri nostri Mosuniensis ad nostram accedentes praesentiam nobis humiliter supplicarunt, quod nos ipsis benignitate regia licentiam concederemus iobagionatum ecclesiae nostrae Strigoniensis assummendi simulcum emptitia terra ipsorum Keszulche vocata et cum alia terra eorundem donatitia, quae vulgo Kysduburghuczth nuncupatur, ut ipsi ob reverentiam Beati Adalberti in primorum verorum et nobilium exercituantium iobagionum dictae ecclesiae Strigoniensis numero sub vexillo archiepiscopi eiusdem ecclesiae in exercitu regio valerent regno et coronae regiae famulari. Nos itaque ad instar sanctorum progenitorum nostrorum utilitati ecclesiae intendentes ex animo, ut tenemur, praefatis Paulo, Gürk et Thomae petitionem ipsorum admisimus favorabiliter in hac parte, numerum et cetum verorum iobagionum praedictae ecclesiae eosdem assumere cum terris suis praenotatis annuentes volentesque, ut ipsi et eorum haeredes haeredumque suorum successores in eodem iobagionatu permanendo gratulari possint perpetuo et terras ipsorum huiusmodi possidere pacifice et quiete sub eodem iusto titulo, quo usquemodo dinoscuntur possedisse. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem praesentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, aulae nostrae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo sexto, XIIII. Kalendas Septembris, regni autem nostri anno VII.

4072.

1296. aug. 26. — Radun fia: Mÿke comes kérésére azokért a szolgálatokért, amelyeket minden hadjáratban, különösen a Tamásfiak által elfoglalt Adrÿan vár ostromában szerzett, ahol testvérével Bÿcho-val együtt megsebesült, s mert Posoga várát megvédte és átadta anyjának: Th(omasina)-nak, átírja és megerősíti saját 1296. jún. 15-i pátens oklevelét (4060. sz.) (Huzteÿrÿte[!] és egy másik föld) adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, septimo Kal. Semptembris(!), r. aut. n. a. sebtimo(!).

Eredeti: 52 × 33,8 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű az első sorban. Függőpecsét kis darabja. DL 63901. (Beniczky lt.)

Átírta: turóci konvent 1315. (DL 63905. uo.)
Fejér VI. 2. 37. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1585.

4073.

(1296. aug. 27. körül.) — mandátumát, mellyel István király napjának nyolcadáról (aug. 27.) a királyi had oszlásának 15. napjára halasztotta bírságmentesen annak a 10 márkának Endre fia: András és Iwan fia: Kunch által Sorlou-i László comes részére történő megfizetését, amelyre Máté egykori lovászmester, jelenlegi nádor kötelezte őket László fiának: Miklósnak meggyilkolása miatt, említi az esztergomi káptalan (1296.) szept. 1-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 472.)

4074.

1296. aug. 29. — Radun fia: Mike comes érdemeit jutalmazza.
Kukuljević: Regesta no 1585.
Lásd 1296. aug. 26-i keltezéssel a 4073. sz. alatt.

(1296. szept. 7. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Wota-i Illés fia: Miklós királyi ember járja meg a pozsonyi várnak a Chollokuuz-ben levő Zorus nevű földje határait és iktassa be Ouga-i András fiát: Péter comest annak birtokába, említi a pozsonyi káptalan (1296.) szept. 7-i jelentésében. (Hazai oklt. 148.)

4075.

1296. szept. 11. — mandátuma a pécsi káptalanhoz Owar-i Corrardus panaszának kivizsgálására. Várnagyné 102. (magyar ford.)
Lásd 1296. szept. 18-i keltezéssel a 4079. sz. alatt.

1296. szept. 15. — Pál pécsi püspöknek adományozza részben szolgálataiért, főleg a Zekchu vár ostromakor teljesítettekért, részben pedig a Sándor fia: Moÿs által neki okozott károkért Moÿs birtokait, úgymint Haab tornyot és falut, továbbá Haab, Kerekzwÿna, Huzÿwtowth, Galabana, Gurenes, Wÿfolw vagy Flon falvakat minden tartozékukkal. Moÿs a püspöknek Noztam nevű Tolna megyei uradalmát (curtis) pusztította, ezer nagyobb és kisebb állatot, nemesektől és jobbágyoktól ingóságokat vitt el; Domokos comes püspöki officiálist megölvén az uradalom mintegy 80 mansióját elkergette; a curtis-hoz tartozó falvakat is pusztította, Chaama és Laaz falvakban a pécsi egyház 5 szolgáját megölték; Chaama-n más alkalommal Moÿs a menyasszonyt a lakodalomból elvitette, fogva tartotta és meggyalázva adta vissza; Noztan temetőjét és egyházát is kirabolta; hét éve sem birtokai, sem Abraan-i monostora után tizedet nem fizetett, amiket a fehérvári káptalan és a váradi konvent oklevelei is bizonyítottak. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, septimodecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 54,8 × 29,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 39 257. (Bécsből átvett oklevél.)

Fejér VI. 2. 17. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1588.

4076.

1296. szept. 16. Buda. — a Zelniche falubeli Peruzlaus kérésére átírja és megerősíti Demeter mester zólyomi ispán 1294. nov. 1-i oklevelét Peruzlaus-nak a liptói jobbágyfiak közé történt emeléséről.

Eredeti: 19,1 × 11,7 cm. Hátlapján pecsét nyoma. Štátny oblastný archív v Bytči, Oklevélgyűjtemény 2. sz. (azelőtt Rózsahegyi Múzeum 17 421. — DF 266 611.)

Kivonat: ŠA v Bytči, Oklevélgyűjtemény 2. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod Peruzlaus de villa Zelniche de Lÿpto ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras magistri Demetrii comitis de Zolum dilecti et fidelis nostri super exemptione eiusdem confectas petens a nobis cum instantia, ut easdem litteras predicti magistri Demetrii ratas habere et nostris litteris patentibus de benignitate regia dignaremur confirmare, quarum quidem litterarum ipsius comitis Demetrii tenor talis est:

Nos magister Demetrius comes de Zolum, quibus expedit, significamus tenore presentium universis, quod nos ad speciale mandatum domini nostri Andree Dei gratia illustris regis Hungarie Peruzlaum de villa Zelniche de cura et libertate aliorum populorum domini regis exemptum in numerum et collegium omnium filiorum iobagionum in Lypto existentium de benignitate regie

maiestatis duximus collocandum et in ipsa libertate filiorum iobagionum domino nostro regi et nobis serviendum, qua ceteri filii iobagionum et specialiter Benedictus de eadem villa perfruuntur et si sibi placet, de terra dictorum populorum portionem suam liberam habeat separandi facultatem, prout hec in litteris eiusdem domini nostri plenius vidimus contineri. Datum Bude in festo Omnium sanctorum anno Domini M° CC° nonagesimo quarto.

Nos igitur visis petitionibus dicti Peruzlai favorabiliter inclinati predictas litteras patentes dicti magistri Demetrii comitis de Zolum non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas de verbo ad verbum presentibus insertis ratas habentes et acceptas auctoritate presentium duximus confirmandas. Datum Bude dominico proximo post festum Exaltationis sancte crucis anno Domini M° CC° nonagesimo sexto.

Az oklevél kelte nem kifogástalan. 1296 szeptemberének második felében ugyanis III. András Kőszeget ostromolta. Elképzelhető ugyan olyan kancelláriai tévedés is, hogy Inventio S. Crucis helyett tévedésből írták Exaltatio ünnepét, ez azonban kevéssé valószínű, mert az oklevelet feltűnően laza írása is *gyanússá* teszi.

4077.

1296. szept. 18. — Ouga-i András fiának: Péter comesnek adományozza kérésére a különböző királyi hadjáratokban szerzett érdemeire való tekintettel a pozsonyi királyi várnak a Chollokuuzben levő Zorus nevű lakatlan birtokát, átírván a pozsonyi káptalan (1296.) szept. 7-i jelentését (Hazai oklt. 148.) a birtok iktatásáról és határjárásáról. — D. p. m. ven. patris d. Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, quartodecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 41,1 × 26,8 cm. Több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét zsinórja és egykori pecsétje hátlapjának a hártyán látható nyomata. DL 1451. (Mon. Pos. fasc. 50. n. 1.)

Átírta: I. Lajos király 1366. jan. 23. (DL 1452. uo. fasc. 59. n. 17.)

Hazai oklt. 149. — Kivonat: Fejér VI. 2. 45. 3. sz.

4078.

(1296.) szept. 18. Kőszeg mellett. — megparancsolja a pécsi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Ozugd-i Sándor királyi ember vizsgálja ki Owar-i Corrardus comes panaszát, amely szerint Lőrinc comes fia: Kemen mester és Phylippus fia: Phylippus az ő Kemud, Katlh, Hassagh, Palkona, Yula és két Cheer nevű falvát kifosztotta, majd az idézés megtörténte után ismét elpusztította. — D. prope Kuzegh quarto die oct. Nativitatis B. Virg. glor.

Átírta: pécsi káptalan 1296. okt. 6. (Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay fasc. 2. n. 30. — DF 259 768.)

Wenzel X. 212., Várnagyné 102. (magyar ford.)

4079.

(1296.) szept. 19. Kőszeg vár alatt. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy Pongrác fiának: Tamás comesnek birtokaira vonatkozó okleveleit, amelyeket ő és a Szent István-konvent adott ki, vegye át a comestől és adjon neki ezekről szó szerinti átírást. — D. sub castro Kwzegh feria quarta ante festum Matthei ap.

Átírta: váradi káptalan 1298. márc. 5. > II. János 1570. dec. 1. > Bátori István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (DL 322. fol. 9a. NRA fasc. 872. n. 65.)

Wenzel X. 304. (1298.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 427. (román ford.)

Az oklevelet már Karácsonyi (124. 202. sz.) is 1296-ra tette, amit megerősít a 4079. sz. oklevél kelte is.

4080.

(1296.) szept. 20. — parancsa a váradi káptalanhoz Pongrác fia: Tamás comes oklevelei ügyében.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 427.
Lásd (1296.) szept. 19-i keltezéssel a 4080. sz. alatt.

(1296.) szept. 20. Kedhely. — megparancsolja a váradi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Hozugd-i Sándor királyi ember vizsgálja ki Corrardus mester panaszát, amely szerint Ph(ilippus) mester fia: Ph(ilippus) Kemud és Lok nevű faluit, Lőrinc comes Kem(inus) pedig Jula nevű faluját elpusztította, ezért őket megidéztette; erre Ph(ilippus) mester Hassag, Kem(inus) comes pedig Polkuna, Grech és két Cher nevű faluját pusztította el. — D. in Kedhel in vig. Matheÿ ap.

Átírta: pécsváradi konvent 1296. nov. 27. (Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay fasc. 2. n. 31. — DF 259 769.)
Wenzel X. 211., Várnagyné 103. (magyar ford.)

4081.

1296. szept. 20. — Merse comes fia: Benedek mester kérésére az átírt oklevélben felsorolt érdemeire való tekintettel átírja és megerősíti Omodeus nádor 1295. nov. 15-i privilégiumát (Hazai oklt. 145.) Kayatha birtokról. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Jauriensis dil. et f., au. n. vicecanc. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, XII. Kal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Átírta:
a) II. Lajos 1520. máj. 25. (DL 1428. Jes. Eperjes fasc. 2. n. 5.)
b) Ua. 1520. jún. 12. (DL 70 353. Szinyei Merse lt.)
Hazai oklt. 151. — Kivonat: Iványi: Eperjes 10. 7. sz.

Az alkancellár nevének hibája azzal is magyarázható volna, hogy az akkoriban többször használt siglát (Th.) az átírás alkalmával rosszul oldották fel, de feltűnő, hogy III. Andrásnak azonos keltű oklevelét II. Lajos ugyanazon a napon ugyanolyan hibával írta át. (Lásd a következő számú oklevelet.)

4082.

1296. szept. 20. — Merse comes fia: Benedek mester kérésére átírja és megerősíti IV. László 1285-i privilégiumát (3379. sz.) Wythezmezew birtok adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Thome Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, duodecimo Cal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: II. Lajos 1520. máj. 25. (DL 70 350. Szinyei Merse lt.)
Fejér VI. 2. 42.

Lásd az előző számnál írtakat.

4083.

1296. szept. 21. Kőszeg vár alatt.

— meghagyja Gábor fiát: János mestert az Wgacha megyei Kerezthwr falu birtokában. Az ugocsai királyi predium-hoz tartozó, jogtalanul elfoglalt földek visszavétele során ugyanis István mester ugocsai ispán Kereztwr falut is vissza akarta csatolni a prediumhoz, de János mester ennek ellenmondott. Iratainak bemutatását a király az országgyűlésre halasztotta, ahol Lodomerius esztergomi érsek, a bárók és nemesek előtt bizonyította, hogy a birtokot V. Istvántól és IV. Lászlótól kapta. — D. subtus castrum Kwzeg in festo B. Mathei ap. a. D. M° CC° nonagesimo sexto.

Átírta: III. András 1299. (DL 38 134. Újhelyi lt.)
Hazai okmt. VIII. 447. — Kivonat: Burgenland II. 300. 429. sz.

4084.

1296. szept. 25.

— elcseréli Palocsa földet.
Tört. Tár 1878. 179.
Lásd 1294. szept. 25-i keltezéssel a 3992. sz. alatt.

1296. okt. 6. Kőszeg vár alatt.

— Mark comes fiainak: Gergely bánnak és István comesnek adományozza László fiai: István, László és Ugrin saját és az utód nélkül elhalt Peech-nek általuk elfoglalt birtokait kárpótlásul a tőlük elszenvedett károkért. — D. sub castro Kwzeg in oct. S. Mychaelis a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto.

Átírta: Garai Miklós nádor 1433. márc. 13. (Két példányban: DL 43 945. Múz. Törzsanyag Horvát István könyvt. és DL 43 946. uo.)

Wenzel V. 150., Nagy I.: Pécz 44., Smičiklas VII. 253. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1586., Burgenland II. 300. 430. sz.

Az oklevelet átíró Garai Miklós nádor szerint *Andree regis universe littere similes ex causis rationabilibus dudum sunt anullate et cassate.* A *hasonló* oklevelek érvénytelenítése alatt bizonyára a birtokok nevét fel nem tüntető adománylevelek értendők. A fennmaradt szöveg adatainak valódiságát így nem érheti gyanú.

4085.

(1296. okt. 8. előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Gelardus fia: Renoldus királyi ember járja meg a nyitrai vár Suran nevű földjét és iktassa be Bugar fiát: Márton mestert annak birtokába, említi a nyitrai káptalan (1296.) okt. 8-i jelentésében. (Wenzel XII. 590.)

4086.

1296. okt. 11

— Bugar fiának: Márton comes trencséni várnagynak adományozza a nyitrai vár Suran nevű földjét azokért a hűséges szolgálataiért, amelyeket a királyi hadjáratokban, különösen pedig a csehek és a németek ellen a határok védelmében és a hűtlen főurak ellen teljesített, egyben átírja és megerősíti a nyitrai káptalan (1296.) okt. 8-i jelentését (Wenzel XII. 590.) a föld iktatásáról és határjárásáról. — D. p. m. ven. patris Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, quinto Ydus Oct., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1323. máj. 18. (Fényképe: DL 95 555. Binnyey vétel.)
Wenzel XII. 582., Karácsonyi—Kristó 22.

4087.

1296. okt. 17. — Baranka várat Ubul fiára: Mihályra és fiaira bízza.
Fejér VI. 2. 23.
Lásd az év nélküliek között a 4362. sz. alatt.

1296. okt. 19. — Meynolth fiának: Vörös (rufi) Ábrahámnak adja hűséges szolgálataiért a Pozsony megyéhez tartozó Wyuar kerületet (comitatum seu districtum) a Maraua folyó mellett. Ábrahám comes ugyanis a király trónraléptekor a Pozsony megyét pusztító Albert osztrák és stájer herceg ellen győzedelmeskedve német zászlót zsákmányolt; majd amikor a herceg cseheket küldött az országra, azokat legyőzte; megvédett egy favárat a herceg csapataival szemben, miközben 53 embere nyíllövéstől halálosan megsebesült, 15 pedig meghalt; majd a németek által elfoglalt Sasvar várát elfoglalta és a király parancsára neki átadta; a Henrik bán fiai által elfoglalva tartott Pozsony vár Máté mester által vezetett ostromakor megsebesült, öt serviense pedig meghalt; az ugyancsak Henrik bán fiai által elfoglalt Detreh királyi várat az ura: Máté mester parancsára visszafoglalta saját és övéi sebesülése árán; amikor pedig a király apósával: Albert herceggel Henrik bán fiára: Jánosra és testvéreire támadt, Kwzeg vár elfoglalásakor Jánosnak több serviensét legyőzte. — D. p. m. ven. viri Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto, quartodecimo Kal. Nov., r. aut. n. a. septimo.

Eredetije az Apponyi oklt. és Szentpétery kézirata szerint az Apponyi család hőgyészi levéltárában volt, de a második világháború után a levéltár megmaradt anyagával nem került a Tolnai megyei Levéltárba.
Apponyi oklt. I. 30. — Részlegesen: Fejér VII. 2. 195.

4088.

(1296.) okt. 21. Bécsújhely mellett. — parancsa Miklós bán fiához: János mesterhez Ilmeuch birtok Herbordus mester részére történő visszaadása érdekében.
Burgenland II. 301. 432.
Lásd (1297.) október 20-i keltezéssel a 4134. sz. alatt.

(1296.) okt. 25. Buda. — megparancsolja a pécsi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Hozugd-i Sándor királyi ember vizsgálja ki Corrardus comes panaszát, amely szerint Ph(ỳlippu)s fia: Phỳlippus okt. 2-án megtámadta váraljai népeit, ökreiket és ingóságaikat elvitte, 5-én pedig Petre, Guerech, Polkona, Cheer, Bolugd, Guncheel és Topoz nevű falvait kifosztotta, egy jobbágyot megöltek, másokat megsebesítettek. — D. Bude, feria quinta post oct. S. Galli.

Átírta: pécsi káptalan 1296. nov. 20. (Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay fasc. 2. n. 32. — DF 259 770.)
Wenzel X. 212., Várnagyné 103. (magyar ford.)

4089.

1296. okt. 26. — Olivér mester fiának: Miklós mester királyi pohárnokmesternek és Zathmar-i ispánnak adományozza az utód nélkül elhalt Iteg és György nevű kunok Zabouch megyei Toos nevű földjét ama szolgálataira való tekintettel, amelyeket koronázása óta mellette állandóan, különösen pedig az osztrák és stájer herceg elleni hadjáratban vére ontásával teljesített, amikor László és Miklós nevű rokonai elestek, majd Rorandus vajda és rokonai: a Tamásfiak ellen Adrỳan nevű váruk alatt véghez vitt szolgálataikért, amikor két serviense súlyosan megsebesült, a Henrik fia: János ellen viselt hadjáratban pedig az

ellenség Gergely nevű felderítőjét elfogta, akit a király Sopron mellett ki is végeztetett. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducesimo(!) nonagesimo sexto, r. aut. n. a. sexto, septimo Kal. Nov.

Eredeti: 50,5 × 19,8 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsétje kiszakadt. DL 89 259. (Radvánszky cs. sajtókazai lt. Kakas lt.)

Katona: Hist. crit. VII. 1150., Szirmay: Szathmár I. 87. (magyar ford.), Fejér VI. 2. 25., Gyárfás: Jászkunok tört. II. 461. (kihagyásokkal), Densuşianu: Documente I. 1. 529., Documente priv. ist. Rom. C. II. 428. (román ford.). — Kivonat: Burgenland II. 302. 433. sz.

Az uralkodási év ugyan nem felel meg a napi keltezésnek, ez azonban az utóbbinak utólagos beírásával indokolható. **4090.**

1296. nov. 24. — Henrik lázadó fiaihoz: Jánoshoz és Miklóshoz való ragaszkodás miatt elveszi Zoruuosd-i Barlabas fiától: Ambrustól Tolna megyei Morusd (Szent Katalin-egyházzal) és Zanas nevű birtokait és azokat Andronicus mester veszprémi prépost, királynéi alkancellárnak, továbbá testvéreinek: Tamás comesnek és Péter mester tolnai főesperesnek adományozza. — D. p. m. ven. patris d. Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, octavo Kal. Dec., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 39,5 × 23,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 132. sz. (Maros 3. — DF 200 744.)

Átírta: III. András 1297. (uo. Vespr. et capit. 12. jelzet alatt volt, de fényképe már nem került be DF 200 753 alá.)

Fejér IX. 7. 715.

Az uralkodási év ugyan hibás, de az oklevéllel szemben más gyanú nem merül fel. **4091.**

1296. — Deuecher-i Emÿch fiának: Márton alországbírónak kérésére átírja és megerősíti a budai káptalan 1296-i privilégiumát (Wenzel XII. 587.) a Bars megyei Wdol birtok ügyében. — D. p. m. ven. patris d. Theodorii episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo sexto.

Eredeti: 63,3 × 26 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 86 884. (Esterházy hg. lt. Rep. 45. fasc. N. n. 300.)

Wenzel XII. 584. **4092.**

1296. — hozzájárul ahhoz, hogy András egri püspök egyháza Gheur és Cherÿp nevű birtoka ügyében, amelyeket Erneÿ bán fia: István elfoglalva tart, bármikor bármely bíró előtt pert indítson.

Eredeti: 19,8 × 8,1 cm. Hátlapján pecsét nyoma. Heves megyei Levéltár, Oklevélgyűjtemény 842. sz. (Egri érsekség gazdasági lt. 1—MM—775. — DF 210 768.)

Deák—Gyimesi 15. (magyar fordítással).

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis universis, quibus expedit et presentes ostendentur, salutem et gratiam. Hiis, qui rerum inopia aut adversitate temporum vel quovis

inpedimento sunt preventi, ut suas in figuram iudicii deducere nequeunt actiones, favor iuris utriusque hoc solamine suffragatur in futurum, ut cum suas necessitates in formam protestationis redigunt oportunitate nacta licitum sit eis in figura iudicis licitare prescriptione ipsis aliqua non obstante. Sane venerabilis pater dominus A(ndreas) Dei gratia episcopus Agriensis dilectus et fidelis noster a tempore coronationis nostre est nobis pluries protestatus et dixit protestando, quod due possessiones ecclesie sue et nostre Gheur et Cherÿp vocate per Stephanum filium Erneÿ bani a multis iam annis retroactis exorbitante statu regni ante coronationis nostre dies detente fuissent occupate et nunc potentialiter detineret, supplicans excellentie nostre, ut cum super hiisdem possessionibus posset suas in lucem preducere actiones, interdum intermedia dilatio questioni ecclesie non fieret inimica nosque cum iustis petentium desideriis nichil debeat difficultatis afferri, duximus per presentes annuendum, ut quocumque tempore ecclesie nostre Agriensi expedierit, super premissis possessionibus cum eodem Stephano litigare possit licite nullius inpedimenti obite coram quocumque iudice voluerit experiri. Datum Bude anno Domini M° C°C° nonagesimo sexto.

4093.

1296. — Honua-i Miklós fiainak: Dénesnek és Mocho-nak Vysno nevű Gömör megyei birtokát és Strasa nevű birtokuk 1/3 részét 40 ezüst márka okozott kár és bírság fejében Vechke fiának: Geche, Tumpoldus fiának: Tumpoldus és Moch fiának: P. . . . nemeseknek ítélte, akik azt az összeg fejében engedélyével átadták Miklós fiai rokonainak, Honwa-i Hunth fiainak: Jánosnak, Tamásnak, Sándornak, Miklósnak és Pálnak.

Tartalmilag átírta: Sáros megye 1589. dec. 11. (DL 107 711. Hanvay lt.)

A tartalmi átírás szövege:

– – – primas quidem donationales et reambulatorias serenissimi quondam Andreae olim regis Hungariae felicissimę memorię in anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo sexto – – – – – – confectas et emanatas – – – – – – – – – primarum igitur litterarum d[icti] q[uo]ndam Andreae regis donationalium et reambulatoriarum summa erat talis: quod totalis possessio Vysno et tertia pars alterius possessionis Strasa vocatae nobilium Dionisii et Mocho filiorum Nicolai de Honua omnino in comitatu de Geómeór existentis habitaę nobilibus Geche filio Vechke, ittem Tumpoldo filio alterius Tumpoldi ac P. . .o filio Moch pro quibusdam damnis et oneribus iudiciariis fuissent, in in(!) summa quad[raginta marcarum argenti] datae, qui postea vicissim ex permissione et voluntate ac gratia speciali dicti quondam Andreae regis, imo coram eodem rege in praescripta summa quadraginta marcarum argenti nobilibus quondam Johanni, Thomę, Alexandro, Nicolao et Paulo filiis Hunth de praedicta Honwa, cognatis videlicet praedictorum filiorum memorati Nicolai de Honwa praescripta iure perennali dedissent et contulissent.

4094.

1296. — átírja és megerősíti IV. László 1287. márc. 25-i oklevelét (3435. sz.) a Zarazprozek és Zelniche közti föld és erdő csereképpen történő adományozásáról. — a. ab inc. D. M° CC^mo^ nonagesimo sexto.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 20. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Liptó megye lt. Registrum. — DF 266 606.)

M. Tört. Tár IV. 15. — Kivonat: Fejér VI. 2. 44. 1. sz., Tört. Tár 1904. 247. 159. sz.

4095.

(1296.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek és Pál fia: Tamás comes királyi embernek jelenlétében Kozma fiai: Kozma és Pál osszák kétfelé Dobos nevű birtokukat a hozzá tartozó Pauli és Deeg nevű földekkel együtt, említi az egri káptalan 1296-i privilégiuma. (Wenzel X. 224.)

4096.

(1296.) * — speciale mandatum-át, amelynek alapján Demeter mester zólyomi ispán a liptói jobbágyfiak közé emelt Zelnice-i Keuel fiait: Benedeket és Istvánt beiktatta négy ekényi földjükbe, említi az ispán 1296-i jelentésében. (Fejér VII. 2. 252.)

4097.

1296. — megerősíti László király oklevelét, mely szerint a (garam)szentbenedeki apátság népei nem adóznak.

Kivonat: Fejér VI. 2. 45. 2. sz., Mon. eccl. Strig. II. 394.

Lásd II. András 1217-i oklevelét a 346. sz. alatt.

Fejér igen rövid kivonata Hevenesi kézirata LL jelű kötetének XLIV. számára hivatkozik, de ez a hivatkozás téves. A kötet (mai jelzete: 44) 113. lapján azonban van egy rövid kivonat az 1496. évről, amely olyan közel áll Fejér szövegéhez, hogy feljogosít annak feltételezésére, hogy Fejér közlésében erre támaszkodott. Érdemi eltérés csupán az évszám (1496→1296) s az átírt és az átíró oklevél kibocsátójának megcserélése (András → László). Hevenesinek ez a kivonata egyébként II. Ulászlónak II. András 1217-i privilégiumát megerősítő 1496. jún. 12-i okleveléről készült. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 9. fasc. 4. n. 15. — DF 238 503.)

(1297. vagy előbb.) * — oklevelét, mely szerint a Gutkeled nb. Apaý fia: Apá comes — a fia: Etk nevében is — a váradhegyfoki konvent előtt Drug fiainak: Lőrincnek és Miklósnak meg rokonuknak: Péter comesnek elzálogosított Benk és Monoros nevű földjeit a király előtt ugyanannyiért örökre átadták nevezetteknek, említi egy 1297. jún. 22-i (valószínűleg alországbírói) datum pro memoria oklevél. (Zichy oklt. I. 85.)

4098.

1297. jan. 3. + — a főpapok és bárók tanácsából a lázadó Rorandus erdélyi vajda minden birtokát Kalotha-i Gerew fiának: Miklós mesternek adományozza azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket még trónralépte előtt, majd azt követően fogságból való kiszabadításakor és a lázadó Rorandus vajda legyőzésekor tett. — D. in oct. festi B. Joannis ap. a. D. M CC nonagesimo septimo.

1436-i átirata — Fejér szerint, aki Kemény József közlése alapján adta ki az oklevél szövegét — a Gyerőfi család levéltárában volt.

Fejér VII. 4. 238., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 198. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 80. CLXXXXIII. sz., Századok 1884. 112. 8. sz.

Hamis. Pauler: Magy. nemz. tört. II.[2] 597. és Karácsonyi 34. 170. sz. egyaránt Kemény József hamisítványának minősíti. Megállapításukat igazolja, hogy az állítólagos oklevél — mint Kemény többi hamisítványa — a mai napig nem került elő.

4099.

1297. jan. 10. — az esztergomi káptalannak adományozza Kázmér ellene lázadt fiainak: Ugrinnak, Istvánnak, Péternek, Lampertnek és Lászlónak Pauld és Gormoth (Gormot) nevű Hont

megyei birtokait kárpótlásul az általuk a káptalannak okozott károkért. — D. p. m. ven. patris Thedori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, quarto Id. Jan., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti két példányban:

a) 46,1 × 22,3 cm. Díszes kezdő *A*, több díszített kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 34. fasc. 1. n. 3. (DF 236 800.)

b) 47,4 × 21,6 cm. Díszes kezdő *A*, néhány díszített kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. Uo. n. 4. (DF 236 801.)

Átírta:

a) esztergomi keresztes konvent 1310. okt. 28. (uo. n. 5. — DF 236 802.)

b) I. Lajos 1365. márc. 26. (uo. n. 6. — DF 236 803.)

c) Zsigmond 1418. febr. 24. (uo. n. 14. — DF 236 811.)

Fejér VI. 2. 58., Eszterg. főkápt. birtokai 37., Mon. eccl. Strig. II. 395. — Kivonat: Fejér VI. 2. 121. 4. sz., Magyar Sion III. (1865) 942., Codex Strig. II. 220. — Facsimile-részlet mindkét eredetiről: Mon. eccl. Strig. II. II. tábla.

4100.

1297. jan. 18. — Urbaz-i Grubuch fiai: Turdizlaus és Balázs kérésére átírja és megerősíti anyjának: Thomasina asszonynak 1295-i privilégiumát (Alsó-szlavóniai okmt. 25.) a Zawa folyón levő Alsogradisca-i rév vámja (tributi portus) felének adományozásáról. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia ep. Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, quintodecimo Kal. Febr., r. aut. n. a. septimo.

Eredetije — az Alsó-szlavóniai okmt. szerint — a szarajevói országos múzeumban, — Szentpétery kézirata szerint — a Thallóczy gyűjteményben a Magyar Nemzeti Múzeumban volt.

Alsó-szlavóniai okmt. 26. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1590., Smičiklas VII. 416.

4101.

1297. jan. 21. — bizonyítja, hogy Pál fia: Miklós mester győri ispán visszaadta András comes fiának: Gergely mester esztergomi kanonoknak és rokonának, Cene comes fiának: György mesternek a Duduag folyón levő Lugur nevű halastavakat, egyben megerősíti az átadást. — D. p. m. ven. patris d. Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, XII° Kal. Febr., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: [43] × [16,5] cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zsinórja. DL 40 238. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel V. 168. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 111. XXVIII. sz.

A hibás uralkodási évet elírásnak kell minősíteni.

4102.

1297. jan. 30. — a Gargew falubeli Chudrum, valamint fiai: András, Gabrian, Márton, Iwan, István, Kozma és Mátyás kérésére átírja és megerősíti Bald Scepus-i ispán 1296 novemberében kelt privilégiumát (Hazai okmt. VII. 253.) Gargeu falu két ekényi lakatlan és műveletlen földjének átengedéséről évi egy uncia arany fejében. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, tertio Kal. Febr., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 49,2 × 35,7 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét zacskóba varrt darabkái. DL 63 623. (Görgey lt.)

Hazai okmt. VII. 257. — Kivonat: Századok 1872. 229.

4103.

(1297.) febr. 24. Buda. — megparancsolja a hévízi kereszteseknek, hogy küldjék ki megbízottjukat, akinek jelenlétében Tywan fia: Fabyanus királyi ember járja meg FeyerEghaz és Heen lakatlan földeket és iktassa be Mihály fiát: Akus mestert annak birtokába. — D. Bude in dominica Esto michi.

Átírta: hévízi keresztes konvent (1297.) márc. 7. > III. András 1297. ápr. 18. (DL 71 351. Forgách lt.) Fejér VI. 2. 80., Documente priv. ist. Rom. C. II. 430. (román ford.), Kristó: Békés 39. (magyar ford.)

4104.

1297. márc. 23. Marchegg. — Maravigh és Dvorsa Zelnicze-i királyi népeket és atyafiaikat földjükkel együtt kiveszi jelen állapotukból és a liptói jobbágyfiak közé sorolja őket.

1744-i hiteles másolat Štátny oblastný archív v Prešove, Ghillány lt. (DF 283 031.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungariae memoriae commendantes significamus, quibus expedit, universis praesentium per tenorem, quod Maravigh et Dvorsa ac fratres sui populi nostri de Zelnicze in Lypto existentes ad nostram accedentes praesentiam a nobis humiliter supplicando postularunt, ut eosdem simul cum terris ipsorum eos contingentibus pro servitiis eorum meritoriis nobis fideliter impensis de regali munificentia a primaria conditione eorum eximendo in coetum et numerum filiorum iobagionum de Lypto transferre dignaremur. Nos itaque tam pro praecatione magistri Demetrii comitis de Zolom, quam etiam pro servitiis eorundem praedictos Maravik et Dvorsa ac fratres suos simul cum terris ipsorum eos contingentibus de Zelnicze de numero populorum nostrorum eximentes in coetum, numerum et consortium iobagionum filiorum de Lyptó duximus transferendos, volentes, ut tam ipsi quam ipsorum haeredes ea gaudeant libertate eoque potiantur honore, quo veri et primi filii iobagiones nostri de Lyptó gratulantur. Datum in Marhek sabbatho proximo ante dominicam Laetare anno Domini 1297.

4105.

(1297.) márc. 23. Marchegg. — megparancsolja Demeter mester zólyomi ispánnak, hogy adja ki az őket megillető földet Zelniche földjéből Maravigh-nak, Dvorsa-nak és atyafiaiknak, akiket a liptói jobbágyfiak sorába emelt.

1744-i hiteles másolat Štátny oblastný archív v Prešove, Ghillány lt. (DF 283 031.)

Említi: turóci konvent 1298. (Štátný okresný archív v Liptovskom Mikuláši, Szélnye város 2. sz. — DF 271 897.)

Az említés: Fejér VI. 2. 161.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungariae fideli nostro magistro Demetrio comiti de Zolom salutem et gratiam. Cum nos Maravigh et Dvorsa ac fratres suos de Zelnicze simul cum terris ipsorum eos contingentibus de numero populorum nostrorum de Lypto in numerum et consortium filiorum iobagionum de Lypto duximus transferendos, volumus et fidelitati tuae praecipiendo mandamus, quatenus de terra Zelnicze tantam quantitatem terrae, quanta quantitas terrae ipsos contingebat, ab una parte distinctis metis dare debeas. Datum Marhigh sabbatho proximo ante dominicam Laetare.

4106.

1297. márc. 26. Pozsony. — Pozsony királyi város érdekében hozzájárul ahhoz, hogy Zeeplok falu népei a városba költözzenek és ott a polgárokéval azonos kiváltságot élvezzenek, épületeik viszont a város erősítését (pro munitione civitatis) szolgálják, egyben elrendeli, hogy emiatt a polgárokat senki se zaklassa. — D. Posonii in crastino Annuntiationis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 17,9 × 5,4 cm. Hátlapon a kettős pecsét mellső lapjának nagy részével, melyről a körirat külső sora hiányzik. Archív hlavného mesta SSR, Bratislavy. Pozsony város lt. 15. sz. (Capsa 11. n. 19. — DF 238 641.)

Wenzel V. 170. — Kivonat: Archív mesta Bratislavy, Inventár 11. 17. sz., Juck 80. 85. sz.

4107.

1297. [márc. 26.] Pozsony. — megparancsolja az ország valamennyi bírájának, hogy ne zaklassák Corrardus mestert és fiát: Jakab comest azokért a bírságokért, amelyekben fogságuk idején marasztaltattak el, mert azok alól mentesítette őket. — D. Posonii in crastino [Annuntiationis] B. Virg. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 17 × [5] cm. Hátlapon pecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay. fasc. II. n. 19. (DF 259 757.)

Wenzel XII. 600., Burgenland III. 291. (II. 440a. sz.)

Az oklevél keltét az előző oklevél alapján lehetett kiegészíteni.

4108.

(1297. márc. 27. előtt.) * — memorialis oklevelét, amelynek értelmében Hongun-i Péter fiának: Mátének az egri káptalan előtt böjtközép nyolcadán (márc. 27.) tanúkat kellett állítania annak bizonyítására, hogy Bolug-i Iuanka fia: Miklós az ő Beren nevű várát elfoglalta, onnan javait magával vitte és ezzel neki 40 márka kárt okozott, említi Márton alországbíró 1297. jún. 5-i oklevelében. (Hazai oklt. 156.)

4109.

1297. ápr. 18. — az Akus nb. Mihály comes fiának: Akus mesternek adományozza különböző hadjáratokban teljesített hűséges szolgálataira való tekintettel a lakatlan FeyerEghaz és Heen földeket, egyben átírja a hévízi keresztes konventnek azok iktatására vonatkozó (1297.) márc. 7-i jelentését (Fejér VI. 2. 80.). — D. p. m. ven. patris d. Theodori episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, quartodecimo Kal. Maii, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 44,6 × 33,7 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 71 351. (gimesi Forgách lt.)

Fejér VI. 2. 79., Haan: Békés II. 13., Documente priv. ist. Rom. C. II. 433. (román ford.)

4110.

1297. máj. 30. Buda. — az Osl nb. Osl comes hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket különböző hadjáratokban és különösen azzal tett, hogy a Henrikfiaktól hozzá visszapártolt, s hogy a harcokban ezer márka kárt szenvedett, neki adja a Zaar nevű lakatlan soproni várföldet,

amelyet Hernicus(!) fia: János serviense, Pál fia: Nykylinus tartott elfoglalva. — D. Bude in oct. Assensionis(!) D. a. eiusdem M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 19,7 × 6,5 cm. Hátlapon pecsét darabja. DL 86 132a. (Ostffy lt.)

Nagy I.: Sopron vm. I. 61., Horváth Z.: Sopron 25. (magyar ford.), Burgenland II. 305. 440. sz.

4111.

1297. jún. 4. Buda.

— a budai prépost és a káptalan kérésére a pesti rév hajósai ellenében átírja és megerősíti Lodomerius esztergomi érsek 1285. jún. 14-i privilégiumát (Fejér V. 3. 299.), amellyel a pesti révvám harmadát a pesti és jenői hajósokkal szemben a prépostnak és a káptalannak ítélte. — D. Bude a. D. M° CC° nonagesimo VII, pridie Non. Junii.

Eredeti: 33,4 × 19 cm. Nagyméretű kezdő *N.* Hátlapon pecsét nyoma. DL 105 997. (Capsa Budensis 1. fasc. 1. n. 11.)

Katona VII. 1172., Fejér VI. 2. 66. — Kivonat (és helyesbítés): M. Tört. Tár XII. 12. 17. sz.

Az oklevél íróját a privilégiumokba illő keltezés megfogalmazásában feltehetően az oklevél mérete és tartalma zavarta meg, mert mindkettő inkább privilégium kiállítását igényelte volna ilyen dátumalakkal.

4112.

(1297.) jún. 4. Szepes.

— mandátuma a szepesi káptalannak Korithnik föld iktatása ügyében.

Bárdosy: Suppl. Scep. 420., Fejér VI. 2. 76. — Kivonat: Fekete Nagy: Petróczy 196.

Lásd (1294.) jún. 8-i keltezéssel a 3972. sz. alatt.

1297. jún. 11.

— Lodomerius esztergomi érsek bejelentése alapján jóváhagyja Parachan érseki birtoknak az ausztriai Szent Kereszt-konvent Tordaskeddi nevű birtokával való cseréjét.

Eredeti: 46,4 × 21,9 cm. Díszes kezdő *A.* Függőpecsét darabja. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város lt. 18. sz. (Lad. 15. n. 2. — DF 238 644.)

Kivonat: Archív mesta Bratislavy, Inventár 11. 18. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam intuentibus salutem in omnium salvatore. Equitas suadet, ius requirit, ut quod cuique iustis et legitimis rationibus traditur vel confertur, id solidum perpetuo debeat permanere. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater Lodomerius Dei gratia archiepiscopus Strigoniensis eiusdemque loci comes perpetuus dilectus et fidelis noster confessus est quandam possessionem suam archiepiscopalem Parachan vocatam in comitatu Posoniensi existentem cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis exceptis dumtaxat decimis archiepiscopalibus religiosis viris Herrico scilicet et Corrardo fratribus ordinis Cysterciensis ecclesie Sancte Crucis de Austria vice et nomine fratris B(erchtoldi) abbatis et totius conventus eiusdem ecclesie cum litteris procuratoriis eorumdem sufficienter instructis coram nobis comparentibus se dedisse, tradidisse et contulisse ipsis fratribus nomine dicte ecclesie recipientibus in concambium seu permutationis contractus cuiusdam possessionis ipsius monasterii Sancte Crucis Tordaskeddi vocate in comitatu Nytriensi existentis perpetuo et irrevocabiliter possidendam, cui contractui sive concambio tamquam regni dominus et patronus ecclesie nostrum regium prebuimus consensum et assensum. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem ad petitionem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris[a] Dei gratia

episcopi Jauriensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M°CC° nonagesimo septimo, tertio Idus Junii, regni autem nostri anno septimo.

[a] Tollban maradt: *Theodori.*

4113.

1297. jún. 11. — jóváhagyja azt a birtokcserét, amellyel B(erchtoldus), a ciszterci rend ausztriai Szent Kereszt-konventjének apátja és a konvent nevében Herricus és Corradus fraterek a Nyitra megyei Turdaskeddi birtokot átadták Lodomerius esztergomi érseknek, örökös ispánnak és általa az érsekségnek Pozsony megyei Parachan nevű birtokáért. — D. p. m. ven. patris Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, tertio Id. Jun., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 49,3 × 17,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 49. fasc. 1. n. 10. (DF 237 877.)

Említi az esztergomi prímási lt. XV. századi leltára. (Esztergomi prímási lt. Lad. P. n. 25. pag. 1. — DF 248 514.)

Magyar Sion III. (1865) 944., Codex Strig. II. 223., Wenzel X. 266., Mon. eccl. Strig. II. 402. — Facsimile-részlet: uo. II. tábla. — Kivonat: Fejér VII. 5. 537. — Az említés: Prokopp 119. 12. sz.

4114.

1297. jún. 12. Pozsony. — parancsa az ország bíráihoz Corrardus mester és fia: Jakab comes érdekében.

Burgenland III. 291. (II. 440a. sz.)

Lásd 1297. [márc. 26-i] keltezéssel a 4108. sz. alatt.

1297. jún. 23. — Abraam-nak, Máté nádor, pozsonyi ispán és a kunok bírája tárnokmesterének kérésére és hűséges szolgálataira való tekintettel átírja és megerősíti a pozsonyi káptalan 1293. nov. 30-i privilégiumát (Apponyi oklt. I. 22.), amely szerint Leek fia: Iwanka comes Beren nevű földjét Abraam-nak adományozta. — D. p. m. ven. patris Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, nono Kal. Jul., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 48,6 × 25,3 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített kezdőbetű. Függőpecsét darabkái. Tolna megyei Levéltár, Oklevelek 8. sz. (Apponyi lt. 505. sz. — DF 271 931.)

Apponyi oklt. I. 33.

4115.

1297. jún. 24. Esztergom. — bizonyítja, hogy embere és a pozsonyi káptalan megbízottja ellenmondás nélkül beiktatta Bagar fiát: Márton comest királyi adomány címén a Pozsony megyei Vyzkeleth Kosod nevű birtokba. — Strigonii in festo Nativitatis B. Johannis baptiste a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo.

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1411. jún. 9. (DL 689. NRA fasc. 322. n. 35.)

Wenzel X. 263.

4116.

1297. jún. 27. — a nagyszigeti Beche birtokot a Bechegregor nb. nemeseknek ítéli.

Kivonat: Bakács: Pest megye 99. 262. sz.

Lásd 1297. júl. 28-i keltezéssel a 4128. szám alatt.

1297. jún. 27. — bizonyítja, hogy Lanceretus fia: Herbordus comes a Kok, Boyon és Nymchun falvak közt fekvő Chyzar nevű Somogy megyei földjét, amelyet IV. László adományából bírt, eladta Andronicus mester veszprémi prépostnak, királynéi alkancellárnak, egyben átadta neki IV. László adománylevelét is. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, quinto Kal. Jul., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 43,9 × 24,6 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. Veszprémi káptalan magán lt. 142. sz. (Csiszár 1. — DF 200751.)

Fejér IX. 7. 725., Hazai okmt. V. 83. **4117.**

1297. jún. — átírja Lodomerius érsek 1285. jún. 14-i oklevelét.

Katona: Hist. crit. VII. 1172., Fejér VI. 2. 66.

Lásd 1297. jún. 4-i keltezéssel a 4112. sz. alatt.

(1297. júl. 1. előtt.) * — oklevelét, mellyel a Nagyszigeten levő Beche birtok miatt folyó perben oklevelek bemutatását 1297. július 1-re rendelte el, említi III. András 1297. júl. 28-i privilégiuma. (4128. sz.) **4118.**

1297. júl. 1. — Kalotai Gerő fiának: Miklós mesternek adja a lázadó Rorandus erdélyi vajda birtokait.

Századok 1884. 112. 8. sz.

Lásd 1297. jan. 3-i keltezéssel a 4099. sz. alatt.

1297. júl. 1. — oklevele a Ketpethen birtok ügyében létrejött megegyezésről.

Wenzel X. 264.

Lásd 1297. júl. 8-i keltezéssel a 4120. sz. alatt.

(1297. júl. 8. előtt.) * — speciale mandatum-át, mellyel megparancsolta Demeter mester pozsonyi és zólyomi ispánnak, hogy a liptói királyi solymászok földjéből elfoglalt fél ekényi megművelt földet vegye el Gergelytől és adja vissza Gallicus János mesternek, említi Demeter mester 1297. júl. 8-i oklevelében. (Wenzel V. 180.) **4119.**

1297. júl. 8. Buda. — bizonyítja, hogy a Sebreth fia: Erdeu comes által Arnach fia: Dénes mester ellen Ketpethen birtok visszaszerzése ügyében indított perben közvetítők segítségével megegyezés jött létre, amelynek értelmében Erdeu comes lemondott Ketpethen-re vonatkozó igényéről, Dénes mester viszont vállalta, hogy öt részletben 225 márka ezüstöt fizet neki; ha ez megtörténik, Simon fia: Miklós mester Zekchu-i királyi várnagy átadja Dénes mesternek az Erdeu comes által neki átengedett okleveleket. — D. Bude octavo dye oct. S. Johannis baptiste a. D. M° C°C° nonagesimo septimo.

Átírta: váci káptalan 1300. > ua. 1331. (DL 1485. NRA fasc. 688. n. 65.)

Wenzel X. 264. **4120.**

1297. (júl. 23. előtt.) — Meÿnolth fiának: Vörös (rufus) Abraam comesnek adományozza hűséges szolgálataira való tekintettel Wn utód nélkül elhalt fiainak Galantha, Tothfolu (Totfolu) és Eur nevű Pozsony megyei földjeit, miután a pozsonyi káptalan az iktatást elvégezte, egyben leírja azok határait a káptalan jelentése szerint. Ábrahám comes ugyanis az Albert osztrák és stájer herceg ellen vívott hadjáratban, mikor a herceg Pozsony várát elfoglalta, a megye nemesei és a város polgárai is hozzá csatlakoztak, harcolva tett hűséges szolgálatokat; majd amikor a németek Salÿa és Deakÿ falvakban a monostorokra erődítményeket építettek, a monostorokat saját és servienseinek vérontásával visszaszerezte s átadta a tulajdonosoknak, a pannonhalmi apátnak és a turóci konventnek; amikor Henrik fia: Miklós volt nádor Pozsony várát elfoglalta, annak visszafoglalásában Máté lovászmester és pozsonyi ispán seregében servienseivel vérét ontotta; végül a Henrik fia: János ellen indított hadjáratban is jó szolgálatokat tett. — D. p. m. ven. patris Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 49,9 × 38,2 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Tolna megyei Levéltár, Oklevelek 9. sz. (Apponyi lt. 503. — DF 271 932.)

Apponyi oklt. I. 36. **4121.**

1297. (júl. 23. előtt.) — Luche-i Chugud fia: András királyi udvarnok kérésére és azokra a hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket az Albert osztrák herceg elleni hadjáratban a várak vívásában, majd a Henrikfiak várainak ostromakor teljesített, atyafiaival — Chugud fiai: Chemeu és Endreus, Chÿk fia: Tiber, Salamon fia: Sámuel, György fia: János, Lőrinc fia: Benedek és Bech fia: Karachinus —, valamint Luche nevű örökölt és vásárolt földjükkel együtt kiveszi őket jelen állapotukból és a király zászlaja alatt harcoló nemesek közé sorolja. — D. p. m. ven. viri d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 41,6 × 24,5 cm. A kezdő *A* hiányzik. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 71 352. (gimesi Forgách lt.)

Tartalmilag átírta a [pozsonyi] káptalan 1389. márc. 5-i átírása alapján Kaplai [János] országbíró 1394. nov. 8. (XVIII. sz. másolata DL 56 759. Jeszenák lt.)

Wenzel X. 258. **4122.**

1297. (júl. 23. előtt.) — Cassa-i Herbordus fiának: Hannus királyi kamaraispánnak adja hűséges szolgálataiért a Gelnuchbana és Cassa városok, valamint a Mÿzla és a Chermula folyók között a Bela és a Kÿsgelnuch folyókig fekvő lakatlan ritka (indensa) erdőt, miután Feldricus comes Potok-i királyi várnagy őt az egri káptalan bizonysága mellett beiktatta. — D. p. m. ven. patris d. Theodori Dei gratia episcopi Jauriensis dil. et f. n., au. n. vicecanc. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 48,7 × 32,4 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű az első sorban. Függőpecsét selyemzsinórja. Archív mesta Košic, Titkos lt. A—5. (DF 269 065.)

Átírta: I. Károly 1312. aug. 6. (uo. A—9. — DF 269 069.)

Tartalmilag átírta: Kassa város levéltárának 1505 körül keletkezett jegyzéke. (uo. Scheutzlichov inventár fol. XXXa, N 1. — DF 287 451.)

Említi: András egri püspök 1297. (uo. A—6. — DF 269 066.)

Wenzel V. 169. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 110. XXVI. sz., M. Könyvszemle 1895. 234., Halaga: Archív m. Košic 59. **4123.**

1297. (júl. 23. előtt) — a Zelniche falubeli Keuel fiai: Benedek és István kérésére átírja és megerősíti Demeter mester Zolum-i ispán 1296-i pátens oklevelét (Fejér VII. 2. 252.), mellyel nevezetteket a király parancsára kivette a királyi népek közül és a Lypto-i jobbágyfiak közé sorolta, egyben kihasított részükre négy ekényi földet a királyi népek földjéből, leírván ennek határait. — D. p. m. ven. patris Theodorii Dei gratia episcopi Jauriensis, vicecanc. n. dil. et f. n. a. D. mỹllesimo ducentesimo nonagesimo septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 51,1 × 24,3 cm. Nagy kezdő *A.* Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny okresný archív v Liptovskom Mikuláši, Szélnye (Sielnice) város lt. 1. sz. (DF 271 896.)

Fejér VII. 2. 251. — Kivonat: Századok 1909. 885. 1. sz.

Az alkancellár rangjának szokatlan módon történt megnevezése és a hibás uralkodási évszám némi *gyanút* kelt.

4124.

1297. (júl. 23. előtt.) + — Lypto-i Ocolysna-i Seraphinus fiának: Péternek hűséges szolgálataira való tekintettel, valamint Okolysna-i Mỹka fiának: Pálnak Kuzyg várának Henrik fiától: Jánostól való visszafoglalásakor történt elestéért, aminek következtében Ocolysna birtok fele visszaszállt a királyra, Péternek adományozza. Így a teljes birtok az övé lett, mert Pál rokoni szeretetből a birtok másik felét a Turuch-i konvent oklevelének bizonysága szerint átadta Péternek. A birtok iktatását Demeter mester Zolum-i és Sarus-i ispán végezte el Mykus comes és Lypto-i Bertalan e célra kiküldött királyi emberek révén az esztergomi és a turóci konvent bizonysága mellett, majd leírja a birtok határait a két hiteleshely jelentése szerint. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. mỹllesimo ducentesimo nonagesimo VII°, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: Díszes kezdő *A.* Függőpecsételés nyoma. Okolicsányi család lt. (Fényképe: Štátny oblastný archív v Bytči. 5. sz. — DF 285 725.)

Wenzel X. 252., Húščava: Archivum Okolicsányi 19. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 248. 166. sz., Húščava: Ján literát 92. és 173. 23. sz., Burgenland II. 306. 441. sz.

Az oklevelet már Karácsonyi (32. 169. sz.), majd reá hivatkozva Horváth Sándor (Tört. Tár 1904. 248.) és Szentpétery (Századok 1911. 750.) is *hamis*nak tartotta az alkancellár 1297-ben már nem érvényes egyházi címe miatt. Húščava azonban (kiadásában és a Ján literát i. h.) csak gyanúsnak tekintette. Hamis voltát bizonyítja a fentieken túlmenően még az oklevél több korszerűtlen fordulata (pl. a megadományozott nem kéri az adományt, a királyi emberekről mint *ad hoc specialiter destinando deputatis* szól, pedig ez a kategória még nem volt ismeretes, minthogy minden királyi ember tulajdonképpen a király által volt kiküldve).

4125.

1297. (júl.23. előtt.) + — Helbrandus, a Lyptou-i Hybe-i bíró és a hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. László 1285-i privilégiumát (3399. sz.) kiváltságaikról. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo septimo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 58 × 40,2 cm. Nagyméretű kezdő *A.* Függőpecsételés helye. Magyar Tudományos Akadémia kézirattára 35. sz. (DF 243 681.)

Átírta:

a) Tamás esztergomi érsek 1318. nov. 25. (Štátny okresný archív v Liptovskom Mikuláši, Hibbe város lt. 2. sz. — DF 271 883.) > Boleszló esztergomi érsek 1324. (uo. 3. sz. — DF 271 884.)

b) szepesi káptalan 1445. febr. 10. (uo. 8. sz. — DF 271 888.)

Tartalmilag átírta:

a) liptói registrum 54. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)

b) Zsigmond 1397. júl. 16. > Miksa 1565. szept. 27. (Štátny okresný archív v Liptovskom Mikuláši, Hibbe város lt. 16. sz. — DF 271 893.)

Wenzel X. 257., Húščava: Ján literát 164. — Tart. átírás: Fejér IV. 3. 312. és VI. 2. 120. 1. sz., M. Tört. Tár IV. 29. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 248. 165. sz., Húščava: Ján literát 130. és 173. 24. sz., Juck 81. 89. sz.

Az alkancellár téves rangja és a több évtizeddel későbbi írás az oklevél hamis voltát bizonyítja. Lásd még Húščava: Ján literát 141—142.

4126.

1297. (júl. 23— okt. ?)

— Jakab Igluzaza-i plébános kérésére átírja és megerősíti a szepesi provincia szászainak bírái és egyeteme által 1280-ban a tizedfizetés ügyében kiadott oklevelét (Fejér V. 3. 47.), egyben megengedi a szepesi provincia plebánosainak, hogyha egy hívük (quicumque parrochianorum eorundem) nem fizetné a tizedet, egy márka, ha egy falu nem fizetné, három márka bírságot hajtathassanak be a szepesi provincia bírái útján. — D. p. m. ven. patris Th(eodori) Dei gratia episcopi Jauriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 47,8 × 23 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabjai. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 10. fasc. 1. n. 6. (DF 272 684.)

Wagner: Analecta Scep. I. 264., Katona: Hist. crit. VII. 1173., Batthyány: Leg. eccl. II. 463., Bárdosy: Suppl. Scep. 193., Fejér VI. 2. 73.

4127.

1297. (júl. 28.)

— a Nagyszigeten levő Beche birtokot a Bechegregor nb. nemeseknek ítéli Pál fiai: Joseph, Abraham, Job, István és János ellenében.

Átírta: váradi káptalan 1311. szept. 25. (DL 86 918. Esterházy hercegi lt. Repositorium 47. fasc. B. n. 9.)

Említi: I. Károly 1312. márc. 15. > váradi káptalan 1344. aug. 9. (DL 87 169. uo. Repositorium 47. fasc. O. n. 1.)

Kivonat: Bakács: Pest megye 99. 262. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Iurgantium controversiam celeri sententia terminare equitati convenit et vigori. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum Gregorius et Jacobus filii Apa, Ladislaus filius Luce, Laurentius, Onth, Moyzun, Villiam, Geche et Deseu filii Johannis de Leel nobiles de genere Bechegregor Joseph, Abraham, Job, Stephanum et Johannem filios Pauli super facto cuiusdam possessionis Beche vocate in magna insula existentis traxissent in causam et egissent in figura iudicii personaliter coram nobis conparentes contra ipsos, quod possessionem eorum a tempore sancti regis Stephani hereditariam Beche voacatam occupatam indebite detinerent in ipsorum preiudicium et gravamen. Et e converso predicti Joseph, Abraam et fratres eorum respondissent, quod predicta possessio Beche fuisset et esset ipsorum similiter hereditaria et quod a tempore domini Andree quondam incliti regis Hungarie avus ipsorum, pater et demum ipsi super eandem possessione(!) Beche continue resedissent, eandem tamquam ius suum hereditarium possidentes. Et licet nos auditis partium propositionibus, volentibus et assumpmentibus ipsis partibus statuissemus decernentes, quia iidem

filii Apa, Ladislaus filius Luce et filii Johannis tamquam actores actionem eorum prehabitam coram conventu cruciferorum domus Sancti Stephani regis de Strigonio, item Joseph et fratres ipsius predicti assertionem eorum prescriptam coram conventu cruciferorum de Calidis aquis testibus, quibus evidentius possent, deberent comprobare, tandem partes termino ad hoc ipsis assignato comparentes coram nobis pars actor suam actionem supradictam et pars adversa suam assertionem memoratam testibus evidenter in eorundem conventium(!) litteris exhibuerunt se probasse et insuper iidem Laurentius et Ladizlaus ad maiorem huius rei evidentiam seu certitudinem exhibuerunt litteras Strigoniensis, Wachyensis, Demesiensis, Budensis capitulorum ac conventus cruciferorum domus Sancti Stephani regis de Strigonio inquisitorias nobis transmissas, in quibus comperimus evidenter, quod ipsa possessio Beche fuisset et esset hereditaria nobilium de genere Bechegregor predictorum et quod ipsi filii Pauli de novo occupassent. Exhibuerunt etiam iidem Laurentius et Ladizlaus in instanti nobis privilegium domini regis Andree clare memorie continens formam testamenti, in quo continebatur, quod cum Onth avus predictorum nobilium de genere Bechegregor ultra partes maritimas per modum peregrinationis se transferret, ordinasset suas universas possessiones et inter cetera possessionem Beche nuncupatam reliquisset generationibus et propinquis suis, si ipsum contingeret decedere heredum solatio destitutum. Ad quod iidem filii Pauli obiecerunt .... tes, quod ipsi haberent privilegium domini Bele quondam illustris regis Hungarie felicis recordationis continens, quod cum avus prefatorum nobilium de genere Bechegregor avum ipsorum per formam litis ad presentiam [domini] regis Bele traxisset in causam, inibi per sententiam eiusdem domini Bele regis discussum seu determinatum extitisset, quod predicta possessio Beche cessisset in ius et proprietatem avi [ipsorum fil]iorum Pauli [tamquam] hereditaria, predictum articulum super facto eiusdem possessionis Beche in eodem testamento conprehensum penitus adnullando et cum ad exhibendum ipsum privilegium octavas Beati Johannis baptiste [ipsis fil]iis Pauli pro termino perhemptorio absque dilatione asignassemus, prout in litteris nostris exinde confectis plene patet, tamen adveniente ipso termino Laurentius, Onth, Geche et Ladizlaus predicti pro se et aliis fratribus suis prescriptis ab una parte, Abraham, Job, Joseph pro se et pro Stephano ac Johanne fratribus suis predictis cum procuratoribus evidentibus ex altera coram nobis personaliter constituti concorditer retulerunt per arbitrium venerabilis patris Emerici Dei gratia episcopi Waradiensis, Dominici magistri tauarnicorum nostrorum, magistri Stephani filii Irinei bani, Rolandi woyuade, magistri Nycolai de Kamarun et aliorum quamplurium nobilium regni nostri in talem concordiam se devenisse, quod si iidem Laurentius, Onth, Geche et Ladizlaus cum quinquaginta personis nobilium sibi consimilium semet inclusis feria secunda proxima post festum Beate Margarete virginis coram capitulo Budensi si presumpmerent prestare sacramentum super eo, quod dicta possessio Beche fuerit ipsorum hereditaria et quod nec venditionis aut inpignorationis titulo sit ab ipsis alienata, ex tunc ipsa possessio Beche cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis cederet in ius et proprietatem dictorum nobilium de genere Bechegregor pacifice et quiete possidenda. Et quamquam iidem Laurentius, Onth, Geche et Ladizlaus die et loco prenotato parati fuissent cum suis coniuratoribus ad iurandum, tamen iidem Abraam, Job et Joseph iuramentum eorundem et suorum coniurandorum relaxassent sub hac conditione, ut ambe partes accederent super faciem possessionis Beche antedicte et si in aliqua parte contentio fieret inter ipsos ....., tunc iidem Laurentius et Ladizlaus ipsam particulam contentiosam, si presumpmerent, reciperent cum iuramento eorumdem, prout in capituli predicti litteris vidimus contineri. Et cum ambe partes presentibus Benedicto comite de magna insula homine nostro ad hoc specialiter per nos deputato et testimonio dicti capituli Budensis ad faciem dicte possessionis Beche accessissent et eandem reambulassent seu etiam circumquaque pergirassent, in nullo ipsis filiis Pauli altercantibus, nec in aliqua particula eiusdem possessionis Beche dictis nobilibus de genere Bechegregor contradicentibus eadem possessio Beche statuta per eosdem filios Pauli et assignata extitisset ab inpetitione sua et suorum successorum libera et absoluta eisdem nobilibus de genere Bechegregor tamquam eorum propria seu hereditaria cum insulis, silvis et aliis utilitatibus ac pertinentiis suis universis pacifice possidenda, prout in litteris ipsius capituli Budensis plenius vidimus contineri. Hiis itaque peractis

nos unacum baronibus nostris decernentes ipsam possessionem Beche cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis, insulis scilicet, silvis et aliis universis eisdem Gregorio et Jacobo filiis Apa, Ladizlao filio Luce, Laurentio, Onth, Moyzun, Villiam, Geche et Deseu ac eorum heredibus heredumque suorum successoribus statuimus et asignavimus pleno iure equitate suadente tamquam ius eorum hereditarium iure perpetuo et inrevocabiliter possidendam, habendam, pariter et tenendam ipsosque in corporalem possessionem eiusdem possessionis Beche per Benedictum comitem de magna insula sub testimonio dicti capituli Budensis pacifice fecimus introduci nullo penitus contradictore aparente, predictis filiis Pauli et eorum successoribus de cetero actoritate(!) presentium super eandem possessionem Beche perpetuum silentium inponendo. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Teodori Dei gratia episcopi Jauriensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo septimo, quinto Kalendas Julii.

Az oklevélben részletezett események július 1. és 15. között, illetve az ezt követő napokban játszódtak le, ezért az oklevél keltét javítani kellett quinto Kalendas *Augusti*-ra.

4128.

1297. aug. 17. — parancsa a soproni ispánokhoz a borskedi monostor és zsidányi birtoka ügyében.
Fejér VI. 2. 68.
Lásd 1291. aug. 17-i keltezéssel a 3792. sz. alatt.

(1297. aug. 21. előtt.) * — oklevelét, amellyel megerősítette az országbíró ítéletlevelét arról, hogy a Huntpaznan nb. Cazmerius fiainak: Vgrinus-nak, Istvánnak, Lászlónak és Lampertus-nak Esztergom megyei Kemend nevű örökölt birtoka az általuk okozott károk fejében Lodomerius esztergomi érseket illeti, említi az esztergomi keresztesek konventjének 1297. aug. 21-i privilégiuma. (Mon. eccl. Strig. II. 411.)

4129.

1297. aug. 21. Buda. — bizonyítja, hogy a Zup (dictus) Domokos és Péter bán fia: Lőrinc mester között folyt perben megegyezés jött létre, melynek értelmében Domokos átadta az általa elfoglalva tartott Gayul nevű birtokot Lőrinc mesternek, aki IV. László oklevelével igazolta ahhoz való jogát. — D. Bude secundo die B. regis Stephani a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo.

Átírta: Zsigmond 1420. aug. 8. (DL 1104. NRA fasc. 380. n. 39.)
Wenzel X. 115. (1293.), Smičiklas VII. 285. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest megye 26. 139. sz. (1293.)

4130.

1297. szept. 10. — oklevele Korotnik föld ügyében.
Fekete Nagy: Petróczy 198.
Lásd 1297. nov. 2-i keltezéssel a 4144. sz. alatt.

1297. szept. 26. Berény. — bizonyítja, hogy Týbold nb. Budur fia: Julad comes a Somogy megyei Nemptýzek nevű birtokát bevallásával nővére fiának, a Buzad nb. Lancereth fiának: Herbordus comesnek adta, ahogy azt előzőleg a zalai és a Churgo-i konvent előtt is megtette. — D. circa villam

Berÿn feria quinta ante festum Cosme et Damÿani mart. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 14,3 × 5,8 cm. Hátlapon a kettős pecsét előlapjának kis darabja. DL 61 160. (Kisfaludy lt.)
Hazai okmt. I. 92.

4131.

1297. okt. 18.

—, minthogy a soproni királyi civis-ek vagy hospes-ek a belháború és az utak veszélyeztetettsége miatt a számukra szükséges árut nem tudták összehordani, azt a kiváltságot adja nekik, hogy a Dunán és más folyókon, továbbá a földön levő minden vám fizetése alól mentesek legyenek, mint a fehérvári és a budai polgárok; egyben megparancsolja az ország minden vámszedőjének, hogy vagyonuk és vámjuk elvesztésének terhe alatt a soproni hospes-ek árui után vámot ne szedjenek. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, quintodecimo Kal. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 35,4 × 19,3 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét két darabja. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 29. (DF 201 663.)

Átírta: I. Károly 1317. okt. 20. (uo. DL 56. — DF 201 690.)

Tartalmilag átírta: I. Károly átírása alapján I. Mátyás 1464. ápr. 12. (uo. DL 1938. — DF 203 563.) > II. Ulászló 1498. máj. 29. (uo. DL 2415. — DF 204 060.) > II. Lajos 1524. nov. 18. (uo. DL 2709. — DF 204 355.)

Említi: Zsigmond 1397. máj. 2. (Három példány uo. DL 301—303. — DF 201 935—201 937.)

Wenzel V. 172., Budapest tört. okl. eml. I. 313., Burgenland II. 308. 444. sz. — Az 1397-i említés: Házi: Sopron I/1. 252. 323. sz. — Az 1464-i átírás clausulája: uo. I/5. 108. — Kivonat: Schwartner: Introductio 334., Házi: Sopron I/1. 15. 40. sz.

4132.

1297. okt. 18. (Sopron).

— Sopronban jártakor látván a királyi cives-ek és a hospes-ek szegénységét és a város falainak rossz állapotát, közös használatukra és a falak megjavítására nekik adományozza a Fertev-i vám felét, melyet IV. Béla a soproni vár tornyainak fenntartására adott minden tartozékával; egyben tiltja a soproni ispánt és bárki mást, hogy őket emiatt zaklassák. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii eccl. electi dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, quintodecimo Kal. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 43,3 × 23,2 cm. Kiemelt kezdő *A* és több más kezdőbetű. Függőpecsétnek mintegy fele. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár, Sopron város lt. DL 28. (DF 201 662.)

Wenzel V. 171., Burgenland II. 307. 443. sz. — Kihagyásokkal: M. Tört. Tár IX. 111. XXIX. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 15. 39. sz.

4133.

(1297.) okt. 20. Bécsújhely mellett.

— megparancsolja Miklós bán fiának: János mesternek, hogy adja vissza Ilmeuch birtokot Herbordus fiának: Herbordus mesternek és kárpótolja őt az általa okozott károkért. — Prope Novam civitatem dominico die post festum B. Luce ewangeliste.

Eredetije — Wenzel és Iványi szerint — a Teleki család gyömrői levéltárában I. lt. Elenchus XXIII. fasc. I. n. 4a. jelzet alatt volt.

Wenzel V. 29. (1291), Major: Mosonm. II. 183. (1291), Burgenland II. 301. 432. sz. (1296). — Kivonat: Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. 75. 11. sz.

Karácsonyitól (122. 188. sz.) eltérően az oklevél keltét inkább 1297-re kellett tenni, mert egyrészt nincs adatunk arra, hogy a király 1296 októberének második felében is még

Kőszeg alatt lett volna, másrészt 1297-ben az október 18-i soproni és a november elejei pozsonyi tartózkodása közé a bécsújhelyi keltezés jól beilleszthető. **4134.**

(1297. okt. 20. után.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta Dytricus Kopu-i várnagynak, hogy Herbordus mester Ilmeuch nevű birtokát vegye közkézbe (ad communem manum), amíg a birtok ügye Herbordus mester és a vasvári prépost között bírói úton el nem dől, említi a várnagy k. n. jelentése. (Wenzel V. 58.) **4135.**

1297. okt. 26. — a Pozsony város előtt levő kolostorban élt ciszterci rendű apácáknak a város területén levő, mintegy 20 éve gazdátlan birtokait, minthogy a rend a kolostort nem telepítette újra, a városban levő Szent Klára-rendi apácáknak adományozza. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, septimo Kal. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 27,1 × 20,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja. DL 1474. (Mon. Pos. fasc. 40. n. 2.)
Fejér VI. 2. 68. **4136.**

1297. okt. 26. — a Szent Klára-rendi apácákat, akiket Barnabás frater, a minorita rend minister-e telepített Pozsonyba a város polgárai által adományozott ingatlanra, minden jelenlegi és jövőbeni vagyonukkal különleges pártfogásába veszi, egyben megparancsolja minden pozsonyi hatóságnak, hogy az apácákat ne merjék zaklatni. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, septimo Kal. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 31,3 × 12,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja előlapján fekete gyűrűs pecsét nyomával. DL 1475. (Mon. Pos. fasc. 40. n. 3.)
Fejér VI. 2. 84.
4137.

(1297. okt. 31. előtt.) * — oklevelét, mellyel megparancsolta az újudvari keresztes konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Lukács apród (iuvene nostro) vizsgálja meg, hogy a Vas megyei Belmura nevű föld adományozható-e, és ha igen, iktassa be Hoholdus comes fiát: István mester Vorosd-i ispánt annak birtokába, említi III. András 1297. okt. 31-i oklevelében. (Wenzel X. 251.) **4138.**

1297. okt. 31. — Hoholdus comes fiának: István mester Vorosd-i ispánnak adományozza azokért a hűséges szolgálataiért, amelyeket elődeinek és neki koronázása óta tett, a Vas megyei Belmura nevű birtokot, amelyen Szent Miklós tiszteletére épített egyház áll, miután az újudvari konvent az iktatást elvégezte. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii electi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, pridie Kal. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 36,2 × 22,4 cm. Igen díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. DL 1476. (NRA fasc. 581. n. 10.)
Wenzel X. 250., Burgenland II. 308. 445. sz.
4139.

1297. (okt.) — a ciszterci rend Kedhel-i Szűz Mária-monostora apátjának kérésére átírja és megerősíti a győri káptalan 1269-i privilégiumát (Fejér IV. 3. 541.), amellyel Keÿch-i Chepanus fia: Lampertus soproni várjobbágy a Keÿch-i örökölt földje határában levő 150 hold földet rokonai hozzájárulásával a monostornak adományozta. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 39,9 × 21,8 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsét darabja. DL 688. (Acta eccl. fasc. 26. n. 18.)

Fejér VI. 2. 83., Burgerland II. 310.447. sz. — Kivonat: Fejér VI. 2. 119., Szentpétery: Borsmonostori ap. 133. 80. sz.

4140.

(1297. (okt.) — a Kedhel-i Boldogságos Szűz-monostor apátjának kérésére átírja és megerősíti Miklós nádor 1285. jún. 16-i oklevelét (Fejér V. 2. 308.), amely a nádor és testvére: János mester pecsétjével volt megerősítve és amellyel a nádor Laztay nevű faluját a monostornak adományozta. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. [dil. et f. n. a. D]omini millesimo C°C° nonagesimo septimo.

Eredeti: 40,1 × 21,7 cm. Nagyméretű kezdő *A*. Függőpecsétje a plica egy darabjával hiányzik. DL 1463. (Acta eccl. fasc. 26. n. 34.)

Fejér VI. 2. 67., Burgenland II. 311. 448. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 133. 81. sz.

4141.

1297. nov. 1. Pozsony mellett. — a pozsonyi polgároknak a zavaros időkben szenvedett szükségeikre való tekintettel azt a kiváltságot adja, hogy a Németországból hajóval érkező kereskedők a jövőben áruikat német hajósokkal nem szállíthatják tovább, hanem csak a pozsonyi polgárok hajósaival. — D. prope Posonium in festo Omnium sanctorum a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredetije 1983-ban nem volt meg. (Fényképe szerint hátlapon a kettős pecsét mellső lapjának darabjával. Archív hlavného mesta SSR Bratislavy, Pozsony város lt. Oklevelek 19. sz. (Lad. 8. n. 1. — DF 238 645.)

Átírta:

a) pozsonyi káptalan 1433. jún. 29. (uo. 957. sz. Lad. 8. n. 1c. — DF 239 584.)

b) V. László 1453. szept. 12. (uo. 1624. sz. Lad. 8. n. 2. — DF 240 253.)

c) pozsonyi káptalan 1516. jún. 17. (uo. 2534. sz. — DF 241 147.)

Tartalmilag átírta: I. Mátyás 1464. máj. 27. (uo. 1862. sz. — DF 240 491. és 4698. sz. — DF 242 763.) > II. Ulászló 1498. júl. 14. (uo. 2198. sz. — DF 240 822.)

Fejér VII. 5. 535., Juck 80. 87. sz. — Kivonat: Fejér VI. 2. 97., Archív mesta Bratislavy, Inventár 11. 20. sz.

4142.

1297. nov. 1. Pozsony mellett. — Mese fiának: Lászlónak adományozza pátensével László vásárolt földje mellett a Sesterche folyótól délre fekvő Nagbekouina (Nagbokouina) nevű erdőt a bűntettei miatt felakasztott Gergelynek és fiainak rétjével együtt. — prope Posonium in festo Omnium sanctorum a. d. M° ducentesimo nonagesimo septimo.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 83. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)

Fejér VI. 2. 120. 2. sz., M. Tört. Tár IV. 41. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 248. 164. sz.

4143.

1297. nov. 2. — Gurede fiainak: Márk mester szepesi kanonok, királyi káplánnak és Mihály comesnek adományozza kérésükre, s Márknak követségekben, Mihálynak pedig Albert osztrák és stájer herceg, most a király apósa, akkor főellensége ellen Rorov vár ostromakor sebesülésével tett hűséges szolgálataik fejében Korýthnik földet erdővel, haszonvételeivel és tartozékaival, miután átírta a szepesi káptalannak a föld határjárásáról és iktatásáról szóló k. n. jelentését (Fejér VI. 2. 76.). — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, r. aut. n. a. octavo, quarto Non. Nov.

Átírta: szepesi káptalan 1307. okt. 27. (Ennek eredetije — Bárdosy szerint — a Korotnoky család levéltárában volt, de a szepesi káptalan ezt az átíró oklevelet mint saját levéltárában őrzöttet 1746. szept. 1-én írta át. DL 39635. Petróczy lt.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 419., Fejér VI. 2. 75. — Részlegesen: Wagner: Analecta Scep. I. 113., Katona: Hist. crit. VII. 1176. — Kivonat: Fekete Nagy: Petróczy 198.

4144.

1297. nov. 2. — apósa: Albert osztrák és stájer herceg meg anyósa iránti szeretetből feleségének: Ágnes királynénak élete végéig adja Pozsony megyét Pozsony várával és a hozzátartozó, a megyében levő többi várral és falvakkal s ezek tartozékával. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, IV. Non. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Eredetije — Fekete szerint — Seckauban (arch. cath. eccl. Seccoviensi can. reg. S. Aug. in Styria) volt.

Fekete: Diplomataria ... Styriae I. 255., Pray: Annales r. Hung. I. 364., Katona: Hist. crit. VII. 1177., Fejér VI. 2. 71.

Fekete minden bizonnyal a seckaui kolostorból a gráci egyetemi könyvtárba került kódexben fennmaradt szöveget közölte. Hans Georg Pertz ugyanis az Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde X. kötet (Hannover, 1851) 621. lapján ezt írja többek között a „fol. 33/25" jelzetű gráci kódex ismertetésében: „Quomodo d. Andreas rex Ungarie domine Agneti consorti sue filie d. Alberti R. regis comitatum Posoniensem cum castro Pos. etc. tradidit et donavit. D. per manus Gregorii Albensis eccl. electi aulis(!) nostre vicecanc. 1297. 4. Non. Nov. regni anno 8." A kódex a könyvtár kézirattárában később a „Ms 664" jelzetet kapta. (Anton Kern: Die Handschriften der Universitätsbibliothek Graz. Leipzig, 1942. I. 400.) A gráci egyetemi könyvtár 1984-ben arról értesítette Ress Imre bécsi magyar levéltári delegátust, hogy a kódex a második világháború végén elveszett.

4145.

1297. nov. 2. (vagy 8.) — Jakab püspöknek, a szepesi káptalan fejének szolgálataira való tekintettel felmenti őket annak a jogtalan 500 képének a szolgáltatása alól, amelyet évente minden terményükből a Scepus-i ispánnak és a várnagynak a vár élelmezésére juttattak, de amelynek kárpótlásaképpen évi 10 márka ezüstöt rendelt a szászok terragium-ából a prépostnak és a káptalannak. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo septimo, sexto Non. Nov., r. aut. n. a. octavo.

Közelkorú másolat. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 1. fasc. 1. n. 4. (DF 272 168.) — A közelkorú másolat a 3808. sz. oklevél hátlapján. (uo. n. 3. — DF 272 167.)

Átírta: I. Mátyás 1475. máj. 13. (uo. Scr. 10. fasc. 2. n. 38. — DF 272717.)

Wagner: Anal. Scep. III. 18., Bárdosy: Suppl. Scep. 410., Fejér VII. 5. 540. — Kihagyásokkal: Katona: Hist. crit. VII. 1174., Fejér VI. 2. 70.

A hibás keltezést aszerint lehet javítani, hogy vagy azt feltételezzük, hogy az oklevél írója a Nonae-t október hatására nov. 7-re vette, vagy azt, hogy *Nonas*-t írt *Idus* helyett. — Az oklevéllel kapcsolatos észrevételt lásd a 3808. sz. alatt.

4146.

1297. nov. 11. Buda.

— megparancsolja Pozsony város bírájának és esküdteinek, hogy a Barnabás minorita rendi minister által a városba telepített Szent Klára-rendi apácákat, akiket minden vagyonukkal különös pártfogásába vett, az ő nevében védjék meg királyi bírák, officiálisok és mások háborgatásával szemben. — D. Bude in festo B. Martini a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Átírta: Zsigmond 1429. dec. 11. (DL 12033. Mon. Pos. fasc. 40. n. 5.) > II. Ulászló 1515. máj. 27. (DL 24325. uo. fasc. 40. n. 7.)

Fejér VI. 2. 65.

4147.

1297. nov. 26.

— Bana-i Imre fiának: Mihálynak, a királyi tárnokok ispánjának kérésére átírja és megerősíti IV. László 1283. máj. 13-i privilégiumát (3220. sz.) a soproni királyi vár Osl, Stechỳn és Kecheneg nevű földjeinek adományozásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, sexto Kal. Dec., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 48,2 × 29,3 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. DL 40241. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi I. 163., Wenzel X. 4. (1290.)

4148.

1297. dec. 4.

— jóváhagyja azt a cserét, amely a Týburchius fia: Péter és a visegrádi Turn-i Domokos comes között a Márton alországbíró előtt folyt pert követően Lodomerius esztergomi érsek és örökös ispán, valamint Domokos tárnokmester és somogyi ispán között létrejött. Péter ugyanis Wdol nevű birtokát a Goron folyón levő szigettel 250 budai ezüst márka fejében önként átadta Márton alországbírónak, akitől ezt a király elvette és Domokos tárnokmesternek adományozta, aki viszont azt és a Sakachỳ (Zakachỳ) nevű földet elcserélte a szomszéd birtokos Lodomerius érsekkel annak a Rỳma folyó mellett fekvő Welkena és a Zohỳou folyó mellett fekvő Pỳspukỳ nevű birtokaiért, amelyek az ő Nỳmptỳ nevű birtoka mellett fekszenek. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo C°C° nonagesimo septimo, pridie Non. Dec., r. aut. n. a. nctavo.

Átírta: László kalocsai érsek királyi kancellár 1332. jan. 19. (Štátny oblastný archív v Košiciach, Rozsnyói püspöki lt. Oklevelek 7. sz. — DF 259027.)

Mon. eccl. Strig. II. 413.

4149.

(1297.) dec. 7. Buda. — Chomoz fiai: Miklós, Mÿke és Péter Kÿsfolud-i nemesek kérésére megparancsolja az egri káptalannak, hogy adjon privilégiumot arról a birtokszerzésről, amely Omodeus nádor privilégiumában van rögzítve Pere birtok ügyében.

Átírta: egri káptalan 1297. (Štátny ústredný archív SSR, Bárczay lt. — DL 83 142.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Agriensi salutem et gratiam. Dicunt nobis Nÿcolaus, Mÿke et Petrus filii Chomoz nobiles de Kÿsfolud, quod quandam possessionem Pere vocatam ab Omodeo palatino mediante suo privilegio emptionis tÿtulo comparassent, que quidem possessio ordine iudiciaria a Martino filio Bece et Laurentio filio eiusdem nobilibus de Barcha fuerat ad manus dicti palatini devoluta, quod quidem privilegium super facto ipsius possessionis confectum vestro privilegio intendunt confirmare. Unde fidelitati vestre mandamus precipiendo, quatenus prout in privilegio dicti Omodei palatini contineri videbitis, vestrum privilegium prefatis nobilibus iustitia mediante concedatis. Datum Bude in crastino Beati Nÿcolai confessoris.

4150.

1297. dec. 8. Buda. — megparancsolja az ország valamennyi bírájának, különösen pedig az alországbírónak, hogy András comes fiai: András, Iwanka és Miklós mesterek fölött ne merészeljenek ítélkezni ama károk miatt, amelyeket ők és servienseik a Máté nádorral és Chaak mesterrel volt viszály idején okoztak, mert azokat az ő parancsára követték el és azok alól őket felmentette. — D. Bude tertio die B. Nicolai conf. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredeti: 14,5 × 4,4 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 58 433. (Forgách lt.)
Mocsáry: Nógrád vm. IV. 83., Fejér VI. 2. 82., Győri tört. rég. füz. III. 115.

4151.

1297. dec. 10. — bizonyítja, hogy Domokos királyi tárnokmester és Kun (dicti) Istvánnak testvére: Miklós a Budrug megyei Hetys, Murgon és Ganata, valamint Elmeg királynéi birtokok ügyében, melyeket Miklós királyi adományba kapott, a köztük folyó perben úgy egyeztek meg, hogy Miklós Ganata és Elmeg birtokokat átadta Domokos mesternek, míg Hetys-t és Murgon-t megtartotta magának. — D. Bude quinto die S. Nicolai conf. a. D. M° CC° nonagesimo septimo.

Eredetije — a Hazai okmt. szerint — az Erdődy család galgóci levéltárában 96—3—1 jelzet alatt volt. Hazai okmt. VII. 264.

4152.

1297. dec. 20. — János fiai: Pál, Péter, István és András ellenében a Chaak nb. Zlanch fia: Tamás leányának: Katalinnak ítéli Foon földet, amely miatt János fiai előbb András egri püspök, majd Omodeus nádor, a király által kijelölt bíró előtt folytattak pert. János fiai ugyanis nem tudták oklevéllel igazolni jogaikat, Katalin asszony ügyvédje viszont felmutatta István ifjabb király 1269-i privilégiumát (1902. sz.), amellyel a földet Tamás özvegyének adta szabad rendelkezési joggal, így a király János fiainak örök hallgatást parancsolt. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. mÿllesimo ducentesimo nonagesimo septimo, tertiodecimo Kal. Jan., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 51,5 × 37,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsételés nyoma. DL 682. (NRA fasc. 630. n. 32.)

Átírta az átírást követő részt Márton alországbíró k. n. (DL 71 537. Csáky lt. központi rész fasc. 128. n. 50.)

Wenzel X. 255. — Kivonat: Csáky oklt. I. 29.

4153.

1297. — Dewecher-i Emech fiának: Márton comes alországbírónak adományozza a Svmlow-i Szent Lampert-monostor kegyuraságát Lodomerius esztergomi érsek és más bírák hozzájárulásával. Márton comes az adományt tántoríthatatlan hűségére, ezért szenvedett üldöztetésére, továbbá az alországbíróságban, Opor mester országbíró helyettesítésében szerzett bel- és külföldi elismerésekre, Tyburcius fiával: Péterrel szemben tanúsított emberségére való tekintettel kapta, minthogy a Bars megyében a Goron mellett levő Wdol nevű birtokát a királynak átadta, hogy az azt Domokos tárnokmesternek adományozhassa, amiért cserébe kérte ezt az adományt. — D. p. m. ven. viri mag. Gregorii electi in Albensis ecclesie nostre prepositum, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo septimo, r. aut. n. VII. anno.[a]

Eredeti két példányban.

a) 65,8 × 52,9 cm. Díszes kezdő *A* és több más kezdőbetű. Függőpecsét kis darabja. DL 86 886/1. (Esterházy hercegi lt. Repos. 45. fasc. N. n. 301.)

b) 64,7 × 49,6 cm. Nagyméretű kezdő *A* és több más díszes kezdőbetű. Függőpecsét zacskóban levő darabkái. DL 86 886/2. (uo.)

Átírta: Lodomerius esztergomi érsek 1297. dec. 28. (DL 86 885. uo. n. 302.)

Wenzel X. 260. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 416.

Az oklevél közelebbi keltének meghatározása az uralkodási év adata miatt nehézségekbe ütközik. A VII. uralkodási év ugyanis július 22-én lejárt, de Gergely választott fehérvári prépost alkancellárságára első adatunk csak október 18-ról van, ami már a VIII. évre esik. Feltehető, hogy egyszerre vagy legalábbis nem nagy időeltolódással történt meg Wdol birtok elvétele és kárpótlása a jelen adománnyal, valamint e birtokok cseréje. Ilyen meggondolások alapján került az oklevél erre a helyre. Az év végére mutat egyébként az a körülmény is, hogy az adomány szempontjából oly lényeges érseki átírás december 28-án történt meg.

[a] E szó csak az *a)* példányban olvasható.

4154.

1297. — az ország érdekében eltörli az újabban jogtalanul szedett vámokat, elrendeli, hogy a vámszedők csak ott szedhetnek vámot, ahol az IV. Béla idejében is szokásos volt; akik a kereskedőket zaklatják, azokat vagyonukban és személyükben fogja megbüntetni, ha pedig a főurak közül szedetne valaki ilyen vámot, az veszítse el méltóságát. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 42,3 × 32,6 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. Ép függő kettős pecsét. Archiv der Stadt Wien, Oklevelek 23. sz. (DF 285 551.)

Átírta: V. László 1453. febr. 24. (uo. — DF 285 556.)

Katona: Hist. crit. VII. 1179., Batthyány: Leg. eccl. II. 496., Hormayr: Wien I. Urkundenbuch CII., Fejér VI. 1. 199. (1292.), Fejér VI. 2. 72., Endlicher: Mon. Arp. 629., Teleki: Hunyadiak kora X. 375., Házi: Sopron I/1. 16. 41. sz. (1551-i vidimált másolatból.) — Kivonat: Quellen z. Wien II. 1. 7. 23. sz., Archív mesta Bratislavy, Inventár 11. 21. sz.

4155.

1297. — megerősíti 1296. nov. 24-i oklevelét (4091. sz.) (a Tolna megyei Morusd és Zanas birtokoknak Andronicus veszprémi prépost királynéi alkancellár, továbbá testvérei: Tamás comes és Péter mester tolnai főesperes részére történt adományozásról), minthogy (Zoruuosd-i Barlabas fia:) Ambrus nemcsak hűtlen volt, hanem utód nélkül is halt meg.

Eredetije — Fejér szerint — a veszprémi káptalan levéltárában volt, de Szentpétery I. 1918-ban már nem találta a „Veszpr. eccl. et capit. 12" jelzet alatt. (Egykori borítéka DF 200 753.)

Kivonat: Fejér IX. 7. 717.

4156.

(1297.) — megparancsolja a Thurocz-i prépostnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Liptou-i Mytrus comes iktassa vissza Liptov-i Okoliczna-i Seraphin fiát: Pétert néhai (Myka) fia: Pál Okoliczna nevű birtokának felerészébe.

Átírta: turóci konvent 1297. (XVIII. századi egyszerű másolata — Húščava szerint — az Okolicsányi család levéltárában.)

Húščava: Archivum Okoličsányi 16.

Az oklevél szövege (Húščava kiadása alapján):

Andreas Dei gratia rex Hungariae fidelibus suis preposito[a] et conventui de Thurocz salutem et gratiam. Petrus filius Seraphin de Okoliczna de Liptov ad nostram accedens presentiam medietatem ipsius eiusdemque villae, quae fuerat Pauli filii Mỳtra[b] filii matris suae, qui in expugnatione castri Johannis filii Henrici Huzỳk[c] vocati in nostro servitio occubuit, a nobis petiit sibi dari, cuius quidem aliam medietatem possessionis ex collatione iam dicti Pauli iuxta tenorem privilegii vestri exinde confecti dixit esse suam. Verum quia de qualitate et dignitate(!) eiusdem villae nobis veritas ad plenum non constat utrum nostrae sit collationi pertinens, nec ne, fidelitati vestrae praecipiendo mandamus, quanto(!) mittatis unum ex vobis pro testimonio fidedignum, coram quo comes Mytrus de Liptou homo noster accedat super faciem villae Okoliczna antedictae et si eandem ex morte dicti Pauli vacantem invenerit nostraeque collationi pertinentem, ex tunc convocatis omnibus commetaneis et vicinis reambulet eandem, restituat eidem Petro cum utilitatibus et pertinentiis suis universis iure perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero ad nostram citet presentiam ad terminum competentem, post hanc autem seriem totius facti similiter etiam cursum metarum nobis fideliter rescribatis.

Az oklevelet *gyanússá* teszi a számos fogalmazási hiba, ami éppen úgy lehet a XVIII. századi másoló hibája is.

[a] *propositio*-ból javítva.
[b] Helyesen *Myka — Mykus* (Húščava).
[c] Helyesen *Kuzỳk* (Húščava).

4157.

1297. — oklevele budai polgárok részére a Garamon levő malom vásárlásáról.

Tartalmilag átírta: Kassa város levéltárának 1505 körül készült jegyzéke. (Archív mesta Košic, Scheutzlichov inventár fol. LXVI. — DF 287 451.)

A tartalmi átírás szövege:

Littere Andree regis pro quibusdam civibus Bvdensibus super emptione molendini in fluvio Goron. Datum 1297.

4158.

(1297.) * — privilégiumát, amellyel hozzájárult és jóváhagyta, hogy Colynus mester veszprémi főesperes és kanonok a Zala megyei Kaal völgyben Monuzlow mellett levő Sasdi nevű földet, amelyet IV. Lászlótól kapott adományba, eladja Monuzlow-i Saul comes fiának: Gergely mesternek, Lodomerius mester esztergomi érsek neposának és fiainak, említi a veszprémi káptalan 1297-i privilégiuma. (Hazai okmt. V. 85.)

4159.

(1297.) * — (mandátuma alapján) Beud fia: Albert királyi ember az egri káptalan kiküldöttjének jelenlétében vizsgálatot tartott az Abawywar megyei Kupa föld ügyében, említi III. András 1298. jan. 9-i oklevele. (4168. sz.)

4160.

(1297.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Honowa-i János fia: Miklós királyi ember járja meg az Abawywar megyei Kupa föld határait és ha adományozható, iktassa be Bolok fiát: Gaal eomest annak birtokába, említi III. András 1298. jan. 9-i oklevelében. (4168. sz.)

4161.

(1297.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Geech comes fia: Wyd királyi ember iktassa be Meynolth fiát: Vörös (rufus) Ábrahámot Wn utód nélkül elhunyt fiainak Galantha, Tothfolu és Eur nevű birtokaiba, említi III. András 1297-i oklevelében. (Apponyi oklt. I. 37.)

4162.

(1298 előtt.) * — privilégiumát, melynek alapján Hilbrandus, a szepesi szászok ispánja Tomasy földet királyi adományból örökségként birtokolja, említi a szepesi káptalan 1298-i oklevele. (Wenzel V. 196.)

4163.

(1298 előtt.) * — oklevelét, melynek értelmében Tekus fiának: István mesternek fiai: István, Lochk és Deseu Ilsua nevű birtokukat bírságok és adósságok fejében átadta Oth fiának: Henrik mesternek, említi III. András 1299-i privilégiumában. (Fejér VII. 4. 244.)

4164.

1298 körül. — parancsa Ugocsa megyéhez, hogy a pataki plébánost iktassák vissza 25 holdnyi földjébe.
Tagányi: Erdészeti oklt. I. 18. 62. sz.
Lásd (1298.) okt. 13-i keltezéssel a 4197. sz. alatt.

1298. jan. 7. Buda. — M(ihály) zágrábi püspök kérésére Tribunya birtokot, amelyet a püspök saját egyháza számára a várjobbágyoktól vásárolt, a püspökség többi birtokának megfelelően kiveszi a bíró joghatósága, továbbá a bán és minden világi bíró hatalma alól. — D. Bude in crastino Epiphaniarum D. a. eiusdem M° CC° nonagesimo VIII°.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegiorum episcopatus Zagrabiensis fol. 61. (DF 283 555.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 239., Smičiklas VHI. 294. — Kivonat: Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. 97., Fejér VI. 2. 174., Kukuljević: Regesta no 1601.

4165.

(1298. jan. 9. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy Honowa-i János fia: Miklós királyi ember jelenlétében járja meg Kupa földet, s ha elajándékozható, iktassa be Bolok fiát: Gaal comest, említi III. András 1298. jan. 9-i privilégiuma (lásd a 4168. sz.).

4166.

1298. jan. 9. — Fulcus fia: Farkas mester királynéi pohárnokmester kérésére átírja és privilegiális formában megerősíti saját 1291. aug. 29-i oklevelét (3806. sz.) a Nógrád megyei Zÿcheen, Rymouch, Almas és Geÿch birtokok ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. mÿllesimo CC° nonagesimo octavo, quinto Id. Jan., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 48 × 28 cm. Függőpecsét egy nagyobb és hat kisebb darabja. DL 1491. (NRA fasc. 669. n. 27.)
Wenzel X. 294.

4167.

1298. jan. 9. — ítélettel megerősíti Kupa-i Vna fiát: Heÿm-et és társait az Abawÿwar megyei Kupa nevű föld birtokában és örök hallgatást parancsol Bolok fiának: Gaal comesnek, aki a földet adományba kérte.

Eredeti: 50,1 × 20,7 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsételés nyomával. DL 75 830. (Szathmáry-Király lt.)

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque [rex om]nibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore. (A)d universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum comes Gaal filius Bolok quandam terram Kupa vocatam in comitatu de Abawÿwar existentem nomine castri de Turna a nobis sibi dari petivisset nosque litteras nostras capitulo Agriensi misissemus, ut eandem terram Kupa coram homine nostro, Nicolao scilicet filio Johannis de Honowa reambulando, si eam inveniret nostre collationi spectantem, statueret eidem comiti Gaal sine preiudicio iuris alieni. Qui homo noster cum eandem terram Kupa presente eodem testimonio capituli Agriensis facta reambulatione eidem comiti Gaal statuere voluisset, Heÿm filius

Vne, Jacobus filius Mỳchaelis, Dominicus et Paulus filii Pousa, Vrbanus filius Okolus, Matheus filius Tỳba et Johannes filius Vrach de Kupa a statutione eiusdem terre Kupa prohibuissent asserendo, ut eadem terra Kupa ipsorum et fratrum ac cognatorum suorum esset hereditaria, quos idem homo noster presente testimonio dicti capituli Agriensis ad nostram presentiam contra dictum comitem Gaal vocavit. Termino igitur citationis adveniente prefati Heỳm filius Vne, Jacobus filius Mỳchaelis, Dominicus et Paulus filii Pousa, Vrbanus filius Okolus, Matheus filius Tỳba et Johannes filius Vrach pro se et aliis fratribus ac cognatis ipsorum de Kupa coram nobis constituti contra ipsum comitem Gaal filium Bolok in figura iudicii coram nobis exhibuerunt diversas litteras capituli Agriensis predicti inquisitorias, in quibus continebatur manifeste, ut secundum quod idem capitulum Agriense et Albertus filius Beud homo noster a nobilibus et ab aliis, quibus licuit et decuit, illarum partium hominibus scire potuisset, eadem terra Kupa fuisset et esset terra Heỳm, Jacobi et aliorum fratrum et cognatorum ipsorum hereditaria a tempore, cuius memoria non existit et iidem Heỳm filius Vne et Jacobus filius Mỳchaelis, Dominicus et Paulus filii Pousa, Vrbanus filius Okolus, Matheus filius Tỳba et Johannes filius Vrach et alii fratres eorum et cognati de Kupa fuissent et essent veri nobiles regni nostri more aliorum nobilium regni nostri sub vexillo regio militantes. Quas quidem litteras prefati capituli Agriensis inquisitorias per dictos nobiles de Kupa exhibitas, licet quodam modo idem comes Gal ob favorem emanatas esse dicebat, tamen finaliter ad ultimum ipsis litteris capituli Agriensis predicti contradicere non presumpsit. Unde nos cum baronibus et nobilibus regni nostri nobiscum in iudicio assidentibus sententialiter decrevimus, ut ipsam terram Kupa prefati Heỳm, Jacobus, Dominicus, Paulus, Vrbanus, Matheus et Johannes, fratres, cognati ac heredes ipsorum heredumque suorum successores perpetuo et irrevocabiliter iure hereditario tanquam ius ipsorum hereditarium possidere valeant et habere sub eisdem metis et terminis, quemadmodum antea dinoscuntur possedisse et super ipsa terra Kupa perpetuum silentium inposuimus comiti Gaal memorato. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Gregorii Albensis ecclesie electi, dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo octavo, quinto Idus Januarii, regni autem nostri anno octavo.

4168.

1298. jan. 18. — Zoruosd-i Barlabas fiának: Ambrusnak Morusd és Zanas nevű földjét hűtlensége miatt Andronicus mester veszprémi prépost királynéi alkancellárnak, valamint testvéreinek: Tamás comesnek és Péter mester tolnai főesperesnek adta; minthogy Ambrus a Henrikfiak szolgálatában utód nélkül halt meg, a birtokadományt Andronicus mester fehérvári őrkanonok és testvérei részére megismétli.

Eredeti: 50,6 × 25,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Veszprémi káptalan magán lt. 131. sz. (Maros 2. — DF 200 754.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in Domino sempiternam. Licet regia pietas manum munificam sibi fideliter famulantibus porrigere teneatur universis, illos tamen favore debet prosequi potiori, quos morum probitas et servitiorum merita fecerunt anteire. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum omnes complices et secaces filiorum Herrici nostrorum ac totius regni nostri infidelium ad gratiam nostram revocassemus, ignosscentes eisdem de benignitate regia omnes excessus suos et nocumenta, que cum ipsis infidelibus nostris procedendo contra nostram commiserunt maiestatem, aliis ad gratiam nostram redeuntibus Ambrosius filius Barlabe de Zoruosd nunquam se ab ipsis Johanne et Nicolao filiis Herrici infidelibus nostris, ỳmo regni nostri totius mali fomitibus separasset cum eisdem dominis suis semper peiora prioribus incessanter committendo, non valentibus nobis, cui incumbuit(!) ex officio susscepti regiminis punire reatus perversorum et in

malitiis perseverantium indesinenter pertinacium personarum, huiusmodi infidelitates et excessus eiusdem Ambrosii conniventibus oculis ulterius pertransire, quasdam possessiones ipsius Morusd et Zanas vocatas in comitatu Tholnensi existentes, in qua quidem possessione Morusd ecclesia in honore Beate Katherine virginis est fundata, auferendo ab eodem discreto viro magistro Andronico preposito Wesprimiensi aule domine regine consortis nostre karissime vicecancellario dilecto et fideli nostro ob merita servitiorum, que nobis multipliciter exhibuit et inpendit, et per eum comiti Thome ac magistro Petro archidiacono[a] Tholnensi fratribus eiusdem ac ipsorum heredibus heredumque suorum successoribus dedissemus, donassemus et contulissemus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis. Tamen quia idem Ambrosius infidelitatem infidelitati continuans et peiora prioribus attemptans et acumulans in societate dictorum Johannis et Nicolai filiorum Herrici infidelium nostrorum diem clausit extremum in infidelitate inchoata et licet ipse Ambrosius pro huiusmodi infidelitate sua possessiones suas predictas non inmerito amittere meruerit, tamen quia heredum solatio destitutus extitit interemptus et possessiones eiusdem ad manus nostras regias de consuetudine r[egni] nostri devolvi debuissent, dictas possessiones ipsius eidem magistro Andronico nunc Albensis ecclesie custodi et fratribus suis memoratis ac eorum heredibus heredumque suorum successoribus denuo conferimus, [damus] et donamus cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis similiter iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tum tanquam possessiones hominis sine herede decedentis ad manus nostras regias devolutas iuxta regni consuetudinem approbatam, tum etiam eius, qui easdem adhuc vivens pro suis excessibus amittere meruit de iure et de facto. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Gregorii Albensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo octavo, quintodecimo Kalendas Februarii, regni autem nostri anno octavo.

[a] *archidiaco* szó fölül a rövidítési jel elmaradt.

4169.

1298. jan. 28. Buda. — Domokos domonkos rendi szerzétesnek, a Boldogságos Szűz-szigeti apácák procurator-ának kérésére átírja és megerősíti IV. László é. n. pátens oklevelét (3568. sz.) Wza fia: Péter által az apácák javára tett birtokadományról. — D. Bude quarto die Conversionis S. Pauli a. D. M° CC° nonagesimo octavo.

Eredeti: 16,2 × 12 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 3649. (Mon. VBud. fasc. 26. n. 7.)
Wenzel X. 304. — Kivonat: Bakács: Pest megye 100. 265. sz.

4170.

(1298.) jan. 28. Buda. — elrendeli, hogy a budai Szűz Mária-szigeti apácák számára minden kereskedő, különösen pedig az Eng-iek és a Franca villa-iak, fizesse meg áruja után a vámot a budai várban akkor is, ha ezzel ellentétes oklevele van. — D. Bude quarto die post festum Conversionis S. Pauli ap.

Eredeti: 18,2 × 6,2 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 1407. (Mon. Pos. fasc. 54. n. 43.)
Wenzel X. 413., Budapest tört. okl. eml. I. 289.

Az oklevél évszámának megállapítása az előző oklevél alapján történt.

4171.

1298. jan. 29. Buda. — Domokos domonkos rendi szerzetesnek, a Boldogságos Szűz-szigeti apácák procurator-ának kérésére átírja és megerősíti V. István 1271. nov. 2-i (az átiratban nov. 1-i) pátens oklevelét (2115. sz.) Wza fia: Péter által az apácák javára tett birtokadományokról.

— D. Bude feria quarta ante festum Purificationis Virg. glor. a. D. M° CC° nonagesimo octavo.

Eredeti: 17,7 × 10,8 cm. Hátlapon pecsét kis darabja. DL 1489. (Mon. VBud. fasc. 8. n. 9.)

Hazai okmt. VIII. 371. — Kivonat: Horváth L.: Galga-mente 36. 16. sz., Bakács: Pest megye 100. 266. sz.

4172.

1298. febr. 17. — Simon fiának: Mihály comesnek adományozza a soproni vár Magyar Susuk (Magyarsusuk) nevű földjét cserében Zwan nevű földjéért, amelyet a soproni polgárok kértek adományba szomszédos volta miatt. — D. p. m. ven. viri mag. Gregorii s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, tertiodecimo Kal. Martii, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 46,5 × 27,8 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabja. DL 1496. (NRA fasc. 1588. n. 3.)

Fejér VI. 2. 122., Burgenland II. 313. 451. sz. — Részlegesen: Katona: Hist. crit. VII. 1184.

4173.

1298. febr. 24. — a Neek-i Jacou fia: Vörös (rufus) Péter, Márton fia: Márk és Churl fia: Marcell által a maguk és rokonaik nevében előterjesztett kérésre átírja és megerősíti III. István 1165-i privilégiumát (108. sz.) pozsonyi várnépek rangemeléséről. — D. p. m. ven. et discr. viri [mag. G]regorii s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. v[icecanc. dil. et] f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, sexto Kal. Martii, r. aut. n. [a. octavo.]

Eredetije a Méhes család birtokában volt. (Fényképe DL 39418.)

Wenzel V. 186., Méhes cs. 14. és 16. (1896-i magyar ford.) — Facsimile: uo. 12—13. — Csonkán: Fejér V. 3. 255.

4174.

(1298.) márc. 28. Zalán-kemén. — megparancsolja a kői káptalannak, hogy iktassák be Isep fiait: Miklóst, Jánost és Isep mestert a Wolko-i vár Scelepche, Koksafolua és Durugachfolua nevű birtokaiba.

Eredeti: 18 × 4,5 cm. Zárópecsét nyoma. DL 93870. (Festetics lt. Ant. doc. lac. I. 49.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo de Kuu salutem et gratiam. Cum nos pro meritoriis servitiis Nicolai, Johannis et magistri Isep filiorum Isep quasdam terras seu possessiones castri nostri de Wolko Scelepche, Koksafolua et Durugachfolua vocatas eisdem reliquerimus eo modo, quemadmodum rex Ladizlaus frater noster karissimus dinoscitur eisdem contulisse, volumus et fidelitati vestre precipimus, quatenus vestrum mittatis hominem fidelem pro testimonio, coram quo comes Joanka homo noster presentibus commetaneis et vicinis reambulet ipsas terras in eisdem metis et terminis, quibus ipse possessiones habite fuerunt et possesse, et statuat eisdem filiis Isep, si non fuerit contradictum, contradictores, si qui fuerint, eosdem in nostram citet presentiam ad terminum competentem et post hec diem citationis, nomina contradictorum et terminum assignatum cum facti serie nobis in vestris litteris fideliter rescribatis. Datum in Zolunkemen feria sexta ante dominicam Ramispalmarum.

A hátlapon: Capitulo de Kuu.

Virágvasárnap körüli dél-magyarországi keltezést legkönnyebben 1298-ban lehet elhelyezni, mert ez évben január 29. és június 22. között III. Andrásnak nem ismerjük

keltezési hellyel ellátott oklevelét. Más években részben kizárt, részben nehezen magyarázható volna a dél-magyarországi tartózkodás. **4175.**

1298. márc. 29. — Lamperg comesnek és örököseinek adja azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket az Albert osztrák herceghez, apósához való követségekben tett, az országhatáron levő Kobold várát, fenntartva magának a jogot, hogyha Lamberg comes vagy örökösei neki vagy örököseinek nem szolgálnának hűségesen, azt visszaveheti. — D. p. m. ven. patris fratris Anthoni de ordine fratrum minorum Dei gratia episcopi Chenadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, quarto Kal. Apr., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 46,9 × 25,3 cm. Díszes kezdő *A.* függőpecsét öt darabja. DL 1497. (NRA fasc. 1588. n. 2.)
Fejér VI. 2. 124., Burgenland II. 314. 452. sz. **4176.**

1298. márc. 30. — megerősíti IV. László oklevelét, amellyel átírta Miklós fia: Demeter mester zólyomi ispán pátens oklevelét arról, hogy Chakan fiait: Mýsel és Péter kispalugyai jobbágyfiakat megerősítette a liptói Kispalugya mellett fekvő két ekényi föld birtokában.

Tartalmilag átírta: Miklós nádor 1348. máj. 16. (DL 90438. Palugyay lt.)
Említés: Századok 1909. 892. 8. sz.

A tartalmi átírás szövege:

litteras patentes domini Andree Dei gratia quondam regis Hungarie in anno Domini M° CC^mo^ nonagesimo octavo in dominica Ramispalmarum emanatas, litteras domini Ladislai similiter quondam incliti regis Hungarie felicis recordationis confirmantes tenorem litterarum patentium magistri Demetrii filii Nicolai condam comitis de Zolÿum in se continentes nobis demonstravit, in quarum tenoribus inter cetera vidimus contineri, quod cum Johannes de Scepus serviens ipsius magistri Demetrii comitis tunc Lÿptouiensis quandam terram iuxta fluvium minoris Palagÿa de Lÿpto existentem versus silvam ad duo aratra sufficientem nomine vacue terre a domino Ladislao rege sibi dari postulasset ipseque dominus rex mediantibus litteris suis eidem magistro Demetrio dedisset in mandatis, ut eandem terram eidem Johanni ipse magister Demetrius statueret preceptisque idem magister Demetrius et mandatis ipsius domini regis optemperare cupiens in statutione terre supradicte, Mÿsel et Petrus filii Chakan filii iobagionum de minori villa Palagÿa coram eodem magistro Demetrio personaliter comparendo in omnibus et per omnia contradixissent ratione statutionis terre supradicte dicentes eandem esse suam hereditariam ab antiquo et ob hoc eidem magistro Demetrio per universos filios iobagionum de Lÿpto evidentibus rationibus constare fecissent manifeste, quod ipsorum fuerit ab antiquo, rogantes ipsum magistrum Demetrium instantissime, ut eandem ipsis relinqueret, prout ante ipsorum fuisset et eandem pacifice et quiete possedissent et certis metis ac signis ab aliis terris idem magister Demetrius dignaretur separare ipseque magister Demetrius iustis eorum petitionibus acquiesscens eandem terram eis reliquisset possidendam, prout ipsam prius dinosscebantur possedisse.

4177.

(1298—1300.) márc.—ápr. — oklevele arról, hogy Buda vár kapujában a soproniak is kötelesek vámot fizetni.
Burgenland II. 333. 479. sz.
Lásd az év nélküli oklevelek között a 4349. sz. alatt.

(1298. ápr. 9. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Takta-i János comes királyi ember járja meg az Vng megyei Ruzka föld határait és iktassa be Paÿnk-i Jakab comest annak birtokába, említi III. András 1298. ápr. 9-i oklevelében. (Wenzel X. 299.)

4178.

1298. ápr. 9. — Paÿnk-i Jakab comesnek adományozza, miután az egri káptalan az iktatást elvégezte, Péter fiai, az utód nélkül elhalt Edeuch és Jakab Vng-i várjobbágyok Ruzka nevű földjét azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket Bécs vára alatt vére ontásával tett. — D. p. m. ven. patris d. Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo nonagesimo octavo, quinto Yd. Apr., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 42,8 × 25 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsét középső pajzsdarabja. DL 71 848. (Rákóczi-Aspremont lt. Capsa 35. fasc. 2. n. 1.)

Kubinyi I. 165., Wenzel X. 298.

4179.

1298. máj. 28. — Christianus szentmáriahegyi (borsmonostori) ciszterci apát kérésére átírja és megerősíti IV. László 1272. szept. 22-i pátens oklevelét (2307. sz.), amely átírta V. István (1271-i) oklevelét kiváltságaikról. — D. p. m. ven. patris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, V° Kal. Jun., r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 44,8 × 26,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét középső darabja. DL 808. (Acta eccl. fasc. 26. n. 23.)

Fejér VI. 2. 126., Burgenland II. 316. 455. sz. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 134. 82. sz.

4180.

1298. jún. 22. Buda. — Regnoldus apát kérésére a tihanyi monostornak adja Gÿurgus fia: Pasca Fÿured-i királyi udvarnok földjét, amely Zala megyében a Balaton mellett levő Fÿured faluban a monostor földjei között van; az adományról privilégium kiállítását ígéri. — D. Bude in dominica prox. post festum S. Wÿti et Modesti a. d. M° CC° nonagesimo octavo.

Eredeti: 20,2 × 5,5 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Pannonhalmi főapátság lt. Capsarium 307. sz. (Tihany fasc. 11. n. 2. — DF 207 114.)

Átírta: fehérvári keresztes konvent 1522. szept. 16. (uo. Tihany 20. sz., azelőtt fasc. 11. n. 2. — DF 208 390.)

Fejér VI. 2. 147., Pannonh. rend tört. X. 544.

4181.

1298. júl. 13. — a Chak nb. Povs fiának: Vgrinus mesternek, az ország bárójának kérésére (servienseinek) Vrbanus comes fiainak: Mátének, Pálnak és Mihálynak adományozta a Wolko megyei Pabar falut és a hozzá tartozó Jelun, Tugia, Mihaly és Ereztuen falvak helyét (locis quatuor villarum) azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket uruk kíséretében, miután átkeltek a Zava-n, a Macho-t elfoglaló és onnan betörni akaró tatárok ellen hősiesen harcolva tettek, aminek során Máté halálos sebet kapott a lábán, amitől megsántult, két tatárt lefejeztek és Ugrin mester a fejeket a királynak Budára

küldte. — D. p. m. ven. patris fratris Antonii episcopi eccl. Chanadiensis, au. n. vicecanc. a. ab inc. D. M° C°C° nonagesimo octavo, tertio Yd. Jul., r. aut. n. a. similiter octavo.

Átírta: I. Károly 1307. okt. 13. (Štátny ústredný archív SSR, Zay lt. A—2. — DF 285 245.)

Wenzel XII. 617., Smičiklas VII. 309. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1603., Magyarország mellékt. oklt. II. 7. XVIII. sz.

Az uralkodási év előtt levő *similiter* III. András okleveleiben nem szerepel. Ez a szó bizonyára I. Károly kancelláriájában csúszott a dátumsorba, minthogy ott ez általánosan használt volt.

4182.

1298. júl. 15. — átírja Bald szepesi ispán 1298-i oklevelét Ewr ügyében.

Tört. Tár 1878. 178.

Lásd 1298. júl. 20-i keltezéssel a 4183. sz. alatt.

1298. júl. 20. + — az Ewr-i népek kérésére átírja és megerősíti Bald szepesi ispán 1298. júliusi oklevelét kötelezettségeikről, leírva Ewr határát.

Eredeti: 43,7 × 24,4 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny oblastný archív v Levoči, Horváth—Stansith lt. fasc. 22. n. 1. (DF 258 684. A ma már hiányos oklevélről ép korában készült fénykép is van e jelzet alatt.)

Kivonat: Tört. Tár 1878. 178.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod quidam de populis de Ewr ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis litteras Bald comitis de Scepus patentes cum sigillo pendenti dilecti et fidelis nostri super libertate ipsorum per ipsum comitem Bald concessam(!) confectas petentes a nobis cum instantia, ut nos ipsas litteras ratas habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum quidem litterarum tenor talis est:

Nos Bald comes de Scepus memorie commendantes significamus, quibus expedit, harum serie universis, quod populi de villa Ewr ad nostram accedentes presentiam nobis dixerunt tali modo, quod quia indagines in porta theloniaria domini regis prope villam Vzturgar existentis ab omnibus villis circumiacentibus essent omnino a parte et incise; servitia illa, que in custodiendo ipsam portam facere consueverant, ad utilitatem domini regis amplius facere non valerent. Quapropter nos cum instantia postularunt, ut amoto pretacto servitio ab eisdem libertatem absolutionem(!) argenti cum ipsis ordinaremus. Nos vero iustas petiones(!) eorundem attendentes, necnon utilitatem castri domini regis considerantes taliter ordinavimus cum eisdem, ut iidem populi de villa Ewr pro censu terragii debitis et servitiis universis solvent nobis viginti et quatuor marcas finiti argenti cum statera Scepusiensi omni anno in tribus terminis infrascriptis, octo marcas videlicet in festo Beati Johannis baptiste, iterum octo marcas in festo Sancti Martini confessoris, residuas vero octo marcas in Medio quadragesime et in eisdem tribus terminis cum muneribus visitabunt, in festo Beati Johannis baptiste videlicet pecudem pascualem tres uncias valentem, viginti tortas et viginti galinas, in festo Sancti Martini unum porcum pinguem, viginti tortas et viginti galinas et similiter in Medio quadragesime vel in Pascha Domini pecudem pascualem tres uncias valentem, totidem tortas et galinas, prout est suprascriptum. Item semel in quolibet anno nobis descensum dare tenebuntur. Item plebanum eligent et villicum inter se ordinabunt de communi voluntate. Item causam inter se exortas usque ad unum fertonem eorum villicus iudicabit, causas vero maiores nos vel homo noster ad hoc deputatus cum eorum villico iudicabit, de quarum iudicio due partes nobis,

tertia vero cedet villico eorumdem. Item in aquis, que sunt in metis eorum, molendỳna construere liberam habebunt facultatem. Item terram eorum inter se unus alteri in eadem villa vendere potest more hospitum aliorum. Item decimas eorum in agris relinquent secundum consuetudinem Saxonum Scepusiensium, cum nos ipsis populis tam in iudiciis, quam etiam in omnibus aliis libertatem Saxonum duximus ordinandam. Mete enim terre predicte ville hoc ordine distinguntur: prima meta incipit a parte orientali in eo loco, ubi quidam rivulus Theỳtapothocha nuncupatus cadit in aquam Popraad; deinde ascendit in ipsa aqua Popraad versus meridiem usque ad illum locum, ubi ex adverso ultra aquam Popraad est quoddam saxum et ibi in revolutione aque Popraad seu circuitu est meta; deinde exit de ipsa aqua Popraad tendens directe versus occidentem, ascendit usque ad magnam viam et ibi iuxta viam est meta terrea, deinde transita ipsa via vadit in unum berch et ibi est meta terrea; deinde descendit in uno valliculo transito ibidem quoddam(!) rivulo est meta; deinde vadit ad unam parvam silvam et ibi in silva est meta terrea; deinde directe vadit usque ad unam semitam et ibi iuxta ipsam est meta terrea; deinde transita ipsa semita transit per quoddam pratum et ibi est meta terrea; deinde ascendit unum berch et ibi est meta terrea, eundo etiam per modicum spatium in alio berch est meta terrea; deinde descendit non magno spatio et ibi est meta terrea; deinde vadit non remote et ibi est meta terrea; deinde vadit forte in equali spatio et ibi est meta terrea; abhinc reflectit se versus partes septentrionales et vadit usque ad fluvium Teỳtapothocha nuncupatum et ibi iuxta ipsam aquam est meta terrea, que separat terram ipsorum populorum a terra Saxonum de Kaasmarch et de Rakuz; deinde in eodem fluvio Teỳtapothoka vocato vadit usque ad priorem metam et sic mete terre predicte ville terminantur. In cuius reỳ memoriam firmitatemque perpetuam nostras concessimus litteras nostro sigillo communitas. Datum in mense Julii anno Domini M° C°C° nonagesimo octavo.

Nos itaque ipsorum populorum de Ewr petitionibus favorabiliter inclinati ordinationem per ipsum comitem Baald factam approbantes et litteras eiusdem ratas habentes et acceptas eosdem populos de pristina conditione eorum eximentes ad libertatem eorundem Saxonum nostrorum de Scepus duximus ordinandos, prout superius est expressum, auctoritate presentium confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando.[a] In cuius reỳ memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roborantes. Datum per manus venerabilis patris fratris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo octavo, XIII° Kalendas Agusti, regni autem anno octavo.

Az oklevél egyenetlen, bizonytalan írása, korszerűtlen és változó alakú egyes betűi hamisításra vagy inkább *interpolációra* mutatnak. Tartalmát illetően a szász kiváltságokkal kapcsolatos részek keltik fel a gyanút.

[a] A dátumsort kezdő két betű *(Da)* nincs törölve.

4183.

1298. (júl. 23. előtt.) — bizonyítja, hogy Draa-i Tamás comes pert indított Folkus fia: Mihály, valamint fiai: Simon, Tamás és Pethew ellen, hogy vagy visszaadják neki örökölt Pehcham nevű birtokát, amelyet eladtak Miklós nógrádi főesperesnek és testvérének: Botondnak, vagy megfelelő cserét adnak. Mihály és fiai az örökölt földet visszaadták, de megkérdezték Tamás comest, Aba fiát: Istvánt, Mỳcav fiát: Istvánt és az általa képviselt testvérét: Buzow-t, hogy van-e igényük a másik Pehchan nevű földre, amelyet Strogoa-i Dedach és testvére: Mỳcow, Pál és Hunth Detericus fiának: Mỳkow comesnek eladtak. Tamás comes és társai bejelentették, hogy a másik Pehchan földet az Ipul folyón levő malomhellyel és a Halaz föld felé eső erdő felével meghagyják Mihály comesnek és fiainak. Bemutatták Márton alországbíró 1295. okt. 21-i (Wenzel X. 194.) és az esztergomi káptalan 1281. okt.

19-i oklevelét (Wenzel IX. 306.), amelyeket a király átírt. Tamás comes kötelezte magát és rokonait, hogy az ügyben további pert nem indít, és ha más oklevelük is volna e tárgyban, azokat semmisnek nyilvánította. D. p. m. ven. patris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo octavo, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 54 × 36,9 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 1103. (NRA fasc. 441. n. 7.)
Wenzel X. 301. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 453.

4184.

1298. (júl. 23. után.) — és felesége: Ágnes királyné, valamint Akus nb. Erneÿ bán fia: István mester országbíró egyaránt eskü alatt kötelezik magukat, hogy a jövőben a részletesen leírt feltételekhez tartják magukat, s ha ezt megszegnék, az esztergomi és a kalocsai érsek a vétkest kiközösítheti; a király az oklevelet Ágnes királyné pecsétjével is ellátni rendelte. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii de ordine fratrum minorum episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 46,8 × 28,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Egykori hat függőpecsétje közül kettőnek selyemzsinórja, négynek csak helye. DL 1516. (Acta publ. fasc. 36. n. 22.)
Hazai okmt. VI. 431. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 456.

4185.

1298. (júl. 23. után.) — Radizlaus fiainak: Radizlaus, Inabur és Boÿch, a Wag melletti volt Bana-i királyi vár nemes jobbágyainak különböző hadjáratokban tett hűséges szolgálataira való tekintettel és különösen azért, mert Radizlaus a Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispán vezetése alatt Albert római király megsegítésére a Rajnán innen és túl küldött seregben Odolphus német király seregét megverve számos foglyot ejtett, a bárók tanácsából őket, valamint Miklós fia: Kozma, Vochlo fia: Péter, Fonch fia: Miklós, István fia: Lőrinc, Radizlaus fia: Chobo, Vÿda fia: Paznan, Mantha fia: Iwanka és Mÿleth fia: Márton Bana-i nemes várjobbágyokat birtokaikkal az ország nemesei közé emeli. — D. p. m. ven. patris fratris Anthoni Dei gratia episcopi Chanadiensis de ordine fratrum minorum, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, r. aut n. a. nono.

Eredeti: 58,8 × 32,6 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 2215. (NRA fasc. 1713. n. 54.)
Wenzel XII. 619.

Szentpétery kézirata szerint „az oklevél nyelve a szokatlan és későbbi korra valló kifejezések miatt gyanús". E megállapítással szemben hangsúlyozni kell az oklevél kifogástalan időbeli adatait (rajnai hadjárat, a főpapok nem említése, dátumsor) és ugyancsak kifogástalan írását.

4186.

1298. (júl. 23. után.) — Ratoldus fiának: Tamásnak adományozza az utód nélkül elhalt Konrád fia: Konrád Chatar nevű Bars megyei birtokát, továbbá a nyitrai vár Kernech nevű földjét azokért az érdemekért, amelyeket Albert osztrák herceg római királlyá választása érdekében folytatott hadjáratban szerzett.

Átírta: nyitrai káptalan k. n. (1300 után közelkorúan). (DL 39 202. Gózon S.)
Sedlák: Regesta 59. 75. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum intuentibus salutem in eo, qui est omnium salus. Regalis culminis[a] celsitudo oculo gỳometriali cunctorum[a] fidelium et sibi servientium debet gratiosis merita intueri, quia dum uni a regali munificentia in recompensationem meritorum providetur, multi et plurimi ad fidelitatis opera vivacis exempli[b] flagrantia inardescunt. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod consideratis fidelissimis servitiis dilecti et fidelis nostri Thome filii Ratoldh, que nobis in diversis expeditionibus regni nostri fideli studio inpendit et inpendere continuatis vicibus non expavit personam suam pro nobis fortune casibus exponendo, de plurimis eius famulatibus quedam presentibus prestringamur.[c] Cum enim nos strenuum virum fidelem et familiarem nostrum magistrum Demetrium comitem Posoniensem et de Zolom in subsidium magnifici principis, nunc regis Romanorum, tunc ducis Austrie ad inperium electi patris nostri karissimi misissemus ad exteras Alamanorum gentes et remotas, ipsum Thomam petivimus nostra voce, ut cum eodem magistro Demetrio domino suo, cuius societati inheserat et stipendiorum salaria perceperat ab eodem, non derelinqueret, sed eum tam pro nobis quam pro ipsius magistri Demetrii tutamine sociaret. Qui Thomas grato, leto et illari animo annuit et nostris et ipsius magistri Demetrii votis caris licet profundum et longum terrarum spatium multis milibus a regno Hungarie procul motum attenderet mediocriter dubium et incertum. Ipse nempe iuxta Renum tuttanem[d] Strosburg ab eadem procedendo prefato domino Al(berto) regi Romanorum patri nostro karissimo una cum aliis fidelibus et familiaribus nostris, qui cum eodem magistro Demetrio adherant, hostibus scilicet Odolpho quondam Romanorum regi et sue genti insidiis positis, ut mirabiliter, sic laudabiliter militavit et postmodum in alio die luce corusca radianti ab utraque parte civile et camprestre(!) bellum partes congresse, in quo quidem conflictu ad laudem et gloriam nostram et totius nationis Vngarice magister Demetrius et alii eidem facientes comitivam per nos missi illa exhibuerunt obsequia et prefato domino Al(berto) patri nostro inpenderunt subsidia, que oblivionem non recipiunt, ỳmo ad omnes partes mundi intonuit tuba preconii milite(!) Vngarorum.[b] Ubi idem Thomas ut gỳro fortis dimicans late et ample fudit sanguinem suum insistens actibus militaribus exhibendo strenuitates nota dignas, sicut id certo certius idem magister Demetrius nobis retulit oraculo vive vocis. Nos igitur pro tantis meritoriis servitiis dicti Thome, licet potioribus remunerandus debuisset apparere erga nostram maystatem(!), tamen in recompensationem servitiorum suorum quandam possessionem Corrardi filii Corrardi de comitatu Borsiensi sine herede decedentis de consuetudine regni ad nostras manus devolutam Chatar vocatam in comitatu Borsiensi existentem, item terram castri nostri Nỳtriensis Kernech nuncupatam cum utilitatibus earumdem universis sub eisdem metis et terminis, in quibus per priores possessores predicte terre limitate fuerant et possesse, sepedicto Thome et eius heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, domavimus(!) et contulimus iure perpetuo pacifice et irrevocabiliter possidendas pariter et tenendas. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris fratris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis de ordine fratrum mỳnorum, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC°[e] nonagesimo octavo, regni autem nostri anno IX°.

[a] *culmis, cuctorum* fölül a rövidítési jel hiányzik.
[b] A szó fölött felesleges rövidítési jel.
[c] *inserere* vagy más hasonló értelmű szó kimaradt.
[d] Az átírás során elromlott szöveg *circa civitatem* helyett. (Vö. DL 66 652.)
[e] *CC°* tollban maradt.

4187.

1298. júl. 26. — Thvluoy fia: Péter comes Pozsony megyei nemes kérésére azokra a hűséges szolgálatokra való tekintettel, amelyeket a Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispán vezetésével Albert osztrák és stájer herceg megsegítésére Adolfus római király ellen küldött seregben tett öt nemesebb vitézt elfogva és két halálos sebet szenvedve, továbbá azért a 200 márkányi kárért, amelyet Henrik fia: János serviensétől: Thouth (dictus) Istvántól Somogy vár ostromakor szenvedett, átírja és megerősíti Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispán 1298. febr. 22-i pátens oklevelét (Wenzel V. 200.) Semkÿ (Senky) birtoknak Péter comes részére történt odaítéléséről. — D. p. m. religiosi et discr. viri de ordine minorum ac venerabilis patris d. Annoni(!) Dei gratia episcopi eccl. Chenadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo octavo, septimo Kal. Aug., r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 53,5 × 34,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja. Štátny ústredný archív SSR, Pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 10. fasc. 1. n. 2. (DF 226471.)

Wenzel V. 183.

4188.

(1298. aug. 5. előtt.) * — különleges oklevelét (litteras speciales), amellyel lemondott arról az állítólagos kiváltságáról, hogy nem közösíthető ki, és vállalta, hogyha a hatalmaskodókkal szemben nem jár el, úgy kápolnáját a római szék a kalocsai érsek útján, a főpapok tanácsából interdictum alá helyezheti, említi a főpapok 1298. aug. 5-i constitutio-jának VII. cikkelye. (Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 110.)

4189.

(1298. aug. 15. előtt.) * — oklevelét, mellyel a Morus-i királyi hospeseknek adományozta a Dunának a Leustachius-sziget és Ipultu közti szakaszának feléjük eső felét, érvényteleníti 1298. aug. 15-i oklevelével. (Mon. eccl. Strig. II. 454.)

4190.

1298. aug. 15. Buda. — érvényteleníti azt az adományát, amellyel a Morus-i királyi hospeseknek adományozta a Dunának a Leustachius-sziget és Ipultu közti szakasza feléjük eső felét, mert II. András okleveléből meggyőződött arról, hogy ez a teljes Duna-szakasz a dömösi (Dÿmisiensis) Szent Margit-egyházé „cum piscationibus vsonum, qui vulgariter tana dicitur et pisscium", és visszaadja azt a prépostnak és a káptalannak; egyszersmind érvényteleníti ezzel kapcsolatosan a hospeseknek adott oklevelét is, és örök hallgatást parancsol nekik. — D. Bude in festo Asumptionis Virg. glor. a. D. millesimo CC° nonagesimo octavo.

Eredeti: 21,2 × 7 cm. Hátlapján a kettős pecsét mellső lapjának középrésze és apró darabkái. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 70. fasc. 1. n. 3. (DF 238280.)

Fejér VI. 2. 127., Mon. eccl. Strig. II. 454. — Kivonat: Bakács: Pest megye 101. 271. sz.

4191.

(1298.) aug. 20. Buda. — megparancsolja a szekszárdi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Diuis-i Moÿs fia: Lampert királyi ember járja meg a Tolna megyei Egenzaraz lakatlan királynéi föld határait és iktassa be Baas fiait: János, Rolandus és Pál Tolna megyei nemeseket annak birtokába. — D. Bude in festo S. regis Stephani.

Átírta: szekszárdi konvent 1298. szept. 29. > III. András 1299. jan. 28. (Arhivele statului jud. Cluj, Eszterházy lt. — DF 244450.) > I. Károly 1317. okt. 1. > ua. 1323. dec. 16. (DL 40435. Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Wenzel V. 185., Érszegi 13. (magyar ford.)

4192.

1298. szept. 1. Buda. — János fiainak: Jánosnak és Domokosnak meg jobbágyaiknak adja használatra a Raba nevű erdőt bármiféle vám vagy más adó nélkül azokért a szolgálatokért, amelyeket János a király jelenlétében, főleg pedig az Albert osztrák és stájer herceg megsegítésére Demeter mester Zolum-i és pozsonyi ispán által vezetett seregben harcolva és megsebesülve tett; egyben elrendeli, hogy nevezetteket és jobbágyaikat az erdő használatában vámmal vagy adóval ne zaklassák. — D. Bude in festo S. Egidii a. D. M° CC° nonagesimo octavo.

Eredeti: 16,7 × 8,2 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 61161. (Kisfaludy lt.)

Átírta: fehérvári káptalan 1305. máj. 21. (DL 40297. Múz. Törzsanyag.)

Említi: fehérvári káptalan 1305. máj. 22. (DL 61164. Kisfaludy lt.)

Tudományos Gyűjt. 1833. II. 44., Fejér VII. 3. 111., Hazai okmt. I. 92., Horvát Á.: Írástan alapv. 127., Burgenland II. 317. 456. sz.

4193.

(1298.) szept. 17. — mandátuma a váradi káptalanhoz Pongrác fia: Tamás érdekében.

Wenzel X. 304.

Lásd (1296.) szept. 18-i keltezéssel a 4080. sz. alatt.

(1298. szept. 28. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Iruzlaus mestèr pozsonyi várnagy királyi ember járja meg a várnépek Feloboni földjének 300 holdját és iktassa be abba Ouga-i András fiát: Péter mestert, említi a pozsonyi káptalan 1298. szept. 28-i jelentésében. (Hazai oklt. 164.)

4194.

(1298. szept. 28. előtt.) * — mandátumát, amellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki ismét megbízottját, akinek jelenlétében Iruzlaus comes rontsa le a Feloboni 300 hold határait és a várnépek által kívánt 300 hold földbe iktassa be Ouga-i András fiát: Péter mestert, említi a pozsonyi káptalan 1298. szept. 28-i jelentésében. (Hazai oklt. 164.)

4195.

1298. (szept. 28. után.) — Ouga-i András fiának: Péternek adományoz 300 holdat a Fuloboni várnépek földjéből azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket a Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispán vezette hadban a római király megsegítésére a Rajnánál tett; egyben átírja és megerősíti a pozsonyi káptalan (1298.) szept. 28-i jelentését (Hazai oklt. I. 164.). — D. p. m. ven. patris d. Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M^{mo} CC^{mo} nonagesimo octavo, r. n. a. nono.

Átírta: I. Károly 1323. szept. 22. > I. Lajos 1374. nov. 11. (DL 1508. Mon. Pos. fasc. 47. n. 5.)

Hazai oklt. 166.

4196.

(1298—1300.) szept. 29. előtt. — parancsa a soproni polgárok vámmentessége ügyében.
Burgenland II. 333. 480. sz.
Lásd (1291.) szept. 24-i keltezéssel a 3816. sz. alatt.

(1298.) okt. 13. Buda. — megparancsolja Bonus Vgacha megyei ispánnak és a négy bírónak, hogy vizsgálják ki Achylleus mester Pothok-i plébános, királyi káplán panaszát, amely szerint a királyi erdőőrök a panaszosnak és testvéreinek Vgacha megyei örökölt földdarabját elfoglalták, s ha a panaszt igaznak találják, iktassák vissza őket a birtokba. — D. Bude in quind. B. Mychaelis archangeli.

Átírta: Ugocsa megye (1294.) nov. 29. (DL 38 136. Újhelyi lt.)
Hazai okmt. VIII. 453. (é. n.) — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 18. 62. sz.

1294 októberében III. András a Tiszántúlon volt, ezért az oklevelet 1298-ra kellett tenni, amikor a király budai tartózkodása biztosra vehető.

4197.

(1298. nov. 2. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Perlým királyi ember iktassa be Simon fiát: Simon comest az örökös nélkül elhalt Máté Suslan nevű birtokába, említi III. András 1298. nov. 2-i oklevelében. (Wenzel X. 333.)

4198.

1298. nov. 2. Buda. — az örökös nélkül elhalt Máté Suslan nevű földjét Simon fiának: Simon comesnek adományozza, miután a győri káptalan a három ekényi föld iktatását azzal a nyilatkozattal végezte el, hogy Simon comes gondoskodik Máté feleségének dos-áról és három leányának leánynegyedéről. — D. Bude in crastino festivitatis dieÿ Omnium sanctorum a. D. millesimo C°C° nonagesimo octavo.

Eredeti: 17,8 × 13,7 cm. Hátlapra nyomott pecsét viszonylag nagy része. DL 1510. (NRA fasc. 1588. n. 3.)
Átírta: III. András 1299. ápr. 14. (DL 1511. NRA fasc. 951. n. 17.)
Fejér VI. 2. 128., Wenzel X. 333., Burgenland II. 318. 457. sz.

4199.

1298. nov.26. Buda. — meggyőződvén II. András privilégiumából, hogy a halászat (vulgariter thona) a Dunán Leustachius szigetétől az Ipolthu-ig a dömösi prépostot és a káptalant illeti, visszaveszi a Morus-i villicus-tól és a hospesektől az általa nekik adott felerészt, s megparancsolja nekik, hogy a prépostot és a káptalant a halászatban ne zaklassák, különben a Wysegrad-i várnagyoknak ad felhatalmazást, hogy bírsággal őket erre kényszerítsék. — D. Bude in crastino B. Katerine a. D. M° CC nonagesimo octavo.

Eredeti: 18,8 × 4,9 cm. Hátlapon zárópecsét nyoma. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 70. fasc. 1. n. 2. (DF 238 279.)
Mon. eccl. Strig. II. 455. — Facsimile-részlet: uo. II. tábla. — Kivonat: Bakács: Pest megye 101. 272. sz.

4200.

(1298. nov. 30. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Evrnog fia: Domokos királyi ember járja meg az utód nélkül elhalt Borsa Kochÿrich nevű birtokát, és ha eladományozható, iktassa be László fiát: Radizlaus-t annak birtokába, említi a nyitrai káptalan 1298. nov. 30-i jelentése és III. András 1299-i privilégiuma. (Hazai oklt. 167. és 168.)

4201.

1298. dec. 29. Buda. — megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Illés mester királyi ember iktassa be Zeek birtokba Miklós fiát: Jánost, aki ezt testvérének: Jakabnak — Bald comes egykori serviensének — királyi szolgálatban történt megöletése fejében kérte. — D. Bude in festo Thome mart. a. D. M° CC° nonagesimo octavo.

Átírta: szepesi káptalan 1299. jan. 28. > III. András 1299. (DL 1548. NRA fasc. 434. n. 17.) Wenzel XII. 622.

4202.

(1298.) — Moÿs mester néhai özvegyének Buda várában a ferences kolostor előtt levő házában lakó ferences apácák kérésére átírja és megerősíti saját 1293. máj. 26-i pátens oklevelét (3925. sz.) nagyszigeti birtokok és az Óbuda fölött levő Meger ügyében. — D. p. m. ven. patris fratris Anthon[ii Dei gratia episcopi Chan]adiensis de ordine fratrum minorum, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° [CC° nonagesimo octavo].

Csonkult eredeti: [28] × 21 cm. Díszített kezdő *A*. Függőpecsét a plicával együtt kiszakadt. Arhivele statului jud. Cluj, Múzeumi törzsgyűjtemény 6. sz. (DF 253 634.)

Wenzel X. 297. — Kivonat: Tört. Tár 1889. 528. 21. sz., Szabó K.: Erd. Múz. okl. 9. 21. sz., Bakács: Pest megye 101. 273. sz.

Az oklevél kelte 1299 is lehetne az alkancellár adatai alapján, de 1298-ra tette eddig valamennyi kiadása.

4203.

1298. +— Lypto-i Tywan fia: Jan és Tódor fia: Balázs kérésére és azokra a hűséges szolgálatokra való tekintettel, amelyeket Balázs különböző hadjáratokban, különösen pedig a Demeter mester pozsonyi, zólyomi és sárosi ispán által a Rajnavidékre vezetett seregben tett, átírja és megerősíti IV. László 1273-i privilégiumát (2438. sz.) a Lypto-i Medekespothoka adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Gregorii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo octavo, regni autem anno decimo nostri.

Eredeti: 42,8 × 33,2 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsétnek mintegy harmada az oklevél mellett. Esztergomi prímási világi lt. Lad. Y. n. 57. (DF 248 856.)

Wenzel X. 300. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 249. 169. sz.

Hamis voltára nézve lásd Karácsonyi 34. 172. sz., Tört. Tár 1904. 89., Húščava: Ján literát 95. és 173. 25. sz., bár pecsétje Szentpétery szerint kifogástalan.

4204.

12(9)8. — a Gutkeled nb. Mihály comes fiát: István mestert hűséges szolgálataira való tekintettel népeivel, vagyis jobbágyaival együtt kiveszi Wolkow és minden más megye ispánjának és udvarispánjának joghatósága alól, akiknek megparancsolja, hogy felettük ítélkezni ne merjenek, s az ellenük fellépni akarókat utasítsák a királyi jelenlét elé. István mester ugyanis a király koronázásától részt vett az Albert akkor osztrák és stájer herceg, most római király és a király apósa ellen indított hadjáratokban, s a Bécs vára alatt a németekkel vívott csatában halálos sebet kapott, majd amikor Rolandus vajda és Tamás fiai a király ellen fordultak, Adrian várának ostromakor szintén halálosan megsebesült. — D. p. m. ven. viri d. Anthonii episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° octuagesimo(!) VIII°, r. aut. n. a. octavo.

Átírta: I. Károly 1319. jún. 19. (DL 2574. NRA fasc. 643. n. 41.) > ua. 1324. jan. 18. (Arhiv Hrvatske, Documenta mediaevalia varia 73. azelőtt: NRA fasc. 1504. n. 7. — DF 218 569.)

Wenzel X. 295., Smičiklas VII. 323. — Kihagyásokkal: Katona: Hist. crit. VII. 1188., Fejér VI. 2. 125. és VIII. 2. 210. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1607.

4205.

1298. — a pozsonyi vár Marchamagyar nevű földjét a szomszédos [Szent]mária falunak adományozza.

Átírta: I. Lajos k. n. (csonka) > .... nádor k. n. (csonka). (Štátny okresný archív v Galante, Somorja lt. A—9—6. — DF 274 826. — A már akkor csonka oklevelet átírta: pozsonyi káptalan 1781. júl. 8. uo. A—12—139. — DF 274 872.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod quia ....maria terris arabilibus adm..... indigerent, quandam terram castri [nostri Po]soniensis Marchamagÿar vocatam iuxta eandem villam adiace[ntem] .....atur, dedimus, donavimus et contulimus eisdem perpetuo possidendam a [iurisdiction]e et potestate comitis Posoniensis exemptam penitus et exceptam. [Datum] ..... virginis anno Domini millesimo [ducentesimo] nonagesimo octavo.

4206.

1298. — Timót conditionarius Marchamagÿar nevű földjét, amelyen a boldogságos Szűznek egyháza van, a máriafalusiaknak adományozta.

Tartalmilag átírta: Pozsony megye 1388. júl. 3. > pozsonyi káptalan 1388. júl. 16. (Magyar Nemzeti Múzeum, azelőtt Batthyány cs. köpcsényi lt. Capsa 3. fasc. 2. — DF 272 945; másik fényképe: DL 104 942.)

Hazai oklt. 316.

4207.

1298. — a Fehérvár közelében fekvő Noe nevű földet kulcsárának, ruha- és edényőrzőjének: Bodo fiának: Bakathor-nak, testvérének: Györgynek, valamint társaiknak adományozta, de Kathoch (dictus) Henrik comes tiltakozott ez ellen; a bizonyítás során azonban bajvívója alulmaradt, így a király a földet Bakathor-nak és társainak adományozta, leírván a határokat a hévízi keresztes konvent jelentése szerint.

Tartalmilag átírta: Bátori István országbíró 1435. dec. 4. >
a) fehérvári keresztes konvent 1435. dec. 31. (DL 640. NRA fasc. 605. n. 23.)
b) Zsigmond 1436. márc. 8. (DL 641. uo.)

A tartalmi átírás szövege:

--- quoddam privilegium Andree regis anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo octavo confectum presentasset, in quo repertum fuisset, quod cum idem Andreas rex quandam terram Noe vocatam prope civitatem Albensem existentem Bakathor filio Bodo, clavigero et custodi vestium suarum et vasorum, Georgio fratri suo, Thome filio Romani, Posa filio Rada, Johanni filio Albeus, Rorando filio Lewka sociis suis contulisset, et ipsi dixissent tres terras esse divisas hoc nomine Noe, quarum una esset regalis et alia reginalis et tertia Vydus et Alexandri, comes Henricus dictus Kathoch prohibitionem fecisset sibi et testium productionibus per partes factis idem Andreas rex per dominum Belam regem nomine terre condam Wydus et Allexandri collatam extitisse, privilegium eiusdem Bele regis declarans tandem in facto eiusdem terre causam partium volentibus eisdem partibus et nullius earum sacramento decidi committens in duello decidi commisisset, adveniente autem termino duelli in area eiusdem pugil dicti Herrici succubuisset et ibidem interemptus extitisset. Ipse igitur Andreas rex predictam terram Noe, prout in litteris cruciferorum de Calidis aquis cursus metarum eiusdem terre vidisset contineri, nullo contradictore existente ipsis Bakathor, Georgio, Thome, Pose, Johanni et Rorando dedisset et contulisset perpetuo possidendam. Qui quidem cursus metarum in eodem privilegio Andree regis hoc ordine distingerentur: Primo et principaliter essent tres mete in fine vinearum Nove ville ab occidentali parte, quarum una separat a terra Nove ville et alia a terra Bathyan et tertia ipsam terram Noe, ab ipsis terris demum transsit ad unam metam, que esset super quemdam puteum Kewkwth vocatum; postmodum tenderet ad inferiorem partem putei eiusdem ad duas metas antiquas, exinde procederet ad arabiles terras iuxta magnam viam existentes, ubi duas metas antiquas invenissent distinctas, quas erexisse se dixissent, deinde curreret ad quemdam monticulum ad unam metam antiquam, exinde descenderet ad quandam vallem aquosam sive pratum transeundo ultra ad tres metas, que quidem tres mete separarent ipsam terram Noe a terra Pakazth et a Bathyan supradictam(!), postmodum curret versus meridiem per binas metas veteres in diversis octo locis inventas usque ad metas terre Meed et essent ibi due mete, que a terra Felbergen vocata distingeret terras Meed et Noe antedictas, exinde procederet ad angulum cuiusdam fossati ad duas metas, que separarent ipsam terram Noe a terra Felbergen vocata, postmodum procederet per binas metas versus occidentem ad quemdam monticulum, qui vulgo berch nunccupatur, ad tres metas, que distingerent predictam terram Noe a terra Bergen antedictam et a terra Nove ville memorate; post hec tenderet ad duas metas antiquas iuxta fossatum existentes, deinde curreret iuxta ipsum fossatum ad priores tres metas principales antedictas et sic mete ipsius terre Noe terminarentur. Quibus scilicet reambulatis certis metis et antiquis et novis metis circa easdem veteres metas erectis presentibus vicinis et commetaneis ipsius terre Noe inibi convocatis homo regius et testimonium dicti conventus cruciferorum de Calidis aquis litteris in eisdem nominati ipsam terram Noe cum ecclesia in eadem terra et puteo, universis utilitatibus et pertinentiis existentibus ipsi Bakathor et sociis suis, scilicet Thome, Pose, Georgio, Rorando ac Johanni nullo contradictore apparente statuissent perpetuo possidendam.

4208.

1298. — átírja IV. László és Erzsébet királyné oklevelét Csehi birtokról. Wenzel XII. 621.
Lásd 1293-i keltezéssel a 3938. sz. alatt.

(1298—1299.) * — (oklevelét), mellyel az országgyűlésen a főpapok, bárók és nemesek által hozott, s általa elfogadott, nyilvánosan jóváhagyott és kihirdetett határozatokat Péter erdélyi püspök kérésére hitelesen átírta, említi a kolozsmonostori konvent 1299. okt. 28-i oklevelében. (Fejér VII. 4. 253.)

4209.

(1299 előtt.) * — privilégiumát Buskfeulde nevű földnek Korythan-i Pál (fiai) részére történt adományozásról említi Roland nádor 1299-i oklevelében. (Wenzel XII. 635.)

4210.

1299 körül. — Wbul fiának: Mihálynak fiát: Istvánt halálra ítéli.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 454. (román ford.)
Lásd 1291. jan. 5-i keltezéssel a 3697. sz. alatt.

1299. jan. 18. — a Tolna megyei Egenzaraz nevű lakatlan királynéi földet, amelyen Mindenszentek tiszteletére épült templom van, Baas fiai: János, Rolandus és Pál Tolna megyei nemeseknek adományozza azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket János a Henrik fia: János mester által elfoglalva tartott Kwzeg vár ostrománál szerzett, amikor négy halálos sebet kapott, majd azt követően egy éven át fogságban volt, továbbá mert az Albert osztrák és stájer herceg támogatására Demeter mester pozsonyi és zólyomi ispán vezette sereggel Odolphus római király ellen vívott csatában hősiesen harcolt. — D. p. m. discr. viri mag. Ladýzlai prepositi Tytulensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, quintodecimo Kal. Febr., r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 49,3 × 37,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhivele statului jud. Cluj, Eszterházy lt. (DF 244 450.)

Átírta (quinto Kal. Febr. keltezéssel) I. Károly 1317. okt. 1. > ua. 1323. dec. 16. (DL 40 435. Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Wenzel V. 204. — Kivonat: Tört. Tár 528. 22. sz., Szabó K.: Erd. Múz. okl. 9. 22. sz., Burgenland II. 322. 463. sz.

Az oklevéllel szemben komoly gyanút kelt, hogy 1299 első felében még Antal csanádi püspök volt az alkancellár. Felmerülhet ugyan egy olyan korrekció lehetősége, hogy az oklevelet még 1299-ben állították ki s a napi dátumot utólag, már 1300-ban írták csak, s ez esetben az oklevél kelte 1300. jan. 18. volna. Ennek azonban ellentmond az uralkodási év, minthogy László titeli prépost csak a 10. uralkodási évtől szerepel. E rendellenességgel szemben viszont meg kell állapítani, hogy az oklevél kiállítása kifogástalannak mondható.

4211.

(1299?) Buda. — megbízza P[ál] pécsi püspököt, vizsgálja ki Benedek veszprémi püspök, királynéi kancellár panaszát, amely szerint a veszprémi püspökségnek a fehérvári várban a püspökség alapítása óta levő palotáját a bíró, az esküdtek és különösen Dumbou (dictus) Miklós polgár elfoglalták.

Eredeti: 17,7 × [4,5] cm. Hátlapon zárópecsét nyoma. Veszprémi püspöki lt. 100. sz. (Alba 5. — DF 200 606.)

Fejér IX. 7. 709. (a befejező rész nélkül), Károly: Fejér vm. II. 691. — Kivonat: Gutheil: Veszprém 312. 54. sz.

A rongált oklevél részben rekonstruált befejező része:

quatenus super facto ipsius pallacii [prenotate] ecclesie et e[piscop]atus Wesprimiensis fuerit, s[ecun]dum quod veritas vobis constat, nobis ad fidelitatem vestram corone regie deb[itam] vestris [litte]ris fidel[iter] rescri[bere pater]nitas vestra velit. Datum Bude in [. . . . .]

A hátlapon: Venerabili in Christo patri Paulo Dei gratia episcopo Quinqueecclesiensi.

Az évek óta húzódó ügyben tartott püspöki vizsgálat feltehetően közvetlenül megelőzte az ügyben hozott döntést (lásd a 4269. sz.). Ez indokolja, hogy ez az oklevél az 1299. év elejére került.

4212.

1299. jan. 28. — a Sarus-i, az Eperies-i és a szebeni (Scybinio) királyi hospeseknek ugyanazokat a jogokat adományozza, amelyeket a szepesi kerületben élő hospesek élveznek, egyben leírja azokat. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadyensis, au. n. vicecanc. dil. et [f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo no]no, quinto Kal. Febr., r. aut. n. a. nono.

Átírta: I. Károly 1314. aug. 3. (csonka; Štátny okresný archív v Prešove, Eperjes város lt. 2a. sz. — DF 228435.)

Iványi: Eperjes 11. 8. sz., Juck 82. 90. sz.

4213.

1299. jan. 28. — Egenzaraz lakatlan királynéi földet Baas fiainak adományozza.

DL 40435. (Múzeumi törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Lásd 1299. jan. 18-i keltezéssel a 4211. sz. alatt.

1299. febr. 16. Buda. (—) datum pro memoria-ja az István alországbíró által a Bihar megyei Kozma fia: Kis Kozma ellen indított pert a felek kérésére Gyümölcsoltó Boldogasszony 15. napjáról (febr. 16.) hamvazószerda nyolcadára (márc. 11.) halasztja.

Eredeti: 17 × 3,4 cm. Hátlapján zárópecsét nyomával. DL 40251. (Múzeumi Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Az oklevél szövege:

Datum pro memoria, quod cum comes Stephanus viceiudex curie nostre in quindenis Purificationis Virginis gloriose contra Cosmam parvum filium Cosme de comitatu Bÿhoriensi, pro quo ..... serviens eiusdem cum sufficienti procuratorio comparuit, agere voluisset coram nobis, tandem partes de communi consensu ipsam causam ad octavas Cÿnerum nunc venturas duxerunt prorogandam. Itaque advenientibus ipsis octavis idem Cosmas contra [dictum] comitem Stephanum coram nobis comparare tenebitur propria in persona occasione vel procuratorio aliquo non obstante. Datum Bude in quindenis supradictis anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

A hátlapon: Pro Cosma filio Cosme contra comitem Stephanum viceiudicem curie domini regis ad octavas Cÿnerum memorialis.

4214.

(1299. febr. 19. előtt.) * — levelét, mellyel megtiltotta az egri püspöknek, hogy királyi engedélyre hivatkozva a máramarosi népek fölött joghatóságot gyakoroljon, egyébként ha jogát keresni akarja, azt az erdélyi püspök metropolitájánál és ne a királynál tegye, említi III. András 1299. febr. 19-i és aug. 10-i oklevelében. (Fejér VI. 2. 192. és 193.)

4215.

1299. febr. 19. Buda. — bizonyítja, hogy P(éter) erdélyi püspöknek a bárók jelenlétében előadott kérésére visszavonta azt az intézkedését, amellyel a Maramorus-i népet az egri püspökség alá rendelte az erdélyi püspökség rovására; s az ügyben Lukachius pap királyi káplánt levéllel

(4215. sz.) küldte Egerbe. — D. Bude quinta feria prox. ante festum Cathedre B. Petri a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 16,2 × 7,2 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 26 368. (Kolozsmonostori konvent lt. Cista com. Alba, E—2 sine num.)

Katona: Hist. crit. VII. 1226., Fejér VI. 2. 192., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 207., Densuşianu: Documente I. 1. 540., Documente priv. ist. Rom. C. II. 461. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 82. CXCVIII. sz.

4216.

1299. febr. 19. Buda.

— jóváhagyja azt a birtokcserét, amely a Rathold nb. Domokos tárnokmester, valamint Sartywanveche nb. Jula fia: István meg Miklós fiai: Márton és Demeter között András comes fia: Tamás mester nyitrai és barsi ispán, valamint Bolug nb. Oth comes fia: Henrik királyi tanácsosok (consiliariis nostris per regnum deputatis), továbbá Móric mester fia: Miklós vajda, Kamarun-i Pál mester győri és mosoni ispán, Moys királynéi tárnokmester, Miklós fia: Lőrinc vajda, Fogos (dicto) Péter mester székely ispán és P(éter) erdélyi püspök jelenlétében jött létre. A megegyezés értelmében Jula fia: István Miklós fiainak egyetértésével a Heves megyei Puruzlo nevű birtokát a Tyza révénél az ott épített monostorral és minden tartozékával átadta Domokos tárnokmesternek, aki a Zoboch megyei Ohothmunustura, Hudus, Arkusd, Scylos és Chege birtokokat, utóbbit az ott levő vámmal, valamint a Turna megyei Buhthefeulde birtokot adta cserébe, egyszersmind visszavonták az egri püspök és egyház javára tett ígéretüket. — D. Bude quarto die quind. Purificationis b. Virg. a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredetije a Vay család berkeszi levéltárában volt. Hátlapon megpecsételés nyoma. (Az elpusztult eredetinek fényképe: DL 96 041.)

Említi: egri káptalan 1300. (DL 96 046. Vay cs. berkeszi lt.)

Új Magyar Múzeum VI. (1856) I. 438., Wenzel V. 202. — Töredék: Székely oklt. I. 29., Hajdú-bihari tört. olv. 23. (magyar ford.) — Az említés: Hazai okmt. VIII. 414.

4217.

1299. febr. 20.

— Máramarost kiveszi az egri püspök joghatósága alól.

Neugeboren: Tentamen 82. CXCVIII.

Lásd 1299. febr. 19-i keltezéssel a 4216. sz. alatt.

1299. febr. 22. Buda.

— János domonkos szerzetesnek és az általa képviselt Boldogságos Szűz-szigeti apácáknak kérésére átírja és megerősíti IV. László (1275.) okt. 18-i pátens oklevelét (2654. sz.). — D. Bude in dominica Exurge a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 26,7 × 5,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét apró darabja. DL 1525. (Mon. Pos. fasc. 47. n. 6.)

Fejér VI. 2. 207. (helynevek nélkül), Wenzel XII. 707.

4218.

(1299. márc. 4. előtt.)

* — oklevelét, mellyel Kozma comes és Odun fia: Iwanka kötelezték magukat arra, hogy kettős fizetség terhe mellett megfizetik István alországbírónak a Durug fiai: Miklós és testvérei, valamint Boda fia: István és atyafiai ellenében kirótt bírságot, említi István mester országbíró 1299. márc. 4-i oklevelében. (Hazai okmt. VII. 274.)

4219.

(1299. márc. 14. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a jászói konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Byr-i Gergely fia: János királyi ember járja meg az egri káptalan Perek és Cheuzd nevű földjét Zabolch és Bereg megyékben, és iktassa vissza azokba a káptalant, említi a jászói konvent 1299. ápr. 26. > váradi káptalan 1435. júl. 13. (Heves megyei Levéltár 336. sz. Egri káptalan magán lt. Num. 8. D. 6. f. 1. n. 1. — DF 210 249.)

Az említés szövege:

– – – litteras vestre serenitatis recepimus continentes, quod mitteremus hominem nostrum pro testimonio fidedignum, coram quo Johannes filius Gregorii de Byr homo vester reambularet duas terras honorabilis capituli ecclesie Agriensis Perek et Cheuzd vocatas in comitatibus de Zabolch et de Bereg existentes et reambulando restitueret ipsi capitulo, si non fieret contradictum, contradictores ad vestram presentiam contra idem capitulum evocando ad terminum competentem.

4220.

(1299. márc. 25. előtt.) * — megegyezésről szóló oklevelét, amelynek értelmében István Pylis-i apátnak harmadmagával és három Pilis megyei nemessel együtt böjtközép ünnepén (márc. 25.) Anias fia: Deers (Derrs) mester királyi ember és a budai káptalan kiküldöttjének jelenlétében Buran föld vitás részén Kázmér fiai: Ugrin, István és Lampert ellenében esküt kellett tennie az országgyűlésen, említi a budai káptalan 1299-i privilégiumában. (Békefi: Pilisi ap. I. 418.)

4221.

1299. márc. 26. Buda. — megparancsolja a budai káptalannak, hogy a Pylys-i apát és Kázmér fiai között Buron föld ügyében végrehajtott határjárásról az apát részére privilégiumot állítson ki. — D. Bude in crastino Annunctiationis Virg. glor. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Átírta: budai káptalan 1299. > I. Mátyás 1467. ápr. 18. (DL 16 746. Mon. VBud. fasc. 24. n. 14.) Békefi: Pilisi ap. I. 419.

4222.

1299. (márc. 31. előtt.) — pátens oklevelében átírja és megerősíti saját másik, 1291-i pátens oklevelét (3850. sz.), mellyel átírta IV. László 12(8)7-i oklevelét (3463. sz.) Kezew-i szolgagyőri várjobbágyoknak a királyi serviensek közé történt emeléséről. — a. D. millesimo CC^{mo} nonagesimo nono.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1378. jan. 28. (DL 42 070 és DL 42 071. Múz. Törzsanyag.) A tartalmi átírás szövege a 3850. sz. alatt.

A keltezést az indokolja, hogy a privilegiális átírás márc. 31-én történt, s az általános gyakorlat szerint a pátenssel való megerősítés megelőzte a privilegiális átírást.

4223.

1299. márc. 31. — privilégiális oklevelében átírja és megerősíti IV. László 12(8)7-i oklevelét (3463. sz.), mellyel a vágközi Kezew birtokon élő személyeket a királyi serviensek közé emelt. — a. D. millesimo CC^{mo} nonagesimo nono, pridie Kal. Apr.

Tartalmilag átírta:

a) Szepesi Jakab országbíró 1375. nov. 3. (DL 41991. Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt. azelőtt Lippich lt.)

b) Ua. 1376. okt. 7. (DL 98457. Kalocsai Állami Gimnázium.)

Wenzel IX. 177.

4224.

(1299. ápr. 2. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a jászói konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Henrik fia: Miklós királyi ember járja meg Lizkaolozy földet a szepesi káptalan javára, minthogy Jakab püspök és a káptalan a földet magukénak vallották, említi a jászói konvent 1299. ápr. 5-i oklevele. (Fejér VI. 2. 219.)

4225.

1299. ápr. 10. Buda. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy vizsgálja ki Mihály comes fiának: István mesternek és testvéreinek panaszát, amely szerint minden birtokukból igazságtalanul kiűzték őket. — D. Bude feria sexta prox. ante dominicam Ramispalmarum a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Átírta: váradi káptalan 1299. ápr. 21. (DL 50639. Kállay lt.)

Hazai okmt. VII. 276. — Kivonat: Kállay oklt. I. 45. sz.

Feltűnő, hogy sem a mandátumban, sem a jelentésben nincs szó királyi emberről. Ez a körülmény azonban nem jelentheti azt, hogy az oklevéllel szemben gyanú merülhet fel.

4226.

1299. ápr. 12. előtt. Buda. — Barleus comes és Iruzlaus comes pozsonyi királyi várnagy panaszára, amely szerint Máté nádor őket birtokaikról elűzte és várukat elvette, továbbá Barleus comest arra ítélte, hogy húsvét nyolcadán (ápr. 26.) a nádor előtt bajt vívjon István fiával: Istvánnal, bár per volt köztük függőben, a bárókkal és a nemesekkel úgy határozott, hogy a bajvívás őelőtte történjék; megparancsolja tehát az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Ratoldus apród (parvulus noster) a király nevében mondja meg a nádornak, hogy a bajvívást tegye át az ő színe elé, a panaszosok várát és birtokait pedig adja vissza, majd pedig jelentsék, hogy erre a nádor mit válaszolt. — D. Bude ante dominicam Palmarum a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Átírta: esztergomi káptalan 1299. ápr. 21. > III. András 1299. máj. 2. > esztergomi káptalan 1301. nov. 7. (DL 49012. Bossányi lt. A—28.)

Fejér VI. 2. 196., Hazai okmt. VI. 442.

4227.

(1299. ápr. 12. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Ratoldus apród (parvulo vestro) idézze meg István fiát: Istvánt és testvéreit: Jánost és Joka-t Barleus comes és Irizlaus pozsonyi királyi várnagy ellenében jelenléte elé, említi az esztergomi káptalan 1299. ápr. 24-i jelentése. (Hazai okmt. VI. 440.)

4228.

1299. ápr. 12. (—) damus pro memoria-ja arról, hogy Bothyz testvére: Miklós, valamint Rechke fia: Pál comes, Bogomerius fiai: Bodov, Miklós és János meg Seraphinus fia: Miklós megállapodtak abban a perben, amely Scenmitlus, Zemerchen, Nadosd és Domanyulese miatt folyt.

Átírta: szepesi káptalan 1299. máj. 17. (DL 65258. Szent-Iványlt.)
Említi: III. András 1299. ápr. 12. (DL 65259. uo.)
Húščava: Kolon. Lipt. 84.

Az oklevél szövege:

Damus pro memoria, quod cum inter Nycholaum comitem fratrem Bothyz partem agentem ab una parte et inter comitem Paulum filium Rechke, Bodov, Nycholaum et Johannem filios Bogomerii, Andream et Nycholaum filios Seraphini ex altera mota fuisset materia questionis coram magistro Demetrio comite de Zolym, itaque idem comes Nycholaus quasdam terras Scenmitlus(!), Zemerchen, Nadosd, Domanyulese vocatas nomine terrarum ad possessionem Werbiche vocatam pertinentium ab eisdem comite Paulo filiis Bogomerii et filiis Seraphini iuxta tenorem privilegii domini Ladezlai quondam incliti regis Hungarie requirebat, prefati vero comes Paulus et filii Bogomerii et filii Seraphini ipsas terras eorum hereditarias et non acquisitas referebant et ipsa causa ad nostram presentiam per eundem magistrum Demetrium deducta extitisset, tandem idem comes Nycholaus ab una parte, Paulus comes filius Rechke, Nycholaus et Johannes pro se et pro Bodov et aliis fratribus suis, item Andreas pro se et pro Nycholao fratre eius ab altera personaliter coram nobis comparentes concorditer retulerunt, quod licet idem comes Nycholaus privilegium dicti domini Ladezlai regis haberet, quo mediante ipsas terras ad dictam possessionem Werbiche pertinere per formam iuris obtinuerat, tamen per arbitrium magistri Demetrii predicti, comitis Thome, magistri Herrici, comitis Belus, Nycholai filii Johannis et aliorum proborum virorum per nos ad arbitrium faciendum deputatorum in talem concordiam devenissent, quod si idem comes Paulus filius Rechke, Bodo, Nycholaus et Johannes pro se et pro aliis fratribus eorum, Andreas et Nycholaus et cum eisdem comes Laurencius filius Cosme cum sexaginta personis nobilium sibi consimilium semet inclusis coram capitulo Scepusiensi presentibus tamen hominibus capituli videlicet Strigoniensis et conventus de Thurch in quindenis Beati Georgii martiris nunc venturis prestare presumpserint sacramentum, quod dicte terre eorum semper fuerint hereditarie et nunquam ad Werbiche pertinuerint, extunc ab impetitione ipsius comitis Nycholai erunt expediti et easdem terras tamquam ius eorum hereditarium possidebunt et predictum privilegium domini Ladezlai regis pro irrito remaneret; alioquin ipse comes Nycholaus iuxta tenorem eiusdem privilegii possideret terras prenotatas. Post diem autem iuramenti prenotati quocumque die ipse partes voluerint, accederent super facies terrarum predictarum et easdem certis metis ab aliis terris separarent circumquaque pergyrando, seriem nichilominus totius facti in litteris capitulorum et conventus predictorum partes reportabunt simul cum cursibus metarum terrarum predictarum. Datum Bude in dominica Palmarum anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

4229.

1299. ápr. 12. Buda. — megparancsolja a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját a szepesi káptalanba a Rech fia: Pál comes, Bogomerius és Seraphinus fiai által Zenthmiklous, Zemerchen, Nadasd és Domanwlese birtokok ügyében teendő eskühöz és az ügyről tegyen jelentést.

Átírta: turóci konvent 1299. máj. 17. (DL 65259. Szent-Iványlt.)

Az oklevél szövege:

A[ndreas] Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis preposito et conventui de Turch [salutem et gratiam]. Cum comes Paulus filius Rech, filii Bog[ome]rii et [filii Seraphini] in quindena Beati Georgii martiris super quibusdam [terris] Z[enthmi]klous, Zemerchen, Nadasd [et] D[oma]nwlese vocatis coram capitulo Scepusiensi contra comitem Nicolaum fratrem Botyz [cum sexaginta

personis nobili]um prestare teneantur sacramentum, quod pren[otati] ipsas terras ab aliis terris [distinguere et] separare debe[ant] iuxta formam litter[arum nostrarum] superinde confectarum et ipsi s... propter uberiorem cautelam et maiorem certitudinem hominem vestrum fidedignum interesse deput..... precipiendo [mandam]us, qua[tenus] presentibus nobilibus ad omnia [premiss]a ex[sequ]enda hominem vestrum ydoneum concedatis et qualitercumque coram ipso in eodem facto actum fuerit et ordinatum, simul[cum] cursi[bus] me[tarum] dictarum terrarum nobis fide[liter] rescribatis. Datum Bude in dominica [Palm]arum anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

4230.

1299. ápr. 14. — Simon fia: Simon comes kérésére átírja és megerősíti 1298. nov. 2-i pátens oklevelét (4199. sz.) Suslan föld adományozásáról. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii de ordine minorum [Dei gratia] episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. [n.] a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono, decimo et octavo Kal. Maii, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 52,4 × 27,3 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét apró darabja. DL 1511. (NRA fasc. 951. n. 17.)

Wenzel X. 333., Burgenland II. 324. 467. sz.

4231.

(1299. ápr. 26. előtt.) * — oklevelét, mellyel megparancsolta a Nemythy-i hospeseknek, hogy vizsgálják ki, vajon Ubul fia: Mihály comes fia: István mester, apja és testvérei birtokaikból jogszerűen voltak-e száműzve, említi a németi villicus, az esküdtek és a hospesek é. n. húsvét nyolcadán kelt jelentésükben. (Hazai okmt. VII. 277.)

4232.

(1299. ápr. 27. előtt.) * — oklevelét, mellyel megparancsolta a Zeuleus-i és a Nogzas-i hospeseknek, hogy vizsgálják ki, vajon Ubul fia: Mihály comes fia: István mester, apja és testvérei birtokaikból jogszerűen voltak-e száműzve, említik a szőlősi és nagyszászi bírók, esküdtek és hospesek é. n. húsvét nyolcadának másnapján kelt jelentésükben. (Hazai okmt. VII. 308.)

4233.

1299. máj. 2. Buda. — előtt Barleus comes és testvére: Iruzlaus pozsonyi curialis comes panaszt tett, amely szerint miközben István alországbíró előtt perük volt folyamatban, Dyuek-i István fia: István Barleus-t Péter fia: Máté egykori nádor bírósága előtt hűtlennek nevezte, mire a volt nádor köztük bajvívást rendelt el, amit királyi parancsra nem volt hajlandó áttenni a király elé. A király átírta az esztergomi káptalannak ez ügyben 1299. ápr. 21-én kelt jelentését (Hazai okmt. VI. 442.), és mivel István a bajvíváson nem jelent meg, Domokos tárnokmester, Opor nádor, Mois királynéi tárnokmester, Demeter pozsonyi és zólyomi, Tamás nyitrai és barsi ispán, más bárók, tanácsosok és nemesek közreműködésével úgy ítél, hogy Istvánt bárhol érik, halállal büntethetik, birtokait pedig kétharmad részben a király, egyharmad részben pedig Barleus és Iruzlaus kapja. — D. Bude in crastino festivitatis Phylipi et Jacobi ap. a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Átírta: esztergomi káptalan 1301. nov. 7. (DL 49012. Bossányi lt.)

Fejér VI. 2. 195., Hazai okmt. VI. 441.

4234.

1299. máj. 2. — bizonyítja, hogy István alországbíró előtt Péter fia: András mester felperes Bano (dictus) Marcell és testvére: Pansa (Pausa) ellen pert indított örökölt birtoka, Day föld miatt, amelyről az alperesek azt állították, hogy az a királyi mézadók földje volt és IV. László adománya révén került birtokukba. Az alországbíró ítélete értelmében a két fél fegyverbe öltözött lovas bajvívója már megjelent a király előtt, ahol azonban az alperesek elismerték, hogy a föld a felperesé, és azt visszaadták neki. — D. Budae in crastino oct. B. Georgii mart. a. D. MCCXCIX.

Fejér közlése ex analectis Fejérvárianis Tom. I. nro CCCLXXIV. történt.
Fejér VI. 2. 190. — Kivonat: Bakács: Pest megye 102. 275. sz.

4235.

1299. máj. 7. Buda. — megparancsolja az esztergomi kereszteseknek, hogy küldjék ki megbízottjukat, akinek jelenlétében Bagÿa fia: János királyi ember vizsgálja ki András comes fia: Joanka mester panaszát, amely szerint Kubulkuth nevű falujából Kurth-i Péter társaival György napja után 32 ökröt elvitt. — D. Bude feria quinta ante quind. B. Georgii a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Átírta: esztergomi keresztes konvent 1299. máj. 12. (DL 58435. Forgách lt.)
Hazai okmt. VIII. 391. — Csonkán: Fejér VI. 2. 236.

4236.

(1299. máj. 8. előtt.) * — ítéletlevelét, mellyel elrendelte, hogy Rusd fia: László és Tyburcius fia: Dees királynéi katonáskodó jobbágyok, valamint az általuk perbe hívott Zurchuk-i nemesek, Balázs fiai: Zoda, Opour, Bors és Miklós György napjának quindenáján (máj. 8.) jelenjenek meg előtte, amikoris László és Dees mutassák be a hamisnak mondott megyei oklevelet, Zoda, Bors és Miklós pedig bizonyítsák, hogy Leurente mester veszprémi ispán, Wrs-i Mátyás comes és Jutas-i Heym mester szolgabírák pedig hamis bírák és oklevelük is hamis, említi István alországbíró 1299. júl. 31-i oklevelében. (Wenzel V. 237.)

4237.

(1299. máj. 8. előtt.) * — memorialis oklevelét, melynek értelmében (az egri káptalan) egyrészt György mester budai polgárral, másrészt Mihály ispánnal és fiával: István mesterrel kiküldte megbízottját a Harnad folyó és Abawÿuar falu (villa) mellett fekvő Felnemptÿ, Kwzepnemptÿ és Olnemptÿ nevű birtokok Szent György ünnepének 15. napján esedékes felosztásához, említi az (egri káptalan) 1299. máj. 15-i datum pro memoria-ja. (Wenzel X. 351.)

4238.

1299. máj. 14. — mandátuma az esztergomi kereszteseknek Köbölkút ügyében.
Fejér VI. 2. 236.
Lásd 1299. máj. 7-i keltezéssel a 4236. sz. alatt.

1299. máj. 15. — átírja saját 1299. dec. 2-i pátens oklevelét Jazurmugÿ föld ügyében.
Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 5. fasc. 3. n. 2. (DF 272372.)
Lásd (1300.) máj. 15-i keltezéssel a 4302. sz. alatt.

1299. máj. 17. Buda. — meghagyja J(akab) szepesi püspöknek, hogy Podolin, Lublou és Gencz királyi és hozzájuk tartozó más falvak tizedére vonatkozó jogait érvényesítse János krakkói püspökkel szemben.

Eredeti: 17 × 5,7 cm. Zárópecsét nyomával. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi prépostság lt. 16. sz. (DF 264 130.)

Kivonat: Feňarová 16. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie venerabili in Christo patri J(acobo) per eandem episcopo Scepusiensi dilecto et fideli suo salutem et gratiam. Ex relatione nuntii vestri et comitis Bald intelleximus, quod venerabilis pater Johannes episcopus Kracouiensis decimas quarumdam villarum nostrarum Podolin, Lublou et Gencz vocatarum et aliarum villarum ad easdem pertinentium perciperet in preiudicium vestri honoris iuxta libitum sue voluntatis et populos in predictis villis existentes excommunicatos denuntiaret, si in solvendis decimis negligentes extiterent iidem populi et remissi. Unde cum nos vos et ecclesiam vestram in suo iure indempniter velimus conservare, paternitati vestre mandamus per presentes, quatenus iura et proventus ecclesie vestre pro vestra paternitate velitis applicare, prout libertas ecclesie vestre et approbata consuetudo regni nostri id requirit. Datum Bude tertio die post quindenas apostolorum Philippi et Jacobi anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

A hátlapon: Venerabili in Christo patri J(acobo) Dei gratia episcopo Scepusiensi dilecto et fideli suo.

4239.

1299. máj. 18. + — Pethend falusi Zumba fiát: Bwcho pozsonyi várszolgát (castrensis) hűséges szolgálataira való tekintettel atyjával és rokonaival: Zene fiával: Zomus-sal, Thek fiával: Myko-val, Chegze fiával: Chenk-kel és Abranyws fiával: Móriccal együtt a főpapok, bárók és nemesek tanácsából és egyetértésével a várnépek közül az ország nemesei közé emeli őket. — a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono, quindecimo Kal. Jun., r. aut. sui a. octavo.

Tartalmilag átírta: I. Mátyás 1486. nov. 22. (DL 12 803. Mon. Pos. fasc. 67. n. 18.) > ua. 1487. dec. 6. (DL 12 804. uo. n. 20.) >

a) Ua. 1490. márc. 31. (DL 12 839. ua. n. 22.)

b) Révay Ferenc turóci ispán nádori helytartó 1549. szept. 5. (DL 1529. Eccl. fasc. 45. n. 1.)

Említi I. Lajos 1356. febr. 8-i megerősítése > győri káptalan 1400. okt. 23-i átírása alapján I. Mátyás 1486. nov. 22. (DL 12 803.) és az átírások.

Fejér VI. 2. 200., uo. VII. 5. 541. és 547. — Az említés uo. IX. 7. 143.

Az uralkodási év hibás volta, továbbá az a körülmény, hogy az oklevél pátens formában készült (patenter emanata alteraque parte dupplicis sigilli eiusdem a tergo communita), de keltezése privilégiumot mutat, egyaránt *hamisításra* utal. Az oklevelet — igaz, más indokolás alapján — már Pálóci László országbíró sem fogadta el, „quia inter cetera prescripte littere prefati condam domini Andree regis dicti de Wenetiis exemptionales in dicto anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono super premissa liberfactione progenitorum dictorum actorum emanate --- iuxta generale decretum alias exinde editum sigillo antelati condam domini Karoli regis anullari, in quo K littera habita extitisset per appositionem rubre cere in dextra parte imaginis regalis in sigillo eiusdem condam domini Andree regis habite minime roborato et per hoc omnino invalide et invigorose fore inveniebantur." (Fejér VIII. 7. 246. — DL 12 803.)

4240.

1299. máj. 24. Buda. — Mátyás mester egri éneklőkanonok, Péter Kemeÿ és Egyed Wng-i főesperes kanonokok kérésére átírja és megerősíti IV. László 1284. jún. 25-i pátens oklevelét (3318. sz.) Chepus, Buken, Kachad és Rekch birtokokról. — D. Bude in dominica prox. ante Asscensionem D. a. eiusdem M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 25,8 × 9 cm. Hátlapra nyomott pecsét kis darabjával. Heves megyei Levéltár 249. sz. (Egri káptalan magán lt. Num. 7. Div. 5. fasc. 1. fr. 1. — DF 210158.)

Katona: Hist. crit. VII. 1229., Fejér VI. 2. 194. — Kivonat: Sugár 119. 224. sz.

4241.

1299. júl. 4. Rákos. — a Tyrna-i apácák helyett eljáró Rapoldus ferences guardián kérésére megparancsolja valamennyi Pozsony megyei adószedőjének, különösen pedig a Tyrna-i bírónak, esküdteknek és polgároknak, hogy a Tyrna-i apácáknak a városban és azon kívül lakó népeit adóbehajtással ne zaklassák, mert V. István és IV. László királyok privilégiumát collecta-mentességükről pátens oklevelével megerősítette. — D. in Rakos quarto die oct. B. Johannis baptiste a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Átírta: Vencel (László) 1303. jan. 6. > Zsigmond 1392. okt. 18. (DL 7735. Mon. Tyrn. fasc. 1. n. 11.) > *a)* Ua. 1406. júl. 4. (DL 9119. uo. n. 12.) > Vrabw-i Jakab fia: János közjegyző 1437. márc. 21. (DL 1534. uo. n. 8.)

b) II. Ulászló 1498. jún. 6. (DL 20243. uo. n. 21.) > II. Lajos 1519. febr. 21. (DL 23111. uo. n. 22.)

Fejér VI. 2. 180., Károlyi oklt. I. 24.

4242.

1299. (júl. 5. előtt.) — Ÿunk fia: János comes hűséges szolgálataira való tekintettel átírja és megerősíti IV. László 1280. júl. 19-i (3056. sz.) és Erzsébet anyakirályné 1282-i privilégiumát (Smičiklas VI. 400.) Vrbouch és Ebrÿs birtokok ügyében.

Eredeti: 58,4 × 42,3 cm. Díszes kezdő *A* és kiemelt kezdőbetűk. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhiv Hrvatske, Documenta mediaevalia varia 905. (DF 219421.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Regiam decet maiestatem precibus condescendere subditorum optatis horum maxime, qui sibi tempore oportuno conmendabilem famulatum in fervore fidelitatis inpendisse dinoscuntur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Johannes filius Ÿunk fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegia, unum videlicet regis Ladizlai inclite recordationis fratris nostri karissimi patruelis super terris et possessionibus Vrbouch et Ebrÿs vocatarum confectum et aliud privilegium domine Elÿsabet matris eiusdem regis Ladizlai super eisdem possessionibus datum et concessum petens a nobis cum instantia diligenter, ut ipsa privilegia rata habere et accepta nostroque privilegio de benignitate regia dignaremur confirmare. Cuius quidem privilegii domini regis Ladizlai tenor talis est: *(Következik IV. László 1280. júl. 19-i privilégiuma, lásd a 3056. sz.)* Item tenor privilegii domine Elÿsabet regine matris dicti regis Lad(islai) talis est: *(Következik Erzsébet királyné 1282-i privilégiuma, lásd Smičiklas VI. 400.)* Nos itaque considerantes grata et obsequiosa merita ipsius comitis Johannis, que nobis semper et ubique locorum cum sumpmo opere fidelitatis exhibuit indefesse et specialiter tunc, cum nos convocato exercitu nostro generali adepto gubernaculo regni nostri contra dominum Albertum tunc ducem Austrie et Stirie, nunc regem Romanorum, patrem nostrum karissimum processissemus pro repellenda iniuria regno nostro illata per ipsum, regnum

eiusdem adissemus, predictus Johannes sub castro Eweller vocato, quem(!) Domino concedente prius occupavimus, per graves ictus lapideos et per ictum balistaris sagite in suis membris letalia vulnera toleravit, in recompensationem igitur tot et tantorum servitiorum suorum predicta privilegia rata habentes et accepta tenorem eorumdem de verbo ad verbum presentibus inseri facientes auctoritate presentium confirmamus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris fratris Anthonii de ordine minorum Dei gratia episcopi Chanadiensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° CC° nonagesimo nono, regni autem nostri anno nono.

4243.

1299. (júl. 5. előtt.) — Tekus fia: István mester fiai: István, Lochk, Deseu, Rolandus és Lőrinc Ilsua nevű birtokát a romos várral a Bolug nb. Oth fiának: Henrik mesternek ítéli 300, majd 450 márka bírságnak és adósságnak részben királyi dénárban, részben pedig posztóban, lovakban és marhákban történt meg nem fizetése miatt abban a részletesen leírt perben, amely Márton alországbíró, az egri és a budai káptalan előtt folyt. Egyben átírja az egri káptalan 1298. jan. 28-i jelentését (Fejér VII. 4. 249.) és Henrik mesternek adományozza a birtokkal kapcsolatos királyi jogokat, mert a birtok nagyrészt királyi birtokokkal szomszédos. A per során szerepelt Henrik mester Kubÿli, Pomlÿn és Kerezthceche nevű birtoka is. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis de ordine fratrum minorum, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 68,7 × 54,5 cm. Díszes kezdő *A* és díszes kezdőbetűk az első sorban, több kiemelt maiuscula a szövegben. Függőpecsét selyemzsinórja. Štátny okresný archív v Rožňave, Jolsva város lt. (DF 274 771.)

Fejér VII. 4. 243.

4244.

1299. (júl. 5. előtt.) — Miklós fiának: Jánosnak adja hűséges szolgálataira való tekintettel, főleg pedig testvére: Jakab haláláért a szepesi Váralja (suburbium) közelében levő Zeek földet, egyben átírja a szepesi káptalan 1299. jan. 28-i jelentését (Wenzel XII. 644.) a föld iktatásáról. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii de ordine minorum Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 54,6 × 43,4 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét 3 darabja, egyikben a király képének bal oldalán fekete viaszba nyomott *A* betűs gyűrűs pecsét. DL 1548. (NRA fasc. 434. n. 17.)

Wenzel XII. 633.

4245.

1299. (júl. 5. előtt.) — Aba fia: Aba comes serviensének, László fia: Radizlaus-nak adományozza kérésére és szolgálataira való tekintettel az utód nélkül elhalt Borsa Kochÿrich nevű birtokát, átírván a nyitrai káptalan 1298. nov. 30-i jelentését (Hazai oklt. 167.) az iktatás elvégzéséről. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii de ordine fratrum minorum Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 47,9 × 24,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét középdarabja a király képének bal oldalán fekete viaszba nyomott *A* betűs gyűrűs pecséttel. DL 1515. (Mon. Pos. fasc. 46. n. 11.)

Hazai oklt. 168. — Kivonat: Fejér VI. 2. 243. 6. sz.

4246.

1299. (júl. 5. előtt.) — Miklós fiát: Jánost, Jako-t, Marczell-t, Mathe-t, Csyba-t, Bug-ot, Andrást és Musga-t, a Pozsony megyében, a Csalloköz-ben levő Föl Abony faluban lakó pozsonyi várnépeket (castrenses) és örököseiket földjükkel együtt kiveszi a várnépek sorából és az ország nemesei közé sorolva felruházza őket a királyi zászló alatt harcoló nemesek kiváltságaival szolgálataik fejében, különösen pedig azokért a szolgálatokért, melyeket Miklós fia: János az Albert osztrák és stájer herceg, most római király érdekében Odolphus volt római király ellen Demeter pozsonyi és zólyomi ispán által vezetett seregben tett. — D. p. m. ven. fratris Antonii de ordine minorum Dei gratia episcopi Csanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1299., r. aut. n. a. nono.

Eredetijére vonatkozólag nincs adat. Az oklevél szövege két XVIII. századi kéziratban maradt fenn. *a)* Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Kézirattár, Collectio Prayana XIV. kötet, secunda classis 2/3. lap. *b)* Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár, Fol. Lat. 2293/3. Kéler Gottfried: Analecta historica IV. 465.

Fejér VI. 2. 188.

4247.

1299. (júl. 5. előtt.) — Egyednek, az Egrus-i Boldogságos Szűz-monostor apátjának kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. máj. 23-i privilégiumát (2190. sz.) a Kerch-i monostor népeinek kiváltságáról. — D. p. m. fratris Anthonii de ordine fratrum minorum ven. patris Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, r. aut. n. a. nono.

Átírta: Ottó 1306. ápr. 10. (Arhivele Statului jud. Sibiu, Szász nemzeti lt. I. n. 2. — DF 244 567.) > kolozsmonostori konvent 1494. ápr. 5. (uo. IV. n. 522. — DF 245 892.)

Fejér VI. 2. 187., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 216., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 213., Documente priv. ist. Rom. C. II. 454. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 81. CXCVII. sz., Fabritius 3. VII. sz.

4248.

1299. júl. 5. — Saulus, Sandur, Pynk fia: Benedek, Nolka fia: Péter és Chenke fia: Miklós Padan falubei nemesek a maguk és egész nemzetségük nevében előadott kérésére átírja és megerősíti az esztergomi káptalan 1291. okt. 13-i privilégiumát (Fejér VI. 1. 171.), mely átírta a káptalan 1290. aug. 9-i oklevelét; ez utóbbi tartotta fenn V. István 1270-i átírásában (2038. sz.) IV. Béla 1265-i oklevelét (1464. sz.) a Padan-i tárnokok rangemeléséről és IV. László (1288.) jún. 17-i pátensét (3405. sz.) Padan föld visszaadásáról. — D. p. m. ven. patris fratris Antonii de ordine minorum Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono, tertio Non. Jul., r. aut. n. a. nono.

Eredetije — Fejér szerint — a padányi nemesek levéltárában volt. — *XVIII. századi másolata* két példányban a Dunántúli Református Egyházkerület könyvtárában Pápán 17. sz. (DF 285 429.)

Fejér VI. 2. 208.

4249.

1299. júl. 8. Buda. (—) damus pro memoria-ja arról, hogy az András fiai: Péter, István és András által András comes fia: Joanka mester ellen a Nogzenche és Byleg birtokok közt fekvő Zenche nevű földdarab miatt folyó perben létrejött megállapodás szerint a megnevezett fogott

bírák az esztergomi keresztesek küldöttének jelenlétében Mihály ünnepének másnapján (szept. 30.) a bemutatott oklevelek alapján fognak dönteni; ha a vitás föld vagy annak része vásárlás jogán a testvéreket illeti, úgy Joanka a bírák becslése szerint azt váltsa meg, ha viszont nem illeti meg őket semmi, a földet átadják Joancha mesternek, okleveleiket pedig semmisítsék meg; továbbá Péter aznap a Borouch-i egyháznál a konvent kiküldötte előtt tegyen esküt 17 társsal, hogy Joancha mester Kubulkuth nevű faluját nem pusztította el, két serviensének kárt nem okozott és serviensét nem fogta el. Ha bármelyik fél a megegyezéstől visszalépne, úgy Mihály napjának nyolcadán (okt. 6.) a pert a király előtt folytatják. — D. Bude in quind. S. Johannis a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 15,1 × 11,3 cm. Hátlapján zárópecsét darabjaival. DL 58437. (Forgách lt.)
Fejér VI. 2. 234.

A hátlap kiadatlan szövege:

Pro magistro Joanka contra Petrum, Stephanum et Andream.

4250.

1299. júl. 12. Buda. — megparancsolja a budai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Rosd-i Csépán fia: Péter járja meg Tyburcius fia: Péter és Tyburcius fia: Tamás Neugrad birtokon levő részét, és iktassa be H(aab) váci püspököt annak birtokába, Pétert és Tamást viszont a Tenew-i egyház Halaz nevű birtokába, amelyet a püspöktől cserébe kapott. — D. Bude die dominico ante festum B. Margarete a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Átírta: budai káptalan 1299. júl. 22. > váci káptalan 1411. máj. 25. előtt > Garai Miklós nádor 1413. febr. 19. (DL 69368. Kubinyi lt.)
Kubinyi I. 169.

4251.

1299. (júl. 17. után.) — Miklós fiának: Ropheyn bánnak az országgyűlés alkalmával tartott törvényszéken tett panaszára fej- és jószágvesztésre ítéli Gywngus-i Chabanka fiának: Jánosnak fiát: Lászlót, mert Ropheyn bán jobbágyait, amikor azok árukkal a bán Debrechen nevű birtokára visszatérőben voltak, Kokoth föld mellett fényes nappal kifosztotta 200 márka kárt okozva és megölte három jobbágyát, hatot pedig megsebesített, majd az indított perben többször nem jelent meg. — a. dom. inc. M° ducentesimo nonagesimo nono (sexta feria prox. post festum B. Margarete virg.).

Tartalmilag átírta István alországbíró 1300-i átírása alapján Lampert országbíró 1322. júl. 15. (DL 2119. NRA fasc. 694. n. 6.)
Anj. okmt. II. 30., Hajdú-bihari tört. olv. 22. (magyar ford.)

4252.

(1299. júl. 21. előtt.) * — oklevelét, mellyel Walterius comes fia: Endre budai polgár és az esztergomi káptalan között esztergomi palota ügyében folyó pert pünkösd nyolcadáról (jún. 14.) Péter és Pál napjának nyolcadát követő péntekre (júl. 10.) halasztotta, említi István alországbíró 1300. febr. 2-i privilégiumában. (Fejér VI. 2. 283.)

4253.

1299. (júl. 23. előtt.) — Gábor fia: János mester kérésére átírja és megerősíti saját 1296. szept. 21-i pátens oklevelét (4084. sz.) Kereztwr faluról. — D. p. m. viri discr. mag. Ladizlai prepositi Tytulensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 54 × 31,4 cm. Több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 38 134. (Újhelyi lt.) Hazai okmt. VIII. 449.

4254.

1299. (júl.23. után.) — Mese fiának: Lászlónak adományozza László vásárolt földje mellett a Sesterche folyótól délre fekvő Nagbekouina (Nagbokouina) nevű erdőt a bűntetteik miatt felakasztott Gergelynek és fiainak rétjével együtt, leírván az adomány határait. — a. D. M° ducentesimo nonagesimo nono, r. aut. sui a. decimo.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 83. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.) M. Tört. Tár IV. 42. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 249. 173. sz.

4255.

1299. júl. 27. — Nekche, Pagrach, Rodouan és Zenthmihal földet Aba nb. Péter comes fiainak adja.
Gyöngyös VIII. (1879.) 52. szám.
Lásd 1299. júl. 28-i keltezéssel a 4258. sz. alatt.

(1299. júl. 28. előtt.) * — ügyvédvalló levelét, amellyel Aba nb. Péter comes fiai: Lukach, Péter és Demeter testvéreiket: Istvánt és Lászlót is képviselték, említi III. András 1299. júl. 28-i privilégiumában. (Wenzel X. 329.)

4256.

(1299. júl. 28. előtt.) * — ügyvédvalló levelét, amellyel Aba nb. Sándor comes fiai: László mester titeli prépost, királyi alkancellár, Demeter és Sándor testvérüket: Miklóst is képviselték, említi III. András 1299. júl. 28-i privilégiumában. (Wenzel X. 329.)

4257.

1299. júl. 28. — bizonyítja, hogy az Aba nb. Péter comes fiai: Lucach (Luchas), Péter, Demeter, István és László által unokatestvéreik, Sándor comes fiai: László mester titeli prépost királyi alkancellár, Demeter, Miklós és Sándor mesterek ellen az országgyűlés alkalmával a Dráván túl fekvő Nekche, Pagrach (Pagraach), Rodouan és Zenthmihal birtokok fele része miatt Péter erdélyi és Haab váci püspök, Domokos királyi tárnokmester, István mester országbíró, Demeter mester pozsonyi és Zolum-i, Tamás nyitrai és barsi ispán jelenlétében indított perben a bemutatott oklevelek alapján a birtokokat Sándor comes fiainak ítélte, de a felek kérésére az ügyet Kompoldus fia: Péter mester, Deseu (Desev) mester gömöri és borsodi ispán, Fulkus fia: Farkas mester, Chethe (Chete) fia: Aladár mester, Simon fiai: Detricus és György, Menhardus fia: Mihály, Belus testvére: Fredricus és Mihály fia: Péter döntése alá bocsátotta. Nevezettek a felekkel visszatérve jelentették, hogy a béke kedvéért Sándor comes fiai Rodouan és Zenthmihal birtokokat átengedték Péter comes fiainak és örököseinek, ők pedig megtartották Nekche és Pagarach birtokokat, továbbá a felek felosztották Lipolch (Lypoulch) nevű vásárolt birtokukat oly módon, hogy a déli rész tartozékaival, köztük Elusku (Eluskew) várral és a Toph folyó mellett fekvő földekkel Sándor comes fiainak, az északi rész pedig Péter comes fiainak

jutott; egyben leírták a birtokosztó határt megjegyezve, hogyha bármelyik részen ércet vagy sót találnának, azt egymás közt megfelezik; továbbá Chabamezeie, Zurdukibene (Zurdikybene), Werestou, Kompolth (Kompolt), Fonchol és Patha birtokok tartozékaikkal Sándor fiaié, Zekuduor (Zekuduuar), Wosian (Wosyan), Arkychalan, továbbá a Fehér keres és a Morus folyók között fekvő birtokok Péter comes fiaié lettek. Minthogy a pecsétet László mester tartja magánál, a privilégiumot János kalocsai érsek és Omodeus nádor pecsétjével is elláttatja. — D. p. m. eiusdem mag. Ladizlai prepositi a. D. M° CC° nonagesimo nono, quinto Kal. Aug., r. aut. n. a. nono.

Eredeti két példányban.

a) 62,1 × 36,7 cm. Díszes kezdő *A* váza. Három függőpecsét közül a királyénak kis darabja, a nádor pecsétjének nagyobb fele, az érsekének selyemzsinórja. DL 1537/1. (NRA fasc. 559. n. 22.)

b) 62,3 × 41,2 cm. Kezdő *A* helye üres. Három függőpecsétje ugyanúgy, mint *a)* alatt. DL 1537/2. (azelőtt DL 1536. NRA fasc. 1504. n. 24.)

Átírta: budai káptalan 1299. (DL 1538. NRA fasc. 400. n. 41.)

Wenzel X. 329., Gyöngyös VIII. (1879) 52. sz. (magyar ford.), Documente priv. ist. rom. C. II. 464. (Román ford.)

4258.

1299. aug. 1. Buda.

— Babunyg fiainak: István szlavón bánnak, János, Raduzlaus és Otto comeseknek, akik hűségére visszatértek és az elfoglalva tartott Zumzed, Vrbaz és Galas királyi várakat visszaadták, nagybátyjával: Albertynus szlavón herceggel egyetértésben, János kalocsai érsek királyi kancellár és a püspökök tanácsából és egyetértésével megbocsát, továbbá visszaadja nekik nagybátyjuk: Raduzlaus néhai bán mindama várát, falvát és földjét, amiket eddig birtokoltak. Az oklevelet az érsek és a püspök pecsétjével is megerősítteti. — D. et actum Bude in festo b. Petri ad vincula p. m. discr. viri mag. Ladyzlai prepositi Tytuliensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C° nonagesimo nono, r. aut. n. a. nono.

Rongált eredeti: [50,9] × [26,4] cm. A kezdő *A* helye üres. A királyi függőpecsét selyemzsinórja, továbbá 8 függőpecsét hártyaszalagja és a kilencediknek a helye. DL 66 490. (Blagay lt.)

Blagay oklt. 65., Smičiklas VII. 351.

Az oklevél kifogástalan külseje, tartalma és 9 pecséttel történt megerősítése hitelessége mellett szól, csak a dátumsor szabálytalansága okoz nehézséget, mert a datum per manus formulával a keltezési hely nem fér össze a magyar okleveles gyakorlatban. Elképzelhető azonban, hogy itt itáliai hatás okozta a következetlenséget, s ilyen hatásnak tekinthető a függőpecsétek hártyaszalagon történt felfüggesztése is.

4259.

1299. aug. 1. Buda.

+ — nagybátyjának: Albertinus Maurocenus-nak, aki őt nevelte és aki a főpapok, főurak és nemesek kérésére otthonát elhagyva Magyarországra jött, Szlavónia hercegségét mint a királyi ivadék első méltóságát és a királyi, illetve királynéi joghoz tartozó Posega megyét adományozza, egyszersmind úgy intézkedik, hogyha fia lenne vagy fiai lennének, Albertinus szlavón herceg és Posega örökös ispánja, valamint fiörökösei az öröklési rendben közvetlenül fiát, illetve fiait fogja követni. — D. Bude in oct. B. Jacobi ap. p. m. discr. viri mag. Ladislai prepositi Tytulensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1299., r. aut. n. a. nono.

Átírta: Miklós ostiai püspök és pápai követ 1301. nov. 14. (XVI. századi másolata: Museo civico Correr, Velence 3629. sz. kódex, azelőtt Cicogna 293. sz., fol. 22. — DF 285 460.)

Fejér VII. 5. 545., Nardi: Tre documenti 14., Smičiklas VII. 350. — Kivonat: Cicogna: Memorie VI. 105., Óváry: MTA tört. biz. okl. másolatai I. 43. 34. sz., Kukuljević: Regesta no 1622.

Fejér közlése Rajnaldus alapján készült. Szövege a fenti kódex alapján érdemben az alábbi helyeken javítható: *Fejér VII. 5. 546. 4. sor:* ad exibenda similia, *7. sor:* operibus consequi, *8. sor:* cunctos beneficiis, *11. sor:* impensis et studio, *12. sor:* propensis suis, *17. sor:* relicta domo sua, *22—23. sor:* cum omnibus ... descendentibus *hiányzik*, regni ascribit, *28. sor:* heredes nostre dignitatis, *30. sor:* et nunc affecta; *547. 1. sor:* preter regale, *2. sor:* quod ei ... que est, *11. sor:* puto cum, *20. sor:* prepositi Tytulensis.

Pauler ugyan nem látott okot a kételkedésre az oklevél valódiságát illetően (Magy. nemz. tört. II.[2] 583. 371. jegyzet), az oklevelet mégis *hamisnak* kell tekinteni. Ez időben ugyanis teljességgel elképzelhetetlen volt a magyar trónutódlásnak egyszemélyi királyi elhatározással való rendezése. Feltételezhető, hogy III. András hirtelen halálát követően készítették ezt a hamisítványt a Blagay-oklevél (lásd az előző számot) felhasználásával, amelyet a pápai követ 1301 novemberében talán meg is erősített. Hogy 1299-ben a magyar trónutódlást nem lehetett egyszeri királyi oklevéllel rendezni, legjobban éppen a hamisítvány alapjául szolgáló oklevél bizonyítja. Ebben a király a hűségére visszatért Babunyg-fiaknak váraikat csak a főpapokkal egyetértésben adta vissza, s az oklevelet 9 főpap pecsétjével is ellátta. Ezzel szemben a jelen oklevélnek a jelek szerint egyetlen pecsétje volt.

4260.

1299. aug. 3. Buda.

— Marcheleus comes fiainak: Mykou és Chepan mestereknek meghagyja, illetve visszaadja Wysk villa-t vagy birtokot várával és egyéb tartozékaival együtt, amelyet IV. Lászlótól kaptak testvérük haláláért, minthogy különböző belső és külső háborúkban a király szeme előtt érdemeket szereztek, és mert Chepan mester részt vett az uruk: Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispán által Albert osztrák és stájer herceg, a király apósa támogatására Odolfus római király ellen vonult hadban és a csatában meg is sebesült. — D. Bude tertio die oct. B. Jacobi ap. a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 17,3 × 8,3 cm. Hátlapja közepén pecsét nyoma. DL 38 135. (Újhelyi lt.)

Hazai okmt. VIII. 445. (1291.)

4261.

1299. aug. 7. Buda.

— megparancsolja Miklós vajda Vgucha-i ispánnak és a megye négy bírájának, hogy járják meg Fulgram fia: Domokos Machalaelii és Zothmareleÿ wogle nevű földjeit, amelyekből a szomszédok egy részt elfoglaltak, és iktassák vissza Domokost annak birtokába.

Átírta: Ugocsa megye k. n. (DL 107 417. Ilosvay lt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis Nÿcolao woÿouode comiti de Vgucha et quatuor iudicibus de eodem comitatu salutem et gratiam. Dicit nobis Dominicus filius Fulgram, quod quidam commetanei terrarum suarum Machalaelii et Zothmareleÿ wogle(!) vocatarum de ipsis terris occupassent et detinerent potentialiter occupatas. Super quo fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mittatis homines vestros, qui ipsam terram reambulent per veteres metas et antiquas renovando metas dicte terre restituant eidem Dominico, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, ad nostram evocent presentiam ad terminum competentem et post hec diem et terminum per vos assignatum nobis rescribatis. Datum Bude in crastino Sixti pape anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

4262.

1299. aug. 10. Budavár. —, minthogy János kalocsai érsek leveléből értesült arról, hogy András egri püspök Maramarus föld egyházmegyei hovátartozása ügyében a királyi levél ellenére az érsek előtt nem jelent meg, továbbá az Imre váradi püspök és László titeli prépost által tartott vizsgálat szerint a máramarosi föld az erdélyi püspökséghez tartozott, azt az erdélyi püspöknek ítéli. — D. in castro Budensi in festo B. Laurentii a D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 24 × 5,5 cm. Hátlapján pecsét nyomával. Batthyaneum Gyulafehérvár fasc. 1. n. 40. (DF 277216.)

Pray: Annales r. Hung. I. 366., Schmitth: Episc. Agr. I. 233., Pray: Specimen hier. Hung. I. 199., Benkő: Milkovia II. 425., Katona: Hist. crit. VII. 1227., Batthyány: Leg. eccl. II. 514., Szeredai: Ser. episc. Trans. 53., Fejér VI. 2. 193., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 208., Densuşianu: Documente I. 1. 541. Documente priv. ist. Rom. C. II. 514. és 467. (román ford.). — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 82. CXCVIIII. sz., Tört. Tár 1889. 576. 42. sz., Beke: Erdélyi kápt. 24. 42. sz.

4263.

1299. aug. 12. Tihany melletti tábor. + — Detricus comes de villa Felium által a maga és a többi falubeli (de dicta villa) hospes nevében előterjesztett kérésére megerősíti őket abban a IV. Béla által adott kiváltságukban, hogy nem kell a királynék részére macskabőrt szolgáltatniok; az oklevelet a vajdának és officiálisának bemutatni és ezek által visszaadni rendeli. — D. in descensu nostro campestri prope Tyham feria IV. prox. post festum B. Laurentii a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Átírta: erdélyi káptalan 1446. nov. 1. (Kemény J. szerint állítólag a bécsi Hofkammerarchiv-ban volt.)

Blätter (Kronstadt) 1839. 147., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 209., Wenzel V. 206., Documente priv. ist. Rom. C. II. 468. (román ford.)

Az oklevélben teljesen szokatlan az a fordulat, hogy az oklevélnyerő valaki(k)nek mutassa be az oklevelet, és hogy a megjelöltek az oklevelet a bemutatónak adják vissza, de egyedüli eset atekintetben is, hogy III. András az ország határain belül mezei táborból keltez oklevelet. Az oklevél nem került elő szövegének első közlése óta, s a közzétevő Kemény József által megjelölt bécsi Hofkammerarchiv-ban nemcsak nem található, de egyetlen segédkönyvben sincs nyoma. Minthogy Kemény a Küküllő megyei Kattendorf (Katzendorf, Kaca) nevének ügyében folyó vitában publikálta álláspontjának igazolására, rögtön felmerült a gyanú, hogy nem e cél érdekében *koholt szöveg*ről van-e szó? A brassói Blätter-ben Kemény azt írta, hogy az oklevelet 1824-ben Johann Georg Megerle, a Hofkammerarchiv igazgatója mutatta meg neki, mikor Bécsben járt. Ezzel szemben megállapítható volt, hogy Kemény nem szerepel a Hofkammerarchiv anyagát 1821 és 1827 között használt kutatók listáján, s ha figyelembe vesszük, hogy az általa hivatkozott Megerle a hivatkozás időpontjában már 8 éve halott volt, a gyanút bizonyosságra lehet átváltani. (A bécsi adatokat Ress Imrének, a bécsi polgári levéltári delegátusnak köszönöm.)

4264.

1299. aug. 14. Esztergom. — visszaadja Darag (Draag) fiainak: Bethlem-nek (Betlehem), Dénesnek, Darag-nak (Draag) és Péternek Reichan (Rajcsan), Ilus (Illuz), Berench és Dobos (Doboz) nevű birtokaikat, amelyeket Péter nádor fia: Máté tőlük elvett és a vele lázadó servienseinek: Deresky (Bereszley) Pálnak és Bagár (Bogar) fiának: Mártonnak adott. — D. Strigonii in vig. Assumptionis B. Virg. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Átírta:

a) pozsonyi káptalan 1734. okt. 7. (1738-i hiteles táblai másolata: DL 1487. (Acta Paul. Elefánt fasc. 8. n. 1.)

b) I. Károly 1317. > III. Károly 1739. (Fejér szerint a Rajcsányi cs. levéltárában volt. A kivonatban Fejér variánsai.)

Fejér VI. 2. 187. — Töredékesen: Lehotzky: Stemmat. nob. fam. Hung. 324. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 465.

4265.

(1299. szept. 5. előtt.) * — két pátens oklevelét, melyet a Gutkeled nb. Kozma fia: Kozma mester mutatott be V. István, IV. László s mindkettő feleségének oklevelével együtt annak bizonyítására, hogy Kyngus királynéi föld a hercegi lovászok népeinek és más szolgáltató népeknek földjeivel együtt őt illeti, említi Omode nádor 1299. szept. 5-i oklevelében. (Hazai okmt. VII. 281.)

4266—4267.

1299. szept. 14. Buda. — Barleus és Irÿzlaus comeseknek adja hűséges szolgálataikra való tekintettel Dÿuek-i István fia: István valamennyi birtokának, amely más oklevele (vö. a 4234. sz.) értelmében elözőleg reá szállt, kétharmad részét. — D. Bude in festo Exaltationis S. Crucis a. D. M° CC° nonagesimo nono.

Eredeti: 18,1 × 3,4 cm. Hátlapon pecsét kis darabja. DL 49013. (Bossányi lt. A—29.)

Fejér VI. 2. 200., Hazai okmt. VI. 452.

4268.

1299. szept. 21. Toplica mellett. — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy a veszprémi püspök palotája ügyében kelt királyi oklevelet kiküldöttje útján kézbesítse Miklós comes fehérvári bírónak, az esküdteknek és a polgároknak.

Eredeti: 15,7 × 3,3 cm. Zárópecsét kis darabjával. Veszprémi püspöki lt. 67. sz. (Alba 4. — DF 200072.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensi salutem et gratiam. Fidelitati vestre mandamus precipiendo, quatenus mittatis hominem vestrum, qui litteras nostras super facto curie et palatio domini episcopi Vesprimiensis comiti Nicolao iudici, iuratis et universis civibus de Alba trans[mittere ?] valeat eidem et quidquid iidem visis ipsis litteris nostris fecerint vel responderint, nobis fideliter [rescribatis]. Datum prope Thoplicam in festo Beati Matheÿ apostoli et evangeliste anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

A hátlapon: Capitulo Albensi exhibitoria.

4269.

(1299. szept. 21.) * — a veszprémi püspök fehérvári palotája ügyében Miklós comes fehérvári bíróhoz, az esküdtekhez és a polgárokhoz intézett levelét említi 1299. szept. 21-i mandátumában. (4269. sz.)

4270.

1299. szept. 24. Krakó mellett.

(—) bizonyítja, hogy a Tomoÿ nb. Samud fia: Leustachius a maga, valamint atyafia (frater), Pete fia: Dénes nevében a Karazna mellett levő Leustah nevű és a Zÿlah villa szomszédságában levő Elÿe nevű birtokukat Hegun fiaira: Lászlóra és Jánosra bízta, hogy oda népeket hozzanak, akik azonban a földesúrnak járó terragium-ot és collecta-t nekik mint birtokosoknak kötelesek megfizetni; ezenkívül Leustachius Mÿkefeldÿ nevű földjét is Hegun fiaira bízta. — D. prope Craco feria quinta prox. ante festum Cosme et Damÿanÿ a. D. M° C°C° nonagesimo nono.

Eredeti: 20,7 × 5,1 cm. Zárópecsét kis darabjával. DL 91 143. (Festetics lt. Ignota misc. 18.)

Hazai okmt. VII. 282., Szentpétery: Oklevélszövegek 61. 41. sz. — Kivonat: Bánffy oklt. I. 38.

4271.

1299. okt. 19.

— az erdélyi káptalan panaszára, amely szerint az erdélyi szászok támadása következtében az egyház leégett, és birtokigazoló privilégiumaik elpusztultak, a bárókkal és más tanácsosaival úgy döntött, hogy a váradi káptalan közreműködésével járják meg a káptalan valamennyi birtokának határait. Ennek végrehajtására kiküldte Gumbach-i (Gumbas-i) Miklós és Forro-i Péter erdélyrészi nemeseket, majd a káptalan jelentését privilégiumában megerősítette. (1a. és 3.c. töredék.) — a. D. M^mo^ ducentesimo nono(!), quartodecimo Kal. Nov. (2b. töredék.)

Átírta: I. Lajos 1369. szept. 24. — E nagy terjedelmű oklevél szövege csak tartalmi átírások kivonataiból és clausulákból töredékesen ismert. Több töredék I. Lajos átírására hivatkozva maradt fenn, így valószínűsíthető, hogy III. András privilégiumát I. Lajos teljes szövegében átírta.

A tartalmi átírások, említések és clausulák a Teleki oklt. által alkalmazott, birtokok szerinti csoportosításban:

1. Orbó (és Enyed)

a) Tartalmi átírás és határjárás: Imre erdélyi vajda 1372. ápr. 19. (Batthyaneum, Erdélyi káptalan lt. fasc. 2. n. 19. — DF 277 397.)

b) A határjárás teljes szövege: Egyszerű XIV. századi másolat. (DL 30 622. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria M. n. 33.)

c) Említés és a határjárás egy része: Imre erdélyi vajda 1392. márc. 4. (DL 31 060. uo. Centuria M. n. 34.)

d) Említi [Imre erdélyi vajda] 13[71]. dec. 14. (DL 31 105. uo. Centuria N. n. 40.)

e) Említi Imre erdélyi vajda 1372. ápr. 19-i mandátuma alapján eljárva a kolozsmonostori konvent 1372. jún. 5. (DL 30 706. uo. Centuria O. n. 21.)

2. Buzd

a) Említés és teljes határjárás: Péter erdélyi alvajda 1338. jan. 16. (DL 31 057. uo. Centuria O. n. 37.)

b) Említés és a határjárás első része (eltérésekkel az előzőtől): váradi káptalan 1356. máj. 8. > [kolozsmonostori konvent] 1365. jan. 25. (DL 30 662. uo. Centuria M. n. 40. és n. 42.)

3. Borbánd

a) Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: erdélyi káptalani rekvizítorok 1580. márc. 24. DL 37 258. uo. Centuria L. n. 61.) > uazok 1656. ápr. 8. (Egyszerű másolat. DL 31 172. pag. 211. uo. Liber metalium.)

b) Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: Bátori [Zsigmond] erdélyi vajda 1585. nov. 11. (csonkult szöveg). (DL 36 545. uo. Centuria L. n. 87.)

c) Határjárás annak első része nélkül I. Lajos átírása alapján: erdélyi káptalani rekvizítorok 1573. máj. 1. >

α) uazok 1642. máj. 10. (DL 31 172. pag. 175. uo. Liber metalium.)

β) erdélyi káptalan 1761. márc. 9. (DL 73 631. Teleki lt. 6072.)

d) A határjárás kis része: XVI. századi egyszerű másolat. (DL 30 391. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Centuria L. n. 79.)

4. Kisfalud (Teleki oklt.: Királytelke)

Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: erdélyi káptalani rekvizítorok 1580. márc. 24. (DL 37 258. uo. Centuria L. n. 61.) > uazok 1656. ápr. 8. (Egyszerű másolata DL 31 172. pag. 213. uo. Liber metalium.)

5. Kisfalud

Határjárás. XVI. századi egyszerű másolat. (DL 30 391. uo. Centuria L. n. 79.)

6. Fülesd

a) Megcsonkult határjárás I. Lajos oklevele alapján: erdélyi káptalani rekvizítorok 1571. júl. 27. (DL 30 703. uo. Centuria O. n. 45.)

b) Említés I. Lajos átírása alapján: Izabella királyné 1559. ápr. 25. után (csonka oklevél). (DL 37 258. uo. Centuria L. n. 63.)

7. Miriszló

a) Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: Izabella királyné 1559. jún. 10. (DL 36 547. uo. Centuria L. n. 44., közelkorú másolata L. 65.)

b) Említi Kont Miklós erdélyi vajda 1355. máj. 23. > kolozsmonostori konvent 1355. jún. 23. (DL 31 097. uo. Centuria O. n. 54.)

8. Bocsárd

Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: az erdélyi káptalan rekvizítorai 1590. okt. 19. (DL 73 731. Teleki lt. 1144.)

9. Vajasd

Teljes határjárás I. Lajos átírása alapján: János Zsigmond 1570. júl. 7. (DL 107 762. Teleki lt. 4633.)

Kiadások:

1.a) Hazai okmt. VIII. 401., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 529., Documente priv. ist. Rom. C. II. 455. (román ford.) — Kivonat: Fejér VII. 2. 200.

b) Teleki oklt. I. 15.

2.a) Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 531., Teleki oklt. I. 18.

b) Hazai okmt. VIII. 418., Teleki oklt. I. 21.

3.a) Wenzel V. 207., Teleki oklt. I. 20.

c) Kemény: Notitia I. 25., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXXXI. 376. sz., Densuşianu: Documente I. 1. 547., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 213., Documente priv. ist. Rom. C. II. 456. román ford.)

4. Teleki oklt. I. 23.

5. Teleki oklt. I. 24.

6.a) Teleki oklt. I. 24.

7.a) Teleki oklt. I. 26.

b) Anj. okmt. VI. 344.

8. Teleki oklt. I. 27.

9. Teleki oklt. II. 405.

4272.

(1299. okt. 23. előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy vizsgálják ki Leontius és Lanchretus panaszát Mylek nevű birtokukat ért hatalmaskodásról, említi a vasvári káptalan 1299. okt. 23-i oklevele, melyet tartalmilag átírt Bebek István országbíró 1368. ápr. 3. (Vasvár—szombathelyi káptalan magán lt. Lad. 1. fasc. 3. n. 11. — DF 279 110.)

Az említés szövege:

--- prime scilicet ipsius capituli Castri ferrei littere anno Domini millesimo CC^{mo} nonagesimo nono in octavis festi beati Galli confessoris confecte tenor inter ceteras expresserat, quod ipsius domini Andree regis et dicti capituli Castri ferrei [homines in] eisdem litteris nominati ad litteratoriumque mandatum eiusdem domini Andree regis destinati scivissent, quod Egidius filius Mortunus quandam villam Leontii et Lanchreti Mylek vocatam funditus destruxissent

unumque iobagionem ipsorum captivassent, bona in eadem existentia aufferendo, quare citassent ipsum Martinum Egidium et Gunchel fratres suos contra predictos [Leontium et] Lanchretum in ipsius domini Andree regis presentiam octavas festi Beati Martini confessoris eisdem assignando.

4273.

1299. okt. 29. — Merse fia: Pows comes fia: István hűséges szolgálataira és hősi halálára való tekintettel atyjának: Pows comesnek és testvéreinek: Miklósnak, Mihálynak, Lászlónak, Egyednek és Lőrincnek adományozza a királyi agarászok Sarus megyei Kendy nevű birtokát. István testvéreivel több hadjáratban vett részt, így urának: Demeter mester pozsonyi és Zolum-i ispánnak seregében Albert akkori osztrák és stájer herceg, majd a király apósa, most római király megsegítéseként a Reyn folyó mellett Strosburg város körül Odolphus volt római király serege ellen hősiesen harcolt és két halálos sebet is szerzett, amiről a király apósa leveléből értesült; majd Péter volt nádor hűtlen fiai: Máté és Chak ellen ugyancsak Demeter mester és más bárók által vezetett királyi seregben a hűtlenek Holysow nevű várának ostromakor oroszlánként harcolva elesett. — D. p. m. discr. viri mag. Ladizlai prepositi Tytuliensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CC° nonagesimo nono, quarto Kal. Nov., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 53 × 26,6 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés nyoma. DL 66 652. (Melczer lt.)
Melczer: Okmányok 6.

4274.

1299. okt. 29. — János kalocsai érsek és királyi kancellár, Tódor győri, Haab váci, Mihály zágrábi, Imre váradi és Tamás boszniai püspök, Omodeus nádor és kunok bírája, zalai és újvári ispán, Domokos tárnokmester somogyi és nógrádi ispán, Rorandus vajda királynéi tárnokmester, László erdélyi vajda és szolnoki ispán, István országbíró, Demeter pozsonyi és zólyomi, Tamás nyitrai és barsi, Pál mester szepesi, mosoni és győri ispán tanácsából visszaadja a Huntpaznan nb. Kázmér comes fiainak: Ugrinnak, Péternek és Lampertnek Chehte, Pekchén, Raych, Boymoch és Nohovan várakat minden tartozékukkal, amelyeket Chaak nb. Péter nádor fia: Máté volt nádor tőlük elfoglalt, ezzel méltányolva azokat a szolgálatokat, amelyeket Kázmér fia: Lampert Demeter pozsonyi és [zólyomi] ispánnal Albert és Odolphus római király között vívott csatában vére ontásával tett, továbbá azt, hogy Kázmér fia: László Pál fia: Gergely Munuzlou nevű vára alatt elesett; egyszersmind érvényteleníti mindazokat az okleveleket, amelyeket Máté nádor a várak és birtokok ügyében kiadott. — D. p. m. discr. viri mag. Ladislai Tytulensis ecc[l. prepositi], au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo ducentesimo nonagesimo nono, quarto Cal. Nov., r. aut. n. a. decimo.

1749-i hiteles másolata DL 71 404. (Csáky központi lt. fasc. 2. n. 4.)
Csáky oklt. I. 29.

4275.

1299. nov. 4. Buda. — meghagyja Fulgraam fiát: Domokost Machalaeley és Zathmarwolgeeley nevű földjeinek birtokában, miután Ugocsa megye azok határjárását és a visszaiktatást elvégezte.

Eredeti: 18,4 × 12,7 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 107 418. (Ilosvay lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendamus significantes universis, quod Dominicus filius Fulgraam ad nostram accedens presentiam dixit nobis, quod quidam commetanei terrarum suarum Machalaeleÿ et Zathmarwolgeeleÿ vocatarum de ipsis terris occupassent et detinerent potentialiter occupatas, petens a nobis cum instantia, ut nos ipsas litteras nostras fidelibus nostris Nicolao woÿwode comiti de Vgucha et quatuor iudicibus de eodem comitatu concedere dignaremur, ut hominem eorum mitterent, qui ipsam terram rehambularet per veteres metas et antiquas renovando metas dicte terre et restitueret eidem Dominico, si non fieret contradictum; contradictores vero, si qui fierent, ad nostram citarent presentiam ad terminum competentem. Qui quidem Nicolaus woÿwada comes de Vgucha et de Maramorisio, Mÿko filius Morthaleus, Evzud, Petrus filius Johannis, Povka filius Zÿzma iudices de eodem comitatu nobis demum rescripserunt, quod iidem ad faciem dictarum terrarum accedendo easdem terras reambulassent per veteres metas et antiquas et restituissent prefato Dominico, prout ipsius fuisse dinosscebatur ab antiquo et nullus de commetaneÿs earumdem terrarum extitisset contradictor. Unde nos visis litteris eiusdem Nicolai woÿwade et quatuor iudicum predictorum dictas terras Machalaeleÿ et Zathmarwolgeeleÿ vocatas dicto Dominico reliquimus et restitui fecimus, sicut ipsius fuerat hereditaria iure perpetuo pacifice possidendas. Quarum quidem terrarum mete, sicut in litteris predictorum Nicolai woÿwade et quatuor iudicum de Vgacha contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit in silva Waraskerek vocata, de superiori parte veterem metam idem Dominicus presentavit, iuxta quam nova meta est erecta, item in arbore Hÿtuandfaÿa vocata est alia meta renovata et abhinc vadit per fluvium Machala et cadit in fluvium Rakatias similiter per veteres metas, que sunt renovate; postmodum autem meta dicte terre per quendam(!) vallem ad fluvium Machala in ligno et terra sunt mete, ubi nove mete sunt erecte; iterum abhinc vadit alte per aquam Machala et ibi valis Zathmar in Machalam cadit, in arbore populea et in terra etiam sunt mete antique, que sunt renovate et per ipsam metam in valle Zathmar vadit alte et ibi iterum est meta renovata; abhinc vero per primum nemus meta dicte terre ad fluvium Batar accedit et ibi determinatur. Datum Bude feria quarta proxima post festum Omnium sanctorum anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

4276.

(1299. nov. 9. előtt.) * — privilégiumát, amely a Mindszent falu mellett fekvő Jazurmugÿ föld minőségének és mennyiségének leírását tartalmazza, említi Bald szepesi ispán 1299. nov. 9-i oklevelében. (Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 5. f. 3. n. 1. — DF 272 371.)

Az említés szövege:

– – – predicti Hannus et Mÿchael et domina mater eorumdem (Hannus et Mÿchael filii dicti Nÿcolai filii Obusk) quandam terram eorum iuxta metas ville Omnium sanctorum in Scepus existentem Jazurmugÿ vocatam, cuius qualitas et quantitas in privilegio domini Andree illustris regis Hungarie continetur, dederunt pro – – – Ladizlao genero ipsorum.

4277.

(1299. nov. 12. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Bÿle-i Gergely fia: Sándor a szomszédok jelenlétében járja meg az utód nélkül elhalt Bereg-i várnépek Cÿbek nevű földjét, s ha az eladományozható, iktassa be Egyed fiait: Iwan-t és Sÿmun-t annak birtokába, említi az egri káptalan 1299. nov. 25-i jelentése és III. András 1299-i privilégiuma. (Fejér VI. 2. 185. és 184.)

4278.

1299. (nov. 25. után.) — Egyed fiainak: Iwan-nak és Sÿmun-nak adományozza a várnépek Bereg megyei Cÿbek nevű földjét hűséges szolgálataikra való tekintettel, különösen pedig azokra a szolgálatokra, amelyeket Iuan Demeter pozsonyi és Zolum-i ispán seregében Albert osztrák és stájer herceg, most római király érdekében Odolphus római király ellen harcolva és megsebesülve tett; egyben átírja az egri káptalan 1299. nov. 25-i jelentését (Fejér VI. 2. 184.) a föld iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Ladizlai prepositi eccl. Tÿtulensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CC° nonagesimo nono, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 49,8 × 30 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 50641. (Kállay lt.)
Átírta: leleszi konvent 1428. máj. 19. (DL 54606. Kállay lt.)
Fejér VI. 2. 184. — Kivonat: Kállay oklt. I. 46. sz.

4279.

(1299. nov. 29. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Boyek fia: Fábián királyi ember tiltsa el Tódor fiát: Pétert Kelechen és Bugath-i Istvánt Olmera birtok elfoglalásától, mert azok Tekus fia: László mester özvegyét férje révén hitbér és jegyajándék fejében illetik, iktassa be az özvegyet a birtokba, s ha ez nem lehetséges, idézzen, említi az egri káptalan 1299. dec. 12-i jelentése. (Hazai okmt. VIII. 398.)

4280.

1299. dec. 2. Esztergom. —, miután Aba comes meggyilkolása miatt fiai: Miklós szepesi kanonok, Peteuch és István megkapták Jazurmugÿ földet, a kanonok érdemeire való tekintettel a testvéreknek kiváltságokat ad.

Átírta: III. András (1300.) máj. 15. (Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 5. fasc. 3. n. 2. — DF 272372.)
Kivonat: Fejér VI. 2. 243. 5. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes, quibus expedit, significamus universis presentium per tenorem, quod quia comes Aba officialis Bald comitis nostri Scepesiensis in servitio et fidelitate nobis inpendenda extitit interemptus, qui etiam multimoda et diversa servitia eidem castro nostro inpenderat et quedam terra Jazurmugÿ vocata Nÿcolao sacerdoti canonico ecclesie Beati Martini de districtu Scepesiensi, Peteuch et Stephano filius ipsius comitis Aba fuisset ratione mortis patris eorum ordine iudiciario et postmodum per formam pacis seu compositionis devoluta, prout in litteris privilegialibus ipsius comitis Bald exinde confectis vidimus contineri. Consideratis nichilominus meritoriis servitiis et obsequiosis meritis ipsius Nicolai presbiteri, que nobis in omnibus et specialiter in deferendis legationibus nostris cum sumpma fidelitate exhibuit et inpendit, has eisdem Nÿcolao sacerdoti, Peteuch et Stephano fratribts suis gratias speciales duximus faciendas, ut ipsam terram seu possessionem Jazurmugÿ nominatam pacifice possideant in filios filiorum et quiete, nec ex eadem collectam quamlibet denariorum videlicet vel victualium aut aliam quamcumque per nos vel per alios dare teneantur. Item volumus, ut comes de Scepes pro tempore constitutus ipsos in aliquo articulo causarum preter nostram maiestatem, iudicem curie nostre aut palatinum pro tempore constitutorum(!) non possit iudicare. Preterea ad exercitum nostrum generalem proficissci debeant nobiscum tanquam veri nobiles regni nostri, quorum gaudere volumus libertate. Ceterum prefatam terram, cuicumque voluerint, vendendi, donandi et conferendi aut legandi in libertatibus per nos concessis liberam facultatem et cum presentes nobis fuerint reportate, nostrum eidem privilegium concedemus super hoc. Datum Strigonii tertio die Beati Andree apostoli anno Domini M° CC° nonagesimo nono.

4281.

(1299. dec. 6. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében liptói Gallicus János mester királyi ember járja meg kispalugyai Péter fia: János Kispalugya nevű birtokának határait és végezze el a birtok iktatását, említi az esztergomi káptalan 1299. dec. 6-i jelentése. (Hazai okmt. VIII. 394.)

4282.

(1299. dec. 6. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci prépostnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében liptói Mikus comes királyi ember járja meg kispalugyai Péter fia: János Kispalugya nevű birtokának határait és végezze el a birtok iktatását, említi III. András 1299. (dec. 6. utáni) privilégiuma és a konvent jelentése. (4284. sz.)

4283.

1299. (dec. 6. után.) — kispalugyai Péter fia: András mester kérésére és a királyi udvarban tett hűséges szolgálataira való tekintettel az esztergomi káptalan és a turóci konvent közreműködésével megjáratta Kispalugya birtok határait és beiktattatta nevezettet annak birtokába leírván a birtok és a hozzátartozó részbirtok határait.

Átírta: esztergomi káptalan 1469. máj. 29. (DL 90 447. Palugyay lt.)

XVII. sz. egyszerű másolata DL 105 807. (Thuránszky lt.)

Említi és a részbirtok határait átírta: egri káptalan 1350. febr. 10. (DL 90 439. Palugyay lt.)

Az esztergomi káptalan eredeti jelentésének teljes szövege (DL 40 261.): Hazai okmt. VIII. 394. — Az említés kivonata: Századok 1909. 892. 10. sz.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Singulorum ibi petitiones porriguntur, ubi viget equitas, colitur maiestas et iustitia dominatur et universis postulantibus pie consolationis remedium adhibetur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Andreas filius Petri de minori Polugea de Lypto prothonotarius et procurator magistri Demetrii comitis Posoniensis, de Zolum et de Sarus dilecti et fidelis nostri ad nostram personaliter accedens presentiam a nobis humiliter postulavit, ut eidem dare et mittere homines nostros de benignitate regia dignaremur, coram quibus idem metas terre eiusdem ville sue et ad eandem pertinentes valeret renovare. Nos itaque iustis et legitimis petitionibus eiusdem magistri Andree favorabiliter inclinati fidelibus nostris primum capitulo Strigoniensi et demum preposito et conventui de Turuch nostris dedimus litteris in mandatis, ut iidem unum ex ipsis mitterent virum ydoneum pro testimonio fidedignum, coram quibus magister Johannes Gallicus et comes Mykus de Lypto homines nostri per nos ad hoc specialiter destinati accederent et reambularent dictam terram convocatis commetaneis et vicinis omnibus et statuerent eidem magistro Andree novas metas circa veteres erigendo, si non fieret contradictum, contradictoribus nichilominus ad nostram presentiam evocatis. Quod quidem capitulum rescripsit nobis in hec verba: *(Következik az esztergomi káptalan 1299. dec. 6-i jelentése, de a határjárás és a keltezés nélkül.)* Preterea dicti prepositus et conventus de Turuch similiter nobis isto modo rescripserunt:

Excellentissimo domino suo An[dree Dei] gratia illustri regni Hungarie Iwanka prepositus et conventus de Turuch inclinationem et orationes in filio Virginis gloriose. Litteras celsitudinis vestre recepimus inter cetera continentes, quod mitteremus unum ex nobis virum ydoneum pro testimonio fidedignum, sub cuius testimonio comes Mykus de Lypto homo vester accedendo super

faciem terre ville magistri Andree filii Petri minoris Polugea nuncupate et pertinentia ad eandem et ipsam reambulatam in metis antiquis et terminis iuxta ipsas novas erigendo convocatis omnibus commetaneis et vicinis statueret eidem magistro Andree, si non appareret contradictor, contradictoribus vero, si qui fierent, ad vestram presentiam evocando. Nos itaque mandato vestro obtemperantes in hiis et aliis de iure, ut tenemur, misimus unum ex nobis virum religiosum fratrem Ilerium pro testimonio fidedignum cum eodem comite Mŷkus homine vestro ad premissa omnia exequenda. Qui quidem post hec ad nos personaliter redientes nobis dixerunt una voce, quod primo et principaliter presentibus comite Mŷka officiali et castellano sepedicti magistri Demetrii de Lŷpto et magistro Martino canonico homine et testimonio venerabilis capituli Strigoniensis ecclesie ac aliis commetaneis et vicinis omnibus terre predicte, scilicet comite Nicolao fratre Botŷz cum Daniele, Drahmerio, Bolenŷg et Benedicto iobagionibus suis de Werbŷche, item Demŷano filio Paznani, item Boda parvo, item Mŷsal cum filiis suis, Clementino scilicet, Chŷsar, Laudan, Thoma et aliis, item Cosma, Nicolao, Demŷano et Petro filiis Petri cum aliis fratribus suis, item Bene filio Bozum, item Martino et Bene filiis Semse, item Paulo et Petro filiis Chŷma ac aliis quampluribus viris ŷdoneis et honestis se eadem provincia existentibus cum eisdem reambulassent dictam terram ville magistri Andree et ad ipsam pertinentia in metis antiquis et signis renovantes et statuissent dicto magistro Andree iure perpetuo possidendam nemine nec de predictis commetaneis, nec de aliis aliquibus contradictore existente.

Mete autem terre ville ipsius magistri Andree Polugea nominate, prout in litteris eorumdem capituli et conventus ac magistri Demetrii plenius vidimus contineri, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit a parte orientali in fluvio Wag econtra turrem ecclesie Sancti Nicolai inferius domos et curiam predicti comitis Nicolai fratris Botŷz in loco, ubi est transitus equinus sive pedestr(!) et per unam semitam, que incipit ab ipso transitu aque equinam sive pedestrem(!) currit ad partem meridionalem per continuas duas metas in quatuor locis positas circa ipsam semittam ex utraque parte cum cumulationibus lapidum, per quam adhuc tendit usque ad fluvium Polugea, quem perveniendo sub una magna arbore salicis sunt due mete iuxta ipsum fluvium et ibidem intrat in ipsam aquam, per quam vadit et ascendit superius et inferius domos et villamDemŷani filii Paznani, exiit de eodem et flectitur ad partem occidentalem, ubi sunt circa ipsum fluvium due mete, de quibus vadit et ascendit unum modicum berch, in cuius vertice sunt due mete; abhinc currit recto modo quasi ad modum iacte sagitte ad duas metas iuxta quoddam fenile positas; deinde incipit ascendere ad montem usque ad arborem tulfa, sub qua sunt due mete et dehinc adhuc ascendit ad eandem partem septemtrionalem et pervenit iuxta quoddam antiquum zeek, circa quod sunt due mete; dehinc reflectit se ad parum ad partem meridionalem et circa quoddam parvum nemus vadit superius et pervenit unam arborem berekyna, sub qua sunt due mete, de quibus vadit ad duas duas(!) metas et post hec iterum ad duas metas, deinde etiam ad reliquas duas metas in tertio loco positas; abhinc currit et circuit unum parvum nemus, iuxta quod sub una arbore pomi sunt due mete, de quibus iterum reflectit se parumper ad occidentem et vadit usque ad caput cuiusdam potok, ubi sunt tres mete, que dividunt et separant inter ipsum magistrum Andream, Bodam parvum, Martinum et Bene filios Semse predictos, ubi intrat in ipsum potok, per quod reflectit se ad partem septemtrionalem et descendit in eodem potok usque ad magnum spatium, quoadusque pervenit ad viam, que ducit de una villa minoris Polugea ad domos filiorum Semse; dehinc etiam adhuc descendit inferius et in quodam loco exiit de eodem potok super dictas metas ad partem orientalem iterato, de quibus vadit et currit usque ad arborem zemerek magnam, sub qua sunt due mete, de qua arbore tendit usque ad alium potok Zuhapotok dictum, per quod reflectit se iterum ad septemtrionem et descendit in ipso potok, quoadusque pervenit unum magnum saar et tunc incipit fieri aqua in ipso potok, de quo descendit usque circa magnum pratum et antequam intrat ipsum pratum, exiit de eodem super unam viam, que ducit de villa minoris Polugea in maiorem ville Polugea et tendit per ipsam viam versus occidentem, quoadusque iungitur cuidam rakatyabokur magno, quod est quasi in latere ipsius prati et haberetur pro meta; de quo rakatyabocur reflectit se ad modicum iterum ad septemtrionem et intrat in ipsum magnum pratum et circuendo ipsum pratum quasi ad partem occidentalem per continuos quatuor racatyabocur in medio ipsius prati

existentes, que in se salices arbores continent pro metis et signis positas, currit usque ad aliam partem ipsius prati, ubi circa terram arabilem sunt due mete, de quibus iterum reflectitur se parumper ad orientem et vadit ad duas metas, a quibus reflectit se iterum versus septemtrionem et venit usque ad publicam viam totius provincie, quam transiendo circa ipsam sunt due mete, de quibus adhuc progreditur usque ad venas fluvii Wag sive alio nomine Thuplicha dictam, iuxta quam sunt due mete sub una salicis arbore antiqua, quam ibi pertransiit et currit per nemus satis magnum per quatuor arbores pomi, videlicet de una arbore recte ad aliam et de alia recte ad tertiam et de tertio(!) recto modo ad quartam, quasi cum vera linea protrahendo versus septemtrionem currit et pervenit ad alias tres arbores pomi, que ad invicem prope existunt iuxta fluvium Wag, sub quibus sunt due mete et abhinc pusillum cadit in ipsum fluvium Wag, per quem ascendit superius usque ad magnum pontem, de quo ponte adhuc ascendit et pervenit ad primum locum et ibi terminatur. Iterum mete particule terre ad ipsam villam pertinentis isto modo distinguntur: Prima meta incipit a parte orientali super fluvio Polugea, circa quem sub una arbore egurfa sunt due mete, dehinc progreditur in vera linea versus occidentem iuxta quoddam magnum saar et pervenit ad aliam arborem keures, sub qua sunt due mete, de qua tendit usque ad arborem pomi, sub qua sunt similiter due mete, que est iuxta fossatum antiquum extractum de fluvio Polugea et ibi intrat in ipsum, per quod tendit superius versus meridiem et pertransiendo unum potok, quod cadit in ipsum fossatum parumper in dimidietate eiusdem fossati, cum plene et perfecte considerari non possit propter silvam, exiit de eodem fossato sub arboribus duabus circa ipsum existentibus, una que est feneufa, alia que est zỳlfa, super quibus posite sunt cruces et deinde vadit versus occidentem et pervenit ad unum Nadassaar, iuxta quod saar super duabus arboribus feneufa sunt posite cruces; dehinc currit ad eandem partem et pervenit ad unam arborem zylfa, super qua est crux, que stat in medio unius terree mete; abhinc tendit et iungitur cuidam potok, quod tempore estivali in se parum habet de aqua, circa quod reflectit se ad meridiem et ascendit usque ad arborem jawrfa, super qua est crux posita et deinde tendit versus partes montium in quadam vallicula alio modo Aỳ dicta et pervenit ad arborem feneufa, super qua est crux, de qua ascendit adhuc superius et iungit arborem bỳkfa, super qua est crux, dehinc per veram et iustam medietatem ipsius Aỳ ascendit usque ad caput eiusdem, de quo ascendit adhuc super montem cavernosum sive antrosum, qui habet scissuras magnas et altas mirabiles, intrinsecus in se continet fontes, de quo monte sive lapide ascendit per diversos montes et descendit postmodum in caput fluvii Polgea et intrando in ipsam aquam descendit per ipsum usque in primum locum et ibi terminatur.

Nos itaque considerantes et intuentes servitia et meritoria obsequia eiusdem magistri Andree, que nobis tam in diversis causis et expeditionibus regni nostri, quam etiam in aula nostra continue stando fideliter exhibuit et impendit, cum quibus et in quibus coram oculis nostre maiestatis multipliciter condigne et laudabiliter meruit complaceri, que per singula longum esset enarrare, licet ob respectu servitiorum suorum modicum esse videatur, que facere eidem intendimus. Nichilominus tamen in recompensationem aliqualem servitiorum eiusdem eandem villam Polugea cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis sub premissis metis et terminis ac limitationibus dedimus, donavimus, reliquimus et contulimus eidem magistro Andree et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo, pacifice et irrevocabiliter possidendam, habendam, pariter et tenendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Ladislai prepositi Tytuliensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo CC° nonagesimo nono, regni autem nostri anno decimo.

Az oklevél keltét az esztergomi káptalan átírt oklevelének kelte határozza meg.

4284.

1299. — Tarnouch falu földjének egy részét pátens oklevelével Benes fiainak: Lyuben-nek, Mártonnak, Lyubach-nak, Pálnak és Istvánnak adományozta. — a. D. M° CC^mo nonagesimo nono.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 57. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.) Fejér VI. 2. 296. 1. sz., M. Tört. Tár IV. 30. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 249. 172. sz.

4285.

1299. — átírja István ifjabb király 1264-i adománylevelét (1830. sz.)
Fejér IV. 3. 205.
Lásd 1294-i keltezéssel a 3998. sz. alatt.

(1300 előtt.) * — privilégiumát, mellyel Mark Cÿpus-i kanonoknak és testvérének sűrű és lakatlan erdőt irtás céljára adományozott, említi III. András 1300. ápr. 17-i oklevelében. (Fejér VI. 2. 247.)

4286.

(1300 előtt.) * — pátens oklevelét, mellyel a Sarus-i vár (Fel)Sebes nevű földjét a firenzei Gerardus fiának: Guetho-nak adományozta, említi III. András két 1300. ápr. 9-i privilégiuma. (Fejér VI. 2. 251. és Hazai okmt. VIII. 404.)

4287.

(1300.) jan. 2. Buda. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Reÿnoldus fia: János királyi ember járja meg Kis Kozma Harang nevű földjét és végezze el az iktatást.

Átírta: váradi káptalan 1300. jan. 30. (DL 40 263. Múz. Törzsanyag, Véghely gyűjt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Waradiensi salutem et gratiam. Comes Cosmas parvus nobis dixit conquerendo, quod populi de Nakapur quandam terram ipsius Harang vocatam potentialiter occupatam detinerent, ususfructus eiusdem terre perciperent in ipsius preiudicium et gravamen. Unde fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mittatis hominem vestrum pro testimonio, coram quo Johannes filius Reÿnoldi homo noster presentibus commetaneis et vicinis reambulet terram memoratam iuxta veteres metas et antiquas et statuat eidem, si non fuerit contradictum, contradictores autem, si qui fuerint, ad nostram citet presentiam ad terminum competentem et post hec diem citationis et terminum assignatum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude in crastino Strenarum.

4288.

(1300. jan. 3. előtt.) * — memorialis-át, amelynek értelmében Chabanka fia: János fiának: Lászlónak újév ünnepének 3. napján meg kellett jelennie a király jelenléte előtt Rofoÿn bán és testvére (frater): Dausa mester ellenében a nekik okozott károk miatt, említi István alországbíró 1300. jan. 10-i oklevelében. (Wenzel X. 379.)

4289.

1300. jan. 4. — oklevele a Verbőc birtok ügyében létrejött megegyezésről.
Fejér VI. 2. 252.
Lásd 1300. jan. 18-i keltezéssel a 4291. sz. alatt.

1300. jan. 13. Buda. — Rofoÿn bán kérésére átírja és megerősíti István alországbíró 1300. jan. 10-i ítéletlevelét (Wenzel X. 379.), mellyel Chabanka fia: János birtokait az általa elkövetett hatalmaskodás miatt Rofoÿn bánnak és bírság címén magának ítélte, azzal egészítvén ki az ítéletet, hogyha Lászlót más perben is elmarasztalták, a felpereseket ezekből a birtokokból a bánnak kell kielégítenie. — D. Bude in oct. Epiphanie D. a. eiusdem M° trecentesimo.

Eredeti: 31 × 12,7 cm. Hátlapján pecsét nyoma. DL 1558. (NRA fasc. 694. n. 5.)
Wenzel X. 371.

4290.

1300. jan. 18. Buda. — bizonyítja, hogy Posa fia: Felicÿanus mester, továbbá rokonai (fratres): Marcellus comes fiai: Mÿko mester és Chepanus az Wgucha megyei Werbelch nevű birtok miatt folyt perben megegyeztek és a birtokot megfelezték, továbbá kötelezték magukat, hogyha ezt a birtokukat akár rokonság, akár vétel útján gyarapítanák, úgy azt is megosztják. — D. Bude feria secunda prox. ante quind. Epÿphanie D. a. D. M° C°C°C°.

Eredetije: 17,4 × 8 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 38 137. (Újhelyi lt.)
Horvát I.: Verbőtzi 20., Fejér VI. 2. 252.

4291.

1300. jan. 22. Buda. — Palasth-i Ivanka fiát: Joob-ot hűséges szolgálataira való tekintettel, amelyeket Albert osztrák és stájer herceg ellen indított hadjáratban várak megvívásában, majd Demeter mester Zolum-i ispán vezetésével Albert herceg megsegítésére Odolphus király ellen küldött hadban teljesített, valamint fiát: Lászlót, továbbá rokonaikat (fratres et cognatos): Bagar fiát: Miklóst, Lÿptou-t és Kutez-t, ennek fiait: Pasca-t, Istvánt, Miklóst és Györgyöt meg Miklós fiát: Pált kiveszi a honti vár jobbágyságából és a comes joghatósága alól az ország nemesei közé sorolván őket. — D. Bude in crastino B. Agnetis a. D. M° trecentesimo.

Eredeti: 22,8 × 14,4 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Komárom megyei Levéltár 3010. sz. (Palásthy lt. I. fasc. I. n. 10. — DF 281 802.)
Kubinyi II. 47., Palásthyak I. 30.

4292.

1300. jan. 29. Buda. — megparancsolja az esztergomi érsekség népeinek, hogy engedelmeskedjenek Irezlaus és Barleus comeseknek, akiknek átadta az esztergomi királyi várat az érsekség népeivel és az esztergomi ispánsággal együtt. — D. Bude feria sexta proxima ante festum Purificationis B. Virg. a. D. M° trecentesimo.

Eredeti: 16,4 × 4,6 cm. Hátlapon pecsét három darabkája. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 44. sz. (DF 243 690.)
Hazai okmt. VI. 454. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 478.

4293.

1300. márc. 10. Buda. —, minthogy a pécsi káptalannak Pécs város (ville) tűzvésze és a Heÿze által okozott károk miatt nincs pecsétje, Zolouch fia: János kérésére megparancsolja a váradi apátnak és a konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében a Garaa-i István mester királyi ember helyett kiküldött Dorosma nb. Bernalth fia: János szálljon ki Tulman földre

és a Lampert fia: Rozboÿd comesszel folyó perben hajtsa végre az István alországbíró által elrendelteket, továbbá figyelmeztesse Rozboÿd comest, hogy a helyszínen ő is legyen jelen, majd az ott történtekről tegyenek jelentést. — D. Bude feria quinta prox. ante dominicam Oculi mei a. D. M° CCC°.

Átírta: pécsváradi konvent 1300. ápr. 2. > István alországbíró 1300. ápr. 30. > III. András 1300. (Štátny ústredný archív SSR, Zay lt. Lit. D. fasc. 1. n. 30. (DF 265822.)

Wenzel X. 373., Smičiklas VII. 371.

4294.

1300. márc. 31. — Walterius comes budavári polgár fia: Endre mester kérésére átírja és megerősíti István alországbíró 1300. febr. 2-i privilégiumát (Mon. Strig. II. 478.) Endre mesternek Esztergom városában a piac mellett északra a Dunánál fekvő palotája ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. pridie Kal. Apr. a. D. M° CCC°, r. aut. n. a. decimo.

Átírta: esztergomi keresztes konvent 1300. ápr. 12. (DL 836. NRA fasc. 399. n. 26.) > I. Károly 1330. máj. 5. (DL 837. NRA fasc. 707. n. 34.)

Fejér VI. 2. 282. és VII. 5. 549., Mon. eccl. Strig. II. 482. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXXXIII. 378. sz.

4295.

1300. ápr. 9. — Simon fia: György mester Zobolch-i ispánnal és Potok-i várnaggyal meg rokonaival visszaemlékezvén azokra a szolgálatokra, amelyeket a Chÿprianus-ok nemzetségéből származó firenzei (de civitate Florentina) Gerardus fia: Guetho (Gueth, Guettho, Guechto) mester, Bald szepesi ispán unokaöccse, gyermekkorától fogva neki még hercegsége idején és koronázása után is tett, továbbá ellenállt Károly király és fiai mesterkedésének is veszélyeztetve ezzel Firenze kerületbeli vagyonát, a Sarus-i vár Sebes[1] nevű földjét neki adományozza azzal, hogy fölötte szabadon rendelkezhetik, és csak a király joghatósága alá tartozik; kiköti azonban, hogyha a lengyel határon Zepes közelében fekvő Poloucha (Polocha) birtokot Guetho-nak adományozza, Sebes-t[1] vissza fogja venni tőle. — D. p. m. viri mag. Stephani archidiaconi de Alba Jule, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, quinto Id. Apr., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti két példányban volt.

a) A Hazai okmt. és Szentpétery kézirata szerint a Batthyány család körmendi lt-ban Forgách cs. fasc. 2a. n. 1. jelzet alatt volt.

b) Csonka eredeti és még az ép eredetiről készült fénykép: Díszes kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. A fényképen függőpecsét zsinórja látszik. (Pecsétjét már Szentpétery sem látta.) DL 102890. (uo. n. 2.)

Wagner: Analecta Scep. I. 115., Katona: Hist. crit. VII. 1233., Bárdosy: Suppl. Scep. 439., Fejér VI. 2. 249., Hazai okmt. VIII. 403.

[1] Az oklevélen eredetileg mindkét példányban *Sebes* volt a birtok neve, de a *b)* példányban később betoldották eléje a *Fel* szócskát.

4296.

1300. ápr. 17. Buda. — Mark papnak, a Cÿpus-i Szent Márton-egyház kanonokjának és testvérének: Mihálynak hűséges szolgálataikra való tekintettel, amelyeket külföldi követségben és Zepus várában teljesítettek, őket az ország nemeseinek kiváltságával ruházza fel, továbbá

kötelesek a határon túlra induló hadjáratba egy fegyverest küldeni, egyben felmenti őket a Zepus-i ispán és a várnagy joghatósága, a collectafizetés, a szepesi vár számára való szolgáltatás és élelemadás alól, egyben engedélyezi, hogy Korothnuk nevű földjük fölött szabadon rendelkezhetnek. — D. Bude in oct. Passce a. D. M° CCC°.

Eredeti: 14,6 × 7,6 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR. Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 16. Capsa H. fasc. 12. n. 7. (DF 263 708.)

Átírta: III. András 1300. ápr. 18. (Bárdosy és Fejér szerint a Korotnoky cs. lt-ban volt az eredeti oklevéllel együtt.)

Wagner: Analecta Scep. I. 114., Katona: Hist. crit. VII. 1237., Bárdosy: Suppl. Scep. 446., Fejér VI. 2. 247.

4297.

1300. ápr. 18. — Márk szepesi kanonok kérésére átírja és megerősíti 1300. ápr. 17-én gyűrűs pecsétje alatt kiállított pátens oklevelét (4297. sz.) a kanonok és Mihály comes nevű testvére Korutnuk nevű földje részére adott kiváltságokról. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani Albensis eccl. Transiluanae archidiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, r. aut. n. a. decimo.

Eredetije — Bárdosy és Fejér szerint — a Korotnoky cs. lt-ban volt.

Wagner: Analecta Scep. I. 114., Bárdosy: Suppl. Scep. 445., Fejér VI. 2. 246.

4298.

(1300. ápr. 24. előtt.) * — oklevelét, amelynek alapján Kis (parvus) Kozmának Pál és Balasey királyi tárnokok elleni perét elhalasztották, említi egy 1300. ápr. 24-i Damus pro memoria. (Hazai okmt. VII. 291.)

4299.

(1300.) máj. 2. — parancsa a hévízi keresztes konventhez a Pest megyei Zaÿch nevű föld ügyében.

Budapest tört. okl. eml. I. 346., Bakács: Pest megye 102. 276. sz.

Lásd (1295.) máj. 2-i keltezéssel a 4019. szám alatt.

1300. máj. 5. Buda vára. + — a Huntpaznan nb. Habraham fia: Habraham mester ifjú serviensének, Damasa fia: János Karcha-i nemesnek kérésére átírja és megerősíti Tamás esztergomi prépost és a káptalan 1231-i privilégiumát (Fejér III. 2. 262.) Ábrahám mester nagyatyjának (avi) Sebus comesnek Gezt, Korosa és Teyed nevű birtokairól. — D. p. m. mag. Stephani archidiaconi Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. a. D. M° CCC° in castro Bude tertio Non. Maii, r. aut. n. a. X°.

Eredeti: 52,1 × 25,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét középdarabja a király képének bal oldalánál fekete viaszba nyomott *A* betűs gyűrűs pecsét. DL 167. (NRA fasc. 358. n. 17.)

Fejér VI. 2. 265.

A keltezés helyének a privilégium dátuma közepén való szerepeltetése és az oklevél korszerűtlen írása annak *hamis* voltát mutatja, bár a pecséttöredék valódiságához aligha fér kétség.

4300.

(1300. máj. 14. előtt.) * — privilégiumát, mellyel megerősítette V. István privilégiumát (2285. sz.) Benny Zurduk birtoknak Weyche-i Chepanus-nak történt adományozásáról, említi István alországbíró 1300. máj. 14-i oklevelében. (Hazai okmt. VIII. 405.)

4301.

(1300.) máj. 15. — Miklós szepesi kanonok kérésére átírja és megerősíti 1299. dec. 2-i pátens oklevelét (4281. sz.) Jazurmugy föld ügyében.

Eredeti: 44 × 28 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabja. Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 5. fasc. 3. n. 2. (DF 272 372.)

Az oklevél szövege:

(A)ndreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui est vera salus. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Nycolaus presbiter canonicus ecclesie Beati Martini de Scepes ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras nostras anuleo sigillo nostro consignatas super facto cuiusdam terre Jazurmugy vocate confectas petens a nobis cum instantia, ut ipsas patentes litteras ratas habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii (!) tenor talis est: *(Következik III. András 1299. dec. 2-i oklevele; lásd a 4281. sz.)* Nos igitur petitionibus ipsius Nicolai sacerdotis iustis, modestis et legitimis favorabiliter inclinati predictas patentes litteras nostras ratas habentes et acceptas de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium duximus confirmandas. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Stephani Albensis ecclesie Transsiluane archidiaconi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M° C°C° nonagesimo IX°, regni autem nostri anno decimo.

Az oklevél keltezése súlyos ellentmondásokat tartalmaz, amit a keltezésben utólag végrehajtott javítás okoz. Most az átíró oklevél kelte korábbi, mint az átírté. Az évszám utolsó két tagja (nonagesimo IX°) később íródott feltehetően a harmadik C° és az Idus-t megelőző szám helyére. Az egyébként megfelelő oklevél keltét az uralkodási év és az alkancellár adata alapján a fentiek szerint kellett helyesbíteni.

4302.

1300. máj. 23. — Iwanca fia: Jakab kérésére átírja és megerősíti I(vánka) turóci prépost és a konvent 1298-i oklevelét (Hazai okmt. VIII. 386.), mely szerint Demeter mester Zolyum-i ispán Thopla-i Zolouk fiának: Iwanca-nak részföldje fejében egy ekényi földet adott cserébe, amelyet eddig a falu népeivel közösen birtokolt. — D. p. m. viri discr. mag. Stephani archidyaconi Albensis eccl. Transiluani(!), au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° C°C°C°, decimo Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 45,5 × 26,4 cm. Díszes kezdő *A* és több kiemelt díszített kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. DL 40 269. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: Zsigmond 1394. máj. 18. (DL 42 569. uo.) >
a) szepesi káptalan 1394. okt. 1. (DL 42 590. uo.)
b) Zsigmond 1406. ápr. 16. (DL 42 883. uo.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 60. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.)

Említi: Dancs mester zólyomi és pataki ispán 1319. (Thuránszky lt. — DF 285 523.)

Hazai okmt. VIII. 408. — Tart. átírás: M. Tört. Tár IV. 33. — A tart. átírás kivonata: Fejér VI. 2. 175. 2. sz. és 296. 2—3. sz., Tört. Tár 1904. 249. 174. sz.

4303.

1300. máj. 25. — Mihály és János domonkos szerzeteseknek, a budaszigeti Boldogságos Szűz-monostorbeli apácák ügyvédjeinek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. szept. 18-i (1967. sz.) és saját 1292. márc. 28-i (3870. sz.) pátens oklevelét a Baranya megyei Voyzlo nevű földek, illetve birtokok ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CCC°, octavo Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 48,6 × 31,6 cm. A kezdő *A* és több más kezdőbetű helye üres. Függőpecsét középdarabja és apróbb darabok vászonzacskóba varrva. DL 1488. (Mon. VBud. fasc. 4. n. 8.)

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1384. júl. 19. (DL 269. uo. n. 20.)

Fejér VI. 2. 255., Brüsztle: Rec. cleri dioec. Quin. eccl. IV. 752. — A tart. átírás: Wenzel XII. 654.

4304.

1300. máj. 25. — Mihály és János domonkos szerzeteseknek, a budaszigeti Szűz Mária-monostor apácái procurator-ainak kérésére átírja és megerősíti IV. László 1278-i privilégiumát (2878. sz.) a Pilis erdő alatt levő Pomaz birtok ügyében. — D. p. m. mag. Stephani archidiaconi Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CCC°, octavo Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 60 × 33,8 cm. Nagy kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 3643. (Mon. VBud. fasc. 26. n. 8.)

Fejér VI. 2. 257. — Kivonat: Bakács: Pest megye 105. 285. sz.

4305.

1300. máj. 26. + — Mersa comes fia: Benedek mester kérésére átírja és megerősíti IV. László 1282-i privilégiumát (3179. sz.) Kaÿatha birtok adományozásáról figyelembe véve azokat a szolgálatokat, amelyeket Benedek mester Ausztriában harcolva és megsebesülve, majd Bécs elővárosainak felégetésénél, továbbá Demeter mesterrel Albert római király megsegítésekor Odolphus volt római király ellenében harcolva és megsebesülve tett. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi de Alba Jule, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo CCC^{mo}, septimo Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 49,3 × 25 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét darabkája. Archív mesta Košic, Archivum secretum O—I. (DF 269 588.)

Tartalmilag átírta: Kassa város levéltárának 1505 körül keletkezett jegyzéke fol. XXXVIIa, V 1. (Archív mesta Košic, Scheutzlichov inventár — DF 287 451.)

Hazai okmt. VIII. 450. — Kivonat: M. Könyvszemle 1895. 234., Halaga: Archív m. Košic 58.

Az oklevél *hamis*. Az ausztriai és a rajnai hadjárat leírása eltér ilyen adatokat közlő más oklevelek szövegezésétől. (A rajnai hadjáratnál Albertet római királynak mondja, nem említi, hogy ez ekkor III. András apósa; Demeter mester zólyomi ispánsága elhagyva. A leírás minden tekintetben rövidebb a szokottnál.) Paleográfiai korszerűtlenségei a XIV. század későbbi szakaszára mutatnak. (Az *y* fölött csak egy esetben van pont, ami pedig III. András kancelláriájában elég következetesen megtalálható. A XIII. század végén a sorszámok rövidítésében a sor fölött következetesen *o*-t használtak, a *mo* csak később tűnik fel.) — A fentiekre való tekintettel IV. László oklevele is gyanúba keveredik. Ugyanakkor azonban feltételezhető, hogy az oklevél valódi oklevél (oklevelek ?) felhasználásával készült.

4306.

1300. máj. 27. — a királyné specialis clericus-ának és képviselőjének, Gál fehérvári őrkanonoknak kérésére átírja és megerősíti István alországbíró 1299. júl. 31-i privilégiumát (Wenzel V. 236.), melyben ítéletet mondott a Buzd fia: László és Tiburcius fia: Dees királynéi katonáskodó jobbágyok által Opour fia: Zoda, Balázs fiai: Bors és Miklós Zurchuk-i nemesek ellen indított perben, melynek során elkobozta utóbbiak Zurchuk-i és Arkÿbanazurchuk-i birtokait. — D. p. m. viri discr. mag. Stephanÿ archÿdiaconi Albensis eccl. Transilluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, sexto Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 61,8 × 41,8 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsét kis középdarabja. Veszprémi káptalan magán lt. 147. sz. (Árkibánszörcsök 1. — DF 200 757.)

Említi: fehérvári káptalan 1317. júl. 25. (uo. 187. sz. Endréd 2. — DF 200 795.)

M. Tört. Tár II. 177., Wenzel V. 245., Hazai okmt. VI. 460. — Az említésre: Kumorovitz: Veszprém 45. 85. sz.

4307.

1300. máj. 28. Buda. — Demeter mester Zoulum-i ispán serviensének, Madach fia: Pál comesnek adományozza különböző hadjáratokban, különösen pedig a Rajna mellett (circa aquam Reÿn) tett hűséges szolgálataiért, a Lÿpthov-i királyi uradalomhoz (predium) tartozó és a Sceunÿcha nevű királyi földből kiszakított, soha nem lakott erdős földet, amelyet a Zalathna folyó oszt ketté. — D. Bude in vigilia Pentecostes a. D. M° CCC°.

Eredeti: 18,7 × 5,4 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 63 902. (Beniczky lt.)

Fejér VI. 2. 295., Wenzel X. 374.

4308.

1300. jún. 1. Buda. — nővére: Margit és a Buda melletti boldogságos Szűz-szigeti más apácák kérésére átírja és megerősíti IV. László 1275. jan. 1-i pátens oklevelét (2585. sz.) Ilbu sziget ügyében.

Eredeti: 24,6 × 7,6 cm. Hátlapján pecsét kis darabja. DL 32 504. (Mon. VBud. fasc. 5. n. 47.)

Kivonat: Bakács: Pest megye 103. 279. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie significamus, quibus expedit, universis presentium per tenorem, quod domina Margareta soror nostra karissima et alie domine sorores de insula Beate Virginis apud Budam ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis patentes litteras Ladislai incliti regis Hungarie felicis recordationis, karissimi patruelis fratris nostri confirmantes similiter patentes litteras Stephani Dei gratia serenissimi regis Hungarie patris sui beatissime recordationis super donatione cuiusdam insule Ilbw vocate confectas, petentes a nobis, ut ipsas litteras ratas et acceptas habere et nostris litteris patentibus dignaremur confirmare. Quarum quidem litterarum tenor talis est: *(Következik IV. László 1275. jan. 1-i oklevele, lásd a 2585. sz.)* Nos igitur petitionibus eiusdem domine Margarete sororis nostre karissime et dominarum sororum de insula Beate Virginis predictarum regio inclinati cum favore, quia iuste et legitime esse videbatur, predictas litteras regis Ladislai non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas de verbo ad verbum rescribi faciendo auctoritate nostrarum patentium litterarum duximus confirmandas. Datum Bude quarto die Pentecostes anno Domini M° CCC°.

4309.

1300. jún. 1. Buda. — Mihály és János domonkos szerzeteseknek, a budaszigeti Boldogságos Szűz-egyház procuratorainak kérésére átírja és megerősíti IV. László 1275. jan. 1-i pátens oklevelét (2585. sz.) Ilbu sziget ügyében.

Eredeti: 24,7 × 16,7 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 798. (Mon. VBud. fasc. 5. n. 47.)
Kivonat: Fejér VI. 2. 296. n. 5., Bakács: Pest megye 103. 279. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Hungarie significamus, quibus expedit, universis presentium per tenorem, quod Michael et Johannes fratres de ordine predicatorum procuratores ecclesie Beate Virginis de insula Budensi ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis patentes litteras Ladislai incliti regis Hungarie felicis recordationis karissimi fratris nostri patruelis confirmantes similiter patentes litteras Stephani Dei gratia serenissimi regis Hungarie patris sui beatissime recordationis super donatione cuiusdam insule Ilbu vocate confectas, petentes a nobis, ut ipsas litteras ratas habere et acceptas ac nostris litteris patentibus dignaremur confirmare. Quarum quidem litterarum tenor talis est: *(Következik IV. László 1275. jan. 1-i oklevele, lásd a 2585. sz.)* Nos igitur petitionibus eorumdem Michaelis et Johannis fratrum monasterii prenotati favorabiliter inclinati, quia iuste et legitime fore videbantur, predictas litteras regis Ladislai non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas de verbo ad verbum rescribi faciendo auctoritate nostrarum patentium litterarum duximus confirmandas. Datum Bude quarto die Pentecostes anno Domini M° CCC°.

4310.

1300. jún. 17. Buda. (—) bizonyítja, hogy Forgalam fia: Domokos és más ugocsai nemesek tiltakoztak az ellen, hogy Kopocz Miklós Banna és Saswar nevű földjeit nem jogosultaknak akarja elidegeníteni, egyben eltiltották őt ettől.

Eredeti: 14 × 7,4 cm. Zárópecsét nyomával. Tiszántúli református egyházkerületi könyvtár, Debrecen. R 1147/1. (DF 275795.)

Az oklevél szövege:

Damus pro memoria, quod Dominicus filius Forgalam, Euzud et Paulus filii Ezem, Petrus et Paulus filii Johannis, Abram filius Tyuodor nobiles de Vgacha comparentes coram nobis dixerunt, quod Nicolaus Kopoz duas possessiones suas Banna et Saswar vocatas, que possessionibus ipsorum inmediate adiacent et essent contigue et commetanee, alienare a se vellet et dare hiis, quibus non de iure convenit. Unde eundem Nicolaum Kopoz prohibuerunt ab huiusmodi alienatione indebita possessionum suarum et illos, qui easdem comparare attemptarent in ipsorum preiudicium a receptione protestantes, quod ipsi tam pretio comparere, quam per modum concambii recipere, tam etiam modo quoquolibet prompti essent et parati et quod non intromitterent quemlibet extraneum super hec in medium eorundem. Datum Bude feria sexta post quindenam Pentecostes anno Domini M° CCC°.

A hátlapon: Pro Dominico filio Forlon et aliis contra Nicolaum Kopoz.

A zárópecsét mérete királyi oklevélre mutat.

4311.

1300. jún. 19. Buda. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Dániel királyi ember határjárás után iktassa be Iruzlaus és Barleus comeseket a Bars megyei Wezekyn nevű, a Goron folyó mellett fekvő birtokba, amely Péter volt nádor hűtlen fiainak: Máténak és Chak-nak két serviensé, Oprod (dicti) Jánosé és Daba

fiáé: Hench-é volt, akiktől azonban a birtokot hűtlenségük miatt elvette. — D. Bude dominico proximo ante festum B. Johannis baptiste a. D. M° CCC°.

Eredeti: 14,9 × 6,9 cm. Zárópecsét nyoma. DL 49014. (Bossányi lt.)
Hazai okmt. VI. 461.

4312.

(1300?) jún. 20. Buda. — csak a soproni várban lakók kiváltságait biztosítja.
Burgenland II. 332. 478. sz.
Lásd az év nélküli oklevelek között a 4355. sz. alatt.

1300. jún. 22. — átírja a turóci konvent 1298-i oklevelét Thopla-i föld cseréjéről.
Hazai okmt. VIII. 408.
Lásd 1300. máj. 23-i keltezéssel a 4303. szám alatt.

1300. júl. 8. Buda. — megparancsolja a Scepus-i nemes jobbágyfiak ispánjának, hogy Marcellus fiait: Fulkus-t, Lampertet és Lászlót, Ipolitus mester szepesi olvasókanonok testvéreit (fratres), továbbá rokonaikat (cognatos): Danus fiait: Pétert és Miklóst meg István fiait: Mihályt és Imrét, akiket Ipolitus mester érdemeire való tekintettel kivett a jobbágyfiak sorából és a szepesi katonáskodó nemesek közé emelt, régi kötelezettségek teljesítése érdekében ne zaklassa. — D. Bude feria sexta post oct. ap. Petri et Pauli a. D. M° trecentesimo.

Eredeti: 21,8 × 4,4 cm. Hátlapon fekete gyűrűs pecsét apró darabja. Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt., Acta anni 1300 n. 43. (DF 219431.)
Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1397. nov. 11. Két példány.
a) (Štátny oblastný archív v Levoči, Szepesi káptalan magán lt. Scr. 3. fasc. 1. n. 16. — DF 272305.)
b) (Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Acta anni 1397. n. 10. — DF 220251.)
Bárdosy: Suppl. Scep. 449., Fejér VI. 2. 245. és VII. 3. 117. — A tart. átírás kivonata: Zsigmondkori oklt. I. 429. és 5068.

4313.

1300. júl. 21. Buda. — Isÿp comes fia: János mester hűséges szolgálataiért a Valkó megyei Újlak nevű birtokán minden kedden szabad vásárt engedélyez, ahol a megyei ispán vagy udvarispánja nem bír joghatósággal.

Eredeti: 16,4 × 10,1 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 91145. (Festetics lt. Comit. Sirmiensis, Posega et Valko n. 1.)
Átírta: I. Károly 1322. okt. 9. (DL 91194. Festetics lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Andreas Dei gratia rex Vngarie memorie commendantes tenore presentium significamus universis, quibus expedit et presentes ostendentur, quod pro fidelitatibus et servitiis magistri Johannis filii comitis Isÿp, que nobis inpendit, ut fideliter sic devote, ex nostra gratia et favore regia in possessione eiusdem Vÿlok vocata, in qua est ecclesia in honore Sancte trinitatis fundata, sita in comitatu de Wolkow, feria tertia forum liberum concessimus celebrari ita et tali libertate, ut in ipso foro nullum tributum per quempiam exigi possit et debeat nullumque inpedimentum aut reinpeditio aliqualis bovum seu animalium a mane usque sero in ipso die fori fieri possit excepto eo, quod si aliquis casus evenerit in ipso die fori qualiscunque, super hoc dominus terre iudicium faciet iustitia mediante. Item statuimus etiam, quod comes parrochialis aut curialis comes eiusdem in ipso die fori nullum ius nullamque iurisdictionem habere potest in eadem possessione. Unde volumus, quod quicumque ad ipsum forum modo prehabito per nostram gratiam eidem comiti Johanni

concessum causa mercandi convenire voluerint, libere veniant et secure. Et hoc per fora publice volumus proclamari. Datum Bude in vigilia Beate Marie Magdalene anno Domini M° CCC°.

4314.

1300. júl. 22. — Benes fiainak: Lyuben-nek, Mártonnak, Lyubach-nak, Pálnak és Istvánnak adja a liptói jobbágyfiak szolgáltatási kötelezettségével Tarnouch falu földjének egy részét. — a. D. M° trecentesimo, undecimo Kal. Aug.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 57. §. (Štátny oblastný archív v Bytči, Registrum — DF 266 606.) Fejér VI. 2. 295. 1. sz., M. Tört. Tár IV. 31. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 250. 175. sz.

4315.

1300. (júl. 23. előtt.) — Stepk fia: Miklós mester kérésére átírja és megerősíti saját 1293. aug. 29-i pátens oklevelét (3947. sz.) a Lypto-ban levő Chernue nevű föld adományozásáról azokért a hűséges szolgálatai fejében, amelyeket Albert osztrák és stájer herceg ellen különböző német várak megvívásában, majd a Bécs (Vyenne) vára alá kiküldött csapatban hősiesen harcolva lándzsadöféstől, Tamás fia: Rolandus vajda és rokonai ellen Adyrian vár ostromakor számszerij nyilától (per ictum balistaris sagitte), Henrik bán fiai ellen a somogyi (Symigiensem) vár megvívásakor kődobástól szerzett halálos sebeivel tett. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archydiaconi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: Díszes kezdő *A*. Függőpecsét darabja. Okolicsányi cs. lt. (Fényképe: Štátny oblastný archív v Bytči 6. sz. — DF 285 726.) — Minthogy a fénykép a plica lehajtása nélkül készült, a dátumsor Húščava kiadása alapján közölve.

Átírta: váci káptalan 1347. jún. 17. (uo. 8. sz. — DF 285 728.)

Wenzel X. 368., Húščava: Archivum Okolicsányi 22.

4316.

1300. (júl. 23. előtt.) — a Sarus-i kerületben levő Asgutyerdeuow nevű lakatlan földet, amelyen egykor a királyi erdőóvók laktak, a Nerlez nevű heggyel és minden tartozékával Tamás comes fiának: Synka mesternek adományozza hűséges szolgálataiért, egyben kiveszi a birtokot a Sarus-i ispán joghatósága alól. Synka a király koronázása óta szolgált hűségesen, részt vett az Albert osztrák és stájer herceg ellen viselt hadjáratban és Bécs váránál halálosan megsebesült; majd Rolandus vajda és a Tamásfiak lázadása idején Adryan vár alatt is halálos sebet kapott; a László lengyel hercegnek (ducis maioris Polonye) a Golgow-i herceg ellen történt megsegítésekor a csatában nyíltól és lándzsától megsebesült. — D. p. m. mag. Stephany Albensis eccl. Transiluane archydyacony, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, (r)egni aut. n. a. decimo.

Eredeti: 45,4 × 12,7 cm. Díszes kezdő *A* és több díszített kezdőbetű. Függőpecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt., Statutoriae S—224. (DF 273 780.)

Átírta: I. Károly 1317. okt. 20. > ua. 1323. máj. 29. (DL 102 891. Batthyány lt. Forgách cs. fasc. 2a. n. 4.) > szepesi káptalan 1358. márc. 15. (DL 104 924. uo. fasc. 3a. n. 11. — csak fényképe maradt meg.)

Wagner: Dipl. Saros. 313., Koller: Hist. episc. Quin.-eccl. I. 421., Katona: Hist. crit. VII. 1230., Fejér VI. 2. 258. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 18. 63. sz.

4317.

1300. (júl. 23. körül.) — Zolouch fia: János mester kérésére átírja és megerősíti István alországbíró 1300. ápr. 30-i privilégiumát (Wenzel X. 382.), mellyel Lampert fiainak: Rozboÿd comesnek és Mark-nak a Wolkow megyei Tulman és Lanka nevű birtokait János mesternek ítélte. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi Albensis [eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil.] et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, r. aut. n. a. (az uralkodási év tollban maradt).

Eredetije ma nem található. Díszes kezdő *A* és díszes kezdőbetűk az első sorban. Egykor Zay lt. Lit. D. fasc. 1. n. 30. (DF 265 822.)

Wenzel X. 372., Smičiklas VII. 409.

Az uralkodási év sorszámának elmaradása feltételezhetővé teszi, hogy az oklevél az uralkodás évfordulója (júl. 23.) körül kelt.

4318.

1300. (júl. 23. után.) — a [Hunthpaznan] nb. Marchaleus comes fiainak: Mÿkou és Chepanus mestereknek adja az Wgacha megyei, az Wgacha-i királyi predium-hoz tartozó, gyéren lakott Rokoz és Feketheordow, valamint a lakatlan Nÿrteluk nevű birtokokat cserében az Wgacha megyei Wÿsk birtokért és a hozzá tartozó várért, amelyet eddig V. István, IV. László és III. András oklevelei alapján birtokoltak, de a király és a bárók kérésére visszaadtak. — D. p. m. discr. viri mag. Stephanÿ Albensis eccl. Transiluane archidiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a)nno D. M° trecentesimo, r. aut. n. a. undecÿmo.

Eredeti: 44,1 × 32 cm. Nagyméretű kezdő *A* és több kiemelt kezdőbetű. Függőpecsét törmeléke. DL 38 138. (Újhelyi lt.)

Tartalmilag átírta: váradi káptalan 1417. okt. 16. (DL 38 131. Újhelyi lt.)

Horvát I.: Verbőtzi 21., Fejér VI. 2. 253. Mihályi: Máramarosi dipl. 3. — Kivonat: Századok 1889. melléklet 71., Documente priv. ist. Rom. C. II. 476.

4319.

1300. aug. 6. körül. (—) előtt megegyezés Kÿubodun és egy Tisza mellett fekvő föld ügyében.
Tört. Tár 1900. 390.
Lásd (1296.) aug. 6-i keltezéssel a 4071. sz. alatt.

(1300. aug. 17. előtt.) — megparancsolja a Turuch-i prépostnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Lÿkoa-i László királyi ember járja meg a Zolum-i királyi predium-hoz tartozó lakatlan Cheren nevű föld határait a Luburcha és Zolna folyók között és iktassa be Madach fiát: Pál comest, Demeter mester Zolum-i ispán serviensét főleg azokért a hűséges szolgálatokért, amelyeket a Reen folyó mellett tett. — (Keltezése az átíráskor kimaradt.)

Átírta: turóci konvent k. n. (1300.) > III. András 1300. aug. 17. (DL 105 265. Klobusiczky lt.)
Fejér VI. 2. 261. (az oklevél elejének kivételével, alább a 4321. sz. alatt.)

4320.

1300. aug. 17. — érdemeire való tekintettel Madach fiának: Pálnak adományozza a Zolum-i királyi uradalomhoz tartozó Cheren nevű lakatlan földet átírván a turóci konvent k. n. jelentését a határok leírásával.

Eredeti: 53 × [28] cm. Díszes kezdő *A*. Az oklevél felső szélét és plicáját levágták. Függőpecsételés nyoma. DL 105 265. (Klobusiczky lt.)

Fejér VI. 2. 260. (kihagyással). — Részlegesen: Katona: Hist. crit. VII. 1241., Mocsáry: Nógrád vm. I. 88. — Kivonat: Burgenland II. 331. 475. sz.

Az oklevél teljes szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Licet regalis sublimitas ad quoslibet corone regie fideles extendere debeat munificentie sue manus, illos tamen specialiori tenetur prosequi gratia et favore, quos conspicit regiis et regni negotiis fideliter insudare, ut eorum exemplo alii ad fidelitatis opera ferventius inducantur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Paulus filius Madach quandam terram nostram silvosam ad predium nostrum de Zolum pertinentem vacuam semper et habitatoribus destitutam Cheren vocatam petivit a nobis sibi dari. Verum quia de qualitate et quantitate eiusdem terre nobis veritas non constabat, fidelibus nostris preposito et conventui de Turuch per nostras litteras dedimus in mandatis, ut cum Ladizlao de Lỳkoa homine nostro mitterent hominem suum pro testimonio fidedignum, coram quo idem homo noster reambulando eandem statueret ipsi Paulo, si non fieret contradictum, contradictoribus vero ad nostram presentiam evocatis. Qui quidem prepositus et conventus nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino ipsorum Andree Dei gratia illustri regi Hungarie I(wanka) prepositus et conventus ecclesie beate Virginis de Turuch orationes in Christo. Litteras vestre serenitatis recepimus in hec verba:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis preposito et conventui de Turuch salutem et gratiam. Noveritis, quod pro fidelitatibus et servitiis comitis Pauli filii Madach servientis magistri Demetrii comitis de Zolum dilecti et fidelis nostri, que nobis unacum eodem magistro Demetrio domino suo multotiens maxime iuxta aquam Reen cum omni fervore fidelitatis exhibuit, quandam terram nostram silvosam ad predium nostrum Zolum pertinentem, que nunquam fuisse dinoscitur populosa, Cheren nuncupatam inter fluvios aquarum Luburcha et Zolna vocatarum sitam[a] eidem comiti Paulo ex regali gratia speciali duximus conferendam cum eiusdem utilitatibus et pertinentiis. Unde fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus vestrum ỳdoneum hominem pro testimonio destinetis, coram quo Ladizlaus de Lỳkoa homo noster accedat ad prefatam terram Cheren et eandem reambulando cum suis utilitatibus et pertinentiis statuat comiti Paulo prefato possidendam sine preiudicio iuris alieni, si non fuerit contradictum, contradictoribus ad nostram presentiam evocatis ad terminum competentem. Post hec diem citationis, terminum, qualitatem et quantitatem ac circumiacentias eiusdem terre nobis fideliter rescribatis.

Nos igitur preceptis magnitudinis vestre obtemperantes, ut tenemur, misimus testimonium nostrum cum homine vestro ad premissa exequenda, qui demem ad nos reversi dixerunt ita tamen, quod pro ipso Lad(izlao) Thomas filius suus comparuit, quia ipse Lad(izlaus) mole egritudinis fuerat agravatus, ipsam terram reambulasse et ipsi Paulo statuisse nullo penitus contradictore existente. Meteque terre eiusdem sic distinguntur: Prima meta incipit et procedit ab oriente de fluvio Zolna et vadit ad unum quercum et ad hasfa et postea vadit per unam vallem ad unum berch usque ad lutum Pribul; postea vadit per unam vallem usque ad maiorem aquam Zampur, postea illa aqua Zampur vadit usque ad aquam Lỳcocha circa duas platanos contra occidentem; deinde per illum fluvium Lỳcocha vadit supra et ibi Zerernice fluvius cadit in Licocham et ibi Paulus habet metam circa metam comitis Mike ex alia parte Lỳcocha super duo ligna, que dicuntur gurtan; iterum habet metam ex alia parte Lỳcocha super duabus arboribus querci et gỳortan in prato Cheren; ceterum Paulus habet metam in duabus arboribus querci zeghatar inter comitem Mike et Philippum et est meta comitis et inde procedit in valle una in bono spatio et ibi cadit in aquam Zolna[b] et de illa meta currit ad presna Zolna[b] ad orientem; item circa pratum, quod dicitur Chemen, habet metam circa Zolnam ad orientem in arboribus querci et feneu; item a prato Chemen incipiens habet metam ex alia parte Zolna unum lapidem magnum inter duas arbores querci; deinde vadit iterum ad primam metam circa metam comitis Hench ad orientem et ibi terminantur mete supradicte.

Cum igitur idem Paulus in diversis expeditionibus regni nostri tam generalibus quam particularibus continue fidelibus baronibus nostris adherendo et specialiter tunc cum ammoto exercitu nostro ad concernendam malitiam Johannis filii Henrici infidelis nostri ivissemus sub castro Kuzeg in expugnatione eiusdem castri grave vulnus excipiens iaculo crure suo transiectus et transfossus ac etiam sub castro Sỳmigiensi, quod Nicolaus filius eiusdem Henrici contra nostram faciebat detineri maiestatem, pro fidelitate nobis et corone regie debita per graves ictus lapideos sauciatus, maxime autem eo tempore cum magistrum Demetrium comitem de Zolum dilectum et fidelem nostrum in succursum domini Alberti regis Romanorum semper augusti, patris nostri karissimi, tunc ducis Austrie et Stỳrie contra Odolphum quondam regem Romanorum misissemus, cum eodem magistro Demetrio iuxta fluvium Reỳni in bello campestri contra ipsum Odolphum regem solite probitatis sue viam non deserens viriliter dimicando mortis periculum non formidans cum effusione sanguinis nobis laudabiles, gratuitos et acceptos inpenderit famulatus, ubi eodem rege Odolpho crudeliter interempto ipse dominus Albertus rex Romanorum, pater noster karissimus triumphum obtinuit gloriosum. Nos quibus ex officio suscepti regiminis incumbit metiri et pensare merita singulorum et unicuique iuxta suorum exigentiam meritorum respondere muneribus donantis commendabilem fidelitatem et grata obsequia eiusdem Pauli, que nobis, ut premisimus, exhibuit fideliter et devote. Attendentes volentesque pro tot et tantis laudabilibus et meritoriis servitiis et obsequiis eiusdem Pauli tanquam bene merito occurrere regio cum favore et sudores eius bellicos linteo remunerationis abstergere in aliqualem recompensationem suorum meritorum premissorum, licet maiora et potiora mereatur, de plenitudine gratie nostre ex certa scientia et mera liberalitate interveniente consilio, consensu et assensu venerabilium patrum dominorum Johannis Dei gratia archiepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, Petri Transiluane, Andree Agriensis, Theodori Jauriensis, Haab Waciensis et Emerici Waradiensis ecclesiarum episcoporum, Dominici magistri tauarnicorum nostrorum, Lad(izlai) bani totius Sclauonie, magistri Stephani iudicis curie nostre, Thome comitis Nỳtriensis et Borsiensis, magistri Demetrii comitis de Zolum et magistri Johannis comitis Albensis dilectorum et fidelium nostrorum dictam terram Cheren cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis sub prefatis metis et terminis dedimus, donavimus et contulimus eidem Paulo et suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. In cuius reỳ testimonium et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti vir magistri Stephani archidỳaconi de Alba Jule, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo trecentesimo, sextodecimo Kalendas Septembris, regni autem nostri anno XI°.

[a] E szó után felesleges *eidem* alápontozva.
[b] Az eredetiben *Zolua.*

4321.

1300. aug. 21. — Detricus fia: Arnoldus és fiai kérésére átírja és megerősíti IV. László 1288-i privilégiumát (3501. sz.), amellyel megerősítette saját 1282. júl. 12-i oklevelét (3501. sz.) Stragar föld és Feketeuerdeu nevű erdő adományozásáról.

Átírta: szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Štátny oblastný archív v Levoči, Horváth-Stansith lt. fasc. 22. n. 4. — DF 258 686.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Arnoldus filius Detrici et filii sui ad nostram personaliter

accedendo presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Ladizlai quondam incliti regis Hungarie inclite recordationis fratris nostri karissimi patruelis confirmans tenorem prioris privilegii sui super collatione cuiusdam terre Stragar vocate et silve Feketeuerdeu nuncupate confecti petentes cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habentes et acceptum nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik IV. László 1288-i privilégiuma, lásd a 3501. sz.)* Nos igitur petitionibus ipsius comitis Arnoldi et filiorum suorum favorabiliter inclinati considerantesque fidelitates et servitia gratuita eiusdem comitis Arnoldi predicto domino Ladizlao regi et per consequens servitia eiusdem et filiorum suorum nobis cum omni studio fidelitatis inpensa memoratum privilegium domini Ladizlai regis ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Stephani archidiaconi Albensis ecclesie Transiluane[a] anno Domini M° CCC°, duodecimo Kalendas Septembris, regni autem nostri anno undecimo.

[a] Az alkancellári cím tollban maradt.

4322.

1300. aug. 27. — átírja IV. László 12(8)4. márc. 1-i pátens oklevelét a Bereg megyei Derzen-i birtokrész Hrebar fia: Imre részére történt adományozásáról.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1379. jún. 28. > leleszi konvent 1... szept. 14. > ua. 1497. nov. 25. (1814-i másolat. Štátny ústredný archív SSR, Leleszi konvent hiteleshelyi lt., Acta anni 1497—37. — DF 224 107.)

A tartalmi átírás szövege:

---quasdam literas patentes domini Andreae condam regis Hungariae in octavis festi sancti regis Stephani anno Domini millesimo tricentesimo emanatas tenorem literarum patentium serenissimi principis domini Ladislai similiter olim regis Hungariae Budae feria quarta proxima ante dominicam Reminiscere sub anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo[1] quarto emanatarum in se habentes nostro iudiciario examini praesentarunt, in quarum tenoribus taliter reperiebatur, quod idem dominus Ladislaus rex ob respectum fidelitatis et fidelium servitiorum Emerici filii Hrebar quandam particulam terrae possessionis suae hereditariae nomine Derzen in comitatu Beregh existentis Thizerethfelde cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis sub metis antiquis assignatis videlicet inter ..... Kerepecz et nomine Hidaspathak existentibus cum campo Lwka vocato iuxta rivulum ipsius Hidaspathak adiacente eidem Emerico dedisset, donasset iure perpetuo pacifice et quiete in filios filiorum suorum possidendam, tenendam et irrevocabiliter habendam.

[1] IV. László oklevelének kelte nyilvánvaló elírás. 1284-re történő korrigálását az valószínűsíti, hogy 1284-ben Reminiscere vasárnapján IV. László Budán datált. (Lásd a 3294. sz.)

4323.

(1300. aug. 28. előtt.) * — privilégiumát, mellyel a Gréc-hegyi polgároknak kiváltságokat engedélyezett, említi III. András 1300. aug. 28-i pátens oklevelében. (Smičiklas VII. 396.)

4324.

1300. aug. 28. Buda. — elrendeli, hogy a Gréc-hegyi (de monte Greciensi) polgárok, akiknek bírája, esküdtjei és egyeteme nevében Barnabás polgár adta elő panaszukat, a nekik erre nézve adott kiváltságlevél értelmében sem nagybátyjának: Albertinus szlavón bánnak és Posoga-i

ispánnak, sem más bárónak vagy királyi levél felmutatójának nem kötelesek cenzust fizetni. — D. Bude dominica proxima post festum B. Bartholomei ap. a. D. M° CCC°.

Eredetije: 20,6 × 8 cm. Hátlapon pecsét nyoma. Arhiv Jugoslavenske Akademije, Zagreb, Diplomata Latina D—III—3. (DF 230 255.)

Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 77., Smičiklas VII. 396.

4325.

1300. aug. 30. Buda.

— megparancsolja a budai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Péter királyi lovász járja meg Péter fiainak: András mesternek, Iwan-nak és Benedeknek Fejér megyei Daỳ nevű földjét a régi határok szerint és végezze el az iktatást. — D. Bude in crastino Decollationis B. Johannis baptiste a. D. M° C°C°C°.

Átírta: budai káptalan 1300. szept. 12. > III. András 1300. szept. 17. (DL 40 274. Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VII. 297. — Kivonat: Bakács: Pest megye 104. 281. sz.

4326.

1300. szept. 8.

— Tamás esztergomi prépostnak és a káptalannak a bárók széthúzására való hivatkozással előterjesztett kérésére átírja és megerősíti az általa 1290. szept. 9-én kiadott privilégiumot (3666. sz.), amellyel megerősítette IV. László 1288. márc. 21-i privilégiumát (3479. sz.) az esztergomi vám szabályozásáról. — D. p. m. mag. Stephani archidiaconi Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CCC°, sexto Yd. Sept., r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 64,3 × 26 cm. A kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi székesfőkáptalan magán lt. Lad. 41. fasc. 3. n. 8. (DF 237 229.)

Magyar Sion III. (1865) 952., Codex Strig. II. 230., Wenzel X. 370., Mon. eccl. Strig. II. 484.

4327.

1300. szept. 8.

— Tamás esztergomi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti saját 1293. máj. 8-i privilégiumát (3922. sz.) a káptalan népeinek kiváltságairól. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CCC°, sexto Yd. Sept., r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 48,5 × 25,4 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsét selyemzsinórja. Esztergomi székesfőkáptalan magán lt. Lad. 47. fasc. 4. n. 7. (DF 237 797.)

Mon. eccl. Strig. II. 485. — Kivonat: Magyar Sion III. (1865) 953., Codex Strig. II. 231.

4328.

1300. szept. 9. Buda.

— Dethmar fia: Domokos mester kérésére megparancsolja az egri káptalannak, hogy a káptalan pátens oklevelét, amely szerint Domokos mester Vyobud birtokot megvásárolta Thewkws fiától: Dénestől és más érvényes okleveleket részére privilegiális formában írja át.

Átírta: egri káptalan 1300. (XV. századi egyszerű másolat. DL 98 011. Acta post adv. 82—30.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Agriensi salutem et gratiam. Dicit nobis magister Dominicus filius Dethmar, quod ipse haberet vestras litteras patentes super facto emptionis possessionis Vyobud vocate a Dyonisio filio Thewkws comparate et nunc vellet super

hoc iuxta formam earumdem patentium litterarum vestrum habere privilegium. Super quo fidelitati vestre precipimus, [qu]atenus, si mo[ris] est, eidem magistro Dominico iuxta suum votum legittimum in premissis vestrum concedatis privilegium interserendo ..... nomina commetaneorum suorum et cursus metarum eiusdem terre seu ex.....es atque idem magister Dominicus tam vestras litteras, quam aliorum quorumlibet validas et eficaces coram vobis poterit exhibere. [Secus] non facturi. Datum Bude in crastino Nativitatis Virginis gloriose anno Domini M° CCC°.

4329.

1300. szept. 17. — átírja és megerősíti a budai káptalan 1300. szept. 12-i jelentését (Hazai okmt. VII. 297.) Péter fiai: András mester, Iwan és Benedek Fejér megyei Daÿ nevű földjének újólagosan elvégzett határjárásáról és iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Stephani archidiaconi de Alba Jule, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° CCC°, quintodecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 60,5 × 41,7 cm. Díszes kezdő *A*. Függőpecsételés helye. DL 40 274. (Múz. Törzsanyag.)
Hazai okmt. VII. 296. — Kivonat: Bakács: Pest megye 105. 283. sz.

4330.

1300. szept. 27. — Aba comes fia: Aba comes kérésére átírja és megerősíti a nyitrai káptalan 1297-i privilégiumát (Wenzel XII. 611.) arról a cseréről, amely Aba comes és Menoldus fia: Vörös (rufum) Abraham mester között jött létre és amelynek értelmében Aba comes Zobodÿcha nevű birtokát a Berench nevű kővárral, tartozékaival és IV. Béla 12(5)1. szept. 4-i, itt átírt adománylevelével (952. sz.) átadta Abraham comesnek annak Kelechen, Saag, Boÿnch, Guthe, Golgouch, Kezcelen, a királynéi Gaan, Vn fiainak Galanta, Toutfolu, másik Galanta, Sur, Beren, két Wedered és három Kurtuelus nevű birtokáért, illetve birtokaiért a Wag két partján. — D. p. m. disscr. viri mag. Stephani archidÿaconi de Alba Jule, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. millesimo trecentesimo, quinto Kal. Oct., r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 53,2 × 42,2 cm. Díszes kezdő *A* és kiemelt kezdőbetűk. Függőpecsét zsinórja. DL 1486. (NRA fasc. 477. n. 10.)
Wenzel XII. 655.

4331.

1300. okt. 1. Esztergom. — értesíti az ország valamennyi bíráját, hogy Barleus és Irizlaus comes esztergomi várnagyokat bízta meg Péter volt nádor hűtlen fiai: Máté és Chak, továbbá Márk fia: István, servienseik és követőik elleni eljárással, tehát az általuk és servienseik által elkövetett gyilkosságok, rombolások, károk, ingóságelvitelek királyi parancsra történtek, ezért megparancsolja nekik, hogy fölöttük ilyen ügyben ne ítéljenek, hanem a panaszosokat utasítsák a király elé. — D. Strigonii tertio die post festum B. Michaelis archangeli a. D. M° CCC°.

Eredeti: 18,2 × 7,3 cm. Hátlapon pecsét nyoma. DL 49 015. (Bossányi lt.)
Hazai okmt. VI. 462. — Kihagyásokkal: Mon. eccl. Strig. II. 487.

4332.

(1300.) okt. 7. Buda. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Dama királyi ember vizsgálja meg, vajon Máté volt nádor visszaadta-e servienseinek: Barleus-nak és Irislaus-nak elfoglalt birtokaikat. — D. Bude secundo die oct. B. Mÿchaelis archangeli.

Átírta: esztergomi káptalan 1300. okt. 21. (DL 49 016. Bossányi lt.)
Hazai okmt. VI. 463.

4333.

(1300. okt. 9. előtt.) * — memorialis oklevelét, mellyel hozzájárult ahhoz, hogy Dénes fiai: Edeuch comes és Berkes Puch nevű földjüket elcseréljék Detre fia: Mykov comes Zelen nevű birtokáért és 28 ezüst márkáért, említi a váci káptalan 1300. okt. 17-i oklevele. (Fejér VI. 2. 277. és VII. 5. 559. — XVIII. századi jobb másolat: DL 65 729. Balassa lt.)

4334.

(1300. okt. 28. előtt.) * — privilégiumát, mellyel a Posoga-i királyi várnak az Orioa folyó mellett levő Dornoch nevű földjét a Bev nb. István székely ispán fiának: Péter mesternek adományozta, említi III. András 1300. okt. 28-i privilégiumában. (Wenzel XII. 657.)

4335.

1300. okt. 28. + — a Bev nb. István comes fiának: Péter mesternek, a királyi székelyek ispánjának kérésére és szolgálataira való tekintettel a bárók és nemesek tanácsából hozzájárul ahhoz, hogy a Posoga-i királyi várnak az Orioa folyó mellett fekvő Dornoch nevű birtokát, amelyet az ő adománya alapján bírt, bárkinek eladományozhassa vagy hagyományozhassa. Majd amikor Péter mester bevallást tett, hogy a birtokot hitbér és jegyajándék fejében (pro dote et dotalitio ac rebus parafarnalibus, necnon secum etiam asportatis) feleségének adta, a király az asszonynak is szabad rendelkezési jogot engedélyez. — D. p. m. ven. patris fratris Anthonii Dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. M° trecentesimo, quinto Kal. Nov., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 50,3 × 26,5 cm. Díszített nagy kezdő *A*. Több kiemelt és díszített kezdőbetű. Függőpecsét selyemzsinórja. Arhiv Hrvatske, Neoregestrata acta fasc. 1504. n. 33. (DL 34 094.)
Wenzel XII. 656., Smičiklas VII. 403.

A dátumsor adatai között feloldhatatlan ellentmondás van. A megjelölt időpontban ugyanis már István gyulafehérvári főesperes volt az alkancellár, és ekkor már a 11. uralkodási évet írták. E hibák egyértelműen az oklevél *hamis* voltát jelentik. Meg kell azonban jegyezni, hogy az oklevél kivitele első ránézésre kifogástalannak tűnik. Alaposabb vizsgálódás után néhány, a korba már nem illő paleográfiai következetlenséget lehet megfigyelni (felül hurkolt, hurok alakú rövidítési jel). Ezekből arra lehet következtetni, hogy a XIV. század első felénél nem későbbi scriptor mintaképei között valószínűleg a XIII. század közepéről származó oklevelek is voltak.

4336.

(1300. nov. 6. Buda.) * — János esztergomi keresztes magister ügyében Barleus esztergomi várnagyhoz intézett oklevelét említi III. András azonos keltű oklevelében. (Wenzel VI. 484.)

4337.

(1300.) nov. 6. Buda. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy kiküldöttje útján kézbesítse János, az esztergomi keresztesek mestere ügyében kelt oklevelét Barleus comes esztergomi várnagynak és jelentse válaszát. D. Bude die dominico prox. ante oct. Omnium sanctorum.

Átírta: esztergomi káptalan (1300.) nov. 12. (DL 47821. Múz. Törzsanyag.)

Győri tört. rég. füz. I. 206., Wenzel VI. 484. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. I. 272. (Mindhárom II. András 1230-i okleveleként.)

4338.

1300. nov. 7. — az erdélyi káptalannak Lőrinc mester Ozd-i és János mester Kukulleu-i főesperes által előterjesztett kérésére átírja és megerősíti István alországbíró 1300. okt. 13-i ítéletlevelét, továbbá a budai káptalan 1300. okt. 19-i jelentését Hurhý Pest megyei birtoknak a káptalan részére történt megítéléséről, illetve iktatásáról.

Eredeti két darabban. 52,2 × 23,1 cm. Kezdő *A* helye üres. Függőpecsétje a plica darabjával kiszakadt. Batthyaneum, Erdélyi káptalan lt. 1—46. (DF 277223.)

Kivonat: Tört. Tár 1895. 237.

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras [inspect]uris salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Laurentius archidiaconus de Ozd et magister Johannes archidiaconus de Kukulleu pro capitulo ecclesie Sancti Mÿchaelis archangeli Transiluane accidentes(!) ad nostram presentiam exhibuerunt nobis privilegiales litteras comitis Stephani viceiudicis curie nostre et litteras capituli Budensis ecclesie confectas super facto cuiusdam possessionis dicte ecclesie Transiluane Hurhÿ vocate petentes a nobis cum instantia, ut easdem aprobare, ratificare et nostro dignaremur de benignitate regia privilegio confirmare. Quarum quidem litterarum tenores tales sunt:

Nos comes Stephanus viceiudex curie domini regis memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod cum capitulum ecclesie Beati Mÿchaelis archangeli Transiluane Nicolaum filium magistri Rodolphi quondam civis de castro Budensi traxissent in causam coram nobis, magister Johannes archidiaconus de Kukullev et magister Laurentius archidiaconus de Ozd pro eodem capitulo cum procuratoriis litteris eorundem astantes contra eundem egissent in figura iudicii proponentes, ut predictus magister Rodolphus a vicesimo secundo[a] anno usque ad vitam suam et postmodum ipse Nicolaus filius suus consequenter usque ad hec tempore possessionem dicte ecclesie Transiluane Hurhÿ vocatam in comitatu Pestiensi existentem potentialiter occupatam detinuissent et idem Nicolaus ad presens detineret in eiusdem ecclesie preiudicium et gravamen. Econverso predictus Nicolaus respondit, quod ipsam totam possessionem Hurhÿ pater suus et ipse debito modo possedissent eo, quod una pars eiusdem possessionis ratione concambii, altera vero pars tÿtulo emptionis et tertia pars ex collatione domini Ladizlai quondam regis Hungarie clare memorie et domine E(lizabet) consortis eiusdem ad ipsos fuisset devoluta, super ipsa tertia parte privilegia ipsius regis Ladizlai et domine consortis eiusdem se habere asserendo; adiciens, ut super aliis duabus partibus dicte possessionis in facto concambii et emptitionis partium possessionis earumdem haberet instrumenta. Et cum in iudicio semel, secundo et tertio et pluries eundem Nicolaum interrogassemus, cuius capituli vel loci conventualis seu iudicis alicuius litteras vel privilegia seu instrumenta super hiis habeat vel a quibus ad ipsos eedem due partes possessionis per modum concambii et tÿtulo emptionis devolute extiterint, penitus ignoravit, nec etiam privilegia ipsius domini regis Ladizlai et domine consortis eiusdem idem Nicolaus exhibuit, que super premissa tertia parte possessionis dicte se habere asserebat. Verum quia predictus Nicolaus in nominatione litterarum seu instrumentorum seu etiam expeditorum in ipsis duabus partibus dicte possessionis Hurhÿ omnino defecit, ut premissum est, nec dicta

privilegia regis Ladizlai et domine consortis eiusdem in tertia parte ipsius possessionis exhibere potuit, nos igitur una cum Thoma comite Nýtriensi et Borsýensi, magistro Herrico filio Oth de genere Bolug et aliis baronibus et nobilibus regni quampluribus per dominum regem nobis in socios deputatis et nobiscum in iudicio assidentibus sententialiter decernentes predictum Nicolaum de intentione eiusdem possessionis Hurhý ratione omnium premissorum decrevimus fore convictum et ipsam possessionem Hurhý cum suis utilitatibus et pertinentiis universis sub metis et terminis antiquis reliquimus et restituimus ac adiudicavimus auctoritate iudiciaria eidem capitulo ecclesie Transiluane perpetuo possidendam, tenendam et habendam, prefato Nýcolao filio Rodolphý et suis heredibus heredumque suorum successoribus super hoc de cetero silentium perpetuum inponentes et litteras, privilegia seu instrumenta, si qua in facto ipsius possessionis reservasset, reliquimus fore cassata, inania et per omnia viribus caritura atque vacua. Dicimus etiam, quod causa predicta super facto possessionis Hurhý per sepefatum capitulum cum magistro Rodolpho patre ipsius Nýcolai fuerat inquoata, sicut id in prioribus litteris nostris exinde confectis vidimus contineri et ob hoc ipsum Nicolaum super facto ipsius possessionis iudicavimus consuetudine regni apropata(!) exigente. Datum Bude in quindenis beati Mýchaelis archangeli anno Domini millesimo trecentesimo.

Excellentissimo domino suo Andree Dei gratia illustri regi Hungarie capitulum Budensis ecclesie orationum suffragia devotarum. Noverit vestra celsitudo litteras comitis Stephani viceiudicis curie vestre nos recepisse hunc tenorem continentes:

Viris discretis amicis suis capitulo Budensi comes Stephanus viceiudex curie domini regis amicitiam paratam. Cum capitulum ecclesie Transiluane quandam possessionem Hurhý vocatam a Nicola(!) filio Rodolphý magistri ordine iudiciario optinuerit, requirimus amicitiam vestram diligenter, quatenus mittatis hominem vestrum ýdoneum pro testimonio, coram quo magister Johannes filius comitis Chepani homo domini regis accedat super faciem dicte posessionis Hurhý et statuat[b] eandem cum suis utilitatibus et pertinentiis universis reambulando in metis et terminis antiquis predicto capitulo perpetuo possidendam. Post hec totius facti seriem domino regi rescribatis. Datum Bude feria secunda proxima ante festum Beati Luce evangeliste anno Domini M° CCC°.

Nos itaque petitionibus eiusdem comitis Stephani viceiudicis curie vestre acquiescentes cum predicto homine vestro magistro scilicet Johanne filio comitis Chepani nostrum hominem Johannem scilicet presbiterum ecclesie nostre decanum, socium et concanonicum nostrum pro testimonio ad premissa exequenda duximus destinandum, qui quidem homo vester cum eodem homine nostro ad nos reversus presente eodem nobis dixit, quod unacum eodem nostro testimonio super faciem predicte possessionis Hurhý accedendo reambulasset eandem et cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis statuisset predicto capitulo Albensis ecclesie Transiluane iuxta continentiam litterarum viceiudicis curie vestre predictarum. Datum secundo die Beati Luce ewangeliste anno Domini M° CCC°.

Nos igitur iustis et legitimis petitionibus eorundem magistrorum Johannis et Laurentii archýdiaconorum favorabiliter inclinati predictas litteras comitis Stephani viceiudicis curie nostre et capituli Budensis ecclesie non suspectas, non abolitas, non cancellatas, nec in aliqua sui [parte vitiatas] de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium duximus confirmandas. In cuius rei testimonium et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri [magistri Stephani archidiaco]ni Albe Jule, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini millesimo trecentesimo, septimo Nonas Novembris, regni autem nostri anno undecimo.

A hátlapon XIV. századi írással: Privilegium super possessione Horhy vocata iuxta Budam.

[a] *die* alápontozással törölve.
[b] Az eredetiben: *stuat.*

Az oklevél keltében levő *Nonas* minden bizonnyal tévedés *Idus* helyett.

4339.

1300. — megerősíti a váradhegyfoki konvent 1290-i oklevelét, mely szerint a Guthkeled nb. Apoy fia: Apoy és fia: Ekch Golgoua és Odon nevű földjüket, amelyeket a zálogból kiváltani nem tudtak, eladták Zolok-i Miklós fiának: Péternek. — in a. D. M° CCC^mo.

Tartalmilag átírta: Drugeth Vilmos nádor 1342. jún. 2. > egri káptalan 1342. jún. 14. (DL 76 674. Zichy lt. fasc. 1b. n. 118.)

Zichy oklt. II. 33.

4340.

1301. jan. 13. Buda. — megparancsolja minden dénár- és élelemadó szedőjének, hogy a Boldogságos Szűz-szigeti nővérek bárhol élő népeit adóval ne zaklassák, mert azok V. István, IV. László és az ő privilégiumai szerint ilyen adók fizetése alól mentesek. — D. Bude in oct. Epiphanie D. a. eiusdem M° CCC° primo.

Eredeti: 11,6 × 9,4 cm. Hátlapon a pecsét középdarabja. DL 1613. (Mon. Pos. fasc. 47. n. 7.)

Wenzel V. 267., Budapest tört. okl. eml. I. 350.

4342.

1301. — előtt Iwanka Miklós 210 márkáért földet (Réth ?) zálogosított el Pető Jánosnak. — MCCCI°.

Kivonat: Fejér VII. 4. 262. (forrás megjelölése nélkül).

4343.

(1301.) * (—) mandátumát, mellyel megparancsolta a budai káptalannak, hogy Miklós mester udvari jegyzővel küldje ki megbízottját az Ipul közelében fekvő, Nógrád megyei Pesthen nevű föld határjárásához, valamint Fulkus fia: Mihály és fiai részére történő iktatásához, említi a káptalan 1301. máj. 18-i privilégiumában. (Anj. okmt. I. 11.)

A privilégiumban ugyan csak „litteras domini regis" szerepel, de minden bizonnyal III. Andrásnak uralkodása utolsó napjaiban kiadott mandátumról van szó.

4344.

.... jan. 6. után. Buda. — megparancsolja az egri káptalannak, küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében a királyi ember iktassa be Ábrahám comes fiát: Pétert Csépán fiának: Miklósnak birtokába az ő Varsány nevű birtokának elpusztítása miatt.

Eredeti: 16,4 × 7,7 cm. Zárópecsételés nyoma. DL 50 549. (Ernst gyűjt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis capitulo Agriensi salutem et gratiam. Noveritis, quod cum Petrus filius comitis Abraam iuxta continentiam litterarum nostrarum memorialium contra Nicolaum filium Chephani super destructione ville ipsius Woysian vocate, in qua destructione dampnum quadraginta marcarum eidem Petro intulerit, coram capitulo Waradiensi in quindenis Beati Martini confessoris contra ipsum Nicolaum testes producere debuisset. Ipso termino adveniente dictus Petrus ipso termino adveniente testes suos produxit, ut debebat, sed predictus Nicolaus non comparuit, nec hominem suum misit ad videndam seu audiendam assertionem testium predictorum, prout in litteris dicti capituli Waradiensis memorialibus vidimus contineri. Quare fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mittatis hominem vestrum ydoneum pro testimonio, coram quo Andreas filius Dyonisii homo noster tam pro principali facto,

videlicet ratione quadraginta marcarum, quam etiam ratione unius iudicii, in quo idem Nicolaus contra eundem Petrum est convictus, introducat in possessionem dicti Nicolai Petrum memoratum et a die introductionis usque quintumdecimum diem sine destructione ipsius possessionis permansurum in eadem dicendo eidem Nicolao verbo nostro, ut quintodecimo die introductionis eiusdem possessionis compareat personaliter coram nobis contra predictum Petrum ad satisfaciendum de premissis, alioquin huic negotio finem debitum inponemus secundum regni nostri consuetudinem approbatam. Datum Bude feria secunda proxima post Epiphaniam Domini.

A hátlapon: Capitulo Agriensi.

4345.

.... jan. 13. Buda.

— megparancsolja az országbírónak, hogy Chopow fia: András mesternek a váci püspök ellen indított perében ne ítélkezzék, hanem terjessze elébe.

Eredeti: 16,8 × 3,2 cm. Vörös viaszba nyomott zárópecsét nyoma. DL 93 868. (Festetics lt. Ant. doc. lac. II. 49.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fideli suo iudici curie sue salutem et gratiam. Fidelitati tue firmiter precipiendo mandamus, quatenus quatenus(!) causam, quam magister Andreas filius Chopow in octavis Epiphanie Domini in tui presentia habet contra venerabilem patrem episcopum Vaciensem, non presumas iudicare, sed examini nostre maiestatis ad diem Quadragesime sine iudicii gravamine debeas prorogare statu priori permanente. Aliud non facturus. Datum Bude in octavis Epiphanie Domini.

A hátlapon: Fideli suo iudici curie sue.

4346.

.... jan. 17. Fehérvár.

(—) datum pro memoria-ja bizonyítja, hogy egyfelől Mihály comes, a váradi káptalan Gymolth falubeli officiálisa, másfelől pedig Sydow (dictus) Mihály comes, továbbá rokonának (fratris): Ffokra (dicti) Miklós comesnek fiai: Péter, László és Miklós nevében megjelent István comes nevű officiálisuk közvetítők segítségével megegyeztek abban a perben, amelyet a káptalan indított Gymolth föld egy részének elfoglalása, az ottani népek javainak elvitele miatt. A megegyezés értelmében Miklós comes fiai a részföldet visszaadták és a Gymolth-i népeknek kártérítést fizettek, egyben megállapodtak, hogy a pert újrakezdő perbelépés előtt 20 márkát köteles fizetni. — D. Albe quinto die oct. Epiphanie.

Átírta: váradi káptalan 1367. jún. 9. > Bebek Detre nádor 1397. nov. 14. > Bátori István országbíró 1479. dec. 12. (DL 39 319. Bécsből átvett oklevél.)

Fejér IX. 6. 120. (1361.)

Az átíró oklevél az intitulatio nélküli pátens oklevelet *regie littere*-nek mondja. — Nincs adatunk arra, hogy III. András mely évben volt januárban Székesfehérváron. Előszeretettel (1292, 1294, 1296—1300) töltötte a januárt Budán. Ezt a tartózkodást bármely évben megszakíthatta egy székesfehérvári úttal.

4347.

.... febr.— márc. Buda.

— megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy idézzék meg a megnevezett vasváriakat Chopo fia: András mester ellenében.

Eredeti: 15,8 × 2,9 cm. Kopott vörös gyűrűs zárópecsét. DL 93 869. (Festetics lt. Ant. doc. lac. I. 47.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Castri ferrei salutem et gratiam. Mandamus fidelitati vestre precipiendo, quatenus mittatis hominem vestrum ydoneum pro testimonio, coram quo comes Ornoldus filius Yldek homo noster villam Castri ferrei, Obud villicum eiusdem ville, Jobos, Karachinum et Peterke de eadem, item Petrum filium Adronici(!), Micaelem et Paznanum servientes eius, Mark filium Laurentii, Paulum dictum Kecke et Hedricum servientes suos et Petrum filium Thyburci contra magistrum Andream filium Chopo citet ad nostram presentiam ad terminum competentem et post hec diem citationis et terminum assignatum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude in octavis Medii XL^{me}.

A hátlapon: Capitulo Castri ferrei pro magistro Andrea.

4348.

.... márc. Buda. — elrendeli, hogy a Boldogságos Szűz-szigeti apácák részére Buda vár kapujában szedni szokott vámot minden polgár, így a soproniak is, és minden kereskedő IV. Béla privilégiuma értelmében köteles megfizetni. — D. Bude feria sexta prox. ante dominicam Letare.

Átírta: I. Mátyás 1465. febr. 16. (DL 16 748. Mon. Pos. fasc. 39. n. 27.) > II. Ulászló 1499. júl. 13. (DL 3651. Mon. Bud. fasc. 23. n. 21.)

Hazai okmt. VIII. 418., Budapest tört. okl. eml. I. 278. (1291 után), Burgenland II. 333. 479. sz.

4349.

.... márc. — parancsa J(ános) mester zalai ispánhoz.

Wenzel X. 420.

Lásd (1273.) márc. 19-i keltezéssel a 2354. sz. alatt.

.... márc.—ápr. Buda. — megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy halasszák el annak a 8 márkának a megfizetését, amelyet Chapou fia: András comes fiainak: Andrásnak és Lászlónak kellett teljesítenie András comes özvegye, Echen leánya számára hitbére fejében.

Eredeti: 20,1 × 2,7 cm. Zárópecsét nyoma. DL 93 867. (Festetics lt. Ant. doc. lac. I. 49.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Ferrei castri salutem et gratiam. Cum Andreas et Ladizlaus filii comitis Andree fili Chapou super solutione octo marcarum, quas facere deberent relicte Andree comitis, filie Echen pro dote sua in octavis Sancti Georgii proximo venturis coram vobis propter inpedimentum nostri servitii, quia unacum fratre nostro Tiralusio comite in castro Wysegraad commorantur ad servitia nobis exhibenda, interesse non possint, fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus ipsam solutionem octo marcarum ad octavas Sancti Johannis baptiste debeatis prorogare statu priori permanente absque alicuius gravamine iudicii. Datum Bude in dominica Judica.

A hátlapon: Fidelibus suis capitulo Ferrei castri.

4350.

.... máj. 2. Újlak. — megparancsolja Nógrád megyének, hogy Madach fiainak: Pálnak, Andrásnak, Istvánnak és Benedeknek engedjék el azokat a bírságokat, amelyekben karácsony és György napjának nyolcada között elmarasztalták, mert Detricus fiával: Mýko comesszel Lengyelországban voltak.

Eredeti: 10,7 × 5,4 cm. Zárópecsét darabja. DL 90 472. (Beniczky lt.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie dilectis et fidelibus suis F(arcasio) comiti de Nograd et quatuor iudicibus de eodem salutem et gratiam. Cum Paulus, Andreas, Stephanus et Benedictus filii Madach fuerint in Polonia cum comite Mÿko filio Detrici in servitio nobis exhibendo, fidelitati tue precipiendo mandamus, quatenus eosdem ab omnibus iudiciis, in quibus iidem a festo Nativitatis Domini usque octavas Sancti Georgii in tui presentia dinoscuntur remansisse, habere debeas excusatos aliud non facturus pro nostra gratia pleniori. Datum in Wÿlok in crastino octavarum Sancti Georgii.

A hátlapon: F(arcasio) comiti de Nograd et quatuor iudicibus de eodem.

4351.

.... máj. 17. Buda.

— megparancsolja Jakab mester udvari jegyzőnek és Pál comes fia: Miklós mesternek, az egy fertós adó Zothmar megyei beszedőinek, hogy Abraam mester fia: Péter szolgálataira való tekintettel népeitől, továbbá Omodeus Tÿgud-i és János Wra-i jobbágyaitól az adót ne szedjék be. — D. Bude tertio die quind. Philippi et Jacobi ap.

Eredeti: 17,1 × 5,5 cm. Zárópecsét kis darabja. DL 47 829. (Múz. Törzsanyag, Jankovich gyűjt.)

Kubinyi I. 181., Wenzel X. 416., Documente priv. ist. Rom. C. II. 371. (román ford.) — Kivonat: Fejér VII. 4. 263.

4352.

.... jún. 11. Buda.

— megparancsolja az erdélyi káptalannak, jelentsék, hogy néhai Bertalan tordai főesperes, erdélyi és budai kanonok mint a budai prépost és a káptalan procuratora bírta-e a prépost és a káptalan Lapad (Lapaad) és Perech (most Bogo) nevű birtokait, amelyeket a Zenthkÿral-i erdélyi nemesek perelnek. — D. Bude in festo B. Barnabe ap.

Átírta: erdélyi káptalan é. n. júl. 6. (DL 30 585. Gyulafehérvári káptalan hiteleshelyi lt. Miscellanea cista 1. fasc. 4. n. 34.)

Hazai okmt. VIII. 282. (1290), Budapest tört. okl. eml. I. 271. (1291), Documente priv. ist. Rom. C. II. 424. (román ford.) (1296).

4353.

.... jún. 23. Buda.

— értesíti gréchegyi híveit, hogy a zágrábi kamarát Gyamus (Ganus) comesnek adta, hogy a Medwe-i királyi vár őrségét a királyi jövedelemből lássa el, és így az őrség ne okozzon nekik károkat. — D. Bude in vigilia B. Johannis baptiste.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegiorum episcopatus Zagrabiensis fol. 66. (DF 283 555.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 233. (1294 körül), Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 73., Smičiklas VII. 179. — Kivonat: Kukuljević: Regesta no 1553.

III. András 1294 júniusában Nógrádban volt, viszont uralkodása alatt legalább öt alkalommal volt június 23-án Budán. Ezért került az oklevél az év nélküliek közé.

4354.

.... jún. 24. előtt. Buda.

— megerősítvén a soproni bírót, esküdteket és polgárokat az előző királyoktól kapott kiváltságokban megparancsolja nekik, hogy gyermekeikkel és javaikkal költözzenek a soproni várba ezzel biztosítva annak fokozott védelmét; a városon kívül maradóknak a

kiváltságokat nem biztosítja, adományait tőlük visszaveszi és büntetéssel fenyegeti őket. — D. Bude feria secunda prox. ante festum S. Johannis baptiste.

Eredeti: 21,8 × 3,2 cm. Zárópecsét darabjaival. Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár DL 33. (Sopron város lt. Lad. L. fasc. 1. n. 8. — DF 201 667.)

Hazai okmt. II. 25., Burgenland II. 332. 478. sz. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 17. 43. sz.

4355.

.... jún. 24. előtt. Wethyh. — megparancsolja a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Geurd-i Mÿke királyi ember járja meg a barsi várnak András comes fia: Joanka mester által kért lakatlan földjét, és ha az elajándékozható, iktassa be nevezettet annak birtokába. — D. in in(!) Wethÿh feria sexta prox. ante festum S. Johannis baptiste.

Eredeti: 16,3 × 5,1 cm. Zárópecsét nyoma. DL 60 110. (Forgách lt.)

Hazai okmt. VIII. 416.

4356.

.... aug. 14. Buda. — megparancsolja A(ndrás) egri püspöknek és a káptalannak, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében a négy Zemlin-i szolgabíró vizsgálja ki Zochud fia: Mortunus mester panaszát, amely szerint István fia: István és Boksa fia: Franchik a faluját lerombolták és a falu minden javát elvitték. — D. Bude in vig. Asumptionis Virg. glor.

Eredeti: 16 × 3,6 cm. Zárópecsét nyoma. DL 69 920. (Kende cs.)

Hazai okmt. VII. 311.

4357.

.... aug. 16. Buda. — megparancsolja Fekete Miklósnak, hogy a jászói konvent megbízottjának jelenlétében idézze meg ..... fiát: Pétert Rykolphus fia: Kokos (?) ellenében.

Eredeti: 14,1 × 3,2 cm. Zárópecsét nyoma. DL 75 145. (Máriássy lt. új rendezés).

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fideli suo Nycolao nigro salutem et gratiam. Fidelitati tue precipiendo mandamus, quatenus asumpto tecum testimonio prepositi et conventus de Jazo ..... et citare debeas comitem Petrum filium ..... [contra Kokos (?) filium] Rykolphi ad nostram presentiam ad terminum [competentem. Secus] aliud non facies. Datum Bude in crastino Assumptionis Virginis [gloriose].

A hátlapon: Nicolao nigro fideli suo.

4358.

.... szept. 14. előtt. Buda. — megparancsolja Chaak fia: János mesternek, Barana-i ispánnak, hogy a Barana megyei Kopach birtokot adja vissza István fiának: Corardus (Korardus) mesternek, mert azt Bokou (dictus) Miklós tőle elfoglalta, azonkívül szolgáltasson Konrádnak a bemutatandó oklevelek alapján igazságot Lőrinc fia: Kemÿn mester részéről is. — D. Bude feria quarta prox. ante Nativitatem Virg.

Eredeti: 14,9 × 5,1 cm. Zárópecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Gyulay fasc. 1. n. 12. (DF 259 711.)

Wenzel X. 415. — Kivonat: Századok 1875. 44. 27. sz.

4359.

.... okt. 7. Buda. — megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Obulganus Bozth-i nemes királyi ember járja meg Osul nb. György comes fiainak: Mark mesternek és testvéreinek Puchun, Thottheluk és Zamarol nevű birtokait. — D. Bude in crastino oct. S. Mýchaelis arcangeli.

Eredeti: 14,9 × 4,1 cm. Zárópecsét nyoma. DL 47 830. (Múz. Törzsanyag.)
Wenzel X. 417., Kubinyi I. 181., Burgenland II. 334. 481. sz.

4360.

.... okt. 8. Buda. — megparancsolja az egri káptalannak, hogy vizsgálja ki Laduspataky-i(!) Budum fiainak: Istvánnak, Deseu-nek és Péternek panaszát Kerekku-i váruk elfoglalásáról és Lapuspataka nevű birtokuk ismételt pusztításáról.

Eredeti: 13,8 × 5,3 cm. Zárópecsét nyoma. DL 75 146. (Máriássy lt., új rendezés).

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Agriensi salutem et gratiam. Dicunt nobis Nýcolaus, Stephanus, Deseu et Petrus filii Budum de Laduspataky, quod Egidius, Andronicus et Dýonisius filii Johannis, Chama, Chuda et Both filii Othmar de Dulnech castrum ipsorum Kerekku vocatum potentialiter et sine causa occupassent et occupatum detinerent in preiudicium eorumdem, item Luchach et Petrus filii Petri de Lýpolch possessionem ipsorum[a] Lapuspatak vocatam destruxissent, item Peteuch filius Petri secundario predictam possessionem Lapuspatak similiter destruxisset, quare fidelitati vestre mandamus precipiendo, quatenus mittatis unum ex vobis, coram quo Nýcolaus niger de Barcha homo noster sciat et inquirat de premissis plenariam veritatem, citando nichilominus predictos omnes et singulos ad nostram presentiam ad terminum competentem et post hec diem citationis, terminum assignatum totiusque facti seriem nobis fideliter rescribatis. Datum Bude tertio die octavarum Beati Mýchaelis archangeli.

A hátlapon: Fidelibus suis capitulo Agriensi pro Stephano, Deseu et aliis.

[a] *de* törölve.

4361.

.... okt. 17. Szenna mellett. — felkéri Vbul fiát: Mihályt, valamint fiait: István és Pál mestereket, hogy odaérkeztéig őrizzék meg Baranka várat. — D. iuxta Scenna in crastino B. Galli conf.

Eredeti: 14,7 × 3,2 cm. Zárópecsét nyoma. Pécsi püspöki lt. Klimó-gyűjtemény I. 19. (DF 285 763.)
Szirmay: Szathmár II. 360. (magyar ford.), Fejér III. 2. 458. (II. András okleveleként), ua. VI. 1. 201. (é. n.) és VI. 2. 23. (1296.) — Kivonat: Tudományos Gyűjt. 1821. IV. 104. 18. sz.

A hátlapon: Comiti Mychaeli filio Vbul, Stephano et Paulo magistris filiis eiusdem.

4362.

.... okt. 18. Buda. — megparancsolja Péter újvári alispánnak és a négy (szolga)bírónak, hogy mint felperes ne merészeljen ítélkezni Baýcha fiai: Moýs és Edus ellenében, hanem utalja az ügyet jelenléte elé.

Eredeti: 18,5 × 4 cm. Zárópecsét kis töredéke. DL 75 147. (Máriássy lt., új rendezés).

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fideli suo Petro curiali comiti de Wýwar salutem et gratiam. Dicunt nobis Moýs et Edus filii Baýcha, quod cum eosdem ad vestram presentiam fecisses evocari

feriam tertiam proximam post octavas Beati Galli confessoris eisdem pro termino assignando. Unde cum tu sis actor et iudex esse non possis, fidelitati tue firmiter precipiendo mandamus, quatenus ipsam causam iudicare non presumpmas, sed nostri iudicii transmittas ad examen. Volumus enim, si aliquem actorem habes contra ipsos experians in nostri presentiam cum eisdem et hoc idem precipimus quatuor iudicibus. Datum Bude in die Luche ewangeliste.

A hátlapon: Petro curiali comiti de Wywar et quatuor iudicibus.

4363.

.... okt. 18. Buda. — megparancsolja a jászói konventnek, hogy Moys és Edus ügyében Péter újvári ispánhoz és a négy (szolga)bíróhoz intézett parancsát kiküldöttjük kézbesítse.

Eredeti: 17,5 × 3,6 cm. Zárópecsét nyoma. Štátny ústredný archív SSR, Bárczay lt. fasc. 1. n. 2. (DL 84 188.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis preposito et conventui de Jazo salutem et gratiam. Fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus mittatis hominem vestrum, qui litteras nostras super facto Moys et Edus Petro curiali comiti de Wywar et quatuor iudicibus de eodem destinatas exhibeat eisdem et quicquid iidem fecerint vel responderint, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude in die Luche ewangeliste.

A hátlapon: Preposito et conventui de Jazo.

4364.

.... okt. 26. Buda. — megparancsolja a váci káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Ruhinna-i Miklós királyi ember vizsgálja ki Itemerius fiai: Erdev, Péter, István, Detricus és Bereck, János fia: Barlabas és Paznanus Basd-i és Kerekgede-i nemesek panaszát, amely szerint Tóbiás fiai: Máté és Pál, Bálint és testvérei, Chuta, György fia: Hemus, Pongrác testvéreivel, Symardatt(?) fiai: Péter és Miklós, Lack fia: Lőrinc és Péter fia: László fegyveresen Erekgede-i házaikra rontottak, János nevű rokonukat (fratrem) megölték, továbbá Nagy (magnus) Péter a panaszos Paznanus-t a Paztuh-i vásáron az utcán fényes nappal halálosan megsebesítette, aki a faluba menekült, végül Máté és Pál társaikkal a Kereszt felmagasztaltatásának vigiliáján Herenwegh waywade falu mellett meg akarták őket ölni. — D. Bude in festo S. Demetrii mart.

Eredeti: 18 × 7,4 cm. Zárópecsét nyoma. DL 64 813. (Mednyánszky lt.)
Wenzel XII. 666. — Kivonat: Tudományos Gyűjt. 1818. VIII. 123.

4365.

.... nov. 12. Buda. — megparancsolja a bácsi káptalannak, hogy IV. Bélának azt az oklevelét (vö. 726. sz.), amellyel megerősítette II. András privilégiumát Salay, Warassuklow és Hasay nevű földeknek, továbbá P[eel és más föld(ek)] negyedének Demeter, Miklós és Sándor részére történt adományozását, és amely a káptalannál van letétben, a titeli prépost kérésére küldje meg neki. — D. Bude secundo die S. Martini conf.

Átírta: bácsi káptalan (csonka jelentés) > kalocsai káptalan (XV. sz. csonka pátens). (Štátny ústredný archív SSR, Révay lt. Div. fam. fasc. IV. n. 1. — DF 260 418.)
Hazai okmt. VII. 312.

4366.

.... nov. 25. Buda. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Scechen-i Cristol fia: Dénes királyi ember vizsgálja ki Theýma-i Sándor fia: András panaszát.

Átírta: esztergomi káptalan é. n. (Dunamelléki református egyházkerület lt. Ráday lt. A—I—i—1001. — DF 275 669.)

Az oklevél szövege:

Andreas Dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Strigoniensi salutem et gratiam. Dicit nobis Andreas filius Alexandri de Theýma conquerendo, quod tempore domini Ladizlai regis fratris nostri patruelis Gregorius officialis comitis Dýonisii ex missione eiusdem domini sui in festo Beate Katherine ipsum et iobagiones suos destruxisset, bona ipsius et iobagionum suorum auferendo; item in tertio anno secundo die Omnium sanctorum similiter destruxisset et silvam suam abscidi fecisset et circumquaque villam in ipsis lignis castrum edificari, virgines et mulieres denudari, scrinia ipsius et iobagionum suorum conffringendo, qualiter fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio, coram quo Dýonisius filius Cristol de Scechen homo noster sciat et inquirat de premissis veritatem et post hec scita veritate nobis fideliter rescribatis. Datum Bude in festo Beate Katherine.

4367.

.... + — Keme fiának: Clementinus-nak és Poch fiának: Mihálynak adományozza hűséges szolgálataikért a Gara nevű földet, kiveszi őket a várjobbágyságból, továbbá a várnagyok, alvárnagyok, királyi bírák és ispánok bíráskodása alól, és röviden leírja a birtok határait. (Dátumsora hiányzik.)

Átírta:
a) kalocsai káptalan 1308. aug. 15. (DL 76 207. Zichy lt. fasc. 1b. n. 7.)
b) háji káptalan 1308. dec. 20. (DL 89 237. Esterházy hercegi lt. Rep. 47. fasc. K. n. 4.)
Zichy oklt. I. 100.

A privilégiumba foglalt kiváltságok leírása nem felel meg III. András kancelláriája gyakorlatának. Az arengával induló privilégiumban az érdemek többé-kevésbé részletes leírása volna várható; feltűnő, hogy a határjárás leírásánál nincs szó hiteleshelyi közreműködésről. A corroboratio viszont pátens oklevél kettős pecséttel való megerősítését említi, ami sohasem fordult elő, s az oklevél fogalmazása ugyanakkor privilégiumra mutat. A dátumsor hiánya a kalocsai káptalan átírása esetében esetleg úgy volna magyarázható, hogy kifelejtette III. András oklevelének dátumsorát és saját dátumára csapott át. Ha pedig a két átírást egymás mellé helyezzük, akkor azt kellene feltételeznünk, hogy ugyanazt a tévedést mindkét káptalan azonos módon követte el, ami kizárt dolog, ahogy kizárt az is, hogy egy adománylevélnek ne lett volna dátumsora. Az ily módon kétszer „átírt" oklevelet nem lehet felmenteni a *hamisítás* vádja alól.

4368.

.... * — és IV. László privilégiumait Zaard várnak Jenew várért és Zaard vár mellett fekvő Torna birtokért történt elcseréléséről említi a váci káptalan 1406. jún. 5-i oklevele. (Zsigmondkori oklt. I. 4789.)

4369.

.... * — privilégiumát, melyet Wyzoka birtok ügyében határjárás leírásával a Lelez-i egyháznak adott, I. Károly átírása és Bwbek István országbíró leírása alapján említi a szepesi káptalan 1366. szept. 30-i jelentése I. Lajoshoz. (XVI. sz. elejéről való másolat. Štátny ústredný archív SSR, Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scrin. 7. fasc. 2. n. 1. — DF 262 976.)

Az említés szövege:

——— possessionem Wyzoka per metas, ut dicebant in privilegio quondam serenissimi domini Andree regis in transsumpto patentium litterarum serenissimi domini Caroli similiter regis beatarum recordationum per dictos prepositum et conventum (ti. de Lelez) inibi in specie exhibitarum contentas et in eisdem literis iudicis curie vestre (ti. Bebek István) conscriptas.

4370.

.... * — privilégiumát, mellyel a budai püspöki tizedek behajtása fejében Folyati helységet (locus) adta a veszprémi püspökségnek, említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i leltára. (Borsa: Veszprém 388.)

4371.

.... * — (privilégiumát), amellyel megerősítette a veszprémi püspökséget Kaal birtokában, említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i leltára. (Borsa: Veszprém 386.)

4372.

.... * — privilégiumát, mellyel Chepel-t a veszprémi püspökségnek adományozta, s amelyet I. Károly is megerősített, említi a veszprémi püspökség levéltárának 1352-i leltára. (Borsa: Veszprém 386.)

4373.

.... * — privilégiumát, amely szerint András egri püspök és (Sóvári) György a köztük folyó perben olyan megállapodásra jutottak, hogy a püspök a vitás sókút tizedrészét tíz évre évi tíz márka fizetése mellett Györgynek adta azzal a feltétellel, hogy egy évi összeg elmaradása esetén annak kétszeresét köteles fizetni, majd a tíz év lejártával köteles azt visszaadni a püspöknek, különben a sókút fele a püspökre száll, említi Sándor országbíró 1326. jún. 9-i privilégiumában. (Melczer: Okmányok 20. — DL 66 658.)

4374.

.... * — privilégiumát a Zeuden mellett levő Sceche és Zenth Thamas birtokok ügyében említi az esztergomi prímási levéltár XV. századi leltára. (Prokopp 120. 24. sz.)

4375.

.... * — privilégiumát, mellyel a IV. László által Ipooch-nak és Leustachius-nak adott két ekényi földet egy királyi serviens megölése miatt visszavette és Domokos ruténnek adományozta, és amelyet I. Károly 1340. dec. 13-i oklevelével hatálytalanított, említi a liptói registrum 27. §-a.

4376.

.... * — privilégiumát a Pest megyei Wyfalw birtokról említi az egri káptalan 1402. máj. 1-i oklevele. (Békefi: Pásztói ap. 324.)

4377.

.... * — privilégiumát, amellyel a Pozsony megyei Toxun nevű földet Ana-i Mihály fiának: Jakab comesnek adományozta érdemes szolgálataiért, említi a pozsonyi káptalan 1309. jan. 29-i oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 592.)

4378.

.... * — privilégiumát, mellyel a Zemplén megyei Veyke és Kerekthow falut, illetve birtokot (Zethen-i Makow fia: János felmenőinek) adományozta, említi Zsigmond 1397. szept. 11-i oklevelében. (Zichy oklt. V. 41.)

4379.

.... * — oklevelét, mellyel Sadan birtnkot Frankauilla-i Lőrincnek adományozta, említi a leleszi konvent 1398. aug. 18-i oklevele. Az 1398-i határjárásnak „per metas et cursus metales et tenorem litterarum condam Andree regis felici[s recordationis]" kellett volna történnie, mert Vys és Sadan vitatott földje között „possessio Johannis filii Nicolai de Palach per dictum condam dominum Andream regem Laurentio de Frankauilla data et collata mediaret et adiaceret", de az oklevelet nem mutatták be. (DL 31 347. Csicsery lt.)

Tört. Tár 1901. 55., Zsigmondkori oklt. I. 5442.

4380.

.... * — adománylevelét, mellyel a zágrábi püspökség részére átírta IV. László (1282.) szept. 15-i intézkedését (3182. sz.) Gerzencha (Fejérnél Berzencze) comitatus nemességéhez, említi Fejér VII. 5. 485. jegyzetében mint II. András oklevelét.

4381.

.... * — oklevelét, mellyel Semjén, Napkor és Tud birtokokat az Omode-fiaknak adományozta, említi I. Károly 1312. jún. 26-i oklevelében. (Fejér VIII. 1. 443.)

4382.

.... * — oklevelét Gamas birtok ügyében említi Pál országbíró 1347. szept. 26-i oklevele. (DL 107 709. Puky lt.)

Az említés szövege:

———— licet quasdam litteras Andree regis exhibuisset, tamen eedem littere ad conservationem dicte possessionis Gamas insufficientes apparuissent et vires ac vigores non habuissent aliquales.

4383.

.... * — pátens oklevelét, amellyel kivette Corrardus mestert és fiát: Jakab comest, továbbá officiálisaikat, servienseiket és jobbágyaikat a baranyai ispán joghatósága alól, említi a pécsi káptalan é. n. okt. 18-i oklevelében. (Wenzel X. 433.)

4384.

.... * — oklevelét, mellyel elrendelte, hogy Ábrahám comes fia: Péter a váradi káptalan előtt tanúkkal igazolja, hogy Csépán fia: Miklós az ő Woysaan nevű birtokát elpusztította, említi III. András é. n. jan. 6. utáni oklevelében. (4345. sz.)

4385.

.... * — oklevelét, mellyel a Bodrog megyei Bukud birtokot a Cykador-i konventnek (adományozta), említi Kaplai János országbíró 1394. nov. 12-i oklevelében. (Zichy oklt. IV. 578.)

4386.

.... * — oklevelét az Esztergom megyei Nyr birtokról említi az egri káptalan 1402. máj. 1-i oklevele. (Békefi: Pásztói ap. 324.)

4387.

.... * — (oklevelét), amellyel a várnépek Pozsony megyei Bahun és Chotey nevű birtokát Bogaar fiának: Márton mesternek adományozta, említi I. Károly 1306. jún. 27-i oklevelében. (Hazai okmt. I. 102.)

4388.

.... * — (oklevelét), amellyel a Parna folyó körül a Dudwag folyóig elterülő birtok mellett fekvő Moceh nevű földnél levő Opoy nevű, azelőtt szintén Moyceh nevű földet Jenslinus comesnek adományozta, említi a pozsonyi káptalan 1310. jún. 14-i oklevelében. (Anj. okmt. I. 204.)

4389.

.... * — oklevelét, mellyel a Sopron megyei Gychk nevű birtoknak IV. László által Osl nb. Herbordus mester fia: Herbordus mester részére történt adományozását megerősítette, említi a győri káptalan 1308. aug. 15-i oklevelében. (Nagy I.: Sopron vm. I. 69.)

4390.

.... * — oklevelét, mellyel a szepesi vár Kurtuelus nevű földjét a szepesföldi Detricus fiainak: Arnoldus és Jordanus comeseknek adományozta, említi I. Károly 1304. dec. 7-i oklevele. (Sedlák: Regesta 163. 338. sz.)

4391.

.... * — — adományát, mellyel Kumlous birtokot lelkiüdvéért a keresztesek Myho-i prépostjának és szerzeteseinek juttatta, említi I. Károly 1313. ápr. 19-i oklevelében. (Fejér VIII. 1. 494.)

4392.

.... * — levelét, mellyel megparancsolta az aradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Kasa-i Fülöp fia: Lőrinc királyi ember idézze meg Chenad nb. Chenad fiának: Gergely comesnek ellenfelét, említi az aradi káptalan k. n. jelentése. (DL 93 942. Festetics lt. Ant. doc. lac. I. 42.)

Az említést tartalmazó jelentés szövege:

Excellentissimo domino suo Andree Dei gratia illustri regi Hungarie capitulum Orodiensis ecclesie orationes in Domino debitas et devotas. Receptis litteris celsitudinis vestre misimus unum ex nobis cum homine vestro Laurentio filio Phÿlÿpi de Kasa pro testimonio, coram quo idem homo vester citaret adversarium comitis Gregorii fili Chenad de genere Chenad, qui rediens ad nos retulit nobis, quod idem homo vester Martinum de Mest ab octavis Beati Mÿcaelis arcangeli(!) ad octavas Omnium sanctorum contra eundem comitem Gregorium ad presentiam vestre celsitudinis evocasset responsurum.

A hátlapon: Andree Dei gratia illustri regi Hungarie.

4393.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Simon fia: János királyi ember idézze meg Pál mester fiát: Miklóst és testvéreit (fratres) Zochud fia: Mortunus comes ellenében, említi az egri káptalan k. n. oklevelében. (Hazai okmt. VII. 315.)

4394.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Mihály fia: Péter királyi ember vizsgálja ki, hogy László fia: Pongrác Stanch birtokról kiindulva Fábián Lozcouch falubeli házára rontott-e, ahol ennek anyja, aki Belus comes nővére, nőtestvérével és lányaival tartózkodott, s egy lányt kiragadva elhurcoltak-e, s idézzék meg Pongrácot Belus comes és Fábián ellenében, említi az egri káptalan k. n. jelentésében. (Hazai okmt. VII. 316.)

4395.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Guncul fia: György királyi ember tiltsa el Gömör megye curialis comesét és a négy szolgabírót Kerezthwr, Scarus és Wysnow nevű birtokok eladásától, mindenki mást pedig annak megvásárlásától, továbbá iktassa ezek birtokába Bok (dictus) Jánost és anyját, említi az egri káptalan k. n. oklevelében. (Hazai okmt. VII. 317.)

4396.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Belus comes Pothok-i várnagy királyi ember vizsgálja ki, hogy Pál bán fia: Miklós Pud comes fiának: István mesternek meg rokonainak: Mortunus-nak, Abraam-nak, Pongrácnak és Miklósnak falvaira rontott-e, s Mortunus-t, Pongrácot és néhány serviensüket halálosan megsebesítette-e, s hogy Pál bán fiát Miklóst akkor elfogták-e, említi az egri káptalan k. n. jelentése. (Károlyi oklt. I. 25.)

4397.

.... * — parancsát, amelynek alapján a pécsi káptalan kiküldötte bemutatta Kemen mester Barana-i ispánnak a király pátens oklevelét (lásd a 4384. számot) Corrardus mesternek és fiának: Jakab comesnek, officiálisaiknak, servienseiknek és jobbágyaiknak a baranyai ispán alól történt kivételéről, említi a káptalan é. n. okt. 18-i oklevelében. (Wenzel X. 433.)

4398.

.... * — oklevelét, melynek alapján Vrdug fiát: Pált beiktatták Byr föld felébe, említi a váradi káptalan é. n. oklevelében. (Hazai okmt. VII. 314.)

4399.

.... * — levelét, mellyel megparancsolta a veszprémi káptalannk, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Márton Chob-i comes királyi ember járja meg újra Jaak fia: Tyba comes Rezi és Syid nevű birtokainak határait, amely birtokokat IV. Lászlótól Boldua várért és birtokért kapott cserébe, említi a veszprémi káptalan é. n. jelentése. (Hazai okmt. VII. 243.)

4400.

.... * — oklevelét, mellyel meghagyta a veszprémi káptalannak, írja meg, hogy a káptalan Kyngus nevű földjével együtt (mixtim) fekvő az a föld, amely Kozma fia: Kozma szerint IV. László adományából őt illeti, Kozmáé vagy az azt elfoglalva tartó Lőrinc fia: Rechey-é, említi a veszprémi káptalan é. n. szept. 21-i jelentése. (Hazai okmt. VII. 312.)

4401.

.... * — oklevelét, melynek értelmében Herman-i Dees comesnek és Endere fiának: Andrásnak, továbbá az oklevélben megnevezett többi választott bírónak Márton napjának 15. napján ítéletet kellett hozniok a vasvári káptalan előtt az Ebed comes fiai és Keled fia között folyó perben, említi a vasvári káptalan é. n. nov. 18-i oklevelében. (Wenzel X. 437.)

4402.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta, hogyha a Biztirch-i monostor kegyúri joga Leukus fiait: Benedeket, Pétert és Pált illeti meg, végezzék el az iktatást, említi Pál mester szatmári, bihari és krasznai ispán k. n. oklevele. (Hazai okmt. VII. 315.)

4403.

.... * — (oklevelét), mellyel megerősítette István ifjabb király 1268-i oklevelét (1882. sz.) az utód nélkül elhalt Olan Borsod megyei Olan nevű birtokának Sándor comes részére történt adományozásáról, említi Pál országbíró 1332. jún. 23-i oklevelében > egri káptalan 1332. szept. 20. (DL 87028. Esterházy lt. Rep. 47. fasc. B. n. 12.)

4404.

.... * — oklevelét, melynek alapján Geresth-i Lőrinc fia: Tamás királyi ember megidézte Baranya megyei Vdwarch (Vdwarh) nevű falujában Fudur (dictus) Miklóst és ottani jobbágyát: Zumur Benedeket Corradus ispán és fia: Jakab ellenében a királyi jelenlét elé, említi a Cykador-i konvent k. n. jelentésében. (DL 47824. Múz. Törzsanyag.)

4405.

.... * — privilégiumát, melyben le volt írva (Izdench birtok) határa, említi a császmai káptalan XIV. századi oklevelének XV. századi kivonata. (DL 25959. Nádasdy lt.)

A határjárás szövege:

Mete vero in tertia littera capituli Chasmensis hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit a fluvio Yarnie versus plagam orientalem, ibi separatur a Yarnie et tendit ad montem, inde tendit per metas et signa in arboribus ad puteum Polleini, inde tendit in fluvium, qui dicitur maior Soploncha et ibi adiungitur terre comitis Budur, per Soploncha tendit inferius ad introitum parvi Soplancha et hee mete usque huc reperte sunt in previligio(!) regis Andree.

4406.

.... * — levelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki emberét, akinek jelenlétében szentkereszti Dénes királyi ember iktassa be Simon fiát: Simont Corrardus fia: Máté Bodolow-i birtokába, említi a káptalan k. n. oklevelében. (DL 57988. Soós lt.)

Az említés szövege:

———litteras Vestre Serenitatis recepimus continentes, quod mitteremus hominem nostrum pro testimonio fidedignum, coram quo Dyonisius de Sancta Cruce homo vester Symonem filium Symonis pro facto principali et ratione octo iudiciorum ac omissione totidem terminorum, in quibus Matheus filius Corrardy convictus extitit contra ipsum Symonem, introducet ipsum Symonem in possessionem dicti Mathei vicinis et commetaneis convocatis Bodolow nominatam a die introductionis usque quintumdecimum diem sine destructione ipsius possessionis permansurum(!) in eadem dicendo eidem Matheo verbo vestro, ut in ipso quintodecimo die introductionis personaliter conpareret coram vobis ad satisfactionem contra ipsum Symonem in premissis, alioquin huic negotio secundum regni vestri consuetudinem approbatam finem debitam inponeretis.

4407.

.... * — oklevelét, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki emberét, akinek jelenlétében Aba királyi ember vizsgálja ki Bochka-i András fia: András által Simon fia: Vörös Tamás ispán fia: László ellenében elkövetett erőszakosságot, említi a káptalan k. n. jelentésében. (DL 57987. Soós lt.)

Az említés szövege:

———litteras Vestre Serenitatis recepimus continentes, quod mitteremus hominem nostrum pro testimonio, coram quo Aba homo vester sciret ac inquireret omnimodam veritatem, si Andreas filius Andree de Bochka unum servientem Ladislay filii comitis Thome rufi filii Simonis in propria villa sua occidisset et unum sacerdotem suum in eadem villa sua vulnerasset et similiter in eodem congressu quendam servientem suum letaliter vulnerasset, dampnum ad valorem viginti marcarum in ipso facto sibi inferendo lite inter ipsos pendente.

4408.

.... * — oklevelét, melynek értelmében a királyi ember a konventi kiküldött jelenlétében megidézte Owar-i Corlardus mester servienseit és faluit Simon Warad-i apát, officiálisai és a Warad-i egyházhoz tartozó minden más személy ellenében, említi a szekszárdi konvent é. n. jelentésében. (DL 47827. Múz. Törzsanyag.)

Az említés szövege:

——— receptis litteris Vestre Serenitatis cum Nicolao filio Ledgerus homine vestro nostrum misimus hominem pro testimonio ad citandum idemque Nicolaus ... nobis dixit, quod ipse ... Mykaelem et Johannem filios Ilerus servientes magistri Colardi (a hátlapon: de Owar), item villas ipsius magistri Corlardi Budun, Nogkemud, Olozy, Hassag et villam Kiuskemud vocatas ad vestram citasset presentiam contra virum discretum fratrem Symonem abbatem Waradiensem, comitem Nicolaum, comitem Wylmos officiales eiusdem et contra alios omnes ad ecclesiam Waradiensem pertinentes.

4409.

.... * — privilégiumát, amely szerint Mirozlo birtokot elhatárolták a szomszédos birtokoktól, így Deyche birtoktól is, említi Konth Miklós erdélyi vajda 1355. május 23-i oklevelében. (Anj. okmt. VI. 344.)

4410.

NÉVMUTATÓ

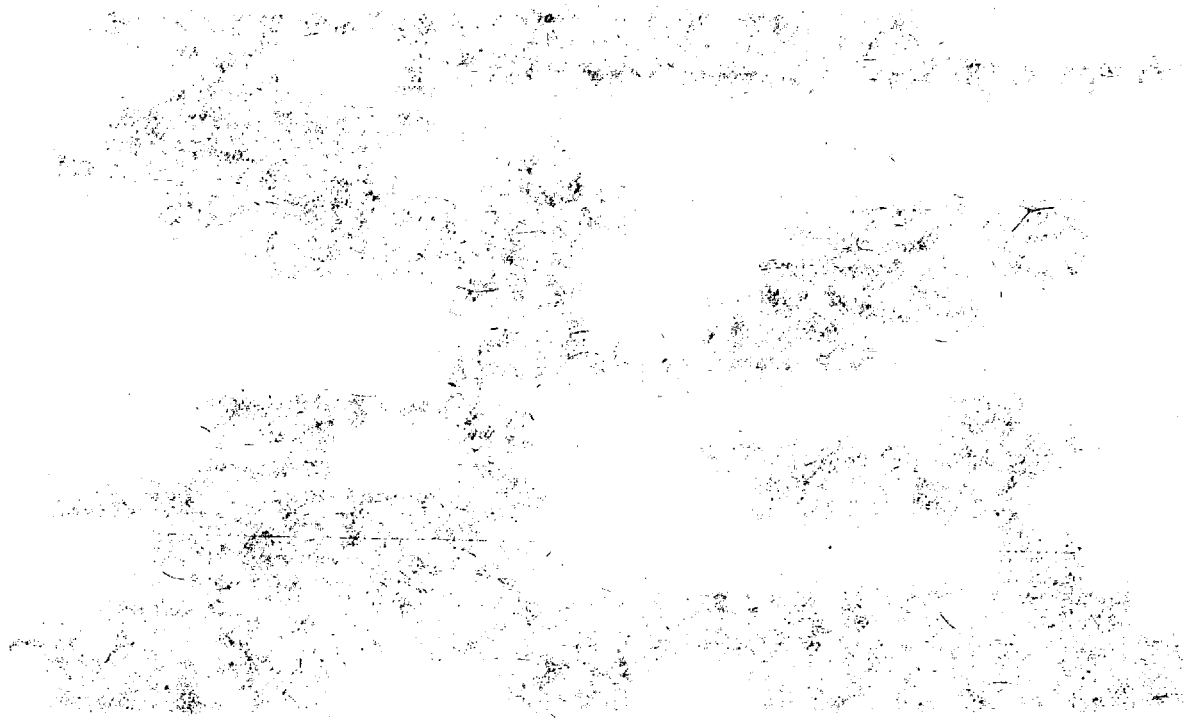

NÉVMUTATÓ
III. ANDRÁS OKLEVELEIHEZ

Tartalmazza az egyes oklevelek regesztáiban és a közölt oklevélszövegekben előforduló tulajdonneveket (személy- és helynevek) s az ezekből képzett melléknéveket. Címszóként néhány méltóságnév is szerepel. A számok annak az oklevélnek a sorszámát jelentik a Kritikai Jegyzékben, ahol az illető személy- vagy helynév előfordul. A neveknek az oklevélben olvasható eredeti alakja *dűlt betűkkel* van szedve. Ha egy személy megjelölése több név segítségével történik, az egyes címszavaknál csak azok a regesztaszámok szerepelnek, amelyekben az élen álló címszó, s nem pedig a megjelölt személy fordul elő. (Pl. „Gutkeled nb. Kozma fia: Kozma" címszó alatt csak a *Gutkeled* nemzetséghez való tartozást is tartalmazó regeszták számai vannak, ha azonban Kozma személyét keressük, úgy valamennyi előfordulását *Kozma* címszó alatt találjuk meg.) Többször előforduló személynevek esetében az első helyen levőnél található a név valamennyi variánsa. Egyes személyek esetében a felsorolt regesztaszámok között levő pontosvessző (;) azt jelzi, hogy a többször szereplő azonos név nem feltétlenül jelenti ugyanazt a személyt vagy rangot is. Az ugyanolyan alakú helynév a személynév után következik. A helynevek esetében — amennyiben megállapítható volt — a mai (1985) alak is fel van tüntetve. A mai megyeelnevezés csak akkor van külön megemlítve, ha a megyebeosztás időközben megváltozott, vagy ha az egykori megyenév a mai megyeelnevezésben nincs meg (pl. Torna — ma Borsod-Abaúj-Zemplén — megye). A Névmutatóban egy-egy név valamennyi alakja szerepel, s a variánsokról (más nyelven történt elnevezésekről) utalás történik a főcímszóra. Az utalás akkor is a helynévre magára történik, ha az utalt helyen a helynév melléknévi alakban fordult elő.

A **v** és a **w** betűk a Névmutatóban egyenértékűek, az **y** pedig az **i**-vel, illetve a **j**-vel egyenértékű.

A Névmutatóban alkalmazott rövidítések a következők:

A.	= Ausztria	**l.**	= lásd
Cs.	= Csehszlovákia	**m.**	= megye
f.	= folyóvíz	**nb.**	= nemzetségbeli
fn.	= földrajzi név	*R.*	= Románia
hn.	= helynév	*Sz.*	= Szovjetunió
isp.	= ispán	**szn.**	= személynév
J.	= Jugoszlávia	**vál.**	= választott
k. h.	= keltezési hely	—	= a megelőző legközelebbi címszó ismétlése

A névmutató elkészítésében közreműködött Judák Margit levéltáros.

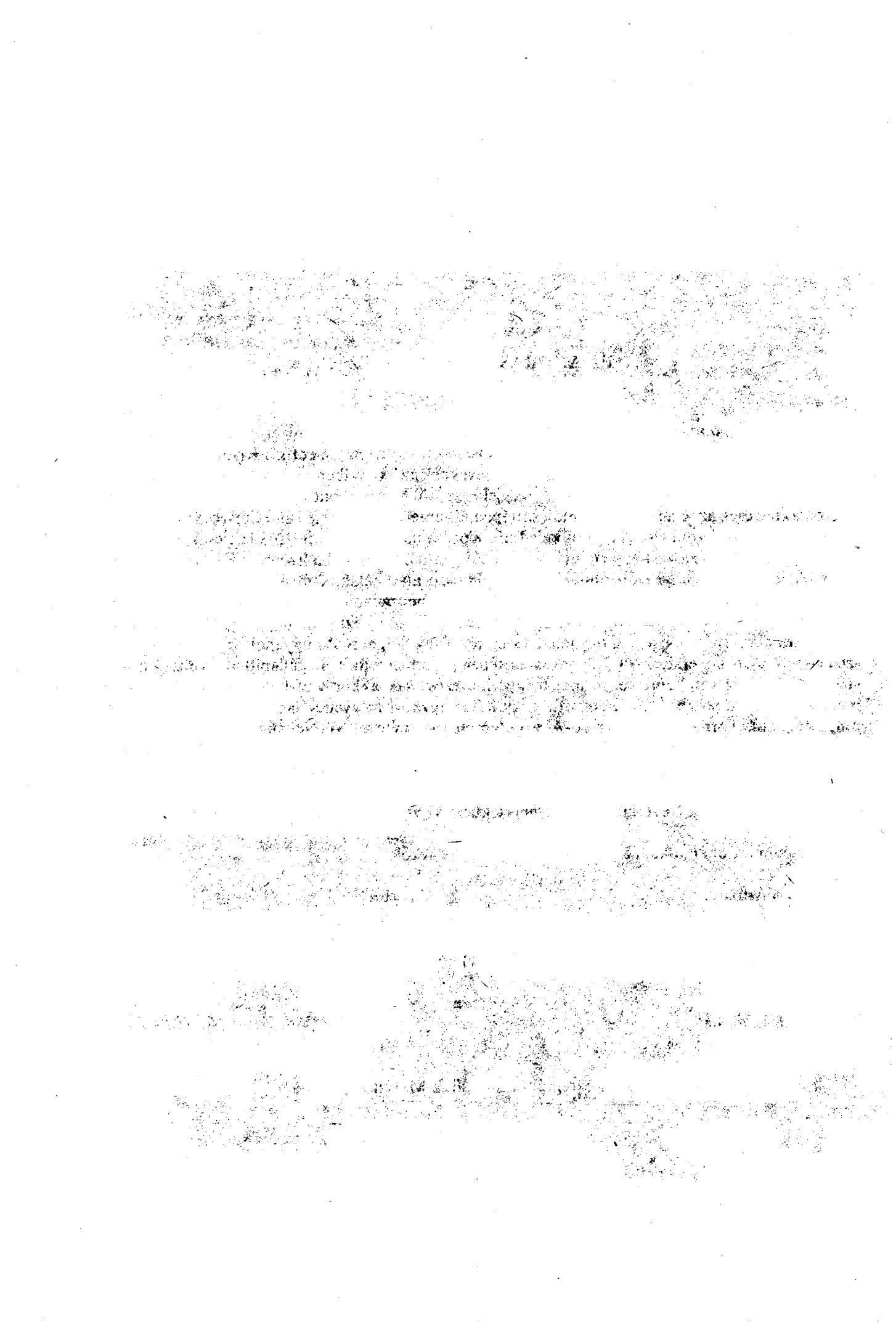

A, Á

Aba fia: Aba 4246, 4331
— — István 4184
— fiai: Miklós szepesi kanonok, Petőc és István 4281
— isp. 4281; királyi ember 4408
— nb. Kompolt fia: Péter 3997
— — Péter fia: *Gude* 3988
— — — fiai: Lukács, Péter, Demeter, István és László 4256, 4258
— — Sándor fiai: László titeli prépost, alkancellár, Demeter, Sándor és Miklós 4257-8
—, Aba fia 4246, 4331
—, János szepesi custos testvére 3676
—, tengerdi 4049, 4058, 4064
abádi (*Abad* Heves m., ma Abádszalók Szolnok m.) rév k. h. 3995
Abaújvár *(Abawyuar)* hn. Abaúj m. 4238
Abaúj vármegye 3687, 3990, 3998, 4160, 4168
— —i alisp. l. Péter
— —i isp. l. Amadé nádor
abdai (*Abada* Győr m.) híd k. h. 3744-5
Abod l. Újabod
Ábrahám *(Abram, Abraam, Habraham)* fia: Ábrahám (Hontpázmán nb.) 3973, 4300
— — László 3928
— — Miklós 4030, 4038, 4069
— — Péter 4345-6, 4352, 4385
— nádori tárnokmester 4115
—, Ábrahám fia 3973, 4300
—, *Menoldus* fia (Vörös) 3729-30, 3960-1, 4088, 4121, 4162, 4331
—, Pál fia 4128
—, *Pud* isp. rokona 4397
—, Tivadar fia 4311
ábrahámi *(Abraan)* monostor 4076
Abranyws fia: Móric 4240
Abrudhavasa *(Obrothusa)* hn. Aranyos szék 3712
Achilles pataki plébános, királyi káplán (Felicián fia) 3993, 4197
Ács l. Vas
Ádám *(Adam)*, Bereck fia 3903
—, radomai 4070
Adolf német-római király 4186-8, 4211, 4247, 4261, 4274-5, 4279, 4292, 4306, 4321
Adony *(Odon)* Bereg m., ma Tiszaadony Szabolcs-Szatmár m. 4340
Adorján fia: András (Csák nb.) 4005
— *(Adyrian, Adorian, Adrian, Adryan)* vár Bihar m., később Szalárd, ma Sălard *R.* 3990, 3997, 4008, 4013, 4035, 4073, 4090, 4205, 4316-7
— — k. h. 3988
Agg *(Ogh)* János, Czékey fia 3690
Aghireşu l. Egeres
Ágnes királyné, III. András felesége 4145, 4185
Ágoston kőröshegyi királyi pohárnok 3815
Aiud l. Enyed
Ayza isp. 4066
Ákos *(Akus)* nb. *Erney* bán fia: István országbíró 4185
— — *Gurk* fia: Sándor 3876
— — Mihály fia: Ákos 4104, 4110
Aladár fia: László 3697
— királynéi udvarbíró 4015
—, Csete fia 4258
—, Ivánka fia 4035
Alba Bulgarica l. Nándorfehérvár
Alba Iulia l. Gyulafehérvár
Alber Vas m., később Óbér, ma Olbendorf *A.* 3749
Albert fia: György 3953
— kolozsi apát 3927
— német-római király 4186-7, 4196, 4205, 4243, 4247, 4274-5, 4279, 4306, 4321
— osztrák herceg 3729, 3735, 3737-8, 3741, 3749-51, 3764, 3767, 3781, 3784, 3786, 3796, 3800-2, 3804, 3812, 3820, 3822, 3831-2, 3837, 3841, 3843, 3845, 3854, 3861, 3868-9, 3876, 3878, 3881, 3889, 3900, 3908, 3910, 3912, 3916, 3929, 3934, 3949, 3951, 3960-2, 3968, 3976, 3980, 3997, 4008, 4013, 4088, 4121-2, 4144-5, 4176, 4187-8, 4193, 4205, 4211, 4243, 4247, 4261, 4274, 4279, 4292, 4316-7, 4321
— stájer herceg l. Albert osztrák herceg
—, Bőd fia 4160, 4168
Albertinus Maurocenus (III. András nagybátyja) szlavón herceg, pozsegai isp. 3752, 4259-60, 4325
Albeus fia: János 4208
alkancellár (királyi) 3797; l. még Antal csanádi püspök, Benedek aradi prépost, Demeter fehérvári prépost, *Ech*, Gergely fehérvári prépost, majd esztergomi választott érsek, István gyulafehérvári főesperes, László titeli prépost, Miklós erdélyi prépost, Pál pozsonyi prépost, Smaragdus fehérvári prépost, Tódor fehérvári prépost, majd győri püspök
— (királynéi) l. Andronicus veszprémi prépost
Almás *(Almas)* Nógrád m., később Farkasalmás, ma Nógrádmegyer 3806, 4167

Alméra *(Olmera)* Abaúj m., ma Méra 3687, 4280; l. még Felméra, Méra
Alnémeti *(Olnempty)* Abaúj m., ma Hidasnémeti 4238
alországbíró 3865, 4071; l. még István, Marcell, Márton, Miklós, Pál
Alsóásgút *l. Asgutyerdeuow*
alsógradiskai *(Alsogradisca)* révvám (később Ógradiska, ma Bosanska Gradiška *J.*) 4101
Alsóhomoród l. Homoród
Alsólászló l. Lasztaj
Alsóörs *(Olwrs)* Zala m., ma Veszprém m. 3659, 3853
Alsópetény l. Kétpetény
Alsórakonca l. Rakonca
Alsósebes l. Sebes
Alsószombatfalva l. Szombatfalva
Alsótarány l. Tarány
Alsózsid l. Zsid
Amadé *(Omodeus)* (Aba nb.) nádor 3674, 3686, 3751-2, 3795, 3800, 3935, 4082, 4153, 4258, 4266-7, 4275; kunok bírája 3935, 4275; újvári isp. 4275; ungi isp. 3800; vasi isp. 3737; zalai isp. 4275
— fiai 4382
— tyukodi birtokos 4352
—, *Behar* fia 4067
Ambrus fia: Jakab (Németi nb.) 3946, 4020
— — Miklós 4020
—, *Barlabas* fia 4156, 4169
Ana-i Mihály fia: Jakab 4378
II. András király 3766, 3783, 3787, 3793, 3799, 3868, 4048, 4128, 4191, 4200, 4366
András egri püspök 3654-5, 3674, 3686, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822, 3935, 4093, 4153, 4263, 4321, 4357, 4374
— fia: András pozsonyi várjobbágy 3801
— — —, bocskai 4408
— — Bereck 3740
— — Farkas, olgyai 3801-2, 4027
— — Gergely esztergomi kanonok 4102
— — *Henchmannus* 4021
— — Ivánka 3739, 3958, 3962, 4151, 4236, 4250, 4356
— — Márton 3964
— — —, lengyendi 3977
— — Mátyás 3689
— — Péter, olgyai 3801-2, 4027, 4075, 4078, 4194-6
— — Tamás l. Tamás nyitrai és barsi isp.
— fiai: András, Ivánka és Miklós 4151
— — András, László (és Dénes) 3744, 4350
— — Damján és György 3667
— — János, *Fredericus*, Péter, Balázs (Szentemágocs nb.) 3762; és Mihály 3848
— — Péter, István és András 4250
— — Péter és János, sédtői 4005
— győri püspök 3654-5, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3797, 3822, 3854, 3935
— herceg (állítólagos) 3804
— mester, a pozsonyi egyház képviselője 3861
— — soproni polgár 3890
— országbíró és nyitrai isp. 3654-5
— pohárnokmester (királynéi) 4015
— pozsonyi várjobbágy 3836, 4247
— szebeni isp. 3674
—, Adorján fia (Csák nb.) 4005
—, András fia 3744, 4350; 4151; 4250
—, — —, bocskai 4408
—, — —, pozsonyi várjobbágy 3801
—, Barlabás fia 4091
—, Benedek fia 3729
—, Csapó fia 3731, 3826, 4346, 4348, 4350; özvegye 4350
—, *Cholk* fia 3867
—, *Chudrum* fia 4103
—, *Chugud* fia, királyi udvarnok 4122
—, Dénes fia 4345
—, Endre fia 3802, 4074, 4402
—, *Gywge* fia 3675
—, Illés fia, királyi udvarnok 4012
—, Ivánka fia 3739
—, Jakó fia 3800
—, János fia 4153
—, kóvárszegi 4045
—, *Lothou dictus* 3765
—, Madács fia 4351
—, Miklós fia 4046-7
—, Péter fia 4008; 4235; 4326, 4330
—, Péter fia, kispalugyai 4284
—, — —, zólyomi isp. protonotariusa 3952
—, *Polyan* fia 3652-5
—, Sándor fia 3865, 3995, 4367
—, *Seraphinus* fia 4229
Andronicus fia: Péter 3826, 4348
— veszprémi prépost, királynéi alkancellár 3871, 4015, 4018, 4066, 4091, 4117, 4156, 4169; fehérvári őrkanonok 4169
—, János fia 4361
Angelus testvére: Péter 3697
Antal alkancellár, csanádi püspök 4176, 4179-80, 4182-8, 4196, 4203, 4205, 4213, 4231, 4243-9, 4336

Ányás *(Anias)* fia: Ders 4221
Ányos *(Anyanus)*, Buza atyafia 3848
Apa fia: Gergely (Becsegergely nb.) 3975, 4128
— — Jakab 4128
Apahida l. Apáthida
Apay (Apoy) fia: *Apay* (Gutkeled nb.) 4098, 4340
— — *Etk (Ekch)* (Gutkeled nb.) 4098, 4340
— *(Opoy)* Pozsony m., ma Opoj *Cs.* 4389
Apáthavasa *(Apathoasa, Apathowa)* fn. Kolozs m. 4063
Apáthida *(Apathyda)* Kolozs m., később Apahida *R.* 4063
Apka hn. Pozsony m. 3824, 3836
apoldfalvi Arnoldus özvegye 3877
Apor *(Opor, Opour, Opowr)* mester 3694; pozsonyi isp. 3822, 3824, 3836, 3867; országbíró 3935, 4154; nádor 4234
— fia: *Zoda* 4307
—, Balázs fia 4237
Apród *(Oprod dictus)* János 4312
Apsa, Gurk fia (Szentemágocs nb.) 3762
Aque calide l. Tapolca
aradi káptalan 4393
— prépost l. Benedek alkancellár
Aranyos *(Aranas)* f. Torda m. 3712, 3760
— *(Aranas)* föld 3712
— *(Oronos)* Szatmár m., később Mezőaranyos, ma Arieşul de Cîmpie *R.* 3878
Aranyospolyán l. Polyántelek
Ardud l. Erdőd
Arieşul de Cîmpie l. Aranyos
Árkibányaszörcsök *(Arkybanazurchuk)* Veszprém m. 4307
Arkychalan hn. Zaránd m. 4258
Arkusd hn. Szabolcs m. 4217
Arnach fia: Dénes 4120
Arnoldus (Ornoldus) fia: *Arnoldus* (Buzád nb.) 3874
— — *Ponyth* 3896
— özvegye (apoldfalvi) 3877
—, Detre fia 3992, 4322, 4391
—, *Yldek* fia 4348
Arnótfalva l *Heymeth*
Arnutovce l. *Heymeth*
Asgutyerdeuow Sáros m., később Alsó- és Felsőásgút, ma Podhorany *Cs.*
Asszony *(Ozun)* Vas m., ma Vasasszonyfa 3738, 3741
asztalnokmester (királyi) l. László, *Renoldus*
— (királynéi) l. Ehellős
Aszuágy l. *Huzyuagh*
Ausztria 3737, 3878, 4306
— hercege l. Albert osztrák herceg

B

Baach l. Bács
Baas l. Bás
Báb *(Bab)* Nyitra m., később Kis- és Nagybáb, ma Malý és Velký Báb *Cs.* 3843
Babót *(Bobuth)* vár Sopron m. 3819
Babunyg fiai: István szlavón bán, János, *Radizlaus* és *Otto* 4259
Baciu l. Bács
Bács *(Baach, Bach)* fia: *Thekus* 3691-2, 3943
—, Ábrahám rokona 4030, 4069
— *(Baach)* Kolozs m., később Kisbács, ma Baciu *R.* 4063
Bacsamező *(Bachamezey)* hn. Sáros m. 3825
Bácsbokod l. Büked
bácsi isp. l. *Enardus* fia: János
— káptalan 4366
Bački Monastír l. Bartány
Bădeni l. Bágyon
Badersdorf l. Pöszöny
Badin *(Badyn, Badun)* Zólyom m., ma Dolný Badín *Cs.* 4030
—i hospesek 4038, 4069
—i királyi erdőóvók 3913
Bagach hn. Aranyos szék 3712
Bagamér *(Bogomerius, Bogunerius)* fia: Bodó 3663
— fiai: Bodó, Miklós, János, (Lőrinc, Dezső és Bagamér) 3910, 4229-30
Bagamérföld *(Bogomelfeulde)* hn. Fejér m. (Csepel-sziget) 4065
Bagar (Bogaar, Bogar, Bugar) fia: Márton 4086, 4116, 4265, 4388; trencséni várnagy 4087
— fia: Miklós 4292
Băgău l. Bagó
Bagó *(Bogo* ill. *Perech)* Fehér m., később Magyarbagó, ma Băgău *R.* 4353
Bagun fia: Csák 3694
Bagya fia: János 4236
Bágyon *(Bagyon)* Aranyos szék, ma Bădeni *R.* 3712
Báhoň l. Báhony
Báhony *(Bahun)* Pozsony m., ma Báhoň *Cs.* 4388
Baycha fiai: *Moys* és *Edus* 4363
Bajmóc *(Boymoch)* vár Nyitra m., ma Bojnice *Cs.* 4275
Bajmócska l. *Boynch*
Bajom *(Boyon)* Somogy m., ma Nagybajom 4117
Bak *(Bok dictus)* János 4396
Bakathor, Bodó fia 4208
Bakó *(Boko, Bokou dictus)* Miklós, Lőrinc fia 3658, 4359
Bakonybél l. Bél

Balase, Furd fia királyi tárnok 3683
— hn. l. Balozsa
Balasey királyi tárnok 4299
Balassagyarmat l. Riba
Balaton 3857, 4015, 4181
Balatonalmádi l. Berény (Veszprém m.)
Balatonfüred l. Füred
Balatonfűzfő l. *Pothwasara*
Balatonkenese l. Kenese, Máma
Balázs fiai:(*Zoda,* Apor,) Bors és Miklós 4237, 4307
—, András fia (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
—, *Grubuch* fia 4101
—, Tódor fia 4204
Baldus (Bald) szepesi isp. 3790, 3915-6, 3921, 3932, 3972, 4023, 4103, 4183, 4202, 4239, 4277, 4281, 4296
Bálint és testvérei 4365
— ungi várjobbágy 3800
—, surányi 4045
Balog *(sinister)* fia: Miklós 3782, 3820
— *(Bolug)* nb. *Oth* fia: Henrik 4217, 4244, 4339
Balogd *(Bolugd)* hn. Baranya m. 4089
balogi Ivánka fia: Miklós 4109
Balozsa *(Balase)* Vas m., később Balozsameggyes, ma Meggyeskovácsi 3803
Balsa *(Balsa)* Szabolcs m. 3848
Balsam, Jakab lánya, perbesei 3748
Bálványos *(Balwanius)* hn. 3699
Ban fia: *Barleus* 3849, 4227-8, 4234, 4268, 4293, 4312; esztergomi várnagy 4332-3, 4337-8
Bana l. Bánya
Bánfalva l. *Zoan*
Banja Luka l. Orbász
Bánkeszi l. Keszi
Banna hn. Ugocsa m. 4311
Bano (dictus) Marcell 4235
Bánov l. Keszi
Banská Bystrica l. Besztercebánya, Radvány
Bánya *(Bana)* Nyitra m., ma Baňa *Cs.* 3757, 3790
—i Imre fia: Mihály, a királyi tárnokok ispánja 4148
—i várjobbágyok 4186
baracskai *(Baraccha, Barahca, Barakcha)* Ivánka 3794-5, 3904
— László 3936
Baranya m. 3870, 4020, 4066, 4359, 4405
Baranyahavasa *(Baranahowosa)* fn. 3757
baranyai isp. 4384, 4398 l. még István, János lovászmester, Kemény (Lőrinc volt nádor fia)
bárcai Fekete Miklós 4361
Barlabás fia: Ambrus 4156, 4169
— — András 4091
—, János fia 4365
Barleus, Ban fia 3849, 4227-8, 4234, 4268, 4293, 4312; esztergomi várnagy 4332-3, 4337-8
Barna Miklós fiai: Miklós és János gömöri nemesek 3799
Barnabás gréchegyi polgár 4325
— minorita minister 4137, 4147
—, Farkas fia, királyi tárnok 3683
—, haraszti *Romanus* fia 3851
—, tófői 3851
Barnas fiai: (Domokos) és *Belus* (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
barócsi *(Borouch)* egyház (Bars m.) 4250
— tárnokok 3739
Baromlak *(Barwmlak)* Bihar m., ma Borumlaca *R.* 4063
Bars *(Bors)* Bars m., később Ó- és Újbars, ma Starý és Nový Tekov *Cs.* 3926-7
— m. (kerület) 3927, 4092, 4154, 4187, 4312
barsi isp. l. Gergely, Tamás nyitrai isp.
— vám 3926-7
— vár 4356
— várjobbágyok 3904
Bartány *(Bortan)* Bodrog m., Monostorszeg határában (ma Bački Monastír *J.*) 3674
Bás *(Baas)* mester 3939
— fia: Péter 3936-7
— fiai: János, *Rolandus* és Pál 4192, 4211
Bást *(Basd)* Gömör m., később Egyházasbást, ma Nová Bašta *Cs.* 4365
Baszt *(Bozth)* Sopron m., később Dasztifalu, ma Egyházasfalu 4360
Batár *(Batar)* f. (Ugocsa m.) 4276
Batiz *(Botiz, Botyz),* Márkus fia 3773
— testvére: János 3986
— — Miklós 3702, 4229-30, 4284
Battyán *(Bathyan)* Fejér m., ma Szabadbattyán 4208
Baza f. (a Száva mellékfolyója) 3822
Beati Georgii villa l. Szentgyörgy
Bece fia: Márton bárcai nemes 4150
Bech fia: Karácsony 4122
Beckó, Beckov l. Bolondóc
Bécs *(Vienna, Wienna, Vyenna)* Wien *A.* 3751, 3767, 3782, 3791-2, 3795-6, 3804, 3812, 3822, 3832, 3841, 3843, 3868, 3908, 3910, 3949, 3951, 4008, 4013-4, 4052, 4179, 4205, 4316-7
— elővárosai 4306
Becse *(Beche)* Fejér m., ma Szigetbecse Pest m. 4118, 4128
Becsegergely *(Bechegregor)* nb. nemesek 4128

Bécsújhely *(Nova civitas)* ma Wienerneustadt *A.* 3912; k.h. 4134
Been fia: László 3937
— hn. l. Bény
Behar fia: Amadé 4067
— fiai 4067
Békásmegyer l. Megyer
Beke, Imre fia 3663
—, *Lonchreth* fia 3946
—, *Odulman* fia 3946
—, *Paznan* fia 3773
békési *(Bekis)* várjobbágyok 4005
IV. Béla király 3684-5, 3689, 3695, 3698-9, 3721, 3723, 3737, 3765, 3804, 3813, 3820, 3825, 3827, 3830, 3846, 3857-8, 3870, 3883, 3890, 3895, 3910, 3912, 3919, 3939, 3957, 3964, 3999-4000, 4020, 4028-9, 4044, 4046, 4048, 4068, 4128, 4133, 4155, 4208, 4249, 4264, 4331, 4349, 4366
Béla testvére: István 4005
— *(Bela)* f. (Szepes m.) 4123
— Szepes m., később Szepesbéla, ma Spišská Belá *Cs.* 3655, 3999
Belbodony *(Belbodun)* hn. Szabolcs m. 4071
Belch-i István királyi *compater* 3772
Belek l. Belleg
béli egyház 3857
Belleg *(Byleg)* Bars m., ma Belek *Cs.* 4250
Belmura hn. Vas m. 4138-9
Béltekhódos l. Hódos
Belud, Osl nb. *Belud* fia 3819
Belus isp. 3898, 4229, 4395; pataki várnagy 4397
— testvére: *Fredricus* 4528
—, *Barnas* fia (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
Belvárdgyula l. Gyula
Bélvata l. Marcsamagyar
Bene fia: *Erdeu* 3947
—, *Bozum* fia 4284
—, *Semse* fia 4284
Benedek alkancellár, aradi prépost 3768
— csepelszigeti isp. 4128
— erdélyi alvajda-helyettes 3779
— fejéri isp. 3822
— fia: András 3729
— — Dénes 3946
— — Fülöp 3673
— — Kemény 3671
— — Salamon brogyáni nemes 3926
— liptói jobbágyfiú 4077
— nándorfehérvári püspök, secretarius, kápolna-ispán 3919, 4012, 4024, 4039
— ungi várjobbágy 3800
— váradi püspök 3654-5, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822, 3935
— verbicei jobbágy 4284
— veszprémi püspök, királynéi kancellár 3654-5, 3657, 3694, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822, 3855, 3891, 3935, 3968, 3984, 4015, 4049-50, 4064, 4212
—, bökényi 3872
—, Detre fia 3702
—, *Gerisa* fia 3995
—, Imre fia 3843
—, *Keuel* fia 4097, 4124
—, Lőkös fia 4403
—, litéri 4049, 4058, 4064
—, Lőrinc fia 4122
—, Madács fia 3906, 3913, 4351
—, Márk fia, rajki 3887
—, Márton fia, nógrádi nemes 3798
—, Merse fia 4082-3, 4306
—, Péter fia 4326, 4330
—, *Pynk* fia, padányi nemes 4249
—, vetési 3967
—, *Zumur* 4405
Benedekfalva *(Benedukfolua)* hn. Baranya m. 3946
Benes fia: István 3964
— fiai: *Lyuben*, Márton, *Lyubach*, Pál és István 4285, 4315
Benk, *Kurpoch* fia 3685
— *(Benk)* hn. Szabolcs m. 4098
Benke fia: Miklós 4051
Benny Zurduk l. Bényeszurdok
Bense, Péter fia 3833
Bény *(Been)* Esztergom m., később Kis- és Nagybény, ma Biňa *Cs.* 4022
Bényeszurdok *(Benny Zurduk)* Abaúj m., később Szurdokbénye, ma Hernádszurdok 4258, 4301
Berchtold borsmonostori apát 4113-4
Bereck csanádi püspök 3737
— fiai: Ádám és Simon 3903
— margitszigeti domonkos szerzetes 3723
—, András fia 3740
—, *Itemerius* fia 4365
Bereg m. 4220, 4279, 4323
—i várnépek 4278-9
Berencs *(Berench)* vár Nyitra m., ma Branč *Cs.* 4265, 4331
Berény *(Beren)* Pozsony m. 4115, 4331
— Somogy m., ma Nagyberény 4018
— Veszprém m., később Vörösberény, ma Balatonalmádi 3756, 3871

Berény mellett *(circa villam Beryn)* k.h. Buda és Sopron között 4131
— vár Gömör m., később Felsőhangony, ma Hangony, Borsod-Abaúj-Zemplén m. 4109
Bereszley l. *Deresky*
Beret *(Berud)* Abaúj m. 3796
Berettyó *(Berkyov)* f. 3683
Bergen l. Börgönd
Berkes, Dénes fia 4334
berki Mihály fiai: Lőrinc és Tamás 3818
Berkyov l. Berettyó
Bertalan tordai főesperes 4353
— váradi püspök 3987
—, liptói 4125
bertényi *(Berthen)* vám Bihar m., később Birtiny, ma Birtin *R.* 3987
Berud l. Beret
Berzence l. Gerzenca
Berzéte *(Berzete)* Gömör m., ma Brzotín *Cs.* 3991
Beszterce *(Byzturche)* ma Bistriţa *R.* 3703
Besztercebánya *(Byztherizebana, nova villa Byztherze)*, ma Banská Bystrica *Cs.* 3939
beszterecí *(Biztirch)* monostor (Szabolcs m.) 4403
Bethlem (Betlehem), Darag fia 4265
Beud l. Bőd
Bev l. Bő
Bewnye l. Bőnye
Bező *(Bezeu)* Ung m., ma Bežovce *Cs.* 3884, 3897
Bežovce l. Bező
Bicó *(Bycho, Bichow)*, Mike testvére 4073
—, Szilveszter fia (óvári nemes) 3784, 3786
Bydow l. Bodó
Bierbrunn *(Byrbron)* Szepes m., ma Výborna *Cs.* 3655
Bihar m. 3697, 4214
—i alisp. 3953
—i isp. 3953 l. még Pál
Bijacovce l. Mindszent
Bika *(Byka)* hn. Tolna m. 3928
Bikity l. Büked
Byleg l. Belleg
Byle-i Gergely fia: Sándor 4278
Bíňa l. Bény
Bynd nagyszigeti isp. 3899
Byrbron l. Bierbrunn
Biri *(Byr)* Szabolcs m. 4399
biri Gergely fia: János 4220
Birtin l. Bertény
Birtiny l. Bertény
Biskupice l. Püspöki
Bistriţa l. Beszterce
Byter isp. 3865
Bytou, Tóbiás fia 3906, 3913
Byztherizebana l. Besztercebánya
Biztirch l. Beszterec
Byzturche l. Beszterce
Blaguška l. *Casna*
Blas, vencsellői 3898
Blasey isp. 3757
Blumenau *(Plumo)* Pozsony m., ma Lamač-Bratislava *Cs.* 3828
Bobuth l. Babót
Bocholerius, Vida fia, olaszkai 3695
bocskai *(Bochka)* András 4408
Boda *(Boda)* fia: István 4219
—, Kis *(parvus)* 4284
—, László fia 3693
Bodó *(Bydow, Bodo, Bodou, Bodov)* fia: *Bakathor* 4208
—, Bagamér fia 3663, 4229
Bodoló *(Bodolow)* Abaúj m., ma Budulov *Cs.* 4407
— *(Budula)* Sepsi szék, ma Budila *R.* 3963
Bodolya *(Budula)* Baranya m., ma Podolje *J.* 4066; l. még Csabagáta
Bodony *(Budun)* Baranya m., ma Siklósbodony 4409
Bodor, Sank fia 3895
Bodrog m. 3674, 4152, 4386
—i isp. l. Jakab szatmári isp., Mize
Bogar l. *Bagar*
bogáti István 3687, 3943-4, 4280
Bogdány *(Bugdan)* Veszprém m., később Kis- és Nagybogdány, ma Noszlop 3912
Bogo l. Bagó
Bogod-i l. bogáti
Bogomelfeulde l. Bagamérföld
Bogomerius, Bogunerius l. Bagamér
Boych, Radizlaus fia 4186
Boyek fia: Fábián 4280
Boymoch l. Bajmóc
Boynch Nyitra m., később Bajmócska, ma Bojničky *Cs.* 4331
Bojnice l. Bajmóc
Bojničky l. *Boynch*
Boyon l. Bajom
Boys fia: János 3815
Bok l. Bak
Boko, Bokou l. Bakó
Bokod *(Bugud)* Fejér m., ma Komárom m. 3981
Boksa fia: *Franchik* 4357
Bokud l. Büked
Boldogkőváralja l. Boldva, Rád

Boldogságos Szűz-sziget l. Margitsziget
Boldva *(Boldua)* Abaúj m., ma Boldogkőváralja 4400
Bolenyg verbicei jobbágy 4284
Bolgárfehérvár l. Nándorfehérvár
Bolok fia: Gál 4161, 4168
Bolondóc *(Bulunduch)* vár, Trencsén m., később Beckó, ma Beckov *Cs.* 3683
Bolug l. Balog
Bolugd l. Balogd
Bonch fia: Lőrinc 4005
Bonus ugocsai isp. 4197
Borch fia: *Borch* 3780
Bornalth fia: János (Dorozsma nb.) 4294
Boro l. Rohrau
Borolch, Borouch l. Barócs
Bors palásti nemes 3996
—, Balázs fia 4237, 4307
—, sári 4049, 4058, 4064
— hn. l. Bars
Borsa (utód nélküli) 4201, 4246
Borskedhel l. Borsmonostor
Borsmonostor *(Kedhel)* k.h. Sopron m., ma Klostermarienberg *A.* 4081
borsmonostori apát 3791; l. még *Berchtold, Christianus*
borsmonostori apátság 3776, 3791-3, 4113-4, 4140-1
Borsod m. 3740, 4404
borsodi isp. l. Dezső
Borszörcsök l. Szörcsök
Bortan l. Bartány
Borumlaca l. Baromlak
Bosanska Gradiška l. Alsógradiska
boszniai püspök l. Tamás
Both, Othmar fia 4361
Botiz l. Batiz
Botond, Miklós nógrádi főesperes testvére 4184
Bozth l. Baszt
Bozum fia: Bene 4284
Bő *(Beu, Bev, Bu)* nb. István és fia: Mihály 4004
— — — fia: Péter székely isp. 4336
— — — székely isp. fia: Péter 4335
— — János fia: *Terpk* 3761
Bőd *(Beud)* fia: Albert 4160, 4168
Bökény *(Buken)* nb. Jakab és fia: Miklós 3881
— fia: Bökény 3973
Bökény *(Buken)* hn. Borsod m. 4241
— — hn. Zala m. 3872, 3887
Bököny l. Micske
Bölcske *(Bulchke)* Tolna m. k.h. 3821
Bőnye *(Bewnye)* Középszolnok m., később Szilágyszeg, ma Sălăţig *R.* 4063
Börgönd *(Bergen, Felbergen)* Fejér m., ma Pákozd 4208
Branč l. Berencs
brassói isp. l. Miklós (Simon fia)
— plébános l. *Hench*
Bratislava l. Blumenau, Flecendorf, Paracsán, Pozsony, Széplak
Brod hn. 4063
brogyáni *(Brogen)* nemes (Bars m.) l. Salamon
Brzotín l. Berzéte
Bwcho, Zumba fia, pozsonyi várszolga 4240
Búcsúháza l. Sámot
Bud, Ched fia 3872
Buda szatmári bíró 3768
— turóci nemes 4028
— vár(os) 3660-1, 3733-4, 3939, 4036, 4171, 4182, 4203, 4349
— — k. h. 3657, 3726, 3773, 3855-6, 3867, 3870, 3898, 3901, 3924-5, 3927-8, 3936-7, 3944, 3958-9, 3965, 3967, 3973, 3978, 3996, 4012, 4019, 4025-6, 4036, 4046-7, 4049-50, 4054, 4057, 4060, 4062-5, 4077, 4089, 4093, 4104, 4111-2, 4120, 4130, 4147, 4150-2, 4165, 4170-2, 4181, 4191, 4193, 4197, 4199-200, 4202, 4214, 4216-8, 4222, 4226-7, 4229-30, 4234-6, 4239, 4241, 4250-1, 4259, 4260-3, 4268, 4276, 4289-94, 4297, 4308-14, 4323, 4325-6, 4329, 4333, 4338-39, 4342, 4345-46, 4348-50, 4352-5, 4357-61, 4363-6
— vár(os) melletti Boldogságos Szűz-sziget l. Margitsziget
budai bíró 3664; l. még *Vernerius*
— dékán l. János
— éneklőkanonok l. Pál
— ferencesek 4065, 4203
— kanonok l. Bertalan tordai főesperes
— káptalan 3661, 3720, 3725, 3899-900, 4005-6, 4036, 4092, 4112, 4128, 4221-2, 4244, 4251, 4326, 4330, 4339, 4344, 4353
— polgárok 3660-1, 3699, 3813, 4132, 4158; l. még Endre, György, Miklós és *Walterius*
— prépost 4112, 4353; l. még Mihály
— tizedek 4371
— vámszedők 3959
— (vásár)vám 3660-1, 3813, 4171, 4349
budaszigeti Szűz Mária-monostor l. margitszigeti apácák
Budey hn. Győr m. 4034-5

Budila l. Bodoló
Budou, Bagamér fia 3910
Budula l. Bodoló, Bodolya
Buduļov l. Bodoló (Abaúj m.)
Budum fiai: István, Dezső és Péter 4361
Budun l. Bodony
Budur isp. 4406
— fia: *Julad* 4131
Bug pozsonyi várjobbágy 4247
Bugar l. *Bagar*
Bugath-i l. bogáti
Bugdan l. Bogdány
Bugud l. Bokod
Buhte vízóvó, *Mokud* fia 3691-2
Buhtefeulde hn. Torna m. 4217
Buken l. Bökény
Bulchu hn. Esztergom m. 3981
Bulgarica Alba l. Nándorfehérvár
Bulunduch l. Bolondóc
Buran, Buron hn. 4221-2
Burg l. Óvár
Buska *(Buska)* Borsod m., ma Szirmabesnyő 3971
Buskfeulde hn. 4210
Buza fia: Miklós 3848
Buzád *(Buza, Buzad)* fia: Móric 3659, 3853
— — *Ogyoz* 3892
— nb. *Arnoldus* fia: *Arnoldus* 3874
— — *Lancereth* fia: *Herbordus* 4131
— — *Ponith* fia: Jakab 3885-6
Buzd fia: László 4307
— (Buzd) Fehér m., ma Buzd *R.* 4017
Buzow, Mycav fia 4184
Buzsák l. Magyari
Büked *(Bokud)* Bodrog m., később Bikity, ma Bácsbokod 4386

C

Cabov l. Csabamezeje
Calesprunner Pernoldus isp. 3845
Căpuşu Mare l. Kapus
Casna Zágráb m., ma Blaguška *J.* 4010
Cassa l. Kassa
Caţa l. Kaca
Catha l. Káta
Cazmerius l. Kázmér
Cene fia: György 4102
Cerghid l. Cserged
Cermula hn. Liptó m. 3689
— l. még *Chermula*
Chmel'ov l. Komlós
Christianus borsmonostori apát 4180
Ch és magánhangzó l. CS
Ciala l. Csala
Cibik *(Cybek)* Bereg m., később Mezőgecse, ma Gecsa *Sz.* 4278
Cybinium l. Szeben
Cicău l. Csákótelek
Ciceu l. Csicsó
cikádori konvent 3658, 4386, 4405
Cîmpia Turzii l. Szentkirály
Cinkota *(Zyngata)* Pest m., ma Budapest XVI. 4006
Cyprianus *(Chyprianus)* nb. *Gerardus* fia: *Guetho* 4296
Cypus l. Szepes
Cirkvenik l. Crikvenik
Cyuiticus, Chuetchk fia 4000
Clementinus, Keme fia 4368
—, Pál fia 3936
Cletus l. Keled
Clujmănăştur l. Monostor
Clus l. Kolos
Colinus *(Kolynus)* veszprémi főesperes 3694, 4015, 4159
Colk l. *Cholk*
Compoldus l. Kompolt
Copoz l. Kopasz
Corardus l. Konrád
Corneşti l. Sólyomtelke, Zsadány
Corpona l. Korpona
Craco l. Krakó
Crazna l. Kraszna
Crikvenik *(Crikenyg)* vár Pozsega m. 3694
Cristol fia: Dénes 4367
Cristorel l. Keresztúr
Cristpinus, Mylezte fia 3737
Cumlos, Cumolos l. Komlós
Cuncz l. Kunc
Cunţa l. Székes
Cuzdrioara l. Kozár
Czékey fia: Agg *(dictus)* János 3690; l. még Csekő

CS

(Ch és magánhangzó, Č)

Chaama hn. Tolna m. 4076
Csabagáta *(Chabagata)* Baranya m., később Csibógát Bodolya mellett, ma Podolje *J.* 4066
Csabamezeje *(Chabamezeie)* Zemplén m., később Csábóc, ma Cabov *Cs.* 4258

Chabanka l. Csobánka
Csábóc l. Csabamezeje
Čachtice l. Csejte
Csák *(Chaak, Chak)* fia: István baranyai isp. 4359
— — János 4002, 4055
— nb. *Parazth* fia: Ugrin 3723, 3789
— — Péter fia: Máté 4275
— — Pós fia: Ugrin 4182
— — sédtői Adorján fia: András 4005
— — *Zlanch* fia: Tamás 4153
—, Bagun fia 3694
—, Péter volt nádor fia 4151, 4274, 4312, 4332
Csákány *(Chakan)* fiai: *Mysel* és Péter 4177
Csákótelek *(Chakoteluk)* Aranyos szék, később Csákó, ma Cicău *R.* 3712
Csala *(Salay)* hn. Arad m., ma Ciala *R.* 4366
Csalló *(Chollow)* f. Pozsony m. 3681
Csallóköz *(Challokwz, Chollokus)* fn. ma Žitný ostrov *Cs.* 3983, 4027, 4075, 4078, 4247
—i nemesek 3681
Chama l. Csoma
Csanád *(Chenad)* nb. Csanád fia: Gergely 4393
— *(Chanad)* hn. Kolozs m. 4063
csanádi püspök l. Antal alkancellár, Bereck, Gergely
Csandal *(Chandal, Chondol)* Pozsony m., ma Tureň *Cs.* 4053
Chanho, Chanou hn. Körös m. 3677, 3679
csányi *(Chan)* Máté 3807
— — fia: István 3949
Csapó *(Chapou, Chapow, Chopo, Chopow)* fia: András 3731, 3826, 4346, 4348, 4350
Čataj l. Csataj
Csataj *(Chotey)* Pozsony m., ma Čataj *Cs.* 4388
Csatár *(Chatar)* hn. Bars m. 4187
— Vas m., ma Felsőcsatár 3784
csatári Lesták 4049, 4058, 4064
— Péter 3657, 4049, 4058, 4064
— Szent János-egyház 3784
Chawanka fia: Péter 3947
császmai káptalan 3679, 3737, 3771-2, 4406
Cheby hn. Fehér m. 3956
Cheburka fiai: *Janus* és János 4026
Csecstó *(Chechtow)* halastó Bodrog m. 3725
Ched fia: *Bud* 3872
Cheed fia: *Gurk* 3815
Cheer l. Csér
Csege *(Chege)* Szabolcs m., ma Tiszacsege Hajdú-Bihar m. 4217
—i Jakab 3815
Csegez *(Chegez)* Aranyos szék, ma Pietroasa *R.* 3712
Chegze fia: *Chenk* 4240
cseh király 3757; l. Ottokár
Csehi *(Chehy)* hn. Somogy m. 3938
— hn. Zágráb m., ma *J.* 3752
Csehország 3737, 3918
Csejte *(Chehte)* vár Nyitra m., ma Čachtice *Cs.* 4275
csekelakai *(Chekeloka)* László fia: Domokos 4068
— Lukács 4068
— Péter 4068
Csekő *(Chekew)* fia: János 3704; l. még *Czékey*
cselei *(Cheley)* Demeter veszprémi préposti serviens 4066
Chemeu, Chugud fia 4122
Chenad l. Csanád
Chenk, Chegze fia 4240
Chenke fia: Miklós padányi nemes 4249
Csenke *(Semky, Senky)* Pozsony m., ma Zlaté Klasy *Cs.* 4188
Csépán *(Cepanus, Chepan, Chepanus)* fia: János 4339
— — Lampert soproni várjobbágy 4140
— — Miklós 4345, 4385
— — Péter 4251
—, *Marcellus* fia (Hontpázmán nb.) 3770, 3993, 4261, 4291, 4319
—, vécsei 4301
Csepel-sziget 3899-900, 3925, 4065, 4118, 4128, 4203
—i isp. l. Benedek, *Bynd*
Csepely *(Chepel)* Somogy m., ma Nagycsepely 4373
Csépes *(Chepus)* Borsod m., ma Szihalom, Heves m. 4241
Cséptelek *(Cheptelek)* Fejér m., ma Szigetcsép, Pest m. 4065
Csér *(Cheer, Cher)* Baranya m., ma Peterd 4079, 4081, 4089
Cserény *(Cheren)* Zólyom m., ma Čerín *Cs.* 4320-1
Cserép *(Cheryp)* Borsod m., ma Cserépfalu 4093
Csererdő fn. 3697
Cserged *(Cherged)* Küküllő m., ma Cerghid *R.* 4063
Cseri *(Chery) Roman* és *Stark* 3717-8
— Hont m., ma Čerovo *Cs.* 3717-8
Čerín l. Cserény
Csermnó *(Chermene, Chormona)* Liptó m., később Szentkereszt, ma Svätý Kríž *Cs.* 3919, 3940-1, 3947, 4316
Chermula f. (Szepes m.) 4123; l. még *Cermula*
Černík l. Csornok
Čerovo l. Cseri
Červenica l. Veresalma
cseszneki *(Cheznek)* Jakab fiai: Miklós, Lőrinc, *Zumur* és Mihály 4002-3, 4055

Csete *(Cheta, Chete, Chethe)* fia: Aladár 4258
— — Sándor 4006
— Lőrinc 3795, 3951
Cheuz l. Csősz
Cheuzd hn. Bereg m. 4220
Csezmice *(Chezmice)* Somogy, később Körös m., ma *J.* 3737
Csiba *(Csyba)* pozsonyi várjobbágy 4247
Csicsó *(Chychov)* Belsőszolnok m., ma Ciceu *R.* 3905
Čierny Brod l. Vízkelet
Chyk fia: *Tiber* 4122
Csikóstöttös l. Háb
Chylloukuz l. Csallóköz
Chyma fia: Miklós 3663
— fiai: Pál és Péter 4284
Chinteni l. Kajántó
Chirileu l. Kerelő
Csiszár *(Chysar)* szn. 4284
— hn. Somogy m. 4117
Csiszér *(Chyzer)* fia: István 3780
Csobánka *(Chabanka)* fia: János 4252, 4289-90
csobi *(Chob)* isp.: Márton 4400
Chobo, Radizlaus fia 4186
csói *(Chou) Milosth* fia: Márton 3747
Cholk (Colk) fiai: András, Miklós és *Cholk* 3867
Cholkos fia: Tamás 3958
Chollokuuz l. Csallóköz
Chollow l. Csalló
Csoma *(Chama), Othmar* fia 4361
Csomasz *(Chomoz)* fiai: Miklós, Mike és Péter kisfaludi nemesek 4150
Chondol l. Csandal
Csonkasor fn. 3967
Csornok *(Churnok)* Nyitra m., ma Černík *Cs.* 3685
Csornotyiszov l. Feketeerdő
Chotey l. Csataj
Csősz *(Cheuz, Chuuz)* Fejér m. 3715, 3750
Csuda *(Chuda)* fia: *Ipolitus* 3757
—, *Othmar* fia 4361
Chudrum és fiai: András, *Gabrian*, Márton, Iván, István, Kozma és Mátyás 4103
Chuefeldy hn. 3735
Chuetchk fia: *Cyuiticus* 4000
Chugud fia: András királyi udvarnok 4122
— fia: *Chemeu* és *Endreus* 4122
Chuk fia: János győri hospes 4011
Chung hn. Szepes m. 3654
Chunth fiai: Pál, Gyürk és Tamás 4072
csurgói konvent 4131
Churl fia: Marcell 4174
Churnok l. Csornok
Chuta szn. 4365
csúti monostor 3674
— prépost l. János
Chuuz l. Csősz

D

Daba fia: *Hench* 4312
Day hn. Fejér m. 4235, 4326, 4330
dalmadi *(Dolmod)* István 4046
dályai *(Dalya) Henneng* fia: Péter 3955
Dama királyi ember 4333
Daman l. Domán
Damasa fia: János karcsai nemes 4300
— nb. Márton fia: Sándor 3859
Damján, András fia 3667
—, Nagy *(magnus)* 3701
Damos *(Danus)* Kolozs m., ma Domoşu *R.* 4063
Dániel királyi ember 4312
— verbicei jobbágy 4284
—, Gergely fia 3780
Danóc *(Danouch)* hn. Baranya m. 4066
Danus fiai: Péter és Miklós 4313
— hn. l. Damos
Darag (Draag) fiai: *Bethlem*, Dénes, *Darag* és Péter 4265
Darnóc *(Dornoch)* Körös m., ma Slatinski Drenovac *J.* 4004
— Pozsega m., ma Drenovac *J.* 4335-6
Dasztifalu l. Baszt
Dătăşeni l. Dátos
Dátos *(Datus)* Torda m., később Marosdátos, ma Dătăşeni *R.* 4063
Dausa l. Dózsa
Deáki *(Deaky)* Pozsony m., ma Diakovce *Cs.* 4121
Debrecen *(Debrechen)* 4252
Decea l. Décse
Décse *(Deyche)* Torda m., később Marosdécse, ma Decea *R.* 4410
Deda fia: Fodor 3811-2
Dedach, sztragári 4184
Dedes *(Dedusfolwa)* Zala m., ma Lendvadedes 3746
Deers l. Ders
Dees l. Dés
Dég *(Deeg)* hn. Szatmár m. 4096
Dej l. Dés
Deyche l. Décse
Delne *(Delna)* Sáros m., később Delnekakasfalva, ma Kokošovce *Cs.* 3804

Demeter fehérvári kanonok 3986
— — prépost, alkancellár 3757
— szúdi nemes 3942
—, cselei, veszprémi préposti serviens 4066
—, *Hunth* fia 3718
—, *Itemus* testvére 3951
—, Miklós fia 3852, 4217
—, Miklós fia, zólyomi isp., majd liptói, pozsonyi és sárosi isp. is 3823, 3906, 3913, 3940, 3947, 3952, 3994, 4008, 4021, 4038, 4047, 4051, 4069, 4077, 4097, 4105-6, 4119, 4124-5, 4177, 4186-8, 4193, 4196, 4204, 4211, 4229, 4234, 4247, 4258, 4261, 4274-5, 4279, 4284, 4292, 4303, 4306, 4308, 4320-1
—, Móric fia 3732
—, péli 4366
—, Péter fia (Aba nb.) 4256, 4258
—, Sándor fia (Aba nb.) 4257-8
Demjén *(Demyanus)* fia: Máté 3946
—, *Paznan* fia 4284
—, Péter fia 4284
Dénes fia: András 4345
— — Dénes 3701, 3710, 3868-9, 3905
— — János 3943
— — Péter 3865
— fiai: *Edeuch* és *Berke(s)* 4334
— — Tamás és Miklós 3823
— győri püspök 3737
— isp. serviense: Gergely 4367
—, András fia 3744
—, *Arnach* fia 4120
—, Benedek fia 3946
—, *Cristol* fia 4367
—, *Darag* fia 4265
—, Dénes nádor fia 3701, 3710, 3868-9, 3905
—, *Gurk* fia 3823, 4070
—, János fia 4361
—, Káta fia 3964
—, Máté fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, Miklós fia 4094
—, *Pete* fia 4271
—, *Puta* fia 3903
—, szentkereszti 4407
—, *Thewkws* fia 4329
Depreht, Kunch fia, pozsonyi bíró 3827
Dercen *(Derzen)* Bereg m., ma Driszina *Sz.* 4323
Deregenye hn. Vas m. 3713
Deresky (Bereszley) Pál 4265
Deretina f. (Zólyom m.) 4008
Ders *(Deers, Derrs)*, Ányás fia 4221
Derzen l. Dercen
Dés *(Dees)*, *Herman*-i 4402
—, Tiborc fia 4237, 4307
désaknai *(Deesakna)* királyi hospesek 3698-9, 3755
Désvár *(Deeswar, Deswar)* Dés Belsőszolnok m., ma Dej *R.* 3699
—i bíró és hospesek 3700
Dethmar fia: Domokos 4329
Detk *(Detk)* Heves m., 3726
Detmar parlaga fn. 3768
Detre *(Detericus, Detricus, Dytricus) comes de villa Felium* 4264
— fia: *Arnoldus* 3992, 4322, 4391
— — Benedek 3702
— — *Jordanus* 4391
— — Mikó 4184, 4334, 4351
— fiai: Simon és *Herbordus* 3825
— kapui várnagy 4135
— szepesi isp. 3999
— zólyomi isp. 3999
—, *Itemerius* fia 4365
—, Simon fia 4258
— *(Detreh)* királyi vár Pozsony m., később Detrekő, ma Plavec *Cs.* 4088
Deutsch Kaltenbrunn l. Hidegséd
Devecser *(Dewecher)* Veszprém m. 3912
—i *Eymich* fia: Márton 3767, 3912; alországbíró 4058, 4092, 4154; l. még Márton alországbíró
Dezső *(Deseu, Desev)* gömöri isp. 3692; borsodi isp. is 4258
— szúdi nemes 3942
—, Bagamér fia 3910
—, *Budum* fia 4361
—, István fia 3943, 4164, 4244
—, János fia (Becsegergely nb.) 4128
Diakovce l. Deáki
Dienesmonostora *(Dyenus munustura)* monostor Zaránd m. 3975
Dinnyés l. Méd
Dyod hn. 4043
Diósjenő l. Jenő
Dytricus l. Detre
divéki István fia: István 4234, 4268
Diuis-i *Moys* fia: Lampert 4192
Doboka m. 3708
Doborgaz l. Kisdoborgaz
Dobóruszka l. Ruszka
Dobos (Doboz) hn. Nyitra m. 4265
Dobos *(Dobos, Dubos)* Szatmár m., ma Nagydobos 3988, 4096
Doboz, radomai 4070
Dobrohošť l. Kisdoborgaz

Dobsza *(Dobza)* Somogy m., később Kis- és Nagydobsza, ma Baranya m. 3938
Dolmod-i l. dalmadi
Dolné Jaseno l. Jeszen
— Rykynčice l. Rakonca
Dolný Badín l. Badin
Domaldin szn. 3894
Domán *(Daman)* Szepes m., később Dománfalva, ma Domanovce *Cs.* 3917, 3920
Domanovce l. Domán
Dománülése *(Domanyulese, Domanwlese)* hn. Liptó m. 4229-30
Dombó *(Dumbou dictus)* Miklós fehérvári polgár 4212
Dombró *(Dumburou)* Aranyos szék, ma Dumbrava *R.* 3712
Domokos esztergomi keresztes mester 3902
— fia: Egyed 3865
— — Pál 4049, 4058, 4064
— királyi tárnok 4006
— margitszigeti domonkos perjel 4032
— — domonkosrendi szerzetes 4170, 4172
— pécsi püspöki officialis 4076
— rutén 4376
— tárnokmester 3654-5, 3823, 3955, 4056, 4128, 4152, 4154, 4217, 4234, 4258, 4321; somogyi isp. is 4149, 4275; nógrádi isp. is 4275
—, a király anyjának tárnokmestere, valkói isp. 3935
—, *Barnas* fia (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
—, Bicó sógora 3786
—, *Dethmar* fia 4329
—, *Eguke* fia 3933
—, *Evrnog* fia 4201
—, *Forgalam* fia 4311
—, *Fulgram* fia 4262, 4276
—, Imre fia 3775
—, János fia 4193
—, László fia 4068
—, *Lothardus* bán testvére 3878
—, Móric fia 3732
—, *Ompud* fia 3862
—, Pósa fia 4168
—, sári 4049, 4058, 4064
—, *Turn*-i 4149
—, vencsellői 3898
—, *Zup dictus* 4130
Domoşu l. Damos
Domoszló *(Domozlow, Dumuslo)* Heves m. 3726, 3997, 4062
Donk ungi várjobbágy 3800
Dornoch l. Darnóc
Dorog *(Drug, Durug)* fiai: Lőrinc és Miklós 4098, 4219
Doronouch-i *Urricus* cseh báró 3757
Doroszló *(Duruslaus, Duruzlaus, Duruzlo)* fia: Doroszló, sorki 3738, 3741, 3747-8, 3888
Dorozsma *(Dorosma)* nb. *Bornalth* fia: János 4294
Dózsa *(Dausa), Rofoyn* bán testvére 4289
dömösi káptalan 4128, 4191, 4200
Dömsöd *(Gumchud)* Pest m., 3789
Draag l. *Darag*
dráhi *(Draa)* Tamás 4184
Drahmerius verbicei jobbágy 4284
Dráva *(Draua)* f. 3874, 4258
Drávántúl 3733-4, 3900, 3929
Drenovac l. Darnóc
Dresnek, Dresnuk hn. (Modrus-Fiume m.) ma Drežnik *J.* 3863-4
Drežnik l. *Dresnek*
Driszina l. Dercen
Drug l. Dorog
Dubos l. Dobos
Dudvág *(Duduag, Dudwag)* f. 4102, 4389
Dulnech-i *Othmar* fiai: Csoma, Csuda és *Both* 4361
Dumbou l. Dombó
Dumbrava l. Dombró, Vásárhely
Dumburou l. Dombró
Dumuslo, Dumuslou l. Domoszló
Duna f. 3981, 4132, 4190-1, 4200, 4295
Dunaszekcső l. Szekcső
Durug l. Dorog
Durugachfolua hn. Valkó m. 4175
Duruzlo l. Doroszló
Dvorsa és atyafiai szelnicei királyi népek 4105-6

E, É

Ebed (Ibed) fiai: *Renoldus* és Ják (Ják nb.) 3750, 3774, 4402
— *(Ebed)* Esztergom m., ma Obid *Cs.* 3902
—i halastó 3882
Ebris *(Ebrys)* Zágráb m., ma Obrež *J.* 4243
Ech alkancellár 3810
Eche fia: Mikó (Szentemágocs nb.) 3762
Echen leánya, Csapó fia: András özvegye 4350
Edde *(Edde)* Somogy m., ma Mesztegnyő 3852
Edelény l. Újabod
Edeuch, Dénes fia 4334
—, Péter fia, ungi várjobbágy 4179
Edus, Baycha fia 4363-4

I. Edvárd angol és ír király 3879
Eerd l. Érd
Egenszáraz *(Egenzaraz)* Tolna m., ma Szárazd 4192, 4211
Eger város 4216
Egered hn. Sopron m. 3821
Egeres *(Egeres)* Kolozs m., ma Aghireşu *R.* 4063
egresi apát l. Egyed
egri dékán l. Péter
— egyház (püspökség) 4093, 4216-7
— éneklőkanonok l. Mátyás
— káptalan 3702, 3714, 3773, 3800, 3811-2, 3825, 3865, 3884, 3897, 3943-4, 3971, 3977-8, 4056, 4071, 4096, 4109, 4123, 4150, 4160-1, 4168, 4178-9, 4220, 4238, 4244, 4278-80, 4329, 4345, 4357, 4361, 4394-7, 4407-9, 4411
— püspök 4215, 4217; l. még András, Lampert
Eguk-i János fia: Mihály tárnokmesteri serviens 4056
Eguke fia: Domokos 3933
Egyed egresi apát 4248
— fia: Sándor jenői várnagy 4005
— fiai: Iván és Simon 4278-9
— kőröshegyi királyi pohárnok 3815
— ungi főesperes 4241
—, Domokos fia 3865
—, Gergely fia 3973
— — — (Tamás nb.) 4004
—, János fia 4361
—, Martonos fia 3787, 4273
—, Pongrác fia, fügei 3895
—, Pós fia 4274
Egyházasfalu l. Baszt
Ehellős *(Ehelleus)* fiai: Pál és *Yzoth* barsi várjobbágyok 3904
— királynéi asztalnokmester 4015
—, *Suuch* testvére 3856
Eymich (Emech, Emych) fia: János 3767
— — Márton 3767, 3912; alországbíró 4058, 4092, 4154; l. még Márton alországbíró
Ekch, Apay fia (Gutkeled nb.) 4340
Elek udvari notarius 3660-1, 3823
Éleskő *(Eluskew, Elusku)* vár Sáros m., másképp Lipóc, később Keczerlipóc, ma Kecerovský Lipovec *Cs.* 4258
Éliás fia: András királyi udvarnok 4012
— — István 3920
— — Miklós 4075
— mester királyi ember 4202
—, Farkas fia 3991
—, István fia 3949
Elmeg hn. Bodrog m. 4152
Elye l. Ilyés, Illye
Emech, Emych l. *Eymich*
Emin fia: *Jula* 3767
Enardus fia: János bácsi ispán 3822
Encs *(Ench)* Abaúj m. 3687; l. még Kelecsény
Endre (Endere) fia: András 3802, 4074, 4402
— — Mihály (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Walterius* fia, budai polgár 4253, 4295
Endrefalva l. Puk
Endreus, Chugud fia 4122
Eng-i kereskedők (Valkó m.) 4171
Enud l. Enyed
Enyed *(Enud, Enyed)* Fehér m., később Nagyenyed, ma Aiud *R.* 3877, 3950
Eperjes *(Epuries)* k. h. Sáros m., ma Prešov *Cs.* 3672
—i királyi hospesek 4213
Eperyes hn. Kolozs m. 4063
Érd *(Erd)* Pest m. 3818
— *(Eerd)* hn. Kolozs m. 4063
erdélyi alvajda helyettese l. Benedek
— kanonok 4353
— káptalan 3698-9, 3701, 3706-7, 3710, 3779, 3807, 3905, 3949-50, 3955-6, 4017, 4063, 4068, 4272, 4339, 4353
— nemesek 3711
— oláhok 3711
— prépost l. Miklós alkancellár
— püspök 4215, 4263; l. még Péter
— (püspökség) egyház 3708, 4216, 4263, 4272
— szászok 3711, 4272
— székelyek 3711
— vajda 3699, 3706, 3755; l. még László, Miklós, *Rolandus*
Erdő *(Erdeu, Erdev)*, Bene fia 3947
—, *Itemerius* fia 4365
—, *Sebreth* fia 4120
Erdőd *(Erdeud)* Szatmár m., ma Ardud *R.* 3768
—i ispán l. *Roch*
Erdőfalva *(Erdeufalua)* Szepes m., később Óleszna, ma Stará Lesna *Cs.* 3999
Erekgede l. Kerekgede
Eresztvény *(Ereztuen)* hn. Valkó m. 4182
erkedi *(Erkud)* János fia: János 3807
Ermen l. Örmény
Erne tárnokmester (Ákos nb.) 3737
Erney bán fia: István (Ákos nb.) 4093; országbíró 4185
Erős *(Ereus)* fia: Miklós 4006

érsekek 3674
Erzsébet királyné (V. István felesége) 3938, 4243, 4266-7
— — (IV. László felesége) 3659, 3724, 3812, 3853, 3871, 3968, 4015, 4266-7, 4339
Eszteregnye l. Orbonak
Esztergom *(Strigonium)* város 3865, 3939, 3969, 3981, 3985-6
— k. h. 3659-61, 3663-4, 3667, 3807, 3825-6, 3830, 3844, 3860-1, 4116, 4265, 4281, 4295, 4332
— l. még Libár, Petyen, Szentpál, Szenttamás, Tapolca
— m. 3667, 4129, 4387
esztergomhegyfoki egyház 3723, 3986
— prépost l. Tamás
esztergomi ágostonos kolostor 3688
— bíró l. István
— egyház 3668, 3845, 3922, 4003; l. még esztergomi érsekség
— — nemes jobbágyai 4072
— érsek 3939, 3969, 3985, 4185; l. még Fülöp, *Lodomerius*
— érsekség 3702, 3714, 3845, 3867, 3981, 4055, 4114; l. még esztergomi egyház
— — népei 4293
— esküdtek 3986
— ispánság 4293
— kanonok l. Gergely, Márton, *Vrkund*
— káptalan 3665-7, 3790, 3831, 3844, 3865, 3882, 3902, 3922, 3937, 3969, 3985-6, 3996, 4015, 4074, 4100, 4125, 4128, 4184, 4227-9, 4234, 4249, 4253, 4282, 4284, 4300, 4312, 4327-8, 4333, 4338, 4367
— — népei 3922
— keresztes konvent 3794-5, 3844, 3867, 3882, 3901-2, 3936, 4055, 4128-9, 4236, 4250
— keresztesek mestere 4337-8; l. még Domokos, János
— kerület 3668
— királyi vár 4293
— — várnagy l. *Barleus, Irizlaus*
— népek 3986
— örökös isp. l. *Lodomerius* esztergomi érsek
— palota 4253
— polgárok 3699, 3986
— prépost 3790; l. még Lukács, Pál, Tamás
— sáncok 3668
— Szent Mária ciszterci monostor 3762
— vám 3665-6, 4327
— vásár 3668, 4295
esztergomszentgyörgyi prépost l. *Seraphynus*
Esztrény *(Ezyrend)* Gömör m., ma Hrušovo *Cs.* 3799
Ete *(Ethey)* Komárom m. 4042
étekfogómester l. asztalnokmester
Etk, Apay fia 4098
Eweller, Huhenler, Vweller vár *A.* 3929, 3976, 4243
Eur, Ewr l. Őr
Eurmenus l. Örményes
Evrnog fia: Domokos 4201
Euzud (Evzed), Ezem fia 4276, 4311
Ewzend fiai: Mátyus, Pál és *Ewzend* 3872
Ezem fiai: *Euzud* és Pál 4311
Ezyrend l. Esztrény

F

Fábián, *Boyek* fia 4280
—, lasztóci 4395
—, őrsi 4049, 4064
—, *Tywan* fia 4104
Făgăraş, l. Fogaras
Fajsz *(Fayz)* hn. Veszprém m., ma Veszprémfajsz 3968
Fancs *(Fanch, Fonch)* mester, *Andronicus* prépost rokona 4066
— fia: Miklós 4186
Fanchaka (Fanchana), Felicián fia 3993
Fancsal *(Fonchol)* Heves m. 4258
Fancsika *(Fanchaka)* Ugocsa m., ma Fancsikovo *Sz.* 3993
Fancsikovo l. Fancsika
Farkas fia: Barnabás királyi tárnok 3683
— — Éliás 3991
— fia 3737
— nógrádi isp. 4351
—, *Folkus* fia 3806, 4258; királynéi pohárnokmester 4167
—, olgyai András fia 3801-2, 4027
Farkasalmás l. Almás
Farkaszug *(Farcaszug)* Aranyos szék 3712
Fehér Körös *(Feyer Keres)* f. 4258; l. még Körös
Fehérvár város (Székesfehérvár) 3727-8, 4208, 4269-70
— *(Alba)* k. h. 3731, 4347
— l. még Gyulafehérvár, Nándorfehérvár
—i bíró l. G., Miklós
—i dékán 3779
—i egyház 3735, 3738, 3741
—i — nemes jobbágyai 3815
—i hospesek 3768

—i kanonok l. Demeter
—i káptalan 3657, 3855, 3970, 3973, 3976, 3981, 4049-50, 4058, 4064, 4076, 4269
—i olvasókanonok l. Pál
—i országgyűlés 3705
—i őrkanonok l. *Andronicus*, Gál
—i palota (veszprémi püspökségé) 3855, 4212, 4269-70
—i polgárok 3816, 4132
— prépost l. Demeter, Gergely, *Smaragdus*, Tódor alkancellárok
— vár 4212
Fejéregyház *(FeyerEghaz)* hn. Békés m. 4104, 4110
Feyer Keres l. Fehér Körös
Fejér m. 3715, 3981, 4326, 4330
— megyei isp. l. Benedek, János
Fekete *(niger) Belus* 3898
— Miklós 4358, 4361
Feketeerdő *(Feketheordow)* Ugocsa m., ma Csornotyiszov *Sz.* 4319
— *(Feketeuerdeu)* erdő Szepes m. 4322
Felabony *(Feloboni, Föl Abony, Fuloboni)* Pozsony m., később Nagyabony, ma Veľké Blahovo *Cs.* 4194-6, 4247
Felbergen l. Börgönd
Feldricus (Fuldricus) pataki várnagy 4123
—, *Feunch* fia 3746
Felfalu l. Puk
Felicián fiai: *Fanchaka, Achilles*, Mihály és Márton 3993
—, mátyóci 3897
—, Pósa fia 4291
Feligaz hn. Aranyos szék 3712
Felium villa l. Kaca
Felméra *(Felmera)* Abaúj m., ma Méra 3687; l. még Alméra, Méra
Felnémeti *(Felnempty)* Abaúj m., később Miglec, ma Hraničná pri Hornáde *Cs.* 4238
— Olivér 3943
Feloboni l. Felabony
Felpéc l. Péc
(Fel)Sebes Sáros m., később Alsó- és Felsősebes, ma Vyšná Šebastová *Cs.* 4287; l. még Sebes
Felsőásgút l. *Asgutyerdeuow*
Felsőcsatár l. Csatár
Felsőhomoród l. Homoród
Felsőkak l. Kak
Felsőlászló l. Lasztaj
Felsőmarác l. Marác
Felsőmarosújvár l. Újvár (Fehér m.)
Felsőpetény l. Kétpetény
Felsőrakonca l. Rakonca
Felsősebes l. Sebes
Felsőtarány l. Tarány
Felsőzsid l. Zsid
Felvég *(Fulueg)* út (Szatmár m.) 3768
Felvinc *(Felvinch)* Aranyos szék, ma Unirea *R.* 3712
Fenes hn. Hunyad m. 3876
Fennena királyné 3789, 3853
Fenyér hn. Pozsony m. 3847
Fényesfalva *(Feniesfolua)* hn. Zala m. 3745
Fertőfő *(Ferteufu)* k. h. Moson m., később Nezsider, ma Neusiedl am See *A.* 3796-7
fertői *(Fertev)* vám 4133
Feuldwar l. Földvár
Feunch fiai: Péter, *Fuldricus*, Imre, György és János 3746
Ffokra (dictus) Miklós fiai: Péter, László és Miklós 4347
Figue l. Füge
Fiľakovo l. Fülek
Fylek l. Fülek
Fylesd hn. Fehér m. 3950
Filpişul Mic l. Fülpös
Firenze (Itália) 4296
—i *Gerardus* fia: *Guetho* 4287
Fywg szn. 3811-2
Fyured l. Füred
Fyuzeg hn. Aranyos szék 3712
Flecendorf Moson m., később Ligetfalu, ma Bratislava *Cs.* 3763
Flon hn. Tolna m. 4076
Fodor *(Fudur, Fwdwr)* Miklós 4405
—, Deda fia 3811-2
Fogaras *(Fogros)* hn. Fogaras kerület, ma Făgăraş *R.* 3711
Fogos (dictus) Péter székely isp. 4217
Folkus (Fulcus, Fulkus) fia: Farkas 3806, 4258; királynéi pohárnokmester 4167
— fia: Mihály 3806, 4037, 4184, 4344
—, Marcellus fia 4313
—, Miklós fia (Ludány nb.) 3830-1
Folyati hn. Veszprém m. (?) 4371
Fonch l. Fancs
Fonchol l. Fancsal
Fony *(Foon)* Abaúj m. 4153
Forgalam l. *Fulgram*
Forlon l. *Fulgram*
forrói *(Forro)* Péter 4272
Foth pozsonyi *castrensis* 3681

Föl Abony l. Felabony
Földvár *(Feuldwar)* Aranyos szék, később Székelyföldvár, ma Războieni-Cetate *R.* 3712
Fövenysziget *(Fuenzyguet)* a Dunában Csepelszigetnél 3900
Franca villa l. Nagyolaszi
Franceus, Miklós fia 3833, 3835
Franchik, Boksa fia 4357
Frankauilla l. Nagyolaszi
Fredericus, András fia (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
—, *Belus* testvére 3898, 4258
— l. még Frigyes
Fredmanus zsidó 3831
Frigyes osztrák herceg 3737
Fudur l. Fodor
Fuenzyguet l. Fövenysziget
Fulcus l. *Folkus*
Fuldricus l. *Feldricus*
Fulgram (Forgalam, Forlon) fia: Domokos 4262, 4276, 4311
Fulkus l. *Folkus*
Fuloboni l. Felabony
Fulueg l. Felvég
Funch l. *Feunch*
Furd fiai: Pál és *Balase* királyi tárnokok 3683
fügei *(Figue)* Pongrác fiai: Egyed és Miklós 3895
Füle *(Phyle)* fia: Lőrinc 3889
Fülek *(Fylek)* Nógrád m. ma Fiľakovo *Cs.* 3970
Fülekpüspöki l. Püspöki
Fülesd l. *Fylesd*
Fülöp esztergomi érsek 3727, 3737
— fia: Fülöp 4079, 4081, 4089
— — István 3821, 3839
— — Lőrinc 4393
— isp. 3823
— mester, Benedek veszprémi püspök testvére 3694
— váci püspök, királynéi kancellár 3737, 4015
—, Benedek fia 3673
—, Fülöp fia 4079, 4081, 4089
—, Lukács fia 3971
—, Tamás fia 3906, 3913, 4008, 4059
—, tengerdi 4049, 4058, 4064
—, zólyomi 4321
Fülpös *(Phylpus)* k.h. Kolozs m., később Kisfülpös, ma Filpişul Mic *R.* 3701
Füred *(Fyured)* Zala m., ma Balatonfüred, Veszprém m. 4181
füsi *(Fusy) Vinclo* fia: Pál 4014
Füzesgyarmat l. Harang
Fwdur l. Fodor

G

G. fehérvári bíró 3727-8
Gaan l. Gány
Gábor fia: János 4084, 4254
— — Tamás 3805
—, István fia 3949
Gáborján *(Gabrianus)*, garesnicai 3771-2
—, *Chudrum* fia 4103
Gay hn. Körös m. 4004
gajdos *(goydus)* 3912
Gajić l. Márok
Gayul Körös m., ma Goilo *J.* 4130
Gál fehérvári őrkanonok, a királyné *specialis clericus*-a 4307
— fia: Sándor 3974
—, *Bolok* fia 4161, 4168
—, *Mokud* fia 3692
Galabana hn. Tolna m. 4076
Galanta l. Galánta
Galánta *(Galanta, Galantha)* Pozsony m., ma Galanta *Cs.* 3739, 4121, 4162, 4331
Galas vár Zágráb m. (?) 3948, 4259
Galgó *(Golgoua)* hn. Bereg m. 4340
Galgóc *(Golgoch, Golgouch)* Nyitra m., ma Hlohovec *Cs.* 3961, 4331
—i várnépek 3960-1
Gallicus János, liptói 4119, 4282, 4284
— Simon fiai: Simon és Mihály 3980
Gamás *(Gamas)* Somogy m. 4383
Ganata hn. Bodrog m. 4152
Gáň l. Gány
Ganus l. *Gyamus*
Gány *(Gaan)* Pozsony m., ma Gáň *Cs.* 4331
Gara *(Gara)* Bodrog m., ma Bács-Kiskun m. 4368
—i *(Garaa)* István 4294
Garam *(Goron)* f. 3936, 3939, 4008, 4149, 4154, 4312
—on levő malom 4158
Garammikola l. Mikola
Garampáld l. Páld
garamszentbenedeki apát és konvent 3904
Garamvezekény l. Vezekény
Gárdony *(Gardon, Gardun, Gordon)* fia: Gárdony 3732-4
— hn. l. Méd
Garesnica *(Grescencha)* hn. Körös m., ma Garešnica *J.* 3771-2
Garešnica l. Garesnica
Gargeu, Gargew l. Görgő
Gávavencsellő l. Vencsellő

Gbelce l. Köbölkút
Gébárt *(Gebarth, Gybarth)* Zala m., ma Zalaegerszeg 3783
Géc *(Geych)* Nógrád m., ma Magyargéc 3806, 4167
Geche, János fia (Becsegergely nb.) 4128
—, *Vechke* fia 4094
Gecsa, Gecse l. Cibik
Gede *(Gude)* vár Gömör m., később Várgede, ma Hodejov *Cs.* 3852
Geech (Geeth) fia: Vid (spácai) 3861, 4162
Geeth l. Gétmonostora
Geych l. Géc
Gekminus veszprémi dékán 4015
Gelardus fia: *Renoldus* 4086
Gelnica l. Gölnicbánya
Gelnuchbana l. Gölnicbánya
Gellyénes *(Gelianus)* hn. Szatmár m. 3768
Gemer l. Gömör
Gencz l. Gnézda
Gerardus fia: *Guetho* (Cyprianus nb.) 4287, 4296
Gereben hn. Varasd m. 3732, 3734
Geréc *(Guerech, Gueresd)* Baranya m., ma Grécpuszta (Újpetre) 4039, 4089
Gerencsér *(Gyuruncher)* Pozsony m., ma Hrnčiarovce *Cs.* 3809
Gerényes *(Gurenes)* Tolna m., ma Baranya m. 4076
Geresd *(Geresth)* hn. Baranya m. 4405
—i Lőrinc fia: Tamás 4405
Gergely alkancellár, fehérvári választott prépost 4132-3, 4136-7, 4139-41, 4144-6, 4148-9, 4153-5; fehérvári prépost 4167-9, 4204; esztergomi választott érsek 4173-4
— bán barsi és nyitrai isp. 3741, 3752, 3822
— csanádi püspök 3654-5, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822, 3935
— esztergomi kanonok, mosoni főesperes 3766, 4102
— (felakasztott) és fiai 4143, 4255
— felderítő 4090
— fia: Egyed (Tamás nb.) 4004
— — Jakab, pányoki 3884, 3897
— — János 4220
— — Sándor 4278
— fiai: Gergely és Egyed 3973
— — *Gyleth* és Dániel 3780
— margitszigeti domonkos lector 3723
— mester (Szentemágocs nb.) 3762
— tolnai isp. 3822
— veszprémi püspöki officialis 4049
— zalai isp. 3822
—, András fia, esztergomi kanonok 4102
—, Apa fia (Becsegergely nb.) 3975, 4128
—, Csanád fia (Csanád nb.) 4393
—, Dénes isp. serviense 4367
—, Gergely fia 3973
—, Jakab fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, János fia 3674
—, *Keled* fia 3829
—, liptói 4119
—, Márk fia 4085
—, Olivér fia 3745
—, Pál fia 4275
—, Saul fia 4159
Gergelyfája *(Gergerfaya)* Fehér m., ma Ungurei *R.* 4063
Gerisa fia: Benedek 3995
Gerla(hida) *(Gerlahida)* Belsőszolnok m., ma Gherla *R.* 3699
Gerő *(Gerew)* fia: Miklós 4099
Geru hn. Vas m. 3933-4
Gerzenca *(Berzencze, Gerzencha)* ispánság 4381
Geszt *(Gezt)* Pozsony m., ma Hoste *Cs.* 4300
Gétmonostora *(Geeth, Geethmonostora)* Baranya m., később Géta, ma Majs 4066
Geurd-i Mike 4356
II. Géza király 3720
Gherla l. Gerla
Gheur l. Győr
Gybarth l. Gébárt
Gychk hn. Sopron m. 4390
Gyge l. *Guge*
Giketeluqui machara mocsár Szatmár m. 3768
Gilău l. Gyalu
Gyleth, Gergely fia 3780
Gilio (Giliou) gréchegyi polgár 3740, 3742
Gymolth hn. 4347
Girbarinus(?) fia: Péter 4043
Glodna (Glogna) hn. Nyitra m. 3926-7
glogaui *(Golgow)* herceg 4317
Gnézda *(Gencz)* Szepes m. ma Hniezdne *Cs.* 4239
Goilo l. *Gayul*
Golca havas (Szepes m.) 3991
Golgoch, Golgouch l. Galgóc
Golgoua l. Galgó
Golgow l. Glogau
gombási *(Gumbach, Gumbas)* Miklós erdélyrészi nemes 4272
Gordon l. Gárdony
Gormoth (Gormot) l. Gyarmat
Goron l. Garam
gosztolahegyi *Feunch* fiai: Péter, *Fuldricus*, Imre, György és János 3746

gosztolahegyi *(Gozthola, Hozthola)* territorium Zala m. 3746
Gothardus (Vörös) 3933-4
Gölnicbánya *(Gelnuchbana)* Szepes m., ma Gelnica *Cs.* 4123
Gömör *(Gumur)* Gömör m., később Sajógömör, ma Gemer *Cs.* 3773
— m. 3691, 3702, 3714, 3845, 4094, 4396
— megyei vízóvó l. *Buhte*
—i isp. l. Dezső
—i nemesek 3799
Göncél *(Guncheel)* hn. Baranya m. 4089
Görgő *(Gargeu, Gargew)* Szepes m., ma Spišský Hrhov *Cs.* 4103
—i *Chudrum* és fiai: András, *Gabrian*, Márton, Iván, István, Kozma és Mátyás 4103
Gradiška stara l. Alsógradiska
Gréchegy város 3740, 3742
—i polgárok 4010, 4324-5, 4354; l. még *Gilio*
—i vásárvám 3873, 3880
Gréchegy, Grécvár l. még Zágráb
Grécpuszta l. Geréc
Grescencha l. Garesnica
Grînari l. Moha
Grubuch fiai: *Turdizlaus* és Balázs 4101
Gude, Péter fia (Aba nb.) 3988
— vár l. Gede
Guerech, Gueresd l. Geréc
Guetho (Guechto, Gueth, Guettho), Gerardus fia (Cyprianus nb.) 4287, 4296
Guge (Gyge, Gywge) fia: András 3675
— — Miklós 3663, 3675, 3856
—, *Suuch* testvére 3856
Gumbach, Gumbas l. Gombás
Gumchud l. Dömsöd
Gumur l. Gömör
Guncheel l. Göncél
Gunchel, Egyed testvére 4273
— vár 3951
Guncul fia: György 4396
Gundramhege hegy (Szepes m.) 3654
Gunges l. Gyöngyös
Gurasada l. Szád
Gurede fiai: Márk szepesi kanonok és Mihály 4144
Gurenes l. Gerényes
Gurk (Jurk) fia: Dénes 3823, 4070
— — Liptó palásti nemes 3996, 4292
— — Sándor (Ákos nb.) 3876
— fiai: *Apsa, Maguch* és László (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Cheed* fia 3815
— l. még Gyürk
Guthe hn. Nyitra m. 4331
Gutkeled *(Guthkeled, Gwtkeled)* nb. *Apay* fia: *Apay* 4098, 4340
— — — — *Ekch* 4340
— — György bán fia: Sándor 3737
— — Kozma fia: Kozma 3683, 4266-7
— — Mihály fia: István 4204
— — Pál fia: *Lothardus* bán fia: László 3878
Guud l. Gyód

GY

Gyalu *(Gyalo)* Kolozs m., ma Gilău *R.* 4063
Gyamus (Ganus) isp. 4354
Gyarmanus isp. 3752
Gyarmat *(Gormot, Gormoth)* Hont m., később Kisgyarmat, ma Sikenička Cs. 4100
Gyéresszentkirály l. Szentkirály
Gyerővásárhely l. Vásárhely
Gyód *(Guud)* Baranya m., 3946
Gyöngyös *(Gunges, Gyunges, Gyungus, Gywngus)* f. 3787, 3797, 3854
gyöngyösi Csobánka fia: János 4252
Gyöngyöspata l. Pata
Győr *(Gheur)* Borsod m., ma Kisgyőr 4093
— *(Jaurinum)* k.h. 3741-2, 4071
— m. 4034-5
—i bíró l. János
—i egyház 3797
—i hospesek 4011
—i isp. l. komáromi Pál, László, Miklós (Pál fia)
—i káptalan 3780, 4034-5, 4140, 4198-9, 4360
—i püspök l. András, Dénes, Tamás alkancellár, Tódor alkancellár
György bán fia: Sándor (Gutkeled nb.) 3737
— budai polgár 4238
— fia: *Hemus* 4365
— — János 4122
— fiai: Márk és testvérei (*Osul* nb.) 4360
— kun 4090
— szatmári polgár 3768
— ungi várjobbágy 3800
—, Albert fia 3953
—, András fia 3667
—, *Bakathor* testvére 4208
—, *Cene* fia 4102
—, *Feunch* fia 3746
—, *Guncul* fia 4396
—, *Kutez* fia 4292
—, Pál tengermelléki bán testvére 3954

—, Simon fia 3709, 3804, 3982, 4258; szabolcsi isp. és pataki várnagy 4296
—, sóvári 4374
Györk *(Gurk)* Heves m., ma Vámosgyörk 3726
Gywge l. *Guge*
Gywk hn. Szabolcs m. 3740
Gyula *(Yula)* Baranya m., ma Belvárdgyula 4079, 4081
Gyulafehérvár város k.h. ma Alba Iulia *R.* 3708-11
—i egyház, káptalan, püspök l. erdélyi
—i főesperes l. István alkancellár
Gyulavarsánd l. Varsány
Gyungus l. Gyöngyös
Gyurgus fia: *Pasca* füredi királyi udvarnok 4181
Gyuruncher l. Gerencsér
Gyürk, *Chunth* fia 4072
— l. még *Gurk*

H

Haab pozsonyi prépost 3763, 3769, 3860-1
— váci püspök 3654-5, 4251, 4258, 4275, 4321
Háb *(Haab)* Tolna m., ma Csikóstöttös 4076
Habraham l. Ábrahám
Hadasdnádasd l. Nádasd (Középszolnok m.)
Hahót *(Haholdus, Hoholdus)* fia: István királyi asztalnokok conclariusa 3746; varasdi isp. 4138-9
Halász *(Halaz)* Heves m., később Tiszahalász, majd Lőrincfalva, ma Újlőrincfalva 4251
— Nógrád m., ma Ludányhalászi 4184
— Szabolcs m., ma Nagyhalász 3848
Halásztelek *(Halaztelek)* Fejér, ma Pest m. 3899-3900
Halmen l. Halmi
Halmi *(Holmy)* Ugocsa m., ma Halmen *R.* 3805
hangonyi Péter fia: Máté 4109
Hannus, Herbordus fia, kamaraisp. 4123
—, Miklós fia 4277
hantai prépost l. Pál
hanvai *(Honowa, Honua, Honwa)* János fia: Miklós 4161, 4168
— Hont fiai: János, Tamás, Sándor, Miklós és Pál 4094
— Miklós fiai: Dénes és *Mocho* 4094
Harang *(Harang)* Békés m., ma Füzesgyarmat 4288
Harascsina *(Haraschyna, Harasincha, Hraschyna)* Varasd m., ma Hrašćina *J.* 3732-4
haraszti *(Harazty) Romanus* fia: Barabás 3851
Harkyan l. Hartyán
Harnad l. Hernád
Harrad l. Hernád
Harsány *(Harsan)* Baranya m., ma Kis- és Nagyharsány 3782
Hartyán *(Harkyan)* Nógrád m. 4007
Hasay l. Varsány (Zaránd m.)
Hásságy *(Hassagh)* Baranya m. 4079, 4081, 4409
hazugdi *(Hozugd, Ozugd)* Sándor 4079, 4081, 4089
Heberche f. 3906, 3913
Hedricus vasvári lakos 4348
—, molnári 3826
Hegun fiai: László és János 4271
Hegyhátmarác l. Marác
Hegyhátsál l. Sál
Heiligenkreuz l. Borsmonostor
Heym fia: Miklós 3775
—, jutasi, veszprémi szolgabíró 4237
—, *Vna* fia 4168
Heymeth Szepes m., másképp Arnótfalva, ma Arnutovce *Cs.* 3759
Heyze szn. 4294
Helbrandus (Hilbrandus, Hylbrandus) hibbei bíró 4126
— szepesi szász ispán 4163
—, lőcsei 3911, 3982
Hemus, György fia 4365
Hén *(Heen)* hn. Békés m. 4104, 4110
Hench brassói plébános 3779
—, Daba fia 4312
Henchmannus, András fia 4021
Henneng fia: *Herbordus* 4017
— — Péter 3955
Henrik bán fia: János 3888, 3892, 3962, 4035, 4088, 4090-1, 4111, 4121, 4125, 4157, 4169, 4188, 4211, 4321
— — — Miklós 3738, 4091, 4121, 4169, 4225, 4321; nádor 3983
— — fiai 3741, 3878, 3892, 4057, 4088, 4111, 4122, 4316
— borsmonostori szerzetes 4113
— kolozsmonostori apát, királyi capellanus specialis 4063
— mester 4229
— szlavón bán 3654-5, 3672, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822
—, *Kathoch dictus* 4208
—, *Oth* fia (Balog nb.) 4164, 4217, 4244, 4339
Herbordus fia: *Hannus* kamaraisp. 4123
— — *Herbordus* (Osl nb.) 3745, 3764, 4134-5, 4390
—, Detre fia 3825
—, *Henneng* fia 4017

Herbordus, Lanceretus fia (Buzád nb.) 4117, 4131
—, Vitális fia 3933-4
Hercegmárok l. Márok
Hercel fiai: Mátyás, Márton és *Zorad* 3681
Herculinus pozsonyi bíró 3983
Herman-i Dés isp. 4402
Hermannus kovács *(faber)* 3797
Hernád *(Harnad, Harrad, Hernad)* f. 3687, 3990, 4029, 4238
Hernádszurdok l. Bényeszurdok
Herthneg fia: *Ilba* óvári nemes 3784
Herthweg vajda, Kompolt fia 3990
Hertuegh fiai: *Wez (dictus)* Miklós, *Merch, Werrath,* Konrád és *Seyfridus* 3749
Hertuwegh waywade falu hn. 4365
Hetény (Komárom m.) l. Nándor
— *(Hethen)* Ugocsa m., később Tiszahetény, ma Hetony *Sz.* 4026
Hetys hn. Bodrog m. 4152
Hetony l. Hetény
Heves m. 4217
hévízi *Ereus* fia: Miklós 4006
— keresztes konvent 4019, 4104, 4110, 4128, 4208
hibbei bíró l. *Helbrandus*
— hospesek 4126
Hydaga-i Péter 3658
Hidasnémeti l. Alnémeti
Hidaspathak fn. Bereg m. 4323
Hidastelek *(Hydusteluk)* Aranyos szék, később Pusztahollód, ma Podeni *R.* 3712
Hidegkút *(Hydegkuth)* Veszprém m. 3970, 3976
Hidegséd *(Hydegsed)* Vas m., később Némethidegkút, ma Deutsch Kaltenbrunn *A.* 3749
Hilbrandus, Hylbrandus l. *Helbrandus*
Hytuandfaya fa 4276
Hlohovec l. Galgóc
Hniezdne l. Gnézda
Hodejov l. Gede
Hodejovec l. Kerekgede
Hodermark *(Hundurtmark)* Szepes m., ma Ihľany *Cs.* 3654
Hodişa l. Hódos (Szatmár m.)
Hódos *(Hudus)* Szabolcs m., később Szatmár m., ma Kis- és Nagyhódos 4217
— Szatmár m., később Oláh-, majd Béltekhódos, ma Hodişa *R.* 3768
Hodosmonostora *(HodusMonostura)* hn. Arad m. 3951
Hodus isp. 3740, 3742
— fia: László 3740
Hoghilag l. Nagyholdvilág
Hoholdus l. Hahót
Holdvilág l. Nagyholdvilág
Holič l. Holics
Holics *(Holysow)* vár Nyitra m., ma Holič *Cs.* 4274
Hollos hn. Küküllő m. (?) 4063
Holmy l. Halmi
Homoród *(Humurod maior* és *minor)* Szatmár m., később Alsó- és Felsőhomoród, ma Homorodul de Jos és de Sus *R.* 3768
Homorodul de Jos l. Homoród
Homorodul de Sus l. Homoród
Hongun l. Hangony
Honowa, Honua, Honwa l. Hanva
Hont *(Hunth)* fia: Demeter 3718
— fiai: János, Tamás, Sándor, Miklós és Pál 4094
—, *Strogoa*-i 4184
— m. 4100
—i várföld 3996
Hontianske Nemce l. Németi (Hont m.)
Hontnémeti l. Németi (Hont m.)
Hontpázmán *(Huntpaznan, Hunthpaznan)* nb. Ábrahám fia: Ábrahám 4300
— — Kázmér fia: Péter 4100, 4275
— — — fiai: István és László 4100, 4129, 4221
— — — — Ugrin és Lampert 4100, 4129, 4221, 4275
— — *Marchaleus* fiai: Mikó és Csépán 4319
Hory hn. Aranyos szék 3712
Horné Jaseno l. Jeszen
— Rykynčice l. Rakonca
Horvátzsidány l. Zsidány
Hosszútót l. *Huzywtowth*
Hoste l. Geszt
Hotk, Jank fia 3685, 4028
Hozugd l. Hazugd
Hraničná pri Hornáde l. Felnémeti
Hrašćina l. Harascsina
Hrebar fia: Imre 4323
Hrnčiarovce l. Gerencsér
Hronovce l. Vezekény
Hrušovo l. Esztrény
Huhenler vár l. *Eweller*
Humurod l. Homoród
Hundurthmark l. Hodermark
Hungwar l. Ungvár
Hunth l. Hont
Hurhy hn. Pest m. 4339
Hurhusmal fn. (Szatmár m.) 3768
Húsvét *(Huswet)* fia: Pál 3815
Huzyk l. *Kuzyk*
Huzyuagh hn. Baranya m. 3946

Huzywtowth hn. Tolna m. 4076
Huzteyryte hn. Zólyom m. 4059-60, 4073

I

(Y és mássalhangzó)

Ibed l. *Ebed*
Ibrány *(Ibran)* hn. Valkó m. 3966, 4061
Idegen fia: István 4034
iglószászi *(Igluzaza)* plébános 4127
Igrechi hn. Aranyos szék 3712
Igrici *(Igrichy)* Zágráb m., ma Igrišće *J.* 3888
Igrišće l. Igrici
Iheyke l. Jéke
Ihľany l. Hodermark
Ilba, Herthueg fia 3784
Ilbu, Ilbw l. Ülbő
Yldek fia: *Ornoldus* 4348
Ileres pozsonyi várjobbágy 3836
— fia: Marcell 3778
Ilerius turóci frater 4284
Ilerus fiai: Mihály és János 4409
Ilia l. Illye
Illés l. Éliás
Illmic *(Ilmeuch)* Moson m., ma Illmitz *A.* 4134-5
Illmitz l. Illmic
Illuz l. Ilus
Ilsua l. Jolsva
Ilus (Illuz) hn. Nyitra m. 4265
Ilyés *(Elye)* Középszolnok m., később Ilyésfalva, ma *R.* 4271
Illye *(Elye)*, később Marosillye, ma Ilia *R.* 3876
Imre fia: Beke 3663
— — Domokos 3775
— — Mihály, a királyi tárnokok ispánja 4148
— — *Sydo (dictus)* Mihály 3843, 4347
— fiai: Benedek és Imre 3843
— király 3723
— somogyi isp. 3737
— váradi püspök 4128, 4263, 4275, 4321
—, *Feunch* fia 3746
—, *Hrebar* fia 4323
—, Imre fia 3843
—, István fia 4313
Inabur, Radizlaus fia 4186
Ipolitus szepesi olvasókanonok 4313
—, *Chuda* fia 3757
Ipoly *(Ipul)* f. 4184, 4344
Ipolyszög l. Riba
Ipolytő *(Ipulthu, Ipultu)* fn. 4190-1, 4200
Ipooch szn. 4376
Irineus bán fia: István 4128; királynéi tárnokmester 3935
Irizlaus (Irezlaus, Irislaus, Iruzlaus) isp. 4268, 4293, 4312, 4333; pozsonyi várnagy 4194-5, 4227-8; pozsonyi curialis comes 4234; esztergomi várnagy 4332
Isa l. Izsa
Isaac l. Izsák
Isep, Isyp l. Izsép
Isov l. Izsó
III. István 4174
V. István 3683, 3698-9, 3704, 3726, 3737, 3743, 3757, 3773, 3784, 3786, 3796, 3809, 3834, 3848, 3870, 3877-8, 3890, 3912, 3990, 3992, 4011, 4048, 4084, 4172, 4180, 4242, 4248-9, 4266-7, 4301, 4304, 4309-10, 4319, 4342; herceg 3896; ifjabb király 3753, 3768, 3885, 3989, 3997-8, 4020, 4153, 4404
István alkancellár, gyulafehérvári főesperes 4295-6, 4298, 4300, 4302-7, 4316-9, 4321-2, 4327-8, 4330-1, 4339
— alországbíró 4214, 4219, 4234-5, 4237, 4253, 4289-90, 4294-5, 4301, 4307, 4318, 4339
— esztergomi bíró 3986
— fia: István 4357
— — — bán 3863-4
— — — divéki 4227-8, 4234, 4268
— — János 3835; 4228
— — Konrád 4039, 4359
— — László l. László asztalnokmester
— — Lőrinc 4186
— — Miklós 4026
— — Pál 3740, 3742
— — Péter székely isp. (Bő nb.) 4336
— — — (Szentemágocs nb.) 3762
— — *Radizlaus* bán 3935
— — Ugrin (Szentemágocs nb.) 3762
— fiai: Gábor és Éliás 3949
— — István, *Lochk*, Dezső, *(Rolandus* és Lőrinc*)* 3943, 4164, 4244
— — László, János és Miklós 3901, 3907
— — Mihály és Imre 4313
— — *Saulus* és Lőrinc óvári nemesek 3784
— kalocsai érsek 3737
— királyi stabularius 3959
— officiális 4347
— országbíró (Ákos nb. *Erney* bán fia) 4185, 4219, 4258, 4275, 4321
— pécsi éneklőkanonok (Szentemágocs nb.) 3762
— pilisi apát 4221

István segesdi főesperes 4015, 4049, 4064
— székely isp. fia: Péter (Bő nb.) 4335
— szepesi kanonok 3654
— tárnokmester (királynéi) 4015
— ugocsai isp. 4084
— ungi várjobbágy 3800
—, Aba fia 4184, 4281
—, András fia 4250
—, *Babunyg* fia, szlavón bán 4259
—, Béla testvére, királyi ember 4005
—, *Belch*-i, királyi compater 3772
—, *Benes* fia 3964, 4285, 4315
—, Boda fia 4219
—, bogáti 3687, 3943-4, 4280
—, *Budum* fia 4361
—, Csák fia, baranyai isp. 4359
—, Csiszér fia 3780
—, *Chudrum* fia 4103
—, dalmadi 4046
—, Ehellős fia, barsi várjobbágy 3904
—, Éliás fia 3920
—, *Erney* bán fia (Ákos nb.) 4093; l. még István országbíró
—, Fülöp fia 3821, 3839
—, garai 4294
—, Hahót fia, királyi étekfogók conclariusa 3746; varasdi isp. 4138-9
—, *Idegen* fia 4034
—, *Irineus* bán fia 4128; királynéi tárnokmester 3935
—, István fia 3943, 4164, 4244, 4357
—, — —, divéki 4227-8, 4234, 4268
—, *Itemerius* fia 4365
—, János fia 4153
—, *Jula* fia (Sártványvecse nb.) 4217
—, Kázmér fia 4100, 4129, 4221
—, *Keuel* fia 4097, 4124
—, *Kun dictus*, testvére: Miklós 4152
—, *Kutez* fia 4292
—, László fia 4085
—, Madács fia 4351
—, *Madya* fia 3909
—, Márk fia 4005, 4085, 4332
—, Márton fia, óvári nemes 3784
—, Máté fia 3949
—, Mihály fia (Gutkeled nb.) 4204-5
—, — —, kállói 3697, 4226, 4232-3, 4362
—, — isp. fia 4238
—, Miklós fia, kóvárszegi 4047
—, — —, *Regnia* melletti nemes 3672
—, Mikó fia 4184
—, *Mladuchmech* fia, zágrábi várjobbágy 4009-10
—, Móric fia 3732
—, Pál fia (Becsegergely nb.) 4128
—, — —, turóci 3908
—, Péter fia 3956
—, — — (Aba nb.) 4256, 4258
—, Pós fia 4274
—, *Pud* fia 4397
—, *Rolandus* erdélyi vajda testvére 3795
—, sári 4049, 4058, 4064
—, Tatár János veje 4018a
—, *Tekus* fia 4164, 4244
—, *Thouth dictus* 4188
—, Ulrik fia 3947
Isztáncs l. Sztáncs
Iteg kun 4090
Itemerius fia: Péter 3713, 3930-1, 4365
— fiai: Erdő, István, Detre és Bereck 4365
Itemus isp. 3951
Iwachynus bán 3878
Iván *(Iuan, Iwan)* fia: *Kunch* 4074
— — Miklós 3677
—, *Chudrum* fia 4103
—, Egyed fia 4278-9
—, János fia 4018a
—, Márton fia 3894
—, Péter fia 4326, 4330
—, *Sclaus* 3180
Iváne *(Iwanch)* k.h. 3890
Iványka *(Ioancha, Ioanka, Iuanka, Ivanka, Iwanca, Iwanka)* fia: András 3739
— — Jakab 4303
— — Jób 4292
— — Miklós 3670, 4109, (4343)
— fiai: Aladár, Péter, László és János 4034-5
— — Jób és Lőrinc palásti nemesek 3996
— győri hospes 4011
— királyi ember 4175
— Miklós 4343
— turóci prépost 3675, 3918, 4284, 4303, 4321
—, András fia 3739, 3958, 3962, 4151, 4236, 4250, 4356
—, baracskai 3794-5, 3904
—, *Leek* fia 4115
—, *Mantha* fia 4186
—, *Odun* fia 4219
—, Szalók fia 4303
Iža l. Izsa
Izbeg l. Üzbég
Izdench l. Zdenc
Yzoth barsi várjobbágy 3904
Izsa *(Isa)* Komárom m. ma Iža *Cs.* 3723

Izsák *(Isaac)* pozsonyi várjobbágy 3836
Izsép *(Isep, Isyp)* fia: János 4175, 4314
— fiai: Miklós, János és Izsép 4175
—, Miklós fia 3737
Izsó *(Isov)* turóci nemes 4028

J

(Y és magánhangzó)

Jacopsa fia: *Roberthus* óvári nemes 3784
Ják *(Jaak, Jak)* fia: Tiba 4400
—, Ebed fia 3750, 3774
Jakab fia: Gergely (Szentemágocs nb.) 3762
— — János (Németi nb.) 3946
— — *Joachim* 3739
— — Miklós (Bökény nb.) 3881
— — —, szigetfői 4040
— fiai: Miklós, Lőrinc, *Zumur* és Mihály, cseszneki 4002-3, 4055
— iglószászi plébános 4127
— lánya: *Balsam*, perbesei 3748
— mosoni isp., óvári Konrád fia 3891
— pohárnokmester 3729, 3752, 3822
— pozsonyi várjobbágy 3836
— — volt bíró 3722
— szatmári és bodrogi isp. 3822
— szepesi prépost 3684, 3759, 3808, 3921, 3932; püspök 3932, 4146, 4225, 4239
— szicíliai király 3662
— szúdi nemes 3942
— udvari jegyző 4352
—, Apa fia (Becsegergely nb.) 4128
—, Ambrus fia (Németi nb.) 3946, 4020
—, Bökény nb. 3881
—, csegei 3815
—, Gergely fia, pányoki 3884, 3897, 4178-9
—, Ivánka fia 4303
—, János fia 4053
—, Konrád fia 4049-50, 4058, 4064, 4108, 4384, 4398, 4405; mosoni isp. 3891
—, *Kuke dictus* 3988
—, Mihály fia 4168
—, — —, anai 4378
—, Miklós fia, szepesi 4202, 4245
—, Panyit fia (Buzád nb.) 3874, 3885-6, 3938
—, Péter fia, ungi várjobbágy 4179
—, Sámson fia 3753
—, Ulrik fia, pozsonyi polgár 3828
Jakó *(Jacou, Jako, Jakou)* fia: Vörös Péter 4174
— fiai: András és Jakó 3800
— pozsonyi várjobbágy 4247
Jalka hn. Pozsony m. 3836
Jalsovec *(Jalsouech)* f. Drávántúl 3737
Jan temai jobbágy 3995
—, *Tywan* fia 4204
Jank fia: *Hotk* 3685, 4028
jánoki János fia: Jakab 4053
János budai dékán 4339
— csúti prépost 3721
— esztergomi keresztes magister 4337
— Fejér megyei isp. 4321
— fia: Barlabás 4365
— — Gergely 3674
— — Iván 4018a
— — Jakab 4053
— — János (Bő nb.) 3743
— — —, erkedi 3807
— — László, gyöngyösi 4252, 4289-90
— — — (Szentemágocs nb.) 3762
— — Mihály tárnokmesteri serviens 4056
— — Miklós, hanvai 4166, 4168
— — —, turóci 4229
— — Péter 4276
— — *Terpk* (Bő nb.) 3743, 3761
— fiai: Egyed, *Andronicus* és Dénes 4361
— — *Geche* és Dezső (Becsegergely nb.) 4128
— — János és Domokos 4193
— — Pál, Péter, István és András 4153
— — Péter és Pál (ugocsai) 4311
— győri bíró 4011
— kalocsai érsek 3654-5, 3676, 3678, 3686, 3706-7, 3712, 3729, 3735-6, 3741, 3752, 3804, 3808, 3815, 3822-3, 3846, 3935, 4258-9, 4263, 4275, 4321; kancellár 4259, 4275, 4321
— (Kőszegi) 3888, 3892, 3962, 4035, 4088, 4090-1, 4111, 4121, 4125, 4141, 4157, 4169, 4188, 4211, 4321; szlavón bán, soproni és vasi isp. 3677; tárnokmester és soproni isp. 3706-7, 3712, 3729, 3731, 3741, 3752, 3784, 3786, 3821-2; soproni és vasi isp. 3890
— krakkói püspök 4239
— küküllői főesperes 4339
— lovászmester és baranyai isp. 3654-5
— margitszigeti domonkos szerzetes 3959, 4032, 4304-5, 4310
— mester királyi ember 4050, 4058
— palásti nemes 3996
— spalatói érsek 3737, 3741, 3752, 3822
— szepesi őrkanonok 3676
— udvari notarius 3901
— urai birtokos 4352

János zágrábi püspök 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822, 3935
— zalai isp. 3737
— zobori apát 3716
—, Agg 3690
—, *Albeus* fia 4208
—, András fia, sédtői 4005
—, — — (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
—, Apród *(dictus)* 4312
—, *Babunyg* fia 4259
—, Bagamér fia 3910, 4229
—, *Bagya* fia 4236
—, Bak 4396
—, Barna Miklós fia 3799
—, Bás fia 4192, 4211
—, Batiz testvére 3986
—, *Boys* fia 3815
—, *Bornalth* fia (Dorozsma nb.) 4294
—, Csák fia 4002, 4055
—, *Cheburka* fia 4026
—, Csekő fia 3704
—, Csépán fia 4339
—, Csobánka fia 4252, 4289-90
—, *Chuk* fia, győri hospes 4011
—, *Damasa* fia 4300
—, Dénes fia 3943
—, *Eymich* fia 3767
—, *Enardus* fia, bácsi isp. 3822
—, *Feunch* fia 3746
—, Gábor fia 4084, 4254
—, *Gallicus* 4119, 4282
—, Gergely fia 4220
—, György fia 4122
—, *Hegun* fia 4271
—, Hont fia 4094
—, *Ilerus* fia 4409
—, István fia 3835, 4228
—, — —, pásztói 3901, 3907
—, *Itemerius* rokona 4365
—, Izsép fia 4175, 4314
—, Jakab fia 3946
—, Ivánka fia 4035
—, János fia 4193
—, — — (Bő nb.) 3743
—, — —, erkedi 3807
—, *Junk* fia 3929, 4243
—, László fia 3671
—, Makó fia 4379
—, Márk fia, rajki 3887
—, Márton fia, nógrádi nemes 3798
—, Miklós bán fia 4134
—, Miklós fia, *Palach*-i 4380
—, — —, pozsonyi castrensis 4247
—, — —, szepesi 4202, 4245
—, Mikó fia 3663
—, Mikola fia 4054
—, *Mixa* fia 3784, 3802
—, *Morchuka* fia 4013
—, *Mozonka* fia 3940
—, Német *(Teothonicus)* 3749
—, Pál fia, királyi tárnok 3683
—, Pál fia, peterdi 4066
—, — — (Becsegergely nb.) 4128
—, Péter abaújvári isp. testvére 3832
—, — fia, kispalugyai 4282-3
—, — —, Pál hantai prépost testvére 3970
—, — —, pozsonyi várjobbágy 3860-1
—, — —, szenyéri 3852
—, Pető 4343
—, Pósa fia 3895
—, *Rechk* fia 3841, 3908
—, *Reynoldus* fia 4289
—, *Rolandus* testvére 4071
—, Sebestyén fia 4049, 4064
—, Simon fia 4394
—, — —, koltai 3787
—, szepesi 4177
—, taktai 4178
—, Tamás néhai váci püspök testvére 3883
—, Tatár, özvegye 4018a
—, Tódor fia *Péter* rokona 3796
—, tördemici Péter fia 3796
—, Uros fia 3802
—, vencsellői 3898
—, Vitályos fia 3933-4
—, *Vrach* fia 4168
—, *Zolouch* fia 4294, 4318
Janus, Cheburka fia 4026
Yarnie f. (Körös m.) 4406
jászói konvent 3682, 3895, 3971, 4220, 4225, 4358, 4364
— prépost 3971, 4358 l. még *Wygandus*
— vám 3682
Jazurmugy hn. Szepes m. 4277, 4281, 4302
Jegenye *(Jegenye)* Kolozs m., ma Leghia *R.* 4063
Jéke *(Iheyka, Iheyke)* Szabolcs m. 3811-2
Jelen *(Jelun)* hn. Valkó m. 4182
Jelšava l. Jolsva
Jenő *(Jeneu, Jenew)* vár Nógrád m., ma Diósjenő 4055, 4369
—i hajósok 4112
—i várnagy l. Sándor (Egyed fia)

Jenslinus isp. 4389
Jensul nagyszombati bíró 3809-10
Jeszen *(Jezen)* Turóc m., később Kis- és Nagyjeszen, ma Dolné és Horné Jaseno *Cs.* 3909
Jeszenice *(Jescenice)* f. (Zólyom m.) 4060
Joachim szlavón bán 3737
—, Jakab fia 3739
Joachinus fia: Márton bán (Szentemágocs nb.) 3762
Joancha, Joanka l. Ivánka
Jób *(Job, Joob)* fia: László 4292
— mester 3751, 4071
— pécsi püspök, mosoni isp. 3737
—, Ivánka fia, palásti nemes 3996, 4292
—, Pál fia 4128
—, *Rywgh* fia 4019
Jobos vasvári lakos 4348
Joka, István fia 4228
Jolsva *(Ilsua)* Gömör m., ma Jelšava *Cs.* 4164, 4244
Jolegen fia: István 4034
Joob l. Jób
Jordanus, Detre fia 4391
—, Kunc fia 4029
József, Pál fia 4128
Jula (Jwla) fia: István (Sártványvecse nb.) 4217
— nádor, soproni isp. 3725
—, *Emin* fia 3767
Yula hn. l. Gyula
Julad, Budur fia (Tibold nb.) 4131
Junk *(Yunk)* fia: János 3929, 4243
Iwnuke udvarnoki föld Veszprém m. (?) 4012, 4024
Jurk l. *Gurk*
Jutas *(Jutos)* Veszprém m., ma Veszprém város 3724
—i *Heym* szolgabíró 4237

K

Kaal l. Kál
Kaap l. Káp
Kaasmarch l. Késmárk
Kabold *(Kobold)* vár Sopron m., ma Kobersdorf *A.* 4176
Kaca *(villa felium)* Katzendorf Küküllő m., ma Caţa *R.* 4264
Kacina unokái: Miklós és János 3852
Kacsád *(Kachad)* hn. Borsod m. 4241
Kajántó *(Kayanthow)* Kolozs m., ma Chinteni *R.* 4063
Kajárpéc l. Péc
Kajata *(Kayatha)* Sáros m., ma Kojatice 4082, 4306
Kak *(Kok)* Somogy m., később Alsó- és Felsőkak, ma Nagybajom 4117
Kakas (Kokos), *Ricolphus* fia 3999
Kál *(Kaal)* Zala m., ma Köveskál Veszprém m. 4372
— völgy (Zala, ma Veszprém m.) 4015, 4159
Kállósemjén l. Semjén
Kálmán király 4040
Kalnik l. Kemlék
kalocsai érsek 4185, 4189, 4215; l. még István, János
kalotai *(Kalatha, Kalotha)* Gerő fia: Miklós 4099
— Mikola fia: János 4054
kamaraisp. l. *Hannus* (*Herbordus* fia)
Kamarun l. Komárom
Kamenica l. Tarkő
Kamenín l. Kéménd
kancellár (királyi) l. János kalocsai érsek
— (királynéi) l. Benedek veszprémi püspök, Fülöp váci püspök, Simon (Mihály fia)
Káp *(Kaap)* Nyitra m., ma Kapince *Cs.* 3757
Kapince l. Káp
Kapo, (Tema-i) 3995
kápolnaisp. l. Benedek nándorfehérvári püspök
Kapoly l. Póca
Kaposvár l. zaranyi
kapui várnagy l. Detre
Kapus *(Kapus)* Kolozs m., ma Căpuşu Mare *R.* 4063
Karácsony *(Karachinus, Karachynus), Bech* fia 4122
—, maráci 3775
—, vasvári 4348
Karassó *(Karaso)* f. (Baranya m.) 4066
Karazna l. Kraszna
Karcsa *(Korosa)* hn. Pozsony m., ma Kostolné Kračany *Cs.* 4300
karcsai nemes l. *Damasa* fia: János
Károly (szicíliai) király 4296
Kasa l. Kasza
Kassa *(Cassa)* város, ma Košice *Cs.* 3911, 4123
—i *Herbordus* fia: *Hannus* kamaraisp. 4123
kaszai *(Kasa)* Fülöp fia: Lőrinc 4393
Káta *(Catha)* fia: Dénes 3964
Katalin, Tamás lánya 4153
Kathoch (dictus) Henrik 4208
Kato fia: Péter 3802
Kátoly *(Kathl)* Baranya m. 4079
Katzendorf l. Kaca
Kazar l. Kozár
Kázmér *(Cazmerius)* fia: István (Hontpázmán nb.) 4100, 4129, 4221
— — László 4100, 4129, 4275

Kázmér fia Péter 4100, 4275
— fiai 4022, 4222
— — Ugrin és Lampert 4100, 4129, 4221, 4275
Kecel l. Polgárdi
Kecerovský Lipovec l. Éleskő, Lipóc
Kecke (dictus) Pál 4348
Kecöl *(Kechel, Kechul)* Sopron m., ma Rábakecöl 3819
Keczerlipóc l. Éleskő, Lipóc
Kécs *(Keych)* hn. Sopron m. 4140
Kecseneg *(Kecheneg)* hn. Sopron m. 4148
Kedhel l. Borsmonostor
Keezd l. Kézd
kejcsi *(Keych)* Csépán fia: Lampert soproni várjobbágy 4140
kékesi *(Kekes)* kolostor (Pilis m.) 4001
Kelecsény *(Kelechen)* Abaúj m., később Fügöd, ma Encs 4280
— Nyitra m., ma Kľačany *Cs.* 4331
Keled *(Cletus)* fia 4402
— — Gergely 3829
Kelemen, liptói 4284
—, verebi 4007
Keme fia: *Clementinus* 4368
kemecsei *(Kemche)* Miklós 3970
— Mihály fia: Miklós 4049, 4058, 4064
kemeji *(Kemey)* főesperes l. Péter
Kemence *(Kemenche)* Hont, ma Pest m. 3833, 3835, 3901, 3907
Kéménd *(Kemud)* Baranya m., ma Máriakéménd 4079, 4081
— *(Kemend)* Esztergom m., ma Kamenín *Cs.* 4022, 4129
Kemény *(Kemen, Kemenus, Kemyn, Kemynus)* fia: Márton udvari miles 4063
—, Benedek fia 3671
—, Lőrinc nádor fia 3820, 4079, 4081, 4359; baranyai isp. 3741, 3782, 3820, 3822, 4398
Kemlék *(Kemlek, Kemluk)* vár Körös m., ma Kalnik *J.* 3733-4
Kemud (Baranya m.) l. Kéménd
Kende *(Kendy)* Sáros m., ma Kendice *Cs.* 4274
Kenderattov halastó (Csepel-sziget) 3900
Kendice l. Kende
Kene fia: Pál 3990
Kenese *(Kensa)* Veszprém m., ma Balatonkenese 3756
kerci *(Kerch)* monostor 4248
Kerchech hn. Aranyos szék 3712
Kerekegyház *(Kerekyghaz)* hn. Aranyos szék 3712
Kerekgede *(Kerekgede)* Gömör m., ma Hodejovec *Cs.* 4365
Kerekyghaz l. Kerekegyház
Kerekkő *(Kerekku)* vár Sáros m., később Makovica, ma *Cs.* 4361
Kerektó *(Kerekthow)* Zemplén m., később Zétény ma Zatín *Cs.* 4379
Kerekzwyna hn. Tolna m. 4076
Kerelő *(Kerelew)* Küküllő m., ma Chirileu *R.* 4063
Kerepec *(Kerepecz)* hn. Bereg m., később Dercen l. ott
Keresztéte *(Kerezthtethe)* Abaúj m. 4244
Keresztfalu *(villa Sancte crucis)* Szepes m., ma Krížová Ves *Cs.* 3654
Keresztúr *(Kereztwr)* Doboka m., ma Cristorel *R.* 4063
— *(Kerezthwr)* Gömör m. 4396
— (Sopron m.) l. *Pertel*
— Ugocsa m. később Tiszakeresztúr, ma Perehreszma *Sz.* 4084, 4254
Kerew l. Kérő
Kerne hn. Nyitra m. 3830
Kernech hn. Nyitra m. 3926-7, 4187
Kérő *(Kerew)* hn. Szolnok m. 3807, 3949
Késmárk *(Kaasmarch)* Szepes m., ma Kežmarok *Cs.* 4183
Keszi *(Kezew)* Nyitra m., később Bánkeszi, ma Bánov *Cs.* 3850, 4223-4
Keszölcés *(Keszulche)* Pozsony m., ma Kyselica *Cs.* 4072
Ketokluk hn. Aranyos szék 3712
Kétpetény *(Ketpethen)* Nógrád m., ma Alsó- és Felsőpetény 4120
Keuel fiai: Benedek és István 4097, 4124
Keuresheg l. Kőröshegy
kevei isp. l. Lőrinc pohárnokmester, Lőrinc szörényi bán
Kewkwth l. Kőkút
Kezcelen hn. Pozsony m. 4331
kézdi *(Keezd)* székelyek 3712
Kezew l. Keszi
Kežmarok l. Késmárk
Kid *(Kyd)* hn. Bars m. 3794-5
Kilián *(Kylianus)* telegdi főesperes 3956
Kynges, Kyngus l. Küngös
Királyerdeje *(Kyralerdewye)* erdő (Torda m.) 3755
Királylubella l. Lubella
Kis *(parvus)* Boda 4284
— Kozma 4214, 4288, 4299
Kisbáb l. Báb

Kisbács l. Bács
Kis Bene hn. Kolozs m. (?) 4063
Kisbény l. Bény
Kisbogdány l. Bogdány
Kisdoborgaz *(Kysduburghuczth)* Pozsony m., ma Dobrohošť *Cs.* 4072
Kisdobsza l. Dobsza
Kysduburghuczth l. Kisdoborgaz
Kyselica l. Keszölcés
kisfaludi *(Kysfolud)* nemesek (Abaúj m.) 4150
Kisfülpös l. Fülpös
Kisgölnic *(Kysgelnuch)* f. (Szepes m.) 4123
Kisgyarmat l. Gyarmat
Kisgyőr l. Győr
Kisharsány l. Harsány
Kishódos l. Hódos
Kishomoród l. Homoród
Kisjeszen l. Jeszen
Kiskéménd *(Kiuskemend)* Baranya m., ma Máriakéménd 4409
Kislomnic l. Lomnica
Kislúcs l. Lúcs
Kispalugya *(Kyssew Polugha, Palugya, Polugea minor)* Liptó m., ma Palúdzka *Cs.* 3693, 3952, 4282-4
—i jobbágyfiak 4177
—i Péter fia: András 4284
—i — — János 4282-3
Kispéc l. Péc
Kisszeben l. Szeben
Kisszemenye *(Kyszemene)* hegy (Szepes m.) 3654
Kistolmács l. Kozár, Tolmács
Kisvarsány l. Varsány
Kisvitéz l. Vitézmező
Kyubodun hn. Szabolcs m. 4071
Kywrth l. Kürt
Kiuskemud l. Kiskéménd
Kľačany l. Kelecsény
Klčov l. Kolcsva
Kliž l. Kolozs
Klížska Nemá l. Néma
Klostermarienberg l. Borsmonostor
Koach hn. Gömör m. 3691-2
Koachy l. Kovácsi
Koarzeg l. Kóvárszeg
Koazth l. Kovázdi
Kobersdorf l. Kabold
Kobold l. Kabold
Kocuric *(Kochyrich)* Nyitra m., ma Kocúrice *Cs.* 4201, 4246
Kocúrice l. Kocuric
Kocsárd *(Kuchard)* Aranyos szék, ma Lunca Mureşului *R.* 3712
Kohár *(Kohar)* Veszprém m., ma Zalaszegvár 3767
Kojatice l. Kajata
Kok l. Kak
Kokad (Kokoth) Bihar m. 4252
Kokos l. Kakas
Kokošovce l. Delne
Koksafolua hn. Valkó m. 4175
Kolcsva *(Kulchuan)* Szepes m., ma Klčov *Cs.* 3911
Kolynus l. Colinus
Kolos *(Clus, Kolos)* Nyitra m., ma Kliž *Cs.* 3757, 3926-7
—i apát l. Albert
—i királyi hospesek 3755
—i konvent 3926-7
Kolozs m. 3708
Kolozsmonostor hn. l. Monostor
—i apát l. Henrik
—i konvent 4063, 4209
Kolozsnéma l. Néma
koltai *(Koltha)* Martonos fiai: Márton és Egyed 3787
— Simon fia: János 3787
Komárno l. Komárom, Nándor
Komárom *(Kamarun)* k. h. ma Komárno *Cs.* 3740
— m. 3667, 3719, 3723, 4042
—i Miklós 4128
—i Pál győri isp. 4217, 4275; mosoni isp. 3822, 4217, 4275; szepesi isp. 4275
Komlós *(Cumlos, Cumolos)* Abaúj m., ma Füzérkomlós 3751
— *(Kumlous)* Sáros m., később Komlóskeresztes, ma Chmeľov *Cs.* 4392
Komoró *(Komorou)* Szabolcs m. 4071
Kompolt *(Compoldus, Compolth, Conpoldus, Kompoldus)* fia: *Herthweg* vajda 3990
— — Pál 3726
— — Péter (Aba nb.) 3726, 3997-8, 4062, 4258
— *(Kompolt, Kompolth)* Heves m. 4258
Konca l. Székes
Kondoros *(Kondulus)* Pozsony m., később Nagylég, ma Lehnice *Cs.* 3847
Konrád borsmonostori szerzetes 4113
— fia Jakab 4049-50, 4058, 4064, 4108, 4384, 4398, 4405; mosoni isp. 3891
— — Konrád, barsi 4187
— — Máté 4407
— nagyszombati volt bíró 3842

Konrád, *Hertuegh* fia 3749
—, István fia, óvári 4039, 4049-50, 4058, 4064, 4079, 4081, 4089, 4108, 4359, 4384, 4398, 4405, 4409
Konyha *(Kuhna)* Pozsony m., ma Kuchyňa *Cs.* 3827
Kopács *(Kopach)* Baranya m., ma Kopačevo *J.* 4359
Kopačevo l. Kopács
Kopasz *(Kopoz)* Miklós 4311
— *(Copoz)*, Loránd erdélyi vajda testvére 3795
Kopu l. Kapu
Korardus l. Konrád
Koresa, Martonos fia 3737
Korythan l. Kurityán
Korithnik, Korythnik l. Korotnok
Kormosó l. Zsarnószeg
Korosa l. Karcsa
Korotnok *(Korithnik, Korythnik, Korothnuk, Korotnuk)* Szepes m., ma *Cs.* 3972, 4144, 4297-8
Korpona *(Corpona)* Hont m., ma Krupina *Cs.* 3790; k. h. 3835
Košice l. Kassa
Kosod l. Vízkelet
Kostolné Kračany l. Karcsa
Kovács l. *Koach*
Kovácsi *(Koachy)* Vas m., később Rábakovácsi, ma Meggyeskovácsi 3774
— *(Kovachy)* Esztergom m., ma Esztergom 3668
Kóvárszeg *(Koarzeg, Kuarzeg)* hn. Hont m. 3765, 4045-7
kovázdi *(Koazth, Quazdi)* vár Valkó m. 3870, 4020
Kozár *(Kazar, Kozar)* Belsőszolnok m., később Kozárvár, ma Cuzdrioara *R.* 3868
— Zala m., ma Kistolmács 3859, 3862
Kozma fia: Kozma (Gutkeled nb.) 3683, 3988, 4096, 4214, 4266-7, 4401
— — Lőrinc 4229
— — Pál 3988, 4096
— isp. 4219
— verőcei isp. 4025
—, *Chudrum* fia 4103
—, Miklós fia 4186
—, *Mutud* fia 3667
—, *Othobor* fia 4026
—, Péter fia 4284
—, száraszói 3973
Kozmatelke *(Kusmateluke)* Valkó m. 4061
Köbli *(Kubyli)* Borsod m., ma Viszló 4244
Köbölkút *(Kubulkuth)* Esztergom m., ma Gbelce *Cs.* 4236, 4250
kői káptalan 3966, 4175
— püspök l. Póka szerémi püspök
Kökönyösd Ugocsa m., ma Porumbeşti *R.* 3967
Kőkút *(Kewkwth)* kút (Fejér m.) 4208
Kölked *(Kulked)* Somogy m. 3761
— *(Kwlkwd)* hn. Torda m. (?) 3755
— *(Kulked)* Vas m., később Kis- (ma Rádóc-)kölked és Nagykölked 3851
Körmend *(Kurmend)* vár, Vas m. 3749
Körös f. 3987; l. még Fehér Körös
— m. 3677, 3883
kőröshegyi *(Keurusheg)* királyi pohárnokok 3815
Körtvélyes *(Kurtuelus)* Pozsony m., ma *Cs.* 4331
— Szepes m., Szepeskörtvélyes, ma Spišský Hrušov *Cs.* 4391
Kőszeg *(Kuzeg, Kuzegh, Kuzyg, Kuzyk)* vár Vas m. 4088, 4125, 4157, 4211, 4321
— *(Kwzeg, Kwzegh)* k. h. Vas. m. 4079-80, 4084-5
Kövend *(Kuend)* Aranyos szék, ma Plăieşti *R.* 3712
Köveskál l. Kál, Sásdi
Középnémeti *(Kwzepnempty)* Abaúj m., ma Tornyosnémeti 4238
Krakkó mellett *(prope Craco)* k.h. 4271
krakkói herceg 3804; l. még László
— püspök l. János
Kráľovce-Krnišov l. Zsarnószeg
krassói isp. l. Lőrinc pohárnokmester, Lőrinc szörényi bán
Kraszna *(Karazna)* f. (Középszolnok m.) 4271
— m. 3697
—i isp. l. Pál
Krisztián, *Lodueg* fia 3877
Krížova Ves l. Keresztfalu
Kuarzeg l. Kóvárszeg
Kubáňovo l. Szete
Kubyli l. Köbli
Kucha, Kuga hn. (Nyitra m.) 3958, 3962
Kuchard l. Kocsárd
Kuchyňa l. Konyha
Kuend l. Kövend
Kuga l. *Kucha*
Kuhna l. Konyha
kujáviai herceg l. László krakkói herceg
Kuke (dictus) Jakab 3988
Kulchuan l. Kolcsva
Kulked l. Kölked
Kumlous l. Komlós
Kun (dictus) István testvére: Miklós 4152
Kunc *(Cuncz, Kunch)* fia: *Depreht* pozsonyi bíró 3827
— — *Jordanus* 4029
—, Iván fia 4074

Kunchey hn. Fehér m. 3753
kunok bírája l. Amadé nádor, Lőrinc nádor, Máté nádor (Csák nb. Péter fia)
Kupa *(Kupa)* Abaúj m. 4160-1, 4168
kupai *Vna* fia: *Heym* 4168
— *Vrach* fia: János 4168
Kupruch, turóci 3908
Kurd l. Láz
kurityáni Pál 4210
Kurmend l. Körmend
Kurpoch fia: *Benk* 3685
Kurth l. Kürt
Kurtuelus l. Körtvélyes
Kwsa, Itemus testvére 3951
Kuskenenychyche f. (Drávántúl) 3737
Kusmateluke l. Kozmatelke
Kutez fiai: *Pasca*, István, Miklós és György 4292
Kútfővölgy *(Kutfeuveulg)* fn. Szatmár m. 3768
Kutkeled l. Gutkeled
Kútniky l. Tejed
Kuu l. Kő
Kuzeg, Kuzyg, Kuzyk vár l. Kőszeg
küküllői főesperes l. János
Küngös *(Kyngus)* hn. Veszprém m. 4266-7, 4401
—i *(Kynges, Kyngus)* Domokos fia: Pál 4049, 4058, 4064
Kürt *(Kurth)* Nyitra m., később Nemeskürt, ma Zemianske Sady *Cs.* 3757, 3867
— *(Kywrth)* hn. Pozsony m., ma Ohrady *Cs.* 3769
—i *(Kurth)* Péter 4236
Kwlkwd l. Kölked
Kwzeg l. Kőszeg
Kwzepnempty l. Középnémeti

L

Laa *(Lowa)* vár, ma Unterlaa *A.* 3757
Laaz l. Láz
Lablu l. Lobló
Lack *(Lazk, Lochk)* fia: Lőrinc 4365
—, István fia 3943, 4164, 4244
Lactuk krakkói, kujáviai, sandomiri, ziraviai herceg l. László krakkói herceg
Laduspataky l. Lapispatak
Lak *(Lok)* hn. Baranya m. 4081
Lamač l. Blumenau
Lamacha, Lamicha aqua (Szepes m.) 3654
Lamberg, Lamperg isp. 4176
Lampert egri püspök 3737
— fia: Márk 4318
— — *Rozboyd* 4294, 4318
—, Csépán fia, soproni várjobbágy 4140
—, Kázmér fia (Hontpázmán nb.) 4100, 4129, 4221, 4275
—, *Marcellus* fia 4313
—, *Moys* fia 4192
Lancereth (Lanceretus) fia: *Herbordus* 4117, 4131
Lanchret (Lanchretus), mileki 3787, 4273
— *(Lonchreth)* fia: Beke 3946
Lándok *(Landok)* Szepes m., ma Lendak *Cs.* 3653, 3655
Lándor l. Nándor
Lanka *(Lanka)* hn. Valkó m. 4318
Lapád *(Lapad, Lapaad)* Fehér m., később Magyar- és Oláhlapád, ma Lopadea Nouă és Veche *R.* 4353
Lapispatak *(Lapuspatak)* Sáros m., ma Ploske *Cs.* 4361
Lápos *(Lapus)* Szolnok m., később Magyarlápos, ma Tîrgul Lăpuş *R.* 3701, 3710, 3869
Lastovce l. Lasztóc
IV. László 3652-6, 3661-3, 3665-7, 3671, 3673, 3675-6, 3678, 3681, 3684, 3686, 3688-90, 3693, 3696, 3698-700, 3703, 3706-9, 3712-3, 3715-6, 3722, 3735-8, 3741, 3744-5, 3749-51, 3754, 3756-9, 3761, 3763-4, 3767, 3769-70, 3774, 3776-7, 3781-2, 3784, 3787-8, 3790, 3794-6, 3798, 3801-5, 3810, 3813-5, 3817-23, 3828, 3831-2, 3837-8, 3841-3, 3847-50, 3852, 3854, 3856, 3859, 3862, 3870-1, 3875, 3878, 3881, 3886-7, 3889-90, 3903, 3908-9, 3911-2, 3914, 3918-9, 3923-4, 3938, 3941-2, 3950-1, 3953, 3960, 3963, 3965-6, 3968, 3987, 3990, 3996, 4013, 4015, 4020, 4026, 4032, 4040, 4042, 4044, 4048, 4051, 4061, 4063, 4070, 4083-4, 4095, 4117, 4126, 4130, 4148, 4159, 4170, 4175, 4177, 4180, 4204, 4218, 4223-4, 4229, 4235, 4241-3, 4249, 4261, 4266-7, 4305-6, 4309-10, 4319, 4322-3, 4327, 4339, 4342, 4367, 4369, 4376, 4381, 4390, 4400-1
— alkancellár, titeli prépost (Aba nb. Sándor fia) 4211, 4254, 4257-60, 4263, 4274-5, 4279, 4284
— asztalnokmester, István fia 3706-7, 3712, 3729, 3752, 3822, 3935, 3978
— erdélyi vajda és szolnoki isp. 4275
— fia: *Boda* 3693
— — Domokos 4068
— — János 3671
— — László 3862
— — Miklós 4074
— — Pongrác 4395

László fia: *Radizlaus* 4201, 4246
— — Tamás 4321
— — Tomaj 3862
— fiai: István, László és Ugrin 4085
— győri isp. 3822
— krakkói, kujáviai, sandomiri, ziraviai herceg 3782, 3820, 3841, 3908, 3910, 4317
— pozsonyi várjobbágy 3836
— szlavón bán 4321
— turóci prépost 3856
— váci püspök 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3822
—, Ábrahám fia 3928
—, Aladár fia 3697, 3744
—, András fia 3744, 4350
—, baracskai 3936
—, *Been* fia 3937
—, *Buzd* fia 4307
—, csekelaki 4068
—, *Ffokra (dictus)* Miklós fia 4347
—, garesnicai 3771-2
—, Gergely veje 3829
—, *Gurk* fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Hegun* fia 4271
—, *Hodus* fia 3740
—, István fia, pásztói 3901, 3907
—, Ivánka fia 4035
—, János fia, gyöngyösi 4252, 4289-90
—, — — (Szentemágocs nb.) 3762
—, Jób fia 4292
—, Kázmér fia 4100, 4129, 4275
—, László fia 4085
—, — —, tomaji 3859, 3862
—, likavai 4320-1
—, *Lothardus* bán fia (Gutkeled nb.) 3878
—, *Luka* fia 3975
—, Lukács fia (Becsegergely nb.) 4128
—, *Marcellus* fia 4313
—, *Mese* fia 4143, 4255
—, Miklós fia, szobi 4016
—, — —, tengerdi 3981
—, — pohárnokmester rokona 4090
—, *Mokud* fia 3692
—, Péter fia 4365
—, — — (Aba nb.) 4256, 4258
—, Pós fia 4274
—, *Rusd* fia 4237
—, sarlói 4074
—, *Seruusdei* fia (Péc nb.) 3829
—, *Tekus* fia 3687, 3943, 4280
—, Tódor alkancellár testvére 3735-7, 3900
—, Vörös Tamás fia 4408
Lasztaj *(Lasztay)* Sopron m., később Alsó- és Felsőlászló, ma Ober- és Unterloisdorf *A.* 4141
Lasztóc *(Loztouch)* Zemplén m., ma Lastovce *Cs.* 4395
Laudan, liptói 4284
Láz *(Laaz)* Tolna m., ma Kurd 4076
Lazk l. Lack
lébényi monostor 4058
Lechinţa l. Lekence
Ledgerus fia: Miklós 4409
Leek fia: Ivánka 4115
Leel l. Lél
Leghia l. Jegenye
Lehnice l. Kondoros
Leibic *(Lybicha, Lybiche)* Szepes m., ma Lubica *Cs.* 3654, 4023
Lekence *(Lekencze)* Torda m., később Marosleknece, ma Lechinţa *R.* 4063
leleszi konvent 4071, 4370
— prépost 4370
léli *(Leel)* János fiai: *Geche* és Dezső (Becsegergely nb.) 4128
Lénárd *(Leunardus)* madarász 3999
Lencsenpuszta l. Nemcsen
Lendak l. Lándok
Lendvadedes l. Dedes
Lengyelország 3841, 3908, 4317, 4351
lengyendi András fia: Márton 3977
Leontius, mileki 3787, 4273
Leske erdő fn. (Kolozs m.) 4063
Leso, temai 3995
Lesták *(Leustachius)* fia: Miklós 3806
— szn. 4376
—, csatári 4049, 4058, 4064
—, prónai 3663
—, *Samud* fia (Tomaj nb.) 4271
Lesták-sziget (dunai) 4190-1, 4200
Léta *(Leta)* Bihar m., később Nagyléta, ma Létavértes 3683
Létán *(Leton)* Szepes m., később Létánfalva, ma Letanovce *Cs.* 3759
Letanovce l. Létán
Leuche l. Lőcse
Lewka fia: *Rorandus* 4208
Leukus l. Lőkös
Leurente (Leurentha) veszprémi isp. 3822, 3857-8, 4237
Leustachius l. Lesták
Leustah hn. Középszolnok m. 4271
Levoča l. Lőcse
Libár *(Lybar)* Esztergom m., ma Esztergom 3668

Lybicha, Lybiche l. Leibic
Licocha, Lycocha l. *Lococha*
Lidertejed l. Tejed
likavai *(Lykoa)* László királyi ember 4320-1
Lipcse *(Lipche)* Liptó m., később Németlipcse, ma Partizanská Ľupča *Cs.* 3834
Lipcse *(Lipcha, Lypche)* Zólyom m., később Zólyomlipcse, ma Slovenská Ľupča 3939, 4008
Lipóc *(Lipolch, Lypoulch)* Sáros m., később Keczerlipóc, ma Kecerovský Lipovec 4258
— vár l. Éleskő
lipóci *(Lypolch)* Péter fiai: Lukács és Péter 4361
Lipótfalu l. *Flecendorf*
Liptó *(Lypthou, Lyptou) Gurk* fia, palásti nemes 3996, 4292
— m. 3689, 3693, 3919, 3940-1, 3947, 4021, 4044, 4077, 4177, 4204, 4308, 4316
liptói *(Lypto, Lyptou)* Bagamér l. Bagamér
— *Behar* fia: Amadé 4067
— Bertalan 4125
— *Gallicus* János 4282, 4284
— isp. l. Demeter
— jobbágyfiak 3994, 4077, 4097, 4105-6, 4124, 4177, 4315
— királyi hospesek 3834
— — solymászok 4119
— *(Lypthov, Lypto, Liptou, Lyptou)* királyi uradalom 3908, 3910, 3952, 4021, 4284, 4308
— *Mikus* 4157, 4283-4
— Okolicsnai *Seraphinus* fia: Péter 3940-1, 4125, 4157
— *Tywan* fia: *Jan* 4204
— *(Lyptov)* vár suburbiuma 4067
Liptovska Sielnica l. Szelnice
Liptovský Mikuláš l. Szentmiklós (Liptó m.)
— Trnovec l. Tarnóc
Liszkaolaszi *(Lyskaolaza, Lizkaolozy)* Zemplén m. ma Olaszliszka 3684, 4225
litéri *(Lyter, Lyuter)* Benedek 4049, 4058, 4064
Lyubach, Benes fia 4285, 4315
Lyuben, Benes fia 4285, 4315
Lyuche l. Lőcse
Lyukyteluk hn. Aranyos szék 3712
Lobló *(Lablu)* hn. Sopron m. 3819
Lochk l. *Lack*
Lococha (Licocha, Lycocha) f. (Zólyom m.) 3906, 3913, 4060, 4321
Lodomerius esztergomi érsek, örökös isp. 3654-6, 3659, 3671, 3676, 3678, 3686, 3702, 3706-7, 3712, 3714, 3719, 3723, 3729, 3735-6, 3741, 3752, 3804, 3808, 3815, 3822-3, 3845-6, 3861, 3867, 3901, 3907, 3935, 3945, 3981, 3986, 3996, 4015, 4022, 4036, 4055, 4084, 4112-4, 4129, 4149, 4154, 4159
— püspöki officiális 3973
— váradi püspök 3737
—, *Mayad* fia 3878
Lodueg fia: Krisztián 3877
Lok l. Lak
Lomnica *(Lomphycha)* nova villa Szepes m., később Kislomnic, ma Lomnička, *Cs.* 3921
Lomnička l. Lomnica
Lonchreth l. *Lanchret*
Lopadea l. Lapád
Lórév *(Lureu, Lurew)* k.h. Pest m. 3728, 3816
Lothardus bán, Pál fia (Gutkeled nb.) 3878
Lothou (dictus) András, Miklós fia 3765
Lourandus l. *Rolandus*
Lous l. Lózs
Lowa vár l. Laa
lovászmester (királyi) l. János, Máté (Csák nb. Péter fia), Mikó, Tamás, Ugrin
— (királynéi) l. Mikó
Loztouch l. Lasztóc
Lózs *(Lous)* Sopron m., ma Nagylózs 3819
Lőcse *(Leuche)* Szepes m., ma Levoča *Cs.* 3923
—i *Helbrandus* 3911, 3982
Lőkös *(Leukus)* fiai: Benedek, Péter és Pál 4403
—, István fia 3943
Lőrinc bárcai nemes 4150
— fia: Benedek 4122
— — Bakó Miklós 3658, 4359
— — Márk 3826, 4348
— — *Rechey* 4401
— — Tamás 4405
— ludányi cseh nemes 3757
— nádor, soproni isp., kunok bírája 3737
— — fia: Kemény l. Kemény
— ozdi főesperes 4339
— pohárnokmester, kevei és krassói isp. 3737
— pozsegai prépost, Mihály fia 3818
— pozsonyi castrensis 3681
— szörényi bán, kevei és krassói isp. 3822
— vajda, Miklós fia 4217
—, Bagamér fia 3910
—, Becsegergely nb. 4128
—, *Bonch* fia 4005
—, Csete 3795, 3951
—, *Drug* fia 4098
—, *Frankavilla*-i 4380
—, Füle fia 3889
—, Fülöp fia 4393

Lőrinc, István fia 4244
—, — —, bányai várjobbágy 4186
—, — —, óvári nemes 3784
—, Ivánka fia, palásti nemes 3996
—, Jakab fia, cseszneki 4055
—, Kozma fia 4229
—, *Lack* fia 4365
—, *Pardan*-i 3878
—, Péter bán fia 3671, 4130
—, — fia, szenyéri 3852
—, Pós fia 4274
Lőrincfalva l. Halász (Heves m.)
Ľubela l. Lubella
Lubella *(Lubela)* Liptó m., később Király- és Nemeslubella, ma Ľubela *Cs.* 3689
Lubica l. Leibic
Lubló *(Lublou)* Szepes m., később Ólubló, ma Stará Ľubovňa *Cs.* 4239
Luburcha f. (Zólyom m.) 4320-1
Lúč na Ostrove l. Lúcs
Lucatheteu fn. (Bars m.) 3937
Lúcs *(Luche)* Pozsony m., később Kis- és Nagylúcs, ma Lúč na Ostrove *Cs.* 4122
—i *Chugud* fia: András királyi udvarnok 4122
Luchyna l. *Lusuna*
Ludanice l. Ludány
Ludány nb. Miklós fia: *Folkus* 3830-1
— *(Ludan)* Nyitra m., később Nyitraludány, ma Ludanice *Cs.* 3757
Ludányhalászi l. Halász
Lugur halastó (Dudvág) 4102
Luka (Luca) fia: László 3975
—, Buza fia 3848
Lwka mező (Bereg m.) 4323
Lukács *(Lucach, Luchach, Luchas, Lukach, Lukas)* esztergomi prépost 3831
— fia: Fülöp 3971
— — László (Becsegergely nb.) 4128
— királyi apród 4138
— királyi káplán 4216
— tárnokmester (királynéi) 3741, 3822; zalai isp. 3694, 3729, 3741
—, csekelakai 4068
—, Péter fia (Aba nb.) 4256, 4258
—, — —, lipóci 4361
—, szemerei 3971
Lunca Mureşului l. Kocsárd
Lureu, Lurew, l. Lórév
Lusuna, Luchyna hn. Verőce m. 3892-3, 4025

M

Machala f. (Ugocsa m.) 4276
Machalaeley, Machalaelii fn. (Ugocsa m.) 4262, 4276
Macskafalva l. Kaca
Macsó *(Macho)* 3951, 4182
Madács *(Madach, Modach)* fia: Benedek 3906, 3913
— — Pál 4308, 4320-1, 4351
— fiai: András és István 4351
Madya fiai: Mihály, István és Péter 3909
Magaleuch f. (Drávántúl) 3737
Magna insula l. Csepel-sziget
Maguch, Gurk fia (Szentemágocs nb.) 3762
Magyarbagó l. Bagó
Magyargéc l. Géc
Magyari (Mogoray) Somogy m., ma Buzsák 3743
magyari *(Magiary) Kato* fia: Péter 3802
Magyarkeresztúr l. Pertel
Magyarpeterd l. Peterd(hasadéka)
Magyarsusuk, Magyar Susuk hn. Sopron m. 4173
Magyarszögyén l. Szögyén
Măhăceni l. Mohács
Mayad fia: *Lodomerius* 3878
— hn. l. Mojád
Majcichov l. Majtény
Majos *(Moius, Moyus)* székely ispán 3712
—, Simon fia 3802
Majs l. Gétmonostora
Majtény *(Moceh, Moyceh)* Pozsony m., ma Majcichov *Cs.* 4389
Mákfa *(Makua, Makwa)* Vas m., ma Nagymákfa 3731
Makó *(Makow)* fia: János 4379
Makovica l. Kerekkő
Makua, Makwa l. Mákfa
Maly Bab l. Báb
Máma *(Mama)* Veszprém m., ma Balatonkenese 3756
Manateluk fn. (Kolozs m.) 4063
Mandjelos l. Nagyolaszi
Mantha fia: Ivánka 4186
Marác *(Marouch, Morouch)* Vas m., később Hegyhátmarác, ma Felsőmarác 3775
Máramaros *(Maramarus, Maramorus)* fn. 4263
—i isp. l. Miklós vajda
—i nép 4215-6
Maraua l. Morva
Maravigh (Maravik) szelnicei 4105-6

Marcell *(Marcellus, Marcelleus, Marchaleus, Marcheleus, Morchaleus)* alországbíró 3907
— fia: Csépán 3770, 3993, 4261, 4291, 4319
— — Mikó 3770, 3993, 4261, 4276, 4291, 4319
— — *Sebreth, Seueridus* 3966, 4061
— fiai: *Folkus*, Lampert és László 4313
— pozsonyi várjobbágy 4247
—, *Bano dictus* 4235
—, *Churl* fia 4174
—, *Ileres* fia 3778
Marcellfalva *(villa Marcelli)* hn. Liptó m. 3778
Marchegg *(Marhek, Marhigh)* k. h. *A.* 4105-6
Marcsamagyar *(Marchamagyar)* Pozsony m., később Bélvata, ma Nový Život Cs. 4206-7
Margit margitszigeti apáca, III. András nőrokona 4309
Margitsziget 3723, 3981
—i apácák 3660-1, 3664, 3723, 3789, 3813, 3847, 3870, 3959, 3965, 4032-3, 4170-2, 4218, 4304-5, 4309, 4342, 4349
—i domonkos perjel l. Ugrin
—i domonkosok 3813, 3924, 4033
—i népek 4033
Máriafalu l. Somorja
Máriakéménd (Baranya m.) l. Kéménd, Kiskéménd, Nagykéménd
Márk fia: *Batiz* 3773
— — István 4005, 4332
— fiai: Benedek, Pósa, Mihály és János, rajki 3887
— — Gergely bán és István 4085
— szepesi kanonok, királyi káplán, *Gurede* fia 3972, 4144, 4286, 4297-8
—, György fia (Osl nb.) 4360
—, Lampert fia 4318
—, Lőrinc fia 3826, 4348
—, Márton fia 4174
Márok *(Mark)* Baranya m., később Hercegmárok, ma Gajić *J.* 4066
Maros *(Morus)* f. 3712, 3951, 3956, 4258
— Hont m., ma Nagymaros Pest m. 4190-1, 4200
Marosd *(Morusd)* Tolna m., ma Somogydöröcske és Somogyszil, Somogy m. 4091, 4156, 4169
Marosdátos l. Dátos
Marosdécse l. Décse
Marosillye l. Illye
Maroslekence l. Lekence
Marosújvár l. Újvár (Fehér m.)
Marouch l. Marác
Márton alországbíró, devecseri *Emych* fia 3973, 4018, 4022, 4037, 4049, 4058, 4064, 4092, 4109, 4149, 4154, 4184, 4244
— csobi isp. 4400
— esztergomi kanonok 4284
— fia: István, óvári 3784
— — Iván 3894
— — Márk 4174
— — Sándor *(Damasa* nb.) 3859
— — *Woph*, óvári 3784
— fiai: János és Benedek, nógrádi nemesek 3798
—, András fia 3964
—, — —, lengyendi 3977
—, *Bece* fia, bárcai 4150
—, *Benes* fia 4285, 4315
—, *Bugar* fia 4086, 4116, 4265, 4388; trencséni várnagy 4087
—, *Chudrum* fia 4103
—, devecseri *Eymich* fia 3767, 3912; l. még Márton alországbíró
—, *Felicián* fia 3993
—, *Hercel* fia 3681
—, *Joachinus* fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, Kemény fia, udvari miles 4063
—, Martonos fia 3787
—, *Mest*-i 4393
—, Miklós fia 4217
—, *Myleth* fia 4186
—, *Milosth* fia, csói 3747
—, nyesdei 3973
—, *Semse* fia 4284
Marton *(Mortun)* vár Sopron m., később Nagymarton, ma *Mattersdorf A.* 3980
Martonos *(Mortonus)* fia: Egyed 3787, 4273
— — *Koresa* 3737
— — Márton 3787
—, orbonaki 3886
—, *Zochud* fia 4357, 4394, 4397
Máté (Csák nb. Máté fia) volt nádor 3866-7
— (Csák nb. Péter fia) 3936, 4088, 4109, 4234, 4265, 4274, 4312, 4332; lovászmester 3959-61, 3983, 4074, 4121; nádor 3654-5, 4074, 4115, 4151, 4227, 4275, 4333; pozsonyi isp. 3959, 3983, 4027, 4115, 4121; kunok bírája 3655, 4115
— fia: Dénes (Szentemágocs nb.) 3762
— — István, csányi 3949
— — Máté, bökényi 3872
— pozsonyi várjobbágy 4247
—, csányi 3807
—, Demjén fia 3946
—, *Ewzend* fia 3872
—, Konrád fia 4407
—, *Mutud* fia 3667
—, Orbán fia 4182

Máté, *Suslan*-i 4198-9
—, Tiba fia 4168
—, Tóbiás fia 4365
Matheuch l. Mátyóc
Mattersdorf l. Marton
Matuškovo l. Taksony (Pozsony m.)
Mátyás egri éneklőkanonok 4241
—, András fia 3689
—, *Chudrum* fia 4103
—, *Hercel* fia 3681
—, nádaséri 3919
—, őrsi 4049, 4058, 4064; veszprémi szolgabíró 4237
mátyóci *(Matheuch)* Felicián ungi várjobbágy 3897
Méd *(Meed)* Fejér m., később Dinnyés, ma Gárdony 4208
Medekespothoka hn. Liptó m. 4204
Meden fia: Miklós 3739
Medyes hn. Aranyos szék 3712
Medvedgrad-Šestine l. Medvevár
Medvés *(Medwes)* Fehér m., ma Medveş *R.* 3956
Medveş l. Medvés
Medvevár *(castrum Medue, Medwe)* Zágráb m., ma Medvedgrad-Šestine *J.* 3733-4, 4354
Megyer *(Meger)* hn. Fejér m. (Csepel-sziget) 4065
— Pilis m., később Békásmegyer, ma Budapest III. 3925, 4203
— Szabolcs m., ma Vasmegyer 3977-8
Meggyeskovácsi l. Balozsa, Kovácsi
Meynolth (Menoldus) fia: (Vörös) Ábrahám 3690-1, 4088, 4121, 4162, 4331
Mencshely *(Menchel)* Veszprém m. 3659
—i Móric érseki officiális 3659
Menhardus fia: Mihály 4258
Méra *(Mera)* Abaúj m. 3943-4; l. még Al- és Felméra
Merch, Hertuegh fia 3749
Mérges *(Merges)* Győr m. 3781, 4031
Merse fia: Benedek 4082-3, 4306
— — Pós 4274
Mese és fiai 3914
— fia: László 4143, 4255
Mest-i Márton 4393
Mezőgecse l. Cibik
Mezőszentgyörgy l. Szentgyörgy
Mycula l. Mikola
Micske *(Mixe)* Szabolcs m., ma Bököny 3740
miechówi keresztesek prépostja 4392
Mihály budai prépost 3720, 3725
— erdélyi prépost (Bő nb. István fia) 4004
— fia: Ákos 4104, 4110
— — István (Gutkeled nb.) 4205
— — — 3697, 4226, 4232-3, 4362
— — Jakab 4168
— — —, anai 4378
— — Mihály volt zólyomi isp. 3757
— — Miklós 4049, 4058, 4064
— — Pál 4362
— — Péter 4258, 4395
— fiai: Lőrinc pozsegai prépost és Tamás 3818
— — Simon, Tamás, Péter (Pető) 3806, 4037, 4184
— *Gymolth*-i officiális 4347
— isp. és fia: István királyi emberek 4238
— margitszigeti domonkos szerzetes 4304-5, 4310
— nádor (Szentemágocs nb.) 3762
— nyitrai isp. 3737
— udvari jegyző 3917, 3920
— vasvári lakos 4348
— — prépost 3817
— zágrábi püspök 4165, 4275
—, András fia 3848
—, Balog Miklós fia 3782, 3820
—, *Endre* fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Felicián* fia 3993
—, *Folkus* fia 3806, 4037, 4184, 4344
—, *Gurede* fia 4144
—, *Ilerus* fia 4409
—, Imre fia, a királyi tárnokok ispánja 4148
—, István fia 4313
—, Jakab fia 4055
—, János fia, tárnokmesteri serviens 4056
—, *Madya* fia 3909
—, Márk fia, rajki 3887
—, — szepesi kanonok testvére 4297-8
—, *Menhardus* fia 4258
—, Miklós fia 4277
—, Orbán fia 4182
—, *Poch* fia 4368
—, Pós fia 4274
—, *Sydo dictus* 3843, 4347
—, Simon fia 3979-80, 4052, 4173
—, Ubul fia 3697, 4232-3, 4362
—, vencsellői 3898
Mihályi *(Mihaly)* hn. Valkó m. 4182
Myho l. Miechów
Mika *(Myka)* fia: Pál 4125, 4157
Mike *(Mike, Myke)*, Csomasz fia 4150
—, *Geurd*-i 4356
—, liptói 4321
—, *Radun* fia 3906, 3913, 4059-60, 4073
Mykefeldy hn. Középszolnok m. (?) 4271
Miklós alkancellár, erdélyi prépost 3737
— alországbíró, Tódor fia 3737

— bán fia: János 4134
— budavári polgár, Rudolf fia 4339
— erdélyi vajda, szolnoki isp. 3737
— fehérvári kanonok 4058
— — polgár, bíró *(Dumbou dictus)* 3855, 4212, 4269-70
— fia: András 4046-7
— — Demeter 3852, 4217
— — — zólyomi isp. l. Demeter, Miklós fia
— — *Folkus* (Ludány nb.) 3830-1
— — *Franceus* 3833, 3835
— — István 4047
— — Izsép 3737
— — János, *Palach*-i 4380
— — — pozsonyi castrensis 4247
— — Kozma 4186
— — László, szobi 4016
— — —, tengerdi 3981
— — *Lothou (dictus)* András 3765
— — Lőrinc vajda 4217
— — Márton 4217
— — Mihály 3782, 3820
— — Miklós, tengerdi 3981
— — —, Tódor alkancellár unokaöccse 3735, 3737, 3900
— — Pál honti várjobbágy 4292
— — — isp. 3937
— — *Paznanu*(!) 3826
— — Péter 4340
— — *Ropheyn* bán 4252
— fiai: Dénes és *Mocho* 4094
— — *Hannus* és Mihály 4277
— — István és Mikó 3672
— — János és Jakab 4202, 4245
— — Miklós és János, gömöri nemesek 3799
— — Péter, László és Miklós 4347
— (Kőszegi Henrik fia) 4091, 4121, 4169, 4225, 4321; nádor 3738, 3983, 4141; nádor és somogyi isp. 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3784, 3786, 3822
— nógrádi főesperes 4184
— pohárnokmester, Olivér fia 3935, 4090; szatmári isp. 4090
— szatmári polgár 3768
— szepesi kanonok, Aba fia 4281, 4302
— udvari notarius 4019, 4344
— turóci nemes 4028
— vajda ugocsai isp. 4262; és máramarosi isp. 4276
— —, Móric fia 4217
— valkói isp. 3822
—, Ábrahám fia 4030, 4038, 4069
—, Ambrus fia 4020
—, András fia 4151
—, Bagamér fia 3910, 4229
—, *Bagar* fia 4292
—, Balázs fia 4237, 4307
—, Balog *(sinister)* 3820
—, Balog fia 3782
—, Barna Miklós fia 3799
—, *Batiz* testvére 3702, 4229-30, 4284
—, Benke fia 4051
—, Bakó 3658, 4359
—, Buza fia 3848
—, *Chenke* fia, padányi nemes 4249
—, Csépán fia 4345, 4385
—, *Chyma* fia 3663
—, *Cholk* fia 3867
—, Csomasz fia 4150
—, *Danus* fia 4313
—, Dénes fia 3823
—, *Drug* fia 4098, 4219
—, Éliás fia 4075
—, Erős fia 4006
—, Fancs fia 4186
—, Fekete 4358, 4361
—, *Ffokra (dictus)* Miklós fia 4347
—, *Fodor (dictus)* 4405
—, Gerő fia 4099
—, gombási 4272
—, *Guge* fia 3663, 3675, 3856
—, *Heym* fia 3775
—, Hont fia 4094
—, István fia 4026
—, — —, pásztói 3901, 3907
—, Iván fia 3677
—, Ivánka fia 3670, 4109, 4343
—, Izsép fia 4175
—, Jakab fia (Bökény nb.) 3881
—, — —, cseszneki 4055
—, — —, szigetfői 4040
—, János fia, hanvai 4161, 4168
—, — —, turóci 4229
—, kemecsei 3970
—, komáromi 4128
—, Kopasz 4311
—, *Kun (dictus)* István testvére 4152
—, *Kutez* fia 4292
—, László fia 4074
—, *Ledgerus* fia 4409
—, Lesták fia 3806
—, *Meden* fia 3739
—, Mihály fia 4049, 4058, 4064

Miklós, Miklós fia, tengerdi 3981
—, — pohárnokmester rokona 4090
—, Móric fia 3732
—, *Obichk* fia 3765, 4277
—, Olivér fia 3745; pohárnokmester 3935, 4090; szatmári isp. 4090
—, Pál bán fia 4397
—, — fia, győri isp. 4102
—, — —, szatmári adószedő 4352
—, Pál mester fia 4394
—, péli 4366
—, Péter bán fia 3671
—, — fia, liptói 4284
—, — —, szenyéri 3852
—, — isp. fia 3753
—, Pongrác fia, fügei 3895
—, Pós fia 4274
—, puki Tamás testvére 3781
—, *Reche* fia 3680-1
—, Sándor fia (Aba nb.) 4257-8
—, *Seraphinus* fia 4229
—, *Seyfridus* fia 3784
—, *Symardatt* fia 4365
—, Simon fia, brassói isp. 3963
—, — —, gömöri 3773
—, — —, szekcsői várnagy 4120
—, *Stark* fia 3895
—, *Stepk* fia 3947, 4316
—, Tódor alkancellár testvérének: Miklósnak fia 3735-7, 3900
—, *Wendeyg* fia 3777
—, *Wez dictus* 3749
—, *Wolkan* fia 3906, 3913
—, *Zudur* fia, palásti nemes 3996
Mikó *(Mycav, Miko, Myko, Mykou, Mykov, Mykow)* fia: János 3663
— fiai: István és *Bwzow* 4184
— lovászmester 3729, 3752, 3822; királynéi lovászmester 4015
—, *Dedach* testvére 4184
—, Detre fia 4184, 4334, 4341, 4351
—, *Eche* fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Marcheleus* fia (Hontpázmán nb.) 3770, 3993, 4261, 4276, 4291, 4319
—, Miklós fia 3672
—, *Othobor* fia 4026
—, *Tema*-i 3995
—, *Thek* fia 4240
Mykola fia: János 4054
Mikola *(Mycula, Mikula)* Bars m., később Garammikola, ma Mikula *Cs.* 3936-7
Mykud (Mykwd) bán vára 3755
Mikula l. Mikola
Mikus *(Mykus)* fia: Péter 3663
—, liptói 4125, 4157, 4283-4
Milaj *(Myloy)* Szepes m., ma Spišsky Hrušov *Cs.* 4029
Milanovce l. Tarány
Mylek hn. Vas m. 3787, 4273
Myleth fia: Márton 4186
Mylezte fia: *Cristpinus* 3737
Milosth fia: Márton 3747
Mindszent *(villa Omnium sanctorum)* Szepes m., később Szepesmindszent, ma Bijacovce *Cs.* 4277
Myr hn. Pozsony m. 3680-1
Mirăslău l. Miriszló
Miriszló *(Mirizlo)* Fehér m., ma Mirăslău *R.* 4410
Mysal és fiai 4284
Mysel, Csákány fia 4177
Mysser hn. Pozsony m. 3983
Mytra l. *Myka*
Mixa fia: János 3784, 3802
Mixe l. Micske
Mize bodrogi és tolnai isp. 3741
Myzla f. (Szepes m.) 4123
Mladinus, Pál tengermelléki bán testvére 3954
Mladuchmech (Mladvchuech) fia: István zágrábi várjobbágy 4009-10
Mliečno l. Sámot
Moceh l. Majtény
Moch fia: P... 4094
Mocho, Miklós fia 4094
Mod fiai: Tamás és *Mod* 3784
Modach l. Madács
Modorfalva l. Monyoród
Modranka l. Monyoród
Mogoray l. Magyari
Mogyorós *(Monoros)* Szabolcs m., ma Tiszamogyorós 4098
Mogyorzemene hegy (Szepes m.) 3654
Moha *(Mohi)* Küküllő m., ma Grînari *R.* 3955
Mohács *(Muhach)* Aranyos szék, ma Măhăceni *R.* 3712
Mohi l. Moha
Mohork szn. 3737
Moiad l. Mojád
Mojád *(Mayad)* Középszolnok m., ma Moiad *R.* 3878
Moyceh l. Majtény
Moys (Mois) fia: Lampert 4192
— mester 3737; özvegye 3925, 4065, 4203

— tárnokmester (királynéi) 3654-5, 4217, 4234
—, *Baycha* fia 4363-4
—, Sándor fia 4076
Moyus l. Majos
Moyzun, Becsegergely nb. 4128
Mokud fiai: *Buhte* királyi vízóvó, László és Gál 3692
Molcha f. (Zólyom m.) 4008
Moldva nad Bodvou l. Szepsi
molnári Hedricus, Pál és Saul 3826
Monorod l. Monyoród
Monoros l. Mogyorós
Monostor *(Monustur)* Kolozsmonostor, Kolozs m., ma Clujmănăştur *R.* 4063
Monoszló *(Munuzlou)* vár Körös m., ma Moslavina *J.* 4275
— *(Monuzlow)* Zala, ma Veszprém m. 4159
—i *Saul* fia: Gergely 4159
Monyoród *(Monorod)* Pozsony m., később Modorfalva (?), ma Modranka *Cs.* 3809
Morchuka fia: János 4013
Morfartfeulde hn. Zala m. Muraköz 3874
Morgó *(Murgon)* hn. Bodrog m. 4152
Móric érseki officialis 3659, 3907, 3996, 4022
— fia: Miklós vajda 4217
— fiai: Miklós, Domokos, István és Demeter 3732
—, *Abranyws* fia 4240
—, *Buza(d)* fia 3659, 3853
—, Pál fia 3946
Morouch l. Marác
Mortun l. Marton
Mortunus l. Martonos
Morus l. Maros
Morusd l. Marosd
Morva *(Maraua)* f. (Pozsony m.) 4088
Moslavina l. Monoszló
Moson m. 3733-4
—i főesperes l. Gergely esztergomi kanonok
—i isp. l. Jób pécsi püspök, Konrád fia: Jakab, Pál, Pál (komáromi)
—i várjobbágyok 4034-5, 4072
Mosonicha f. (Drávántúl) 3737
Mosonium l. Moson
Mozonka fia: János 3940
Muhach l. Mohács
Munuzlou l. Monoszló
Mura f. (Zala m.) 3874
Murgon l. Morgó
Murul Békés m., később Muronhely, ma Murony 4005
Musga pozsonyi várjobbágy 4217
Musun, Musunium l. Moson
Mutna *(Muthna)* hn. Turóc m., ma *Cs.* 4028
Mutud fiai: Máté és Kozma 3667

N

Nadasaar fn. (Liptó m.) 4284
Nádasd *(Nadast)* Abaúj m., ma Trstené pri Hornáde *Cs.* 3990
— *(Nadasd)* Középszolnok m., később Hadadnádasd, ma Nadişul Hododului *R.* 4063
— Liptó m., ma Trstené *Cs.* 3957, 4229-30
—i *Heym* fia: Miklós 3775
Nádasér *(Nadaser, Nedozer)* Turóc m., ma Nedožery-Brezany *Cs.* 3689, 3919
Nadişul Hododului l. Nádasd (Középszolnok m.)
nádor 3669, 3744, 3775, 3908, 4071; l. még Amadé, Apor, *Jula*, Lőrinc, Máté (Csák nb. Máté fia), Máté (Csák nb. Péter fia), Mihály (Szentemágocs nb.), *Rolandus*
Nagy *(magnus) Batiz*, Márk fia 3773
— Damján 3701
— *Itemus* 3951
— Péter 4365
Nagyabony l. Felabony
Nagybáb l. Báb
Nagybajom l. Bajom, Kak, Nemcsen
Nagbekouina, Nagbokouina erdő (Liptó m.) 4143, 4255
Nagy Bene hn. Kolozs m. (?) 4063
Nagybény l. Bény
Nagyberény l. Berény (Somogy m.)
Nagybogdány l. Bogdány
Nagbokouina l. *Nagbekouina*
Nagycsepely l. Csepely
Nagydoboz l. Dobos
Nagydobsza l. Dobsza
Nagyenyed l. Enyed
Nagyhalász l. Halász
Nagyharsány l. Harsány
Nagyhódos l. Hódos
Nagyholdvilág *(Nagy Hodwilag)* Segesvár szék, később Holdvilág, ma Hoghilag *R.* 4063
Nagyhomoród l. Homoród
Nagyjeszen l. Jeszen
Nagykéménd *(Nogkemud)* Baranya m., ma Máriakéménd 4409
Nagykölked l. Kölked
Nagylak *(Noglak)* Fehér m., ma Noşlac *R.* 3956

Nagylég l. Kondoros
Nagyléta l. Léta
Nagylózs l. Lózs
Nagylúcs l. Lúcs
Nagymákfa l. Mákfa
Nagymarton l. Marton
Nagyolaszi *(Franca villa, Frankauilla)* Szerém m., ma Mandjelos *J.* 4171
—i Lőrinc 4380
Nagyőr l. Őr
Nagypalugya *(Polugea maior)* Liptó m., ma Paludza *Cs.* 4284
Nagysurány l. Surány (Nyitra m.)
Nagyszász *(Nogzas)* Ugocsa m., később Szászfalu, majd Tiszaszászfalu, ma Szaszovo *Sz.* 4233
Nagyszeben l. Szeben
Nagyszencse *(Nogzenche)* Bars m., később Szencse, ma Svätuša *Cs.* 4250
Nagysziget l. Csepel-sziget
Nagyszombat *(Tyrna)* Pozsony m., ma Trnava *Cs.* 3809-10, 3861, 3960-1
—i bíró 4242; l. még *Jensul*, Konrád, Péter,
—i ferences apácák 3788, 4242
—i — guardián 4242
—i polgár l. Pál
Nagyszőlős *(Nagy Zewlos)* Küküllő m., ma Seleuşul *R.* 4063
— (Ugocsa m.) l. Szőlős
Nagyvárad l. Várad
Nagyvarsány l. Varsány
Nagyváty l. Váty
Nagyvitéz l. Vitézmező
Nagy Zewlos l. Nagyszőlős
Nakapur l. Napkor
Nándor *(Nandur)* Komárom m., később Lándor, majd Hetény, ma Komárno *Cs.* 3719
nándorfehérvári püspök l. Benedek
Napkor *(Nakapur)* Szabolcs m. 4288, 4382
Nardapotoka f. (Vas m.) 3784
Narhyd hn. Szepes m. 3674
Našice l. Nekcse
Necpál *(Nochpal)* Turóc m., ma Necpaly *Cs.* 4013
Necpaly l. Necpál
Nedožery-Brezany l. Nádasér
Neech hn. Doboka m. 3708
Neek l. Nyék
Nekcse *(Nekche)* Baranya m., ma Našice *J.* 4258
Néma *(Nema)* Komárom m., később Kolozsnéma, ma Klížska Nemá *Cs.* 3766
Nemcsen *(Nymchun)* Somogy m., ma Lencsenpuszta (Nagybajom) 4117
Nemeskürt l. Kürt
Nemeslubella l. Lubella
Német *(Teothonicus)* János 3749
Némethidegkút l. Hidegséd
Németi *(Nempty, Nemty)* nb. Ambrus fia: Jakab 3946, 4020
Németi *(Nympty)* Borsod m., ma Sajónémeti 4149
— *(Nympthy)* Hont m., később Hontnémeti, ma Hontianske Nemce *Cs.* 3790
— *(Nemythy)* Szatmár m., később Szatmárnémeti, ma Satu Mare *R.* 4232
— *(Nymti)* hn. 3670
— l. még Al-, Fel- és Középnémeti
Németiszeg *(Nemptyzek)* Somogy m. 4131
Németlipcse l. Lipcse
Németország 3918, 4142, 4187
Németszögyén l. Szögyén
Nerlez hegy (Sáros m.) 4317
Neugrad l. Nógrád
Neusiedl am See l. Fertőfő
Neustadt *(Nova civitas)* l. Bécsújhely
Nezda l. Nyesde
Nezsider l. Fertőfő
Nicolyn pozsonyi várjobbágy 3836; l. még *Nykylinus*
Nicou l. Mikó
Nykylinus, Pál fia 4111; l. még *Nycolyn*
Nymchun l. Nemcsen
Nymti, Nympthy, Nympty l. Németi
Nyr hn. Esztergom m. 4387
Nyrer l. Őr
Nyrteluk hn. Ugocsa m. 4319
Nytria l. Nyitra
Nochpal l. Necpál
Noe hn. Fehérvár mellett 4208
Nog- l. Nagy-
Nógrád *(Neugrad)* Nógrád m. 4251
— m. 3798, 3806, 4167, 4344, 4351
—i főesperes l. Miklós
—i isp. l. Domokos tárnokmester, Farkas
—i nemesek 3798
Nógrádmegyer l. Almás
Nohovan vár 4275
Nolka fia: Péter padányi nemes 4249
Noşlac l. Nagylak
Noszlop l. Bogdány
Nová Bašta l. Bást
Nova civitas l. Bécsújhely
Nova villa l. Újfalu (Fehérvár mellett)
nova villa Byztherze l. Besztercebánya
nova villa Lompnycha l. Lomnica
Nouak hn. 4004

Novák *(Nouak)* Körös m., ma Novaki *J.* 4004
Novaki l. Novák
Novi Slankemen l. Szalánkemén
Nový Tekov l. Bars
— Život l. Marcsamagyar
Noztam, Noztan hn. Tolna m. 4076
Noztre, Noztrei, Noztrey hn. Veszprém m. 3891, 4049, 4058, 4064

NY

Nyárhíd *(Nyarhid)* hn. Nyitra m. 3721
nyéki *(Neek)* Jakó fia: Vörös Péter 4174
nyesdei *(Nezda)* Márton 3973
Nyírtass l. Tas
Nyírtét l. Tét
Nyitra m. 3757, 3831, 3849, 3958, 3962, 3974, 4014, 4086, 4113-4, 4187
— *(Nytria)* város 3757, 3867
—i isp. l. András országbíró, Gergely bán, Mihály, Tamás
—i káptalan 3739, 3757, 3926-7, 3958, 3962, 3974, 4014, 4086-7, 4201, 4246, 4331, 4356
—i püspök l. *Pasca*
—i várjobbágyok 3867
Nyitraludány l. Ludány
Nyulakszigete l. Margitsziget

O, Ó

Óbér l. *Alber*
Oberloisdorf l. Lasztaj
Obichk, Obusk fia: Miklós 3765, 4277
Obid l. Ebed
Obornak l. Orbonak
Obrež l. Ebris
Obrothusa l. Abrudhavasa
Obud vasvári bíró 4348
Óbuda *(Veterem Budam)* Pilis m., ma Budapest III. 3925, 4203
— mellett k.h. 3656, 3658
—i országgyűlés 3656, 3663, 3672
Obulganus baszti nemes 4360
Ochus, Ochuz l. *Oguz*
Oclich l. Oklics
Ocolysna l. Okolicsnó
Odolphus német-római király l. Adolf
Odon l. Adony
Odulman fiai: Tamás és Beke 3946
Odun fia: Ivánka 4219
Ogh l. Agg
Ogia l. Olgya
Ógradiska l. Alsógradiska
Oguz (Ochus, Ochuz, Ogyoz, Ogyuz), Buzád fia 3892-3, 4025, 4057; vasi isp. 3729, 3741
Ohatmonostora *(Ohothmunustura)* Szabolcs m., később Ohat, ma Debrecen 4217
Ohrady l. Kürt
Okić l. Oklics
Oklics *(Oclich)* Zágráb m., ma Okić *J.* 3948
Okoličné l. Okolicsnó
Okolicsnó *(Ocolysna, Okolichna, Okoliczna, Okolysna)* Liptó m., ma Okoličné *Cs.* 4125, 4157
—i *Myka* fia: Pál 4125
—i *Seraphinus* fia: Péter 3940-1, 4125, 4157
Okulus fia: Orbán 4168
Oláhhodos l. Hódos
Oláhtelki *(Olahtheleky)* l. Tohán
Olan (utód nélküli) 4404
— hn. Borsod m. 4404
Olaszi *(Olozy)* Baranya m., ma Olasz 4409
— *(Oloscy)* Szepes m., később Szepesolaszi, ma Spišské Vlachy *Cs.* k.h. 3673
olaszkai Vida fia: *Bocholerius* 3695
Olaszliszka l. Liszkaolaszi
Olbendorf l. *Alber*
Olchan hn. Szatmár m. 3768
Óleszna l. Erdőfalva
olgyai András fia: Farkas 3801-2, 4027
— — — Péter pozsonyi várjobbágy 3801-2, 4027, 4075, 4078, 4194-6
Olivér fia: Miklós pohárnokmester, szatmári isp. 3745, 4090
— fiai: Gergely és Olivér 3745
—, felnémeti 3943
Olmera l. Alméra
Olnempty l. Alnémeti
Oloscy, Olozi l. Olaszi
Olozka l. olaszkai
Olt *(Olth)* f. (Fogaras kerület) 3711
Olwrs l. Alsóörs
Ólubló l. Lubló
Omodeus l. Amadé
Ompud fiai: *Thonyz (Thoniz), Vrkund,* Domokos és Pál 3862
— tomaji nemes 3859
Ontelke hn. Kolozs m. 4063
Onth, Becsegergely nb. 4128
Ópályi l. Pályi

ópesti vásárvám 3723
Opoj, *Opoy* l. Apaj
Opor, Opour, Opowr l. Apor
Oprod l. Apród
Oradea l. Várad
Orbán fiai: Máté, Pál és Mihály 4182
—, *Okulus* fia 4168
Orbász *(Vrbas, Vrbaz)* Bosznia, ma Banja Luka *J.* 3948, 4259
—i *Grubuch* fiai: *Turdizlaus* és Balázs 4101
—i isp. l. Sándor országbíró
Orbonak *(Vrbonuk)* Zala m., később Obornak, ma Eszteregnye 3886
—i Martonos 3886
Orihóc *(Orihoch, Wrihouch)* hn. Verőce m. 3892-3, 4025
Orioa f. Pozsega m. 4335-6
Orywa hn. Pozsega m. 3829
Ormeniş l. Örményes
Ornoldus l. Arnoldus
Oronos l. Aranyos
Oroszország *(Russcia)* 3737
országbíró 3669, 3744, 3891, 3908, 4129, 4151, 4346; l. még András, Apor, István, Sándor, Tamás
Osl *(Osul)* nb. *Belud* fia: *Belud* 3819
— — György fiai: Márk és testvérei 4360
— — *Herbordus* fia: *Herbordus* 3764, 4390
— — Osl 4111
Osl *(Osl)* Sopron m. ma Osli 4148
Oszivágy *(Ozscywag)* hn. Somogy m. 3671
osztrák herceg 3733-4, 3781, 3818, 4090; l. még Albert
Oth fia: Henrik (Balog nb.) 4164, 4217, 4244, 4339
Othmar fiai: Csoma, Csuda és *Both* 4361
Othobor fiai: Kozma és Mikó 4026
Ótohán l. Tohán
Ottó *(Otto), Babunyg* fia 4259
Ottokár cseh király 3686, 3784, 3786, 3878
Ougya l. Olgya
Óvár *(Owar)* vár Vas m., ma Burg *A.* 3784, 3786, 3861
óvári *(Owar)* István fia: Konrád 3891, 4039, 4049-50, 4064, 4079, 4409
— Konrád fia: Jakab 4049-50, 4058, 4064, 4108, 4384, 4398, 4405; mosoni isp. 3891
— Szilveszter fia: Bicó 3786
Ovčie l. Vitézmező
ozdi főesperes l. Lőrinc
Ozugd l. Hazugd
Ozun l. Asszony

Ö, Ő

Őr *(Eur)* hn. Pozsony m. 4121, 4162
— *(Ewr, Nyrer)* Szepes m., később Nagyőr, ma Strážky *Cs.* 3653, 3655, 4183
Ördög *(Vrdug)* fia: Pál 4399
Ördöglika *(Vrdunglika)* hn. Baranya m. 3946
Örmény *(Ermen)* Esztergom m., ma Esztergom 3668
Örményes *(Eurmenus)* Aranyos szék, ma Ormeniş *R.* 3712
Őrnagy l. *Evrnog*
Őrs *(Wrs)* Heves m., ma Tarnaörs 3726
— Újvár m. 3998
őrsi *(Vrs, Wrs)* Fábián 4049, 4064
— Mátyás 4049, 4058, 4064; veszprémi szolgabíró 4237

P

Paad l. Pád
Pabar hn. Valkó m. 4182
Pácsony *(Pachon)* Vas m. 3930-1
Pád *(Paad)* Hunyad m., ma Spini *R.* 4068
Padaň l. Padány
Padány *(Padan)* Pozsony m., ma Padáň *Cs.* 4249
Padersdorf l. Pöszöny
páduai diák (scolaris Paduani) ma Padova, *Olaszország* 3723
Paganellus de Vico Pisano III. András familiárisa 3879
Pagrács *(Pagarach, Pagraach, Pagrach)* Baranya m., ma Podgorać *J.* 4258
Paynk l. Pányok
Pákozd *(Pakazth)* Fejér m. 4208
Pál alkancellár, pozsonyi prépost 3737
— alországbíró 3882, 3902, 4049, 4064
— bán fia: Miklós 4397
— bihari isp. 4403
— budai éneklőkanonok 3724
— esztergomi prépost 3790, 3902; és pécsi adminisztrátor 3665-6
— fehérvári olvasókanonok 3715
— fia: Gergely 4275
— — János királyi tárnok 3683
— — István 3908
— — *Lothardus* bán (Gutkeled nb.) 3878
— — Miklós 4394
— — — győri isp. 4102

— — — szatmári adószedő 4352
— — *Nykylinus* 4111
— — Pál 3843
— — Tamás 4096
— fiai: János és Pál 4066
— — József, Ábrahám, Jób, István és János 4128
— — Móric, Pál és *Clementinus*, (peterdi) 3946
— (Gutkeled nb.) 3878
— győri hospes 4011
— hantai prépost 3970, 3976, 4015
— királyi borbély 3737
— — tárnok 4299
— kovázdi várjobbágy 3870
— kőröshegyi királyi pohárnok 3815
— krasznai isp. 4403
— margitszigeti domonkos szerzetes 3723
— nagyszombati polgár 3842
— pécsi püspök 3654-5, 3935, 4076, 4212
— szatmári isp. 4403
— szörényi bán 3737
— tengermelléki bán és testvérei 3954
— veszprémi püspök 3737
—, Bás fia 4192, 4211
—, *Benes* fia 4285, 4315
—, *Chyma* fia 4284
—, *Chunth* fia 4072
—, Domokos fia 4049, 4058, 4064
—, Ehellős fia, barsi várjobbágy 3904
—, *Ewzend* fia 3872
—, *Ezem* fia 4311
—, *Furd* fia, királyi tárnok 3683
—, Hont fia 4094
—, Húsvét fia 3815
—, István bán fia 3740, 3742
—, János fia 4153
—, — —, ugocsai 4311
—, *Kecke dictus* 4348
—, *Kene* fia 3990
—, komáromi, győri, mosoni isp. 3822, 4217, 4275; szepesi isp. 4275
—, Kompolt fia 3726
—, Kozma fia 3988, 4096
—, Lőkös fia 4403
—, Madács fia 4308, 4320-1, 4351
—, Mihály fia 4362
—, Mika fia 4125, 4157
—, Miklós fia 3937
—, — —, honti várjobbágy 4292
—, molnári 3826
—, *Ompud* fia 3862
—, Orbán fia 4182
—, Ördög fia 4399
—, Pál fia 3843
—, — —, peterdi 3946, 4066
—, Péter fia, szenyéri 3852
—, Póka fia 4071
—, Pósa fia 4168
—, Recsk fia 3663, 3841, 3908, 4229-30
—, *Rywgh* fia 4019
—, *Rolandus* fia, óvári nemes 3784
—, sztragári 4184
—, Tóbiás fia 4365
—, *Vinclo* fia 3974, 4014
Palach-i Miklós fia: János 4380
Palást *(Palasth)* Hont m., ma Plášťovce *Cs.* 3996
—i Ivánka fia: Jób 4292
Páld *(Pauld)* Hont m., később Garampáld, ma Pavlová *Cs.* 4100
Palkonya *(Palkona, Polkona, Pulkuna)* Baranya m. 4079, 4081, 4089
— *(Pulkuna)* Borsod m., ma Tiszapalkonya 3740
Palocsa *(Palocha, Polocha, Poloucha, Polovtha)* vár Sáros m., ma Plaveč *Cs.* 3921, 3992
Paludza l. Nagypalugya
Palugya *(Palugya minor, Polgea, Polugea)* f. Liptó m. 4177, 4284
Palugya hn. l. még Kispalugya, Nagypalugya
Pályi *(Pauli)* Szatmár m., ma Ópályi 4096
Pamlény *(Pomlyn)* Abaúj m., 4244
Pank l. Pányok
pannonhalmi apát 4121
— egyház 3858
Pansa, Bano (dictus) Marcell testvére 4235
Panyit *(Ponyt, Ponith, Ponyth)* fia: Jakab (Buzád nb.) 3874, 3885-6, 3938
—, Arnoldus fia 3896
pányoki *(Pank, Paynk)* Gergely fia: Jakab 3884, 3897, 4178-9
Papvására l. *Pothwasara*
Paracsán *(Parachan)* Pozsony m., később Prácsa, majd Szöllős, ma Vajnory-Bratislava *Cs.* 4113-4
Parazth fia: Ugrin (Csák nb.) margitszigeti domonkos perjel 3723, 3789
párdányi Lőrinc 3878
Parna f. (Pozsony m.) 4389
Partizanská Ľupča l. Lipcse
Pasca nyitrai püspök 3674, 3686, 3706-7, 3712, 3741, 3752, 3935
—, *Gyurgus* fia, füredi udvarnok 4181
—, *Kutez* fia 4292
Pásztó *(Pazthuh)* k.h. Heves, ma Nógrád m. 4007, 4365

Pásztó l. még Szőlős
—i István fiai: László, János és Miklós 3901, 3907
Pata *(Patha)* Heves m., ma Gyöngyöspata 4258
Patak *(Pothok, Potok)* Zemplén m., ma Sárospatak 3804, 4123
—i plébános l. *Achilles*
—i várnagy l. *Belus, Feldricus,* György (Simon fia) szabolcsi isp.
Patha l. Pata
Pauld l. Páld
Pauli l. Pályi
Pavlová l. Páld
Pázmány *(Paznan, Paznanus)* básti nemes 4365
— fia: Beke 3773
— — Demjén 4284
— vasvári lakos 4348
—, Miklós fia 3826
—, Vida fia 4186
Pazthuh, Paztuh l. Pásztó
Péc *(Peech)* nb. *Seruusdei* fia: László 3829
— (utód nélküli) 4085
— Győr m., később Felpéc és Kispéc, utóbbi ma Kajárpéc 4035
—i Ivánka fiai 4034-5
Pécs város 4294
—i adminisztrátor l. Pál esztergomi prépost
—i egyház 4076
—i éneklőkanonok l. István
—i káptalan 3829, 3928, 3946, 4079, 4089, 4294, 4398
—i püspök l. Jób, Pál
Pechen l. Petyen
Pécsudvard l. Udvard
(pécs)váradi apát 4294, 4409
— konvent 4076, 4081, 4294, 4409
Peech l. Péc
Pehcham, Pehchan l. Pöstyén
Pekchén vár l. Pöstény
Pél *(Peel)* Arad m. ma *R.* 4366
—i monostor l. Szent Mihály
perbesei *(Purbuse)* Jakab lánya: *Balsam* 3748
Perchyn nagyszigeti ispáni officialis 3899
Pere *(Pere)* Abaúj m. 4150
Perecs *(Perech)* l. Bagó
Perehreszma l. Keresztúr (Ugocsa m.)
Perek hn. Szabolcs m. 4220
Pereszteg l. Szécsény
Perin (Peryn) mester 3915-6
Perlym királyi ember 4198
Pertel Sopron m., később Keresztúr, majd Tótkeresztúr, ma Magyarkeresztúr 3764
Peruzlaus, szelnicei 3994, 4077
Pest m. 4019, 4339, 4377
Pesten l. Pöszöny
Pesthen l. Pöstény
pesti hajósok 3660, 4112
— polgárok 3660-1, 4041
— (rév)vám 3661, 3959, 4112
— vár l. Buda
— l. még ópesti
Pete fia: Dénes 4271
petendi *(Pethend) Zumba* fia: *Bwcho* pozsonyi castrensis 4240
Petény l. Kétpetény
Péter abaújvári isp. 3825, 3832
— bán fia: Lőrinc 3671, 4130
— — — Miklós 3671
— egri dékán 3971
— erdélyi püspök 3654-5, 3698-9, 3706-8, 3712, 3729, 3737, 3741, 3752, 3822, 3935, 3973, 4004, 4209, 4216-7, 4258, 4321
— fehérvári dékán 3779
— fia: András 4008; 4235; 4326, 4330
— — —, kispalugyai 4284
— — —, zólyomi ispáni protonotarius 3952
— — *Bense* 3833
— — Csák l. Csák (Péter volt nádor fia)
— — *Gude* (Aba nb.) 3988
— — István 3956
— — János, kispalugyai 4282-3
— — — pozsonyi várjobbágy 3860-1
— — László 4365
— — Máté (Csák nb.) l. Máté (Csák nb. Péter fia)
— — Miklós 3753
— — Petőc 4361
— — Tamás 4017
— fiai: *Edeuch* és Jakab 4179
— — Iván és Benedek 4326, 4330
— — Kozena, Miklós, Demjén és Péter, liptói 4284
— — Lőrinc, Péter, Miklós, János, *Kacina* és Pál, szenyéri 3852
— — Lukács, Péter, Demeter, István és László (Aba nb.) 4256, 4258
— — Lukács és Péter, lipóci 4361
— — Pál hantai prépost, Vid és János, tördemici 3976
— kemeji főesperes 4241
— királyi káplán 3861
— — lovász 4326
— nagyszombati bíró 3842
— palásti nemes 3996
— surányi clericus 3718

— székely isp., István fia (Bő nb.) 4004, 4336
— tolnai főesperes, *Andronicus* veszprémi prépost testvére 4091, 4156, 4169
— udvari pap 3906
— újvári alisp. 4363-4
— volt veszprémi püspök 3855, 4049, 4064
—, Ábrahám fia 4345, 4352, 4385
—, András fia 4250
—, — —, olgyai 3801-2, 4027, 4075, 4078, 4194-6
—, — —, sédtői 4005
—, — — (Szentemágocs nb.) 3762, 3848
—, *Andronicus* fia 3826, 4348
—, *Angelus* testvére 3697
—, Bás fia 3936-7
—, Bő nb. István fia 4335-6
—, *Budum* fia 4361
—, Csákány fia 4177
—, csatári 3657, 4049, 4058, 4064
—, *Chawanka* fia 3947
—, csekelakai 4068
—, Csépán fia 4251
—, *Chyma* fia 4284
—, Csomasz fia 4150
—, *Danus* fia 4313
—, *Darag* fia 4265
—, Dénes fia 3865
—, *Drug* rokona 4098
—, *(Fogos dictus)* székely isp. 4217
—, *(Ffokra dictus)* Miklós fia 4347
—, forrói 4272
—, *Funch* fia 3746
—, *Girbarinus* (?) fia 4043
—, *Henneng* fia 3955
—, *Hydaga*-i 3658
—, István fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, *Itemerius* fia 3713, 3930-1, 4365
—, Ivánka fia 4035
—, Jakó fia 4174
—, János fia 4153
—, — —, ugocsai 4276, 4311
—, *Kato* fia 3802
—, Kázmér fia (Hontpázmán nb.) 4100, 4275
—, Kompolt fia 3726, 3997-8, 4062, 4258
—, kürti 4236
—, Lőkös fia 4403
—, *Madya* fia 3909
—, Mihály fia 3806; 4258, 4395
—, Miklós fia 4340
—, Mikus fia 3663
—, Nagy 4365
—, *Nolka* fia, padányi nemes 4249
—, Pál testvére 3815
—, Péter fia (Aba nb.) 4256, 4258
—, — —, lipóci 4361
—, — —, liptói 4284
—, — —, szenyéri 3852
—, Pós fia 3895
—, Sámson fia 3753
—, *Sclavus* 3894
—, *Seraphinus* fia 3940-1, 4125, 4157
—, *Symardatt* fia 4365
—, Tiborc fia 4149, 4154, 4251, 4348
—, Tódor fia 3796, 4280
—, Tolvaj fia 4188
—, vencsellői 3898
—, *Vochlo* fia 4186
—, *Vorin* fia 3908
—, *Wza* fia 4170, 4172
—, . . . fia 4358
Peterd hn. Baranya m. ma *J.* 4066
Peterd(hasadéka) *(Peturd Hasadaca)* Torda m., később Magyarpeterd, ma Petreştii de Jos *R.* 3993
—i Benedek fia: Dénes 3946
Peterke vasvári lakos 4348
Péterlaka *(Peterlaka)* Torda m., ma Petrilaca de Mureş *R.* 4063
Pétervárad *(Peterwaradia)* k.h. Szerém m., ma Petervaradin *J.* 4030
Petervaradin l. Pétervárad
Peteuch l. Petőc
Pethrete l. Pötréte
Petk, Zana-i 3863
Petke, Pál testvére 3815
Pető János 4343
— *(Pethew),* Mihály fia 4037, 4184
Petőc *(Peteuch),* Aba fia 4281
—, Péter fia 4361
Petre kovázdi várjobbágy 3870
— *(Petre)* Baranya m., ma Újpetre 4089
Petres hn. Nyitra m. 3926-7
Petreştii de Jos l. Peterd(hasadéka)
Petrilaca de Mureş l. Péterlaka
Petrina *(Petrina)* Zágráb m., ma Petrinja *J.* 3948
Petrinja l. Petrina
Petronell *(Petromella)* vár *A.* 3784
Petržalka l. Flecendorf
Pettau *(Potul)* vár *A.* 3746
Peturd Hasadaca l. Peterd(hasadéka)
Petyen *(Pechen)* Esztergom m., ma Esztergom 3668
Phyle l. Füle
Phylippus l. Fülöp

Phylpus l. Fülpös
Pieštany l. Pöstyén
Pietroasa l. Csegez
Pilis erdő 4305
— megyei nemesek 4221
—i apát 4222; l. még István
Pynk fia: Benedek padányi nemes 4249
Pyspuky l. Püspöki
Pyuk fia: *Suuch*, turóci 3856
Plăieşti l. Kövend
Plášťovce l. Palást
Plavec l. Detre
Plaveč l. Palocsa
Ploske l. Lapispatak
Plumo l. Blumenau
Póca *(Polcha, Poucha)* Somogy m., ma Kapoly 3973
Pócs *(Poch)* fia: Mihály 4368
Podeni l. Hidastelek
Podgorać l. Pagrács
Podgorja *(Podgoria)* Zágráb m., ma Podgorje *J.* 3948
—i *Chuetchk* fia: *Cyuiticus* 4000
—i várjobbágyok 4000
Podgorje l. Podgorja
Podhorany l. *Asgutyerdeuow*
Podolin *(Podolin)* Szepes m., ma Podolinec *Cs.* 4239
Podolinec l. Podolin
Podolje l. Bodolya, Csabagáta
pohárnokmester (királyi) l. Jakab, Lőrinc, Miklós
— (királynéi) l. András, Farkas (Folkus fia)
Poiana l. Polyántelek
Póka *(Poka, Pouka, Povka)* fia: Pál 4071
— királyi ember Szepesben 3654-5
— szerémi püspök 3654-5, 3706-7, 3712, 3729, 3741 (kői), 3752, 3822, 3935
Póka, *Zyzma* fia 4276
póki *(Puk)* Tamás 3781, 4031
Polan *(Polian, Polyan, Polyn)* fia: András 3652-5
— fia: Vitályos 3685
—, szepesi 3991-2
Polanteluk l. Polyántelek
Polcha l. Póca
Polgárdi *(Purgat)* Fejér m., ma Kecel Bács-Kiskun m. 3881
Polgea l. Palugya
Polkona l. Palkonya
Polleinus szn. 4406
Polocha, Poloucha, Polovtha l. Palocsa
Poltár l. Zelene
Polugea l. Kispalugya, Palugya
Polyántelek *(Polanteluk)* Aranyos szék, később Aranyospolyán, ma Poiana *R.* 3712
Pomáz *(Pomaz)* Pilis, ma Pest m. 4305
Pomlyn l. Pamlény
Pongrác fia: Egyed, fügei 3895
— — Tamás 3987, 4080
— testvérei, gömöri 4365
—, László fia 4395
—, *Pud* rokona 4397
Ponik erdő (Zólyom m.) 4008
Ponith l. Panyit
Poprád *(Poprad)* f. (Szepes m.) 3921, 3932, 4183
—i hegyek 3921, 3932
Pordoy hn. Aranyos szék 3712
Poroszló *(Puruzlo)* Heves m. 4217
—i monostor 4217
Porouna l. Próna
Porumbeşti l. Kökönyösd
Pós *(Pous, Povs, Pows)* fia: Péter 3895
— — Ugrin (Csák nb.) 4182
— fiai: István, Miklós, Mihály, László, Egyed és Lőrinc 4274
—, Merse fia 4274
Pósa *(Posa, Pousa)* fia: Felicián 4291
— — Pósa 3806
— fiai: Domokos és Pál 4168
— — *Zolouch* és János 3895
—, Márk fia, rajki 3887
—, *Rada* fia 4208
—, Rátót fia 3895
—, l. még *Pansa*
Posega, Posoga l. Pozsega
Pothok, Potok l. Patak
Pothwasara (Potuasara, Potwasara, Puthwasara) hn. később Papvására Veszprém m., ma Balatonfűzfő 3891, 4049, 4058, 4064
Potul l. Pettau
Potyond (?) *(Puchun)* Sopron m. 4360
Poucha l. Póca
Pozsega m. 4260
— vár 4073, 4335-6
—i isp. l. Albertinus szlavón bán, Ugrin mester
—i káptalan 3829
—i prépost l. Lőrinc
Pozsony *(Posonium)* vár(os), ma Bratislava *Cs.* 3680-1, 3722, 3801-2, 3861, 3960-1, 3983, 4088, 4107-8, 4121, 4137, 4145, 4147, 4206
— — k. h. 3838-40, 4107
— mellett *(prope Posonium)* k. h. 4142-3

Pozsony-határvidéki nemesek 4027
Pozsony m. 3681, 3828, 3836, 3983, 4027, 4053, 4075, 4078, 4088, 4113-4, 4116, 4121, 4145, 4188, 4206, 4378, 4388
— — adószedői 4242
— — nemesei 4121
pozsonyi apácák (ciszterci) 4136
— — (klarissza) 4136-7, 4147
— bíró 3875; l. még *Deprecht, Herculinus,* Jakab
— curialis comes l. *Iruzlaus*
— egyház 3860-1
— hajósok 4142
— hospesek l. pozsonyi polgárok
— isp. l. Apor, Demeter zólyomi isp., Máté lovászmester, Máté nádor
— káptalan 3680-1, 3763, 3769, 3861, 4053, 4075, 4078, 4115-6, 4121, 4162, 4194-6, 4378
— polgár l. Jakab
— polgárok (hospesek) 3837, 3840, 3874, 3983, 4121, 4137, 4142
— prépost 3861; l. még *Hab,* Pál alkancellár
— várjobbágyok 3729, 3801-2, 3836, 3860
— várnagy l. *Iruzlaus*
— várnépek 3680-1, 4174, 4194-6, 4240, 4247
— várszolga l. *Bwcho*
Pöstény *(Pehcham, Pehchan, Pesthen)* Nógrád m., ma Szécsény 4184, 4344
Pöstyén *(?Pekchén)* vár Nyitra m., ma Piešťany *Cs.* 4275
Pöszöny *(Pesten)* Vas m., Badersdorf *A.* 3785
Pötréte *(Pethrete)* Zala m. 3887/a
Prácsa l. Paracsán
Prawna l. Próna
Práznóc l. *Prezniche*
Praznovce l. *Prezniche*
Prešov l. Eperjes
Prezniche Nyitra m., később Práznóc, ma Praznovce *Cs.* 3849
Pribul sár (*lutum,* Zólyom m.) 4321
Prodatin vár (Lengyelország) 3841, 3910
Próna *(Porouna, Prawna, Prouna)* Turóc m., később Tótpróna, ma Slovenské Pravno *Cs.* 3663, 3841, 3908
Prosiek l. Szárazpröszék
Prószék l. Szárazpröszék
Puchun l. Potyond
Pud fia: István 4397
Puk *(Puch)* Nógrád m., később Endrefalva és Felfalu, utóbbi ma Szécsényfalu 4334
Puk l. póki
Pulkuna l. Palkonya
Purbuse l. Perbese
Purgat l. Polgárdi
Puruzlo l. Poroszló
Puspuky l. Püspöki
Pusztahollód l. Hidastelek
Puta fia: Dénes 3903
Puthwasara l. *Pothwasara*
Püspöki *(Pyspuky)* Gömör m., ma Sajópüspöki Borsod-Abaúj-Zemplén m. 4149
— *(Puspuky)* k. h. Nógrád m., később Fülekpüspöki, ma Biskupice *Cs.* 3970

Q

Quazdi l. kovázdi

R

Raad l. Rád
Rába *(Raba)* erdő (Győr és Vas m.) 3817, 4193
— f. 3781, 3786, 3817
Rábakecöl l. Kecöl
Rábakovácsi l. Kovácsi
Rábca *(Rabcha)* f. (Győr m.) 3781
Rachicha f. (Drávántúl) 3737
Racsica *(Rachicha)* Somogy, majd Körös m., ma *J.* 3737
Rád *(Raad)* k. h. Abaúj m., ma Boldogkőváralja 3974
—i völgy k. h. 3975
Rada fia: Pósa 4208
Radisponensis l. Regensburg
Radizlaus (Radozlaus, Raduzlaus, Radwzlaus) fia: *Chobo* 4186
— fiai: *Radizlaus, Inabur* és *Boych* 4186
— szlavón bán 3948; volt bán 4259
—, *Babunyg* fia 4259
—, István fia 3935
—, László fia 4201, 4246
—, *Radizlaus* fia 4186
Rádóckölked l. Kölked
Radoma *(Rodona)* Sáros m., ma *Cs.* 4070
Radosna *(Raduzna, Rudusna)* f. (Nyitra m.) 3757
Radozlaus l. *Radizlaus*
Radun (Rudun) fia: Mike 3906, 3913, 4059-60, 4073
Raduzlaus l. *Radizlaus*
Radvány *(Roduan)* hn. Baranya m., a Drávától délre 4258
Radvány *(Raduana)* Zólyom m., ma Banská Bystrica *Cs.* 3823

Radwzlaus l. *Radizlaus*
Radzlofolwa l. Rászlófalva
Rajčany l. Rajcsány
Rajcsány *(Raych, Reichan)* Nyitra m., ma Rajčany *Cs.* 4265
Rajec *(Raych)* vár Trencsén m., ma Rajecké Teplice *Cs.* 4275
Rajecké Teplice l. Rajec
rajki Márk fiai: Benedek, Pósa, Mihály és János 3887
Rajna *(Reen, Reyn, Renus)* f. (Németország) 4186-7, 4196, 4274, 4308, 4320-1
Rajnavidék 4204
Rakasz *(Rokoz)* Ugocsa m., ma Rokoszov *Sz.* 4319
Rakatias f. (Ugocsa m.) 4276
Rakonca *(Rokoncha)* Hont m., később Alsó- és Felsőrakonca, ma Dolné és Horné Rykynčice *Cs.* 4051
Rákos *(Rakos)* k. h. Pest m. 4242
Rakuz l. Rókusz
Rapcham f. (Nyitra m.) 3757
Rapoldus nagyszombati ferences guardián 4242
Rászlófalva *(Radzlofolwa)* hn. Baranya m. 3946
Rátót *(Rathold, Ratoldus)* apród 4227-8
— fia: Pósa 3895
— — Tamás 3794-5, 4187
— nb. Domokos tárnokmester 4217
Războieni-Cetate l. Földvár
Reche fia: Miklós 3680-1
Rechey, Lőrinc fia 4401
Rechnitz l. Rohonc
Recsk *(Rech, Rechk, Rechke, Reck)* fia: János 3841, 3908
— — Pál 3663, 3841, 3908, 4229-30
— — *Serefil* 3841, 3908
— *(Rekch)* Borsod m., ma Heves m. 4241
Reen l. Rajna
regensburgi *(Radisponensis)* kereskedők 3846
Regnia hn. Szlavónia 3672
Regnoldus tihanyi apát 4181
Rehtukeur l. Röjtökör
Reichan l. Rajcsány
Reyn l. Rajna
Rekch l. Recsk
Renoldus (Reynoldus) asztalnokmester 3737
— fia: János 4288
—, *Ebed* fia (Ják nb.) 3750, 3774
—, *Gelardus* fia 4086
Réth hn. (?) 4343
Réti *(Rety, Ryty)* Győr m., ma Tárnokréti 3781, 4031
Reuhthukeury l. Röjtökör
Rezi *(Rezi)* Zala m. 4400
Riba *(Ryba)* Nógrád m., később Ipolyszög, ma Balassagyarmat 4047
Richteluky fn. Szatmár m. 3768
Ricolphus (Rikolphus, Rykolphus) isp. (szepesi) 3991-2
— fia: *Kokos* 3999, 4358
Rykynčice l. Rakonca
Rima *(Ryma)* f. (Gömör m.) 4149
Rimetea l. Torockó
Rimóc *(Rymouch)* Nógrád m. 3806, 4167
Ryty l. Réti
Rywgh fiai: Pál és Jób 4019
Róbert *(Roberthus)*, Jacopsa fia 3784
Roch ugocsai és erdődi isp. 3768
Rodolphus, Rodulphus l. Rudolf
Rodona l. Radoma
Rodouan l. Radvány
Rofoyn (Ropheyn) bán 4252, 4289-90
Rogozych f. (Drávántúl) 3737
Rohonc *(Ruhanch)* vár Vas m., ma Rechnitz *A.* 3749
Rohrau *(Boro, Roro, Rorou, Rorov, Rouro)* vár *A.* 3749, 3777, 3781, 3784, 3786, 3851, 3881, 3889, 3916, 3934, 3974, 4144
Rokoncha l. Rakonca
Rokoszov l. Rakasz
Rokoz l. Rakasz
Rokúsy l. Rókusz
Rókusz *(Rakuz, Rokus)* Szepes m., ma Rokúsy *Cs.* 3653, 3655, 4183
Rolandus *(Rorandus)* (Borsa nb. Tamás fia) erdélyi vajda és szolnoki isp. 3654-5, 3674, 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3752, 3795, 3822, 3935, 3987, 4054, 4090, 4099, 4128; volt vajda 4205, 4316-7; királynéi tárnokmester 4275
— fia: Pál óvári nemes 3784
— — Sándor 3811, 4071
— nádor (Rátót nb.) 4210
—, Bás fia 4192, 4211
—, István fia 3943, 4244
—, *Lewka* fia 4208
római szentszék 4189
Roman, cseri 3717-8
Romanus fia: Barnabás, haraszti 3851
— — Tamás 4208
Roro, Rorou, Rorov l. Rohrau
Rosd-i Csépán fia: Péter 4251
Rouro l. Rohrau
Rozboyd, Lampert fia 4294, 4318

Rožňava l. Rozsnyóbánya
Rozsnyóbánya *(Rosnobana, Rosnyo Banya)* Gömör m., ma Rožňava *Cs.* 3702, 3714, 3845
Röjtökőr *(Rehtukeur, Reuhthukeury)* hn. Sopron m. 3979-80
Rubynus, Vitályos fia 3933-4
Rudolf *(Rodolphus, Rodulphus)* apród 3660
— fia: Miklós budavári polgár 4339
Rudun l. *Radun*
Rudusna l. Radosna
Rugas szentendrei főesperes 4015
Ruhanch l. Rohonc
Ruhinna-i Miklós 4365
Ruoz palásti nemes 3996
Rusd fia: László 4237
Ruská l. Ruszka
Russcia l. Oroszország
Ruszka *(Ruzka)* Ung m., később Dobóruszka, ma Ruská *Cs.* 4178-9

S, Š

Saag l. Ság
Saal l. Sál
Saar l. Sár
Saasagh l. Saság
Sabaria l. Szombathely
Sabinov l. Szeben (Sáros m.)
Sadan l. Zsadány, Zsidány
Ság *(Saag)* Nyitra m., ma Sasinkovo *Cs.* 4331
ságí konvent 3833, 3835, 4046
— prépost 3833
Sajó *(Zohyou)* f. (Borsod m.) 4149
Sajógömör l. Gömör
Sajónémeti l. Németi (Borsod m.)
Sajópüspöki l. Püspöki
Sakachy l. Szakácsi
Sál *(Saal)* Vas m., ma Hegyhátsál 3930-1
Šaľa l. Sellye
Salay l. Csala
Salamon fia: Sámuel 4122
—, Benedek fia, brogyáni 3926
Sălard l. Adorján
Sălătig l. Bőnye
Salya l. Sellye
Samobor l. Szamobor
Šamorin l. Somorja
Sámot *(Samud)* Pozsony m., később Búcsúháza, majd Tejfalu ma Mliečno *Cs.* 3769
Sámson fiai: Jakab, Saul és Péter 3753
Samud fia: Lesták (Tomaj nb.) 4271
Sámuel, Salamon fia 4122
sandomiri herceg 3804; l. még László krakkói herceg
Sándor fia: András 3865, 3995, 4367
— — *Moys* 4076
— fiai: László alkancellár, titeli prépost, Demeter, Sándor és Miklós 4257-8
— országbíró, orbászi isp. 3737
— padányi nemes 4249
— veszprémi préposti serviens 4066
—, Csete fia 4006
—, Egyed fia, jenői várnagy 4005
—, Gál fia 3974
—, Gergely fia 4278
—, *Gurk* fia (Ákos nb.) 3876
—, György bán fia (Gutkeled nb.) 3737
—, hazugdi 4079, 4081, 4089
—, Hont fia 4094
—, Márton fia (*Damasa* nb.) 3859
—, *Noe*-i 4208
—, olani 4404
—, péli 4366
—, Rolandus fia 3811, 4071
—, Sándor fia (Aba nb.) 4257-8
—, timai 3995
— *(Sandur)* hn. Veszprém m. 3756
Sank fia: Bodor 3895
Santău l. Szántó
Sár *(Saar)* f. (Fejér és Tolna m.) 3715, 3928, 3937, 3981
Sárazsadány l. Zsadány
sári Bors, Domokos, István 4049, 4058, 4064
sarlói *(Sorlou)* László 4074
Sáros m. 3804, 3832, 4274, 4287, 4296, 4317
—i egyház 3945
—i isp. 4317; l. még Demeter
—i királyi hospesek 4213
—i tized 3945
—i várnagy l. *Wytk*
Sárospatak l. Patak
Sártványvecse *(Sartywanveche)* nb. *Jula* fia: István 4217
Sarustelek hn. Küküllő m. 3955
Sarzorm-i malom l. zaranyi
Saság (*Saasagh, Sasag*) hn. Kolozs m. 3708, 4063
Sásdi *(Sasdi)* Zala m., ma Köveskál Veszprém m. 4159
Sasinkovo l. Ság
Sásvár *(Saswar)* vár Ugocsa m., később Tiszasásvár, ma Trstnik Sz. 3960-1, 4088, 4311
sátoraljaújhelyi *(Saturalia Wyhel)* hospesek 3696

Satu Mare l. Németi, Szatmár
Saul fia: Gergely 4159
— — Saul 3970, 3976
— padányi nemes 4249
—, István fia, óvári nemes 3784
—, molnári 3826
—, Sámson fia 3753
Saulfelde hn. Gömör m. (?) 3895
Săvădisla l. Szentlászló
Scadeker l. *Stadeller*
Scarus l. Szkáros
Scebene isp. 3737
Sceche l. Szete
Scechen-i *Cristol* fia: Dénes 4367
Scechyn l. Szécsény (Sopron m.)
Scekes l. Székes
Scelepche l. Szelepcse
Scellyske l. Szedlicske
Scelneche l. Szjelnic
Scemene l. Szemenye
Scenmitlus l. Szentmiklós
Scenna l. Szenna
Scentemaguch l. Szentemágocs
Scepes l. Szepes, Szepsi
Scepnicha hn. Zágráb m. 3894
Sceunycha l. Szenic
Schadendorf, Schattendorf l. *Suslan*
Schebnizbana l. Selmecbánya
Scybinium l. Szeben
Scyl l. Szil
Scylos l. Szilas
Scips l. Szepes
Scyud l. Szúd
Sclaus Iván 3810
Sclavus Péter 3894
Scuchouch l. Szocóc
Šebastovce l. Sebes
Sebechleby l. Szebelléb
Sebes *(Sebus)* Hontpázmán nb. 4300
— *(Sebes)* Sáros m., később Alsó- és Felsősebes, ma Šebastovce *Cs.* 4296; l. még Felsebes
Sebestyén fia: János 4049, 4064
Sebreth fia: Erdő 4120
— *(Seueridus), Marcellus* fia 3966, 4061
Sebus l. Sebes
Sedlice l. Szedlicske
sédtői *(Sedthwy)* Adorján fia: András (Csák nb.) 4005
segesdi főesperes l. István
— ispánság 3938
Seyfridus fia: Miklós 3784
—, *Hertuegh* fia 3749
—, Szilveszter fia 3784
Selen l. Zselin
Seleuşul l. Nagyszőlős
Selez l. Zseliz
Selyn l. Zselin
Sellye *(Salya)* Nyitra m., később Vágsellye, ma Šaľa *Cs.* 4121
selmecbányai *(Schebnizbana)* királyi hospesek 3939
Semjén hn. Szabolcs m., ma Kállósemjén 4382
Semky l. Csenke
Semse fiai: Márton és Bene 4284
Senica l. Szenic
Senky l. Csenke
Septe l. Söpte
Seraphinus (Seraphin, Seraphynus) esztergom-szentgyörgyi prépost 3937
— fia: Péter 3940-1, 4125, 4157
— fiai: András és Miklós 4229-30
Serephel (Serefil, Serephyl), Recsk fia 3841, 3908
Serg nemes 3672
Seruusdei fia: László (Péc nb.) 3829
Sesterche f. (Liptó m.) 4143, 4255
Šestine l. Medvevár
Seueridus l. *Sebreth*
Sibiu l. Szeben
Sic l. Szék
Sydam l. Zsidány
Sydo, Sydow (dictus) Mihály, Imre fia 3843, 4347
Sydowpotok l. Zsidópatak
Sielnica l. Szjelnic
Sygarth l. Zsigárd
Sygra l. Zsigra
Syid l. Zsid
Sikenička l. Gyarmat
Siklósbodony l. Bodony
Symardatt fiai: Péter és Miklós 4365
Sîmbata de Jos l. Szombatfalva
Simigium l. Somogy
Simon fia: György 3709, 3804, 3982; szabolcsi isp. és pataki várnagy 4296
— — János 4394
— — —, koltai 3787
— — Majos 3802
— — Mihály 3979-80, 4052, 4173
— — Miklós brassói isp. 3963
— — — szekcsői várnagy 4120
— — Simon 3979-80
— — —, badalói 4407
— — —, *Suslan*-i 4198-9, 4231
— — Vörös Tamás 4408

— fiai: Detre és György 4258
— — Miklós és Simon, gömöri 3773
— pécsváradi apát 4409
— ungi várjobbágy 3800
—, Bereck fia 3903
—, Detre fia 3825
—, Egyed fia 4278-9
—, Gallicus 3980
—, Mihály fia 3806, 4184; királynéi kancellár 4037
—, Simon fia 3979-80
—, — —, badalói 4407
—, — —, gömöri 3773
—, — —, *Suslan*-i 4198-9, 4231
—, Tamás fia 3709
—, *Wendeyg* fia 3777
—, Vida fia 3960
Sîngeorgiu Nou l. Szentgyörgy
Sinka *(Synka)*, Tamás fia 4317
Sînpetru de Cîmpie l. Szentpéter
siradai l. sandomiri
Sitke *(Sytke)* Vas m. 3736
Sixtus, *Toldod*-i 3905
Skerešovo l. Szkáros
Slankamen l. Szalánkemén
Slatinski Drenovac l. Darnóc
Slovenská Ľupča l. Lipcse
— Nová Ves l. Újfalu (Pozsony m.)
Slovenské Pravno l. Próna
Smaragdus alkancellár, fehérvári prépost 3939
Smrečany l. Szemercsén
Sobotište l. Szobotica
Socodor l. Székudvar, *Warassuklow*
Socovce l. Szocóc
Solivar l. Sóvár
Sólyomtelke *(Solyumtelke)* Kolozs m., Cornești *R.* 4063
somlói Szent Lampert monostor 4154
Somogy *(Sumug)* Valkó m. 3889
— *(Simigium)* k. h. 3873
— m. 3737, 3743, 3761, 3852, 3886, 3973, 3984, 4018, 4117, 4131
— vár 4188, 4316, 4321
Somogydöröcske l. Marosd
somogyi isp. l. Domokos tárnokmester, Imre, Miklós nádor
— konvent 3973
— népek 3984
Somogyszil l. Marosd, Szanács
Somogyszob l. Szob
Somogytelek *(Sumugiteluk)* hn. Fehér m. 3956
Somorja *(Zenthmaria)* Pozsony m., ma Šamorin *Cs.* 4206-7
Sópatak *(Sopotok, Soupotok)* hn. Sáros m. ma *Cs.* 3709, 3804
Soploncha maior és *minor* f. (Körös m.) 4406
Sopron m. 3764, 3776, 3838, 4052, 4111, 4148, 4173, 4390
— vár 3819, 3821, 4133, 4355
— város 3821, 3839, 4090, 4133, 4355
—i Fülöp fia: István 3839
—i hospesek, polgárok 3814, 3816, 3838, 3890, 4052, 4132-3, 4173, 4349
—i isp. 3792, 3821, 4133; l. még János (Kőszegi), *Jula* nádor, Lőrinc nádor
—i várjobbágy l. Lampert
—i várnépek 3780
Sopronszécsény l. Szécsény
sorki *(Surk)* Doroszló fia: Doroszló 3747-8
Sorlou l. Sarló
Sornazeg l. Zsarnószeg
Sóvár *(Souwar, Sowar)* Sáros m., később Tótsóvár, ma Solivar *Cs.* 3709, 3804
—i György 4374
Söpte *(Septe)* Vas m. 3747
spácai *(Spaccha) Geeth* fia: Vid királyi familiaris 3861
spalatói érsek l. János
Spini l. Pád
Spišska Belá l. Béla
Spišské Podhradie l. Váralja (Szepes m.)
— Tomašovce l. Tamási
— Vlahy l. Olaszi
Spišsky Hrhov l. Görgő
— Hrušov l. Milaj
Stadeller (Scadeker) vár *A.* 3784
stájer herceg 3781, 4090; l. még Albert
Stájerország *(Stiria, Styria)* 3737, 3878
Stanch l. Sztáncs
Stará Lesna l. Erdőfalva
— Ľubovňa l. Lubló
Stari Slankamen l. Szalánkemén
Stary Tekov l. Bars
Stark fia: Miklós 3895
—, cseri 3717-8
Stenjevec l. Szomszédvár
Stepk fia: Miklós 3947, 4316
Stiria, Styria l. Stájerország
Stragar l. Sztragár
Strasa hn. Gömör m. 4094
Strassburg *(Strosburg)* város, ma Strasbourg *Franciaország* 4187, 4274
Strážky l. Őr
Strigonium l. Esztergom
Strogva l. Sztragár

Suap l. Svábfalva
Sudan l. Zsadány
Súdovce l. Szúd
Sumug l. Somogy (Valkó m.)
Sumugy-i (Szepes m.) királyi pecérek 3923
Sumugiteluk l. Somogytelek
Súr *(Sur)* Pozsony m., ma Šúrovce *Cs.* 4331
Šurany l. Surány (Nyitra m.)
Surány *(Suran)* Nyitra m., később Nagysurány, ma Šurany *Cs.* 4086-7
— Vas m., ma Vassurány 3747
—i Bálint 4045
—i clericus l. Péter
Surk l. sorki
Šúrovce l. Súr
Suslan Sopron m., később Schadendorf, ma Schattendorf *A.* 4198-9, 4231
Susuk l. *Magyar Susuk*
Suuch, turóci *Pyuk* fia 3856
Svábfalva *(Suap, Svaph)* Szepes m., később Svábóc ma Švábovce *Cs.* 3992
Švabovce l. Svábfalu
Sväty Križ l. Csermnó
Svätuša l. Nagyszencse, Szencse
Svmlow l. Somló
Svodín l. Szögyén

SZ

Szabadbattyán l. Battyán
Szabolcs *(Zoboch)* Szabolcs m. 3898
— m. 3697, 3740, 3812, 3848, 3898, 4090, 4217, 4220
szabolcsi isp. l. György (Simon fia)
Szád *(Zad)* Hunyad m., később Guraszáda, ma Gurasada *R.* 3876
Szádvár l. Szárd vár
Szakácsi *(Sakachy, Zakachy)* hn. Bars m. 4149
Szalánkemén *(Zolunkemen)* k. h. Szerém m., ma Stari és Novi Slankamen *J.* 4175
Szalárd l. Adorján
Szalászó *(Zalazow)* hn. Baranya m. 3946
Szalók (Zolouk) fia: Ivánka 4303
szalóki *(Zolok)* Miklós fia: Péter 4340
Szamobor *(Zamobor)* Zágráb m., ma Samobor *J.* 3948
Szamos *(Zomus), Zene* fia 4240
— *(Zomus)* f. (Szatmár m.) 3878
Szanács *(Zanas)* Tolna m., ma Somogyszil Somogy m. 4091, 4156, 4169
Szántó *(Zantho)* Középszolnok m., később Tasnádszántó, ma Santău *R.* 4026
Szaplonca l. *Soploncha*
Szár (*Zaar)* hn. Sopron m. 4111
száraszói Kozma 3973
Szárazd l. Egenszáraz
Szárazpatak *(Zarazpotok)* fn. (Zólyom m.) 4008
Szárazpröszék *(Zarazprozek)* Liptó m., később Prószék, ma Prosiek *Cs.* 4095
Szárd *(Zaard)* vár Torna m., ma Szádvár-Szögliget, Borsod-Abaúj-Zemplén m. 4369
Szárföld l. Tóttelek
Szarkád *(Zarakad, Zarakud)* hn. Vas m. 3695
Szársomlyó *(Zarsumlou)* hegy, vár Baranya m., később Harsány vár 3782
szarvasdi *(Zoruosd, Zoruuosd)* Barlabás fia: Ambrus 4156, 4169
— — — András 4091
Szarvaskend *(Zorwoskend)* Vas m. 3786
Szász *(Zaaz)* hn. (Erdély) 4063
Szászfalu l. Nagyszász
Szaszovo l. Nagyszász
Szatmár *(Zatmar, Zotmar)* később Szatmárnémeti, ma Satu Mare *R.* 3768
— m. 3697, 4352
—i bíró l. Buda
—i hospesek 3699, 3768
—i isp. l. Jakab, Miklós pohárnokmester, Pál
Szatmárnémeti l. Németi (Szatmár m.) és Szatmár
Szatmárvölgy *(Zathmarwolgeeley, Zothmareley wogle)* fn. (Ugocsa m.) 4262, 4276
Szatmárzsadány l. Zsadány
Száva *(Zaua, Zava, Zawa)* f. 3752, 3822, 4101, 4182
Szebelléb *(Zebheleb)* Hont m., ma Sebechleby *Cs.* 3669
Szeben *(Scybinium)* Sáros m., később Kisszeben, ma Sabinov *Cs.* 4213
— *(Cybinium)* Szeben szék, később Nagyszeben, ma Sibiu *R.* 3877
—i isp. l. András
Szécsény *(Zycheen)* Nógrád m. 3806, 4167
— *(Scechyn, Zechen)* Sopron m., később Sopronszécsény, ma Pereszteg 3780, 4148
Szécsényfelfalu l. Puk
Szedlicske *(Scellyske, Zedlychke)* Szepes m., később Szedlice Sáros m., ma Sedlice *Cs.* 3673
Szeged *(Zeged, Zegedinum)* k. h. Csongrád m. 3946-7
Szék *(Zeek)* Doboka m. ma Sic *R.* 3755
— hn. Szepes m. 4202, 4245

Szekcső *(Zekchu)* vár Baranya m., ma Dunaszekcső 4076
—i várnagy l. Miklós (Simon fia)
Székelyföldvár l. Földvár
székely isp. l. Majos, Péter
Székes *(Scekes)* királyi predium Fehér m., később Konca, ma Cunţa *R.* 3950
Székesfehérvár l. Fehérvár
szekszárdi konvent 4192, 4410
Székudvar *(Zekuduor, Zekuduuar)* Zaránd m., ma Socodor *R.* 4258
Szelepcse *(Scelepche)* hn. Valkó m. 4175
Szelincs *(Zelench)* Pozsony m., ma Zeleneč *Cs.* 3763
Szelnice *(Zelnice)* f. (Zólyom m.) 3939
— *(Zelniche, Zelnicze)* Liptó m., később Szielnic, ma Liptovská Sielnica *Cs.* 3994, 4021, 4044, 4077, 4095, 4105-6
— l. még Szjelnic
—i *Keuel* fiai: Benedek és István 4097, 4124
—i *Maravigh* 4106
—i *Peruzlaus* 4077
Szélnye l. Szjelnic
Szemenye *(Scemene)* erdő (Szepes m.) 3921, 3932
Szemercsén *(Zemerchen)* Liptó m., később Szmrecsán, ma Smrečany *Cs.* 4229-30
szemerei *(Zemere)* Lukács királyi ember 3971
Szencse *(Zenche)* Bars m., ma Svätuša *Cs.* 4250
Szenic *(Sceunycha)* Zólyom m., ma Senica *Cs.* 4308
Szenna mellett *(iuxta Scenna)* k. h. Somogy (?), Ung (?) m. 4362
Szent Erzsébet egyház, peterdi 4066
— István vértanú egyháza, *Rachicha*-i 3737
— — konvent l. váradhegyfoki konvent
— János egyház, csatári 3784
— Katalin egyház, marosdi 4091
— Mária monostor, esztergomi ciszterci 3762
— Mihály monostor, péli 3782
Szentbenedek hn. Kolozs m. 4063
Szentemágocs *(Scentemaguch)* nemzetség 3762
szentendrei főesperes l. *Rugas*
Szentgyörgy *(Szent Georgy)* hn. Kolozs m., később Mezőszentgyörgy, ma Sîngeorgiu Nou *R.* 4063
— *(villa Beati Georgii)* hn. Szepes m. 3654
Szentiván *(Szent Iwan)* hn. Kolozs m. 4063
Szentkereszti Dénes 4407
Szentkirály *(villa Sancti regis)* Torda m. később Gyéresszentkirály ma Cîmpia Turzii *R.* 3708
szentkirályi *(Zentkyral)* nemesek 4353
Szentlászló *(Zentlazlou)* Torda m., ma Săvădisla *R.* 4063
Szentmária l. Somorja
szentmáriahegyi monostor l. Borsmonostor
Szentmihály hn. Baranya m. a Dráván túl 4258
— vár 3749
Szentmiklós *(ZentMiklus)* Győr m., ma Tápszentmiklós 3858
— *(Scenmitlus (!), Zenthmiklous)* Liptó m., később Liptószentmiklós, ma Liptovský Mikuláš *Cs.* 4229-30; —i egyház 4284
— *(villa Sancti Nicolai)* hn. Torda m. 3708
Szentpál *(villa Sancti Pauli)* Esztergom m. ma Esztergom 3668
Szentpéter (Kolozs m.), később Uzdiszentpéter, ma Sînpetru de Cîmpie *R.* 4063
Szenttamás *(Zenth Thamas)* Esztergom m., ma Esztergom 4375
Szenyér *(Zynyer)* Somogy m. 3852
Szepes *(Scepus, Scips)* k. h. 3677, 3915, 3918-21
— m. 3673-4, 3856, 3915, 3920, 3923, 3982, 3991-2, 4029, 4127, 4276, 4391
— *(Zepus)* vár 3673, 3808, 4296-7
Szepesbéla l. Béla
szepesi (ciszterci) apát 3921
— Detre fia: *Arnoldus* 3992, 4322, 4391
— — — *Jordanus* 4391
— birtokok 3856
— erdő 3991
— egyház l. szepesi káptalan
— falvak 3923
— isp. 3808, 3911, 3923, 4146, 4281, 4297; l. még *Bald(us)*, Detre, Pál (komáromi)
— János liptói isp. serviense 4177
— jobbágyfiak 4313
— kanonok l. Márk, Miklós
— káptalan 3652-5, 3676, 3678, 3684, 3808, 3915-7, 3920-1, 3932, 3972, 3991, 4146, 4163, 4202, 4225, 4229-30, 4245
— kerület *(districtus, provincia)* 3674, 3911, 3923, 3982, 4029, 4127, 4213
— konvent (ciszterci) 3921, 3932
— mérték 4183
— olvasókanonok l. *Ipolitus*
— őrkanonok l. János
— Polyán fia: András 3652-5
— prépost l. Jakab
— püspök l. Jakab
— szász isp. l. *Hilbrandus*
— szászok 3808, 4127, 4146, 4183
— vám 3656
— várnagy 3808, 4146, 4297
Szepesmindszent l. Mindszent
Szepesolaszi l. Olaszi

Szepesváralja l. Váralja
Széplak *(Zeeplak, Zeplak)* Pozsony m., később Pozsony, ma Bratislava *Cs.* 3875, 4107
Szepsi *(Scepes)* k. h. Abaúj m., ma Moldava nad Bodvou *Cs.* 3972
szerémi püspök l. Póka
Szete *(Sceche)* Hont m., ma Kubáňovo *Cs.* 4375
szicíliai király l. Jakab, Károly
Szielnic l. Szelnice
Szigetbecse l. Becse
Szigetcsép l. Cséptelek
szigetfői *(Zyguethfeu, Zykedfew)* rév(vám) 4040
Szihalom l. Csépes
Szil *(Scyl)* terra Nagyszombat mellett 3810
Szilágyszeg l. Bőnye
Szilas *(Scylos)* hn. Szabolcs m. 4217
Sziltelek *(Zylteluk)* hn. Csepel-sziget 3900
Szilvástelek *(Zyluasteluk)* hn. Kolozs m. 4063
Szilveszter fia: Bicó 3784, 3786
— — *Seyfridus* 3784
Szirmabesnyő l. Buska
Szjelnic *(Scelneche)* Zólyom m., később Szélnye, ma Sielnica *Cs.* 3918
Szkáros *(Scarus)* Gömör m., ma Skerešovo *Cs.* 4396
szlavón bán 3873, 4165, 4321; l. még Henrik, István *(Babunyg* fia*)*, János (Kőszegi), Joachim, *Radizlaus*
— ducatus 4260
— herceg l. *Albertinus*
— hercegnő 3954
Szlavónia 3733, 3929
Szmrecsán l. Szemercsén
Szob *(Zub)* Somogy m., ma Somogyszob 4016
Szobotica *(Zobodycha)* Nyitra m., később Szobotist, ma Sobotište *Cs.* 4331
Szocóc *(Scuchouch)* Turóc m., ma Socovce *Cs.* 3918
szolgagyőri várjobbágyok 3850, 4223
Szolnok *(Zonuk)* m. 3697, 3868-9, 3949
—i isp. 3699; l. még László erdélyi vajda, Miklós erdélyi vajda, *Rolandus* erdélyi vajda
—i vár 3710, 3807
Szombatfalva *(Zumbothel)* Fogaras, később Alsószombatfalva, ma Simbata de Jos *R.* 3711
Szombathely *(Sabaria, Zombothel)* Vas m. 3796-7, 3854; l. még Szőlős
Szomor *(Zumur)* hn. Esztergom m. 3667
Szomszédvár *(Zumzed)* Zágráb m., ma Stenjevec mellett *J.* 4259
Szögliget l. Szárd vár
Szögyén *(Zeuden)* Esztergom m., később Magyar- és Németszögyén, ma Svodín *Cs.* 4375
Szőllős (Pozsony m.) l. Paracsán
Szőlős *(Zeules)* vár Nógrád m., később Mátraszőlős, ma Pásztó 3773
— *(Zceuleus, Zeuleus)* Ugocsa m., később Nagyszőlős, ma Vinogradov *Sz.* 3989, 4233
— *(Zeulus)* Vas m., később Gyöngyösszőlős, ma Szombathely 3797, 3854
—i *(Zelews) Cholkos* fia: Tamás 3958
Szörcsök *(Zurchuk)* Veszprém m., ma Borszörcsök 4237, 4307
—i Farkas fia: Éliás 3991
szörényi bán l. Lőrinc, Pál
Sztáncs *(Stanch)* Zemplén m., később Isztáncs ma Zemplínska Nová Ves *Cs.* 4395
Sztragár *(Stragar, Vzturgar)* Szepes m., később Zsdjár, ma Ždiar *Cs.* 4183, 4322
—i *Dedach* 4184
Szúd *(Zuud)* Hont m., ma Súdovce *Cs.* 3942
szúdi Miklós fia: András 4046
Szuhapatak *(Zuhapotok)* f. (Liptó m.) 4284
Szuhavölgy k. h. Gömör m. 3971
Szurdokbénye l. Bényeszurdok
Szűz Mária cisztercita monostor, esztergomi 3762
— — sziget l. Margitsziget

T

Tagyon *(Thogon)* Zala, ma Veszprém m. 3857
Taksony *(Taxun)* Pest m. 4019
— *(Toxun)* Pozsony m., később Taksonyfalva, ma Matuškovo *Cs.* 4378
taktai *(Takta)* János 4178
Tamás alkancellár l. Tódor alkancellár, győri püspök
— boszniai püspök (Szentemágocs nb.) 3706-7, 3712, 3729, 3741, 3762, 3935, 4275
— esztergomhegyfoki prépost 3723
— esztergomi prépost 4300, 4327-8
— fia: Fülöp 3906, 3913, 4008, 4059
— — László 4408
— — *Rolandus* l. *Rolandus* erdélyi vajda
— — Simon 3709
— — *Synka* 4317
— fiak 3997, 4073, 4205, 4317
— győri püspök l. Tódor alkancellár
— lánya Katalin 4153
— lovászmester 3935

— nb. Gergely fia: Egyed 4004
— nyitrai és barsi isp., András fia, 4217, (4229), 4234, 4258, 4275, 4321, 4339
— országbíró 3706-7, 3712, 3741, 3822, 3902
— tomaji nemes 3859
— váci püspök testvére: János 3883
—, *Andronicus* veszprémi prépost testvére 4091, 4156, 4169
—, *Cholkos* fia 3958
—, *Chunth* fia 4072
—, Dénes fia 3823
—, dráhi 4184
—, Gábor fia 3805
—, Hont fia 4094
—, László fia 4321
—, liptói 4284
—, Lőrinc fia 4405
—, Mihály fia 3806, 4037, 4184
—, Mihály fia, berki 3818
—, *Mod* fia, óvári nemes 3784
—, *Odulman* fia 3946
—, Pál fia 4096
—, Péter fia 4017
—, póki 3781, 4031
—, Pongrác fia 3987, 4080
—, Rátót fia 3794-5, 4187
—, *Romanus* fia 4208
—, Tiborc fia 4251
—, váraljai 3967
—, Vörös Simon fia 4408
—, *Zlanch* fia 4153
Tămăşeni l. Tamásváralja
Tamási *(Thamasi, Thamasy, Tomasy)* Szepes m., később Szepestamásfalva, ma Spišské Tomášovce *Cs.* 3982, 4163
Tamásváralja l. Váralja (Ugocsa m.)
Tanya l. *thana*
Táp *(Tap)* Győr m. 3858
Tapasz *(Topoz)* hn. Baranya m. 4089
Tapolca *(Calide aque)* Esztergom m., ma Esztergom 3668
Tapoly *(Thopl, Toph)* f. (Sáros m.) 3804, 4258
Tápszentmiklós l. Szentmiklós
Tarány *(Tharanteluky, Tranteleky, Tranteluky)* Nyitra m., később Alsó- és Felsőtarány, ma Milanovce *Cs.* 3958, 3962
Tard (Sopron m.) l. *Tord*
Tardoskedd *(Tordaskeddi, Turdaskeddi)* Nyitra m. ma Tvrdošovce *Cs.* 4113-4
Tarkő *(Torkueley)* Sáros m., ma Kamenica *Cs.* 3825
Tarnóc *(Tarnouch)* Liptó m., ma Liptovský Trnovec 4285, 4315
Tárnok *(Tarnok, Tarnuk)* Pozsony m., ma Trnávka *Cs.* 3801, 3847
tárnokmester (a király anyjáé) l. Domokos
— (királyi) 3669, 3699, 3755; l. még Domokos, Erne, János
— (királynéi) l. István, Lukács, *Moys, Rolandus* (Borsa nb. Tamás fia)
— (nádori) l. Ábrahám
tárnokok ispánja l. Mihály (Imre fia)
Tárnokréti l. Réti
Tas *(Toos)* Szabolcs m., ma Nyírtass 4090
Tasnádszántó l. Szántó
Tatar (dictus) János özvegyének veje: István 4018a
Tátika *(Thadeuka)* vár Zala, ma Veszprém m. 3694
Taxun l. Taksony
Tejed *(Teyed)* Pozsony m., később Lidertejed, ma Kútniky *Cs.* 4300
Tejfalu l. Sámot
Tekus (Thekus, Thewkws) fia: Dénes 4329
— — István 4164, 4244
— — László 3687, 3943, 4280
—, Bács fia 3691-2, 3943
telegdi főesperes l. *Kylianus*
Tema l. Tima
Tengerd *(Tengurd)* hn. Esztergom m. 3981
tengerdi Aba és Fülöp 4049, 4058, 4064
Tengermellék 3935
—i bán l. Pál
—i bánság 3954
Tenyő *(Tenew)* Szolnok m., ma Tiszatenyő 4251
Teothonicus l. Német
Teremi *(Theremi)* Küküllő m., ma Tirimia *R.* 4063
Teresztenye *(Tryztine)* hn. Gömör m. 3692
Terpk, János fia (Bő nb.) 3761
Tét *(Tud)* Szabolcs m., ma Nyírtét 4382
Thadeuka l. Tátika
Thayma, Wendeyg fia 3777
Thamasi, Thamasy l. Tamási
thana halászóhely (Duna) 3902
Tharanteluky l. Tarány
Theytapothocha f. (Szepes m.) 4183
Thek fia: Mikó 4240
Thekus, Thewkws l. *Tekus*
Theremi l. Teremi
Thyburcius l. Tiborc
Thyza l. Tisza
Thizerethfelde fn. (Bereg m.) 4323
Thogon l. Tagyon
Thold l. toldi

Thomasina l. Tomasina
Thomoy l. Tomaj
Thonyz (Thoniz), Ompud fia 3862
Thopl l. Tapoly
Thopla l. toplai
Thoplica l. Toplica
Thorda(hasadeka) l. Torda(hasadéka)
Thot-, Thouth l. Tót
Thuplicha l. Toplica
Thur l. Túr
Thurocz, Thurz l. Turóc
Thw l. Túr
Thvluoy l. Tolvaj
Tiba *(Tyba)* fia: Máté 4168
—, Ják fia 4400
— Ung m., ma Tibava *Cs.* 3800
Tibava l. Tiba
Tiber, Chyk fia 4122
Tibold *(Tybold)* nb. *Budur* fia: *Julad* 4131
Tiborc *(Thyburcius, Tiburcius, Tyburcius)* fia: Dés 4237, 4307
— — Péter 4149, 4154, 4251, 4348
— — Tamás 4251
—, Vörös 3678
Tycia l. Tisza
Tygud l. Tyukod
Tihany melletti tábor k. h. 4264
—i apát l. *Regnoldus*
—i konvent 4181
Tikos *(Tykus)* Somogy m. 3758, 4040
Tima *(Tema, Theyma, Tyma)* hn. Nógrád m. 3865
—i Sándor 3995
—i Sándor fia: András 4367
Timót marcsamagyari conditionarius 4207
— zágrábi püspök 3737
Tiralusius visegrádi várnagy 4350
Tîrgul Lăpuş l. Lápos
Tirimia l. Teremi
Tyrna l. Nagyszombat
Tisza *(Thyza, Tycia, Tyza)* f. 3848, 4071, 4217
Tiszaadony l. Adony
Tiszahalász l. Halász (Heves m.)
Tiszakeresztúr l. Keresztúr (Ugocsa m.)
Tiszamogyorós l. Mogyorós
Tiszapalkonya l. Palkonya
Tiszasásvár l. Sásvár
Tiszaszászfalu l. Nagyszász
Tiszatenyő l. Tenyő
titeli prépost 4366; l. még László alkancellár
Tivadar *(Tyuodor)* fia: Ábrahám 4311
Tywan fia: Fábián 4104
— — *Jan* 4204
Tyza l. Tisza
Tóbiás fia: *Bytou* 3906, 3913
— fia: Máté és Pál 4365
Tódor alkancellár, fehérvári prépost 3654-5, 3665-6, 3671, 3674, 3676, 3678, 3681-2, 3684-90, 3695-6, 3699-700, 3703-8, 3712, 3714-6, 3719-25, 3729-30, 3732, 3734-8, 3741, 3743, 3746-70, 3772, 3774, 3776-7, 3784, 3786, 3788-90, 3793, 3795, 3798-802, 3804-5, 3808-10, 3812-5, 3817-20, 3822-3, 3827-9, 3831-2, 3834, 3836-7, 3841-3, 3845-6, 3854, 3857-8, 3860, 3862, 3864, 3868-9, 3871, 3875-8, 3880-1, 3884-6, 3888-9, 3892, 3899-900, 3902-3, 3907-13, 3916, 3922-3, 3927, 3929, 3932, 3934-5, 3938-9, 3941-2, 3945, 3949-52, 3955-6, 3960-4, 3966, 3968, 3976, 3980-4, 3986, 3989-92, 3997-4000, 4004, 4008, 4010-11, 4013-17, 4028, 4069, 4125-6; vál. győri püspök 4018; győri püspök 4022-4, 4027, 4029, 4031-3, 4035-6, 4040, 4048, 4051, 4053, 4055, 4058, 4061, 4064, 4066-8, 4070, 4072-3, 4076, 4078, 4082-3, 4087-8, 4090-2, 4100-3, 4110, 4113-5, 4117, 4121-4, 4127-9
— — rokonai 3735-7, 3900
— fia: Balázs 4204
— — Miklós 3737
— — Péter 3796, 4280
— győri püspök 4275, 4321; l. még Tódor alkancellár
tófői *(Thofeu)* Barnabás 3851
Tohán *(Tohon)* később Ótohán, ma Tohanul Vechi *R.* 3963
Tohanul Vechi l. Tohán
toldi *(Thold)* Albert fia: György 3953
Toldod-i Sixtus 3905
Tolmács *(Tulmach)* Zala m., ma Kistolmács 3859, 3862
Tolna m. 4076, 4091, 4156, 4169, 4192, 4211
—i főesperes l. Péter
—i isp. l. Gergely, *Mize*
—i nemesek 4192
Tolvaj *(Thvluoy)* fia: Péter pozsonyi nemes 4188
Tomaj *(Thomoy, Tomoy)* nb. *Samud* fia: Lesták 4271
—, László fia 3862
tomaji *(Thomoy)* László fiai: László és Tomaj 3862
Tomasy l. Tamási
Tomasina *(Thomasina)* a király anyja 3935, 3986, 4016, 4039, 4073, 4101; Szlavónia hercegnője 3954

Toos l. Tas
Toph f. l. Tapoly
toplai *(Thopla)* Szalók fia: Ivánka 4303
Toplica *(Thuplicha)* f. (Liptó m.) 4284
— *(Thoplica)* mellett k. h. 4269
—i monostor (Zágráb m.) 4048
Topoz l. Tapasz
Tord hn. Sopron m. 3819
Torda m. 3708, 3712
— *(Turda, Turdavar)* vár Torda m., ma Turda *R.* 3712
tordaaknai *(Thorda Akna)* királyi hospesek 3755
Tordahasadéka *(Thordhasadeka)* fn. 3755
tordai főesperes l. Bertalan
— hospesek 3755
— isp. 3755
— sóakna 3707
Tordaskeddi l. Tardoskedd
Tordatúr l. Túr
Tordomesz *(Turdemez)* Nyitra m., ma Tvrdomestice *Cs.* 3866-7
Torkueley l. Tarkó
Torna *(Torna, Turna)* Torna m., ma Turna nad Bodvou *Cs.* 4369
— m. 4217
— vár 4168
Tornyosnémeti l. Középnémeti
Torockó *(Toruskou, Turuskou)* vár Torda m., ma Rimetea *R.* 3712
—i hospesek 3760
Torony *(Turne)* hn. Pozsony m. 3860-1
Toroskou l. Torockó
Tót *(Thouth dictus)* István 4188
Tótfalu *(Totfolu, Tothfolu, Touthfolu)* hn. Pozsony m. 4121, 4162, 4331
Tóti *(Thoty, Tothi)* hn. Hont m. 3790
Tótkeresztúr l. *Pertel*
Tótpataka *(Thotpataka)* f. (Szepes m.) 3999
Tótpróna l. Próna
Tótsóvár l. Sóvár
Tóttelek *(Thottheluk)* Sopron m., ma Szárföld (?) 4360
Tótújfalu l. Újfalu (Pozsony m.)
Touthfolu l. Tótfalu
tördemici *(Turdemiz)* Péter fiai: Pál hantai prépost, Vid és János 3976
Tranteleky, Tranteluky l. Tarány
Trebk, János fia 3743
trencséni várnagy l. Márton *(Bagar* fia*)*
Tribunya hn. Zágráb m. 4165
Tryztine l. Teresztenye
Trnava l. Nagyszombat
Trnávka l. Tárnok
Trstené l. Nádasd (Liptó m.)
— pri Hornáde l. Nádasd (Abaúj m.)
Trstnik l. Sásvár
Trusalch szn. 3749
Tud l. Tét
Tugia hn. Valkó m. 4182
Tulmach l. Tolmács
Tulman hn. Valkó m. 4294, 4318
Tumpoldus fia: *Tumpoldus* 4094
Túr *(Thur)* f. (Ugocsa m.) 3967
Túr *(?Thw)* Torda m., később Tordatúr ma Tureni *R.* 4063
Turch l. Turóc
Turda l. Torda
Turdaskeddi l. Tardoskedd
Turdemez l. Tordomesz
Turdemiz l. Tördemic
Turdizlaus, Grubuch fia 4101
Tureni l. Túr
Tureň l. Csandal
túri *(Tur, Tury)* Péter fia: *Bense* 3833
Turn-i Domokos 4149
Turna l. Torna
Turna nad Bodvou l. Torna
Turne l. Torony
Turóc *(Thurz, Turuch)* kerület, királyi uradalom 3856, 3908, 3910, 3919, 3939, 4013
—i birtokok 3856
—i jobbágyfiak l. *Gywge* fia: Miklós
—i királyi népek 3908
—i konvent 3675, 3856, 3909, 3918, 3940-1, 4059-60, 4067, 4121, 4125, 4157, 4229-30, 4283-4, 4303, 4320-1
—i nemesek 4028
—i *Pyuk* fia: *Suuch* 3856
—i prépost 4157, 4283, 4320-1; l. még Iványka, László
—i Recsk fia: Pál l. Pál (Recsk fia)
Turopolje 3752
Turuskou, Turutzko l. Torockó
Tvrdomestice l. Tordomesz
Tvrdošovce l. Tardoskedd

TY

Tyukod *(Tygud)* Szatmár m. 4352

U

Ubul *(Vbul, Wbul)* fia; Mihály 3697, 4232-3, 4362
Udal *(Wdol)* hn. Bars m. 4092, 4149, 4154
udvarbíró (királynéi) l. Aladár
Udvard *(Wdwarch, Vdwarh)* Baranya m., ma Pécsudvard 4405
Udvarnok *(Vduornuk)* hn. Esztergom m. 3667
Udvarnoktelek *(WdwarmykThelek)* hn. Torda m. 3755
Ud... l. még Vd..., Wd...
Ugocsa *(Vgacha)* királyi prédium, megye 3768, 3770, 3805, 3967, 4026, 4084, 4197, 4262, 4276, 4291, 4319
—i isp. 3967; l. még *Bonus*, István, Miklós vajda, *Roch*
—i nemesek 4311
—i szolgabírák 4276
Ugrin margitszigeti domonkos perjel (Csák nb. *Parazth* fia) 3723, 3789, 3813
— lovászmester 3737
— mester 3711, 3935; pozsegai isp. 3935
—, István fia (Szentemágocs nb.) 3762
—, Kázmér fia (Hontpázmán nb.) 4100, 4129, 4221, 4275
—, László fia 4085
—, Pós fia (Csák nb.) 4182
Ugróc *(Vgrog)* vár Trencsén m., később Zayugróc, ma Uhrovec *Cs.* 3936
Uhrovec l. Ugróc
Uioara de Sus l. Újvár (Fehér m.)
Újabod *(Vyobud)* Borsod m., később Abod, ma Edelény 4329
Újfalu *(Nova villa)* hn. Fehérvár mellett 4208
— *(Wyfalw)* hn. Pest m. 4377
— *(Wyhfolu)* Pozsony m., később Tótújfalu, ma Slovenská Nová Ves *Cs.* 3809
— *(Wyfolw)* hn. Tolna m. 4076
Újlak *(Vylok, Wylok)* Valkó m. 4314; k. h. 4351
Újlőrincfalva l. Halász (Heves m.)
Újpetre l. Geréc, Petre
Újtelek *(Wytelek)* hn. Aranyos szék 3712
újudvari konvent 4138-9
Újvár *(Novum castrum)* Fehér m., később Felsőmarosújvár, ma Uioara de Sus *R.* 3753
— *(Wyuar)* districtus, Pozsony m. 4088
— *(Wywar)* m. 3730, 3990, 3998, 4363-4; l. még Abaúj
—i vár l. Abaújvár
Ulrik *(Urricus, Vrricus, Wrricus)* fia: István 3947
— fia: Jakab pozsonyi polgár 3828
—, cseh báró, *Doronouch*-i 3757
Ulvinus *(Wlwynus)* soproni polgár 3890
Un *(Vn, Wn)* fiai pozsonyi várjobbágyok 3729, 4121, 4162, 4331
Una *(Vna)* fia: *Heym* 4168
Ung comitatus 3686, 3897, 4178-9
—i főesperes l. Egyed
—i isp. l. Amadé
—i várjobbágyok 3800, 3897, 4179
Ungurei l. Gergelyfája
Ungvár *(Hungwar)* Ung m., ma Uzsgorod *Sz.* 3884, 3897
Unirea l. Felvinc
Unterlaa l. Laa
Unterloisdorf l. Lasztaj
Unterwaltersdorf l. Walter
Upor *(Wpur)* Zemplén m., ma Zemplínska Nová Ves *Cs.* 4411
Ura *(Wra)* Szatmár m. 4352
Urbaz l. Orbász
Uros *(Vros)* fia: János 3802
Uza *(Wza)* fia: Péter 4170, 4172
Uzdiszentpéter l. Szentpéter
Uzsgorod l. Ungvár

Ü

Ülbő *(Ilbu, Ilbw)* sziget (Pest m.) 4309-10
Üzbég *(Izbeg)* Nyitra m., ma Zbehy *Cs.* 3867

V, W

váci káptalan 3661, 3717-8, 3773, 3971, 4007, 4045, 4128, 4334, 4341, 4365
— püspök 4346; l. még Fülöp, *Haab*, László királynéi kancellár, Tamás
Vág *(Wag)* f. (Liptó, Nyitra, Pozsony megyék) 4186, 4284, 4331; l. még Dudvág
Wagh l. Váty
Vágköz *(Wagkuz)* fn. (Nyitra m.) 4224
Vágsellye l. Sellye
Vajasvata l. Vata
Vajnory l. Paracsán
Vajszló *(Vayzlo, Voyzlo, Woyzlou)* Baranya m., 3870, 4020, 4304
Val-i Pázmány fia: Beke 3773
Valkó *(Wlko)* vár 3889
— m. 4175, 4182, 4205, 4314, 4318

—i isp. 4205; l. még Domokos, a király anyjának tárnokmestere, Miklós
Walter *(Wolter)* vár k. h. ma Unterwaltersdorf *A.* 3775, 3779-81
Walterius fia: Endre budai polgár 4253, 4295
Vámosgyörk l. György
Vanyarc *(Wonorch)* Nógrád m. 3798
Várad *(Varadinum, Waradinum)* k. h. Bihar m., később Nagyvárad, ma Oradea *R.* 3683, 3694, 3697, 3953, 3987
váradhegyfoki konvent 4080, 4098, 4340
váradi gyűlés 3683, 3697
— káptalan 3683, 3872, 3975, 3987, 4080, 4226, 4288, 4345, 4347, 4385, 4399
— konvent l. pécsváradi
— püspök l. Benedek, Bertalan, Imre, *Lodomerius*
Váralja *(suburbium)* Szepes m., később Szepesváralja, ma Spišské Podhradie *Cs.* 4245
— *(Várallya)* Ugocsa m., később Tamásváralja, ma Tămăşeni R. 3967
—i népek (Baranya m.) 4089
—i Tamás 3967
Waranista f. (Zólyom m.) 3906, 3913
varasdi isp. l. István
Warasy l. Városi
Waraskerek erdő (Ugocsa m.) 4276
Warassuklow Arad m., később Székudvar(?), ma Socodor *R.* 4366
várdai *(Warda)* Péter fia: Tamás 4017
Várgede l. Gede
Várkeszi *(Warkezu)* hn. Nyitra m. 3974, 4014
Városi *(Warasy)* hn. Valkó m. 3889
Vărşand l. Varsány (Zaránd m.)
Varsány *(Woysaan, Woysian)* Szabolcs m., később Kis- és Nagyvarsány, utóbbi ma Varsánygyüre 4345, 4385
Varsány *(Hasay* (?), *Wosian, Wosyan)* Zaránd m., később Gyulavarsánd Arad m., ma Vărşand *R.* 4258
Várvölgy l. Zsid
Vas m. 3731, 3738, 3741, 3749, 3785, 3797, 3817, 3854, 3930-1, 3933-4, 4138-9
— *(Wos)* Komárom m., később Vaspuszta ma Ács 3843
vásárdi *(Wasard)* Gál fia: Sándor 3974
Vásárhely *(Vasarhel)* Kolozs m., később Gyerővásárhely, ma Dumbrava *R.* 4054
Vassurány l. Surány
Vasvár *(Castrum ferreum)* vár, *villa* 3784-5, 4348
—i bíró l. *Obud*
—i egyház jobbágyai 3817
—i hospesek 3731, 3817
—i isp. 3817, l. még Amadé, János (Kőszegi), *Oguz*
—i káptalan 3747-8, 3750, 3775, 3784, 3826, 3851, 3930-1, 3933-4, 4273, 4348, 4402
—i prépost 4135; l. még Mihály
—i vám 3817
Vata *(Vota)* Pozsony m., később Vajasvata, ma Zlaté Klasy *Cs.* 4027
—i *(Wota)* Illés fia: Miklós 4075
Váty *(Wagh)* Baranya m., ma Nagyváty 3946
Vbul, Wbul l. Ubul
Wdol l. Udal
Vdroha hn. Körös m. 4004
Vduornuk l. Udvarnok
Vdurna f. (Zólyom m.) 3939
WdwarmykThelek l. Udvarnoktelek
vécsei *(Weyche)* Csépán 4301
Vechke fia: *Geche* 4094
Vedrőd *(Wedered)* Pozsony m., ma Voderady *Cs.* 4331
Weyk l. Véka
Veyke l. Véke
Weylych, Suuch testvére 3856
Weyteh, Woyhna fia 3737
Véka *(Weyk)* hn. Baranya m. 4066
Véke *(Veyke)* Zemplén m., ma Vojka *Cs.* 4379
Velics l. *Weylych*
Welk hn. Pozsony m. 3769
Veľké Blahovo l. Felabony
Velkenye *(Welkena)* Gömör m., ma Vlkyňa *Cs.* 4149
Velky Báb l. **Báb**
Vencsellő *(Wenchelleu)* Szabolcs., ma Gávavencsellő 3898
Wendeyg fiai: Miklós, Simon és *Thayma* 3777
Werbelch l. Verbőc
Verbic *(Werbiche, Werbyche)* Liptó m., ma Vrbica-Liptovský Mikuláš *Cs.* 4229, 4284
Verbovec l. Verbőc
Verbőc *(Werbelch)* Ugocsa m., ma Verbovec *Sz.* 4291
verebi *(Vereb)* Kelemen 4007
Vereknye *(Verekene)* Pozsony m., ma Vrakuňa *Cs.* 3681
Veresalma *(Weresalma)* Sáros m., ma Červenica *Cs.* 3825
Verestó *(Werestou)* hn. Abaúj v. Heves m. 4258
Werharch l. Werrath
Vernerius *(Wernerius)* budavári bíró 4036, 4065
Verőce m. 3892, 4025
—i *(Wereuche)* isp. 3893; l. még Kozma

Werrath (Werharch), Hertuegh fia 3749
Veszprém m. 3767, 3912, 3968, 3976, 3984, 4237
—i dékán l. *Gekminus*
—i egyház népei 3984
—i főesperes l. *Colinus*
—i isp. l. *Leurente*
—i kanonokok 4015; l. még *Colinus*
—i káptalan 3859, 3862, 3871, 3968, 4018, 4049-50, 4058, 4064, 4159, 4400-1
—i prépost l. *Andronicus* királynéi alkancellár, *Colinus*
—i püspök 3727-8, 4041; l. még Benedek királynéi kancellár, Pál, Péter
—i — fehérvári palotája 3854, 4269-70
—i püspökség 4371-3
—i várnépek 3857-8
veszprémvölgyi apácák 3754, 3756, 3758, 4040
vetési *(Vetes)* Benedek 3967
Wethyh k. h. 4356
Wez (dictus) Miklós, *Hertuegh* fia 3749
Vezekény *(Wezekyn)* Bars m., később Garamvezekény, ma Hronovce *Cs.* 4312
Wezueres hn. Liptó m. 3910
Vgacha, Wgocha l. Ugocsa
Vgrog l. Ugróc
Výborna l. Bierbrunn
Vid *(Vyd), Geech (Geeth)* fia, spácai 3861, 4162
—, Pál hantai prépost testvére 3970
—, Péter fia, tördemici 3976
Vida *(Vyda, Wyda)* fia: *Bocholerius* 3695
— — Pázmány 4186
— — Simon 3960
Vida kút *(puteum Vida)* fn. 3768
Vydus szn. 4208
Wien l. Bécs
Wienerneustadt l. Bécsújhely
Wyfalw, Wyfolw, Wyhfolu l. Újfalu
Wygandus jászói prépost 3895
Villiam, Becsegergely nb. 4128
Vilmos *(Wylmos)* pécsváradi officiális 4409
Vylok l. Újlak
villa Sancte crucis l. Keresztfalu
villa Sancti Nicolai l. Szentmiklós
villa Sancti Pauli l. Szentpál
villa Sancti regis l. Szentkirály
vinci *(Vinch) Henneng* fia: *Herbordus* 4017
Vinclo fia: Pál 3974, 4014
Vinodol *(Vynodol)* hn. Zágráb m., ma *J.* 3948
Vinogradov l. Szőlős (Ugocsa m.)
Vyobud l. Újabod
Visegrád *(Visegrad)* hn. Turóc m. 3908
—i *Turn*-i Domokos 4149
—i *(Wysegrad)* várnagy (Pilis m.) 4200; l. még *Tiralusius*
Visk *(Visch, Wysk)* Ugocsa, majd Máramaros m. ma Viskovo *Sz.* 3770, 4002-3, 4055, 4261, 4319
Viskovo l. Visk
Višná Šebastova l. Felsebes
Višňové l. Visnyó
Visnyó *(Vysno, Wysnow)* Gömör m., ma Višňové *Cs.* 4094, 4396
Vysoká l. Viszoka
Viss *(Vys)* Szabolcs m., ma Borsod-Abaúj-Zemplén m. 4380
Vista *(Vysta)* Kolozs m., ma Vişlea *R.* 3708
Vişlea l. Vista
Viszló l. Köbli
Viszoka *(Wyzoka)* Sáros m., ma Vysoká *Cs.* 4370
Vitályos *(Wytalis, Wytalus)* fiai: *Herbordus*, János és *Rubynus* 3933-4
—, *Polyan* fia 3685
Viťaz l. Vitézmező
Vitézmező *(Wythezmezew)* Sáros m., később Kis- és Nagyvitéz, ma Ovčie és Viťaz *Cs.* 4083
Wytk sárosi várnagy 3981
Vízkelet *(Vyzkeleth Kosod)* Pozsony m., ma Čierny Brod *Cs.* 4116
Wy- l. Új-
Vlkyňa l. Velkenye
Wlko vár l. Valkó
Wlkuzlaus l. *Wokuzlaus*
Wlwynus l. Ulvinus
Vn l. Un
Vna l. Una
Vng l. Ung
Vochlo fia: Péter 4186
Voderady l. Vedrőd
Woyhna fia: *Weyteh* 3737
Vojka l. Véke
Woysaan, Woysian l. Varsány (Szabolcs m.)
Voyzlo, Woyzlou l. Vajszló
Wokuzlaus (Wlkuzlaus), Gárdony fia 3733-4
Wolkan fia: Miklós 3906, 3913
Wolph ungi várjobbágy 3800
Wolter l. Walter
Wonorch l. Vanyarc
Woph, Márton fia, óvári nemes 3784
Vorin fia: Péter 3908
Wos l. Vas
Wosian, Wosyan l. Varsány

Wota l. Vata
Vörös *(rufus)* Ábrahám, *Meynolth* fia 3729-30, 4088, 4121, 4162, 4331
— *Gothardus* 3933-4
— Péter, Jakó fia 4174
— Tamás fia: László 4408
— Tiborc 3678
Vörösberény l. Berény (Veszprém m.)
Wpur l. Upor
Wra l. Ura
Vrach fia: János 4168
Vrakuňa l. Vereknye
Vrbas, Vrbaz l. Orbász
Vrbica l. Verbic
Vrbonuk l. Orbonak
Vrbovec *(Vrbouch)* Zágráb m., ma *J.* 4243
Vrdug l. Ördög
Vrdunglika l. Ördöglika
Wrihouch l. Orihóc
Vrkund, Ompud fia, esztergomi kanonok 3862
Vros l. Uros
Vrricus, Wrricus l. Ulrik
Vrs, Wrs l. Örs
Vweller l. *Eweller*
Wy- l. Új-
Wza l. Uza
Vzturgar l. Sztragár

Z

Zaar l. Szár
Zaard l. Szárd
Zaaz l. Szász
Zad l. Szád
Zadur (Zadwr), Zelemér fia 3811-2
Zágráb m. 3752, 3935
— *(Zagrabia)* város, ma Zagreb *J.* 3733-4, 3740, 3742, 4009; k. h. 3883, 3894
— l. még Gréchegy
—i egyház 3880
—i kamara 4354
—i káptalan 3863-4, 3873, 3880, 4010
—i püspök l. János, Mihály, Timót
—i püspökség 4381
—i várjobbágy 4009-10, 4165
Zagreb l. Zágráb
Zaych, Zoych hn. Pest m. 3965, 4019
Zakachy l. Szakácsi
Zala m. 3659, 3694, 3745, 3853, 3857, 3862, 3886-7a, 3984, 3991, 4015, 4159, 4181
Zalaegerszeg l. Gébárt
zalai isp. l. Amadé nádor, Gergely, János, Lukács
— konvent 4131
— népek 3984
— vár 3859
Zalatna *(Zalathna)* f. (Liptó m.) 4308
Zalău l. Zilah
Zalazow l. Szalászó
Zalwm l. Zólyom
Zamarol hn. Sopron m. 4360
Zamobor l. Szamobor
Zampur f. (Zólyom m.) 4321
Zana-i Petk 3863
Zanas l. Szanács
Zantho l. Szántó
Zarakad, Zarakud l. Szarkád
zaranyi *(Sarzorm, Zorm)* malom Somogy m., ma Kaposvár 3758
Zarazou l. Száraszó
Zarazpotok l. Szárazpatak
Zarazprozek l. Szárazprószék
Zarsumlou l. Szársomlyó
Zathmar l. Szatmár
Zatín l. Kerektó
Zaua, Zava, Zawa l. Száva
Zayugróc l. Ugróc
Zbehy l. Üzbég
Zceulus l. Szőlős
Zdenc *(Izdench)* Körös m., ma *J.* 4406
Zebheleb l. Szebelléb
Zechen l. Szécsény
Zecho barsi várjobbágy 3904
Zedlychke l. Szedlicske
Zeek l. Szék
Zeeplok l. Széplak
Zeged, Zegedinum l. Szeged
Zekchu l. Szekcső
Zekuduor, Zekuduuar l. Székudvar
Zelebyg hn. Komárom m. 3843
Zelemer fia: *Zadur* 3811-2
Zelen l. Zelene
Zelench l. Szelincs
Zelene (Zelen) Nógrád m., ma Poltár *Cs.* 4334
Zeleneč l. Szelincs
Zelews-i l. szőlősi
Zeliz l. Ziliz
Zelniche l. Szelnice
Zemerchen l. Szemercsén
Zemere l. szemerei
Zemianske Sady l. Kürt
Zemplén m. 3684
—i *(Zemlin)* szolgabírák 4357
Zemplínska Nová Ves l. Sztáncs, Upor
Zenche l. Szencse
Zene fia: Szamos 4240

Zentheh királyi ember 3717-8
Zenth... l. Szent...
Zepes l. Szepes
Zeplak l. Széplak
Zepus l. Szepes
Zétény l. Kerektó
zétényi *(Zethen) Makó* fia: János 4379
Zeteteluk hn. Aranyos szék 3712
Zeuden l. Szögyén
Zeules, Zeulus l. Szőlős
Zycheen l. Szécsény
Zyguethfeu, Zykedfew l. Szigetfő
Zilah *(Zylah)* Középszolnok m., ma Zalău *R.* 4271
Ziliz *(Zeliz)* Borsod m. 3690
Zylteluk l. Sziltelek
Zyluasteluk l. Szilvástelek
Zimány *(Ziman)* hn. Bars m. 3904
Zynche királyi vár 3976
Zyngata l. Cinkota
Zynyer l. Szenyér
zyrauia-i herceg l. László krakkói herceg
Zyvynna f. (Drávántúl) 3737
Zyzma fia: Póka 4276
Zlanch fia: Tamás 4153
Zlaté Klasy l. Csenke, Vata
Zoan, Zuan, Zwan Sopron m., később Bánfalva, ma Sopron 3838, 4052, 4173
Zoboch, Zobolch l. Szabolcs
Zobodycha l. Szobotica
zobori apát l. János
— egyház 3716
— konvent 3757
Zochud fia: Martonos 4357, 4394, 4397
Zoda, Apor fia 4307
—, Balázs fia 4237
Zohyou f. l. Sajó
Zoych l. *Zaych*
Zolna f. (Zólyom m.) 4008, 4320-1
Zolok-i l. szalóki
Zolouch fia: János 4294, 4318
—, Pósa fia 3895
Zolouk l. Szalók
Zolunkemen l. Szalánkemén
Zólyom (Zoulum) districtus, királyi uradalom, királyi prédium, ispánság 3908, 3910, 3918, 3939, 4008, 4069, 4320-1
— királyi vár 3663
— *(Zolium, Zolum)* k. h. 3668-9, 3904-5
—i isp. 3908, 3939 l. még Demeter, Detre, Mihály
—i ispáni protonotarius l. András (Péter fia)
—i jobbágyfiak 4030, 4069
—i királyi erdő 4008
Zólyomlipcse l. Lipcse
Zomus l. Szamos
Zonuk l. Szolnok
Zorad (Zorardus), Hercel fia 3681
Zorm l. Zarany
Zorus hn. Pozsony m. 4075, 4078
Zoruuosd l. szarvasdi
Zorwoskend l. Szarvaskend
Zothmar, Zotmar l. Szatmár
Zoulum l. Zólyom
Zowsa (Zosa) szn. 3811-2
Zuan, Zwan l. *Zoan*
Zub l. Szob
Zudur fia: Miklós palásti nemes 3996
Zuha(potok) l. Szuha(patak)
Zumba fia: *Bwcho* pozsonyi várszolga 4240
Zumbothel l. Szombatfalva, Szombathely
Zumur Benedek 4405
—, Jakab fia 4055
— hn. l. Szomor
Zumzed vár l. Szomszédvár
Zup (dictus) Domokos 4130
Zurchuk l. Szörcsök
Zurdukibene, Zurdikybene l. Bényeszurdok
Zuud l. Szúd

ZS, Ž

Zsadány *(Sudan)* Szatmár m., később Szatmárzsadány, ma Cornești *R.* 3768
— *(Sadan)* Zemplén m., ma Sárazsadány 4380
Zsarnószeg *(Sornazeg)* Hont m., később Kormosó része ma Kráľovce-Krnišov *Cs.* 3903
Ždiar l. Sztragár
Zsdjár l. Sztragár
Žehra l. Zsigra
Želiezovce l. Zseliz
Želin l. Zselin
Zselin *(Selen, Selyn)* Zágráb m., ma Želin *J.* 3935, 3948
Zseliz *(Selez)* Bars m., ma Želiezovce *Cs.* 3937
Zsid *(Syid)* Zala m., később Alsó- és Felsőzsid, ma Várvölgy 4400
Zsidány *(Sadan, Sydam)* Sopron m., ma Horvátzsidány Vas m. 3776, 3792
Zsidó l. *Sydo*
Zsidópatak *(Sydowpotok)* hn. Sáros m., 3832
Zsigárd *(Sygarth)* Nyitra m., ma Žihárec *Cs.* 3831
Zsigra *(Sygra)* Szepes m., ma Žehra *Cs.* 3915-6
Žihárec l. Zsigárd
Žitný ostrov l. Csallóköz

AZ
AKADÉMIAI KIADÓ
GONDOZÁSÁBAN
JELENT MEG

MAGYARORSZÁG
TÖRTÉNETI KRONOLÓGIÁJA

I. kötet: A kezdetektől 1526-ig

Főszerkesztő Benda Kálmán

3. kiadás

350 oldal, 1 térkép
Kötve 106,— Ft

*

RÉGI MAGYAR
GLOSSZÁRIUM

Szerkesztette
Berrár Jolán, Károly Sándor

805 oldal
Kötve 228,— Ft

*

Bartoniek Emma

A MAGYAR
KIRÁLYKORONÁZÁSOK
TÖRTÉNETE

Az Akadémiai Kiadó
Reprint Sorozata

178 oldal
Kötve 110,— Ft

AKADÉMIAI KIADÓ

Ára: 140,— Ft

ISBN 963 05 4199 8